

**T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**DOKTORA TEZİ
MCBÜ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ / TÜRK DİLİ VE
EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PROGRAMI**

**13. YÜZYILA AİT BİR TÜRK DİLİ YADİGÂRI: KİTABÜ'L-EF'AL
(METİN-İNCELEME-DİZİN)**

Lamine TAMSSAOUT

**Danışman
Doç. Dr. Betül BÜLBÜL OĞUZ**

MANİSA-2024

**Lamine
TAMSSAOUT**

**“13.YÜZYIL AİT BİR TÜRK DİLİ YADİĞÂRI:
KİTABÜ'L-EF'AL (METİN-İNCELEME-DİZİN**

2024

TAAHHÜTNAME

Bu tezin Manisa Celal Bayar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü **MCBÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü / Türk Dili ve Edebiyatı** Ana Bilim Dalında akademik ve etik kurallara uygun olarak yazıldığını ve kullanılan tüm literatür bilgilerinin referans gösterilerek tezde yer aldığını, tamamen kendi çalışmam olduğunu, her alıntıya kaynak gösterdiğimi, tezin yazımında akademik ve etik kurallara aykırı herhangi bir yapay zekâ ve program kullanmadığımı beyan ederim.

Lamine TAMSSAOUT

ÖZET

“13.YÜZYILA AİT BİR TÜRK DİLİ YADİGÂRI: KİTABÜ’L-EF’AL (METİN-İNCELEME-DİZİN)

9. yüzyılın sonu Türk tarihinde; kültürel, dinî ve dilsel anlamda büyük bir etki yaratmıştır. İslamlaştırma ve fütûhat dönemine denk gelen bu etki ile Türkler, İslam dinini kabul edip daha önce kullandıkları yazı sistemlerinden vazgeçip Arap harflerini kabul etmişlerdir. İslam dinini anlayabilmek, Arap ve Fars halklarıyla ticaret yapabilmek ve birlikte yaşamayı sağlayabilmek için bu dilin öğrenilmesi gereklilik hâline gelmiştir. Dolayısıyla dil kılavuzları, sözlükler, satır arası Kur’an tercümelemleri, edebiyat ve tarihî eserler; dil incelemeleri açısından büyük önem verilecek kadar Türkçenin filolojik zenginliği hâline gelmiştir. Eldeki verilere göre, Arap harfleriyle yazılan ilk Arapça-Türkçe eser 10. yüzyılda, Karahanlılar döneminde Kaşgarlı Mahmud tarafından yazılmış *Dîvânu Lugâti’t-Türk*’tür. Fransız Millî Arşivlerinde bulunan Kitabü’l-Ef’al de satır arası Arapça-Farsça-Türkçe sözlük örneklerinden biridir. Harezm sahasında yazıldığı düşünülen eser, 13. yüzyılda kaleme alınmıştır. Arapça fiillerin Türkçe karşılıklarının verildiği eserde, Türkoloji araştırmalarına kaynaklık edebilecek fonetik-morfolojik örnekler bulunmaktadır. Bu çalışmada, Arapça sözlüklere, Eski Türkçe kaynaklarına ve gramer çalışmalarına dayanarak *Kitabü’l-Ef’al* adlı eser fonetik, morfolojik ve leksik bakından ele alınmış, metnin tranaskripsiyonu ve dizini de çalışmanın son bölümü olarak sunulmuştur.

Kelimeler: *Kitabü’l-Ef’al*, *Eski Türkçe*, *Harezm Türkçesi*, *Kıpçak Türkçesi*, *satır arası sözlük*.

ABSTRACT

A TURKISH LANGUAGE RELIC FROM THE 13TH CENTURY: KİTABÜ'L-EF'AL (TEXT-ANALYSIS-INDEX)

The end of the 9th century had a major cultural, religious and linguistic impact on Turkish history. With this impact, which coincided with the period of Islamization and conquest, the Turks accepted the Islamic religion, abandoned the writing system(s) they had previously used and adopted the Arabic script. Learning this language became a necessity in order to understand the Islamic religion and to ensure trade and coexistence with the Arab and Persian peoples. Therefore, language guides, dictionaries, interlinear Qur'an translations, literary and historical works have become the philological wealth of Turkish in terms of language studies. According to available data, the first Arabic-Turkish work written in Arabic script is *Dîvânu Lugâti't-Türk*, written by Kashgarlı Mahmud in the 10th century, during the Karakhanids period. *Kitabü'l-Ef'al* in the French National Archives is another example of an Arabic-Persian-Turkish interlinear dictionary. The manuscript, which is thought to have been written in the Khwarezm region, was written in the 13th century. The relic, in which Turkish equivalents of Arabic verbs are given, contains phonetic-morphological examples that can be a source for Turkology research. In this study, based on Arabic dictionaries, Old Turkish sources and grammatical studies, *Kitabü'l-Ef'al* will be discussed phonetically, morphologically and lexically and the transcription and index of the text will be given as the last part of the study.

Key words: *Kitabü'l-Ef'al*, *Old Turkic*, *Khwarezm Turkic*, *Kipchak Turkic*, *Interlinear dictionary*.

ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR

Genel olarak yazı dilleri için yapılan filolojik alan araştırmalarının sonunun olmadığını söylemek mümkündür. Orhun Abideleri'nden başlayarak, 12 asırlık bir yazı dili yelpazesine sahip olan Türkçe üzerinde; filologlar ve dilciler için Türkçenin eski dil izlerini taşıyan araştırmalar yapmak, her zaman bir akademik merak konusu olmuştur. Arapçalaştırma ve Farsçalaştırma siyasetine karşı olarak, Türk halkının Arap harflerini kullanması; Türkçe yazmak, Türkçe ifade etmek, etnik ve kültürel bir gereklilik haline gelmiştir. İstikrarsızlık, savaşlar ve göçebelik Türkçenin eski yadigârlarının kaybolmasına veya günümüze ulaşamamasına sebep olan önemli unsurlardandır. El yazmalarının batılı oryantalistlere satılması veyahut eski yazılı metinleri üzerinde yapılan tahrifatlar; eserlerin kaybolmasında etkili olmuştur. Ele alınan *Kitabü'l-Ef'al* adlı eser de son faktöre maruz kalmış eski Türkçe yadigârlardan biridir.

Fransa-Osmanlı ittifakının gerçekleşmesi, Fransız ve batılı oryantalistlerin, filologların ve dilcilerin Türkçe eserlerin çoğuna el koymalarına veya Avrupa'ya "sevk etmelerine" geniş bir kapı açmıştır. Dil tarihi bakımından önemli eserlerin çoğu misyonerler başta olmak üzere batılı bilim adamları tarafından Avrupa kütüphanelerinde muhafaza edilmiştir. Bazen yanlış fişleme, kataloglama, dil yetersizliği ve yanlış okumalar sonucu söz konusu eserlerin konusu ya da kapsamı belirsiz kalmıştır.

2016 yılında Manisa Celal Bayar Üniversitesi'nde yüksek lisans öğrencisi olduğumda Türk filolojisine ilgi duymaya başladım. Fransa'daki Bibliothèque de Richelieu'de araştırmacı olarak üyeliğimi aldığım, Arapça ve Türkçe el yazmalarının olduğu katalogları tararken farklı Türkçe eserler ve sözlükleri inceleme fırsatı buldum. Denk geldiğim bu eserler arasında *Kitabü'l-Ef'al* "serisi" de bulunmaktadır ("seri" teriminin altını çizerek sonraki kısımlarda *Kitabü'l-Ef'al serisi*'yle ilgili daha fazla bilgi verileceğini belirtmek isterim). İlgimi çeken *Kitabü'l-Ef'al* isimli seriye ait olduğunu düşündüğüm eserin mikrofilm kopyasını satın aldım. 2019 yılında aldığım eseri, değerli danışmanım Doç. Dr. Betül Bülbül Oğuz başta olmak üzere, Prof. Dr. Zeki Kaymaz ve Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun hocalarımla paylaştım ve kendileri ile eser üzerine doktora çalışması yapmam konusunda fikir birliğine vardık.

Yukarıda bahsedildiği gibi, yanlış fişleme ve kataloglamadan dolayı; öncesinde **Turc 1383** no.lu olarak Bibliothèque de Gilbert Gaulmin’de kaydedilmiş olan *Kitabü’l-Ef’al*’le ilgili verilen bilgilerin çoğunun yanlış olduğu eseri aldıktan sonra fark edilmiştir. Bu yanlışlardan birkaçı eserin yazıldığı ya da istinsah edildiği tarih, diğeri *Kitabü’l-Ef’al* adını taşıyan eserlerin birbirine karışması ve Türkçenin hangi döneminde tasnif edildiğinin belirlenememesini içermektedir. Bu sebeple eser “Osmanlıca” olarak kaydedilmiştir. Eserin genel incelemesini yaptıktan sonra ilk adımda Dr. Emin Eminoğlu’nun 2012 yılında yayımladığı *Kitabü’l Ef’al / Kıpçakça Satır Arası Sözlük* adlı kitapla karşılaştırma yaparak benzerlik ve farklılık oranını belirlemeye çalıştım ve eserlerin ortografik ve leksik açıdan, tıpkı Mukaddimetü’l-Edeb’de de olduğu gibi birbirine yakın oldukları sonucuna vardım.

Eserin önemini farkettikten sonra 2021 yılının sonunda College de France / EHESS vasıtasıyla davet mektubu alıp Bibiolthèque Nationale de France’a gidip *Kitabü’l Ef’al* “serisi”ne ulaştım. Bu çalışmada ele alınan eseri 3 ay boyunca inceledim ve mikروفilmde okunamayan veya silinmiş yazıları, yanlış kataloglamayı ve tarihlendirmeyi de Bibliothèque de Richelieu’nun Doğu Elyazmaları bölümündeki ekibe aktardım ve onlarla beraberbelli aşamalarda çözmeye çalıştık.

Her daim sevgi ve sabır ile yanımda olan, bilgi birikimi ile yoluma ışık tutarak, bilim dünyasına adım atmamı sağlayan, benim için elinden gelenin fazlasını yaptığına inandığım, saygıdeğer danışmanım Doç. Dr. Betül BÜLBÜL OĞUZ’a, tez izleme komitemde bulunan ve bu çalışmanın her aşamasında karşılaştığım problemleri çözmemde içtenlikle yardımcı olarak, desteğini esirgemeyen ve eski Türkçe gramerini bana ilk öğreten sayın hocam Doç. Dr. Serpil ERSÖZ’e, ayrıca bu tez aşamasında beni sürekli destekleyen değerli Dr. Öğr. Üyesi Gürol PEHLİVAN’a; Dr. Öğr. Üyesi Asu ERSOY’a, Dr. Dr. Öğr Üyesi Nuray TAMİR, Fransa’da araştıma sürecinde bana yardım eden College de France’ta Dr. Marc TOUTAN ve BNF’de Khalid Chakor ALAMİ ve yine tez izleme komitemde bulunan, bu tezin niteliğini arttırmak adına sağladığı görüşler ve katkılarla benim için çok değerli olan, bilgeliğiyle bana yol gösteren muhterem hocam Prof. Dr. Zeki KAYMAZ’a teşekkürlerimi borç bilirim. Sizlerin rehberliğinde bu tezi yazmak, benim için ayrıcalıklı ve öğretici bir deneyimdi.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	V
ABSTRACT	VI
ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR	VII
KISALTMALAR DİZİNİ	XV
TRANSKRİPSİYON ALFABESİ	XVII
GİRİŞ	XVIII
A. KONU	XVIII
B. AMAÇ	XVIII
C. YÖNTEM	XIX
D. KAPSAM	XIX
E. LİTERATÜR TARAMASI	XX
BİRİNCİ BÖLÜM	1
1.1. HAREZM TÜRKÇESİ	1
1.1.1. Harezmi Döneminde Dil Meselesi	1
1.1.2. Harezmi Döneminde Türkçe Eserler	2
1.2. KİTABÜ'L-EF'AL	4
1.2.1. Bir Arapça Sözlük Türü Olarak “ <i>Kitabü'l-Ef'al</i> ”	4
1.2.2. Türk Dili Filolojisinde “ <i>Kitabü'l-Ef'al</i> ”	6
1.3. TURC 1383 /ARABE 1318 “KİTABÜ'L-EF'AL”	8
1.3.1. Fiziksel Nitelikler	8
1.3.2. KEF ‘in Ait Olduğu Dönem	9
İKİNCİ BÖLÜM	12
2.1. YAZIM ÖZELLİKLERİ	12
2.1.1. Kelime başında ünlüler	12
2.1.2. Kelime ortasında ünlüler	13
2.1.3. Kapalı e /è/	14
2.1.4. Arapça ve Farsça kelimelerde güzel h	15
2.2. SES BİLGİSİ	16
2.2.1. Ünlüler	16
2.2.1.1. Ünlü Uyumları	16
2.2.1.1.1. Kalınlık İncelik Uyumu	16
2.2.1.1.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu	17
2.2.1.1.2.1. Köklerde Düzlük Yuvarlaklık Uyumu	17
2.2.1.1.2.2. Eklerde Düzlük Yuvarlaklık Uyumu	18
2.2.1.2. Ünlü Olayları	20

2.2.1.2.1.	Yuvarlaklaşma	20
2.2.1.2.2.	Düzleşme	21
2.2.1.2.3.	Genişleme	21
2.2.1.2.4.	Ünlü Birleşmesi	21
2.2.1.2.5.	Ünlü Türemesi	21
2.2.1.2.6.	Ünlü Düşmesi	22
2.2.2.	Ünsüzler	22
2.2.2.1.	Ünsüz Uyumu	22
2.2.2.2.	Ünsüz Değişmeleri	22
2.2.2.3.	Ünsüz Türemesi	24
2.2.2.4.	Ünsüz Düşmesi	25
2.2.2.5.	İkizleşme	25
2.2.2.6.	Metatez	25
2.3.	BİÇİM BİLGİSİ	27
2.3.1.	İsim Çekim Kategorisi	27
2.3.1.1.	Çokluk (+lar / +ler)	27
2.3.1.2.	İyelik	27
2.3.1.3.	Hâl Ekleri	27
2.3.1.3.1.	Yalın Hâl	27
2.3.1.3.2.	Yükleme Hâl Eki	28
2.3.1.3.3.	Yönelme Hâl Eki	29
2.3.1.3.4.	Bulunma Hâl Eki	30
2.3.1.3.5.	Ayrılma Hâl Eki	30
2.3.1.3.6.	Eşitlik Hâli	31
2.3.1.3.7.	Vasıta Eki	31
2.3.1.3.8.	Yön Gösterme Eki	31
2.3.1.3.9.	İlgi Eki	32
2.3.2.	Fiil Çekim Kategorisi	32
2.3.2.1.	Zaman Ekleri	32
2.3.2.1.1.	Gelecek Zaman	32
2.3.2.1.2.	Görülen Geçmiş Zaman	33
2.3.2.1.3.	Geniş Zaman	33
2.3.2.1.4.	Birleşik Zaman	34
2.3.2.2.	Çatı Ekleri	34
2.3.2.2.1.	Edilgen Çatı	34
2.3.2.2.2.	Ettirgen Çatı	35

2.3.2.2.3.	DönüŖlü Çatı -----	35
2.3.2.2.4.	İŖteŖ Çatı -----	36
2.3.2.3.	Kip-----	36
2.3.2.3.1.	İstek Kipi-----	36
2.3.2.3.2.	İstek-Emir kipi – <i>ayın</i> -----	37
2.3.2.3.3.	Ŗart Kipi –sa “gereklilik”-----	37
2.3.2.3.4.	Emir Kipi -----	37
2.3.3.	BirleŖik Sözcükler-----	38
2.3.3.1.	BirleŖik isimler -----	38
2.3.3.2.	İkileme -----	38
2.3.3.3.	BirleŖik Fiiller -----	39
2.3.3.3.1.	Hareket Bildiren BirleŖik Fiiller (isim+fiil)-----	39
2.3.4.	Yapım Kategorisi -----	41
2.3.4.1.	Yapım Ekleri-----	41
2.3.4.1.1.	İsimden İsim Yapım Ekleri -----	41
2.3.4.1.2.	İsimden Fiil Yapım Ekleri -----	43
2.3.4.1.3.	Fiilden Fiil Yapım Ekleri-----	44
2.3.4.1.4.	Fiilden İsim Yapım Ekler -----	46
2.3.5.	Fiilimsiler-----	48
2.3.5.1.	İsim fiil-----	48
2.3.5.2.	Sıfat-Fiil -----	48
2.3.5.3.	Zarf Fiiller.-----	49
2.3.6.	Zamirler -----	49
2.3.6.1.	Ŗahıs Zamirleri.-----	49
2.3.6.1.1.	Birinci Tekil Ŗahıs Zamiri (Ben)-----	49
2.3.6.1.2.	İkinci Tekil Ŗahıs Zamiri (Sen) -----	50
2.3.6.1.3.	Üçüncü Tekil Ŗahıs Zamiri (O) -----	50
2.3.6.1.4.	Birinci Çoğul Ŗahıs Zamiri (Biz) -----	51
2.3.6.1.5.	Üçüncü Çoğul Ŗahıs Zamiri (Onlar)-----	51
2.3.6.2.	İŖaret zamirleri-----	51
2.3.6.3.	DönüŖlölük Zamirleri.-----	52
2.3.6.3.1.	Kendü-----	52
2.3.6.3.2.	Öz -----	52
2.3.6.4.	Soru Zamirleri -----	52
2.3.6.5.	Belirsizlik Zamirleri-----	52
2.3.7.	Sayılar-----	53

SONUÇ	55
METİN	58
DİZİN	183
‘x	184
A	188
B	212
C	237
Ç	239
D	247
Đ	252
E	252
F	263
G	266
H	268
Ĥ	269
Ħ	274
I	279
İ	281
K	292
Ķ	314
L	342
M	344
N	356
O	363
Ö	373
P	380
R	383
S	386
Ş	412
Š	416
T	416
Ṭ	448
U	450
Ü	457
Ŭ	461
V	461

Y-----	463
Z-----	496
Z-----	498
KAYNAKLAR-----	501
TIPKIBASIMDAN ÖRNEKLER-----	509

KISALTMALAR DİZİNİ

Ar.	Arapça
Bk.	Bakınız
BNF	Bibliothèque Nationale de France
C.C.	Codex Comanicus
D.L.T.	Divanü Lügati't Türk
Far.	Farsça
G.C.	Gerard Clauson
K.B.	Kutadgu Bilig
KV	konsonant vokal
VK	vokal konsonant
KEF	Kitabü'l-Ef'al
M.E.	Mukaddimetü'l-edeb
Yay.	Yayın evi
s.	Sayfa
>	Yeni satır
<	Arka satırın devamı
[-]	Farklı anlam(lar)ın- verilmesi
???	Okunamayan sözcük
—	Silinmiş sözcük / cümle
(-)	Tahmin edilen sözcük
--<>--	Boş satır

√	Arapça Fiil kökü
X	Herhangi bir harf

TRANSKRİPSİYON ALFABESİ

ا	a,e,é	ص	ş
آ	a / ā	ظ / ض	z
ء	'x	ط	ṭ
ب	b / p	ع	‘x
ب / پ	P	غ	ğ
ت	t	ف	f
ث	ṡ	ثا	ṡ
ج	c / ç	ق	k
چ	Ç	ك	k / g
ح	ḥ	ل	l
خ	ḫ	م	m
د	D	ن	n
ذ	ḏ	و	o / u / ö / ü / v
ر	R	ه	h
ز	Z	ه	a / e
ژ	J	ی	ı / i / î /
س	S	دا	é
ش	Ş	وا	x ^u

GİRİŞ

A. KONU

“13. Yüzyıla Ait Bir Türk Dili Yadiğârı: Kitabü'l-Ef'al (Metin-İnceleme-Dizin)” adını taşıyan bu çalışmada, Alman oryantalist Christianus Ravius'ün 17. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin başkenti olan Konstantinopolis “İstanbul”dan Paris Gilbert Gaulmin Kütüphanesi'ne sevk ettiği üç yüz (300) Doğu elyazması arasında yer alan *Kitabü'l-Ef'al* (=KEF) serisinden **Turc 1383 no.lu** KEF adlı eserin filolojik incelemesi ele alınacaktır.

Eserin adında da belirtildiği gibi, KEF (fiillerin kitabı veya kılavuzu) Arapça fiillerin, vezinlerini ve morfolojisini kapsamaktadır. Eserin asıl dili Arapça olmak üzere, Arapça fiillerin anlamları bazen Türkçe-Farsça bazen de sadece Türkçe karşılıkları ile verilmiştir. KEF'in eksik bir nüsha olduğu düşünülmektedir. 224 varaktan oluşan eser farklı yazar ya da -müstensihler- tarafından 13. yüzyılda istinsah edilmiştir.

KEF adını taşıyan bu yazılı yadiğâr Arapça, Türkçe ve Farsça dilleri bakımından oldukça zengin bir söz varlığına sahiptir. Fakat bu çalışma, eserin sadece Türkçe söz varlığı kısmını içermektedir. Bundan hareketle bu çalışmanın ana konusu eserin içerdiği Türkçe sözcüklerin ve cümlelerin filolojik değerlendirmesini kapsamaktır.

B. AMAÇ

Önceki bölümlerde Gilbert Gaulmin kütüphanesinde yer alan KEF'in kataloglanmasının karışık olduğu belirtilmişti. İlk önce Christianus Ravius'ün notlarında, sonra da George Vajda'nın fişlemesinde aynı hata devam etmiş ve günümüze kadar gelmiştir. Bu sebeple çalışmanın ilk amacı, önce eserin hangi dönemde istinsah edildiğini tespit etmek ve serideki diğer eserlerden (**Pers 1572**, **Pers 1557** ve **Turc /Arabe 1383**) ayırt edebilmektir.

Çalışmanın en temel amacı, Türk filolojisine eksik bir dil yadiğârının eklenmesini sağlayabilmektir. Eserin içerdiği eski Türkçe gramer ve fonetik

özellikler, farklı alanlarda kullanılan söz varlığı ve kavramları ortaya koyarak yapılan çalışmanın sonraki Türkoloji çalışmalarına yardım etmesi ve fayda sağlaması amaçlanmıştır.

C. YÖNTEM

Turc 1383 no.lu KEF, Türkoloji sahasında daha önce çalışılmış birkaç eserden leksikografik yöntem açısından, pek farklı değildir: Zamaşeri'nin *Mukaddimetü'l-edeb*'i (N. Yüce, 1988); Abbas ibni Hamza es-Sabrani'nin *Kitabü'l Ef'al*'i (E. Eminoğlu, 2012); Selâhaddin Halil b. Aybeg es-Safedî'nin *Et-Tuhfetü'z-Zekiyye*'si (Halasi-kun, 1942), Abu Hayyan'ın *Kitabü'l-İdrak li-Lisani'l-Etrak*'ı (L. Bouvat, 1907) vb. bunların hepsinde yazarlar, Arapça grameri esas alarak; Arapça sözcükleri Türkçeye çevirmişler; hatta bunu yaparken çoğu örnekte Arapça sentaksına bağlı kalmışlardır (L. Bouvat, *Une Grammaire Turque*, Actes dı XVIe Congr s International des Orientalistes, Cezayir-Paris, 1907, ss. 46-47). Eserde esas alınan dil Arapçadır; Türk e sözcükleri inceleyebilmek için ister istemez bazı durumlarda Arap a kelimelerin anlamlarına bakmak gerekmektedir. Bundan dolayı eldeki çalışmanın kapsadığı ana yöntem şudur: Birincisi, gerektiğinde ve gerekti e Arap a sözcüklerin yan anlamlarına, terimlerin kapsadığı sosyal ve kültürel anlamlara sadık olmak gerekir. Yani galat-ı meşhur durumuna düşmemek üzere; sadece birebir çeviri çerçevesinde kalmak tutarlı değildir.

İkincisi, KEF 13. yy'a ait bir dil yadig arı olarak genel olarak eski Türk e ve özel olarak Harezmi Türk esinin dil özelliklerini taşımaktadır. Eserin incelemesi bu çerçevede yapılmış ve söz konusu eser, fonetik – morfolojik açıdan incelenmiştir.

D. KAPSAM

Daha önceki açıklamalarda söylendiğı gibi, bu çalışma Türkoloji sahasında gerçekleştirilen filolojik çalışmalarda olduğı gibi, eserin transkripsiyonunu, Türk e dil öğelerinin ortografisini, gramerini, fonetiğini ve dizinini kapsamaktadır.

Birinci bölümde, İbnü'l-Kütıyye'nin 9. yüzyılda *Kitabü'l-Ef'al* olarak adlandırdığı yeni sözlük sistemine dair bilgilere değinerek Richelieu kütüphanesindeki *Kitabü'l-Ef'al* serisiyle ilgili açıklamalarda bulunulmuştur. Buna ilaveten, Turc 1383 no.lu KEF'in transkripsiyonundan sonra eserdeki Türkçe unsurların fonetik, morfolojik incelemesi yapılmış ve eserin gramerinin ortaya konması amaçlanmıştır.

İkinci bölümde; eserdeki satır ve varak sıralamasına bağlı olarak; __, >, <, (*italik*), [...], / ve ??? gibi simgeleri kullanarak, KEF'in içerdiği Türkçe metnin Latin transkripsiyonu verilmiştir. Yukarıdaki simgelerin işaret ettikleri anlamlar kısaltmalar dizininde açıklanmıştır.

Çalışmanın üçüncü ve son bölümündeysen, KEF yadigârının Türkçe kısımlarında kullanılan sözcüklerin dizini yapılmıştır. Bu dizin; kelimelerin günümüz Türkçesindeki anlamlarını ve aldıkları ekleri içeren leksik ve gramatikal bir dizindir.

E. LİTERATÜR TARAMASI

Bir yöntem olarak satır arası tercüme ile yazılan eserlerde her iki dili de dikkate almak gerekmektedir. Bu çalışma için bu diller hem Türkçe hem de Arapçadır. Dolayısıyla bu çalışmayı bilimsel kriterler altında gerçekleştirebilmek için, Arapça kelimeler kısmında: İbn Manzur, *Lisânü'l-Arab*; İbnü'l-Kütıyye, *Kitabü'l-Ef'al*; İsmâ'îl İbn-Hammâd al- cavherî'ni, *Tercüme-i Sihah il-Cevheri*; Alexandre Handjéri, *Dictionnaire Français-Arabe-Persan et Turc*, (internette) Digital Dictionaries Of South Asia ve Arabiclexicon-Hawraman gibi Arapça ve Farsça sözlükleri ana kaynak olarak kullanılmıştır.

Türkçe kısmında ise, G. Clauson, *An Etymological Dictionary Of Pre-Thirteenth-Century Turkish*; Tarama ve Derleme Sözlükleri; Andreas Tietze, *Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugati* gibi Türkçe sözlüklerden yararlanılmıştır. Ayrıca, Kaşgarlı Mahmut, *Divanü Lügati't Türk*; Zemahşerî, *Mukaddimetü'l-Edeb*; *Codex Cumanicus* vb. eserler filolojik kaynaklı olarak sıklıkla başvurulmuş eserler arasındadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1.HAREZM TÜRKÇESİ

1.1.1. Harezmi Döneminde Dil Meselesi

Bu kısımda Harezmi ve Horasan tarihindeki siyasî veya dinî bilginin üzerinde fazla durmadan; dil açısından ve Araplaştırma sürecinden söz edilecektir. Huwarezm ~ Harezmi (Chorasmie); çağdaş coğrafi adlandırmayla Türkmenistan ve Özbekistan sınırları içinde yer alan, Aral gölünün güneyinde olan bölgenin ve halkların taşıdığı addır.¹ Orta Asya'da Gazneli "Gaznevi" adıyla tanınan Türkler, komutan Sebük Tegin'i yönetime geçirdikten sonra² Gazneliler Devleti; Toharistan, Belcucistan bölgelerine girerek, ilk İslam'ın fetihlerinde kaybettiği geniş coğrafyayı ve egemenliği yeniden kazanmayı başarmıştır.³ Afrika ve Avrupa'da olduğu gibi, Horasan toprağının 7. yüzyılda fethedilmesi Arap kültürünün yayılmasına yol açmıştır. Fütuhatın ilk yıllarında uygulanan Araplaştırma ve İslamlaştırma propagandası, bir yandan Horasanlı yerli halkların ilmî ve edebî mirasının kaybolmasına, bir yandan da Arap dilini ve İslam kültürünü benimsemelerine sebep olmuştur.

İslam dini Mâverâünnehir ve Horasan bölgesinde ilk yerleştirildiğinde saraylarda ve halkın arasında Arap dili dayatılmıştır. Sırf Araplaştırma amacıyla Ebu Süfyan zamanında 7. yüzyılın sonlarında Mâverâünnehir bölgesine göç eden kabileler ve aileler olmuştur. Buradan hareketle Farsça ve Türkçe kelimelerle isim verilmiş olan çoğu mahalle, bölge ve köyün adı değiştirilip yerine Arapça isimler konulmuştur.⁴

Buhara Camisi inşa edildikten sonra Arapça daha sağlam bir statüye sahip olmuştur. Farsça tarih kaynakları, Arap komutan Kutayba'nın yerli insanlara teklifte bulunduğunu ve cuma namazına gelen yerli halklara namaza gelmeleri karşılığı iki 2 dirhem verdiğini nakletmektedir.⁵

¹ Ata, A. (2016). *Harezmi-Altın Ordu Türkçesi*. A.Ü. Yay., Baskı.2. s.2

² Akar, A. (2005). *Türk Dili Tarihi*. İstanbul: Ötüken Yay., s.185

³ Muhammed Hald, M. (2003). *Bilad Ma-vera'a n-Nahr fi el-'Asr al 'Abbasi*, Mısır, GEBO Yay.,s.18

⁴ Kurd Ali, M. (1950). *El İslam ve-l Hazaretü-l Arabiyye*, 1.cilt, Kahire: HTT Imp., ss.11-12,

⁵ Mathari, M.(1997). *El İslam ve İran*, (Ter. Hadi el-Yusufi el-Garvi, M.), İran: Sabhar Imp.s.25

Hanefî mezhebini kuran Ebu Hanife, Arapçadan başka bir dilde namaz kılmanın caiz olduğunu kabul etmiş ve diğer dillerde namaz kıldırıldığı bilinmektedir⁶. Buhara Tarihi adlı eserin kaydettiği bilgilere göre, Buhara yerli dilindeki sücut ve rükû anlamına gelen *Nakuniye Nakuni* ibarelerin Arapçada küfür ve sövgü anlamına gelmesinden dolayı, Buhara ve bütün İslam bölgelerinde namazın dili zorunlu olarak Arapça yapılmıştır.⁷

Harezm dönemine gelene kadar Türkçe, Farsça ve Pehlevice eserlerin çoğu “belki de tamamı” kaybolmuştur. Kitapların çoğu Mecusîlik, Zerdüştlük ve farklı konuları kapsadıkları için, 8. yüzyılda Horasan emiri Abdullah Ben Tahar el-Hüseyin Arapça olmayan kitapların yok edilmesini emretmiş ve bunun ardından Ebu Kutayba Arapçanın zorla öğretilmesine ve eski Uygur harfinin yasaklanmasına karar vermiştir⁸. Bu şekilde, Türk filolojisinde bilindiği üzere, Zemahşerî’nin Mukaddimetü’l-Edep’i kaleme alması ile din, dil, edebiyat⁹ konularını işleyen Türkçe eserler çoğalmıştır.

1.1.2. Harezm Döneminde Türkçe Eserler

Karahanlı Türkçesine dayalı olan Harezm Türkçesi, Kuzey Doğu Türkçe grubunda tasnif edilen bir tarihî lehçedir¹⁰. Özel olarak Türk dili filolojisinde ve genel olarak Orta Asya’da Harezm Türkçesinin özel bir dönem olduğunu ilk belirten Rus Türkolog Samoyloviç’tir¹¹. Bu dönemde yazılan eserler Harezm Türkçesini oluşturmuştur. Harezm Türkçesinin oluşma biçimi; Arapça, Farsça ve Moğolca gibi diğer dillerden etkilendiğini göstermektedir.

Türk filolojisinde Harezm dönemine ait olan eserler aşağıda sıralanmıştır:

- **Kıyasü'l-Enbiyâ:** Nasireddin er-Rabguzî’nin yazdığı eser, H. 710 (1310) yılında Farsçadan Türkçeye çevrilmiştir. Peygamberlerin menkıbevî tarihini

⁶Aytekin, M.A. (2020). İmam Ebû Hanîfe’nin İbadetler Konusunda Yalnız Kaldığı Bazı Görüşleri ve Bunların Tahlili, *Usul İslam Araştırmaları Dergisi*, no. 34: 55-86, İstanbul: Sabahattin Zaim Üniversitesi, s.65.

⁷Bn Cafer An-Narşahi, A.M. (1965). *Tarih Buhara*, (Ter. E. A. El Bedvi ve N.M. At-tarazi), Dar Maarif Yay., 1965, s.65.

⁸ Al-Dulaimi, Walid. A.M (2018). *Eser el-Futuhât el İslamiye Li-l Maşrik el-İslâm fî Naşr al-Lugat-ül Arabiyye vez-Dihariha*, Bagdad: Bag. Üniversitesi, Edebiyat Fak, no.63, ss.31-32

⁹ Ata, A. (2016). s.12.

¹⁰Bican Ercilâsun, A. (2004). *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*. Ankara: Akçağ s.369.

¹¹ Kuyma, E. (2015). Harezm Dönemi Türkçesi ve Eserlerine Genel Bir Bakış, *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl 8, Sayı 1, ss. 367-383, s.370.

anlatan bir yadigâr olup Harezmi döneminde keşfedilen ilk eserdir. Eserin üzerine yapılan çalışmalar şunlardır:

→Jacob Schinkewitsch, *Rabghuzis Syntax*, MSOSW, (Berlin, 1926), XXIX, 130-172 (Berlin, 1927), XXX, 1-57

→ Cin Ali “*Rabguzi’nin Kisasu’l-Enbiyasının Tahran Nüshası*”, Turkish Studies, Volume 5/1 Winter,2010

- **Muînü’l-Mürîd:** Din ahkâmlarını öğretmek amacıyla Şeyh Şeref Hoca’nın H. 713 (1313) yılında yazdığı eserdir. Bu eser Zeki Velidî Togan tarafından araştırma sahasına sunulduktan sonra, üzerine birçok bilimsel değerlendirme yapılmıştır:

→Recep Toparlı, *Muînü’l-Mürîd*, Mu’înül-Mürîd, Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları, Erzurum, 1988

→Karamanlıoğlu Ali Fehmi, *Şeyh Şeref Hâce, Mu’înü’l-Mürîd*, Transkripsiyonlu Metin-Dizin-Tıpkıbasım, Beşir Kitabevi, İstanbul, 2006.

- **Muhabbet-Nâme:** Harezmi bölgesinde ünlü olan Harezmi tarafından, H. 754 (1353) yılında, Muhammed Hoca Bey’in isteğiyle istinsah edilmiştir. Fazla bilgi için:

→Clauson, Gerard, *The Muhabbat-nâme of Xwârazmî*, CAJ, VII 241-255, 1962.

→Sertkaya, O. F. *Hârezmi’nin Muhabbet-nâme’sinin İki Yeni Yazma Nüshası Üzerine*”, Türkiyat Mecmuası, C. XVII (1972), s. 206-207, 1972

- **Nehcü’l Ferâdis:** Hem gramer hem de söz varlığı açısından Harezmi döneminde yazılmış en önemli eserlerden biridir. Kerderli Mahmud b. Ali tarafından yazılmıştır. N.F.’in 6 nüshasından Mercani Nüshası (1358) ve Yeni Cami Nüshası (1360) nüshalarına göre Harezmi döneminde yazıldığı ibraz edilmektedir.

→Eckmann Janos, *Nehcü’l-Feradis, Cennetlerin Açık Yolu*, (Yayımlayanlar: H. Zülfiyar, S. Tezcan), TDK Yay., Ankara, 1998.

- **Kitâbu’l-Ef’âl:** Satır arası bir dil yadigârı olan bu eser, Abbas ibn Hamza es-Sabrani tarafından, Mısır’da 1356 yılında, Seyfeddin Tükel es-Selami’nin

evinde tamamlanmıştır. Eseri kitaplaştıran Eminoğlu ve üzerine yüksek lisans tezini yapan Huriye Çevik¹², KEF'i Kıpçak Türkçesi döneminde sınıflandırmışlardır. Argunşah ise söz konusu eserin Harezmi dönemine ait olması gerektiğini söylemiş ve ses ve şekil özelliklerini inceleyerek bu durumu ispatlamıştır.¹³

1.2.KİTABÜ'L-EF'AL

1.2.1. Bir Arapça Sözlük Türü Olarak “*Kitabü'l-Ef'al*”

Dionysios Thraks'ın *Gramer Sanatı* ve *Organon*'un *Şerhler*'i gibi Yunan geleneksel dilbilim metinleri Bizans ve Yakın Doğu'da dolaşmaya başladıktan sonra Arap felsefeciler de Yunan geleneksel gramer çalışmalarını taklit ederek Arap dilinin ilk gramer çalışmalarını başlatmışlardır¹⁴. İbn Ebu İshak el-Hadramî 7. yüzyılda ilk Arapça gramer kitabını yazdıktan sonra, Ömer et-Tekeli ve Harun bin Musa'dan ilk ders kitabı, Sibeweyh'den ilk manzum gramer ve Acrumi'den ilk Arapça lehçeleri grameri¹⁵ gibi Arapça dil bilimi üzerine farklı çalışmalar ortaya çıkmaya başlamıştır. 8. yüzyılda Al-Halil'in tasarladığı *Kitāb al-'Ayn* adlı ilk Arapça sözlük¹⁶ yayınlanmadan önce, Arapça sözlükler ağızdan ağıza, kulaktan kulağa kültürüyle sözlü bir şekilde aktarılmıştır¹⁷. İbnü'l-Kütüyye de 9. yüzyılda gramer kitabı ile sözlüğü birleştirip karışık bir metot icat ederek, Arapça fiillerin gramatikal vezinlerinden ibaret yeni bir sözlük kurmuş ve onu *Kitabü'l-Ef'al* adıyla adlandırmıştır.

Yöntem ve düzen açısından zayıf bir sözlük olmasına rağmen¹⁸ kendinden sonra gelen Arapça sözlüklerde ilgi görmüş ve yazdıkları Farsça, Türkçe, Moğolca

¹²Bkz: Çevik, H. (2015). *Kitâbü'l - Ef'âl Grameri: Fiil* (Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi: Kayseri

¹³Argunşah, M. (2013). “Kitâbü'l-Ef'âl Kıpçakça Bir Sözlük Müdür?”, *Bengü Bitig. Ahmet Bican Ercilasun Armağanı*, Ankara: Ed.Bülent Gül, Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü, 2013b, s. 101-107s.107

¹⁴Jean-Patrick, G.(2021). « L'hypothèse Grecque » Et Le Débat Sur Les Origines De La Tradition Grammaticale Arabe », *Histoire Épistémologie Langage* 43-1, Paris, SHESL, s.63.

¹⁵El-Faruki, I.R. (2014). *İslam Kültür Atlası*, İstanbul: İnkılap Yay., s.278

¹⁶Aha Abdul MaksudAbd. H. Ab. Ubayd. (2004). *El Hadaratul İslamiyye - Dirasetun FiTarihul Ulumil İslamiyye*. (Cilt. I.). Beyrut: Darul Kutubil İlmiyye, s.2001

¹⁷Khouri, M. (1996). *Dictionnaires Arabes Bilingues: Présentation Historique et Etude Comparative*, Ontario: Ottawa University, s.19

¹⁸Yüz yıl sonra İbnü'l-Kattâ' K.'E.'i “... İbnü'l-Kütüyye bir sürü dört, beş, altı ve yedi harfli fiili unutmuştur” eleştirip daha kapsamlı bir sözlük düzenlemiş ve yine K.'E. adını koymuştur: Kâsım b.

gibi farklı dillere tercüme edilmiştir. Gramer sahasında Zemahşerî'nin yazdığı Mukaddimetü'l-Edeb adlı iki ve üç dilli sözlükler sayesinde, KEF metodu en çok Harezmi döneminde ve 12 ile 14. yüzyıllar arasında meşhur olmuştur. Zemahşerî'nin hazırladığı M.E. adlı sözlüğe nazaran, İbnü'l-Kütiyye'nin KEF eserindeki metodu basitleştirdiği anlaşılmaktadır. Yani $\sqrt{\text{HNA}}$ “هنا الطعام” fiilin kökünden başlayıp daha basit cümleler kullanmıştır. Sonradan ortaya çıkan (Kitabü'l-Ef'al) fiiller kılavuzlarının çoğu da Zemahşerî'nin düzeninden ibarettir.

هـ ن ي	٢١٩	هـ ن ي
وعلت منه - وهذا حكم الأفعال الباقية والواوية إذا وقعت على ما لم يُسم فاعله ومثله - : رعت منك : إذا زاعك. [هـ و ن] : وهان الشيء هواناً وهواناً خقر، وفي الآخرة : غلب بالدار - نغوز بالله منها - والشيء هؤلاً : لا. [هـ و ش] : وهانت الإبل هؤناً : نقرت، والقوم : مثله مع جليّة وشراً. [هـ و س] : وهاس بالليل هؤساً : غلب بالليل في جزاء، والشيء هؤساً : خسر، وانتد هؤساً هؤساً وهؤساً : منه. [هـ و ز] : وهاز الرجل هؤزاً : حابه بعتب	• وعلى قتل وقتل [هـ ن أ] : هلك الشيء هلكاً : تيسر بلا تشكك، وهتاني الطعام هتاء، والشيء : شاع، والرجل أهتأ وأهتأ هتاً : أهتكت، والإبل أهتأ وأهتأ هتاء : أهتكتها بالهتاء، وهو القطران. ويقال : ذهبت فهلكت بلا خنز : كتابة من عني. • وعلى قتل ولعل بمعنى [هـ ز أ] : هزأت به وهزأت به هزأاً وهزأاً : شجرت منه. • قتل ولعل باختلاف معنى [هـ د أ] : هذأ هذوفاً : شجرت عرقته،	

Ar. KEF'in kitaplaştırılmış nüshası¹⁹.

Mukaddimetü'l-Edeb; Ms Add. 7429
(British Library, London, UK) nüshası

Turc 1383 no.lu K.E; 2. varak

Sellâm, A.U. (1996). El Ġaribul Musannef, (Hazırlayan: Abd al-Tawwâb, R.), Mısır: El Thaqa'fya El Diniyah, s. 177

¹⁹ Ibn al-Qūṭīyya. (2003). *Kitabü'l-Ef'al*. (Hazırlayan: Ali Baydoun, M.), Beirut: Dar al Kotob al ilmiyah Yay.

Pers.1572 no.lu K.E; 1.syfa

Pers.1557 no.lu K.; 2.varak

1.2.2. Türk Dili Filolojisiinde “Kitabü'l-Ef'al”

Endülüs'ün ünlü tarihçisi olan Berberî Al-Makkarî *Nefhü t-Tıb min Gusni-l-Endelüs Er-Ratib* adlı tarih kitabında, Türk dili filolojisiinde KEF adını taşıyan Türkçe gramer eserlerinden bahsedeli 400 yıl olmuştur:

“Granada, Malaga, Sebte, Afrika, Mısır, Hicaz, Irak ve Şam diyarlarından bildiğim gramercilerin eserleri: *Kur'an al-Azım Tefsiri... Kitâbü-l İdrâk li-Lisâni-l-Etrâk, Zehvü-l Mülk fi Nahvi T-turk, Nefhatü-l Misk fi Seyret-i T-turk, Kitabü'l-Ef'al fi Lisan-i T-turk, Mantiku N-nahras fi Lisani-l Furs...*”²⁰

Al Makkarî'nin bahsettiği eserlerden biri olan *Kitabü'l-Ef'al fi Lisan-i T-Turk* , Türkoloji sahasında satır arası adıyla bilinen ve günümüze ulaşamayan Abu Hayyân'nın ele aldığı Türkçe ders kitabıdır²¹. Başta belirtilmelidir ki, Es-Sabrânî'nin hazırladığı ve bu çalışmada incelenen Turc 1383 no.lu K.E'in Abu Hayyan'ın kaybolan eserlerinden biri olduğunu belirtmek söz konusu değildir²².

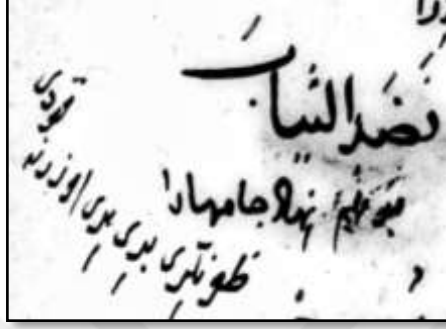
Önceki kısımlarda BNF'de bulunan KEF adlı üç eserden bahsedilmiştir.

²⁰ Al-Maqqari . (1855). *Nefhü't-Tıb Min Gusni'l-Endelüs Er-Ratib*. (Edit. R.P.Anne Dozy), Leiden: E.J. Brill, s.837.

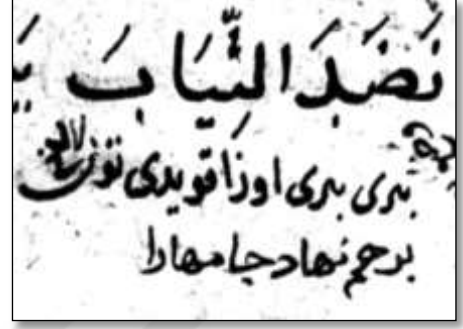
²¹ Akalın, M. (1988), s.113.

²² Eminoğlu, E. (2012). *Kitabü'l Ef'al / Kıpçakça Satır Arası Sözlük*, Ankara: Akçağ Yay., s. 19.

- **Pers.1557 / Arabe 1257:** 187 varak, 9 satır. Pazar, 6 Rebiulevvel 636h (17 Ekim 1238) tarihinde İbn Amir Yusuf el-Hacandi tarafından yazılmıştır. Eserin kaynak dili Arapçadır. Sonrasında açıklamalarda Farsça ve az sayıda Türkçe kelime içermektedir. Aşağıdaki resim, bu nüshanın ve çalışmadaki nüshanın içerdiği ortak Türkçe örneklerinden biridir:

tonları biri biri üzerine kodı
Pers.1557; 5b/3

biri biri üze koydı tonlarını
Turc 1383, 6.b/7

- **Pers.1572 / Arabe 1331:** 258 sayfa, 9 satır. Bu nüshada da kaynak dil Arapçadır. Açıklamalarda ise Farsça (bazı yerlerde de Türkçe) kelimeler yer almaktadır. Eserin mukavva kapağında birkaç Osmanlıca “deyim ya da atasözü” ve şiir alıntıları bulunmaktadır: Ör. “*Bir akçe ilen bir yeniçeri sofraya çıkara*”. Tarihle ilgili bilgi olmasa da Türkçe unsurların morfolojik ve yazım özelliklerine göre, bu nüshanın Güney-Batı Türkçesine ait olduğu düşünülebilir²³:

→ **ver- fiili waw ile yazılır:** *werdi aña māl* (193/6), *icazet verdi aña* (172/7); *werdi aña filān nerse* (173/), *wermek* (175/8)

→ **bol- fiili ol- şeklindedir:** *bāy oldu er* (170/2-3); *aç oldu nesne* (167/9), *müşkil oldu aña yatacak yer* (168/2), *öldürecek yerde olmak* (178/3)

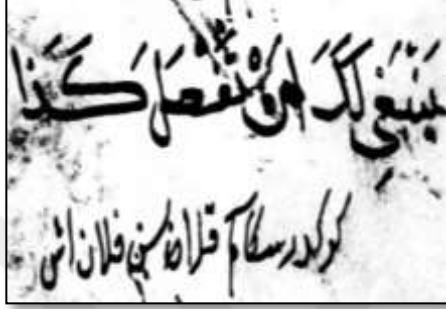
→ **Damak n'si sadece kef ile yazılmıştır:** *naz eyledi aña* (168/5), *wācib eyledi aña iş* (169/3); *diñlemek* (171/9)

→ **ğ ve ş harfleri sık kullanılmıştır:** *şagır eyledi anı* (169/1); *şakladı aña haķnı* (169/3); *akıtdı şuy* (173/7); *ğuracak yer* (174/1); *berketdi Allāh-u ta'ālā ğağları* (175./4)

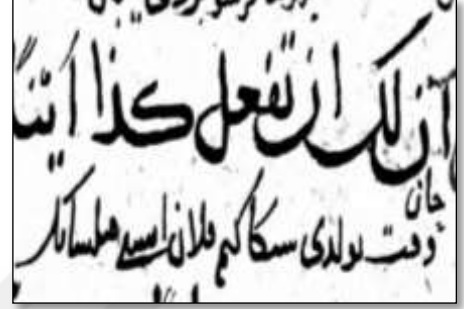
²³ Bu nüshanın ayırt edici dil özellikleri Ahmet Bican Ercilasun'nun Eurasian Research Institute tarafından düzenlenen, Uluslararası Türkçe Tarihî Metin Araştırmaları Sempozyumu, 13/14.06.2019 tarihinde sunduğu *Arap Harfli Türkçe Tarihi Metinler Nasıl Okunmalı?* (ss. 96-97) adlı makaleye göre ispatlanmıştır.

→ *Yönelme hāl eki +A: cimā' eyledi 'awrete (175/7); aqın eyledi anlara (172/6). Ayrılma hāl eki +dAn: barmakların birbirinden ayırdı (182/2); uyandırdı anı uykından (189/6).*

Bu nüsha ve ele alınan eserde birbirine benzeyen kalıplar ve cümleler belli bir sayıda bulunabilmektedir. Örneğin:

*kerekdir ki saña kim kıla sen
filan iş Pers.1572; 256/9*

*wakt boldı saña kim filān
işini kılsang Turc 1383, 42.a/3*

- **Turc 1383 /Arabe 1318:** Tez konusunun kapsadığı nüshadır.

1.3. TURC 1383 /ARABE 1318 “KİTABÜ’L-EF’AL”

1.3.1. Fiziksel Nitelikler

Ele alınan KEF, 17.5 / 13.5 cm ebatlarında, sonu eksik olup 224 varak, 7 satırdan oluşan Arapça -Türkçe (bazı yerlerde Farsça) üç dilli bir sözlüktür. Arapçadaki *Bablar*’ın kelimeleri ve bazı fiillerin son harfleri kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Ch. Ravius bu eseri Gilbert Gaulmin Kütüphanesi’de *Arab, Turc Ottoman* (Arapça, Osmanlı Türkçesi) *Fiiller Kılavuzu* olarak kaydetmiştir. Richelieu Müzesi’nde el yazmaları okuma odası açıldıktan sonra, kayıt bilgilerine göre 6 Ocak 1876 tarihinde Richelieu Müze-kütüphanesinde kaydı açılmıştır.

Eserin birinci sayfasında birinci yazarın adı yer almaktadır:

خطه اب راهيم بن سديمان الجرکسي مذتری الشیراني مولود
*İbrhāhim ben Süleymān
el-Cerkesi “Çerkezi” Muhtarā aş-Şirani Mevlüd.*

İlk sayfanın üstündeki lekelerden dolayı bazı yerler okunamaz hâle gelmiş, bazı yerlerin ise okunması zordur. Fakat UV taraması yardımıyla en azından eserin

tahminen yazıldığı tarihle ilgili bilginiz olmuştur: ??? *we šelāšîn we sittumaye* (63⁰²). Bu ibareye göre eser, Miladî takvimiyle 1230'larda yazılmıştır.

Eserin 140.a'sında bulunan haşiyede, sadece 140. varağın (**a** ve **b**) başka bir el (yazar / müstensih) tarafından ve daha sonra yazıldığı belirtilmiştir:

كتب هذه الصفحة اليمنى شيخ علي بن عمر ??? في يوم الثامن والعشرين من شهر ذي الحجة اثنين و
سبعين و سدة مادة

*ketebe heđihi aššafhat-i l-yumnā şehh Ali bin 'Omar ??? fi yawm eš-šamin wel- 'işrin
min šahr đilhicce isneyni we seb 'in we sittetu²⁴ meye* (29 Haziran 1274-1275).

1.3.2. KEF 'in Ait Olduğu Dönem

Bir eserin ait olduğu dönemi belirtebilmek için, yazarın ya da müstensihinin ait olduğu etnik kimliğe dayanarak, eseri tarihlendirmek pek sağlam bir yöntem değildir. Dolayısıyla eserin yazarı olarak geçen Çerkesî adının eserin yazıldığı dönem ve coğrafya belirlemede etkili olamayacağını söylemek gerekmektedir. Ayrıca bu eserin herhangi bir coğrafi bilgiyi içermediğini hatırlamakta fayda vardır. Bu durumda dönemi belirtebilmek için Türkçe unsurların dil özelliklerini incelemek en makul yoldur.

Bir dilde görünebilecek dilsel değişimlerin en büyük sebebi coğrafi ve siyasî faktörlerdir. Bu şartlara maruz kalan Türkçe, Orhun Abidelerinden Türkiye Türkçesine kadar bir sürü fonetik, gramatikal ve leksik değişimler görmüştür. Türk filolojisinde yazılan eserler belli bir siyasî dönemin veya sosyolekt bölgesinin dil özelliklerini yansıtmaktadır. Necmettin Hacıeminoğlu (1997), Janos Eckman (ter.2003), Aysu Ata (2014) ve Ahmet Bican Ercilasun'un (*Pers.1572 / Arabe 1331* dil özelliklerine bk.) çalışmalarına dayanarak, aşağıda sıralandığı gibi bu nüshanın dil özelliklerinden hareketle eserin, Türkçenin hangi dönemine ait olduğunu belirtmek mümkündür:

- **/d/ ve /y/ özelliği:** Karahanlı Türkçesinde tamamen korunan **/d/** sesinin Harezm Türkçesinde bazı durumlarda, daha doğrusu en çok kalın sıradan

²⁴ Arapçada سدة مادة *sittetü-meye* (600) şekli en çok Asyada nashedilen elyazmalarında ve paralarda kullanılmıştır. Bkz: Stanley, L.P. (1877). *The Coins of the Turkumán Houses of Seljoo, Urtu, Zengee, etc. in the British Museum*, Poole (Reginald Stuart).

kelimelerde /y/ sesine dönüştüğü²⁵ bilinmektedir. Bu metinde de /y/ veya /d/ ile yazılan kelimeleri bulmak mümkündür, bk. (2.2.2.2.Ünsüz Değişmeleri).

- **Dudak uyumu açısından:** Eckman'ın (2003, s.8)'de belirttiği gibi; +Im / +Um, +nīng / +nūng, +Ip / +Up, +IIG / +IUG ve -Il, -Ul, -In, -Un eklerinin dudak uyumunun dışında kalması, Harezmi Türkçesinin özellikleridir. Bu çalışmada ele alınan metin aynı morfo-fonetik özellikleri taşımaktadır. Örnekler için bk. (Köklerde Düzlük Yuvarlaklık).
- **Morfoloji açısından:** Kıpçak Türkçesinden farklı olarak 3.kişi iyelik ekinden sonra +ga / +ge / +ka / eklerinin korunması (J. Eckman, 2003, s.68). Metinde sadece 5 örnekte +a / -e şeklindedir. Bu duruma Harezmi Türkçesinde yazılan eserlerde rastlayabilmek tabii ki mümkündür.²⁶ Ör. KEF *koldaşına* (135v1), *könline* (224r7); ME *songına*, *uçına* (218-4); HŞ *derişlerine* (2914), *sözine* (4722)... KEF'de de +na / +ne şekli *zinhārına* - '*ahdine* (8.a1), *yüzine* (42.a/2); *üstüne* (178.b/1); *yönüne* (191.a/6) kelimelerinden başka +nka / +nga / +nge kullanılır.
- Morfolojik açıdan son önemli özellik; hatta Ahmet Bican Ercilasun'un J.Eckman'ın²⁷ Harezmi Türkçesiyle Kıpçak Türkçesini birbirinden ayırt eden altı unsurdan biri olarak gördüğü en yeterli nitelik ayrılma hal ekidir²⁸. İki Türkoloğa göre ayrılma hâl ekinin +dIn şekli Harezmi Türkçesine mahsustur, zira Kıpçak Türkçesinden Çağatay Türkçesine kadar +dIn şekline gittikçe daha az ve nadiren rastlanır²⁹. KEF eserinde, ayrılma hal eki sadece bir örnekte *kögsinden boğazladı ingeni* (123.a/4) görülebilmektedir. O da Harezmi Türkçesinin bazı eserlerinde sayılı örneklerde yer almıştır

Yukarıda sıralanan dilsel özelliklere ve ispatlara göre, çalışmada ele alınan yadigârın bilimsel bir kanaatle Harezmi dönemine ait olduğunu söylemek mümkündür.

Eserin en önemli özelliklerinden biri, bazı kelimelerin ilk defa KEF eserinde bulunmasıdır:

²⁵ Hacıeminoğlu, N. (1997). *Harezmi Türkçesi ve Grameri*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay., s.30.

²⁶ Ata, A. (2016). *Harezmi-Altın Ordu Türkçesi*. A.Ü. Yay., 2. Baskı, s.73

²⁷ Eckmann, J. (2003). *Harezmi, Kıpçak ve Çağatay Türkçesi Üzerine Araştırmalar*, (Yay. Haz. Osman Sertkaya), Ankara, TDK Yay., ss.67-68.

²⁸ Bican Ercilasun, A. (2019), s. 99.

²⁹ Gülsel, S. (2007). *Tarih Türk Lehçelerinde Hâl Ekli*, Ankara: Akçağ Yay., s.393

aypaṅg³⁰: 1). Kellik, kel. *aypaṅg başlığ er* (100.a/7)

2). Temiz yüzlü. *ol aypaṅg er / ol aypaṅg tişi* (115.b/3)

aḥsıl³¹: Pumukçuk: *uldi til ya‘nî aḥsıl boldı* (138.a/2)

barbat³²: Ud, saz gibi telli çalgı aleti: *āvāz kıldı barbatlar* (18.a/4)

emle-: Tartmak: *elgi birle emledi nerseni* (68.b/7)

sülüçe³³: Kılıç, mızrak vb silahlar: *[attı anı sülüçe birle]* (64.a/3)

tek+ke³⁴: Aşağıya doğru: *suv ıdıtı tekke* (58.a/1)

uğla-³⁵: Ulu tutmak: *uğladı anı [uluğ kıldı anı]* (153.a/3)

zumın³⁶: kılıç, mızrak: *attı anı zumın birle* (64.a/3)

³⁰ Menges’e göre, bu kelime Çiğil bölgesindeki konuşulan Tungus dilinde *aj-ba-ṅg* “bald-head” şeklinde olup **kel**, **kellik** anlamında kullanılmıştır: Megnes, K.H. (1987). On The Tungus “Alba”-“non posse, HE МОЧЬ” and Other Negative Auxiliary Verbs, *Central Asiatic Journal*, vol.31, no.1/2, pp7-18, California Üniversitesi: O. Harrassowitz., ss.12-13.

³¹ **aḥsıl**: *اخشل / aḥsıl*: *pamukçuk*. Kelimenin bilimsel açıklaması ise, dil yüzeyinde oluşan mantar enfeksiyonudur. **Aḥsıl** kelimesi bugüne kadar Türkçe filolojisinde rastlanmamış bir sözcüktür. Fakat Ural dil ailesinden olan Hantıca veya Ostyak dilinde **mantar** anlamında ve **aqsıl** “*axsé*” /*aḥse*/ şeklinde kullanılmaktadır. Éva K. Sal’a göre bu kelime Samoyedçe grubuna bağlı olan Selkup dilinden Hantıçaya ödünçlenmiştir: [Éva K. Sal, 1973’den, Abondolo, D. (1998). *The Uralic Languages*, London & New York : Routledge, s.383]

³² barbat (Ar.) *بربط*: kopuz, saz, ud

³³ **[سولج]**. 64.a.3: *اتى انى سولجا برلا* <*attı anı sülüçe birle*> زرقه بالمزراق “mızrakla vurdu / mızrağı attı”. Sülüçe kelimesi de **mızrak** ve **ok** anlamlarına gelmektedir.

³⁴ Clauson “**tek**” kelmesinin ilk kez Çağatay’da kullanıldığını iddia etmiş ve bunun Arapçadaki “**teḥte**” kelimesinin yozlaşması (*corruption*) olduğunu açıklamıştır [Clauson, G. (1981). *An Etymological Dictionary of Pre-thirteenth-century Turkish*, Universitas Szegediensis de Attila József Nominata s.475]. Muhtemelen Clauson’nun bu kelimenin etimolojisiyle alakalı sunduğu kanıt pek doğru değildir. Bu eserde (**teg**) kelimesi “**aşağı**” anlamında kullanılmıştır fakat; etimolojik olarak Arapçadaki (**taḥte**) kelimesiyle alakası yoktur “*فجر الماء في الكرم*—*suv ıdıtı tekke* | **tek+ke** (y.h.e) → aşağıya doğru”. Tercümesi: *su tulumdan döküldü*; yani semantik açıdan “*su aşağıya döküldü*” anlamına gelmektedir.

³⁵ Arapçası (أجله= onu ulu tuttu, ulu saydı) anlamlarında verilmiştir. *uc-*, *ut-*, *uk-* fiilleri gibi **uğla-** fiilinin de tek ünlüden **|u-|** türetildiği düşünülebilir. Clauson tek heceli **u-** fiilin **erkli** yahut **muktedir olmak** anlamına geldiğini ibraz etmiştir [Clauson, G. (1981), s.2]. Morfolojik açıdan, **uğ** fiilinin fiilden isim yapım (**-g**) ekiyle türetildiği izah edilebilir: **u-ğ** **|uğ|** (küdre, güç). Eski Türkçede **akıl** anlamında kullanılmış olan **ög** kelimesi de aynı şekilde türetilmiştir [Von Gabain, 2003, s.51]. Sonuç olarak bu eserde **ulula-** manasında geçen **uğla-** fiilinin oluşumu **u-ğ+la-|uğlamak|** şeklinde ispat edilebilir.

³⁶ **Zumn** [زونمن]. 64.a.3: *اتى انى زومن برلا* <*attı anı zumın birle*> زرقه بالمزراق “(mızrakla vurdu), mızrağı attı, fırlattı”. Zumn kelimesinin kökü Altay Dillerinin çoğunda mevcuttur: Kal: **sump**, Es.Tu. **süngü** (Arrov= ok); Tung. **singna** (Big knife= kılıç); Kor. **soni** (mızrak, mızrağın oku)... [Dybo, A., Mudrak, O.A, & Starostin, S.(2003). *Etymological Dictionary of the Altaic*

İKİNCİ BÖLÜM

2.1.YAZIM ÖZELLİKLERİ

Türkçe kelimeler bakımından, eserde ünlülerin yazılışı aşağıda gösterildiği gibidir:

2.1.1. Kelime başında ünlüler

- Kelime başında “a” elif¹ harfiyle nadiren hareketli elif ile gösterilmiştir.

اغیرلادی (151.a/1) ağırladı	اچقو (144b/2) açku
اقرؤ (25.b/3) akru	اغزا (13.a/1) agız

- Kelime başında u zun “ā” medli elif¹ ile yazılmıştır

آت (11.a/6/) at	آغو (75.b4) ağu
آرزولادی (15.b/7) arzuladı	آی (153.a/7) ayı

Kelime başında “u”, “ü”, “o” ve “ö” seslerinin hepsi و elif -vav şeklinde ve nadiren hemzeli وُ elif ile de gösterilir.

- Kelime başında “o” sesi

اولت (2.a/5) ol	اوغول (117.a/4) oğul
-----------------	----------------------

Languages, Leiden: Brill, s.1293]. 13.Yy’da yazılan **Subhasitaratnanidhi** (güzel sözlerin divanı) adlı Moğolca eserde de /sumun/ şeklinde yer almıştır:

■ *zarim kümüni uxān sumuči metü: medükle nöküd daxoul ebdekü* ■ bazı insanların ilmi **kılıççıya** benzer; yoldaşları ve arkadaşları yok eder. **Zaya Pandta nüshası.** ■ *sumun čidadu-i alar-un: be es-e bögesü mün bögeg quıurayu* ■: **kılıç** düşmanı keser: yoksa kırılmalı. **Srn, 218cd.** (Kara, G. (2009). *Dictionnary of Sonom Gara's -Erdeni-yin Sang- A middle Mongol Version of The Tibetan Sa Skya Kegs bshad*, Leiden: Brill, s.267) Görüldüğü gibi, fonetik açıdan kelimenin başındaki /s/ > /z/ ses değişimiyle birlikte **zum** sözcüğü Moğolca ya da Kalmukça şekillerine daha yakındır.

اوغوز (138.b/6) oğuz

اوقتوردی (150.b/5) okturdu

- Kelime başında “ö” sesi

اوڭلاک (165.b/4) öğlek

اوڭدی (3.b/5) öğdi

اولوم (203.a/3) ölüm

اولدی (149.a/1) özi

- Kelime başında “u”

اوچوزا (186.a/4) ucuz

اولماقی (138a/2) ulmağı

اوغلادی (153.a/3) uğladı

اورماقدن (205.a/7) urmağdın

- Kelime başında “ü” sesi

اوزا (184.b/1) üze

اوسون (106a/1) üstün

اوردی (5b/1) ürdi

اوزانگوكا (52a/6) üzeñgü

- Kelime başında “ı” ve “i” sesleri elif-ye ile ای şeklinde dir.

ايدیش (34.b/2) ıdış

ایستتی (170.a/3) ısıttı

احکوک (92.a/6) içkü

ایلیس (12.a/2) iblîs

2.1.2. Kelime ortasında ünlüler

- Kelime Ortasında “a” sesi elif ا harfiyle ile gösterilir

يوقالدى (21.a/2) yokaldı

ستلادی (49.b/7) sakladı

اوقغان (118.a/1) okıgan

باسلىغ (119.a/5) başlıg

Kelime başnda olduğu gibi, kelime ortasında da “u”, “ü”, “o” ve “ö” seslerinin و vav harfiyle gösterilir.

بولدى (138.a/6) boldı

تون (5.a/3) ton

كۆچتيلار (202.a/7) köçtiler

سۆزلادی (16.a/6) sözledi

قوش (119.a/7) kuş

توز (5.a/6) tuz

تۈگىن (186.a/2) tügin

سۈلۈچ (64.a/3) sülüçe

ı ve i harflerinin gösterimi çoğu yerde karışıktır. Bazen ikisi için de iki noktalı y, bazen de noktasız y ile gösterilmektedirler (ي /ى). Az sayıda da olsa bazı kelimelere kesreli y ile işaretlendiklerine rastalanabilmektedir:

شىندى (203.a/3) sindi

تىلادی (219.b/5) tiledi

قىلدی (153.a/3) kıldı

سحاق (149.a/7) sıcak

بغلادی شىنى (3.a/7) bağladı başını

سۆردى انى (122.s/3) sürdi anı

2.1.3. Kapalı e /è/

Kapalı e /è/ sesi, metinde kelime başında ای / ai ve kelime ortasında ی / yi
şeklindedir:

بیسکه *bêg+ni* (22.a/6); بیلین *bêl+in* (203.a/2); ایل *êl* (211.a/1); ایت *êt+ni*
(20.a/5);
ایته *êy+ni* (8.b/1); کەچ *kêç-ti* (23.b/4); کەچ *kêçe* (27.a/1); کەنگ *kêng* (91.b/5);
سەزدی *sêz-di* (67.a/5); تەپ *tê-p* (113.b/5); تەردی *têr-di* (200.b/1); تەپ *têye*
(7.b/3);
یەدی *yê-di* (23.b/4); یەل *yêl* (15.b/5).

2.1.4. Arapça ve Farsça kelimelerde güzel h •

Özellikle *t* ile biten Arapça ve Farsça kelimelerde, *t*'ler *güzel h* ile imlâ edilmiştir.

بەئە *bahāne* (189.b/3) وەسەسە *vesvese* (16.b/7)
جەوێدە *cāviḏāne* (142.a/7) فەتە *fitne* (26.b/2)

2.2. SES BİLGİSİ

2.2.1. Ünlüler

2.2.1.1. Ünlü Uyumları

Eserde ünlü uyumunun, Harezmi ve Memluk sahasında yazılan eserlerde olduğu gibi; karışık ve intizamsız olduğu söylenebilir. Bu durum sadece yabancı kelimelere mahsus değildir. Türkçe kelimelerde de dahi, bazı sözcüklerde vokal uyumu kurallı; bazılarında da ise kuralsızdır. Bu konuda elbette -kesin bir yargı olmasa bile- istisna veya yazım hatalarının olabileceği düşünülebilir.

2.2.1.1.1. Kalınlık İncelik Uyumu

Bilindiği gibi Arap harflerindeki grafemler, *ebced* sistemi olup sadece ünsüzleri kapsar ve ünlüler ise harekelerle ifade edilir.³⁷ Bu da tamamen Türkçe yazım sistemine aykırıdır. Dolayısıyla kalınlık-incelik konusunda Arap harfiyle yazılmış eski Türkçe metinlerde; sürekli fonetik-ortografik farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Bu duruma ele alınan eserde de rastlamak mümkündür. Genelde kalınlık durumu غ / ق ve incelik durumu ك ile anlaşılır:

بواغیر ما قیغی داور bu ağızka kıyğı dāru (33.b/4)
قولور کلدی تانریغا kulluk kıldı tanrıga (54.a/3)
حاضر لوللار ادا نودکا hāzir boldılar içküke (185.a/2)
یوزلور کولور کولور küzlük urdı kölükke

Kalınlık-incelik uyumunun sağlanmadığı durumlar eserde bazı örnekler yer almaktadır. Eser içerisinde kalınlık-incelik uyumuna girmeyen örnekleri hem yabancı hem de Türkçe kelimelerde örneklemek mümkündür.

³⁷ Abu-Rabia, S. (2001). The role of vowels in reading Semitic scripts: Data from Arabic and Hebrew, *Reading and Writing: An Interdisciplinary Journal*, 2001, 14 (1-2), Israel. s.41.

گۇمانكە تۇشۇردى انى *gümānke tüşürdi anı* (36.a/7) /

گۇمانكە كېمىشتى نېرسە ئىچىدە *gümānka kemişti nerse içinde* (171.b/1)/

تارىخى كىتەبىگە *tārîḥ bitidi kitābga* (136.b/4) /

بابلار كىتەبىگە *bāblar kıldı kitābke* (173.a/1)

اھستەلىك كىلدى ئىشكە *āhestelik kıldı işke* (201.b/2) /

اھستەلىك كىلدى ئىش ئىچىدە *āhestelik kıldı iş içinde* (201.b/4)

‘alemlık ton (175.a/2) علم لىك تون [ya ‘alemlıḡ burd] (173.b/7) / ما علم لىك تون

2.2.1.1.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

Bu durum *köklerde* ve *eklerde* düzlük-yuvarlaklık olarak iki sınıfa ayrılabilir:

2.2.1.1.2.1. Köklerde Düzlük Yuvarlaklık Uyumu

Eserdeki bazı kelimelerde, eski Türkçe fonetik uyumsuzlukların devam ettiği ve bazılarında da düzleşmenin gerçekleştiği görülmektedir. Ancak eserde aynı kelimenin yazımında uyuma giren ve girmeyen örneklerin olduğunu da söylemek gerekmektedir.

Metinde yer alan ve hem uyuma girmiş hem de uyum dışında kalmış örnekler aşağıda listelenmiştir:

aqtur- (17.a/7) ~ *aqtır-* (27.b/3)

artuk (88.b/3) ~ *artıḡ* (121.b/3)

avun- (11.b/4)

aytul- (15.a/6) ~ *aytul-* (31.b/5)

boğazla- (123.a/4) ~ *boğuzla-* (7.a/7)

bulut (77.a/7) ~ *bulut* (58.a/7)

kendi (186.a/3) ~ *kendü* (59.b/7)

könder- (171.a/1) ~ *köndür-* (43.a/7)

küçük (130.b/3)

korķınç (217.a/4) ~ *korķunç*(83.a/2)

2.2.1.1.2.2. Eklerde Düzlük Yuvarlaklık Uyumu

Bir morfo-istatistik inceleme sonucunda, eklerdeki düzlük-yuvarlaklık durumunun açıklamaları aşağıda sıralanmıştır.

+I, +U

3.teklik kişi iyelik ekini alan 169 sözcükten sadece birinin damak uyumuna tabi olduğu görölmektedir. O da kelimenin ikinci alternatifi olarak yer almıştır: *yumur* > *yumru* (98.a/4) ~ *yumrı* (98.a/4).

+cX

altuncı (81.a86); *tük bağucı* (164.a/7); *onuncı* (9.a/3); *saklağucı* (8.a/2); *yatğucı* (57.a/2); *yëğüci* (125.b/1); *kizlencü* (117.a/6)

+IU

+*lu*, +*lü*, +*li*, +*lı* sıfat görevinde kelimeler yapan isimden isim yapım eki sadece 2 kelimedeyuvarlaklık uyumuna tabidir: *ķarañğķulu* (20.a/4); *küçlü* (39.a/10)

+hķ / +lik / lük/ +luğ

İsimden isim yapım eki, bu kelimelerde düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırıdır: *kızgılığ* (33.a/1); *korķunçlığ* (157.a/1); ‘*ayblük* (42.b/3); ‘*özrlük* (144.a/6); *ağırlük* (33.b/4); *neseblük* (129.b/7); *yiplük* (193.b/7)

+nUñg

İlgi ekinin 4 kelimedeyuvarlık uyumuna girmiş şekilde kullanıldığı görölmektedir.: *ķuyuğñunğ* (18.b/4); *mununğ* (102.b/7); *oķñunğ* (112.b/6); *terāzununğ* (82.b1).

+sı / +si

Üçüncü teklik kişi iyelik ekinde yuvarlaklık uyumunu sağlamamaktadır. Örneğin: *bukagısı* (17.b/1); *kendüsi* (18.b/1); *kesdürüsi* (25.a/4); *sançķusı* (7.a/4)...

+sız

Yokluk bildiren **+sXz** eki damak uyumuna tabidir: *otsuz* (84.a/6), *tilsiz* (98.a/6), *tügsüz* (95.a/3), *sabırsız* (100.b/7); fakat + **sız** şeklinin düzlük-yuvarlaklık uyumuna girmedığı kelimeler şunlardır: *suysız* (140.a/3); *yağmursız* (49.b/6); *kağsız* (152.a/7); *muynuzsız* (110.a/4).

+**Um** ve +**UmUz** için (2.1.1.2. İyelik) kısmına bakınız

-du

3. teliş şahıs çekiminde görülen geçmiş zaman eki de sadece 5 kelimedede düzlük-yuvarlaklık uyumuna girmiştir: *toğurdu* (4.b/4); *yundu* (22.b/5).

-duğ

Bu ekin de sıfat fiil yapma işlevinde sadece bir kelimedede düzlük-yuvarlaklık uyumuna girdiği görülmüştür: *toğduğ yir* (61.b/3).

-dur- / -dür-

Ettirgenlik eki çoğu fiillerde düzlük-yuvarlaklık uyumuna girmemiştir. Ama sadece aşağıda yer alan fiillerde düzlük-yuvarlaklık uyumunu sağlamıştır: *tapundur-* (18.b/1), *toldur-* (56.b/6); *toydur-* (86.a/4); *uydur-* (146.a/7); *yundur-* (171.a/5); *yuvalandır-* (220.b/3); *emüzdür-* (158.b/2); *köndür-* (167.a/6); *köydür-* (81.a/2); *küldür-* (149.a/1); *küydür-* (167.b/5); *mündür-* (140.a/6); *öldür-* (143.a/2); *sevündür-* (143.b/2); *söndür-* (139.b/2); *töndür-* (159.b/2); *ündür-* (176.a/2).

-müş

Sıfat-fiil olarak kullanılan bu ek sadece bir kelimedede *-miş* yanına ikinci alternatif olarak *-müş* şeklinde yuvarlaklık uyumuna tabi olmuştur: *tüzülmüş* (168.a/6).

-sün

3. teklik kişi emir ekinin sadece bir kelimedede düzlük-yuvarlaklık uyumuna tabi olduğu görülür: *tegürsün* (175.b/6).

-u zarf fiil eki

Sadece *taķuŗu* (189.b/1) ve *toĝu* (89.a/2) fiillerinde düzlük-yuvarlaklık uyumunu saĝlamıŗtır.

-Ul/-Un-

Edilgenlik ve belirsizlik ifade eden fiiller türeten³⁸ bu ekin durumu metinde kullanılan diĝer eklerde olduĝu gibi karıŗıktır. Bu ekin düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı olduĝu fiiller şunlardır: *aytul-* (31.b/5); *ŗeyrül-* (185.a/5); *eyrül* (198.a/1); *iŗirül-* (140.a/7); *sevül-* (11.b/5); *tegrül-* (142.b/3); *evrün-* (197.b/5); *seyün-* (198.a/5); *yapŗun-* (188.b/1);

-ur / -ür

Geniŗ zaman ekinin düzlük-yuvarlaklık uyumunu saĝladığı fiiller şunlardır: *aytulur* (158.a/7); *bolur* (2.a/5); *kızĝurur men* (68.b/1); *oturur* (14.b/6); *turur* (11.a/1); *körküzür* (158.b/5); *söĝülür* (45.b/2); *tezgindürür* (182.a/6)

-ıŗ- / -üş-

Fiilden fiil yapan bu ekin düzlük yuvarlaklık uyumuna aykırı kullanıldığı iki fiil mevcuttur: *ivüş-* (185.a/2); *olturıŗ-* (187.b/6).

2.2.1.2. Ünlü Olayları

2.2.1.2.1. Yuvarlaklaŗma

Yuvarlaklaŗma konusunda eldeki metin, bazı kelimelerin, eski Türkŗede olduĝu gibi, damak uyumunu saĝladığı bazılarında özellikle ikinci hecedeki ünlünün yuvarlaklaŗtığını göstermektedir. Örneĝin:

altun (147.b/2); *anun-* (55.a/1); *basuŗ* (98.b/1); *delü* (138.b/7);

aŗıŗ (55.b/1) ~ *aŗuŗ* (42.a/4);

sipse ~ *süipse* (75.b/2)³⁹

ŗüri- (77.a/5) ~ *ŗürü-* (31.b/1);

³⁸ Muharrem, E. (2009). *Türk Dil Bilĝisi*, İstanbul: Bayrak Yay., s.204

³⁹ sipse: sürpürge anlamındadır. Türkmen Türkŗesinde “**süipse** / **süipse**” şeklinde devam etmektedir: Gülensoy, T. (2007). *Türkiye Türkŗesindeki Türkŗe Sözcüklerin Köken Bilĝisi Sözlüĝü Etimolojik Sözlük Denemesi*, c.I, Ankara:TDK. Yay., s.823 | **sipse** ~ **süipse**

kaşığ+ı (52.b/3) ~ *kaşuğ* (103.a/1);

eksit- (215.a/3) ~ *eksüt-* (165.a/5);

kendi (175.a/5) ~ *kendü* (176.a/1);

süngeğ (18.a/5) ~ *süngük* (4.a/5)

2.2.1.2.2. Düzleşme

Yuvarlaklaşma durumunda olduğu gibi, bazı kelimelerde kullanılan ünlülerin düzleştiği veya aynı kelimenin iki şekilde yer aldığı görülür:

yürimek (115.a/4); *solı-*(193.b/7); *oğı-* (4.b/3); *çoğı* (167.a/6); *umınç* (191.a/2);

korı- (117.a/5); *sıy* (18.b/1)

yülü- (216.b/6) ~ *yüli* (216.b/6);

çürü- (97.b/7) ~ *çüri* – (77.a/5)

bulut (58.a/7) ~ *bulıt* (36.b/1);

korğunç (83.a/1) ~ *korğınç* (217.a/4)

korğut- (118.b/3) ~ *korğıt-* (114.b/6)

kölük (60.a/2) ~ *kölik* (60.a/3)

2.2.1.2.3. Genişleme

Genişleme olayına da eserde yalnızca iki sözcükte rastlanmıştır: *keveç* (223.a/3); *uman-* (183.b/7)

2.2.1.2.4. Ünlü Birleşmesi

nerse (2.b/1) (< ne erse)

2.2.1.2.5. Ünlü Türemesi

hakırla- (164.a/7) (< hakr+la)

2.2.1.2.6. Ünlü Düşmesi

evrük (97.a/5) (< eyür-ük);
kaytğu (57.a/7) (< kayıt-ğu),
sıkşu (211.a/7) (< sıkış-u);
ayt- (214.a/1) (< ay-it)
toksınçı (123.b/6) (< tokuzınçı).
akrur (6.b/7) (akır-ur)

2.2.2. Ünsüzler

2.2.2.1. Ünsüz Uyumu

Türkçede ünsüz uyumu, ünsüzlerin sertlik-yumuşaklık bakımından birbirine uyumlu olmasıdır. Eserdeki birçok örnekte ünsüz uyumu aşağıdaki şekilde görülmektedir:

- a. Görülen geçmiş zaman eki bazı durumlarda ünsüz uyumuna tabidir: *uçurdı* (175.a/1), *uşandı* (194.b/7); *arıttı* (44.b/2); *ekşittim* (117.b/3); *kışturdular* (176.b/6) *çaktı* (47.a/5)... Bazılarında da aykırıdır: *kopdı* (11.a/7); *yıkdı* (7.b/5); *keçdi* (34.a/7); *tayıtdı* (102.a/5)...
- b. -ğan ve -ken ekleri ünsüz uyumuna göre değil, ünlü uyumuna tabidir: *batğan* (12.a/2); *baturğan* (12.b/6); *içkenler* (36.a/6); *emken* (22.b/6)...

2.2.2.2. Ünsüz Değişmeleri

İncelenen örneklerin içinde aşağıdaki ünsüz değişimleri tespit edilmiştir:

a. b>v>f

eyür- (119.a/4) ~ *efür-* (4.a/6)
koya ~ *kofo* (89.b/1)
uytanmak ~ (206.a/1) ~ *uftanmak* (188.a/5)

yayuz (4.b/2) ~ yafuz (206.b/5)

tayar > tefür (65.b/5)

yufka (132 -II-b /4) ~ yuyka (30.a/2)

b. /v/ ~ /ğ/

kulavuz ~ kulağuz (75.a/1)⁴⁰

c. /f/ ~ /v/

öfke (146.a/5) ~ öyke (92.b/5)

d. /p/ ~ /f/ ~ /v/

köpük > köfük (84.a/5) ~ kövük (191.b/6)

e. /m/ ~ /n/

kömeç ~ köneç (11.a/7)

f. /m/ ~ /v/

mun- ~ *bun-* ~ yun- (101/a/6)

g. /t/ ~ /d/

kutuz ~ kuduz (93.a/1)

ant (151.a/1) ~ and (210.a/5)

⁴⁰Meninski *kulayuz* ve *kulawuz* telaffuz şekillerini argo “vulgar” olarak sınıflandırmıştır: François de Mesnien, M. (1780). *Lexicon Arabico-Persico-Trucicum*, National Library of Israel, III. cilt, s. 1070

h. /z/ ~ /s/

toğuzınçı ~ toğsınçı (123.b/6)

i. /k/ ~ /ğ/

kısı~~k~~ (216.b/6) ~ kısığ (122.a/3)

ba~~k~~a (30.a./7) ~ bağa (30.a/7)

ka~~k~~ır- (4.a/1) ~ kağır- (4.a/1)

ka~~r~~anğku (150.b/3) ~ ka~~r~~anğgu (145.b/2)

sı~~k~~ (108.b/1) ~ sığ (70.b/6)

yı~~r~~a~~k~~ (82.b/6) ~ yı~~r~~ağ (125.b/1)

j. /d/ > /y/

ça~~d~~an⁴¹ > çıyan (7.a/3),

a~~d~~nar- (26.a/1) ~ aynar- (26.a/1)

ku~~d~~ruk (82.b/2) ~ kuyruk (82.b/3)

ki~~d~~- (179.a/1) ~ kiy- (199.a/5)

ki~~d~~dür- (87.a/2) ~ kiydür- (124.a/1)

ko~~d~~- (166.a/7) ~ koy- (172.a/1)

k. /y/ > /Ø/

ko~~d~~- (166.a/7) > koy- (172.a/1) > ko- (186.a/4)

burğuy ~ burguØ (59.a/4)

2.2.2.3. Ünsüz Türemesi

lā'ik > lāyık (185.b/5);

sözle- > sözleyür (3.b/3)

⁴¹ K.B., 6601'de.

2.2.2.4. Ünsüz Düşmesi

Metinde ünsüz düşmesinin rastlandığı kelimeler şunlardır:

- /y/ ünsüzün düşmesi:

yüz- ~ Øüz- (2.b/7);

yuya ~ Øıya (72.b/2);

yır – Øır (85.b/6);

yinçke ~ Ø inçke (138.b/5);

yeñgle- ~ Øingle- (99.a/6);

- -ğan ~ Øan

toğ- > toğğan ~ toğØan (62.a/1)

- /k/ düşmesi

çaķmak ~ çaØmak (47.a/2)

2.2.2.5. İkizleşme

ced: yapının sağlam tarafı (71.a/1) > cedden-: sağlamlaştırmak (71.a/1)

taba ~ tabba (141.a/5) / tabbala- (93.a/6)

2.2.2.6. Metatez

Eserdeki altı kelimedede metateze rastlanmıştır:

ayran > aryan (15.a/1);

yılķı > yıķlı (23.a/7);

bula(n)- > bulna- (124./b1)⁴²;

açuk (42.a/4) > açķu (144.b/6);

teğürdi (46.a/3) > teğrüdi (45.b/1);

⁴² de Barenton, H. (1936). L'Origine des Langues, des Religions et des Peuples, *Études Orientales*, n°s 7-9, Paris, s.170.

2.3. BİÇİM BİLGİSİ

2.3.1. İsim Çekim Kategorisi

2.3.1.1.Çokluk (+lar / +ler)

Eserde Çokluk eki kelimelere, damak ve dudak uyumuna göre getirilir: *tonlar* (7.a/1); *yılduzlar* (12.a/1); *taglar* (86.b/5); *kişiler* (109.b/3); *têvêler* (119.b/7); *sözler* (131.a/4)...

2.3.1.2.İyelik

Eserde rastlanan örnekler ele alındığında, tespit edilen iyelik ekleri şunlardır:

	KV+	VK+
1.tk.	///	<i>tayancım</i> (184.b/5)
2.tk. ///	///	///
3.tk	<i>koṅşısı</i> (102.b/7); <i>perdesi</i> (194.a/7); <i>karşusu</i> (177.a/1); <i>kendişi</i> (12.a/5)	<i>çıflığı</i> (101.b/6); <i>yüki</i> (145.b/7); <i>yolunu</i> (53.b/2).
1.çk.	///	<i>künümüz</i> (12.a/4); <i>közlerimiz</i> (164.b/6).
2.çk.	///	///
3.çk.	<i>iyileringe</i> (171.b/2)	<i>cedleri</i> (71.a/1);

2.3.1.3.Hâl Ekleri

2.3.1.3.1. Yalın Hâl

Ele alınan eserde tek heceden ibaret yüzlerce kelime kaydedilmiştir: *buz* (77.a/5), *el* (67.a/6), *er* (18.b/3), *it* (34.b/2)...vb.

Yalın hâl, bir sözcüğün çokluk, aitlik ve herhangi çekim ekini almamış durumudur. Türkçede yalın isim: *kök*, *özne*, *nesne*, *seslenme edatı*, *zaman ifadesi*⁴³ ;

⁴³ Eckmann, J. (1966). *Chagatay Manual*, Bloomington: Indiana University, ss.81-82

+siz/+li, +ci, +daş, +cık ve +me⁴⁴ gibi eklerle türemiş kelimeler olarak kategorize edilmektedir. *Kitabü-l Ef'al* yadigârında yalın durumu aşağıda sıralandığı gibi sınıflandırılabilir:

- **Kök:** Yabancı kelimeler dâhil, ek almayan sözcükler olup ve ekseriyetle önceki kelimeyi veya kavramı açıklamak için “bu / ol” dan sonra verilmiştir. Örnek: bu **üldürük** (2.a/7), bu **endişe** (172.b/7), ol **toprak** (68.a/1), ol **kör** (224.c/6)...
- **Özne olarak:** buyurdu **bêg** erke (161.a/5), mırladı **tîşi çetük** (87.b/6)
- **Nesne olarak:** **harām** bağladı müherram (150.a/6), **et** birdi **anğa** (127.a/6)
- **Zaman ifadeleri:** **kêce** bardı ya keldi (78.a/2), **erte** keldi **anlarğa** (163.b/1)
- **+sİz / +lig alan isimler:** **hamırsız** yogurdu unnu (58.a/2) bu toğ **renklig** (196.a/3)
- **+daş ekini alan isimler:** **koldaş** buldılar (184.a/1), ol **töşekdaş** (179.b/3)
- **+me eki alan isimler:** **sürme** soktı (188.a/2), ol **yarma** (72.b/5)

2.3.1.3.2. Yükleme Hâl Eki

Yükleme hâli, eserde Harezmi Türkçesinde yaygın olan +n, +nI ve 3. şahıs /n/ oluşumuyla +I şeklindedir. Fonetik açıdan bu ek bir tek kalınlık-incelik uyumuna tabidir:

- **3. Şahıs İyelik ekinden sonra boşaldı** tiş+i+n+i (168.a/4), **sağlamadı** hürmet+i+n+i (187.b/2), **bağladı** anıñ köz+i+n+i (122.b/1-2) ...
- **Düzlük-yuvarlaklık +nI:** **kötürdi** ağırlükni (33.b/4), **kötürdi** yazukni (76.b/3)...
- **Kalınlık-incelik:** **yağladı** bıyıqlarını (169.a/7), **yitig** kıldı tişlerni (55.a/5)...

⁴⁴Bazin, L. (1968). *Introduction À L'étude Pratique De La Langue Turque*, Paris: Librairie d'Amérique et d'Orient, A. Maisonneuve, ss.24-26

2.3.1.3.3. Yönelme Hâl Eki

Yönelme hâl eki fonetik etkilere maruz kalan bir ektir. Bu etkiler ve ses değişimleriyle alakalı belli kural koymak pek mümkün değildir.⁴⁵ Eserde **+ka**, **+ga**, **+ke**, **+a** ve **+e** olarak geçmektedir:

- **Son kalın sesli heceden sonra +ka, +ga veya +a eklenir:** *başka* merhemni urdı(6.a/7), ıdtı kıovanı kuğuğga (160.b/3), kaç kıata ündedi (173.a/1)
- **Son ince sesli heceden sonra +ke veya +e eklenir:** keldi ilke (160.a/5), berkke kıattı nerseni (150.a/6), yüze yüz uruştu (177.b/3)

Kitabü'l-Ef'al'de kullanılan yönelme hâl eklerinin durumunun karışık olduğu söylenebilir, zira aynı kelimenin farklı yönelme hâl ekini taşıdığı örnekler bulunmaktadır. Yönelme hâl ekinin fonetik çeşitliğinin bulunduğu kelimeler aşağıdaki tabloda sıralanmıştır:

Ek	Kelime adedi	Örnekler
+ka ~ +ga	15 kelime	• <i>anlarka</i> (141.a/1, 166.a/7) ~ <i>anlarga</i> (153.a/7, 160.a/5, 163.b/1) • <i>balçıkka</i> (189.b/2) ~ <i>balçıkga</i> (111.a/ 5-6) • <i>duşmanka</i> (197.a/5) ~ <i>duşmanga</i> (128.b/5) • <i>filānka</i> (88.b/4) ~ <i>filānga</i> (198.b/7, 192. a/3) • <i>ğarîmka</i> (48.b/3)~ <i>ğarîmga</i> (150.a/2) • <i>kanka</i> (163.a/2, 168.b/6, 176.a/7) ~ <i>kanğa</i> (115.b/5) • <i>kapuğka</i> (164.b/6) ~ <i>kapuğga</i> (149.b/7) • <i>kāzika</i> (179.b/2, 180.b/4, 210.a/3) ~ <i>kāziğa</i> (210.b/7) • <i>kınka</i> (142.b/7) ~ <i>kınğa</i> (6.b/4) • <i>müslimanlıkka</i> (43.b/1) ~ <i>müslimanlıkga</i> (201.a/4) • <i>namāzka</i> (157.b/3) ~ <i>namazga</i> (32.b/2, 110.a/3) • <i>suyka</i> (33.a/3-4, 49.b/7, 73.b/5, 80.b/2, 125.a/2, 146.b/4, 148.b/3, 154.a/2, 165.a/7, 181.b/4, 193.b/5, 195.a/3, 217.b/3) ~ <i>suyga</i> (80.b/2, 102.b/2) • <i>tamka</i> (142.b/5, 206.a/1) ~ <i>tamga</i> (6.b/3) • <i>yazukka</i> (160.a/5, 210.a/4) ~ <i>yazıkga</i> (12.b/6) • <i>za'ferānka</i> (223.a/5) ~ <i>za'ferānga</i> (124.b/1)
+ga ~ +ke	1 kelime	• <i>kitābga</i> (136.b/4, 223.b/3) ~ <i>kitābke</i> (66.b/1, 150.b/3, 173.a/1, 174.b/6,)

⁴⁵Hacıeminoğlu, N. (1997), s.62

2.3.1.3.4. Bulunma Hâl Eki

Eski Türkçeden bu yana, morfolojisi değişmemiş olan +da / +de bulunma hâl eki; ele alınan eserde de iki şekliyle kullanılmakta ve sentaks açısından cümlelerin çoğunda tümleç işlevini almaktadır. Kelime son sesinin gerektirdiği kalınlık-incelik uyumuna bağlı olarak; aşağıdaki verilen bazı örneklerde bu şekilde gösterilir:

- **Yalın isimlerde bulunma hâl eki:** *öldürdi kazğuda* (123.b/5), *turdu ilde* (117.a/5)...
- **Çekimli isimlerde bulunma hâl eki:** *tün āhırında* (165.b/7), *anın̄ tegresinde*(29.b/5)...
- **(+ki) zamiriyle bulunma hâl eki:** *uruşda+ğı* devlet (82.a/6), *yalda+ğı* devlet (82.a/7)

2.3.1.3.5. Ayrılma Hâl Eki

Kitabü'l-Ef'al'ın içerdiği örneklerde, ayrılma durumunun işlevini yapan ekin +*dın* ve +*din* şeklinde ve tek fonksiyonlu olduğu söylenebilir. Fonetik açıdan kalın sesle biten kelimelere +*dın* ve ince sesle bitenlere +*din* olarak eklenir:

- **Yalın isimlerde ayrılma hâl eki:** *çıktı iḥrāmdın* (30.b/3), *kazganç tiledi kuldın* (219.b/5)
- **Çekimli isimlerde ayrılma hâl eki:** *çıkardı tikenni aḍakındın*(60.a/7), *alā kıldı tişisindin*(160.b/1).

Sadece bir tek örnekte olsa dahi, eserin bir cümlesinde 3.teklik şahıs iyelik ekinin sonra zamir n'si olmadan ayrılma hâl ekinin eklendiği görülmektedir: *aynadı ḥālidin* “ ḥāl+i+Ø+din ” (206.b/5)

2.3.1.3.6. Eşitlik Hâli

Zeynep Korkmaz +ça ekinin bu vazifesini izafî eşitlik vazifesi olarak tanımlamakta ve ekin bu vazifesiyle Harezmi Türkçesi eserlerinde nadiren de olsa görülmekte olduğunu belirtmektedir.⁴⁶ Eserde yer alan örneklerde eşitlik hâli kalın ünlülü kelimelerden sonra +ça ve ince ünlülü kelimelerden sonra +çe şeklinde eklenir ve zarf işlevini yerine getirir:

- yırağı **barınça** katığlandı(214.a/6),
yüridi tün kün **songınça** (56.b1)
tertibçe koğtı nerselerni (162.a/6),
eğgü kıldım anğa küç **yetmişince** (49.b/1)

2.3.1.3.7. Vasıta Eki

Metinde vasıta hal eki +la, +le ve +n şeklinde geçmektedir ve aynı zamanda cümlede farklı işlevlere sahiptir:

- **Durum-Niteleme zarfı olarak vasıta hâl eki:** küçün tiledi hâcet (152.a/1), ağrın toldurdu söz içinde (201.b/s)
- **Durum-sıfat zarfı olarak vasıta hâl eki:** kuruğla yedi (189.a/6)
- **Yer bildiren zarf olarak vasıta hâl eki:** bu tünle sözlegen söz(57.a/2)
- **Zaman bildiren zarf olarak hâl eki:** ol tünle körmez er (114.b/6).
- **İkileme şeklinde (miktar) vasıta hâl eki:** birin birin tüşti yağmur (35.a/1).

2.3.1.3.8. Yön Gösterme Eki

+GA ve +RU / +KA ve Ke eklerinin birleşmesinden ortaya çıkan mürekkep +GArU / +KArU eki (G. Clauson,1962,145), sadece 3 örnekte görülür:

- **kaytı iki evvelcesi üze artğaru** (14.a/3)
- **ilgerü keldi anğa iş** (120.a/3)
- **yukaru bardı kemi** (142.b/5)

⁴⁶ Korkmaz, Z. (1960). “Türk Dilinde +ça Eki ve Bu Ek ile Yapılan İsim Teşkilleri Üzerine Bir Deneme”, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, C.17, Nu:3-4, 1960, s. 275-358, s.277

2.3.1.3.9. İlgi Eki

İlgi hâl eki tamlayan-tamlanan arasındaki sözdizimsel bağ ve aitlik ilişkisini belirten bir morfolojik sontakıdır. Mukaddimetü'l-Edeb'le aynı dönemde yazılmış olan *Kitabü'l-Ef'al*, ilgi hâl eki konusunda pek fark göstermemekte ve bazı kelimelerin sonuna kalınlık-incelik, düzlük-yuvarlaklık uyumu olmadan **+Xnġ**, **+nġnġ**, **+nġnġ** ve **+nunġ** şeklinde ilave edilmiştir. Eski Uygur Türkçesi yazılı kaynakları, ilgi hâl eki kaidesizliğinin o dönemde başladığını göstermiştir; yani ünsüzle biten kelimeler dahi **+nġnġ** ekini alabilir. Dolayısıyla *Kitabü'l-Ef'al*'da da **+nġnġ** eki kapsamında aynı özellikler bulunur:

- **+nġnġ Benim ve senin şahıs zamirlerinde görülür:** *menġnġ tēdi* (188.a/2), *senġnġ üze* (174.b/2)
- **Damak uyumu +nġnġ:** *terledi alġnnġnġ* (119.b/3), *aynġnġ evvel tüni* (217.b/2)
- **İnce-düz ünlü uyumunda +nġnġ:** *nersenġnġ uluġluġı* (30.b/1), *bu işnġnġ üstüvāri* (20.b/7),
- **Kalın-yuvarlak ünlü uyumunda +nunġ:** *sınuġ boldı oġnunġ* (112.b/6), *ķuyuġnunġ ķamuġ suynı*
- **Yuvarlak ~ düz ünlü uyumsuzluġunda +nġnġ:** *suynġnġ rengi* (26.a/1, *yavuzluġnġnġ tezgġnmeġi* (79.a/7,), *adebnġnġ rġzsuzluġı* (179.b/6)

2.3.2. Fiil Çekim Kategorisi

2.3.2.1.Zaman Ekleri

2.3.2.1.1. Gelecek Zaman

-ġu sen

Metinde gelecek zaman sadece bir örnekte **-ġu** şeklinde geçmiştir:

netek ķılġu sen (116.b/6)

2.3.2.1.2. Görülen Geçmiş Zaman

-dX-, -tİ-, -tu-

Metinde en çok kullanılan zamandır. Ekin bazı örneklerde dudak ve damak uyumuna tabi olduğuna rastlan

Ek	Men	Ol	biz	Anlar
-dı	<i>kıldım</i> (161.a)	<i>horladı</i> (217.a/4)		<i>olturdılar</i> (211.a/7)
-di	<i>bildim</i> (207.a/3)	<i>eğlendi</i> (194.a/3)	<i>erdimiz</i> (149.a/2)	<i>kezdiler</i> (162.b/5)
-du	<i>boldum</i> (68.b/4)	<i>toğurdu</i> (4.b/4)	<i>kıldıuğ</i> (159.b/7)	<i>anundular</i> (98.a/1)
-dü	<i>kördüm</i> (198.a/1)			
-tı	<i>ıdtım</i> (143.a/7)	<i>ısıttı</i> (170.a/3)		<i>lağlaştılar</i> (210.b/5)
-ti	<i>yettim</i> (148.b/6)	<i>işletti</i> (149.b/5)		<i>köçtiler</i> (187.b/4)
-tu	<i>arıttım</i> (90.b/2)			
-tü				

Görülen geçmiş zamanın olumsuz çekimine sadece aşağıdaki kişilerde rastlanmıştır:

Ek	Men	Ol	Anlar
-madı	<i>tutmadım</i> (35.b/7)	<i>saklamadı</i> (187.b/2)	
-medi	<i>bilmedim</i> (35.b/7)	<i>sözlemedi</i> (13.a/5)	<i>kelmediler</i> (122.b/1)

2.3.2.1.3. Geniş Zaman

Geniş zaman çekiminde ünlülerden sonra **-r**, ünsüzlerden sonra **-ar**, **-ur** ve **-ür** ekleri kullanılmıştır. Dudak uyumuna dair fazla bilgiler için; bk. (2.2.1.1.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu / Eklerde):

Ek	Men	Sen	(Ol)	Anlar
-r			<i>ārzūlar</i> [<i>ārzūluĝ bolur</i>] (42.b/1);	
-ar			<i>düşmān tutar anı</i> (45.b/5);	
-ur	<i>sġınur men</i> (79.a/2)	<i>aytur sen</i> (79.a/2)	<i>uluĝ turur taṅgrı</i> (213.a/4)	<i>anlar yalĝan sözlegen turur</i> (60.b/1)
-ür	<i>bilür men</i> (68.a/3)		<i>bu kiterür anı</i> (183./5)	

Geniş zaman Olumsuz çekiminde sadece bu zamirlerde mevcuttur:

Ek	Men	(ol)
-maz	<i>pek tutmaz men andın</i> (183.a/6)	<i>ol taḳşîr kılmaz saṅga</i> (88.b/6)
-mez	<i>eslemez men</i> (184.a/5)	<i>kimerseke kütmez</i> (48.b/2)

2.3.2.1.4. Birleşik Zaman

2.3.2.1.4.1. Hikâye

Eserde “birleşik zaman, hikâye” kategorisinde 2 ek kullanılmıştır: Biri şart kipinin hikâyesi: *keşke bilse erdim* (57.a/7). İkincisiyse öğrenilen geçmiş zamanın hikâyesidir: *vesveselemişti şeytân* (16.b/7).

2.3.2.2. Çatı Ekleri

2.3.2.2.1. Edilgen Çatı

Edilgen çatı *-(I)l / -(U)l*, *-(I)n / -(u)n* ekleriyle teşkil edilir.

Ünlüyle biten fiiller *-n-* / *-l-*:

oḳı- (4.b/1) > *oḳın-* (143.a/5);

mülklen- (< mülkle-);

toḳı- (5.a/3) > *toḳıl-* (5.a/3);

eksil (56.a/1) (< eksi-)

Ünsüzle biten fiiller -ıl-, -il-, -ul-, -ül-, -ın- ve -un-: Ekin dudak uyumuyla ilgili fazla bilgi için bk. (2.2.1.1.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu / Eklerde):

ısıt- (170.a/3) > *ısıtıl-* (69.a/3)

kir- (80.b/2) > *kiril-* (189.b/2)

korķ- (190.b/2) > *korķul-* (207.b/5)

öldür- (208.a/7) > *öldürül-* (22.b/1)

kıl- (139.b/1) > *kılın-* (138.a/5)

ilin- (213.b/1) (< il-)

bul- (32.b/6) > *bulun-* (156.b/5)

kör- (173.a/2) > *köril-* (158.b/5)

2.3.2.2.2. Ettirgen Çatı

-(U)t-, -ıt- -(U)r-, -Dur-

Ettirgen, bazı örneklerde damak ve dudak uyumuna tabi olup *-t-*, *-r-*, *-DXr-* ile kurulmuştur:

ağna- (201.a/3) > *ağnat-* (167.a/4)

korķ- (219.b/4) > *korķut-* (81.a/1)

ürk- (6.a/6) > *ürküü-* (165.b/3)

yık- (169.b/7) > *yıkıt-* (127.b/7)

ağna- (68.a/7) > *ağnar-* (26.a/1)

piş- (197.a/3) > *pişür-* (223.a/7)

yun- (204.b/6) > *yundur-* (216.b/5)

emüz- (158.b/1) > *emüzdür-* (158./2)

2.3.2.2.3. Dönüslü Çatı

-ıl-, -ul-, -ül-, -ın-, -in-, -un- ve -ün-

Bazı örneklerde dudak uyumuna tabi olmadan *-(X)n*, *-(X)l* eklerle teşkil edilir:

ğidālan- (191.a/6) (<ğidāla-)
taş- (199.b/6) > *taşul-* (194.a/5)
yaş- (25.a/7) > *yaşın-* (184.a/5)
séz- (205.b1) > *sezin-* (205.b1)
çap- (168.b/3) > *çapun-* (25.a/7)
tut- (149.a/1) > *tutul-* (18.b/1)
ört-(56.b/5) > *örtün-* (207.b/5)
üzül- (137.b/7) (<üz-)

2.3.2.2.4. İşteş Çatı

-ş-, -ış-, -iş-, -uş- ve -üş-

İşteş ekiyle kurulan fiiller, cümlede genelde “birle” edatıyla kullanılır:

oyna- (61.a/1) > *oynaş-* (178.b/3)
sat- (40.b/5) > *satgaş-* (96.a/1)
yul- (74.b/3-4) > *yuluş-* (212.b/6)
öldür- (190.b/5) > *öldürüş-* (180.b/3)
ıd- (72.b/3) > *ıdış-* (180./7)
küven- (185.b/2) > *küveniş* (213.a/5)

2.3.2.3.Kip

2.3.2.3.1. İstek Kipi

Metinde şart kipinin iki örnekte –**sa** ekiyle gösterilmiştir. Anlam ve fonksiyon bakımından “*istek*” ve emir kipinin işlevinde “*dilek*” anlamında kullanılmıştır:

- *tileği angā kāmçī birle ursa* (157.a/5 ve 159.a/2): onu kırbaçlayıp kırbaçlayamayacağını sordu, “onu kırbaçla vursa mı “diye sordu
- *ārzū kıłur men ol kim filān iş bolsa* (111.b/3-4) : öyle olmasını isterin, öyle olsa isterim
- *aytulur rahmet kelsün saṅga* (31.b/5): Allah'ın lütfu ve rahmeti senin üzerine olsun⁴⁷
- *taṅgrī berekāt birsün saṅga* (180.a/4): Allah sana bereket versin!

⁴⁷ Ibn Manzur (1982). *Lisānū'l-Arab*. Mısır: Al-Maṭba‘ah al-Kubrā al-Amīriyah, 15. Cilt, s.286

2.3.2.3.2. İstek-Emir kipi –ayın

Metnin bir tek örneğinde istek kipi, 1.tekil şahıs, **-ayın** şeklinde verilmektedir: *men fedā bolayın tedi aṅga* (175.b/4): ben sana kendimi feda edeyim

2.3.2.3.3. Şart Kipi –sa “gereklilik”

Gereklilik kipine de üç örnekte şart ekiyle rastlanmaktadır:

- *vaḳt boldı saṅa kim filān işini kılsaṅ* (42.a/3, 42.a /4-5 ve 46.a/4): bu işi yapmalısın! bu işi yapma zamanı geldi! ⁴⁸
- *bolmaz saṅa filān işni kılsaṅ* (111.a/2-3):bunu yapmamalısın!

2.3.2.3.4. Emir Kipi

Emir kipi aşağıdaki örneklerde gösterildiği gibi, 2.tekil zamirde **-ğıl** ve 3.tekil zamirde **-sin** ekleriyle kullanılmıştır:

- *āsān kılğıl sening üze* (174.b/2): Endişelenme! Kafana takma! Pes etme⁴⁹
- *saḳlaṅğıl andın* (96.b/3): Dikkatli ol! Sakının!
- *anunğıl korkuçunḡe* (96.b/3)
- *uyḡanğıl yā uyugān* (113.a/2) Uyan ey uyuyan!
- *keṅglik saṅa* (92.a/1): hoş geldin. ⁵⁰

⁴⁸Bu cümlede şart eki ve **vaḳit boldı kim...** ifadesiyle birlikte *gereklilik* kipinde kullanılmıştır.

⁴⁹Salmoné, A. (1889). *An Advanced Learner's Arabic-English Dictionary*, Beirut. Librairie du Liban. (root HWN)

⁵⁰[M.E, 66. 1’de de geçmiştir]. Ali İbn Abdül-İlah el-İfrancı’nin **Ders Defteri** adlı eserinin [153.a.4-5]’inde (اهلا بك) *edkülüg daḥi asānlık olsun saṅa*; (مرحبا بك) *keṅglik olsun saṅa* şeklinde yer almıştır. O da -muhtemelen- Mukaddimetü’l Edeb eserinden kopyalamıştır [*Cahiers d’étude d’un Français qui séjournait à Constantinople en 1067 de l’hégire (1656-1657 de J. - C.) et qui se faisait appeler ‘Alī ibn ‘Abd-Allāh al-İfrāṅgī 1655*]. el-İfrāṅgi ve Mukaddimet’ül Edeb eserlerinde (**bolsun, olsun**) fiili kullanılmış fakat bu *Kitabü-l Ef’al* yadigârında ise **bolsun** fiilinden tasarrufa gidildiği görülmektedir.

2.3.3. Birleşik Sözcükler

2.3.3.1. Birleşik isimler

Dilsel fenomen olup; birleşik kelime bir dilin kelime türemesi için en basit yollarından biridir. Türkçenin her döneminde bu tür türeme şekli görülmüştür: Orhun Türkçesi: *bengü taş*, *Temür Kapıg* (Ergin 2002: 6, 78), Eski Uygur Türkçesi: *birim alım* (Caferoğlu 2011: 7), Karahanlı Türkçesi *apa başı* (Ercilasun 2014, 553), Eski Anadolu Türkçesi, *ağu ağacı* (Önler 2004: 280)... *Kitabü'l-Ef'al* adlı dil kitabında da birleşik isimlere oldukça belli bir sayıda rastlanabilmektedir. Örnek:

öpkü şorba: (86.b/4): çorba

kum sayınça (71.a/6) : adet, tane

kavî kişi (17.a/7): yüksek makamlı olan kimse

közyaşı (214.b/6): gözyaşı

tiş sızgu (204.b/2): kürdan

tük bağucı (164.a/7): kırık bağı veya alçısı

köz bağucı (223.b/1): göz bağıcısı

til bağlanmakı (22.b/2): büyü

erte aş / kuşluk aş (207.b/1): kahvaltı, sabah vaktinde yenen yemek

perdelik kız (162.a/3): cariye, köle

2.3.3.2. İkileme

Semantik açıdan kelimenin iç anlamını güçlendirmek için kullanılan ikileme ya da -retorik adlandırmayla- hendiadyoin; “*aynı manada yahut yakın manadaki iki kelimenin bir tek kelime gibi bir anlam*”⁵¹ ifade eden bir leksik yapısıdır. Eserde aşağıdaki ikilemeler kullanılmıştır:

birin birin *tüşti yağmur* (35.a/1)

kat kat *boldı kişiler* (147.b/6), ***kat kat*** *kıldı bahşîşni* (167.b/1)

azın azın *aşurdu anı filān nerse taba* (163.a/2),

⁵¹ Çağatay, S. (1978). “Uygurcada Hendiadyoinler”, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, *Yıllık Çalışmalar Dergisi*, sayı: 1, 1940-1941: 97-144 (Türk Lehçeleri Üzerine Denemeler, Ankara: s. 29-66’da tekrar yayımlanmıştır.), s.29.

kaçı kaçı ivürdi anı (171.a/3)

2.3.3.3.Birleşik Fiiller

Metinde birleşik fiiller, *al-* , *bir-*, *bol-*, *kat-*, *kıl-*, *tut-*, *ur-* gibi yardımcı fiillerle teşkil edilmiştir. Genelde durum veya hareket bildirmeyen birleşik fiillerde *isim* +*bol-* veya *sıfat*+*bol-* şeklinde bulunmaktadır:

- **İsim+ bol-:**

celd bol- (198.b/5): donmak

hîre bol- (224.c/5): kör olmak

oķ bol- (60.b/2): temiz olmak

- **Sıfat + bol-:**

‘acemî bol- (134.a/7): yabancı olmak;

bî-ḥayr boldı (159.a/5): pintileşmek;

künyetlik bol- (192.a/7): künye veya isim edinmek;

ķutur bol- (91.b/3): uyuz olmak,

ma ‘būn bol (138.a/6): kız gibi davranmak

biķesi bol- (142.a/5): biçme zamanı gelmek...

2.3.3.3.1. Hareket Bildiren Birleşik Fiiller (isim+fiil)

a. (*al-*) fiilini alan birleşik fiiller

- *dem al-* (166.a/2): teselli etmek
- *ķızlık(in) al-*(186.b/3): bir kadının kızllığını bozmak
- *öķ al-* (185.b/4): intikam almak
- *satģın al* (192.b/2): satın almak
- *şıdķ al-* (168.a/2): doğru konuşmak, yalana uğramamak
- *söz al-* (208.a/1): bir şeyi duyup öğrenmek

b. (*bir-*) fiilini alan birleşik fiiller

- *‘arz bir-* (80.a/3): değer vermek
- *nuşret bir-* (58.b/4): yardım etmek, zafer kazandırmak
- *yāri bir-* (3.b/4): yardım etmek

c. (-kat-) fiilini alan birleşik fiiller

- oğka kat- (150.a/1): garantilemek, parayı sağlama bağlamak
- kuyu kat- (173.a/2): indirmek, aşağıya doğru getirmek
- zindanka kat-(69.a/2): tutuklamak, içeri atmak

d. kıl- fiiliyle teşkil edilen birleşik fiiller

- yüklüg kıl- (142.a/1): hamile bırakmak
- başlıg kıl- (25.a/6): incitmek
- ün kıl- (27.b/6): ses çıkartmak
- tabba kıl-(141.a/5): biriyle alay ederek düşmanları sevdirmek
- şūr kıl- (163.b/3): toz katmak
- taşgîr kıl- (165.a/1)⁵²: küçümsemek
- hezf kıldı (17.a/1): silmek, kaldırmak

e. tut- fiiliyle teşkil edilen birleşik fiiller

- yas tut- (152.a/2): yas tutmak
- 'iddet tut- (189.a/1): İddet süresine girmek
- tek tut- (141.a/4): susturmak
- kulak tut- (141.a/6): dikkatle dinlemek
- sanğa tut- (188.b/7): saymak

f. ur- fiiliyle teşkil edilen birleşik fiiller

- 'aşr ur (165.a/3): kuranı Aşr-ı Şerif'e kadar okumak ya da ezberlemek
- çeke ur- (61.b/6): hareke veya nokta koymak
- i 'rāb ur- (66.b/2): kelimelere harekeleri koymak
- kesmük ur- (223.a/2): köpeğe dikenli tasma takmak
- kösmen ur- (17.a/1): kürek çekmek
- kefl ur- (149.b/7): kilitlemek
- misvāk ur- (174.a/2): dişleri misvakla temizlemek
- cid ur- (70.b/7): sarhoş olana kadar içmek, fazla içmek

⁵² Eserde "taşgîr kıldı ismni "geçmektedir. Yani "isme küçültme ekini koydu".

2.3.4. Yapım Kategorisi

2.3.4.1. Yapım Ekleri

2.3.4.1.1. İsimden İsim Yapım Ekleri

Türkçede kelime türetmenin yollarından biri de yapım eklerinin kullanılmasıdır. Kelime türemesinin en temel amacı yeni bir kavramı adlandırabilmektir. Bu durum Türkçenin her dönemi için sistematik bir şekilde devam etmiştir. Bu kısımda, *Kitabü'l-Ef'al*'in kaydettiği örnekleri ele alarak, eserde isimden isim yapan ekler sıralanmıştır.

+cı, +ci, +cü, +cı

Fail-isim işlevini yapar ve meslek veya bir işle uğraşma hâlini ifade eder. Eserde: *aycı* (119.a/7), *yëğüci* (125.b/1), *kizlencü* (117.a/6), *başçı* (199.b/6)...gibi kelimelerde kullanılmıştır.

+ça / +ca / +çe

Eşitlik ve kuvvetlendirme bildiren ek olarak tanımlanır. Eserde birkaç kelimede kullanıldığı görülür: *tertibçe* (162.a/7), *songınça* (56.b/1).

+ça / +çe

Etnik isimlerden dil ismi yapan bir ek olarak, eserde bir kelimede mevcuttur: *tāziçe* (141.b/1).

+cuk, +cük, +çük

Bu ek eski Türkçede ses uyumuna tabi olup, küçültme ve yeni isimlerin ortaya çıkmasını sağlayan bir ektir. Eserde incelik kalınlık uyumuna bağlı olmayıp +çük biçiminde de görülmektedir: *yancuk*: düzce, incecik (72.a/2) *yünçük*: hafif (63.a/6), *sucük*: erimiş, ufalanmış madde (176.a/5).

+daş

Eşitlik, bağlılık ve aitlik ifade eden bir ektir. Eserde hem Türkçe hem de yabancı kelimelerin sonuna eklenmiştir: *antdaş* (180.b/7), *karındaş* (126.a/2), *rāzdaş* (183.a/1).

+egü

Eski Türkçede sayılarda kullanılan +egü eki, eserde sadece bir kelime de görülür: *ikegü* (190.a/5).

+lu, +lû, +lı ve +li

Çoğu kelime de sıfat kavramını bildiren bir ek olarak kabul edilir. Eserde kalın kalınlık-incelik uyumuna girmiş şekilde şu kelimelerde bulunur: *renkli* (92.b/1), *karaŋgkulu* (20.a/3); *küçlü* (39.a/1); *nevmiğlü* (16.a1).

+lik/ +lig, +lük/+lüg, lık/ luğ, +lığ/+luğ

Eski Türkçeden beri en çok kullanılan yapım eki; sıfat ve isim türeten bir sonda kısıdır. Eserde bazen ses uyumuna uygun olmakla sekiz örnekte yer almıştır: *edeblik* (91.a/7), *iglig* (95.b/2), *ağırlık* (33.b/4), *ünlüg* (131.b/3), *zāhidlik* (197.a/7), *ğıybetluk* (193.a/1), *ağlığ* (132.-I-a/7), *çoğluğ* (12.a/4)

+rak

Eski Türkçe döneminde +rak/ +rek şeklinde olup en çok sıfatlarda kuvvetlendirme işlevini yapar. Eserde sadece +rak kalın sesli hecelerle biten kelimelerde görölmüşür: *yayuzrak* (109.a/5); *uluğrak* (220.b/6); *yağşırak* (216.b/4)

+sız/+siz, +suz/+süz

İsimlerde olumsuzluk ve yokluk bildiren +sXz yapım eki, eserde ses uyumuna girmiş bir halde yeni kelimeleri teşkil eder: *avzsız* (127.a/5), *etsiz* (110.a/1), *oğulsuz* (31.a/5), *tüzsiüz* (39.b/5).

+ış, +uş

-mak /-mek ekiyle aynı işlev yapar. Eserde de az sayıda kelime de kullanılmıştır: *sakış*: hesap, sayım (35.b/7); *yığılış*: zahmet (188.a/6); *oturuş*: oturuş (191.a/5)

2.3.4.1.2. İsimden Fiil Yapım Ekleri

+a- /+e-

Eski Türkçe sahasında bu ekin çok işlevli olduğu bilinir: *yaş+a-*:yaşamak (97.b/3); *at+a-*:ad vermek(87.b/1); *baht+a-*:ölünün iyiliklerini saymak (50.b/7); *boz+a-*:dövme yapmak (35.b/2); *kan+a-*: kanamak (63.a/3); *til+e-*: istemek, dilemek (83a/7)

+ar-

Geçişsiz-dönüşlü fiiller yapan bir ektir. Eserde sadece bir fiilde görülür: *yaş+ar-*:yaşarmak (17.a/1)

+da- /+de-

İncelenen eserde söz konusu ekin özellikle yansıma sözcüklerin oluşturulmasında kullanıldığı görülmektedir. *boğur+da-*:fokurdamak (221.b/7); *çağıl+da-*: kakırdamak (29.b/2); *tıkır+da-*: tıkırdamak (29.b/5); *kükür+de-*: gök gürlemek (142.b/1). Ayrıca: *ün+de-*: seslenmek (160.b/4); *al+da-*: aldatmak (164.b/4) kelimelerde de kullanılmıştır.

+k-

Genellikle isim tabanlarına eklenir geçişsiz fiil yapar: *biri+k-*: Birlikte yapmak (180.a/7).

+la- /+le-

İsimden fiil yapmada en sık kullanılan eklerden biridir. Eserde bu ekle yüzlerce fiilin teşkil edildiğini görmek mümkündür: *avıç+la-*: avuçlamak (187.a/2); *altun+la-*:altınla süslemek (162.a/7); *kösme+le-*:kürek çekmek (17.a/1); *vesvese+le-*:vesvese yapmak (16.b/7).

+ra-

Bu ek de yansıma sözcüklerden fiiller oluşturmaktadır.: *anğra-*: inlemek (31.b/4); *çinğra-*: çangırdamak (222.a/1).

+sa- /+se-

Hem fiillere hem de isimlere eklenebilen bu ek, “istemek” kavramını kapsayan fiilleri kurar. Eserde sadece bir sözcükte görülür: *suy+sa-*: susamak (91.a/1).

+sin

“istemek, ... istemiş gibi davranmak” anlamını bildiren bir ektir. En çok Karahanlı Türkçesinde kullanılmıştır. Eserde bu eke bir tek zoolojik terimde rastlanmıştır: *teke:keçi - teke+sin-*: *tekesindi tişi eçkü*: dişi keçi erkek keçi istedi (219.b/1).

2.3.4.1.3. Fiilden Fiil Yapım Ekleri

Daha önceki bölümde, isim yapım ekleri ele alınmıştı; bu kısımda da eserin fiil yapımı, şekil bilgisi ve semantik açıdan bazı fiillerin kullanışı incelenecektir. Harezmi sahasında yazılmış bir dil eseri olarak, *Kitabü-l Ef'al* eserin dili, ister dilbilgisi ister söz varlığı açısından belli dilsel sınırlar içerisinde eski Türkçe dil özelliklerini taşımaktadır. Fiiller de, genellikle eski Türkçe ve özellikle Harezmi Türkçesinin fiil özelliklerine sahiptir.

-a- / -e-

Fiilin anlamını kuvvetlendiren bir ektir. Eser bazı fiillere ilave edilmiştir: *sık-*: sıkılamak / *sık-a-*: elle yoklamak, okşamak (72.b/1); *san-*: sanmak, düşünmek / *san-a-*: addetmek, saymak (188.b/7), *ölç-*: ölçmek / *ölç-e-*: ölçmek (121.a/)

-ar / -er-

Fiile ettirgenlik işlevi katar ve Eski Türkçeden beri oldukça sık kullanılan eklerden biridir⁵³: *ağna-* / *ağna-r-*: değişmek (26.a/1); *çık-* / *çık-ar-*: çıkarmak (60.a/7); *kop-* / *kop-ar-*: koparmak, ortadan kaldırmak (37.b/1); *çök-* / *çök-er-*: çökertmek (156.a/3), *kit-* / *kit-er-*: kaldırmak, ortadan çekmek (157.a/6).

⁵³ Ergin, M. (2009), s.209.

-d - (-y-) / -d-

Pekiştirilen fiiller teşkil eder ve eserde sadece bir fiilde rastlanmıştır: *biri biri üze kodı yıgaçlarını* (164.a/1) fiil kökü: *ko-* > *kod-* (14.a/5) veya; *kod-* (149.b/7) veya *koy-* (150.b/1): koymak, bindirmek.

-ğar-

Çoğu zaman ettirgenlik işlevi yapar: *bil-*: bilmek / *bilgür-*(belirmek); *kop-*: kopmak, kesmek / *kopğar-* Koparmak (140.a/1)

-kur-

Önceki *-ğar* ekiyle aynı işleve sahiptir: *yal-* / *yan-* *yal-kur-*: yandırmak (169.a/5).

-se-

“İstemek, canı çekme” gibi kavramlarını ifade eder. N. Hacıeminoğlu *Harezmi Türkçesi ve Grameri* adlı kitabında bu eki fiilden fiil yapım ekleri kategorisinde sınıflandırmamıştır⁵⁴. Ayrıca bu ek fiilden değil isimden fiil yapım eki olarak kullanılmıştır. *Kitabü-l Ef'al* eserinde de bir kelimenin kökünde rastlanmaktadır: *kör-se-*: görmek istemek: *körsedi tişi eşek* (35.a/1. Cümlelerin Arapçası *ان دقت الات* *dakkat el-atân* olarak verilmiştir. Zoolojik bir terim olup *dışi hayvanın erkek hayvanı canı çekmesi, onunla ilişkiye girmeyi istemesi* anlamındadır⁵⁵.

-ş-, -uş-, -üş-, -ış- ve -iş-

Türkçenin bütün dönemlerinde en çok kullanılan eklerden biridir. Bir eylemin karşılıklı yapıldığını (işteş çatı) ifade eder: *borçlaş-*: birbirine borç vermek (182.b/5); *ündeş-*: çağrışmak, birbirine seslenmek (121.b/6); *yuluş-*:birbirini kurtarmak (121.b/6); *söğüş-*:birbirini sövmek (180.b/6); *ıkış-*:birbirini güvenip iş yaptırmak (211.b/5); *bitiş-*:Birbirine yazmak, mektup göndermek (209.a/1)...

⁵⁴ Hacıeminoğlu, N. (1997), s.136

⁵⁵ İsmā'īl al-Ğauharī. (1729). Tercüme-i Sihah il-Cevheri, C. I -II, (University of Zurich Library tarafından 2023 tarihinde dijitalle edilmiştir), c.II, s.319

-t-, -ut-, -üt-, -it-

Ettirgen ve geçişli fiilleri terkip eder: *alda*-(26.b/1) > *aldat*-: aldatmak (21.b/6); *sözle*-(197.b/6) > *sözlet*-: söyletmek, konuşturmak (149.b/4); *yüri*-(159.b/1) > *yürüt*-: yürütmek (175.b/7), *korķ*-: korkmak (92.a/4) > *korķut*- (118.b/3) veya *korķıt*-: korkutmak (114.b/6)...

-dur-, -dür-, -dır-, -tur-, -tür-, -tır-

Fiillerde kullanılan ettirgen çatı ekidir: *kıldur*-: yaptırmak (150.b/5); *siydür*-: iştetmek (157.a/3); *tolandır*-: dolandırmak (152.b/3), *uķtur*-: anlatmak (170.a/6); *büktür*-: kıvrıtmak (192.b/6); *aķtır*-: dökmek (27.b/3).

-ür- / -ur-

Geçişli fiiller yapar: *keğer*-: giydirmek (76.b/3); *aķur*-: açıklamak (173.b/5)

2.3.4.1.4. Fiilden İsim Yapım Ekler

-(I)nķ, -(U)nķ, -nķ

N. Hacıeminoğlu'nun *Karahanlı Türkçesi Grameri* adlı kitabında tespit ettiği gibi, bu ek -n- ile son takı olarak eklenir⁵⁶. Eserde de aynı gramer sistemini kurarak – ķ ekini alan isimleri kaydetmiştir: *umınķ* (191.a/2), *sögünķ* (24.b/2), *korķunķ* (100.b/4)...

-ġ / -g

Kalınlık-incelik uyumuna tabi olmak üzere, Eski Türkçede en yaygın fiilden isim yapan eklerden biridir. Eserde bu ekle fiillerden türemiş isimlere rastlamak mümkündür *aķır-ıġ* > *aķrıġ* (167.a/2), *art- ıġ* > *artıġ* (121.b/3), *ķaķır- ıġ* > *ķaķrıġ* (157.b/1), *bit- ıġ* > *bitıġ* (8.a/5)

-ġa / -ge

Genel olarak nadiren kullanılan bir ektir, eserde de sadece iki kelimedede kaydedilmektedir: *yor- ġa* > *yorġa*: *yürüyen* (78.b/1) ve *yör- ge* (27.a/4). *Yörge* kelimesi eski Uygur Türkçe metinlerde *yörgey-* şeklinde geçmekte ve bol yaprağı

⁵⁶ Hacıeminoğlu, N. (1996). *Karahanlı Türkçesi Grameri*, Ankara: TDK. Yay.s. 18.

olan sarmaşık, (bilimsel terminolojisiyle) *cuscuta* anlamını taşımaktadır⁵⁷. Ele alınan eserde ise *gür* anlamında kullanılmıştır.

-gu / -gü / -ku -kü

Eski Türkçe metinlerde gelecek zaman kavramını ifaden eden ve çok sayıda örneğine rastlanan eklerden biridir. Eserde geçen örneklerde bu ekin dört örnekte sıfat fiil yaptığı görülmektedir: *kaytgu* (57.a/7): *geri dönme yeri*, *yëgü*(103.a/2): *yiyecek*, *keḍkü* (187.b/3): *giyinecek*, *uyku*. *uyku* (188.b/5)

-guç

Alet adları yapmak için kullanılan bir ektir. Eserde sadece bir kelime görülmektedir: *kaşıdı kölükni kaşguç birle* (72.b/2) örneğinde *kaşguç* kelimesinin *kaşı-*: kaşımak sözcüğünden /1/ sesinin düşmesiyle türetildiği ispatlanabilir: *kaşı+guç* > *kaşguç*=kaşımaya yarayan şey.

-kın

Eski Türkçede *kirkin*, *ḳodgun*, *köçkün*... gibi kelimelerde sıfat-fiil yapan - KXn eki, ele alınan eserde görülmektedir: *ol taşkın* (71.b/2): *med, taşımış su*.

-k / -k / -ğ

Eski Türkçe döneminde farklı kavram isimleri yapan bir ektir. *Kitabü-l Ef'al*'da da -k /-ğ ekinin bir çeşit kelime teşkil ettiğini söylemek mümkündür: *ol yamağ*: *yama-ğ* (124.b/3); *yunuğ*: *yun- uğ* (171.b/2); *tatığ*: *tat- ığ* (105.b/3); *uğ* (bk. s.11); *kılığ*: *kıl- ık* (127.a/4); *yakuk*. *yak- uğ* (25.b/5), *eyrük*: *ey(ü)rük* > *eyrük*, (97.a/5), *yetik*: *yet-ik* (132.II.b/2)

-ma / -me

Bu ek, eski Türkçede çoğu durumda sıfat ve birleşik kelime kalıbında kullanılınca sıfattan gelme adlar yapar (T. Banguoğlu 2007:268). Bu eserde de bu ekle yapılmış sıfatlar da mevcuttur: *sürme ḳattı* (202.b/3); *sürme tuttı* (67.a/2); *ḳarışturma* (5.a/1).

⁵⁷ Ölmez, M. (2020). Üç Kuşak Uygurca Bir Söz: yörgey 'sarmaşık', *International Journal of Old Uyghur Studies*, 2/1, 2020: 61-88, İstanbul, s.63.

–m

Soyut adlar yapan bir ektir: *adım* (87.a/7); *yarım* (167.b/4); *tizim* (25.b/2), *ölüm* (46.b/7).

–men

Az sayıda kelimedede kullanılan bir ektir. Bu eke sadece bir kelimedede rastlanmıştır *tişedi tegirmenni* (59.a/4).

2.3.5. Fiilimsiler

2.3.5.1.İsim fiil

–mak / –mek

–mak / –mek masdarı isim gibi çekiliri; yani isim görevindedir ve iyelik ve isim çekim ekleri alır⁵⁸. Eski Türkçede olduğu gibi +mAk eki fiile eklenince günümüz Türkçesinde “*bir olayın işi, eylemi*” kavramına uymaktadır. Eserde +mAk ekini alan kelimelerin çoğu *bu* veya *ol* edatından sonra görülür: *bu kurtulmak* (200.a/2), *bu solumak* (193.b/1), *bu küyemek* (190.b/5), *ol tüşmek* (200.b/1), *ol sınmak* (188.b/4)...

2.3.5.2.Sıfat-Fiil

–miş / –miş /

Eserde genellikle isim hal farklı ekleriyle çekimlenmiş halinde bulunur: Bu *kan takı yâşnıng sıçramış* (72.b/6), *segirdi kılıç urulmuşdın* (81.a/7); *tilemişing yavuttu ikisini aldağ birle* (176.a/6); *diyet birdi öldürülmişke* (22.b/1); *alınmış süt* (15.a/1); *bu arıtmış* (44.b/2); *oğ atılmışdın* (64.b/6); *öldürülmişke* (22.b/1); *kılınmışğa* (42.a/6); *tilemişing* (176.a/6).

–mez / –mes:

Eserde tespit edilen örneklere göre +lik ekiyle birlikte kullanılmıştır: *boyun sünmezlik kıldı* (219.b/4); *sözlenmeslik* (13.a/3)

⁵⁸ Akalın, M. (1988), s.193

–ğan / -gen:

Eser eski Türkçede olduğu gibi kalın ünlülerden sonra –ğan; ince ünlülerden sonra –gen şeklindedir: *yaşnağan yılduzlar* (13.a/3); *ev turğanlarındın* (89.a/6); *rûze tutğanning ağzı yıdığı* (62.b/7) *ol menğzeşmegenderdin turur* (76.b/7); *diyet tegürdi öldürgendin* (22.b/1)

–gü / -ğu:

Genelde de günümüz Türkçesindeki –malık ekiyle aynı işleve sahiptir: *yala-*: yalamak > *yalağu*: yalanacak şey (103.a/1); *yıdla-*: koklamak > *yıdlağu* koklanacak “koklamalık” (75.b/5); *öltür-*: öldürmek > *öltürgü*: öldürecek yer (161.b/3).

2.3.5.3.Zarf Fiiller.

Metinlerde rastalanan zarf fiiller şunlardır:

- *kesti anı yaş erken* (3.a/7)
- *ayrılmadın sindi* (203.a/6)
- *kesti anı tükel kılmadın* (55.b/1)

2.3.6. Zamirler

2.3.6.1.Şahıs Zamirleri.

Kitabü'l-Ef'al'de *men*, *sen*, *ol*, *biz* ve *onlar* zamirleri yer almaktadır. “Siz” zamirine rastlanmamıştır. Zamirlerin aldıkları fonetik ve morfolojik biçimler aşağıda sıralandığı gibi görülmektedir.

2.3.6.1.1. Birinci Tekil Şahıs Zamiri (Ben)

- ❖ **Yalın hal:** Eserde *men* biçiminde yer alır: *eskirttim men anı* (148.a/3), *men andın bîzâr men* (89.b/1)
- ❖ **İlgi hali:** +*ing* ekiyle 1 sefer ve +*im* ekiyle 2 sefer kullanılmıştır: *özge tişi şi'rini meniing tedi* (188.a/2,), *ol benim tayancım* (184.b/5)

- ❖ **Belirtme hali:** Eserde +i ekiyle çekimlenir: *bu iş meni kızguluğ kılur* (68.b/3)
- ❖ **Yönelme hali:** *maṅga* şekliyle görülmüştür: *hoş keldi maṅga nerse*
- ❖ **Ayrılma hali:** Kelimede +*din* ekiyle rastlanmıştır: *ğāyīb boldı mendin* (3.a/4)

2.3.6.1.2. İkinci Tekil Şahıs Zamiri (Sen)

- ❖ **Yalın hal:** *sen* biçiminde fiil sonunda çekim zamiri olarak eklenmiştir: *aytur sen* (79.a/2), *netek kılgu sen* (116.b/6)
- ❖ **İlgi hali:** *seniṅ* şeklindedir: *āsān kılgu seniṅ* üze (174.b/2)
- ❖ **Belirtme hali:** +*i* belirtme ekiyle ile kullanılır: *ese bāḫi tutsun taṅrı seni* (176.b/6)
- ❖ **Yönelme hali:** eserde *saṅga* biçimindedir: *tulur raḥmet kelsün saṅga* (31.b/5)

2.3.6.1.3. Üçüncü Tekil Şahıs Zamiri (O)

- ❖ **Yalın hali:** Eski Türkçede *Ol* şeklinde olan 3. Şahıs eki, eserin örneklerinde tespit edildiği gibi, ekin farklı işlevlerde kullanıldığı görülür: **1) şahıs zamiri olarak:** *kıldı ol işni* (36.b/4), *ol mundın yıraḫ turur* (22.a/5). **2). İşaret zamiri olarak:** *ol borç* (42.b/1), *ol sağılmış süt* (49.b/2).
- ❖ **İlgi Hali:** *anıṅ* halindedir: *tandı anıṅ haqqını* (121.b/6), *bāḫıl boldı anıṅ hücceti* (123.b/1)
- ❖ **Belirtme hali:** *anı* biçiminde kullanılır: *şıfat kıldı anı* (118.b/3), *uyğaytı anı uyḳudın* (119.a/2)
- ❖ **Bulunma Hali:** Bir tek cümlede *anda* biçiminde geçmiştir: *telvelik pāre bar anda* (109.b/7)
- ❖ **Yönelme hali:** eser iki tespit edilir: **1) aṅga:** *zamān ziyān tegürdi aṅga* (51.a/5). **2) aṅar:** Eserde bir sefer rastlanmaktadır: *ziyān tigürdi aṅar* (39.b/2)

- ❖ **Ayrılma Hali:** Cümlelerin içerisinde **andın** şeklindedir: *sıgđı anı andın* (124.b/1), *yüz evürdi andın* (142.b/7)

2.3.6.1.4. Birinci Çoğul Şahıs Zamiri (Biz)

- ❖ **Belirtme Hali:** Eserde iki cümlede **Bizni** olarak 2 sefer görülmüştür: *meşgul kıldı bizni* (168.b/7), *kapsadı bizni kök* (153.a/7)
- ❖ **Yönelme Hali:** +ke ekini alarak **bizke** biçimindedir: *kök kar yağdırdı bizke* (52.a/4), *ivdi tağı yügürdi bizke* (61.b/4)

2.3.6.1.5. Üçüncü Çoğul Şahıs Zamiri (Onlar)

- ❖ **Yalın hali:** **Anlar** şeklindedir: *anlar hāriciler* (65.a/1), *anlar tēve müngenler* (92.a/3).
- ❖ **İlgi Hali:** Sadece bir cümlede **anlarnıŋ** şeklinde kullanılmıştır: *örtti taŋrı anlarnıŋ yazuqlarını* (165.b/3)
- ❖ **Belirtme hali:** yalın hali + belirtme hal eki (+nı) **anlarnı** düzenindedir: *baturdı taŋrı anlarnı yirke* (17.a/3-4), *sıgđı anlarnı* (162.a/5)
- ❖ **Yönelme hali:** +ka ~ +ğa: Eserde **anlarğa** ve **anlarğa** iki farklı şekilde kaydedilmiştir: *yaqın keldi anlarğa āyı, gāret kıldurdu anlarğa mālını* (141.a/3)

2.3.6.2. İşaret zamirleri

İşaret zamirleri konusunda *Kitabü'l-Ef'al* 2 biçim göstermektedir: **bu** ve **mu**. Leksikoistatistik açısından en çok **bu** zamiri ve morfolojik çeşitlilik açısından **mu** zamiri daha fazla mevcuttur:

- ❖ **Bu:** **bu** *yük* (35.a/2), **bu** *kumār* (36.a/2), **bu** *tar* (41.a/6)
- ❖ **Mu –ayrılma durumu-:** Bu zamirin ayrılma durumunda **mundın** şeklinde 1 sefer kullanıldığı görülür: *ol mundın yırağ turur* (22.a/5)
- ❖ **Mu –belirtme durumu-:** +nı son takıyla 1 cümlede geçmiştir: *örtürdi muni anıŋ üze* (163.a/6)
- ❖ **Mu –ilgi durumu-:** bir tek örnekte **munuŋ** şeklindedir: *bu sarāy munuŋ katında turur* (102.b/7)

2.3.6.3.Dönüşlülük Zamirleri.

Göktürkçeden günümüz Türkçesine kadar *kentü*, *öz*, *kendü*, *kendi* biçimlerle bilinen dönüşlülük zamirleri, *Kitabü'l-Ef'al* yadigârında iki farklı sözcük bulunur: *öz* ve *kendü*. Bu zamirler herhangi bir isim gibi belli bir ses uyumuna göre durum eklerini almaktadır:

2.3.6.3.1. Kendü

- **Yalın hali Ø:** *kendü* töküldi (119.b/6), *kendü* özin öldürdi *kaçguda* (123.b/5)
- **Aitlik hali +(s)i:** *kendüsi* kaytı (16.a/7), *kendüsi* tutuldu *kün* (18.b/1)
 - + Çoğul & hal aitlik eki (+ler+i): *çıktılar kendüleri* (160.b/3)
 - + Aitlik & yönelme hal eki (+si+ne): *kendüsine* koğtı anı (35.a/7)

2.3.6.3.2. Öz

- **Yalın hali Ø:** *çıktı* öz dinindin (175.b/6)
- **Aitlik hali +i:** *özi* üçün üdürdi nerseni (214.a/7)
- **Belirtme hali +ni / +ini:** emgetti *özni* yürimek içinde (21.b/4), *ohşattı özini* *anğa* (203.b/5)
- **Yönelme hali +ke / +inġe:** *üdürdi anı özke* üze (143.b/1, *ündedi anı özinġe* (219.b/5)
- **Ayrılma hali din:** *tileği anı özindin* (182.a/3),

2.3.6.4.Soru Zamirleri

Türk dilinin tarihi boyunca soru zamirlerinin çeşit oldukları bilinir: *kim*, *kayu*, *netek*, *nereden*...vs. Elimizdeki *Kitabü'l-Ef'*de bir tek **ne** ve **netek (nitek)** zamirleri rastlanmaktadır:

bağtı yıldırımka yağmur ne yirde yağar *tëyü* (41.b/7)
netek kılġu sen (116.b/6)

2.3.6.5.Belirsizlik Zamirleri

Belirsizlik zamirleri bir konunun miktarı veya yahut sayısı kesin bir şekilde ifade edilmediğinde kullanılan bir isimdir. Eserde *barın*, *ba'zı* ve *biri* zamirleri aşağıdaki örneklerde bu şekilde geçmiştir:

- *barın içti içken* (211.b/1)
- *a'zalarında ba'zısını kesti* (67.a/5)
- *tamar kıldı ekin birini* (198.b/6)

2.3.7. Sayılar

Kitabü'l-Ef'al'de, durumların gerektirdiği örneklerde hem asıl hem de sıra sayı adları yer almaktadır. Eski Türkçedeki sayı sıfatlarının morfolojisi ve fonolojisinden farklı olmamak üzere, eserde geçen sayıların adları bunlardır:

Bir

Asıl sayı⁵⁹: *bir künge* (183.b/1); *bir yılka* (182.b/1); *bir sa'at* (182.a/3); *sekizde bir* (68.b/2)...

Sıra sayı: Ø Eserde yer almamaktadır.

İki

Asıl sayı: *iki közi* (3.b/2); *iki kulağ* (152.b/2); *iki elgi birle* (175.b/3); *iki yarım* (178.a/6); *iki arasında* (183.a/2)

Sıra sayı: *ikinci* ve *ikinç* biçimindedir: *ikinç yağmur* (47.b/1); *ikinç ündedi* (173.a/1), *ikinci içkü* (31.a/1).

Üç

Asıl sayı: *üç adakı* (80.a/6); *üç münğüşlük nerse* (163.a/1.): üçgen

Sıra sayı: *üçünç* bolmak, (4.a/1)

Tört

Asıl sayı: Bir birleşik kelime kullanılmıştır: *tört münğüşlük nerse* (166.b/7)

Dörtgen

Sıra sayı: *törtinç* boldı (124.a/7)

⁵⁹Bazı örneklerde bildirme edatı olarak kullanılmıştır: *bir edgü er* (52.b/6); *bir hezîmet* (75.a/4); *bir işke* (83.b/2)

Biş

Asıl sayı: *biş sengirlik nerse* (165.b/6) pentagon

Sıra sayı: *bişinçi boldı kişilerge* (12.a/1)

Altı

Asıl sayı: *altuda bir* (60.a/2)

Sıra sayı: *altıncı boldı kişilerge* (12.a/3)

Yeti

Asıl sayı: Asıl sayı olarak mevcut değildir

Sıra sayı: *yetinç boldı kişilerge* (124.b/5)

Sekiz

Asıl sayı: *sekiz bir* (68.b/2)

Sıra sayı: Sıra sayı halinde geçmemektedir.

Toqsan

Asıl sayı: *yayudı toqsanğa* (168.a/1)

Sıra sayı: *toqsıncı boldı kişiler* (123.b/6).

SONUÇ

Batı kütüphanelerinin, Doğu filolojik araştırmalarını ve Türk filolojisinin büyük servetini muhafaza ettiğini söylemek mümkündür. Doğudaki el yazmalarının 17.yüzyıl Avrupa kütüphanelerine en çok sevkediliği asırdır ve bu zaman dilimi oryantalizmin ilk zamanlarına denk gelmektedir. Ch. Ravius, Golius, Nicolaius, Nicholas Pitri gibi oryantalistler Macaristan, Paris ve Berlin gibi büyük şehirlerin kütüphanelerindeki rafları Doğudan getirilen eserlerle doldurmuşlardır. Bu oryantalistler Arapça, Türkçe ve Farsça öğrenmek için, bazı eski el yazmalarını kaynak olarak kullanmışlardır. Bazı el yazmalarının içinde de o dönem aldıkları notlara rastalanabilmektedir. Örneğin, Golius Türkçe-Latince sözlüğünü hazırlarken, Harezmi döneminde yazılan eserlerden faydalandığını ve bazı morfolojik incelemelerden bahsettiğini görebiliriz⁶⁰. 300 yıl sonra George Vajda'nın 1970'li yıllarda Bibliothque de Richelieu⁶¹ için hazırladığı Doğu El Yazmaları Kataloğu sayesinde KEF serisi bulunmuştur.

Bu çalışmada aynı yöntemle yazılmış *M.E, Abbas ibni Hamza es-Sabrani'nin KEF eseri, Pers.1557 / Arabe 1257 ve Pers.1572 / Arabe 1331* satır arası sözlükler ele alınmış ve Harezmi Türkçesi dil özellikleri temel alınarak **Turc 1383 no.lu K.E** eserinin filolojik incelemesi gerçekleştirilmiştir. Önceki kısımlarda detayla anlatıldığı gibi, sonuç olarak KEF eserinin ait olduğu dönem tespit edilmeye çalışılmış ve söz konusu eserin Harezmi Türkçesi dönemine ait olduğu ispatlanmıştır. Burada temel alınan noktalar aşağıda özetlenmiştir:

- /d/ ve /y/ özelliği. *aḏnar-* (26.a/1) ~ *aynar-* (26.a/1); *ḡuḏruk* (82.b/2) ~ *ḡuyruk* (82.b/3); *kiḏ-* (179.a/1) ~ *kiy-* (199.a/5); *kiḏdur-* (91.a./1) ~ *kiydür-* (124.a/1); *ḡoḏ-* (166.a/7) ~ *ḡoy-* (172.a/1) ...
- +*Im* / +*Um*, +*nīng* / +*nūng*, +*Ip* / +*Up*, +*IIG* / +*IUG* ve -*Il*, -*Ul*, -*In*, -*Un* eklerinin dudak uyumunun dışında olması
- Yönelme hal eki kullanımında +*ḡa* / +*ge* / +*ḡa* eklerinin kullanışı devam etmesi
- Ayrılma hal ekinin sıkça +*dIn* kullanımı ve +*dAn* kullanılmaması.

⁶⁰ Golius'un Marsh Collection'unda Harezmi Türkçesinde yönelme hal ekinin +*ka* / +*ga*, eylemek fiilin yerine kılmak fiilin olduğunu belirtmiştir. Ayrıca bazı leksik notlarını da el almıştır: *dil* > *til*, *üzre* > *üze*, *ile* > *birle*... Palabayık Nil Ö. (2023). *Silent Teachers*, Londra: Routledge.167-168

⁶¹ Bk. Catalogue des Manuscrits Arabe, Turc et Persan, BNF.

Eserin gösterdiği bazı fonetik özellikler, sosyolekt veya ağız özelliklerinin yapılan dil incelemeleri için etkileyici bir faktör olabileceğini göstermiştir. Eserde farklı telaffuzla geçen kelimelerin çoğu aynı satırda yazılmıştır. Sosyolinguistik açıdan *diatopik çeşitlilik*⁶² denilen kavram, belirli bir coğrafi alanda ve sınırdaki konuşulan herhangi bir dilin farklı ve değişik kullanımıdır⁶³. KEF’de farklı telaffuzla yer alan kelimeler şunlardır:

- *kaķırdı ~ kağırdı ~ çaķırdı ; çaķırmak* (4.a/1-2)
- *eksetti ~ eksütmek* (4.a/2)
- *tüşti nerse kõnglike ~ nerseni kõnglünden keçürdi* (13.b/6)
- *atıladı sütüni* (15.a/1)~ *ol idiş kim anıng içinde atulanur* (15.a/2)
- *bağa ~ baķa* (30.a7)
- *kaıdı üyesini ~ kavmak* (45.a/3)
- *yıldıradı yıldız* (49.a/1) ~ *yıldırağan yıldız* (49.a/2)
- *bu kõğüsi öngen ‘avrat [kõğüsi onğan ‘avrat]* (45.b/7)
- *sucudı kölük* (60.a/2) ~ *sucığan kölük* (60.a/3)
- *ķulağuz* (75.a/1) ~ *ķulayuzluk* (75.a/2)
- *ķuđruķın* (82.b/2) ~ *ķuyruķın* (82.b/3)
- *ķazğulıg ķıldı ~ kendü ķazğuluğ boldı* (84.b7)
- *begirdi* (87.b/4) ~ *baķırdı* (87.b/50)

Kitabü’l-Ef’al eserinin ele alınması, bu çalışmanın kapsadığı filolojik inceleme ve ortaya çıkarılan veriler ele alınarak, BNF’de bulunan ve “büyük ihtimalle” hala doğru kataloglanmamış KEF serisi üzerine yapılacak karşılaştırmalı filolojik incelemelerin alt yapısı olarak kabul edilebilir. Dolayısıyla **Türk Dili Filolojisinde “Kitabü’l-Ef’al”** adlı kısımda sınırlı bir şekilde Pers.1557 / Arabe 1257 ve Pers.1572 / Arabe 1331 hakkında bilgiler yer verilmiştir.

KEF’in Fransız Millî Arşivlerindeki kataloglanmasında yapılan hatalar ve başlıklandırılmasında yaşanan maceralar tez içerisinde farklı başlıklar altında dile

⁶² Fr. Variation diatopique, İng. Diatopic labelling

⁶³ Françoise, G. (2003). *La Variation Sociale en Français* Gap: Ophrys, s.135

getirilmişti. Tüm bu maceraların sonucunda bunlardan habersiz şekilde başlangıçta sadece “Osmanlıca” yazma sandığım el yazmasının şimdiye kadar çalışılmamış ve Harezmi Türkçesi ile kaleme alınmış bir eser olması ve bu eseri benim bir akademik çalışma ile ortaya koymuş olmam Kitabü’l-Ef’al’i ilk gördüğüm zamanki lisansüstü öğrenci olarak duyduğum heyecanın akademik bir sonuca ulaşması bu tezin akademik olmasa da duygusal bir sonucudur.

METİN

2.a

1. باسم الله الرحيم الرحيم

>2 باب فعل يفعل فعلا

> 3. singdi ānga ta'ām[aş] / singer ānga > 4. singdi ānga ta'ām / singer ānga / singmek / singmek / singen boldı ta'ām> 5. singen bolur / singmek / ol singen ta'ām / sürtti teveke üldürükni > 6. üldürükni / sürter anı / sürtmek > 7. bu üldürük / 'aybledi anı / 'aybler anı / 'ayblemek

2.b.

1. bu 'ayıp / çekti anı > 2. bu çekilmiş nerse / keltürdi anı yirdin yirke > 3. ol keltürölmiş nerse / attı anı uşak taş birle / atmaklık > 4. ol atılmış nerse / otnı kesti / otnı kesmek / renk kıldı < 5. saçını / boyamak / ol saç boyacı / astı anı > 6. asmaqlık /destān taķı āşkārā kıldı / yürüdi yirde > 7. üzdi suv içinde / uyuklattı anı kulaķı üstine / urdı anı

3.a.

1. urmaqlık / bu kılıcınıñ urģu yiri / çökti < 2. buğra inģenke / çökmeklik / sızladı baş [sızladı cerāhet derddin] / sızmaqlık > 3. öfke kıldı anıñ üze / öfke kılmaqlık > 4. ğāyıp boldı mendin [yırak boldı mendin] / ğāyıp bolmaķ > 5. baēladı başını baş baēı birle / küç birle aldı andın < 6. nersenı / küç bolmaqlık / ğālib boldı ānga filān < 7. nerse üze / ğālib bolmaqlık / kesti anı [kesti anı yaş erken] / kesmek

3.b.

1. karıştırdı şarābnı / karışturmak / çattı iki közi arasını [çattı alnı] >2. çattı iki közi arasını / çatmak / kaytardı anı / evürmek / yalģan sözledi ānga > 3. yalģan sözleyür

anğa > 4. yalğan sözlemek / kazğandı mālını /yāri bērdi anğa filān nerseni [kazğanu bērdi anğa filān nerseni] > 5. yığladı / yığlamak /ögdi tişini / öger > 6. ögmek / öre tikti nerseni / naşb kıldı harfını / düşmānlık kıldı > 7. singdi suv yirke / singer

4.a.

1. singmek / kağırdı karga [kağırdı/ çağırdı] > 2. çakırmak / eksitti haqqını / eksütmek / tolturdi meşkni > 3. endāze kıldı nerseni / endāze kılmak / aşak boldı üni / aşak bolur > 4. aşak bolmak / uşattı süngükni / uşatmak > 5. ol (bu) uşanmış süngük / şembe kıldılar Cahūdlar / şenbeler > 6. Şenbelemek / rāhatlandı [ımızğandı taķı rāhatlandı] / buraktı anı yüzi üstine / yoķatmak / evürdi / yüz evürdi andın > 7. yüz evürdi andın / bu evürmek / yondı yıgaçnı / yonar

4.b.

1. yonmak / üçünç boldı erenlerge / üçünç boldılar kavmlerke / üçünç bolmak / yavuz sözledi / yavuz sözler > 2. yavuz sözlemek / cimā‘ kıldı ‘avratnı/ bekāretin aldı bekārning /kızladı urağutnı > 3. kızlamak / tüfkürdi tügümke / tüfkürdi tügümke okımak birle /tüfkürmek/ süngledi mamuknı / sünglemek / çaptı mamuknı > 4. parçalanmış mamuk / vaķtdin aşnu buraktı ingen oğlanı /vaķtdin aşnu toğurdu ingen > 5. burakmak / sigerdi közi / sigerür / sigergen / köz sigermek > 6. sigerdi köz / sigermek / sigerci [sigergen] köz / akırdı < 7. katır / akrur / kağırdı karga

5.a.

1. kakırmak / karışturdı anı / karışturma / toğurtı < 2. ingenni / ingenke / toğurmak / kendü toğurdı ingen / toğurmak / tokıdı / tokıdı > 3. tonluknı tokımak / kıştı / ol tokılmış nerse [ton] / bu nażirsiz ton [tonmış] > 4. kıştı anğa / anıng taba / carab

boldı < 5. terāzu / carab bolmaḵ > 6. tuz saldı küveçke / baḥşîş bêrdi anġa > 7. bu
[ol] baḥşîş

5.b.

1. ürdi it > 2. suv saçtı anġa / süsti anı öküz > 3. nikāḥ kıldı tişini / urdı anı < 4.
sültān ḵamçı birle / kin kıldı anġa [ḥased kıldı anġa] > 5. yıġladı erenlerni / cem‘
kıldı boḍunlarnı > 6. kendü yıġladılar > 7. ivdi ḥidmet içinde / ivitti ḥizmetde

6.a.

1. anlar ḥizmetkārlar [tapuġçılar] / kin tuttı anıġ üze > 2. butadı yıġaç / baḥşîş bêrdi
anġa > 3. bu baḥşîş taḵı yāri / tokıdı yarıḵnı / hemîşe kıldı oḵımaḵnı < 4. taḵı sözni
/ mindi erkek ḵuş tişisike / çiftlendi < 5. ḵuş > 6. ürkti tēve / buḵaġuladı anı > 7.
buḵaġu yaḵını yaḵtı cirāḥetke/ başḵa merhemni urdı / bu

6.b.

< 1. yaḵıġ / merhem / baġladı tüġünni / barmaḵ birle kıldı ḥisābnı > 2. bu saḵışnıġ
‘aḵdları / uğradı anġa > 3. ura urdı tamġa / yastuḵ qoydı sökelke / bu yastuḵ > 4.
yastuḵ / ḵıġa ḵattı ḵılıçnı / açtı tamarnı > 5. bu tamarluġ ḵan / yētürdi anı > 6.
uğradı anġa > 7. biri biri üze qoydı tonlarnı

7.a.

1. bu biri biri üze ḵonmıḵ tonlar / basdulmıḵ yıġaç [çiçek] söġüldi ètni > 2. bu
söġülmıḵ èt / buradı nerse > 3. sıḵtı ḥurmānı / soḵtı anı çıyan > 4. bu çıyan
sançḵusı / ḥurmā ağacını yüklüġ kıldı / septi erkek ḥurmānı tişi ḥurmāḵa / aḵladı
ḥurmānı / sevāb bêrdi anġa taṅgrı > 5. bulnadı / esîr kıldı anı > 6. bu esîr > 7. küçlüġ
yarattı anı taṅgrı / boġuzladı boġuzlaġu tēveni

7.b.

1. endāze kıldı anı /evzanladı anı / açtı > 2. başını takı yengini sızgadı / açtı iki tirsekni takı başını / arguzdı < 3. tēveni / kendü erdi > 4. bu ermiş tēve / hîre boldı köz > 5. yıkdı taŋrı kişilerni bu < 6. kıyāmet küni / kazdı kođuŋı / ħorladı anı > 7. ħor boldı kıyruŋı / tibretti tēve

8.a.

1. tibrendi süŋü / vefā kıldı zinhārına / vefā kıldı ‘ahdine > 2. bir ‘ahd / ħutğargan tili / kār vānnı saŋlağucı [kār vān ücresi saŋlağan] / kār vānı saŋlayucı [ħapğargan ħulavuz] / yoğurdı > 3. yoğurdı unnı ħamrқа [ħamr birle] / kükredi arslan > 4. bitidi > 5. bu bitig / ħalem > 6. inğradı / inçıkurdı [ħatıĝ inğradı] > 7. soludı / ney urdı

8.b.

1. süpürdi evni / bitidi kitābnı / 2. yüzini açtı ‘avrat /yüzini açğan tişi / şulĥ kıldı < 3. anlar arasında / şulĥ kılgan er > 4. ħarışladı tonnnı / şabr kıldı muşîbet üze > 5 şabr kıldı muşîbet üze / sızğurdı / sıkurdı / ördi saçnı > 6. bu örülmiş saç / eskirdi / sürçti > 7 ---<>---

9.a.

1. nokta urdı atқа / sünnet kıldı oğlanı > 2. ‘özr aydı anğa nersedin > 3. onuncı boldı ħavmlerke / sıkıttı üzümni > 4. singirni kesti inğenning / bu singri kesik tēve ya inğen > 5. yağır kıldı eğer atnı / bu yağır kılgan eğer > 6. ħiyānet kıldı anğa / yarlıħadı taŋrı yazuŋnı anğa > 7. yarattı taŋrı ħalknı

9.b.

1. gürke kömdi ölügni > 2. tarlıĥ kıldı tirigligi içinde > 3. yarağlıĝ boldı anıŋ üze > 4. --<>-> 5. bu yarağlıĝ / endāze kıldı nersenı > 6. bu endāze > 7. nersenin endāzesi

10.a.

1. küçedi anı iş üze / yıgaç apını soydı /soydı aa abuğını >2. sındurdu nerseni /
sınmağı atığ yıga > 3. bastırdı / bastırdı tişlerindin / yundı < 4. yıgaını / ırladı
eşek >5. nezır ıldı nerseni / uvişinke vācib ıldı > 6. tōşedi nerseni / yaydı nerseni
>7. aırdı / ūrkti / atı

10.b.

< 1. kōlŭk > 2. anlar orucı / dŭşmān taba aytęan işiler / baırdı tēve / bihŭde
sōzledi > 3. sōz iinde / bu < 4. bihŭde sōzlegen / yŭęŭrdı tēve >5. bu yŭęrŭk inġen
/ cemmāze tēve / yaptı etmekni / etmek bērdi < 6. işilerke / tıkti etŭkni / tarlı >7.
santı sŭngŭni yirke

11.a.

1. ol ‘izzī yirinde turur / işāret ıldı ānġa kōzi birle ya aşı birle > 2. ‘āciz boldı
nersedin / santı anı igne birle >3. işāret ıldı ānġa kōz birle / adırdı ānġa naşībni >
4. sekirdi / cem‘ ıldı mālını / bu < 5. kōne / ‘ayb ıldı ānġa / yŭzinde ‘ayb ıldı
ānġa yŭzinde ‘ayb ılur > 6. bu yŭzinde ‘ayb ılġan er ya tişi / yavuz at tıqtı ānġa
/ yaman laab oydı ānġa / bu yavuz at / opdı /optı > 7. yazdı tişi kŭdegŭsinge ya
sōkti

11.b.

> 1. bu yazęan tişi / sekredi >2.‘ayb urdı ānġa / ‘ayıbladı anı / sevkinde ‘ayb ıldı
anı / bu ‘ayb ılġan / hemze ıldı arfa >3. şeytānlar vesveseleri / yırttı etŭk
sığannı / pāre pāre ıldı etŭk sığannı >4. avundı anıġ birle >5. bu kōrklŭg taı
sevŭlġen tişi / bu sevŭlġen tişi / bu sevŭlġen tişiler / bu < 6. sevŭlġen erenler /
abdān yir alk birle olturdu >7. sığdı anı taşarrufdın ya yŭrimekdin / sızdı yirindin

12.a

> 1. bişinçi boldı kişilerke / song kıldı ya'nî yaşundi > 2. yaşıngan yılduzlar / bu batğan yılduzlar / bu iblîs > 3. tepti anı adakı birle / altınçı boldı kişilerke / erenlerge > 4. çoğluğ boldı künümüz > 5. çoğluğ boldı / çoğluğ kün > 6. yaşurdi nerseni / yuydi nerseni > 7. itilendi yol

12.b.

1. burtardı yüzi / çattı yüzi > 2. bu burun / songın öng kıldı ya başın songına kaytardı ya haşa sözledi] / çevürdi nerseni taķı sözni / 'aksince kıldı nerseni taķı sözni > 3. tal tikti > 4. bu tikgü / baturdı anı suv içinde > 5. kendüsi battı / baturdı anı > 6. bu yazuķğa baturğan ant / yırttı anı arslan > 7. bu yırtılmış keçik / berdi anğa otnı taķı 'ilmni öğretti

13.a.

1. ağız toluğ ķustı / bu ķusulmuş nerse / tolturdi arıķnı toprak birle > 2. ıvuķ yatģu yirinke kendüsi kirdi > 3. bu yaşıngan yılduzlar / sipürdi evni > 4. ķarışturdi haķķını bāılķa / sitedi anı –tuttı anı eligi birle– > 5. hiç sözlemedi / sözlenmeslik / yuttı anı sançdı anğa türtti anı yıgaç birle > 6. tüştı nerse kõnglike / nerseni kõnglünden keķürdi > 7. çüşedi / aķru sözledi /ķatıģ tuttı anı

13.b.

1. avladı susmarnı / tırmadı yüzini > 2. kötürdi [munğak] tikti tekke > 3. tekke / suķluķ kıldı nerse üze > 5. bu suķ / barmaķları üçı birle aldı / iskedı anı iki barmaķı birle > 6. ķısķa boldı kölige taķı ton > 7. sekirdi ķulan

14.a.

1. aˆvladı / bu aˆvlanmış keˆdik > 2. yazdı tiˆşi kˆuˆdegˆuˆsiˆnge > 2. ‘avrat dˆuˆſmˆan tuttu
haˆkkını / erleringe yazˆgan tiˆſi > 3. bu erini yigˆrengen ‘avrat / kaˆyttı iki evvelcesi uˆze
artˆgaru > 4. aˆſaˆk boldı nerse > 5. cˆokti keˆdik - arıˆglıˆg/ kˆoddı nerseni > 6. kaˆrſu
keldi aˆnga iˆſ

14.b.

1. bu kaˆrſu kelgen iˆſ / er kuru kˆoddı yıˆgaˆcı nı iˆdiˆſ uˆze > 2. ‘arz kıldı aˆnga nerseni /
faˆriˆza kıldı > 3. taˆnˆgrı naˆmˆaznı / kaˆrıdı inek > 4. bu kaˆrı inek / kaˆrı sıˆgır / aldı nerseni
> 5. eligni yumdı - eligni tuttu/ dostıˆnıˆng eligni tuttu / ol > 6. anıˆng aˆvucı iˆçinde
oturur / bˆerdi maˆnga aˆvucı birle fiˆlˆan nerseni – bˆerdi maˆnga bir aˆvuˆc fiˆlˆan nersedin /
keˆsti > 7. sıˆcˆgan tonrı / ſiˆ‘r aydı / bu

15.a.

1. aytılmıˆſ ſiˆ‘r / atıladı sˆutnı > 2. aˆryan yaˆgsız aˆryan / ol yaˆğı alınıˆmıˆſ sˆut – ol iˆdiˆſ
kim anıˆng iˆçinde atulanur / atıˆg –biˆſkek/ sekirdi tamar > 3. teprendi yaˆſı / toˆkıdı anı
> 4. sıvıˆkladı tˆeve / silkti yıˆgaˆcı > 5. tˆeve aˆdaˆkı birle tepti yirni [aˆdaˆkı birle kaˆtıˆg /
tˆeve urdı] / kaˆrıſturdı nerseni nerse birle > 6. bu kaˆrıſturulmıˆſ / baˆgladı aˆtnı > 7. bu
baˆgˆlanmış aˆtlar / kaˆvıˆ kıldı taˆnˆgrı anıˆng kˆoˆngˆlini

15.b.

1. kaˆvıˆ kˆoˆngˆuˆllˆuk / yuttı anı > 3. ſaˆrt kıldı anıˆng uˆze / bu ſaˆrt > 4. hiˆccˆam neˆſter
birle saˆnˆtı > 5. bekledi anı / yeˆl ıydı [osurdı] > 6. yavuzladı tˆeveni ‘illetsiz > 7.
aˆrzˆuladı anıˆng hˆalıni [menˆgizlik] / zˆulm kıldı anıˆng uˆze

16.a.

1. bağladı oğlanı yörgek bağı birle /nevmiđlü boldı > 2. filān nersedin >3. bu nevmîđ / soydı tēve kōnini / kiterdi atđın yapuğnı > 4. kiterdi atđın yapuğnı / kulağ tökdi yipni [ilmek tūğūn tökdi] / ündedi urğan / bir > 5. kulağ tūğūn [ilme tūğūn] / şeşmekliki āsān tūğūn] / indi / buraktı loğmanı ağızındın > 6. sözledi filān lafz birle nerseni / bu söz > 7. kıytardı anı / kendüsi kıyttı

16.b.

1. emdi emçekni oğlan > 2. suv çıktı [çıktı suv] > 3. yirdin / çekti –tarttı – kovanı > 4. kuduğdın /yığladı işdin / ārzūluğ boldı > 5. ehlinge / ārzūluğ bolmağ / eyledi kōnni [eğledi terini] > 6. bu kōn eyleğü nerse > 7. vesveselemişti şeytān ikisi arasında / yundurđı anı ma‘şiyetka şeytān [şeytān azğırdı anı]

17.a.

1. yüritti kemini eşkük birle [kōsmen urđı / kōsmenledi kemini] / [buraktı ģarfı] / ģezf kıldı > 2. ģarfı ģarfdın / taŋrı birle ant içti / bu > 3. ant / baturđı taŋrı > 4. anlarını yirke / tutulđı ay /tikti > 5. na‘lını / bu biz / kıptı anı / > 6. kōz kıpğan yıldırım > 7. ağıurun yüridi pîr [āheste yüridi kıvî kışı] / kōzyaşı tōküldi [yaş ağıturđı / yaşardı kōz]

17.b.

1. ağıru yüridi bukağısı birle > 2. sora içti suvını yüz evürdi andın > 3. evürdi yüz andın / yığdı > 4. özini / bildi anı. ün kıldı piriler [çağırıştı pirilerini] / yığıldı nersedin > 5. küç kıldı ya yolsuz yüridi / kıtığ esti yel > 7. kıtığ esgen yel / burakılmış yıgaç [munğak]

18.a.

1. mehribanlık kıldı anġa [raġmet kıldı anıġ üze] / bu raġmet kılġan / peyvestelik kıldı [dāyim boldı nersi üze] > 2. nerse üze borġnı > ‘alef bērdi yılķıġa [kōlikke] > 3. afuġladı suvını eligi birle / bu bir avuġ suv / attı anı taş birle [alar...] / > 4. sökti pārsā tişike / ısındurdı nerseni / āvāz kıldı > 5. barbatlar / ün kıldı ötgün / kesti > 6. üzümni / bu kesilmiş salķum / baġladı > 7. ---- ernalġ / eşek tezekni yığladı [sidük yığladı taķı başnı kōtürdi]

18.b.

1. tapundurdı taġrı künni / kendüsi tutuldı kün > 2. açtı andın yüzni / yoldı saçını > 3. bir pāre ‘ilm ya tigme ‘ilmdin pāre bilgen er / nükte atġan er / ġaptı mamuķnı > 4. za‘if kıldı anı ķan köp ġıķmakı / kuyuġnuġ ķamuġ sıvnı tōkti > 5. sünġek birle eritti aşlıķnı / suv aķtı taķı tamdı > 6. kaķırdı anġa / kaġtı ķul > 7. eġkü osurdı [keġi zarġ kıldı] / yaġşı bildi ķur‘ān [ġatm kıldı]

19.a.

>1. --<>- > 2. üstāđ boldı pişesi içinde > 3. ġıķrattı tişini öfkedin / yoludı saçını > 4. yırttı tonrı / bu yırtuķ ton > 5. bekürtmeke tikdi oķ taķı ötti / topladı yürek ķorkııcındın > 6. ‘alem teprendi > 7. yarattı taġrı nerseni

19.b.

1. bu yaratıġ / tōkti suvını > 2. saġladı ķuş / yapuştırdı > 3. nerseni [tikürdi nerseni biri birinġe] / uzdı anı oruķ taba > 4. anġa artuķluk bar turur _ [anġa ozġan iş bar / anġa fażl bar] / oġurladı andın mālını > 5. āzārladı anı tili birle / sōġıldı yumurtķanı > 6. aķırdı eşek > 7. āzād boldı ķul

20.a.

2. kemürdi sün̄gükni > 3. bu kemürölmiş sün̄gük [kedilmiş sün̄gük] / adırdı nerseni > 4. bu taṅg karaṅgkulukı / çıktı taṅrı buyrukındın > 5. yardı nerseni / eşittim men filān nerseni aḡzındın anıṅ> 6. sözledi / çaḡırdı ḡoymaṭ > 7. ḡoyunlarḡa / ḡaḡırdı ḡarḡa

20.b.

1. aḡırdı eşek > 2. yalḡan sözledi / evürdi anı ra'ydın / sızḡurdu > 3. altunı taḡı kümüşni / bu sızḡurulmuş altun taḡı kümüş > tökti anıṅ ḡanı > 4. nāḡāh öldürdi anı > 5. erklig boldı nerseke ya mülkinge ḡattı nerseni > 6. bu alınmış ḡul / bu ḡul / bu pādişāhlıḡ ya pādişāhlıḡ biri > 7. bu işniṅ üstüvārı [bu işniṅ tölekliniḡi] / yaḡşı yoḡurdu ḡamūrnu

21.a.

1.> ḡurbān ḡıldı taṅrılıḡ üçün ya tā'at ḡıldı [tā'at ḡıldı taṅrıḡa] > 2. yırttı anıṅ perdesini / yoḡaldı > 3. kūn battı > 4. sarāy abdān boldı / bu abdān sarāy/ abdān ḡıldı < 5. er / bu abdān ḡılḡan er / bu abdān ḡılınmış sarāy/ evlendi > 6. evlenür /evlenür / kesti > 7. kese biçe ey' / kese biçe şadaḡa / oḡıyıp tüfkürdi anıṅ yüzinge

21.b.

>1. sekirdi ḡuş / sekreyü yüridi oḡlan > 2. kötürdi arḡasıṅa ya başıṅa nerseni > 3. uraḡut yüklüḡ boldı taḡı yıḡaç meyvelik boldı / bu yüklüḡ uraḡut / cümle ḡıldı anıṅ üze < 4. uruş içinde / emgetti özni yürimek içinde / ol baş yük ya arḡa yük > 5. baş yüki ya arḡa yüki / uraḡut yüki ya yıḡaç meyvesi / yoḡ filān üze i'timād > 6. sevuḡlūḡ / bu 'aḡl yoḡlamaḡı / aldattı anı > 7. yügürdi tēve

22.a.

1. kişnedi at > 2. süredi anı öfke birle sultān taba > 3. tüzlük kıldı hüküm içinde /
tüzetti nerseni nerse birle > 4. yoldın kıştı / melāmet kıldı anġa > 5. adırdı anı
cümledin / ol mundın yırak turur / me'zül kıldı < 6. bēgni 'ameldin / teprendi süngü >
7. yıgđı kul uraġutnı küdegüdin

22.b.

1. 'ākıl boldı kul > diyet bērdi öldürölmişke > diyet tegürdi öldürgendin > 2. bu
diyet / bağladı tir baġı birle tēveni / bu til bağlanmakı / bağladı < 3. qarını dāru / bu
qarını bağlaġu dāru / egirdi 'avrat < 4. mamuknı / yudı nerseni suv birle / bu < 5.
yundu / büktürdi yipni / kesti ġuşümetni kâzî > 6. ol ġuşümetni kesgen / adırdı
emgen oġlannı anasındın > 7. oġka kirdi anġa / bu

23.a.

1. oġ eri / tükel boldı > 3. tükel nerse / indi > 4. bu ingen belā / yügürdi kırt > 5.
antdın kaydı > 6. ötti kımrî < 7. laġ kıldı er [beyhüde sözledi sözi içinde] / aruk
kıldı yıķlısını [kölükni]

23.b.

1. aruk boldı yılķı / bu aruk kölik > 2. ulaşı yağdı yağmur > 3. ol ulaşı yağġan
yaġmur / közi yaşı töküldi > 4. tuzluk birle yēdi ta'āmnı [ta'āmnı tatlık kıltır nerse
birle yēdi] > 5. bu tuzlık [ķatık] / bastırdı tişi / bu alay tişi < 6. tişi / ketti tamnı / bu
kedük > 7. ķökti kıuş / butadı ġurmānı [kesti ġurmānı]

24.a.

1. cezm kıldı muzari'ni / vācib kıldı işni > 2. maġrūm kıldı anı baġşışdin / zîreklik
kıldı > 3. zîrek boldı / kıolanġ birle bağladı kölikni > 4. kesti anı / kesgen kılıķ >

kāfirning kökeni kesgen kün [yahşı kün]⁶⁴ / tügün urdı [bağladı] < 5. tamarğa / sindürdi nerseni / singürdi > 6. iş singürgen ta‘āmnı / hetm kıldı qur‘ānnı / mühr urdı < 7. nerseke / burunduk urdı tèveke

24.b.

1. burunduk / burun ucu / burun / taqtı tam kedüğini [bağladı tam kedüğini] > 2. sökti anğa / ol sökünç / **kaltdı** manğa filān nerse [filān nerse tengdi manğa / quşu kıştı manğa filān / nerse] > 3. meyvesini kesti hūrmā yığacının [hūrmānı butadı] / söz kesti **dostınga** > 4. bu söz kesişmek / küç kıldı anğa > 5. küç birle alınmış nerse / şikāyet küni [kıyāmet küni] / şuhluk kıldı < 6. oğlan / uğradı işke > 7. bu uğramak / sakladı anı taŋrı taqı yıgıdı / küç kıldı

25.a.

1. sindürdi taqı ağırdı nerseni / ağırdı anasındın oğlannı > 2. bu sütdin ağrılmış oğlan / ulaştı mālını > 3. bu uluş / sindürdi nerse taqı ağırdı > 4. kesti tırnaqnı / bu tırnaq kesdürüsi / kemürdi eşek [ısırdı] > 5. yuttı öfkesini taqı tik turdı > 6. bu qağguluk kişi / başlıg kıldı anı > 7. burnını yaştı tişi / çapundı ‘avrat yüzinge

25.b.

1. aya birle urdı anı [yanğaqladı anı] / yumruqladı anı / hoş esti yel [yumşak esti yel] > 2. yinçü tizdi / bu yinçü tizgü yir ya tizim yinçü > 3. aqrı sözledi taqı yarladı / ğāyıbladı andın nerseni > 4. öçni aldı / yıqtı < 5. sarāynı > bu yaquq virān sarāy / sindürdi çerigni > 6. bu sınmak [çerig sınmaqnı] / togradı etmekni > 7. singürdi ta‘āmnı / bu singürgen nerse

⁶⁴ Arap takviminde **Hasüm günleri** 10 Martta başlayıp 17 Martta biter. Kuran’a göre Ad kavminin helak olduğu haftadır [Al-hakka suresi, 7.ayet]. Bir analogi olarak ikinci adı da verilmiştir “**yahşı kün**”; bu da tarım takvimine göre çiçekler ve bitkiler aşılmasının gerçekleştirdiği dönemdir.

26.a.

1. suvning rengi taķı hunnı adnardı [aynardı] > 2. bu rengi taķı hunnı adnamış suv / sünnet kıldı oēlan > 3. kıızladı mālın hazıne de > 4. saķladı tilini > 5. bu hazıne / kömdi anı > 6. at üç adaķı üze oturdı taķı adaķın tegti > 7. yaēřı yoēurdı unnı / muķım boldı orunda [tolandı orunda]

26.b.

1. aldadı anı bey‘ içinde / ra‘yı za‘ıf boldı / bu < 2. ra‘yı taķı ‘aķlı za‘ıf er / fitne ke kemişti anı / bu < 3. fitne / ķoldařlıķ kemişti ikisi arasında > 4. bu yār > 5. yoēaldı / āheste yüridi [aķru yüridi] / yigit boldı oēlan > 6. bu yigit > 7. at sekirdi taķı oynadı [řuēudı?] ya řuēluk kıldı

27.a.

1. kūn ařa tuttı bezgek / keēe ķaldı ét > 2. oēradı teke [begirdi / oēradı yügürmek ķatında] / kești anı > 3. tarıldı [tarılmaē / taēaldı] > 4. sıķ boldı taķı yörge > 5. eskirdi ton > 6. eski ton / aruē boldı < 7. ķoyı / bu aruē

27.b.

1. ķoyı / nā-hōř boldı söz / nā-hōř söz > 2. yalinglandı ot / yaēmur ķoydı taķı ķan aķtı [töküldi yaēmur] > 3. tökti suvnı [aķtırdı suvnı] / yardı anıng başını > 4. yardı başını yarıldı alnı / yaruē < 5. alnı / baķırdı tēve / ēaķırdı ķiřiler > 6. ün kıldı ötgün / undı iş içinde / bu önegü yir / naēillıķ kıldı [naēıl taķı suē boldı]

28.a.

1. bu naḥıl taḳı suḳ / tendürüst boldı > 2. bu tendürüst / kiḥledi * yılan > 3. ḥorladı uyugaṅ kiṣi / ḳatıḡlandı iş içinde / ḳatıḡlandı > 4. yengî boldı nerse / bu yengî nerse > 5. yitiḡ boldı ḳılıç / bu yitiḡ ḳılıç > 6. sözi rāst boldı / sözi < 7. rāst / baḡladı anı

28.b.

1. çaḳırdı / ḳaçtı < 2. tēve / aḍrıldı andın > 3. isig boldı kūnümüz / taṅrıḡa secde ḳıldı > 4. çaḡladı suṽ / süt aḳtı emçekdin > 5. ün ḳıldı ḳalem taḳı ḳapuḡ / bu ḳapuḡ taḳı ḳalem üni > 6. sınaṃaduḳ boldı / arsızḳmaḳ / bu sinemedük eşlik er > 7. ḳaçtı / ḳarār ḳıldı yirde

29.a.

1. bu ḳarār ya ḳılḡu yir / yaradı anıḡ birle közi > 2. bu közi yarumış kiṣi / urdı it > 3. ḳaynadı küveç / ‘azîz boldı > 4. bu ‘azîz / ‘azîz boldı nerse [tapulmas boldı nerse] / tapulmas bolmaḳ / ḳadrsiz boldı > 6. ḳadrsiz er / eksitti anıḡ ülüşini 7. siḡe başladı ḥavz [siḡe başladı yaḡmur suṽı] / suṽ āvāz ḳıldı

29.b.

1. yıldıradı yıldırım / teni oḡlaḡu tıḳız boldı [nezük tenlik boldı] > 2. bu teni oḡlaḡu taḳı tıḳız er / bu teni oḡlaḡu taḳı tıḳız tiṣi / çaḳıldadı palan > 3. ıraḳ boldı > 4. ḥorladı uyumuş kiṣi / ḳurıdı > 5. tıḳırdadı at yürimeḳ içinde / tezgindiler anıḡ tegresinde [ḳapsadılar anı] > 6. ḳapsadı anı ḳişiler birle > 7. yüngül boldı / bu yüngül / iṽe köçtiler

30.a.

1. < sarāydın / yıldıradı menḡizi / iṽdi > 2. yufḳa boldı tonı [yufḳa boldı andaḡ kim öte köründi] / aruḳ boldı ḳaḡḡudın > 3. aruḳ ḳıldı anı sefüḡlük / perhiz ḳıldı yavuzdın

> 4. bu perhîz kılğan > 5. vâcib boldı nerse / bu işning haqıqatı / yinçke boldı > 6. bu yinçke / yufka boldı / bu yufka > 7. bağa ötti / çağırdı bağa / uluğ boldı / bu uluğ

30.b.

1.nersening uluğluğı / bu uluğ iş / helâl boldı anğa nerse / bu < 2. helâl / borç küni yetti / indi anıng üze ‘adâb > 3. boğazlağı yiringe tegdi kurbân tèvesi / çıktı iħrâmdın iħrâm bağlan [helâl boldı mahram] / bu helâl > 4. ħor boldı / bu ħu^vvâr / yükke öğrendi < 5. eşek / bu yükke öğrenmiş / tayandı adağı > yaŋgladı söz içinde > 7. çıngradı timürçike timürçükke [kazuk] / ezdi / yaŋgladı [bolmadı]

31.a.

< 1. menzilin / ikinci bërdi şarâbnı anğa [ikinci içkü bërdi anğa] > 2. kendü ikinci içti şarâbnı / kinelik boldı köngli > 3. az boldı nerse / bu az nerse / çönke boldı kılıç > 4. bu çöŋge kılıç / ardı tève > 5. ħîre boldı köz / atasız tağı oğulsuz boldı er > 6. bu atasız tağı oğul er / tamâm boldı [tükel boldı] / at tındı > 7. irkledi kıyuğ suvı [suvuğ boldı kıyuğ]

31.b.

1. körksüz boldı > 2. bu körksüz boldı er / çürüdi süngük > bu çürümiş süngük > 3. ğammazlık kıldı anğa sözni > 4. ingredi sökel / arzuluğ boldı anıng taba / ingen angradı bütesi içün > 5. rahmet kıldı anıng üze / aytulur rahmet kelsün sanğa > 6. burnı suvı aqtı > 7. bu aqğan burun / burnı yingi aqğan boldı

32.a.

1.burnı yinglik er / ingredi tişi / nağıllık kıldı nerseni > 2. nağıl er > 3. ünnġ kıldı
çibun taķı taşt / karşı keldi anġa iş > 5. sigerdi > 6. vācib [ħak] boldı anıġ üze
nerse > 7. battı kün / yanın tüşti

32.b.

1. telpidi köġli / peyveste boldı nerseni > 2. karāġu boldı tün / vaķt koydı tanġrı
namāzġa > 3. bu işke Bārlük kılınmış vaķt / kölik tamarın açtı ya keşti > 4. kirdi /
yeliġledi ot > 5. açıldı iş > 6. terile kömdi kızını / buldı nerseni ya'nî taptı nerseni >
7. öfke kıldı anıġ üze [küç kıldı anıġ üze

33.a.

1. kızġulıġ boldı anıġ üze / bay boldı > 2. yalġuz boldı / bu yalġuz er > 3. yügürdi /
keldi suvķa > 4. suvķa kelġü yir > 5. va'd kıldı anġa nerseni > 6. va'd kılınmış nerseni
[ya va'd yiri ya vaķti] / keldi erenleriġke > 7. bēġke kelgen erenler / yeliġledi ot
[tutuştı ot]

33.b.

1. bu ot yeliġlemişi / oġlan toġurdı tişi > 2. bu toġurġu vaķt / ölümeci kıldı anı
urmaķdın / bu < 3. ölümeci / eksitti anġa haķķını / kinelik kıldı anġa > 4. koydı
dārunı aġzıġa / bu aġızķa koyġu dāru / kötürdi aġırlükni [kötürdi yazuķnı] > 5.
vezirlik kıldı bēġke / bu vezîr / yititti 'avrat < 6. tişlerni / keşti yıġaķnı saçġu birle /
duşvār boldı yol

34.a.

1. düşvār yol / tölek boldı < 2. er / ol < 3. tölek / sançtı anı yinge birle / yumruķladı
anı yingliġe > 4. yıldıradı / boynın sındurdı anıġ > 5. yıldıradı yıldırım > 6. za'îf

boldı [?? boldı] / katıldı anġa aqlıķ > 7. erenler arasında boldı ya keçdi [ħalk arasında boldı] / öġütledi anı

34.b.

1. sıġdı anı > 2. başın kattı taķı içti it ıdıķ içinde > 3. **yügürdi.** tēveler / ot battı taķı inġen kögerdi / keng boldı < 4. kölige / keng kölige / şifat kıldı > 5. yıġdı anı / tik tuttı anı / kendü tik turdı / vaķf kıldı < 6. anıġ üze sarāynı / tamdı ēv > 7. yokaldı

35.a.

1. birin birin tüşti yağmur / körsedi tişi eşek > 2. bu körseġen eşek tişi / ketürdi yükni / bu yük > 3. sıġındı yirke [??] / bu sıġıġu yir / kutuldı > 4. uluġ katralıġ yağmur yağdırdı kök / ulaştırdı taķı örledi nerseni < 5. tegdi anġa / bitig / özini neseb kıldı erenlerġe > 6. bērdi anġa filān nerseni / ündemeyin keldi içkenler kıtıġa > 7. itti anıġ işni [işni ta'vîz kıldı anıġ taba] / kendüsine kıdıtı anı

35.b.

1. kađġudın tik turdı / nişān urdı anġa / bu < 2. nişān [daġ] / eligni igne birle sançtı taķı köġertti [eligin bozadı / nigār yaķtı elinġe] / sançtı çıbun > 3. ölçedi anı / ımızġandı > 4. bu ımızġanġan er > 5. bu ımızġanġan tişi / tokıdı kıolanġnı / bu kıolanġ > 6. süst boldı iş içinde > 7. bilmedim anı / pek tutmadım anġa [pek hiç tutmadım taķı saķıķķa kıatmadım anı]

36.a.

1. kıumār oynadı / bu kıumār > 2. begirdi tişi içkü / keldi anıġ taba > 3. keldi anġa / kelmek > 4. çaķırdı çöcek / kölige kıayttı [kıştı kölige / kıştı kölige] / kıustı > 5. kıayttı

> 6. könglekke yaq urdı / bu gümān > 7. nevmîd boldı umunçı / gümānke tüşürdi
anı [şekke tüşürdi anı] / qarı boldı [saçı aqardı]

36.b.

1.bu qarı [bu saçı aq] > 2. tikti oq böğürtmeke [battı oq nişānka] > 3. hoş boldı > 4.
kıldı ol işni köngül hoşluğu birle / ‘ayb kıldı anı > 5. peyveste ‘ayb kılğan er > 6.
ğāyıb boldı andın > 7. bu

37.a.

>1. sūngü battı anğa [kirdi anğa sūngü / ğāyıb boldı sūngü anıng içinde] > 2. kün
battı > 3. tün keçürdi < 4. filān iş kılu / **yoq anğa** bir tünlük rüzî > 5. yoq anıng
kêceligi > 6. eksitti? nerseni / keçti ya‘nî keçildi / keçmek > 7. bulnadı kırt
koyunlarını [yamanlık kıldı kırt]

37.b.

1. toğ qopardı / qopardı ?? taqı fitneni > 2. kendü qoytı / endāze kıldı nerseni >3.
kitti ‘illet > 4. yirde yüridi / yürigen er > 5. suv aqtı / aqğan suv > 6. çaqırdı / yoqaldı
> 7. yıdlandı

38.a.

1. yıpar > 2. aıuçladı suvını elgi birle > 3. topraq içinde battı taqı kızlandı > 4. --
<>-> 5. qarıdı > 6. qarımak > --<>--

38.b. (boş sayfa)

39.a.

1. yoḵaladı [ḵavî / küçlü boldı er]/ ḵıştı andın > 2. arturdı anı / kendü arttı / suvadı <
3. köşḵni alçı birle / avladı anı > 4. bu ağ / ___ boldı > 5. yamān saḵındı anḡa / keyd
ḵıldı anḡa > 6. ḵıştı ya küvenü yüridi [meyl ḵıldı] / kökeni tepretti onḡarmak üçün >
7. öḍürdi taḡrı anḡa [iḥtiyār bërdi taḡrı anḡa] / yüridi / yürimeḵ / ikisiniḡ ___

39.b.

1. bir kün taḵı bir tün yürüḡü yir bar / bay boldı dervîş > 2. ziyān tigürdi anḡar / uçtı
> 3. anḡaru berü yüridi at [ürkti atı] / aşıḵ ketürdi bir yirdin bir yirke > 4.
keltürölmiş aşıḵ / eksitti anḡa ḥaḵdın [küç ḵıldı anḡa] > 5. tüzüz uluş / adırdı
nerseni nersedin > 6. ḥiyānet ḵıldı anḡa / çürüdi ölüḡse / ḵıyās ḵıldı nerseni < 7.
nerse üze [ḵıyās ḵıldı nerseni nerse birle]

40.a.

1. bu ḵıyās ḵılḡan er / küvenü yüridi > 2. köḡli bulḡandı / ḵaynadı küveç > 3.
yüḡledi oknı / ḵıştı ok yüḡürtmedin / yüḡül ___ < 4. er / tirildi > 5. ḵaçtı andın > 6.
boldı iş / bolmak / yumurtḡaladı tişi tavuḵ > 7. bu yumurtḡalaḡan tavuḵ / hezîmet
boldı taḵı ḵaçtı / ḥayz kördi ‘avrat

40.b.

1. bu ḥayz körgen tişi / soḡuldı suv > 2. suv köp boldı [taştı suv] / sindürdi sünḡüknı
< 3. işlemiş keḡin / öfkeḡe ketürdi anı söz > 4. öldi / temmuz keçürdi < 5. il içinde /
keçürmek / sattı anḡa ya satḡındı andın > 6. āḡkāra boldı sır / zāyi‘ boldı nerse > 7.
eridi taḵı aḡtı nerse

41.a.

1. kıştı / küç kıldı anğa / yavuz boldı < 2. yarmaqlar / kılıç birle urdı anı / yayı keçürdi er < 3. il içinde / konuk tüşti anğa / kazğu ___ > 4. kazğu / hayāl keldi tüşide / fāl kıldı kuşu > 5. kapsadı anı taķı indi anğa örtügen > 6. tar boldı / bu tar / onğardı < 7. divîtni / yakıştı anğa iş [lâyık boldı anğa iş] / tokıdı tonrı

41.b.

1. şî'r aydı > 2. bu lugâtdin onğın yok / aşar kıldı anğa söz > 3. cimā' kıldı / aķtı suv [yüridi] > 4. dervîş boldı / dervîş bolmaķ / kün ortasında uğıdı > 5. aşılk sağuladı / tişti [meyl kıldı] > 6. aşılkııı koydı / koydı kumrı / 'aşılk kıldı anı > 7. 'ayb urdı anğa / baķtı yıldırımķa yağmur ne yirde yağar tēyü / küç kıldı anğa / ārzūladı [ārzūluğ boldı]

42.a.

1. sūtni / ārzūlar [ārzūluğ bolur] / ārzūlamaķ [ārzūluğ bolmaķ] / bu sūtkē ārzūluğ er / bu sūtkē ārzūluğ (tişi) > 2. bulıtlığ boldı kök / yüzine karşı bardı yabanda / köngli 'aşılk boldı > 3. vakt boldı sanğa kim - filān işini kılsanğ / ağrıldı andın > 4. açıldı anğa iş/ bu açuķ iş / vakt boldı (kim) < 5. filān işini kılsanğ / vakt bolmaķ / yoķaldı / boyun sundı (anğa) > 6. cezā kıldı kılınmışğa / aldı andın borçrı > 7. borç bērdi anğa onğın kişi / borçluğ er

42.b.

1. ol borç / ġālib boldı anıng üze < 2. esrūklük taķı onğın nerse / bezedi anı / ol bezek > 3. 'ayblük kıldı anı / köz tegürdi anğa / köz tegürgen er > 4. yumşak boldı / ol yumşak / yalğan sözledi > 5. tekebbür kıldı / mütēhayyir boldı yananda / öküş suvluk boldı kuyuğ > 7. yığdı harçrı / yığar

43.a.

1. yığar / esîr kıldı qarabaşnı > 2. keldi anġa / eġgülük kıldı anıġ taba / yoġattı anı >
3. saçı anıġ üze topraġnı / saçar > 4. yıġladı anıġ üze / raġmet kıldı anġa /
bulġandı (köġġlni) > 5. yügürdi tève / yügürdi at > 6. yuldı anı esîrlikdin > 7.
köndürdi anı yolġa

43.b.

1. köndürdi anı müslimanlıġġa / kendü könüldi / ıddı anıġ taba < 2. kelinni / bu
ıdılmış kelin / beyhüde sözledi > 3. yondı ġalemni ġalem / yüridi > 4. bu qarabaş [ya
bu kemi] / bildi anı ġîle birle > 5. savurdi buġdaynı > 6. ‘ayb kıldı anġa fi’lni > 7.
tünle yüridi / aşar kıldı anġa aġu / soydı

44.a.

1. andın tonrı / sattı ya satġın aldı > 2. yıġdı suvı [irkti suvı] > 3. ġazdı arıġnı /
irkilmiş suv / kesti onġarmak içün / ġonukluk bardı anġa > 4. bu uluġ ġanaġ / ürkti
suvı ġaġır ġavzı içinde / şek tuttı > 5. saġdı inġenni / ġezā kıldı anġa fi’linge > 6.
nisbet kıldı anı atasıġa > 7. yüridi / öküş oġlanlıġ ____

44.b.

1. öküş oġlanlıġ tışı > 2. arıttı anı / bu arıtmış / yazdı anġa > 3. bu yazġan / ġakem
kıldı anġa anıġ üze > 4. ötedi namāznı / öldi > 5. öldürdi anı / bu ölüm / keġti > 6.
küġ kıldı anıġ üze / istedi anı > 7. zinā kıldı ‘avrat / zinā ġılġan tışı

45.a.

1. süpürdi yél topraġnı / şıfa bérđi anġa taġrı sökellikdin > 2. kifāyet kıldı anġa
nerseni / kifāyet boldı anġa nerse [tap keldi anġa nerse] / taġrı tap turur < 3.
saġlaġuġa / ġavvdı üyesini taġı oġlını / ġavmak > 4. okıdı taġı tükürdi anġa / ötti

tavuk takı baykuş > 5. suv içürdi anğa / bu sıkāye / karnı şıştı > 6. şışük karın > 7. yığdı / hikāyet kıldı sözni / menğzedi anğa <

45.b.

1. fi'li içinde / telim öldürdi düşmānnı takı ziyān tegrüdi [telim öldürdi düşmān takı başlıg kıldı] > 2. bezedi tişini / sögüldi êtni / sögülür / küydi < 3. ot birle / küyer anı / üldürük turttı kóturluğ kişike > 4. kınadı keveç / kesti başını kılıç birle > 5. ____ başını takı tonlarını / düşmān tuttı anı / düşmān tutar anı > 6. duşmān tutmak / kāvurdi buğdaynı kāvurğu birle > 7. sakladı anı / bu

46.a.

1. kurugluğ yir / attı anı nerse birle / suv kür boldı > 2. arttı > 3. kótürdi anı nesebini / tegürdi anğa sözni > 4. aqtı akın / vaqt boldı sanğa kim filān işni kılsanğ > 5. kopardı sarāynı > 6. terkîbi dürüst kişi / cimā' kıldı urağut birle / evürdi (anı) < 7. işdin / egdi boynını / şarnı kаяtardı anıng üze [kopardı anıng üze şarnı]

46.b.

> 1. bu yazuk / aldı meyveni yığaçdın / bu yığaçdın alınmış meyve > 2. ekdi anı > 3. ol kul çevrugi / zinā kıldı tişi birle / iş kazğuluğ kıldı anğa [mühim boldı anğa iş] > 4. kazğuluğ boldı filān nerse birle / bu mühimlik anıng birle [bu kazğuluğ anıng birle] / tiledi < 5. sözni birle filān nerseni / bu tilek > 6. kināyet urdı anğa / kināyet kıldı andın > 7. taqdır kıldı işni [endāze kıldı] / bu ölüm / va'de kıldı

47.a.

1. bitidi [bitidi ya işāret kıldı ya resül ıdtı ya ilhām kıldı ya akru sözledi] / diyet tegürdi öldürgen öldürölmişke > 2. vedā esrüdi er / bu bevldin songra çıkğan nerse /

otluğ boldı çamak > 3. yokattı ‘illet karnı içinde > 4. yokaldı karnı içi / yokalmak /
bezedi tonnu > 5. çaqtı anı / anğladı ‘ilimni > 6. vefâ kıldı ‘ahdke / vefâ kılğan er /
tükel boldı nerse > 7. sakladı anı yavuzluğdın

47.b.

1. nersening saklağanı / ikinç yağmur yağdı yirke / ikinç yağmak / ikinç yağmur
yağmış yir > 2. za‘îf boldı taķı emgendi > 3. za‘îf boldı taķaşşur kıldı iş içinde > 4.
peyveste kılur filân işni / ____taķı yumşak boldı > 5. sığındı anıng taba sığnağ yir /
muķîm boldı yirde > 6. cem‘ kıldı mālını / hālî boldı menzil > 7. ülker yıldız tüştı
taķı yağmur yağmadı / karnı hālî boldı oğlandın

48.a

> 2. faşîh lügāt turur / kuvardı yıgaç > 3. rivāyet kıldı söz andın > 4. çattı yüzün /
sögüldı êtni > 5. türdi bitigni / urdı koyuğnı / urulmuş қоduğ > 6. yürıdı yolnı /
uğrağ yaba barda / uludı kırt > 7. azdı / bu azğan

48.b.

1. bağladı başını / dağ başı timür > 2. ördı yipni ya‘nî işıdı yipni / kimerseke
kütmez / te’hîr kıldı ğarîm < 3. ğarîmka borçnı > 4. niyyet kıldı çıķmakka / aştı
bağka / kıyuğka tüştı > 6. edğü boldı sökellikdin > 7. eşkü birle teldı / ol telük

49.a.

1. yelingledi ot / yıldıradı yıldız > 2. yıldırağan yıldız / sakladı anı şardın / қоşlandı
____ < 3. atnı / bu kıuş atı atı / yığdı anı > 4. mālın aldı anıng / mālsız boldı < 5.
kendü / bu mālsız > 6. bu yetkü hāşıl / saķış kıldı anı

49.b.

1. eğgü kıldım aṅga küç yetmişinçe / > 2. sağdı inġen / ol sağılmış süt > 3. kızın tiledi taķı keleşti > 4. hıṭbe oķıdı hāṭib kişilerke > 5. hāṭib boldı / ol hıṭbe / hāṭıblıķ > 6. aldadı / yağmursız yıldırım / battı < 7. suvķa / sakladı anı / ol saklağan [ol közdemci]

50.a.

1. yüridi yirde / açtı > 2. bu < 3. aç er / tökti suvını / kendü (töküldi) > 4. soydı / ol < 5. soyulmuş ton / aynadı rengi > 6. istedi andın > 7. tün kün ____

50.b.

1. bu nersening songı / battı kün > 2. bitidi > 3. sürdi yirni / kazguluğ kıldı anı iş > 4. bu kazgu / yatmaķķa yavudı < 5. kün / kögsi öndi ‘avratnıṅ > 6. kögsi öngen ‘avrat > 7. urdı / bahtadı ölügke

51.a.

1. ündedi anı işke > 2. nisbet kıldı anı atasına / nisbetlerni bilgen > 3. uluğ boldı kişiler üze / uluğ boldı / bu uluğ > 4. teldi / kıştı yoldın > 5. zamān ziyān tegürdi aṅga > 6. bu zamān ziyānı / kaçtı ķorķa [ķorķup kaçtı] > 7. tolandı / tik turdı

51.b.

1. peyveste tik turğan er / kitti andın < 2. öfke / tik turdı > 3. ṭā‘at kıldı taṅrıġa / düşmān tuttı anı / öndi ot > 4. urdı yirni yıgaç birle > 5. üçke bir mālın aldı kişilerning / yengi boldı iş [yaṅıla belgürdi iş] > 6. yengi iş / ekti yirni > 7. kösedı otnı kösegü birle

52.a.

1. hāmiz boldı tişi > 2. ol hāmiz tişi / eglendi / bozdı < 3. ‘ahdni / çözülmüş nerse >
4. kök qar yağdurdı bizke / köngli qarār kıldı > 5. çıktı sarāydın > 6. aştı üzeñüğe /
açtı kapuğnı > 7. kiterdi qazğunı / ol rāhet

52.b.

1. zafer boldı duşmān üze / ıdı tanğrı iki tengizni > 2. ıdı kölikni otlağka /
karıştırdı şarābnı > 3. şarāb qaşığı / eğgü boldı > 5. bu eğgü er / eğgü boldı > 6.
oñğan [bir eđgü er / oñdı] / qaradı at > 7. mütekebbir boldı [tekebbür kıldı] er

53.a.

1. çağırdı kırtarmak tileyü [çağırdı kırtarılmak tileyü] > 2. pişürdi nerseni / urdı
tulkuğka tağı otka > 3. igedi timür igek birle / savuttı nerseni > 4. toğradı etmekni /
bu şerīd > 5. toñdı suv / biçti ekinni > 6. biçilmiş ekin / mengü qaldı > 7. uçtmāh /
kur boldı ot [sündi ot] / küni yol ____

53.b.

2. [yol başını tuttı anı] yolunı yuluğ kişi / köydi anğa > 3. yol başı / küldüredi kök /
kağıdı < 4. er / uyağ / uyudı > 5. tengdi suv tağı yél / secde kıldı > 6. secde yiri
[secde yiri ya aşari ya namāzlıqı] /tekebbürdin başını ketürdi ya ırladı / uyağ turdı

54.a.

1. uğradı anğa / ol uğrağı tanğrı > 2. sürdi anı / ol sürülmüş tēve > 3. kulluğ kıldı
tanğrığa / yāri bērdi anğa / boyun sünmedi > 4. boyun sünmez er / bozuldı > 5 bu
bozuğ > 6. bozulğan / olturdı > 7. kesat boldı / kesat bāzār / şükr kılmadı

54.b.

1. ni‘metge / uluğ boldı er /ögmekke sezā boldı > 2. ol kemālke sezā er [ol uluğ] > 3. öğrendi işke / istedi yitükni > 4. şefi‘ kıldı anğa tanğrını > 5. ödürdi yarmaqlarını / naqd bérđi anğa bahānı / bu < 6. naqd / ‘avrat kögsi öndi > 7. bu kögsi öngen ‘avrat [köğüsü onğan ‘avrat] / söndi ot

55.a.

1. aldı andın nerseni / tuttı anı tanğrı yazuğ birle/ başladı < 2. işke / anundı kórķunıçınğa /ötgen boldı iş > 3. tegdi anğa bitig > 4. rivāyet kıldı sözni / rivāyet kılınmış söz / (saçtırdı) < 5. yığaçnı / yitig kıldı tişlerni / anıng tişlerinde < 6. yitiglik bar / buyırdı anğa filān nerseni / béglik kıldı < 7. kişilerke

55.b.

1. bég / kesti anı tükel kılmadı kesgen kılıçlar > 2. ivdi / saçtı ekin üçün uruluğnı / açık yüzlük boldı [burtardı] > 3. müjde bérđi anğa / bu müjde bergen > 4. ol beşāret / yardı karnını / erte ir bardı ya keldi > 5. bāzırgānlik kıldı / bu bāzırgān > 6. yokattı anı / aşladı < 7. süngükni / kendü aşladı

56.a.

1 eksildi suv / sevündürdi anı / ol sevünç > 2. yığdı anı / kâzî yığdı anı taşarrıfdın > 3. ol harām / yığdı anı / hāzır boldı orun > 4. sözledim anğa filān hāzır erken > 5. sicil-nāme > 6. men‘ kıldı taķı harām kıldı / sınağı anı > 7. kıyuğ boldı süt / könglinge tüşti (iş)

56.b.

1. yüridi tün kün songınça > 2. eskirdi év / yād kıldı anı tili birle / tili birle yād kıldı > 3. anğdı anı köngül içinde / köngül birle anğmak / yığdı anı > 4. fāl kıldı kuşnı /

sınadı baş teringligni > 5. örtti anı / ol perde > 6. edgü otadı ocağını / toldurdu tanğrı
deryānı ot birle / bitidi > 7. bu (ol) bitig [bir ھاټ] / bir ھاټ

57.a.

1. bağladı arıknı / bu böget / tünle sözledi > 2. bu tünle sözlegen söz / sörçekler ya
yatgucılar / muhtelif (boldı) < 3. iş anlar arasında / azgır boldı > 4. bu azgır / iki
yarım kıldı nerse > 5. bildi anı > 6. şükr kıldı er ni‘metge > 7. kaytı suvdın / bu
kaytgu yir [keşke bilse erdim / şair boldı er / şi‘r aydı]

57.b.

>1.yakını yinçke boldı [bêli yinçke boldı] / sigerdi > 2. hayzdın arındı tişi > 3. bu
arınığ tişi / keçti ögüzni / yordı < 4. tüşni / kişilerniŋ onda bir mālın aldı > 5. ‘imāret
kıldı sarāynı / ‘imāret boldı kendü > 6. ābādān kılınmış sarāy / peyveste ‘imāret
kılğan er > 7. bāki qaldı ya keçti / baturdı anı suv / za‘f boldı

58.a.

1. yalğan sözledi / suv ıdtı tekke > 2. hamırqa (hamırsız) yoğurdı unnı / yardı
nerseni > 3. mühre sindurdu anıŋ belā [oŋurqasın sindurdu belā] / yıgdı anı / kendü
yıgladı > 4. yudı taqı tükedi tonrı ton yuğucı / tamdı suv > 5. uttı andın mālını
kumār birle / şükr kılmadı ni‘metge > 6. kufr keltürdi tanğrığa / yağmur yağdurdı <
7. bulut / kıldı / saçtı

58.b.

1. nāgāh çıktı söz ağızındın / sıçrağan söz > 2. satğaştım anğa nāgāh / tirgüzdi tanğrı
ölügni > 3. tarıldı kendü / kesti bıçqu birle yıgacını > 4. nuşret bérđi tanğrı düşmān

üze / yıǵdı anı düŝmān belāsındın > 5. nuşret bergen / yaşardı yıǵaç < 6. taķı yüzi
körklüg boldı > 7. ol yaş yıǵaç ya körklüg yüzlük

59.a.

1. körklüg kıldı anı taŋrı / baķtı anıŋ taba > 2. köydi aŋa / körklüg yüz /
körklüg yüzlük > 3. köydi aŋa / kötürdi tamŝuķı birle ķuŝ dāneni / önge naķŝ kıldı >
4. tişedi tegirmenni / bu çeküç / tegirmen tiŝegen çekük / urdı burǵuķa > 5. kesildi
andın [ķoydı anı] / beyhūde ____ > 6. çıķtı ya açıldı / yaǵdı anı / ayırt kemiŝti < 7. iki
nerse arasında / iki nerse arasında ayırt kemiŝgen / kıŝķa / aydı ŝā'ir

59.b.

1. kıŝķa şi'ir / kıŝķa beytlik ķaŝīde [ol racz üze aytılmıŝ ķaŝīde] > 2. yubıladı anı /
dervîş boldı > 3. bu dervîş > 4. bekledi anı [saķladı anı] / bu beklegenler [saķlağan
er] > 5. biŝde bir mālın aldı ķiŝilerniŋ / köp oķıdı kitabnı > 6. töǵdı aŝlıķnı / eskirtti
< 7. yel saraynı / eskirdi kendü

60.a.

1. ķarāŋu boldı tün / ķarāŋu tün > 2. altıda bir mālın aldı ķiŝilerniŋ / sucudı
kölük > 3. suçıǵan kölik / ımızǵandı > 4. ķuyu ķattı başını / yaydı töşekni > 5. bu
töşek / ķaptı [tıttı] < 6. yünġni / tünle otladı ķoyun ķoymaŝsız > 7. naķŝ kıldı nerseni
/ çıķardı tikenni adaķındın tiken çıķarǵu (birle)

60.b.

1. yalǵan sözledi / yalǵan sözlegenler [anlar yalǵan sözlegen turur] > 2. ħurmānı
endāze kıldı üze / nerse aŋa oķ boldı [ħālîŝ boldı aŋa nerse] > 3. ŝāfi nerse / anlar

hāş dostlarım turur / tegdi ānga filān nerse > 4. karnı açtı > 5. karnı aç er / karnı aç
tişi / yaknı yinçke boldı > 7. yaknı yinçke er / yaknı yinçke

61.a.

1. yaknı yinçke erenler takı tişiler / oynadı > 2. eksitti anı / kendü eksildi > 3. açığ
boldı > 4. tepündi kölükni iki adağı birle > 5. tepti tève adağı birle yirni / örtüglük
boldı > 6. silkti tonrı / silkti yıgaçnı > 7. bu silkip tökülgen meyve / titretti anı
bezgek / bozdı ‘ahdni

61.b.

1. yaydı anı / ‘ilmlik takı tenlik ziyādeliķı / dāru koydı burnınga > 2. burunğa dāru
koyğu idiş / tüşti > 3. toğduķ yir / kadsız er > 4. üzdi havz taba / bir uzguncı / iǵdı
takı yügürdi bizke > 5. kötürdi yirdin nerseni / kötürölmiş nerse > 6. taradı saçnı
/çeke urdı kurrāseke

62.a.

1. toğdı kün / ol toğan > 2. yüksekdin keldi takı baķtı kişilerke / sarığ boldı renk > 3.
toğdı kün > 4. tegdi ānga > 5. teggen nerse / tükel boldı ton > 6. boyadı tonrı > 7.
bu boyag / tanğrınınğ dīni / fāriğ

62.b.

1. meşgulluķdın > 2. çinedi sakıznı > 3. kesti meyvelerni / hālīfe boldı ānga / ol < 4.
yavuz hālīfe / edğü hālīfe > 5. bir hālīfe > 6. yüridi tün kün songıça / adnardı > 7.
rūze tutğannıñ ağızı yıdıǵı / rahmet kıldı

63.a.

1. rahîm boldı > 2. rahmet kıldı / katıg teprendi > 3. ol zelzele / kanadı burnı > 4. kanğan boldı / burun kanı / üze (keçti) > 5. keçgenler / uluğ er (boldı) erenler üze / uluğ boldı / bu uluğ / ____ < 7. turkî at [‘acemî at] / ‘ömür yarusinga tegdi / tegdi tiz ton yinçük____

63.b.

1. açtı birketni [taştı birketni] / yıldırım çıkardı bulıt /ol < 2. yıldırımlıg bulıt / kağıdı anğa er / yıldıradı < 3. nerse / yıldıradı yıldırım / hîre boldı < 4. köz / yirni tükürdi > 5. uzun boldı hurmā yığacı / yirni tūfkürdi > 6. yardı ton töggüçi tonrı / battı yılduz > 7. endāze kıldı edimni / yalğan çatı / boğdı anı

64.a.

1. rūzî bērdi anğa / ol rūzî > 2. töleklık kıldı iş içinde > 3. töleklık kılğan / baqtı anğa / attı anı zımın birle [attı anı sülüçe birle] > 4. yırak boldı > 5. ol yırak / uzun boldı toğdı kün > 6. tildi koy kulağını / cimā‘ kıldı ‘avratke > 7. rāst aydı habarnı / ol rast sözlüg

64.b.

1. tünle keldi anğa / tögdi timürni çekük birle > 2. anğradı at kısrakka / fāl kemişti uşak taşnı / talāk boldı < 3. ‘avrat / bu talāk bolğan ‘avrat > 4. teriñg boldı yir > 5. yırak boldı yir [teriñg yir] / ahşam şarābını bērdi anğa / ayırt kemişti < 6. iki nerse arasında / oğa çıktı ok atılmışdın > 7. çıktı er tā‘ atdın

65.a.

1. anlar hāriciler / tizdi yinçülerni / ol tizilmiş yinçüler > 2. öldi kölük / ötgen boldı ??? / > 3. çökti tēve / koğtı anı > 4. sürdi etükni / sürtündi < 5. hāmmāmda sürtünkü

nerse birle / battı ya kıştı kün > 6. kirdi yolğa / katı yipni < 7. yigneke / ol yiplük / yüksek boldı

65.b.

1. burdı kulağını / çinedi at yügenni > 2. ovdı buğday başını / ovdı menini tondın > 3. kurbān kıldı tanğırka / kurbān kılğu nerse / yēdi yēmek > 4. ol loğma / umandı andın filān nerseni / ol umınç > 5. bērdi anğa mālnı / tevüringe kirmiş erkek tēve > 6. tevüringe kirmiş erkek tēve / tevüringe kirmiş inğen / bātıl boldı nerse > 7. öndi oğlan sakalı

66.a.

1. hāşıl boldı anğa / bāki qaldı anıng üze / ol hāşıl > 2. kendü hālinge qoğtı anı / kirdi sarāygā > 3. kirdi filān üze > 4. bu iş içi / yengle kirgen > 5. sarāy içi / soldı yaş / küvenü yüridi < 6. ton içinde / tepündi kölükni iki adağındın biri birle > 7. asra çökti

66.b.

1. ol qarārsız > 2. kişen urdı atka / i'rāb urdı kitābke > 3. i'rāb / kapsadı anlarını eğgölük > 4. açtı közgünü > 5. gāfil boldı nersedin / arttı anıng üze > 6. ol artuqluğ / ol avurdalık kıldı ana < 7. oğlanğa / ol

67.a.

1. öldürdi anı / ol öldürölmiş / qaydı gāzātdın > 2. Sürme tuttı köziñge / oğka kirdi anğa > 3. oğka kirdi andın / ol oğ eri > 4. terkiyet kıldı yetimge / ileyinde öre tuttı > 5. qatıg kınadı anı ya a'zalarında ba'zısını kesti / kabardı eli > 6. kabarcuqluğ el > 7. kiterdi anı [def kıldı anı] /eledi unnı / çaqtı boyag [çaqtı saç boyagı]

67.b.

1. keçürdi anı [keçürdi anı yirdin yirke] / şişe urdı anğa hiccam / harām boldı nerse >
2. ol harām > 3. hüküm kıldı erenler arasında / ol hüküm kılğan > 4. hizmet kıldı anğa /
taşladı anı / bu taşlanmış şeytān > 5. sözledi sézig birle / nişān qoğtı anğa nerse
içinde / mühr urdı buğdayқа > 6. ol mühur > 7. burnı topraққа bulaştı

68.a.

1. ol toprak / bitidi kitābnı / nişānlıq kıldı bāzırgān tonrı ___ > 2. biri biri üze qoğtı
nerselerni / ol biri biri üze qonmış nerseler / oğқа (kirdi) > 3. ol oğ eri / işni bilür
men tēp şıfāt kıldı > 4. aqturdı yaşnı / kendü aqtı > 5. yüzi aruқ boldı [açıq yüzlük
boldı] / sanmaq üçün ısırdı yıgacnı > 6. aşnu keçti andın / örtti anı / nāgāh keldi < 7.
bizke / suv tadıǵı ağnadı [suv aynadı]

68.b.

1. yoğun taқı semüz boldı / yoğun taқı semüz er / bu yoğun taқı semüz tişi > 2.
örtüldi / kişilerinġ sekizde bir mālın aldı / tenġdi kölik / tengen boldı > 3. tengen
kölük / bu iş meni kızǵuluğ kılrur / kızǵuluğ er > 4. kızǵuluğ er / kızǵuluğ boldum
/ kızǵurur men > 5. ilge öġrendi oğlaқ / ilge öġrengen oğlaқ > 6. tütün kıldı ot /
yağ türtti başınğa > 7. elgi birle emledi nerseni [ağır emledi nerseni elgi birle] /
‘acemce sözledi / kıştı anıġ taba

69.a.

2. zindanқа қattı anı / isig boldı nerse > 3. isig suv / ol ısıtılmış āş / ___ < 4. közi / ol
közi isig yaşlıq / hizmet kıldı anğa > 5. Ka‘beniġ hizmetkārları / qarār kıldı / bu
qarār > 6. évde turdı > 7. sançtı anı süngü birle / ol

69.b.

1. süngü sançğan [inġen sançğan er] / ta'n kıldı anġa nesebi içinde > 2. aşıkārā boldı iş > 3. ol āşkārālġ / usı yaqtı iş içinde [usı tuttı iş içinde] > 4. évde peyveste turdı > 5. kizlendi anġa filān yirde / ol tokuş ġîle üçün kizlenmek > 6. kam boldı / kam boldı > 7. arıġsız boldı [azġırlġk kıldı] / öğrendi iş üze / ġidmet kıldı anġa

70.a.

2. kesti anı / yeldi at / def' kıldı < 3. andın yavuzluġnı / êkiledi anı ya mülklendi / süt tolġuġnı kaynatmış ... > 4. sökti anġa / ol sökünç / yandurdı ot > 5. tökti anı / içti suvını / yüzün kemişti anı > 6. esti yel / uyġandı uyugan > 7. sıyırdı yapraġnı butaġdın [yoldı yapraġnı butaġdın] / uşattı anı / ol uşanmış nerse

70.b.

1. karışturdı talġannı bal birle / yundurdı anı iş üze [kındurdı anı iş üze] > 2. i ve yürümek / hac kıldı évke > 3. anlar ġacılar / tepretti < 4. tenġri yirni / tûfkürdi nerseni / tûfkürülmüş > 5. tökti anı / kendü töküldi / saġır kıldı anı > 6. sıġ ün / belā keldi anġa / tenġ nerse > 7. tenġ /kesti ġurmānı / cid Urdı <

71.a.

1. esrükke / ceddendi sarāyġa / ol sarāynġing cedleri / yardı > 2. yirni / ol yaruk / kaytardı anı / > 3. yavuz yarmaġlar / talāġ yazılmış 'avrat / tuttı > 4. böġetni / ol böġet / baġladı nerseni > 5. ġamle kıldı anġing üze / yıġdı anı / kendü yıġdı > 6. sanadı nerseni / anlar ġum sanınça > 7. anġing ġatında kaç nerse bar / kesti anı / emgetti anı

71.b.

1. emgendi kendü / tarttı tonrı / taşı arık suvı > 2. ol taşkın / sindürdi anı / ğālib boldı anıḡ üze > 3. kesti anı / sürdi nerseni / saçtı dārunı baş üze > 4. ol sıçğu dāru / toğdı kün > 5. tügme urdı köṅglekke / sevündürdi anı > 6. ol sevünç / kindikin kesti oğlanıḡ > 7. tundi yarmaqları / yepürdi eşek iki kulağını / ziyān tegürdi anḡa

72.a.

1. ol ziyān / bıyık bitti anıḡ > 2. yitig kıldı bıçağını / oğrı yançuk kesti > 3. aldadı anı [arsıkturdi anı] / ol iblīs / baqtı tışlerke > 4. kaytı ya kıyattadı / hamle kıldı anıḡ üze > 5. keçti / tepretti anı / kıptı anı > 6. kırktı koyını / biçti ekinni > 7. kesti anı / ğālib boldı anıḡ üze / tepretti anı

72.b.

1. uşattı taş birle / sıkadı anı / ol sıkağı yir > 2. öldürdi anı / kaşıdı kölükni kaşığuç birle / kızledi nerseni < 3. toprak içinde / yaşru yalavaç ıdtı anḡa / tünle sakladı / ol < 4. tünle saklağan / yardı evünni yarguçak birle > 5. ol yarma / yandurdi otını / saçtı < 6. suvını / bu kan takı yāşnıḡ sıçramışı / çisedi [çiledi] < 7. bulut / hiyānet kıldı / yelni çıkardı yalqukdın / silkti

73.a.

1. yaprakını koyun üze / ülüş bérdi anḡa / hāş kıldı anı [hāşladı anı] < 2. filān nerse birle / muhkem kıldı < 3. binanı / kesti bıyıkını / kesti tırnakların > 4. andı işni / tezgir aydı dānişmend / uzunca yürüdi > 5. süze içti suvını / rivāyet kıldı < 6. sözi / yönderdi anı iş üze [rağbetlendürdi anı] > 7. uşattı anı / aşak kıldı közün takı ünin

73.b.

> 1. bozdı mührni / kazguluğ kıldı anı iş [kazguluğ taķı iglig kıldı anı iş] / iglig boldı < 2. işdin / yardı başnı / mücāb kıldı anġa < 3. bahādın [kemişti anġa bahādın] / ol mücāb / bitidi anı > 4. ol bitig / uzunca yırttı tonnı > 5. baturdı anı suvķa / kesti anı [énince kesti anı] / tinin alu bilmez kıldı anı < 6. ıa‘ām / ol ıarın tokluķıdın talbınmak / sürdi yetimni > 7. ıdı tişini küdegüsiġe

74.a.

1. şaf koydı erenlerni [tizdi erenlerni] / kendü şaf boldılar [kendü tizildiler] / yıġdı anı > 2. kendü yıġladı / ıulġadı nerseni nerse birle / uşattı nerseni > 3. ġaķıķatın bildi ya vācib kıldı işni / uşattı nerseni ol < 4. uşanmış / yem yedürdi kuş aġzı birle ıüjekke / yardı anı > 5. ol yaruk [ol yāre yüz] / ıatıġlık kıldı filān filān üze / küçey boldı anıġ üze iş > 6. azarladı atasını > 7. yoydı ġarfını ıalem tıraş birle / soydı başnı [ıaşıdı başnı] / sürdi taşnı taş *birle*

74.b.

1. toldı yirni / gümānlıġ kıldı iş içinde > 2. ıapundı yüzinge / çek bitidi anġa filān nerseke / ol çek > 3. bozdı mührni / endāmındın ııkardı elni / yuldı < 4. esirni / yuldı tutuġnı > 5. ezdi anı / yüzin kemişti anı / ketti anı / indi sarāyġa > 6. şeşti tüġünni / arıttı tişlerini < 7. arıtġu birle / yundurđı anı nerse üze

75.a.

1. ol ġuccet / yol körgüzgen [ıulaġuz] / ıulavuzluk > 2. ııkardı ıılıķnı ıındın / sürdi anı / ıisedi ıisedi kök yirke > 3. ġiyānet kıldı ġanimetdin / baġladı anı ġul birle > 4. bir hezīmet kıldı duşmānnı [ıaçurđı duşmānnı] / ketti ıılıķnı > 5. ketildi ıılıķ / ketük ıılıķ / ol ıılıķ ketüki > 6. ıorġa kömdi etmekni / bu kömülmiş *etmek* > 7. imāmluk kıldı erenlerge / ol imām

75.b.

1. uğradı anğa / yardı başnı meynisinge tegrü / ol baş yaruķı / süpürdi < 2. evni / ol sipse / süpründü / melāmet kıldı anı > 3. onğardı binanı / burunduk urdı tēvege > 4. ağu bērdi duşmāninga / ağu kıattı āş / yığladı anı > 5. ol yığlağu nerse / yanadı nerseni < 6. nerseke / öküş boldı suv / ol belā > 7. ‘ām kıldı kişilerke hayırnı / kaçđuluđ kıldı anı iş / ol kaçđu

76.a.

1. süpürdi evni / ol sipse / süpründü / cem‘ kıldı anı > 2. iş mühimlik boldı anğa [uğradı işke] / karanku boldı anğa tün [örtti anı tün] / karangu boldı anıng üze > 3. tökti anıng üze suvnı / keçürdi anğa yarıķnı > 4. egedi timüri / bileği timürni / sünnet koğtı / yaydı anlar üze < 5. gāretni / sezdi anğa filān nerseni / örtti anı [örtti anı taķı sakladı] / ol < 6. ol kıytu / kesti anı / eğğülük kıldı anğa ya minnet kıldı anğa > 7. dost tuttı anı

76.b.

1. dost tutmak ____ > 2. bu anıng dostı > 3. kötürdi yazuķnı / sezā boldı tanğrı öfkesinge / ikrār boldı < 4. haķķinga / kaçđurttı anı filān nerse > 5. yavuz boldı kılkı / ol kılkı yavuz er > 6. anıng yavuz kılkı bar / ol yavuz kılık / bastı anı < 7. yük / küçün kötürdi yükni [kötürdi yükni] / toğdı ya battı yılduz / ol menğzeşmegenlerden turur

77.a.

1. tevbeni kıldı tanğrığa yazuķdın / 2. kabül kıldı tevbesini tanğrı / kıptı anğga ‘aķlı / kaytı < 3. aruķ taba / ol kıytđu yir / kesti yabannı > 4. yaķa urdı könglekke / yazuķ kıldı / eridi < 5. buz / çüridi süt [kıoyuldı süt] > 6. kıarışturđı suvnı sütke / kıarıştı suv

sütke / yağdı < 7. yağmur / ol yağmur ya yağmurluğ bulıt [yağğan yağmur] / tikdi
anğa iş

77.b.

1. ol teggen emgek / nāyibluk kıldı erdin > 2. uzdı meni filān / fevt boldı vaqt > 3.
rūzî bērdi anğa [kūt bērdi anğa]/ ol kūt [ol azuk] > 4. öldi > 5. ol ölügse / ölüg > 6.
tezekledi eşek / ol tezek > 7. sardı ‘imāmeni başı üze / ötgen boldı yarmaqlar

78.a.

1. qarıştı kişiler [ürkti kişiler] / āşkārā boldı sır > 2. tūnedi / kéce bardı ya keldi /
açıldı taķı yıldıradı nerse / ____ < 3. isig / nūhe kıldı ölüg üze > 4. qor boldı ot / bastı
anı iş [ağır boldı anğa iş] / eğgü yağmur yağdırdı < 5. kök yirke > 6. cömardlıķ kıldı
anğa mālī birle / cömard er > 7. kendü öldi / eđgü boldı anıñ üze

78.b.

1. eğgü nerse / yorğa boldı at > 2. yorğa at / qaytardı yılqıların < 3. suvdın [sürdi
téfelerni] / erklig boldı anğa > 4. qattı anıñ taba > 5. ol fayda / tegdi sökelke / öldi >
6. tuttı anı > 7. boyun sundı anğa / qavadlıķ kıldı qaltaban tişi üze

79.a.

1. Cahūd boldı / kaytı tañgrıǵa / sıǵındı tañgrıǵa < 2. yavuzluqđın / aytur sen sıǵınur
men tañgrıǵa / sıǵındı < 3. anğa / yoqaldı / ol yoqalğan > 4. ol iki yoqalğan / qoytı >
5. küç kıldı anğa / qıştı yoldın / kaytı > 6. münğredi öküz / tezgindi anlar üze > 7.
yavuzluqñıñ tezginnmegi bar / ol tezgingen belā / başı tezgindi anıñ birle

79.b.

1. ziyāret kıldı anġa / sekirdi anıġ üze ya ħamle kıldı anıġ üze > 2. ıfadin aldı balnı / ‘arzuya kıldı satmak üçün kölükni < 3. şūrda / körmez kıldı közini / körmez boldı < 4. közi / ol körmez köz /sönçüldi suv / çukur boldı < 5. közi / ġavrķa keldi er / ol aşak yir > 6. kaynadı küveçni / sardı ‘imāmeni başı üze > 7. keldi taķı bardı / kēçti yirdin [keçti orundın]

80.a.

1. ol kēçü yir / cem‘ kıldı / zafer boldı filān nerse üze [ķutuldı] > 2. uttı ķumār oynāġan > 3. eġgülük kıldı anġa [‘arz bērdi anġa] / öpti yirni anıġ üçün [öpti anġa yirni] / tezgindiler < 4. sarāylar içinde / toldı ırdınnı > 5. açtı kılıçnı necdāġ birle ya mūhre birle > 6. atlarnı taķı ra‘iyyetni saķladı [yol öğretti atlarġa taķı siyāset kıldı ra‘iyyetge] / üç adaķı birle yüridi sengri > 7. tikti tonnı / tikti balaban ķuş ____

80.b.

1. közini / suv içinde battı [indi suv asrasıġa] / kaçtı taķı ķurtuldı > 2. kirdi suvġa / bu suvķa ķirġü yir / kirdi < 3. sözke /yükke öğretti [yöġġ öğretti yöġġ bilmezke] > 4. ‘avz bērdi anġa baķşışdin / ol ‘avz > 5. saķladı anı / çömçe birle tepretti küveçni > 6. ol çömçe / ķamçı birle urdı kölignı>7. astı anġa filān nerseni / açtı

81.a.

1. ol açmak / ķorķuttı anı / körkług at / boyun sundı anġa > 2. köydürdi > 3. kızgı anıġ köġglüni / anġaru berü yüridi tülkü > 4. yüze urdı anġa urmaķ birle / siġġdi anġa şarāb > 5. sızgırdı taķı koydı etiglerni >6. altuncı / ezdi dārunı > 7. tavāf kıldı kā’beni

81.b.

1. uydı anġa / ārzūluġ boldı anıġ taba > 2. tattı nerseni / tangka ketürdi meni nerse
> 3. sürdi tēvelerni / ārzūluġ kıldı anı > 4. yıġdı anı işdin / uzdı anı ‘ilm içinde /
ınçıķurdı / cimā‘ kıldı erkek eşek tişi eşekke / misvāk urdı < 5. tişleringe / ol misvāk
/ kirdi < 6. tiken ađakıña [tiken kirmiş ađak] / kirdi er tikenke

82.a.

1. çaynadı at yüġenni / evrülđi anıġ işi < 2. işlāh taba / bevl kıldı [siydi] / tezgindi
meydān içinde > 3. sekirdi at arķasıġa / keçti anıġ üze < 4. yıl / ayırt kemişti ikisi
arasında / kaytı ‘ahddin > 5. kısır boldı inġen / kısır inġen [ķurtulđı inġen] > 6. keldi
anġa devlet / kitti andın devlet / uruşdaġı devlet < 7. yaldaġı devlet / kitti andın /
kıştı <

82.b.

1. kün / bir bellesi ķaldı terāzunıġ / süti kötürülđi inġenning > 2. süti kötürilġen
inġen / ķudrukın kötürdi inġen / ol < 3. kıyrukın kötürġen inġen / ġamle kıldı anıġ
üze > 4. minnet urdı anıġ üze / yok anıġ ķatında < 5. fayda / ķüt bērdi oġlarıġa /
ķıştı terāzu taķı er küç kıldı > 6. yıraķ boldı yaban /ezdürdi anı taķı yokattı ezdü / ol
şar < 7. aydı [yokanġan] / ol söz

83.a.

1. bērdi anġa baġşış / ol baġşış > 2. ķorķuttı anı / ol ķorķunç / tezgindi suvsanġan < 3.
yöresinde / peyveste boldı iş / peyvestelig kıldı er iş üze > 4. tengdi suv / ol tengen
suv / istedi nerseni / otladı < 5. kölükler / ol otlaġan kölükler / tekliġ kıldı anġa ġu^vār
[ġu^vārluķ tegürdi anġa] > 7. tiledi anġa kāleni [behā kıldı anġa kāleni] / rūze tuttı

83.b.

1. saṅadı tavuḡ / üzdi suvda [çaptı suvda] / qoytı > 2. örelık kıldı nerseke / ol turḡu yir [ol qeyyim birür bir işke] / işniḡ rastlıḡı / rastdın > 3. ol örelık kılḡan bu işke / tüşti anıḡ üze käle < 4. munçaḡa / kesat boldı ya revān boldı bāzār / tenḡdi kölük > 5. sekirdi at kısrakḡa / melāmet kıldı aḡa işi üze > 6. ol melāmet / ḡiyānet kıldı aḡa > 7. saqladı anı / boldı iş

84.a.

1. işin yetürdi ‘iyālning [nafaḡa bérđi ‘iyālinga] / āsān boldı anıḡ üze ol < 2. āsān [ḡu^vār] / āheste yüridi yürimek içinde / ol < 3. āhestelık / sözledi kelime birle > 4. bérđi aḡa nerseni / söndi ot > 5. qapırdı köfük / ārzülüḡ boldı anıḡ taba > 6. sürçti at / otsuz boldı çakmak > 7. sekirdi kılıç urulmışdın / ḡoş kelmedi aḡa yir

84.b.

1. kış keçürdi filān yirde / tekebbür kıldı > 2. qarılıqdın qurıdı qarı er / çökti iki tizi üze > 3. ol çökgen / fesād kıldı yirde > 4. qarāḡu boldı tün > 5. umıncı tuttı aḡa > 7. qarāḡu boldı tün / qazḡulıḡ kıldı anı / kendü qazḡuluḡ boldı

85.a.

1. qurtuldı andın / yügürdi / necāset kıldı > 2. ol necāset / hicv aydı aḡa / hicv ayḡan boldı şā‘ir > 3. ol hicv ayḡan / yaydı taḡrı yirni > 5. ayıldı esrüklükdin taḡı ‘aşḡdın / yondı yıḡaç qapın > 6. yıḡaç qapı / yokattı anı taḡrı / melāmet kıldı aḡa melāmet kılḡan > 7. yoydı anı uğradı aḡa

85.b.

1. cömardlıḡ kıldı filān nerse birle > 2. kötürdi köḡḡülini filān nersedin / aldadı anı > 3. açıldı nerse / açıldı aḡa iş ra‘yı içinde > 4. bādiyāḡa çıktı kişiler / baḡşış bérđi

anğa [baḥşîş tiledi andın] < 5. baḥşîş / sürdi tévelerni / yundurdi anı < 6. iş üze / öğrendi ‘ilmdin taḳı ırdın / yügürdi < 7. at / ḥaddın çıktı er / yağdı anı işdin

86.a.

1. küç kıldı anğa / erte keldi anıḡ üze [erte keldi ya bardı anıḡ üze] / fāḥiş sözledi anıḡ üze > 2. fāḥiş sözlegen boldı / fāḥiş sözledi anıḡ üze / fāḥiş sözlegen boldı er > 3. fāḥiş tillik er > 4. endāze kıldı na‘linni na‘linge / toydurdi anı [yédürdi anı] > 5. savurdi yél topraḳnı / uluḡ boldı > 6. [cömard boldı] / ol uluḡ > 7. tigdi anğa iş / oynadı top birle

86.b.

1. uruştı kâfirler birle / ol uruş / sigerdi > 2. ol sigermek ‘illeti / aştı buḡra < 3. inḡenke / otaladı başnı > 4. öpti şorbanı / ol öpkü şorba/ tölendi > 5. ol tülengen taḡlar / ḳaraḡḳu boldı tün > 6. ḥadeş kıldı [ünsüz yél ıdtı] / ḳatıḡ boldı köḡgli > 7. ḳatıḡ köḡgül

87.a.

1. ton kiydürdi anğa / kendü kiydi > 2. ol kiḍdürgen ya kiygen / kiygü ton > 3. toldurdi anı / urunç bérdi anğa / urunç > 4. āşkārā boldı sır / esürdi / ol < 5. esrük er / urdi anı tayaḳ birle / urdi < 6. ḳılıç birle / yıraḳ boldı / kiterdi tonrı < 7. özindin / adım attı

87.b.

1. adım / ḥamle kıldı anıḡ üze / sundı < 2. nerseni / eḍgü du‘ā kıldı anğa / ḳarḡadı anıḡ üze / ündey erni > 3. Zeyd atadı anğa > 4. ündey anı da‘vatḳa / begirdi ḳoy >

5. bakırdı tève / kıştı anıṅ taba > 6. mırladı tişi çetük [miyavladı çetük] > 7. bātıl sözledi

88.a.

1. ol bātıl söz / koğtı anı [hefā kıldı anṅa] / yıraḵ boldı < 2. yanı töşekdin / raḥmet kıldı anṅa [mehribanlık kıldı anṅa] > 3 ol raḥmet kılgan anṅa [ol mehribanlık birür anṅa] / yamadı < 4. tonrı / ol tonrı ____ > 5. şāfi boldı [toruḡ boldı] / tükel boldı / suv üze ayıqtı balıḵ > 6. ‘afv kıldı andın / eskirtti yél sarāynı / kendü eskirdi sarāy > 7. köp boldı kişiler / anıṅ izince yüridi

88.b.

1. sürçti / sehv kıldı / yelingledi ot / yığlandı < 2. yıpar / ol yığlangan / arttı ekin / arıḡ boldı er [pārsā boldı er] > 3. ol arıḡ er [ol pārsā er / ol ḡayrı artuḵ er] / şikāyet kıldı filānnı < 4. filānka / tögdi at kuđruḡını > 5. ol at kuđruḡı tügünü / ötti kuş [sıkırdı kuş] / taḡşır kıldı > 6. ol taḡşır kılmaz saṅa yaraḡı yetmişinçe / ol < 7. uydı anṅa / ol anıṅ songınça yürigen turur [ol anıṅ uyḡan turur]

89.a.

1. körküzdi bezenmiş kelinni erinke [körküzdi kelin küdegüsiṅe] / köçtiler < 2. toḡu yirlerinden / anlar köçgenler / açtı közkünü > 3. açıldı nerse / ol açuḵ / anıṅ çatında felān iş açuḵluḡı bar > 4. süçüg boldı aḡız içinde / süçüg nerse > 5. ḡoş boldı közge taḡı köṅgülke > 6. ol ḡoş kelgen / ḡālî boldı év turḡanlarındın / ḡālî boldı < 7. filān birle / keçti ay taḡı kişiler

89.b.

1. men andın bîzâr men / tarttı kofanı / çıktı < 2. sevükdin / andın üstün boldı > 3. ol yüksek / yüksek boldı hürmet içinde > 4. ol yüksek / hürmetlik kişiler / kız boldı borç / bæg kirdi < 5. işke / anlar havādârlar / adırdı kalunnı > 6. oynadı çelik çörke birle / kaldı / rahmet kıldı anıṅ üze > 7. yavudı anḡa [yakın boldı anḡa] / peyveste baḡtı anḡa

90.a.

1. suv tarttı tève birle > 2. suv tartḡu tève [suv tartḡan inḡen] > 2. boyun sundı anḡa / ḡāfil boldı işdin > 3. arzūladı / hoş ta‘ām > 4. pişürdi ètni çala pişürdi ètni / oynadı > 5. bîzâr boldı anḡa borçdın > 6. ol bîzâr > 7. öğrendi işke

90.b.

1. tap kıldı otlaḡan yılķılar yaş ot birle suvdın > 2. öyük boldı çeşme / öyük çeşme / arıttım kuḡuḡnı öyükdin > 3. necāset kıldı kuş / ol necāset > 4. yazuḡ kıldı / ol yazuḡ > 5. isig boldı orun > 6. ol isig yir / ol isig ya esinḡü nerse / yinḡrendi anı > 7. zengārlıḡ boldı timür / ol

91.a.

1. zengārlıḡ timür / söndi çıraḡ / suvsadı / bu suvsāḡan er > 2. suvsamaḡ [iki suv içürmek arasındaki vakt] / nāḡāh keldi anḡa / sığındı anḡa > 3. yapuştı yirke toldı idiş > 4. toldurdum men anı / ol tuluḡ er / ol tuluḡ tişi > 5. çala pişti èt / ol çala pişmiş èt > 6. yubıladı anı > 7. edeblik boldı

91.b.

1. edeblük er / hācetliḡ boldı anḡa / ol hācatlar > 2. usluḡ boldı / ol usluḡ / dervîş boldı / emgendi > 3. ḡotur boldı / ol ḡoturluḡ / rahmet kıldı anḡa > 4. ol rahmet

kılğan / çertik boldı / ol çertik > 5. ol çertik yir / sèzdi hayırnı şar > 6. yaşlıg boldı yir / ol yaşlıg yir > 7. öğrendi nerseni / kêng boldı yir

92.a.

1. ol kêng yir / kênglik < 2. saŋga / rağbet kıldı aŋga / rağbetsız boldı andın > 3. mündi aŋga / ol münge / anlar tève münge / anlar > 4. kórktı andın / sıza aqtı suv [tamdı suv] / ol sıza aqğan suv > 5. içti şarābnı / ol suvdın ülüş / içkü nerse içken____ > 6. peyveste şarāb içken er / içkü suv / sirkelik boldı bağı > 7. koldaş boldı aŋga / ol koldaş

92.b.

1. kónkur boldı [çaqır renkli boldı / kızgıllıktı boldı] > 2. ol kızgıllıktı [ol çaqır renkli] / ol kızıl çaqır / yüngüllendi < 3. sevünçdin taqı qağğudın / ol yüngül / taŋgladı < 4. işdin / taŋg iş > 5. öfke kıldı / ol öfkelik er > 6. öfkelik tişi / boynı yoğun boldı > 7. boynı yoğun / yavudı aŋga / qağğuluğ boldı / ol qağğuluğ

93.a.

1. kuturdı it / kuduz it / yapuştı aŋga balçık > 2. yapuşğan balçık / oynadı / oynagucı tişi > 3. ilindi ıvuq tuzakka / ol ilingen keçik > 4. emgendi / ol emgek / mutahayyir boldı > 5. tik turğan > 6. tabaladı aŋga / ol tabbalağan / emgekke tüşti / yaŋgladı < 7. saqış içinde / tutuldı antı içinde / ol

93.b.

1. tutulğan / yumşak boldı / ol yumşak / ürperdi saç < 2. taqı misvāk başı / ürpergen saç / oynadı < 3. açtı / aç er / aç tişi > 4. keçti orunda [ya'nî keçikti] > 5. tilin

çıkardı it suvsamağdın > 6. ol tilin çıkarğan suvsamağdın / yıdlandı rîhan > 7. bu yıdlangan / közi ağı uluğ boldı / ol közi ağı uluğ / kaşı açuğ boldı / ol kaşı açuğ

94.a.

1. sevündi / ol sevüngen / körklüg boldı / ol < 2. körklüg / yazuğ kıldı er / yazuğ kılğan / tar boldı köngül > 3. tar köngüllük / kara közlük boldı / ol < 4. kara közlük / çağrıldı / ol çağrılğan / ahsağ boldı / ol < 5. ahsağ / nāz kıldı tişi / ol nāz kılğan tişi [teğannüc kılğan tişi] > 6. apuşağ boldı / ol apuşağ / seyrek boldı iley tişi / ol iley tişi ____ > 7. ‘āşık boldı ānga / karıştı iş / ol karşığa ____

94.b

1. pişti nerse / ol pişiğ nerse / kitti orundın > 2. aypaṅ boldı / ol aypaṅ / asıg kıldı / asıg boldı > 3. aruğ boldı emgekdiñ ya sökeldiñ / arguzdı anı özge nerse / ol < 4. arguzulmış / sevündi anıṅ birle / sevüngen er / ol sevüngen tişi > 5. yaruğ boldı üstin tudağı / ol üstin tudağı yaruğ er / yaşlıg boldı / ol < 6. yaşlıg er / sargardı tişleri / ol sarıg tişlik er / öpti talkanı [koruğlayu yedi talgannı] > 7. ol talқан ya öpkü nerse / yüklüg boldı inṅen / ol yüklüg inṅen

95.a.

1. rağbet kıldı [neşatlıg boldı ya‘nî küvenü yüridi] / tuzsuz boldı ta‘ām > 2. ol tuzsuz ta‘ām / yokaldı / kähil boldı > 3. ol kähil / tügsüz boldı / tığrağ boldı [celd boldı] > 4. ol tığrağ > 5. katığlandı / ol tākāt / öfke kıldı > 6. ol öfke kılğan / ögdi anı iş üze > 7. ol öggen / töküğ tişlik boldı [tişi çökür boldı / kısqā tişlik boldı] / ol töküğ tişlik [çökür tişlik / kısqā tişlik] / kēṅ boldı

95.b.

1. anıṅ tirligi / ol kēṅ tiriglig > 2. aḡrıdı anıṅ közi / ol közi iglig > 3. yuttı anı / raḡbetsız boldı anḡa > 4. nıḡ baḡt boldı / ol nıḡ baḡt / nıḡ baḡt boldı > 5. ol nıḡ baḡtlar / ḡāzır boldı mecliske / tanuḡ boldı < 6. filān üze / ol tanuḡ > 7. aḡtı anḡa / aḡḡan

96.a.

1. ‘ahd kıldı anḡa / ol ‘ahd / satḡaḡtı anḡa filān yırde > 2. kördüm seni bēḡ erken / erdi ol filān ‘ahdinde / ḡazḡuluḡ boldı > 3. ol ḡazḡuluḡ [ḡazḡuluḡ boldı taḡı örtti] / alp boldı > 4. alp er / tükendi > 5. ḡayrı az boldı / ol ḡayrı az / ḡavluḡ boldı > 6. ol ḡavluḡ er / pāksız boldı [ḡuturdı] / ol pāksız / ol ruḡbet içinde ____ > 7. kesük boldı sonḡı [sonḡ kesük boldı] / ol sonḡı kesük [ol sonḡ kesük] / eksik ḡuḡbe

96.b.

1. aḡzı yıḡlandı / ol aḡzı yıḡlıḡ / kördi anı > 2. bilgen boldı işni / ol bilgen / ruḡbet içinde ḡaddın keḡti / ḡorḡtı andın > 3. ol ḡorḡḡan / saḡlanḡıl andın [anunḡıl ḡorḡınḡunḡe] > 4. tar boldı köṅḡli / ol tar köṅḡül / bildi işni > 5. ol bilgen anıṅ birle / ḡuruldı aḡaḡı > 6. ol ḡurulḡan aḡaḡ / yoḡaldı / ziyān kıldı bāzırḡān > 7. ol ziyān ḡılḡan / yaḡır boldı

97.a.

1. ol yaḡır / ol yaḡırılıḡ / yıḡlandı ḡoltuḡı / yıḡlanḡan yıpar > 2. yubıladı anı / esürdi > 3. esrük er / ol esrük tiḡi > 4. ölüm esrükligi / uyaḡ turdı > 5. üstün ḡapaḡı evrük boldı / ol üstün ḡapaḡı evrük / yaṅaḡı ḡıḡtı tekebbürdin / ol tekebbürdin yaṅaḡı ____ > 6. ḡavār boldı / ol ḡavar / ḡālî boldı > 7. ol ḡālî / ḡarārsız boldı ḡaḡḡudın [ol ḡarārsız] / zafer boldı anı [ḡālib boldı anḡa] / küḡey boldı

97.b.

1. iş > 2. ol küçey iş / kısır boldı tişi > 3. ol kısır tişi / uzun yaşadı / ol uzun yaşlıg >
4. eligi yağlıg boldı / arıgsız boldı nerse / ol arıgsız > 5. uluğ boldı / ol uluğ /
bulğandı suv > 6. nā-hōş boldı tiriglig / bulğanuğ boldı < 7. renk / çürdi süngük / ol
çürük süngük

98.a.

1. habarlık boldılar düşmāndın taķı anundular / bilmedi anı / köksüz nerse [inkār
kıldı anġa]/ artı yoğun boldı < 2. tişining / ol artı yoğun tişi / tükel boldı / yoğaldı >
3. aġın boldı [tilsiz boldı] / ol aġın > 4. yumrı burunluğ boldı / ol yumru burunluğ /
kir boldı / ol kirler > 5. necis boldı / ol necis / peyveste aķtı < 6. sidügi / āsan boldı
yetmeġi / yavuz ħuluğ boldı < 7. ol yavuz ħuluğ / ķamıştı tişleri

98.b.

1. burnı basuğ boldı / ol basuğ burunluğ / kögsi çıkuk boldı / ol kögsi çıkuk > 2.
kiydi tonrı / ol kiygü ton > 3. yaladı çanaķrı [yaladı çanaķrı tili birle] / yumşak
boldı / murdār boldı suv > 4. ol murdār / murdār nerse > 5. necis boldı / ol necis /
necis boldı > 6. ol necis / necis yılduzlar / nefāslıg boldı ‘avrat > 7. ol nefāslıg tişi

99.a.

1. toġrulmış oġlan / za‘îf közlük boldı [közi tartıķı za‘îf boldı] / ol za‘îf közlük [ol
közi tartıķı za‘îf er] > 2. müteĥayyir boldı / ol müteĥayyir / ol müteĥayyir > 3.
suvsadı / suvsāġan er / suvsāġan tişi > 4. közi za‘îf boldı taķı yaşı aķtı [tünle közi
körmez boldı / ol közi za‘îf taķı yaşı aķġan kişi / közi çılpuğ er / ol tünle körmez] /
teni ala boldı / ala tenlig > 5. közi çılpuğ boldı / boġazı taķıldı / ölümeci > 6. ol
ölümeci / oġlan ??? ingledi ‘avrat > 7. ol oġlan ??? inglegen ‘avrat [tolġaġı tüni
avratning] / sökel boldı

99.b.

1. ol sökel / köz sökel bolğan er / bātıl boldı ‘ameli > 2. kavurcuksuz boldı saç > 3. bux saçlıg / cömard er / öfke kıldı anğa > 4. onamadı işni / onamağan / ala saçlıg boldı [kızgıl boldı] > 5. ol ala saçlıg / yaŋladı saķış içinde / töküldi saç > 6. saçı tökülmüş er / raġbet kıldı işke > 7. raġbet kılğan / kabardı eligi / kabarcuķluġ el / sakladı anı ya bekledi

100.a.

1. ol saklağan ya beklegen / anlar saklağan ferişterler / fāhiş boldı neşe [nā-hōş boldı nerse] > 2. ol nāciş / yuttı anı / uydı anı > 3. ol uyğan / içti suvını > 4. şabr kıldı / şabr kılğan / işitti > 5. ol işitgen / kıldı anı kişi körmek üçün taķı işitmek üçün > 6. toķ er > ol toķ tişi > 7. ol aypaŋ > aypaŋ başlıg er / kösedı inġen [ārzūladı inġen buġranı] / ol köseġen [ol buġranı ārzūlağan inġen]

100.b.

1. hu^vār boldı / ol hu^vār [hu^vār bolğan] / hu^vār kıldı / ol < 2. hu^vār / tam‘ kıldı anıŋ içinde / ol < 3. tam‘ kılğan / saçı uzun boldı / ol uzun saçlıg / kōrķtı andın > 4. ol kōrķğan / kōrķunç boldı iş > 5. ol kōrķunç iş / taz boldı / ol taz / kanā‘at kıldı > 6. ol kanā‘at kılğan er / aypaŋ boldı / ol aypaŋ / aypaŋ yir > 7. şabırsız boldı / ol şabırsız er / balçık boldı yir

101.a.

1. ol balçık yir / peltek boldı / ol peltek er > 2. yaķın boldı küş / kađġurdı anıŋ üze / ol < 3. kađġurġan / öğrendi anğa / ol öğrenġen > 4. ‘ār tuttı işdin > 5. ol ‘ār tutġan / yoķaldı / ol yoķalğan / boldı anı > 6. vundı / ol funġan / ol sökel boldı > 7. ol sökel [ol kaķıġ sökel] / burnı keķiġ taķı tüz boldı / ol burnı keķiġ

101.b.

> 1.müñgeşti anğa / ol müñgeşken / ögündi er [lāf kıldı] / bahtsız boldı tişi < 2. küdegüsi katında / ol bahtsız tişi / aruḵ boldı / ol aruḵ er / ol < 3. aruḵ tişi / üşenglik kıldı anğa [iriglik kıldı anğa] > 4. ol üşeng / üşeng boldı / ol < 5. ıpang / ol ıpang yir / katıḡ ‘āşık boldı anğa / ol katıḡ < 6. ‘āşık / çıflıḡ boldı yüzi / ol yüzi çıflıḡ / qaḍğurdı taḵı ögündi > 7. ol qaḍğurḡan taḵı ögünge / qaḍğurdı / ol qaḍğuluḡ er

102.a.

1. sordı yir suvı / suv sorgan yir > 2. uyaḡ turdı / uyaḡ turḡan / aḥmak boldı > 3. ol aḥmak / bulḡandı < 4. suv / ol bulḡanuḵ / tegdi anğa [yavurdı anğa] / çaḡır közlük boldı / ____ > 5. ol çaḡır közlük / tayıtdı ol tayınçaḵ yir / çıktı < 6. canı / ol canı çıḡan tişi / şehveni ḡālib ____ > 7. boḡazı taḵıldı suv birle / bi-hüş boldı ya öldi / ol bi-hüş bolḡan ya ölge

102.b.

1. terledi / ‘āşık boldı anğa [sevdi anı] / ol ‘āşık [sevgen] > 2. sefdi anğa / battı suvğa > 3. ol batḡan / korktı andın > 4. ol korkḡan / qarārsız boldı / ol qarārsız > 5. yaḡıştı anğa iş / hōş huluḡ er / erdi anğa [yetti anğa] > 6. yapuştı anğa > 7. ol anıñ yaḡın koñḡısı turur / bu sarāy munuḡ katında turur

103.a.

1. yaladı balnı ḡaşuḵ birle [yedi balnı ḡaşuḵ birle] / bu yalaḡu nerse [bu ḡaşuḵ birle yēḡü dāru] / ortaḵ boldı anğa < 2. filān nerse içinde / ol ortaḵ / küldi > 3. ol külünḡ er / tar boldı tirigligi > 4. tar tiriglig / sövmedi ‘avrat < 5. çiftini / ol küdegüsin sevmez tişi > 6. emgetti anı sökellik > 7. körklüḡ boldı yaḡaḡı [uzun boldı yaḡaḡı] / ol uzun bolḡan yaḡaḡ

103.b.

1. baḥîllık kıldı anıḡ üze māl birle / ol baḥîl > 2. yêtürdi tişi oḡlanın / ol oḡlanın yêtürgen tişi > 3. ol oḡlanın yêtürgen er / sevündi > 4. ol sevünge er [sevünge tişi / bilmedi işni > 5. ol bilmegen / yüklüg boldı tişi > 6. ol yüklüg tişi / uvtandı / yaḡladı söz içinde > 7. ġāfil boldı andın

104.a.

1. yayaḡ boldı / ol yaḡaḡ er > 3. kavî köz boldı / ol kavî közlük / ivdi > 4. ol ivgen er / etigsiz ‘avrat > 5. ol etigsiz tişi > 6. işledi / ol işlegen > 7. ol işlegen tiri / ġazel aydı / lāḡ kıldı tişi birle / yüreksiz boldı

104.b.

1. kabûl kıldı nerseni / ol kabûl kılgan / egri boldı közi / ol < 2. egri közlüki / bitlig boldı / ol bitlig / kâhil boldı / ol < 3. kâhil er / ol < 4. kâhil tişi / kēḡlik közlüki boldı / kēḡ közlüg > 5. kēḡ sançığ / aruḡ boldı teni > 6. ol aruḡ er / küyeledi < 7. edim / ilk içti şarābnı / yazuḡ kıldı

105.a.

1. ol yazuḡ kılgan / yalḡtı ta‘āmdın [yīḡrendi ta‘āmdın] > 2. buḡday renklig boldı / ol buḡday renklig > 3. ol iglig / ḡamladı ta‘āmdın / tilsiz boldı > 4. ol tilsiz / tekellüf birle kıldı işni / raḡmet kıldı anḡa > 5. raḡîm boldı / raḡmet kılmak ya raḡîm bolmak > 6. ol raḡmet kılgan / köp raḡmetlik taḡrı / yıḡlandı èt > 7. yalḡtı andın / melûl boldı andın / sökel boldı

105.b.

1. ol sökel er > 2. kırtuldı [selāmet boldı] / ol kırtulğan / egri boldı < 3. ağızı / ol ağızı
ıgri / yèdi ya tattı / bu tatıg > 4. rûzî / bolmadı < 5. nerseni / kısrı boldı tışi > 6. ol
kısrı tışi / yıgaç meyvelendürgen yél < 7. taķı bulut kıparmaz yél / kısrı yél / bildi anı
/ ol bilgen / ingen bilgen

106.a.

1. yaruķ boldı üstün tudaķı / ol üstün tudaķı > 2. ötedi nerseni / ol tāvān > 3. ol
tāvān kılgan [ol ötegen / tāvān kıldı nerseni] / olca aldı mālını [ğanîmet kıldı mālını /
akıp kıldı mālını] / ol ğanîmet ____ > 4. bildi işni > 5. zîrek boldı er [oķıgan boldı er] /
ol zîrek / keldi ilge / keldi < 6. erke / ol kelgen / āzuluğ boldı etke / yèdi < 7. kölük
unn / öpti yaṅaķını / yapuştı ____

106.b.

1. ol yapuşgan / yèdi loķmanı / ökündi > 2. ol ökungen / ni‘metlik boldı > 3. ol
ni‘metlik / ol ni‘metler / kıardı / ol kıarı > 4. düstür bèrdi āṅa filān içinde / bildi anı
> 5. kıulaķı tuttı āṅa / emîn tuttı filān nerseni üze > 6. emîn boldı er / ol emîn er > 7.
irig boldı / ol irig

107.a.

1. kir boldı / kül renklig boldı ton > 2. ol kül renklig ton / usluğ boldı / uzun enḡlik
> 3. ol uzun enḡlik / semüz boldı > 4. ol semüz > 5. kaḡguluğ boldı / ol kaḡgu > 5.
çüridi eylemedük köni taķı tügi tüştı / çüridi nerse nemdin > 6. çatuķ boldı yüz /
çatuķ kaşlıg boldı / ol çatuķ kaşlıg > 7. faşîh boldı / ol faşîh / aḡmaķ boldı / ol

107.b.

1. aḥmak [munduz] / az boldı nerse / az nerse > 2. aypaṅ boldı [aypaṅ başlıgı boldı] / ol aypaṅ başlıgı / yüngül usluğ boldı > 3. ol yüngül usluğ / sukluk kıldı ta‘ām üze / müteḥayyir boldı > 4. ol müteḥayyir > 5. şuḥ boldı / şuḥ < 6. köṅgöl / iş ma‘nasin bildi > 7. faḳîh boldı / faḳîh er / ṭab‘ı hoş boldı

108.a.

1. ol < 2. hoş ṭab‘atlık / yigrendi nerseni > 3. ol toḳuş / körksüz boldı yüzi > 4. körksüz yüzlük / körksüz toğdı anadın / ol körksüz toğan > 5. arıg boldı orun / ol arıg orun > 6. aldağan boldı [azgır taḳı aldağan boldı / ṭarrār boldı] / ol aldağan / ḳaşı sık boldı / ol sık ḳaşılgı / ārzülüğ *boldı* > 7. ol ārzülüğ [‘āşık] er / otacı boldı / ol

108.b.

< 1. ol otacı / bıkını yinçke boldı / bıkını yinçke / bıkını yinçke tişi > 2. usluğ boldı / ol usluğ er > 3. sık boldı saḳalı / ol sık saḳal > 4. yinçke taḳı uzun boldı ḳaşı / ol yinçke taḳı uzun ḳaşılgı / üni yoğun boldı > 5. ol üni yoğun / önegü boldı / ol önegü er > 6. mezeliğ boldı nerse / mezeliğ boldı er > 7. nerseni / eḍgölük kıldı aṅa / ol eḍgölük kılgan

109.a.

1. tutuğladı antı içinde / rast boldı ant / rast ant > 2. suvsadı er / ol suvsagan er / ol suvsagan tişi / āzād boldı ḳul > 3. ol āzād er / yavuz boldı > 4. ol yavuz er / ol şar > 5. ol andın yavuzrak közsüz boldı / ol közsüz / açığ boldı > 6. ol açığ / tişi kışka boldı / ol kışka tişi > 7. sitedi anı / telvelik pāre bar anda / sevündi anıṅ birle

109.b.

1. [yüngüllendi eḍgölükke aṅa –] / ol sevünge > 2. boğazı tıkıldı ta‘ām birle / ol boğazı tıkılgan > 3. toldı ef kişilerle birle / ısırdı eligni > 4. kösür boldı ya‘nî küse

boldı / ol kösür > 4. kavurçuk boldı saç > 5. ol kavurçuk saç / ülüşlüg boldı ya bahtlıg boldı > 6. ol ülüşlüg ya bahtlıg / irig sözlüg boldı > 7. irig sözlüg / içti dārunı / içkü dāru

110.a.

1. çeliş adaqlıg boldı eşek / ol çalış adaqlıg eşek / butı etsiz boldı / ol butı etsiz er > 2. ol butı etsiz / kurıdı eligi / ol kurumış el / tün keçürdi filān kılu > 3. melül boldı andın ya'nî ol namāzğa keldi andın / muynuzsuz boldı *koç* > 4. ol muynuzsuz koç / kara boldı / ol kara / burnı tüz yüksek boldı > 5. ol burnı yüzni tüz yüksek / sağır boldı er / katıg boldı taş / katıg bolmak ya sağır bolmak / ol katıg ya *sağır* > 6. kengrigi birle sözledi / ol kengrigi birle sözlegen / 'aciz boldı cevāb > 7. ol cevābdın 'aciz bolğan

110.b.

1. vebālıg boldı il > 2. vebālıg il / bastı yirni > 3. cimā' kıldı 'avratke > 4. sökel boldı / ol sökel / kir boldı > 5. katıg isig boldı kün / ol katıg isig > 6. yağlıg boldı idiş / ol yağlıg idiş / ağır boldı kulakı > 7. boynı kıska boldı / ol

111.a.

1. kıska boyunluğ / inglik boldı / keng boldı / ol < 2. keng / sıgıdı yirke / yetti anğa yir / bolmaz saŋa < 3. filān işni kılsaŋ / ol yarağ [ol tākāt] / adağınınğ biş barmağı müngeşük boldı > 4. müngeşük barmağ [baş barmağı müngeşük er] / sık boldı kaş / ol sık kaşlıg > 5. korktı / ol korkğan / tüşti balçıkğa > 6. ol balçıkğa ____ [ol yolğan] > 7. karnı hamladı [singmez ta'am]

111.b.

1. ol singmez ta'ām / yaŋgladı saķış içinde > 2. 'aķlı kitti tişining oĝlanı ķadĝusındın / ol 'aķlı kitgen tişi > 3. ārzūladı işi / ārzū ķılur men> 4. ol kim filān iş bolsa / nevmîd boldı nersedin > 5. ol nevmîd > 6. bildi işni / ķurıdı > 7. ol ķuruĝ / ķuruĝ yir / ķuruĝ orun / oyĝandı

112.a.

1. ol uyaĝ er / ol uyaĝ tişi > 2. yetim boldı / ol öksüz > 3. ķız bahālîĝ yinçü / mübārek boldı > 4. ol bereketlik / egri boldı egri boldı yıĝaç > 5. egri boldı iş / ol egri / aķmak boldı er [uzun aķmak boldı er] > 6. ol aķmak [ol uzun taķı aķmak er] / ķatıĝ esti yél / ol < 7. ķatıĝ yél / egri boldı / ol egri / arķası taķı boynı uzun boldı aķning

112.b.

1. ol arķası taķı boynı uzun āt taķı tēve / közining ķarası ingēn ķara taķı ingēn aķ boldı [ol közi ķarası ingēn ķara taķı aķı ingēn aķ er] / köĝsi egri boldı > 2. ol köĝsi egri / boynı egri boldı/ ol boynı egri / yıķıldı yār > 3. ol yıķılĝan / tar közlük boldı > 4. ol tar közlük / ķuķur közlük boldı / ķuķur közlük > 5. ķorķtı andın > 6. iley tişi uzun boldı / ol iley (üstün) tişi uzun / kezi sınıuķ boldı oķnuŋ / ol kezi sınıuķ oķ > 7. aķmak / ol aķmak

113.a.

1. egri boldı közi > 2. ol egri közlük / uyudı / uyĝanĝıl yā uyūĝan > 3. körksüz boldı / ol körksüz er / ol körksüz tişi / aĝzı uluĝ boldı > 4. ol aĝzı uluĝ / tiledi işi > 5. ķorķtı andın > 6. kēŋg boldı adımlıĝ / ol kēŋg adımlıĝ / boyı uzun boldı > 7. ol boynı uzun / oĝlaĝu tenlig boldı / ol oĝlaĝu tenlig

113.b.

1. mütəhəyyir boldı / ol mütəhəyyir > 2. küniledi tişi üze filəndın > 3. ol künilegen er / ol künilegen tişi > 4. közi çağır boldı / ol çağır közlük [ol bir közi çağır tağı bir közi kərə er] / bıkını yinçke boldı / ol < 5. bıkını yinçke er / kerim sezdi erni [sezdi erni kerim tēp] / > 6. buldı nerseni [nerse taptı] / tikdi anğa iş / zeyān tegürdi düşmāninge [zenç tegürdi düşmāninge] > 7. yitti elgi kazuğğa / gāfil boldı nersedin

114.a.

1. ol gāfil er / çoğa çıktı küneş [kuyaşğa olturdı / çıktı çoğğa] / olturdı kuyaş > 2. yumaldı / yumalğan > 3. ol suvsāğan / ezildi > 4. ol ezilgen / āzārladı andın filān nersə birle ya'nî yigrendi andın filān nersə birle > 5. ol āzārlāğan / sezā boldı filān nerseke > 6. ol sezā anğa / aānlik boldı < 7. terisi / öğrendi it avğa

114.b.

1. ol avğa öğrengen / tāze boldı et / ol tāze et > 2. yalınğ boldı tonlarındın / ol yalınğ er > 3. ol yalınğ tişi / uyudı / ol uyugan er > 4. hu^vār boldı / ol hu^vār er > 5. kağğurdi filān nersə üze / ol kağğurgan er / unuttı anı > 6. ol unutğan / kōrkıttı andın / tünle kōrmez boldı / ol tünle kōrmez er > 7. tünle kōrmez tişi / keldi anğa / cimā' kıldı 'avratge

115.a.

1. unadı anğa / rāzî boldı andın [hoşnūd boldı andın] / ol hoşnūd > 2. ol hoşnūdluğ / ülüşlig boldı nersə birle > 3. ol ülüşlüğ / yalınğ adağ boldı > 4. yalınğ adağ / yufkaladı tabanı yürimekdin / tabanı yufkalğan er / yaḥşı sordı < 5. nersedin / ol yaḥşı sorğan andın / örtüldi anıng üze iş < 6. [ol örtülgen iş] / ol örtülmek / bākî kaldı / ol bākî kalğan / ol bākî kalğan > 7. aştı öcekke / bedbaht boldı

115.b.

1. ol bedbaht / satğaştı > 2. ol takuš / arıǵ boldı / ol arıǵ > 3. eskirdi / aypaŋ boldı / ol aypaŋ er / ol aypaŋ tişi > 4. isiglik boldı tişi / ol isiglik tişi / kızdı ot > 5. isig ot / ƣaŋa bulǵandı / ƣaŋa bulǵaŋan nerse > 6. közsüz boldı / ol közsüz / ƣara boldı < 7. anıŋ tudaƣı / ol ƣara tudaƣlıǵ / yüksek boldı / ol yüksek / içi iglig boldı

116.a.

1. içi iglig / emgendi [iglig boldı] / bay boldı / ol < 2. bay / muŋsuz boldı nersedin / ol muŋsuzluǵ > 3. ol muŋsuz / köp turdı sarāyda / tükendi [ƣalmadı] > 4. körklüg boldı / ol körklüg / ģāfil boldı andın > 5. tabanı yufƣaldı erniŋ taƣı aƣnıŋ yürümekdin > 6. ol tabanı yufƣalǵan yürimekdin > 7. yoƣaldı / ol yoƣalǵan / içi ‘illetlik boldı / ol içi ‘illetlik

116.b.

1. ƣara boldı [ƣara közlük boldı / ƣara tudaƣlıǵ boldı] / ol ƣara tudaƣlıǵ [ol ƣara közlük] / tirildi > 2. ol tirig / uvtandı andın / uvtanǵan > 3. içi ‘illetlik boldı / ol içi ‘illetlik / ƣandı suvdın > 4. ol ƣaŋan er / ƣaŋan tişi / aruƣ boldı > 5. ol aruƣ / bıƣını yinƣke boldı ya açtı > 6. bıƣını yinƣke ya aç er / tutandı er sözdin / netek ƣılǵu-sen / bilmedi işni [bilmedi işni] > 7. ol tutunǵan ya bilmegen

117.a.

1. küçlüg boldı / sevdı anı / ol sevgen > 2. başladı işni > 3. yingǵke ƣıldı işni / yarattı taŋrı ƣalƣnı > 4. oǵul oǵlı / turdı < 5. ilde / ƣorındı anıŋ elgi [elgi işdin irig taƣı ƣattı boldı] / kizledi < 6. nerseni / ol kizlencü / sürdi itni > 7. kendü kitti / kemişti ƣadni

117.b.

1. def' kıldı karankunı yılduz yaruḳ birle / yaruḳı yulduz > 2. ḳadrsiz boldı / ol ḳadrsiz / közdemcilik kıldı < 3. közdemci ḳavmğa közdemlegü yirde / yāri bērdi anḡa / eksittim anḡa < 4. mālın / ol muşîbetdin turur > 5. turdı ḳan taḳı yaş / satḡın aldı ḡamrın > 6. süzdı yağnı / çıktı öz dinindin > 7. nāḡāh keldi yırāḳdın bizke / küveç ḳaynamaḳın tōḡḡderdi / okıdı kitabnı

118.a.

1. okıḡan > 2. selām kıldı anḡa / ḳatıḡ kızıl boldı / inḡen kızıl / tōḡḡderdi < 3. idişni / bekledi anı tanḡrı / tomaluk çıktı sūḡḡḡ > 4. uzun kıldı tanḡrı 'ömürni / te'hîr kıldı borçnı / ol te'hîr [nesiyye] < 5. nesiyye / urdı kölükni tayaḳ birle > 6. ulḡandı oḡlan / ol ulḡayḡan > 7. ḳuytı bulut / soydı

118. b.

< 1.cerāḡetnı / hemîşelik kıldı iş içinde [cehd kıldı iş içinde / peyvestelik kıldı iş içinde] > 2. bardı anıḡ taba / örtüldi anḡa filān nerse > 3. işledi nerseni / ḳorḳuttı anı süredi nerseni > 4 işledi çanaḳnı ya sindürdi / bu menḡsiz şekilsizlerden turur / ḡāret kıldı mālın > 5. ol ḡāret / ḡāret ḳılınmış māl > 6. nāḡāh keldi anḡa [ya'ni ??? keḡdin keldi] / būhtān yaptı anḡa / yala yaptı anḡa > 7. yokattı anı tanḡrı 'aḡāb birle / şıfat kıldı anı [niteḡlign aydı anḡa]

119. a.

1. ḳazdı topraḳnı / eḡḡü sürdi işdin / ıḡtı anıḡ taba nerseni > 2. ḳındurdı anı iş üze / uyḡaytı anı uyḡudın > 3. begirdi ḳoy / küyürdi anı / açtı yol > 4. kendü açıldı / evürdi anḡa ḳarşu kelgen keḡik > 5. yüzin kemişti anı / başlıḡ kıldı anı > 6. baş /ḳazḡandı ḡayırnı taḳı şarnı > 7. avladı avcı ḳuşlar keḡikni / ḳaytardı ḳāzî

119. b.

< 1. tanuķnı / suĉudı at [ķaptı] > 2. suĉuĝan at / boĝuzladı ķoynı / ol boĝuzlaĝu > 3. boĝuzlanmıř / terledi alınınıĝ bir yanı [terledi idış] / sındurdı ĝoznı > 4. tepti ķölük > 5. üzdi suv içinde / ıdtı tévelerni < 6. otlaĝķa / kendü bardılar > 7. ıdmış téveler / yaydı taķı tüzdi sarāynı / tōkti suvnı / kendü tōküldi

120.a.

1. singledi / ol ķuř singi > 2. cōmardlık ķıldı māl birle > 3. ol cōmard / ilgerü keldi anĝa iş / evürdi anĝa ķarřı *kelĝen* ___ > 4. řerħ ķıldı kitābnı / açtı tańĝrının kõńĝülini islām üçün > 5. řerħe ķıldı ķařāb etni / bu řerħe ķılınmıř et / içürdi *anı* < 6. erte řarābnı / ötti tavuķ / ‘afv ķıldı *anĝa* > 7. süledi yügürmekdin atlar / bıraķtı anı

120.b.

1. kötürdi közin nerse taba / peyveste baķĝan / yanĝlıř baķtı > 2. alıp kaķtı anı at / açtı ķapuĝnı / açtı < 3. imāmĝa / kēńĝlik ķıldı anĝa meclis içinde / kēńĝlik boldı yir > 4. kēńĝ yir / rüsvāy ķıldı anı > 5. la‘net ķıldı tańĝrı kāfirĝa / ol sürülĝenlerdin turur > 6. ĉaķmaķ ĉaķtı / ĉaķtı otnı / ta‘n ķıldı anĝa / tarttı atnı < 7. yüĝen birle / ķatıĝlandı / sıķtaķ yüzlük boldı [aĉıĝ yüzlük boldı]

121.a.

> 1. köydürdi anı isig / baķtı anĝa / tarttı suvnı < 2. ķuyuĝdın / öĝdi anı / ol öĝmek > 3. laĝ ķıldı > 4. mesh ķıldı bařıńĝa / ölçedi yirni / öĝüt bērdi > 5. --<>-6. bir öĝüt / rāst tevbe / tiktı tonnı > 7. yingne / yiplük / def ķıldı [*mensūh ķıldı anı*]

121.b.

1. andın / yığlandı yıpar / tōlek taķı şeni‘ boldı ‘alem içinde [üstüvār boldı ‘alem içinde / tōlendi ‘alem içinde] > 2. soydı ķoyunnı [ol soyulmış ķoy] / başı taķı adaķı kesilmış ķoy / ay āhırınĝa tiktı > 3. ĉıttı başın / yüksek boldı taĝ [artıĝ] /tekebbür

kıldı [tekebbürdin burnın kötürdi] / bozdı > **4.** bey'ni / bulğandı anı / evürdi anı
tanğrı biçinke > **5.** bitidi kitabını / taştı suv > **6.** tandı anıñ haqqını > **7.** emgetti anı /
kemişti töşekni [yaydı töşekni] / yıkıttı başağını / *könilikdin kıştı*

122.a.

> **1.** gālib boldı anğa / öldürdüm öldürülmiş üçün [öldürdüm anı] / öldürdüm
(öldürülmiş) < **2.** üçün öldügenni [öldürgen üçün] / filānning öçlügüm / çağırdı
buzagu / yalbardım ün kötürür tanğrı(?) > **3.** kısığ okıdı kırā'anı / sürdi anı > **4.**
hu^vār boldı / kızledi nerseni > **5.** ol kızlencü / korçuttı anı > **6.** töhmetdin korğğan tişi
/ taştı deryā > **7.** yarudı çırağ kaldı kalınu idişde

122.b.

1. keldi filān tağı kalğan kişiler kelmediler / bağladı < **2.** anıñ közini / yandurdu otnı
/ butın kötürdi it sinmek üçün > **3.** bilgülük kıldı anı filān nerse birle > tarttı anıñ üze
bıçağını > **4.** sızgurdı yağnı / aştı öcekke > **5.** gālib boldı duşmān üze / açıldı iş > **6.**
zinā kıldı / ol zinā kılğan / küvendim filān nerse birle filān üze > **7.** inğen körklüg ton
/ küvengü nerse

123.a.

> **1.** men küvengen men anıñ birle / açtı ağzın / kendü açıldı > **2.** qahr kıldı anğa /
yardı kemi suvını > **3.** kābin bērdi tişike / ol kābin / üstād boldı işke > **4.** ol üstād /
kögsinden boğazladı inğeni / sağ (eligni___) < **5.** namāz içinde / sarsıttı sā'ilni > **6.**
eksitti anğa ülüş / uluğluk kıldı erenlerge > **7.** uluğ / kötürdi anı tanğrı tağı
tölendürdi / soqtı yılan

123.b.

1. *közni açıldı* / bardı anıṅ taba > 2. bātıl boldı anıṅ hücceci / kıptı > 3. ırak boldı menzil > 4. tıparladı anı / közi çıkuḡ boldı > 5. ol közi çıkuḡ er / baḡtı anḡa köz ucu birle / öldürdi özini [kendü özin öldürdi ızguda] > 6. cimā‘ kıldı tişike / toḡsınçı boldı kişiler / kesti < 7. burnını / kesük burun / tardı anı [cem‘ kıldı anı / yıḡmadı anı]

124.a.

1. aldadı anı > 2. aldaḡ / boyun sundı anḡa / ton kiydürdi anḡa > 3. ol ḡil‘et / suçıldı andın tonını [tarttı andın tonını] / kiterdi noḡsanı > 4. ḡal‘ kıldı tişisini / def‘ kıldı andın > 5. bērdi anḡa mālını / çıḡardı tilin > 6. yaşardı köz / arşunladı tonını > 7. tōrtinç boldı kişilerke / kölük otlaḡda yüridi [otladı kölük otlaḡda]

124.b.

1. sıḡdı anı andın / bulnadı burnın za‘ferāḡa > 2. ketürdi anı yirdin / yamadı tonını > 3. ol yamaḡ / ruku‘ kıldı taṅrıḡa / ekin ekti yirke > 4. ulḡaytı taṅrı oḡlannı ḡayırḡa > 5. yetinç boldı kişilerde / er seci‘ aydı taḡı kökürçün ötti > 6. peyveste seci‘ ayḡan er / kıyıtı toḡ taḡı yarklıḡ > 7. tuttı bürçekni

125.a.

> 1. çaḡırdı erkek tavuḡ / kirdi < 2. suḡḡa taḡı işke / kirkü yir > 3. açtı taṅrın ḡullarıḡa islāmını / bu şeri‘at > 4. açtı ḡapıḡnı yol taba > 5. yırak boldı ēf / şefā‘et kıldı anḡa bēḡ ḡatında > 6. ol şefā‘atçı / çift kıldı nerseni nerse birle > 7. yardı nerseni / açtı taṅrı buyruḡnı / bastı anı

125.b.

1. boyunladı anı / ol boyun yëğüci / kıldı işni [işledi] / > 2. --<>-> 3. atğa yahşı
bakmaq > 4. üstâd tişi / uyudı > 5. mühr urdı taŋrı kâfırlerniŋ köŋgliŋe / mühr urdı
er nerse üze mühr birle > 6. mühr urdı yarmaqlarğa / iglig kınattı anı > 7. türüldi
kirpi / yıǵrıldı / urdı anı [kaqtı anı / tögdi anı]

126.a.

1. sıktı bitni / kesti nerseni / päre nerse > 2. kesildi qarındaşıqlıqdın [kesti dostluqın] /
tüz keldi aŋga ton / bu ton < 3. maŋga rāst kelmez / koŋgurdı anı / qarārsız yiri / qahr
kıldı aŋga > 4. tiledi sā'il [tiledi tilenci] / yüzin tüşüp içti suvını [kirip ağızı birle içti
suvını] / tezgindürdi bükünni < 5. kamçı birle / köndürdi anı / soqtı anı cıyan > 6.
yıldıradı / yıǵdı anı işdin > 7. aşar kıldı aŋga ögüt / menfa'at bërdi aŋga filān nerse
birle ya'nî asıǵ bërdi

126.b.

1. tünle uyudı / yoqattı taŋrı bātılını / soqtı anı < 2. cıyan / zîrek boldı oǵlan / ol şı'r
aymaq içindeki çıqğan oǵlan > 3. alnaştı çerig çerigke [kavurtluq birle bardı çerig
çerig taba] / öküş çerig > 4. 'aşık kıldı tişini / yoqaldı bātıl > 5. kiterdi taŋrı ribānı
[bereketsiz kıldı taŋrı ta'āla ribānı] / kıldı nerseni > 6. kılıu işledi filān işni / köçti >
7. pālān urdı inŋenke / tiledi andın mālını / *yarattı taŋrı ta'āla qaraŋğuluqını taqı
yaruqluqını*

127.a.

> 1. bu tilek / sordı aŋga nersedin > 2. bu sormaq / öksürdi / ol öksürmek > 3.
meşğül kıldı anı filān nersedin / kıldı < 4. işni / ol kılık / edgü kılık / baħşîş bërdi
aŋga > 5. ol baħşîş [ol baħşîş 'avzsız] / zahmet kıldı aŋga [yavuzluq kıldı aŋga] / iç

yağı bérđi aṅga > 6. ét bérđi aṅga / yaqısturdı anı [ışleştürđi anı / yapşurdı anı] / tutuğ
koydı aṅga nerseni > 7. ol tutuğ

127.b.

>1. toldurdı kemini / ögüği buğdaynı > 2. ol un / köçti / köçti ya yürđđ > 3. ol
keçebe ya keçebelık tève > 4. yaṅgladı okımağ içinde / okığan kör yaṅglağan er >
5. hoş āvāz kıldı ıra içinde / ol hoş āvāz / la‘net kıldı aṅga > 6. bu la‘net / mel‘ün /
nāgāh keldi aṅga iş [karşu keldi aṅga bir iş birle] > 7. eğğü boldı sökeldin [ol
sürülmış]

128.a.

>1. ol eğğü bolğan / sançtı anı > 2. bérđi aṅga mālını [bağışladı aṅga mālını] / koymaz
anı / koymaz > 3. koydı anı / ol orun / ğaybet kıldı anı / tüştı < 4. nerse yirke tağı
kondı kuş yığaç üze > 5. anıṅ kongu yir / kıyāmet kün ya belā > 6. kördı anı > bağı
aṅga / ol < 7. körklüg hāl / yırağ boldı andın / unamadı anıṅ öze iş

128.b.

>1. ol unamağan / saqladı anı taṅrı / saqladı < 2. er kıldaşı haqqın / otlattı koymat
koynı > 3. otladı kendü / ol otlag > 4. i ve yürđđ ya işledı tağı kazğandı / körklüg [ol
körklüg iş] > 5. çağıtı anı duşmanga / tegürđı ölüm habarnı erenlerge > 6. ol ölüm
habarın tegürgen / boyun sünmedi kāfir / tağıtı suv

129.a.

> 1. yığdı anı işđın > 2. bāb fi‘l yaf‘alu el-mu‘tel-ül fā’ bi-l-vāv > 3. mîrās aldı
atasındın mālını > 4. ol mîrās alğan / ol < 5. mîrās / saqlandı yazuğđın > 6. ol
saqlangan / i‘timād kıldı aṅga > 7. sevđı anı / şişti / gümān kıldı

129.b.

>1. erklig boldı işke > 2. ol erklig / keçti / keç qaldı [kêçildi]> 3. ol keçgen [ol kêç qalğan] / ustāh boldı > 4. ol ustāh / yavuz boldı / ol yavuz / teng boldı > 5. ol teng / singen boldı / ol singen > 6. cenābetlīg boldı > 7. neseblük boldı / ol neseblük / ol neseb

130.a.

>1. yebe boldı / ol yebe > 2. küçey boldı iş / ol küçey iş / duşvār işler > 3. qatīg boldı / ol qatīg > 4. süçüg boldı suv [hoş boldı suv] / ol süçüg suv >5. ergen boldı [‘uzzeb boldı] / ol ergen / ġarīb boldı > 6. ol ġarīb / sözi taṅsuk boldı [örtüglük boldı sözi] >7. ol taṅsuk söz / yavuz aṅga [yakın boldı aṅga]

130.b.

> 1. yakın / kerīm boldı / ol kerīm er > 2. yumşaq boldı timür / ol yımşaq timür / yumşaq timür / yengi boldı [yengil boldı / yigit boldı] > 3. yigit er / küçük yaşlıg yigit > 4. pelīd boldı [arğsız boldı / ol pelīd] > 5. nā-hoş boldı yıdıg / zinā kıldı tişi birle [yavuzluk kıldı tişi] / zinā kılgan tişi > 6. körksüz boldı / ol körksüz er >7. körklüg boldı / ol körklüg

131.a.

>1. faşîh boldı / ol faşîh > 2. körksüz boldı > 3. ol körksüz / tuzluğ boldı / ol > 4. tuzluğ / ol tuzluğ sözler / şūr boldı suv / ol < 5. şūr suv / hāceti refā boldı erniṅ / ol hāceti refā (*bolğan*) > 6. yırax boldı andın / ol yırax / kavucuk boldı saç > 7. kavurcuk saç / kul boldı / boynağu boldı

131.b.

>1. ol boynağu / sezā boldı aṅga / ol < 2. sezā bolğan aṅga / alp boldı / ol alp [ol ustāh er] / qatīg boldı < 3. üni / ol qatīg ünlüg / hu^vār boldı > 4. ol hu^vār / hürmetlik boldı / ol hürmetlik / buğday renklig boldı > 5. kêçig boldı / ol kêçig / arkası küçlüg

boldı > **6.** ol arķası k      /       s      boldı i      > **7.** ol       s      i      / mun boldı [sinmed    boldı i   / sinmad    boldı] / bu mun er [ol sinmed    i   / ol i  l     sinmad    er]

132.( ).a.

>**1.** k      boldı / ol k      er > **2.** ulu    er [      i      ulu    boldı] / ta          ulu      / ol < **3.** ulu    / ol nerseni    ol ulu      / m      alı      > **4.** ‘az        ulu   / ulu      /       boldı / ol < **5.**       / az boldı / ol az / bilg      boldı / bilg      boldı ya       boldı ____ >**6.** av        boldı orun / bu av        orun/ k      boldı < **7.** i   /       ‘a     / a     boldı

132.( ).b.

>**1.** ol a      > **2.** s      boldı / s      r      > **3.** i      k        boldı / ol k        i      > **5.** ucuz boldı nir   / ol ucuz / yig      boldı i   / ol yig      i   > **6.** ol yig        / ol yig      i   [ol       yig      i  ] >**7.** in      boldı / ol in     

132 ( ).a.

>**1.** ol in /       boldı > **2.**       ners   / y      boldı > **3.** y      boldı i   ta      ta‘      yarattı / k      yarat      turur > **4.** t      boldı [t      faz    boldı er] / ol t      i   [f      t      er] / bo        boldı > **5.** bu bo      / i      boldı / ol i      > **6.** alp boldı / ol alp > **7.** fa      boldı [s      y      s        / bil      boldı]

132.( ).b.

>**1.** m        boldı ra’y   [ra’y       boldı] / ol m        ra’y [ol ra’y        ] >**2.**          boldı [m        boldı] /          / ol m        / yetik boldı > **3.** ol yetik / y          boldı [y              boldı] / y            boldı / ol y              > **4.** yuf      ton /             boldı [ulu      boldı] / bu             [bu ulu   ] > **5.**         boldı > **6.** ol             > **7.** y      / ol y      / z        boldı

133.a.

> 1. ol zîrek / sık boldı / ol sık > 2. laţîf boldı [körklüg boldı] / ol laţîf / körklüg / ihsân kıldı tanğrı < 3. kıllarınğa / ol ihsân kılgan / aruk boldı / ol < 4. aruk / arıĝ boldı / ol arıĝ > 5. aĥmak boldı / ol aĥmak / eski boldı > 6. ol eski / eski tonlar / sezā boldı < 7. nerseke / ol sezā turur anğa / uzun taķı yinçke boyluĝ boldı [uzun körklüg boldı]

133.b.

>1. bu uzun körklüg boyluĝ / eski boldı ton / ol eski ton > 2. kaling boldı ton / katıĝ yüzlük er > 3. katıĝ yüzlük er / açuk yüzlük boldı / ol açuk yüzlük > 4. açuk kün / açuk tün / aşıĝ boldı > 5. ol aşıĝ / aşıl boldı / ol < 6. aşıl / ol aşıl / alp boldı >7. ol alp / ol alp / ağır boldı

134.a.

>1. ol ağır / ol yük / uluĝ boldı > 2. ol uluĝ / körklüg boldı / ol körklüg > 3. ĥor boldı [ĥissîs boldı] / ol ĥissîs > 4. āsān boldı / ol āsān / aruk boldı > 5. ol aruk / rāst boldı > 6. bu rāst er / bu rāst tişi > 7. ĥürmetlik boldı / ĥürmetlik / ĥadrsiz boldı [nākis boldı]

134.b.

>1. ol ĥadrsiz / tenlig boldı > 2. tenlig / açıĝ yüzlük boldı > 3. bu açıĝ yüzlük / ĥakîm boldı / ol ĥakîm > 4. ĥakîm boldı / ol ĥakîm / yumşak boldı āvāz > 5. ol yumşak āvāz / uluĝ / ol ĥavm uluĝı / yaĝlıĝ boldı > 6. ol yaĝlıĝ / zîrek boldı > 7. ol zîrek / yoğun boldı / *‘acemî boldı*

135.a.

> 1. ol yoğun / uluğ boldı / ol uluğ > 2. ol nersening uluğluķı / tanğrının uluğluķı / hürmetlik (*boldı*) / > 3. ol hürmetlik / ağın boldı ya'nî tilsiz boldı > 4. ağın er / erki boldı / ol köhne / ol erki / körklüg boldı > 5. ol körklüg / kerîm boldı ya'nî tüzün boldı / ol kerîm > 6. .---<>--> 7. ol körklüg iş / eski boldı [çöke boldı]

135.b.

>1. yavuz boldı [hissîs boldı / kıadsız boldı] / ol kıadsız [yavuz] > 2. etlig boldı / ol etlig / kıarnı uluğ boldı > 3. kıarnı uluğ / sık boldı [kıalınğ boldı] > 4. sık / yüreksiz boldı / ol yüreksiz > 5. körklüg / ol körklüg er > 6. körklüg tişı / kıal'alik boldı şehir [berk boldı şehir] > 7. ol berk şehir [kıal'alik şehir] / perhizkâr boldı tişı [pârsâ boldı tişı]

136.a.

> 1. ol pârsâ tişı / tölek boldı / ol tölek er > 2. ol tölek tişı / muhkem boldı ra'yı [kıavî boldı ra'yı] / ol muhkem ra'yı / kıavî ra'y > 3. uzun açmak boldı / ol uzun / ol açmak tişı > 4. yumşak boldı süngü / ol yumşak süngü > 5. küçlüğ boldı / ol küçlüğ / orunluğ buldı > 6. ol orunluğ / hu'âr boldı / ol hu'âr / aşılısız boldı (*er*) > 7. ol aşılısız / çavluğ boldı [nâmdâr boldı]

136.b.

> 1. ol çavluğ / yüzi körklüg boldı > 2. körklüg yüzlük / yumşak boldı töşek > 3. âz boldı / ol az / kıatığ yüzlük boldı > 4. ol kıatığ yüzlük / kısқа boldı < 5. söz / ol kısқа / orta boldı > 6. ol orta / perhizkâr boldı > 7. perhizkâr / muhkem boldı iş / *nākis boldı/ nākis*

137.a.

> 1. m  hkem i  /   rmetlik boldı /   rmetlik > 2.  s n boldı i  > 3.  s n i  > 4. uzun boldı / ol uzun > 5. yum  ak boldı / ol yum  ak > 6. z rek boldı / ol z rek / alp boldı > 7. alp / yan  iglig (*boldı*)

137.b.

> 1. ol yan  iglig bolmı  /  aseblig boldı / ol  aseblig > 2. mefl   boldı > 3. sid gi tutuldu / sid gi tutulmı  / b s r ‘illetlig boldı / b s r > 4.  apırcu lu  boldı /  apırcu  / art end m  tutuldu / ol art end m  tutulmı  > 5.  amm r boldı / ol  amm r / zeh r iglig boldı > 6. zeh r iglig / telve boldı / ol telve > 7.   z ldi / ya mur ya madı / ya mursuz boldı yir

138.a.

> 1. ya mursuz yir /  a   a t   ti ki iler / d v ne boldı > 2. ol d v ne / uldu til ya‘n  a s l boldı / til ulma ı > 3. uzun iglig boldı / ol uzun iglig / z k ml   boldı [tuma ulu  boldı] > 4. z k ml   [ol tuma ulu  er] /  omlu  keldi erenlerge [ a  ulu  boldı] > 5. ol  om erenler [ol  om  ıl nmı  erenler] /   kelig boldı /  a  ulu  > 6. ma‘b n boldı [t   boldı] / ma‘b n / t   / ma‘bunlu  [t  gl   ‘illeti] /  arn   ı ti /  arn  iglig boldı > 7.  arn  iglig / us  eks k boldı /  ur de boldı / us  eks k [ ur de er]

138.b.

> 1. *tan rının  mun suzlu ı* / ba tl   boldı / ba tl   / ol ba t > 2. ba ts z boldı / ol ba ts z /  ab l boldı  acı /  acı  ab l bol an /     di > 3. ol     gen / k zs z boldı / ol k zs z > 4. sez  boldı er i ke / i ke sez  er > 5. sez  boldı an a fil n nerse / in ke iglig boldı / in ke iglig > 6. o uz iglig boldı / o uz iglig / bezgekl  boldı > 7. ol bezgekl  / telve boldı [d v ne boldu] / del  [d v ne] / ol telve

139.a.

> 1. suvsadı / suvsagan / āfatlıg boldı (*ekin*) > 2. karārsız boldı / mütekebbir boldı er / mütekebbir boldı er > 3. titregen bezgeklık boldı er / titregen bezgek > 4. bî-hüş boldı boldı anıng üze / ol bî-hüş er > 5. huşyası taşlıg boldı er [kavukı taşlıg ernıng] / ol huşyası taşlıg er > 6. ağızı egri boldı [közi egri boldı] / ol ağızı egri > 7. ---<>---

-139.b.

> 1. başladı işke [yengi kıldı işni] / bazar kıldı borçdın / keç kıldı iş içinde > 2. tap boldı anğa nerse [tap keldi anğa nerse] / haça' kıldı söz içinde / yol yangladı > 3. ol haça' / ol yangılmağ / isig kıldı anı / te'hîr kıldı işni / anlar < 4. te'hîr kılğanlar / yaqtı kemini / söndürdi çırağnı / suvsattı > 5. okuttı anğa kur'annı / selām ıdtı anğa / hā'ız boldı tişi ya tahr boldı > 6. ol hayz ya tahir / otluğ boldı yir > 7. sığındurdu anı anğa / habar berdi anğa filān nerseni / uzun kıldı tağrı anıng 'ömürni

140.a.

> 1. te'hîr kıldı anğa borçnı [mühlet berdi anğa] / şî'r aydı / qopğardı yel bulutnı > 2. yarattı tağrı / başladı filān işni kılı / bay boldı er > 3. emgetti anı / otsız suvsız boldı kişilernıng yöresi / ol qaht > 4. çağırdı anlar üze atlıgları birle / ol çakırık / cenābet > 5. yaşlıg boldı yir [ni'metlik boldı yir] / kenglik / yazuk kıldı / ol yazuk > 6. eyletti anı / altunladı kurrāseni / mündürdi anı atqa / qorquttı anı > 7. uzattı nerseni [yetik kirdi nerse içinge] / gālib boldı aq kızılıkğa / içirüldi köngülinge anıng sevüklüg (*içinde*)

140.b.

> 1. koldaş kılı berdi anğa nerseni / yüz çevürdi işdın / yüngül kıldı < 2. anı sevinç takı kağgu / karārsızluğ kıldı [ol yüngüllüg] > 3. hācetni revā kıldı anıng / yırak boldı nerse içinde ya yitig kirdi / hoşnüd kıldı anı > 4. hoşnüdluğ / tağka keldürdi anı nerse / kendü özin tağ kördi > 5. ol kendü ___ / açuk / bu tağ / açuk kıldı sözni

[açtı sözni] / otluğ boldı < **6.** yir / otluğ yir / beşârlık keldürdi anğa / ketürdi anğa < **7.** ökünç / ğarîb sözledi sözi içinde [öfkege keldürdi anı]/ bititti anğa qaşîdeni

141.a.

> **1.** yakın keldi anğa keçik / attı anı yavuşdın / yalğan boldı (er) > **2.** yelindürdi otnı / edgü oğul keltürdi er / tırnaqlarını baturdı anıng içinde > **3.** ğāret kıldurdu anlarğa mālını / tolandurdi nerseni / bitidi atını < **4.** difān içinde / zārılık kıldı taŋrığa / tek tuttı anı > **5.** taba kıldı anıng birle düşmānnı / emgetti anı / kütğardı anı / öndürdi taŋrı (yaşını) > **6.** öndürdi taŋrı oğlanı / reşide boldı oğlan / kulak tuttı anğa > **7.** yengi kıldı nerseni / hadîş kıldı er / keçürdi anı

141.b.

> **1.** sevündürdi anı / kısarladı anı filān nerse birle [kısarladı filān nerseke] / eksük oğlan toğurdi ingen [yaratığı eksük oğlan toğurdi ingen] > **2.** çıkardı anı filān orunğa / türdi kitābnı > **3.** kitāb içinde filān nerse bar / tün evvelinde yüridi [tünle yüridi] / bu tün evvelinde yürigen [bu tün evvelinde yürimek] > **4.** bağladı qapuğnı / bağlandı söz mütekellim üze > **5.** qarārsız kıldı anı / eğerledi kölükni / yandurdi çırağnı > **6.** pişürdi ètni / açtı yolnı / asığ bërdi anğa > **7.** erte keldi / onğardı işni / sevündürdi anı [ya qağğurdi anı] / faşîh boldı ‘acemî [tāziçe sözledi]

142.a.

> **1.** kurtuldi [kurtuldi taķı hayr içinde qaldı] / bu kurtarmak / başın kötürdi közi yumur tève / yüklüg kıldı buğra (ingenni) > **2.** şūr kıldı keveçni / revā kıldı hācetni / nikāh kılu bërdi anğa tişini / kütğardı > **3.** ol kurtarğan / çüjek çıkardı kuş / örtti keveçni > **4.** yıratı anı [yırak kıldı anı] / yalavaç ıdtı anğa [ıdtı anğa ivek yalavaçnı] / eski kıldı mālını [mîrāş aldı mālını] / bu eski ____ > **5.** biçkü boldı ekin [biçesi boldı

ekin] / Һamd aydı aṅga / Һamd aydı fi'linge > 6. mengü koydı anı taṅrı uçtmāḥ içinde / yir yüzinde turmaq fā'il kıldı ya Һamıştı yir taba [tolandı yirde] / södürdi < 7. otını / köndürdi anı filān nerseke / cāvidāne kıldı anı taṅrı uçtmāḥ içinde

142.b.

> 1. anuḫ kıldı aṅga / kükürdedi kök [kök kükreci] / baḥşış bërdi aṅga / uyuttı anı / köpüklendi deryā > 2. yāri bërdi aṅga Һoldaş / taṅ baḥt kıldı anı taṅrı / tapındurdı sözni paygāmbārқа [tegürdi sözni paygāmbārқа] > 3. isnādlik söz [tegrülmiş söz] / tayadı arқasını < 4. tamқа / tanuḫ tikti anı nerse üze / yıraḫ bërdi yirde > 5. yuқaru bardı kemi / baḥşış bërdi aṅga / bu baḥşış / otsuz kıldı < 6. Һaḫmaḫnı / anuḫ kıldı nerseni / bu anuḫ nerse / bu anuḫluḫ > 7. Һoyuḡ kıldı balnı / Һoyuḡ bal / Һınқа Һattı kılıçnı

143.a.

> 1. ıdtı aṅga yalavaçnı taḫı bitigni / yeṅglür kıldı aṅga [mefrūd kıldı anı] / bu yeṅglür > 2. bozdı anı [artattı anı] / öldürdi anı < 3. atmaq içinde / oturttı anı / otruḫ boldı / bu otruḫ / Һıştı anıṅ taba > 4. yazuḫ kıldı Һarām içinde [yazdı Һerimde] / laḥd kıldı ölügke / necdke kirdi / bu < 5. necd / yāri bërdi aṅga / şı'r aytı bërdi aṅga / oḫınmış şı'r > 6. aytı bërdi aṅga yitükni / şef kıldı aṅga taṅrını / tüketti mālnı > 7. ötkürdi oḫnı / ıdtım anıṅ taba filān nerseni / Һutğardı anı ____

143.b.

> 1. ödürdi anı özke üze / terge bërdi aṅga sarāynı / terge bërmeḫ [ol ter] > 2. yāri bërdi aṅga / sevündürdi anı filān nerse birle / beşāret bërdi aṅga özge kim bahā [sevündürdi anı öṅṅin kişi] / kördi anı / Һaddin keçürdi anı [mütekebbir boldı] > 3. yıḡaç meyvelik boldı / küçedi anı filān nerse üze / ayakğa bardı kemi [ḫoḫı bërdi

kemi] > 4. yıǵdı düşmān hācılarını / hāzır kıldı ānga nerseni / yügürdi < 5. at / ol
yügürmek / bildürdi ānga işni > 6. eksük kıldı er terāzunı / bozdı ‘ahdni > 7. kirü
kaldı andın [yüz evürdi andın] / bu hezimet / āngdurdı ānga işni

144.a.

> 1. çiçeklendi / yıǵaç / bākî koydı idişde / bākî kalğan / seher vakti ____ [seherde
yüridi ya seherke____] > 2. yüridi taṅ / açıldı yüz / uygattı anı / bildürdi ānga (işni) >
3. nişān kıldı kurbanlıkka / bu nişān / yazıka çıktı / kaytardı < 4. tēvelerni suvdın /
tōṅgürlük birle ulandı kişilerke > 5. qarārsız kıldı anı / örtti nerseni / zafer [yāri]
berdi ānga düşmān üze > 6. açtı sırnı / yāri berdi ānga iş üze / ‘özrlük toldı anıṅ
taba > 7. derviş boldı / reşide boldı ‘avrat [reşidelikke yavurdi ‘avrat] / bu reşidelikke
yavurmuş tişi / yağmur

144.b.

< 1. bulıt / bu yağmur yaǵdurğan bulıt [bu yaǵdurmaḳka yavurmuş bulıt] / rūze açtı
rūze bulğan / bu < 2. aǵız açqu nerse / kürke kömdi ölügni / tarlık kıldı ‘iyāl üze /
yıǵlandı andın / tamuzdı < 3. suvnı aǵzıṅa / kuruǵ boldı orun / kuruǵ orun > 4. uluǵ
kördi işni / bay boldı er / köp sözledi sözni > 5. köp sözlegen / yağmur yaǵdurdı bulıt
/ helāk kıldı taṅrı anlarını [helāklık yağmurın yaǵdurdı taṅrı anlar üze] / kābin berdi
tişike > 6. qorquttı filān nersedin / bu qorqutğan / tırgüzdi taṅrı ölügni / küydi ānga
> 7. bu mühlet / inkār kıldı işke / bātıl kıldı qanını

145.a.

> 1. zāhir kıldı nerseni / terk olturdı başlıǵını / birkke qattı nerseni / bu < 2. cirz /
mühkem yir / ‘āciz kıldı anı / mu‘cize [‘āciz qılğan] / ér ayırdı < 3. ānga ülüş
sarāydın / vefā kıldı va‘deke / tepretti anı / baǵladı sözni > 4. bu tapuzǵuḳ / ol

bilgüsüz söz / avuncalığ boldı er / kürdi ot < 5. könilik bildi andın / nevmîd boldı andın / helāk kıldı anı / olturtı anı < 6. taṅrı yolıṅa / sebîl kıldı atnı / bu sebîl at > 7. aḳın kıldı anı / töṅđerdi anı / cimā‘ kıldı tişike / müflis boldı bâzirgān

145.b.

> 1. bêrdi aṅa otnı taḳı ‘ilmni / kiydürdi aṅa tonrı / arıḡsız kıldı anı / müteḥayyir kıldı anı < 2. ḳaraṅḡu kıldı taṅrı tonrı / ḥālîş kıldı taṅrı üçün dinni / ḳopḡardı anı > 3. düşmān tuttı anı / bâtıl kıldı taṅrı anıṅ ḥüccetni / küydürdi anı > 4. yüz evürdi andın / közin yumdı nersedin / keṅlig kıldı iş içinde > 5. ötünç bêrdi aṅa yarmaḳları / bu ötünç / sökel kıldı anı > 6. tuttı yayı / tepretti başın / bastı yük arḳasını > 7. bu yük basmaḳı [bu arḳa yüki] / bâtıl kıldı taṅrı anıṅ ‘amelni / öfkege keltürdi anı

146.a.

> 1. tüşürdi anı / oḡlan tüşürdi ‘avrat / bu tüşmiş oḡlan / ḥazîn keçti < 2. iş içinde / unuttı nerseni / ḳaḥtḳa tüşti erenler > 3. tüzlük kıldı / bu dāru / nevmîd kıldı anı ḥabardın / çıkardı suv > 4. şeşdi tügünni / bu tügün / indürdi anı > 5. öfkege keltürdi anı / bu öfke / yengi çıkardı nerseni / bu yengi > 6. yerni kökni yaratḡan turur > 7. Uydurdi aṅa uydurdi erni erke / toldurdi

146.b.

< 1. idişni / uğradı filān işke > 2. emzürdi tişi oḡlanrı / bu emzürgen tişi / uğradı filān işke > 3. bu uğramaḳ / ivdi işke / eştürdi aṅa filān nerseni > 4. rāst kıldı süṅünü aṅa ḳarşu / suvḳa çıkardı kölükni / açtı ḳapuḡrı < 5. yol taba / yatḡurdi anı [uyuttı anı] / baḳa turḡan kıldı anı nerse üze / ḳorḳuttı anı ya ḳorḳuḡın kiterdi anıṅ > 6. ḳorḳuttı anı iş / muḳāta‘aḳa bêrdi aṅa yirni [kesikke bêrdi aṅa yirni] /

muḳāta‘aḳa bërilmış yir / ḥarāc yirindin pāre yir> 7. tıngdı yağmur / kitti andın
bezgek / yığıldı nersedin

147.a.

> 1. kötürdi başnı / küvendürdi taṅrı oğlanı birle / bu kāle / otluğ boldı orun > 2.
ivdi yürimek içinde / tegürdi aṅa risāleni [tegürdi aṅa sözni] / tükel kıldı iṅen > 3.
bërdi taṅrı aṅa şabrını / kuydı suvını taḳı artmış ‘avleni / ____ > 4. ḳaḍğuluğ kıldı
anı / öğretti aṅa nerseni / hediye bërdi aṅa / hediye > 5. ni‘metlik kıldı anı /
ni‘metlik er / yoḳattı anı / öküş yoḳatğan er > 6. öküş ḥilāf ḳılğan er [va‘desiṅge ḥilāf
ḳılğan er] / ‘avz bërdi taṅrı aṅa [ḥelef bërdi taṅrı anıṅ üze] / ağır söz kıldı
(aṅa)

147.b.

> 1. kendü sökel boldı / ol ḳatıḡ sökel / münḡeştürdi anı [artḡaru münḡaştürdi] /
yıkıttı < 2. ḳılıçnı [yuḳa kıldı ḳılıçnı] / yavuttı anı / bu yaḳınlıḡ / ḥaddın keçti iş
içinde > 3. isrāf kıldı nafaḳa içinde / bu ḥaddın keçmek / revā kıldı anıṅ ḥācetnı > 4.
bahānı burun bërdi nerse içinde / borç bërdi aṅa yarmaḳlarını / borç bergen ya self
taḳı borç > 5. baḳa oturdı aṅa [üstün ____] / yüksek köşk / za‘îf kıldı anı yürimek /
iki ḳat kıldı < 6. nerseni / ḳat ḳat boldı ḳişiler / kiydürdi aṅa tonnı [örtti aṅa ton] /
ḳatıḡlık kıldı < 7. sormaq içinde / aruḳ kıldı anı / dād bërdi / bu dād

148.a.

> 1. taṅḡa keltürdi meni nerse [ḥoş keldi maṅa nerse] / kök yıldırımladı / toldurdı
ḳadeḥnı / ḳapsadılar anı > 2. küydürdi anı / bu ot / avcı nime bolmadın ḳaptı / eskirdi
tonnı > 3. eskirttim men anı / toldurdı sıḡraḳnı / tuluḡ sıḡraḳ / küçey ____ > 4. tegürdi
erke ağır işnı / tındurdı anı / yaruḳ boldı kün / yaruḳ (boldı) < 5. yüz / ḳorḳtı andın /

şefkat kıldı anġa / bu < 6. şefkatlıġ / kâbin kıldı anġa başınġa / bu kâbin / ____ < 7.

bulıt kökni / tutuş bezgek tuttı anı / tutuş bolġan bezgek

148.b.

> 1. yıġlu keldiler anıġ ġze / başın ġođı ġattı / ığtı esrini > 2. ığılmış / bérđi anġa
mālnı / āzād kıldı ġulnı / ‘ırākġa bardı > 3. yügürđi at / baturđı anı suvġa / ġarārsız
kıldı anı / yetti anġa > 4. yetürđi anġa öġġin kini / yapuştırdı anı anġa / dervîş boldı /
sözletti anı > 5. ġarc kıldı mālnı oġlanları ġze / nefaka > 6. reşide boldı oġlan taġı
meyve yetişti / yettim ġaçġanġa > 7. ortak kıldı anı iş içinde / ortak ġořtı tanġrıġa /
bu ortak

149.a.

> 1. küldürđi anı / berk tuttı nerseni / yıġlandı nersedin / tuttı özi ġze [tuttı anıġ ġze]
> 2. ġiftni / ġiftlendürđi anġa keleşmişni erdimiz nikāġ içinde / yokattı anı > 3. baġıl
boldı anı / bedel bérđi anġa yarmaġlarını / bātıł kıldı < 4. nerseni / bātıł işlig boldı er /
otluġ boldı yir / ağır boldı anġa yük > 5. sevündürđi anı / uluġ baġşıř bérđi anġa /
körseği tişi it < 6. taġı tişi ġetük / cümle kıldı saġıřnı / körklüg kıldı işni > 7. yüklüg
boldı ‘avratnı / sıcaġlıġ kıldı kilimni [sıcaġ urdı kilimke ya kilim yüzini örpek kıldı]
/ sıcaġlıġ kilim

149.b.

> 1. sıcaġ / kivürđi anı / ġāfil kıldı filān nersedin / yayaġ ġođtı anı / ığtı > 2. anġa
yalafuġnı / ilġilik / azuġnı tükendi ġişilerniġ > 3. izdi perdeni taġı āzārnı / tüküldi
yaġmur / yandurđı otnı / müşkil boldı < 4. anıġ ġze iş / keġig oġlanlıġ boldı yaşı /
bu küġik oġlanlıġ yaşı / ifdrüği anı filān nersedin > 5. küġey boldı anıġ birle iş /
küġey iş / işletti anı / neşesiz kıldı nerseni > 6. edġülük kıldı anıġ ġze / peyveste

eḡgölük kılğan er / bu eḡgölük > 7. karşı kōdtı āḡa yüzin / karşı keldi kelgen / kefl
urdi kapuḡḡa

150.a.

> 1. kıytardı çerigni / oḡka kıattı anı mālka / tükel kıldı anı / [suvsuz boldı] yir / bu
kaḡt / ____ > 2. mühlet bērdi ḡarīmḡa / bu mühlet / indürdi anı / bu konuḡ ta‘āmı /
____ > 3. inzal kıldı cimā‘ kılğan / na‘l urdi etükke / kōdtı anı [mühmel kıldı anı] /
yalkıttı anı ḡācetler birle > 4. kıatıḡ büktürdi yipni / bilgüsüz kıldı işni / ikiz oḡlan
toḡurdi tişi / peyveste yaḡdı yaḡmur > 5. yazuḡ kıldı / bu yazuḡ / yıḡlındı andın > 6.
ḡarām baḡladı müherram [ḡaremke kirdi müherram] / bu ḡarem yiri > 7. muḡkem
kıldı nerseni [üstüvār kıldı nerseni] / sökel kıldı anı / selem baḡladı buḡday içinde /
selem taḡı ____

150.b.

> 1. müslümān boldı kāfir / helāklikge kıoydı anı / boyun sundı taḡrı buyruḡıḡa >
2. şāmka bardı / yandurdi otnı / ta‘ām bērdi āḡa / köp ta‘ām bergen er > 3.
karaḡḡku boldı tün / i‘rāb urdi kitābke [çেকে urdi kitābke] / nerseni yok kıldı āḡa >
4. dervîş boldı er / uluḡladı er / bildürdi āḡa işni > 5. tāvān kıldurdi āḡa mālını / tek
kıoydı anı ḡuşūmet içinde / tek kıalmış er / toldurdi idişni / okıturdi āḡa < 6. . ḡarfını /
kıvürdi atını arıḡka / kemişti özini < 7. yoḡalmaḡka / aşnu keḡti anıḡ üze [ustāḡlık
kıldı anıḡ üze]/ ol ustāḡ er

151.a.

> 1. ant içti taḡrı tuta / bir ant / aḡırladı anı / bu aḡırlamaḡ > 2. yügen urdi atka /
lāzım kıldı āḡa iş / şabr bērdi āḡa / ni‘met bērdi (āḡa) [____] > 3. bildürdi āḡa
işni / yemîn kıldı anı yavuzluḡdın / rastladı anı inanı ____ > 4. îmān keltürdi taḡrıḡa

/ mülhem kıldı nerseni / emgetti anı urmağ birle ya ____ > 5. edgölük kıldı anğa / bu körklüg iş / ol 'arab tilini yahşı bilür > 6. berkke kattı nerseni / pārsā boldı tişi / pārsā tişi > 7. peyvestelik kıldı işke [peyveste kıldı işni] / yumşakladı

151.b.

< 1. iş içinde / boyun sundı anğa / tutuğ kuydı nerse içinde / erki / sākin boldı < 2. müteharrikni / olturttı anı orunda / semüz kıldı koyını / āşkārā kıldı işni > 3. küçi yetti anğa / yetik kirdi işke / yırağlıg boldı anğa iş / yırağlıg kıldı anğa filān nerseni > 4. yıdlandı it / menğredi anğa / oğşağan / küçedi anı > 5. filān nerse üze / küç kılmağ / sevdi anı / bu < 6. sefmek / muḳîm boldı yirde / ertege kaldı it ya yıdlandı / seyrek < 7. bitiglerini tağı ziyāretni / filān peyveste bolur bizke anıñ bahşışı / yüzün kemişti anı ya tüşti yüzü üze

152.a.

> 1. peyvestelik iş üze / ayturdu anğa qağgusın [āşkārā kıldı anğa qağgunı] / küçün tiledi hācet [katıglık kıldı anıñ üze hācet] > 2. yengi kıldı anı / cidd kıldı iş içinde / yititti bıçaqnı / yas tuttı < 3. tişi küdegüsü üçün / bu yaşlıg tişi / ol yas tünleri / anuğ kıldı anı > 4. bu anuqluğ / yāri bērdi çerigke / ol yāri / mezād kattı < 5. divîṭka / irinğlendi baş / bu sarıg suv / yāri bērdi anğa māl birle > 6. yengdi anı [gālib boldı anğa] / qabūl kıldı tanğrı anıñ hūccetini / süretti anğa yipni > 7. savurdu yel yağmurnı ya yağdurdı yel yağmurnı / tūgme urdu köñglekke / örtti ökünçni [qağgusız örtüglük tuttı]

152.b.

> 1. bu rāz / peyvestelik kıldı yazuğ üze > 2. yazuğ üze / tikdi eşek iki qulaqnı / ziyān tegürdi anğa / qarār kıldı nerse birle > 3. tolandırdu anı işi üze / tolandurdu anı

orunda/ keçürdi bıçağını < 4. boğzı üze / açığ boldı nerse / açığ nerse / katığ büktürdi
yipni / bu < 5. kavî yip / ‘azîz kıldı anı / közün bildi nerseni > 6. kışâş alu bërdi anğa
filândın / katığ boldı anıng üze yatğu yir > 7. İnglik kıldı anı / zulm kıldı / bu zulm

153.a.

> 1. yirke yakın uçtı kuş takı bulut / açtı hağını > 2. nazarnı yinçke kıldı anğa /
kullukğa tuttı kulnı / edgü boldı sökel_____ > 3. uğladı anı [uluğ kıldı anı] / helâl
boldı muharrem / indürdi anı orunğa > 4. helâl kıldı harâmın / koğtı anı / ustâhlık
kıldı anğa / ol ustâhlık > 5. hu^vâr kıldı anı / kışturdi anı ra’yındın / edgülük kıldı
anıng taba / ezdürdi anı < 6. yoldın / yêtürdi tèveni / bu yitük tève > 7. yakın keldi
anlarğa ayı / kapsadı bizni kök / sökel kıldı anı / dervîş _____

153.b.

> 1. kötürdi yil bulıtnı / emgetti anı [yalkturdı anı]/ imlâ’ kıldı anıng üze < 2. kitâbnı
/ lâ ilâhe illa-l-lâh tedi / köründi yengi ay / tükel kıldı anı / tındurdi kölükni > 3.
yığlattı anğa rîhânın / sığır kıldı anı / indi anğa / kağguluğ kıldı anı iş > 4. örtti anı
tün / çaķırdı / karıdı > 5. örtti anı / işaret kıldı anğa > 6. vâcib kıldı anıng üze işini /
sakladı anıng haķķını / tüpledi annı [koņgurdı anı] > 7. mîrâş koydı anğa / tikürdi
anğa kağgunı / kivürdi anı

154.a.

> 1. açtı işni / yâr kıldı anı / yalguz kıldı anı / keltürdi tève < 2. suvğa / keltürdi
anıng üze bitigni / örtti kifeçni / bağladı < 3. kapuğnı / kaķıdı anğa filân nerse birle /
ıdı anğa bir öğür haķķnı / yandurdi < 4. otnı / oğlan toğurttı karabaşķa / koydı anıng
ağzınga dârunı / yük yükledi kemi > 5. meyve birle yüklendi ħurmâ yıgacı / ağır
yükliğ ħurmâ yıgaç / kıska kıldı < 6. sözni / özni kıska boldı / kıska söz buyurdi

anġa filān [işaret kıldı anġa] > 7. kórķunġ kemişti kōnġlingē / bazmān kıldı anı / ħālī
boldı

154.b.

< 1. sarāy / yıldıradı yıldırım / iglig kıldı anı / / emānet koğtı anġa > 2. koğdı kitāb
iġinde filān nerseni / tevfiķ bērdi anġa taŋrı şükürge > 3. bay boldı er / bu bay er /
kōp kıldı anġa eđġülükni > 4. yügürtti kōlükni / ġāret kıldı düşmānnı / tüşürdi anı
yoķalmaķķa > 5. ‘āşık kıldı anı filān nerse birle / bu ‘āşık turur anġa / bar anıŋ birle
sefmekligi > 6. yoķattı anı / başın kattı itke içiş iġinde / yügürtti kōlignı > 7. yoķattı
anı / berkitti anı / yapraķlandı yıġaġ / tigürdi

155.a.

< 1. anġa mālını / yırak bardı yirde / kelin kōnumluķın kıldı > 2. tüşürdi saķışdın
nerseni / tüşürdi kōnġlingē filān nerseni / orun ____ < 3. yirni / süst kıldı işni / bay
boldı > 4. baylık / nevmîğ kıldı anı / uygattı anı < 5. uyķusındın / reşîde boldı oġlan /
reşîde bolġan oġlan / pişti < 6. üzüm / pişgen üzüm / töpen oġlan toġurdı tişi / ol
töpen oġlan > 7. yakîn bildi işni / ma‘rūf

155.b.

> 1. yavuzluķ kıldı anġa / gümān kıldı anġa / yaruttı anı / kendü yarudı > 2. ġanîmet
kıldı taŋrı müslimanlar üze kāfirler mālını / şevāb bērdi anġa ‘ameli üze > 3. bu
yanut / cevāb bērdi anġa / bu cevāb / sızġurdı < 4. yaġnı / tikdi anġa muşîbet / tikdi
oķ yügürtmekke > 5. şavāb aydı cevāb iġinde / fevt kıldurdı anġa nerseni / öldürdi
anı > 6. kurbān tikdi anġa [kurtardı anı] / bu kurbān / bu kurtġarmaķ / ħācetliġ kıldı
anı < 7. filān nerseke / ol ħācet / ġift kıldı sözni

156.a.

> 1. mübāḥ kıldı anġa nerseni / keçe qaytardı qoyunlarını/ tindürdi anı emgekdin > 2. bu rāḥat / yıdlandı it / kulaq tuttu (anġa) > 3. çökerdi tēveni / tēve çökesi yir / körklüg kıldı nerseni [eḍgü kıldı] / tiledi (anı) > 4. qaytardı sözni [evürdi] / öldürdi anı filān kışāş üçün / bu kışāş > 5. sakladı anı taṅrı yavuzluḡdın / yoḡattı anı / qopardı toḡnı taḡı fitneni > 6. sürdi yirni / yāri bērdi anġa / tezgindürdi tegirmenni / işāret kıldı anġa nerseni > 7. ol kīṅeş / işāret kıldı anġa barmaq birle

156.b.

> 1. ol işāret kılğan barmaq / kedük boldı yir [qorğunçluḡ boldı yir] / bu kedük [ol qorğunçluḡ yir] > 2. ‘āret bērdi anġa / ol ‘āret / ġāret kıldı anlar üze / bu ġāret / peyveste ġāret kılğan er > 3. yarudı nerse / yaruttı anı öṅin kişi / uluḡ ‘atā bērdi anġa > 4. keçürdi anı suvdın / bu keçüt / revā tuttu işni / mecāzet aydı < 5. filānning şi‘rīṅe anıṅ mēḡizlik / dervîş boldı er / dervîş kıldı anı rüzgār [‘āciz kıldı anı rüzgār] / bulunmadı anġa < 6. istegen nerse / kapsadı anġa / ‘ilmni yaḡşı bildi / boyun sundı anġa / bu < 7. boyun sünmek / hemîşe tã‘at kılğan er / singürdi ta‘āmı taḡı şarābnı

157.a.

> 1. qorğunçlıḡ kıldı yolnı / tezgindi nersening tegresinde/ baḡa turdı nerse üze > 2. tutturdı anġa nerseni / küçi yetti anġa / bu küç yetmek > 3. ayıldı esrükükdin taḡı dīvānlıḡdın taḡı mehūslikdin / siydürdi > 4. evürdi ra‘ynı iş içinde / bir yıllıḡ boldı sarāyı / muḡāl kıldı sözni > 5. muḡāl / tiledi anġa qamçı birle ursa / ḡavāle kıldı anġa filān üzening > 6. yarmaqlarını / devletni alu bērdi taṅrı anġa düşmāndın / kiterdi anı yirdin > 7. aḡturdı suvnı / ketürdi taşnı / uzun kıldı taṅrı anıṅ yaşnı / çaḡırdı tışı

157.b.

> 1. bu çağırığ / ikinci bozdı bey'ni / keçürdi / keçürdi anıng yazuğni / kışturdi anı >
2. baħşış bërdi anğa filān nerseni / peyveste kıldı işni / otlattı yılkıları / muķım
boldı yirde > 3. ol turğu yir / peyvestelik kıldı namāzka / tüzetti egrini / kāmēt kıldı
mü'eddin > 4. melāmetka sezā boldı er / uğuttı anı / yāri bërdi anğa / bu yāri > 5.
köp yāri bergen er / hu^vārladı anı / köp boldı kuğuğ suvı > 6. şekke tüşürdi anı er /
gümānlığ boldı er > 7. hōş kıldı nerseni / tünini ħayr birle keçürdi taᅅgrı anıng /
taᅅdīr kıldı anğa filān nerseni

158.a.

> 1. kiterdi 'illetni / yoᅅattı anı taᅅgrı / kötürdi yādni [kötürdi yādın ᅅenā kılu] > 2.
kendü fayda aldı / bu faydalar / ᅅatıᅅ büktürdi yipni / 'ilm kıldı > 3. nevmîᅅ kıldı anı
nersedin / kayttılar 'arafātdın > 4. kirdi sözke / kiterdi āzārnı yoldın > 5. āᅅkāᅅā kıldı
rāznı / zāyi' kıldı (andın) > 6. ᅅonukladı anı / yanadı nerseni nerseke / tökti suvnı > 7.
aytulur -tökti-töker-tökmek/ onᅅardı defitni / lāyık ____

158.b.

> 1. köp 'iyāllıᅅ boldı er / bu 'iyāl / tiᅅi yüklüg ergen oᅅlan emüzdi > 2. ol yüklüg
ergen oᅅlan emüzdürᅅen tiᅅi / yüklüg sütin emzürdürölmiᅅ oᅅlan ya gümānlıᅅ 'avrat
sütin emᅅen oᅅlan / ol yüklüg süti > 3. bulut kıldı kök / açtı söznı / kendü açıldı /
borᅅ bërdi anğa > 4. yumᅅaᅅ kıldı nerseni / körküzdi anğa nerseni > 5. körküzür /
körküzᅅen er / körilmiᅅ nerse > 6. ribā yēdi er / artuᅅ boldı anıng üze filān nerse
iᅅinde / bërdi anğa mālnı / fetvā bërdi > 7. 'ālim / bu fetvā / te'hīr kıldı işni

159.a.

> 1. yaruttı taŋrı bulıtnı / kútgardı anı taŋrı yoǵalmadı / açıldı kök > 2. kúşlukқа kirdi / tiledi aŋa kámçı birle ursa / ıdtı tutuǵnı / açtı nerse > 3. baǵşış bérdi aŋa / fayda kıldı anıŋ üze / baǵşış / yoǵattı anı > 4. edǵülük kıldı aŋa / tutuǵtı aŋa uyuz / bu uyuz keçmek > 5. dāru bérdi aŋa anıŋ üze / bî-hayr boldı er [hayırsız boldı] / hediye ıdtı anıŋ taba / kúrbanlıq (ıdtı) < 6. ka‘beқа / azarladı anı / çöp tüşdi közinge / medā < 7. bay boldı / bu baylıq / yürüttı atnı taqı suvı

159.b.

> 1. bildürdi aŋa işni / hu‘árladı anı / tünle yüridi/ ögdi anı [haddin kēce ögdi] / yalıŋ kıldı anı tonlarındın > 2. töndürdi anı aŋa / terge bérdi sarāynı / bu ter / hórladı anı > 3. sigertti buǵranı kısıraqқа / tölendürdi taŋrı taǵnı / kēcege kirdi > 4. unutturdı aŋa nerseni / tünle kórmes kıldı anı taŋrı / tegürdi anı filān nerseni / āşkārā kıldı sırrnı > 5. yüritti dāru karnını / sınadı ğoznı taqı özgeni / yırak kıldı anı > 6. hoşnūd kıldı anı / közini yumdı / keçürdi yazukın / aydı aŋa sırrnı > 7. cimā‘ kıldı tışını / ötkürdi işni / aruq kılduq anı / bu aruq tēve

160.a.

> 1. bérdi aŋa mālını / bu baǵşış > 2. kulaq tuttı aŋa / çömeldi it / kulaq tuttı aŋa / tǵı kıldı anı / (laǵv kıldı) < 3. nerseni / bıyıkını kesti / qatıǵlıq kıldı aŋa tilemek içinde / örtti (anı) < 4. şāfı kıldı aŋa dostluqını / hāş kıldı anı nerse birle / ‘afv kıldı anı işdin / ____ > 5. bölđi anı / bākı kıldı anı taŋrı / rahmet kıldı aŋa / bu rahmet kılǵan / suv bérdi taŋrı (anlarga) > 6. bir baht kıldı anı / açığ boldı nerse / buraktı anı / burakılmış nerse / kemişti anıŋ üze filān nerse ____ > 7. kemişti aŋa iş / yandurđı otnı / ant içti taŋrı tuta / bu ant

160.b.

> 1. alā kıldı⁶⁵ tişisindin / - anġa taŋrı körklüg belā birle [körklüg fayda bērdi anġa taŋrı] > 2. bilgürtti anġa ‘özürni / eskirtti tonni / çıkardı anlarını evlerindin / çıktılar < 3. kendüleri / hālî kıldı orunnı / ıdtı kıovanı kuđuġġa / bilgürtti hüccetni < 4. taķı karābetni / ündedi itni / söġüldi anı otķa / kötürdi anı / kitti < 5. yastuķdın / kıız kıldı nirġni / kaynattı küveçni / imlā kıldı anġa bitigni > 6. mühlet bērdi anġa ‘ömür içinde / kıızıttı timürni / bastı anıġ üze daġnı > 7. körmez kıldı taŋrı anıġ közini / arturdi taŋrı anın mālını / şenā aydı anġa / bu şenā

161.a.

> 1. faħş sözledi anġa [yoķattı anı] / yavudı anġa andın [yavuttı anı anġa] / bayıttı anı / munġsuz boldı andın [niyābet kıldı andın] > 2. baylık [niyābet] / tüketti anı / māyelıġ kıldı anı [māya bērdi anġa] / meşġül kıldı anı nersedin / tegürdi anġa ____ > 3. vahy ıdtı taŋrı payġāmbārķa ‘aleyh-i es-salām > 4. eġġülük kıldım er üze / bu ni‘met / vidd-î indürdi / otluġ kıldı ____ < 5. çıkardı otnı çıķmakdın / buyurdi bēġ erke / vaşıyyet < 6. anġa üçde birin / vaşiy tiktı anı māl içinde / bu vaşıyyet > 7. idişke ķattı kāleni / bekledi nerseni köŋġlinde / vefā kıldı anġa ‘ahdni____

161.b.

> 1. ____ olturdi anıġ üze / baġladı meşķ aġzını [baġladı meşķni] / eġġülük kıldı anġa / işāret kıldı anġa > 2. --kıldı anı / sıġındurdi anı / ķandurdi anı suvdın > 3. ģaķā kıldı kēyikning öltürgü yirin [öltürmegü yir] / azdurdi anı / azuķı tükendi < 4. kişilerning / hālî boldı sarāy / muġtelif kıldı şā‘ir şi‘ir songını / alıp bērdi anı ya‘nî altı anı > 5. tönġderdi taŋrı lūķ kentlerini / işāret kıldı elgi birle nerseke > 6. tirġüzdi anı taŋrı / ‘imāret kıldı er ģarāb yirni / oyaġ keķürdi tünni / arguzdi anı < 7. yürimeķ / emġetti anı iş / küçey boldı anıġ üze nerse / ardı yürimeķdin

⁶⁵ (Ar.) alā kıl- : yemin et-. Ör: لَذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ “Kadınlarına yaklaşmamaya **yemin edenler dört ay beklerler**” [Bakara süresi, 226.ayet].

162.a.

1. باسم الله الرحمن الرحيم

- > 2. bizār kıldı anı / ustāhlık kıldı anıñ üze / ülüş kıldı anı / kıyardı tévelerni suvdın
> 3. perdelik kız / haṭāka nisbet kıldı anı / tüzdi çerigni / kısarladı anı sarāyı satmak
(üçün) > 4. habar bérđi anğa işni / kıparıldı etig içinde / öle pişmiş ét > 5. edeb
öğretti anğa / sıgđı anların / melāmet kıldı anğa / toprakka bulğadı anı / sinadı anı /
sakladı anı şardin > 6. uşak taş töşedi mescidke / harāb kıldı anı / bu harāb / kına
yaqtı barmaqlarğa > 7. öğretti anı [hu^vārladı anı] / yıktı anı [yitig kıldı anı] /
altunladı kurnı / tertib kıldı nerseni [tertibçe kıdıtı nerselerni] / ____

162.b.

- > 1. rağbetlendürdi anı nerseke / timür urdı süngüke / kırkıttı anı / butadı < 2. hurmā
yığaçnı / dārka astı kişilerni / ‘adāb kıldı anğa / ‘arabıke evürdi fārsını / songınça
yüridi > 3. mağribka tikdi / ğālib kıldı anı anıñ üze / yavuttı anı / kırbān kıldı /
butadı tekni > 4. çattı iki közi arasını / evürdi nerseni / yalğanka nisbet kıldı anı
[yalğan sözledi anğa] / yalğanğa tuttı işni > 5. laḡab kıydı anğa filān nerseni / bu
laḡab / kezdiler yillerde > 6. sordı andın / arıġ kıldı anı / tik kıdıtı anı hüccet birle /
cevāb bérđi aqsurganğa > 7. nükte kıldı sözi içinde / bu nükte / yandurđı otnı

163.a.

- > 1. mü’enneş kıldı ismni / üç münġüşlük nerse / ürpek kıldı misvāknı / öğretti anı
[eglendürdi anı] > 2. bu anıñ öğretmişi / azın azın aşurđı anı filān nerse taba /
bulğadı anı kanğa > 3. aştı anıñ üze / kiterdi andın kađġunı / açtı barmaqları arası >
4. ol açukluk / ol tişleri seyrek er / ol yüzi şişük er > 5. āzārlattı anı / bu emgek /
başın kıdıtı kıattı rükū‘ (içinde) > 6. örtürdi munı anıñ üze / ěkiledi anı / arıġladı
tanġrını / ol < 7. arıġ tanġrı / tanġrı / ıdıtı anı / ol ıdıtmaġ / taradı saçnı

163.b.

> 1. erte keldi anlarğa / ertege çıkarsun seni tanğrı hayr birle / açuq kıldı nerseni / ol açuq > 2. açtı kapuğlarını / sevündürdi / yavuzladı anıng üze fi'li içinde > 3. açığ kıldı yüzün / ögülmüş er / şūr kıldı küveçni / arıq kıldı sözni > 4. tārîh bitidi kitābğa / yardı başlarını / bulğadı anı yıpar birle > 5. çüjek çıkardı kuşlar / yağ qodtı anğa / berkitti anı / savuttı suvını > 6. yıraç kıldı anı / yalıng kıldı anı tonlarındın / qavurcuq kıldı saçını / cāvidāne kıldı anı tanğrı / külge bulğadı > 7. söglinçe / ters tökti yirke / ol ters qatıqlıq toprak

164.a.

> 1. biri biri üze qodı yıqaçlarını / sürdi anı / tildi qağunnı / aştı tağğa > 2. yaqını yaqtı başıng a / baqladı sözni / ötti küferçin / peyveste ötgen kuş > 3. yalğanğa nisbet kıldı anı / bu yalğan / bēglik bērdi anğa / ögdi tanğrını / yüksek kıldı binanı > 4. yumşaq kıldı töşekni / açuq kıldı 'ödrni / aşar kıldı anğa / te'hîr kıldı anı / eksük < 5. kitāb / yoqattı mālını / çefiç kemişti keveçke / müjde bērdi / körküzdi anğa / körküzer > 6. yoqattı kişilerni / ol yoqatmaq / arturdi mālını / aşlaşturdi süngüklerni > 7. bu tük bağucı / körklüg kıldı qaşîdeni / qorquttı anı / haqırladı anı / kıızıl kıldı nerseni

164.b.

< 1. taqı yeşil kıldı anı taqı sarıq kıldı anı / habar bērdi anğa / perdelik kıız / yoqattı anı / yinçke bıqın > 2. endişe kıldı işni / müdebber kıldı kulnı / yoqattı anı > 3. yoqalmaq / müdekker kıldı ismni / anğdurdı anğa nerseni / ögütledi ögütlegen kişilerni > 4. perdelik kıız / toldurdi tanğrı tengizlerni / aldadı anı / maşhare kıldı anğa [hu'ār kıldı anı] > 5. nirh koydı / bu nirh / yandurdi otnı > 6. hîre boldı közlerimiz / timürçike urdı kapuğğa / çermendi tonnı / bilgülük kıldı anı > 7. kitāb evvelinde filān nerseni bitidi / kitāb evveli / tekebbür üçün yangağın kışturdi

165.a.

> 1. taşğîr kıldı ismni / yarağlığı kıldı atnı [bıkını yinçke kıldı] / arığ kıldı anı /
ğālib er [zafer bērilmiş (er)] > 2. tilek bolmak ya ġālib bolmak / ‘ibāret kıldı filān
nersedin / taqşîr kıldı iş içinde / uğladı / yazukluğ kıldı ___ < 3. küçey kıldı anıñ üze
işni / kurrāseke ‘aşr urdı / hōş yıdılığ kıldı anı / bulğadı anı < 4. toprakka / uzun yaş
bērdi anğa tañgrı / ol uzun yaş / toprak saçtı anıñ (yüzinge) > 5. eksütti andın
‘adābnı / aqturdı arıqlarnı / tefsîr kıldı qur’ānnı / ağız ___ > 6. rûze tutğanğa / endişe
kıldı anıñ içinde / bu endişe > 7. tarlık kıldı ‘iyāli üze / endāze kıldı nerseni / soydı
yağur qabın / taqşîr ___

165.b.

< 1. hācet içinde / kesti hācı saçından / kısqā kıldı namāznı / yığlındı andın [‘ācizlik
birle andın yığlındı] / yaqtı anı [yanın bastı anı] > 2. tamdurdı suvını / uğladı tañgrını
/ öküş kıldı mālını / bulğandurdı suvını / uşattı anı / antқа keffāret bērdi / örtti < 3.
tañgrı anlarnıñ yazuklarını / yaydı muşhāfnı / ürkütti anı / bilgüsüz kıldı ismni / bu
bilgüsüz ism > 4. ödleğ isiginde yüridi / ol öyleğ isigi / uzdı anı / onğardı anı kerek
yarağı birle / ‘ilm kıldı < 5. tonқа / ‘āciz kıldı anı / qarı boldı tişi / tırnağı üze
tezgindürdi oqnı > 6. biş senğirlik nerse / ‘aybın örtti anıñ / kir kıldı tonnı / qatığ
burtardı yüzini > 7. tün āhırında yüridi / kız erken orta yaşlığ boldı [kız évde qarıdı] /
tañğ karankusında namāz kıldı / erte bardılar suvқа / müflis kıldı anı kâzî [müflis
tèyü hākīm kıldı kâzî anı]

166.a.

> 1. arığladı tañgrını / ol arığ tañgrı / bōrk kiydürdi anğa / örtti anıñ üze ___ > 2.
murdār kıldı nerseni / dem aldı andın / tōngderdi anı > 3. tütkürtti itlerni / munğaq
köterdi teklerke / yağşı sürdi andın / büzedi nerseni > 4. halāş bērdi anğa tañgrı /

kēnglik kıldı aṅga filān nerse içinde / bir kēnglik > 5. oynattı tişi oğlanını / beyān
kıldı kışşanı / arıĝ kıldı anı taṅrı / mezesiz kıldı < 6. tirigligini / uluş kıldı anı
yigrendürdi anı aṅga / yön döndüri anı uruş üze > 7. karşı koğtı anı filān nerseke / ol
karşı koğğan nerse / örtüglük kıldı sözni / hudne keltürdi anlarğa

166.b.

< 1. kelikni / hudne keltürmek / yumdı közini / tatmadım uyğunı > 2. örtüglük kıldı
sözni / farıza kıldı taṅrı süreni / sökel kıldı anı ya sökelke tımar kıldı / keçürdi anı <
3. işdin / ḥanūt yaprakı seçti ölügke / karıştırdı işke / erklig kıldı anı anıṅ üze > 4.
bulğadı anı kan birle / ğalt nisbet kıldı anı / ḥaddin keçti iş içinde [taḫşir kıldı] / küpe
ısırga urdı kulakıṅga > 5. aṭnıṅ tezgini boynıge kemişti / raĝbetliĝ anı filān nerseke
/ çike urdı kurrāseke > 6. erklig kıldı anıṅ üze / ögdi anı / kağgunı yuturdi aṅga /
adine kılduḫ / yıĝdı < 7. mālını / süṅüksüz söglünci / tört muṅuşluĝ nerse /
kaytardı ünin / öküş evürdi ya aṅgradı içinde / gevher ornatmış tāt [bezekliĝ tāt]

167.a.

> 1. köp yamadı tonı / alpluḫğa nisbet kıldı anı / şefā‘et kıldı aṅga bēg yazuḫ içinde /
çoĝı kıldı üze > 2. ol çoĝı / baş aĝrıĝı kıldı anı / maşra‘ kıldı beytni / korḫuttı anı /
kaçurdi anı ____ > 3. pāre pāre kıldı anı / bürünçük örtti tişike / menfa‘at bērdi aṅga
anıṅ birle [bir ḥu^vvārdārliḫ bērdi aṅga] / mūt‘a bērdi tişike / bu < 4. mūt‘a / singer
közlük er / payĝāmbārliḫ tegürdi aṅga / tegürmek > 5. fāriĝ kıldı anı işke / aĝnattı
kölükni / taşnıf kıldı kitābnı > 6. dostluḫ kemişti köṅüller arasında / köndürdi
süṅünü / kıya kesti qalemni > 7. aynattı sözni yirindin [kıştırdı sözni yirindin] / ant
içürdi aṅga / song koğtı [songında koğtı anı] / uĝladı ____

167.b.

> 1. asırka urdı tişike / haṭā kıldı annı / evürdi anı / taşnîf kıldı kitābnı / kat kat kıldı baḥşîşni > 2. za‘îf kıldı anı yürimek / bildürdi anğa nerseni / hoş yıdılg kıldı tanğrı uştmaḥnı iyileringe > 3. mu‘arrāf kıldı ismni / ma‘rûf / melāmet kıldı anğa / eliglerin artğaru bağladı < 4. kişilerinġ / tekliḥ kıldı anğa işni / iki yarım kıldı anı / arıg kıldı tonnnı > 5. uygattı anı / yetik baḳtı anğa / küydürdi anı [örtedi anı] / ol ört / havada tezgindi < 6. kuş / yülidiler başlarını / aḥmaḳka nisbet kıldı anı / yırttı tonlarını > 7. hoş yıdıg türtti anğa / ol hoş yıdılg / şüret kıldı tanğrı çaynam etni / boğdı anı

168.a.

> 1. ol boğası yir / yavudı toḳsanḳa / yinçelik kıldı bāzırgān > 2. kaḳladı etni / meşriḳka kirdi misāfir / rastka ḳottı anı / şıdk aldı şıdk ____ > 3. süzdi şarābnı / çaptı iki eligni / ol bey‘ çapmak ḳol / yol bérđi > 4. boşaldı tişini / öküş ṭalāḳ ḳılğan er / eski çağır /astı anı anıġ birle / baturdı (anı)> 5. kümüş birle yalduzma yügen / bağladı ḳapuğlarını / ayırt kemişti nerseler arasında > 6. fuskka nisbet kıldı anı / yarılmış yumurtğa / yağlıg şerîd / tüzülmüş sözler > 7. yırttı tonlarını / iç ḳur bağladı anğa / bezedi kitābnı

168.b.

> 1. kesti ḳulaḳlarını / tepretti anı / yok anıġ birle teprenmek > 2. usluğ kıldı anı yaş / usluğluk / barmaklarını biri biringe körüştürdi [soḳuştırdı barmaklarını] / uğurşüklendi tişi emçeki > 3. yapuşındı anıġ saḳlamakınga / yıparğa bulğadı nerseni / erklendürdi anğa nerseni / köki birle ögdülmüş > 4. vaḳt ḳılu bérđi anğa / umanç tuttı andın / ḥayırḳa sezā kıldı anı / arıg kıldı anı tanğrı üçün / uğladı anı [ağırladı anı] / amān bérđi anğa < 5. tanğrı ḥavfdın / ağır kıldı anıġ üze / bastı anı ya kesti anı / cehlke nisbet kıldı anı / ḥāşıl kıldı anı > 6. süze oḳıdı ḳurānnı / bolğadı anı

kanğa / sebîl kıldı sarâyını > 7. sicil-nâme bérđi anğa kâzî [sicil bitidi anğa kâzî] / meşgul kıldı bizni / bu sicil-nâme / hicâbını âsân kılu bérđi anğa

169.a.

> 1. i ve bérđi anğa bahâdın nerseni / ‘adlke nisbet kıldı tanuqlarını > 2. kalmış kuğuğ [harâb boldı kuğuğ] / gâfil er / tizdi yinçüni > 3. beyân kıldı bilgüsüzni / artuğ kıldı anı anıng üze / öpti anı / ol öpmek > 4. bukağulanmış esîr / oğa kivürdi anı nerseke / tükel kıldı anı / ohsattı anı / şüret kıldı mühletni > 5. indürdi anı / kınadı anı [‘uqûbet kıldı] / yazuqqa nisbet kıldı anı / yalqurdi anı / ketti tamnı > 6. tükel yıl / küçün kıldurdi anğa işni / harâm kıldı anıng üze nerseni hâkim___ < 7. mālını içinde / yağladı bıyıqlarını / gümānlıg söz / isim songını kemişti

169.b.

> 1. kütğardı anı tanğrı belâlardın / ol kurtulmak / selâm kıldı anğa > 2 ısparladı anğa nerseni / boyun sundı tanğrığa / örgüçlük gür / yandurdi < 3. otnı / yaratığı körklüg at / öğretti anı / tâvân kıldurdi anğa / uluğladı anı > 4. kavaqlıg köze / bu kavağ / aqturdi anğa / burun keçürdi anı [ilgerü keçürdi anı] / kendü < 5. keçti / buyurdi anğa bég filân kılmakğa / uluş kıldı anı > 6. kesti tırnaqlarını / ağırladı anı / sözledi anğa / bu söz / sözlegen [sözleşmek ya söz yiri] > 7. tizdi yinçüni tağı sözni / ni‘met bérđi tanrı / yıktı evlerni

170.a.

> 1. qarı kıldı anı tanğrı / inçkelik er / saqtı ölügke / pañgladı < 2. mü’eddin / âmîn kıldı anıng du‘âsına / körklüg kıldı anı / berkke kattı anı>3. aydı anı şek birle / ying urdi könglekke / ısıttı şorbanı > 4. tik tuttı anı / semürtti anı / tâvân kıldurdi anğa nerseni / kitâb içinde koğtı filân nerseni > 5. anıng içinde filân nerse bar / kuşa kattı anlarını bukağuga / kefen kiydürdi anğa / haťağa ___ > 6. telkîn kıldı anğa [telkîn

bêrdi anġa] / uġturdı / orun bêrdi anġa yirde / ehlsiz tedi anġa / mûteġayyir er / ____ >

7. sefihġa nisbet kıldı anı / menġzettı filān nerseke / bilgüsüz kıldı anıġ üze işni
[örtti anıġ üze]

170.b.

> 1. bilgen kıldı anı dīn içinde / yigrendürdi anġa kufıni / oyġattı anı uyġusındın > 2.
tenbîh kıldı anġa nerseni / arıġ kıldı özini filān nersedin > 3. yoġattı anı / tizinġe
tegrü aġ at / sevdürdi anġa imānnı > 4. êkileđi anı / ġuruttı üzümni / sebeb kıldı işke
> 5. ôġdi tişini / timür urulmış ġapug / yaġasın tuttı anıġ > 6. yaġasındın tutmak /
taġıttı anı / uşattı anı / yandurdı otnı / tükel sâzlıġ er > 7. tenġiz ortasında yürıdi kemi
/ dürüst kıldı anı / taġıttı anı / yengi kıldı anı

171.a.

> 1. yetik kıldı anı / tegük kıldı anı / ġaytardı anı / könderdi anı / bük kıldı anı
[küġlendürdi anı] / öküş kıldı mālını > 2. tatladı êt / ġakıdı anı / āzād kıldı ġulnı /
körklüg bitidi bitigen > 3. ġatarka kemişti özini / tolandurdı anı [iġrār kıldurdı anġa]
ġaçı ġaçı evürdi anı / ‘azîzlikke nisbet kıldı anı / ġuvvetlendürdi anı / ol kemişti tam
ya‘nî bünyān kemişti > 4. îve itti ġuş / alġu birle suvadı êvni > 5. yundurdı anı uruşġa
/ kümüş birle yılduzma yüġen / duvälliġ < 6. kilim / ġuruttı anı / yüngül kıldı anı / îve
olturdı başlıġnı > 7. eksük ölçedi saġunı / rāst kıldı sêzigni / inġe kıldı anı / yufġa
kıldı anı

171.b.

> 1. yardı anı / ġümānġa kemişti nerse içinde / yapug urdı atġa > 2. ġelāl kıldı
nerseni / istişnā kıldı antı içinde / araladı barmaġlarını yunuġ içinde > 3. Sirke
boldı ġamr / ġu^vārladı anı / ezdürdi anı / kölige kıldı tanġrı anlar üze < 4. bulıtnı /
kün ġoymaz kölige / avuttı anı / tolandurdı anı / lâ ilāhe illa-l-lāh tedi / uġradı anġa >

5. tamām kıldı anı / yardı anı [hu^vār kıldı anı] / uğradı işke / ‘imāme sardı anğa > 6.

türlüg kıldı sözni / ol türlüg > 7. yundurdu sökelni / yumşak kıldı töşekni / yumşak töşek

172.a.

> 1. vaqt koydı anğa / mîrās bërdi anğa / bili bağlayu bërdi anğa [vişāh bağladı anğa]

> 2. melāmet kıldı anğa / singredi anı / birledi taŋrı / kızıl yaŋgağ / yastuğ kemişü

(bërdi) > 3. berkitti anı / yengi nerse / oğlanlar anası kıldı anı / keriş (urdi) < 4. yağa /

tamām kıldı aning üze haqqını / ağırladı qarını / yokattı anı > 5. ortada koydı anı /

körüşti anğa kitmek katında / koymadı seni iding / ulaşturdu < 6. mālını / kenglik kıldı

aning üze / nişan bastı bitigke > 7. vazîfeler koğtı anlar üze / yaratıgı küçlüg at

172.b.

> 1. tevfiğ bërdi anğa taŋrı hayırğa / muvafâkat kemişti nerse arasında / vekîl kıldı

anı < 2. işke / ol vekîl / ol vekîllik > 3. urdı anı tağı şişürdi / orun tutundu ilni /

bağladı köngülünü işke > 4. yönendürdi / āsān kıldı işni > 5. tevfiğ bërdi anğa taŋrı

āsānlıqğa / uğradı anğa > 6. anuğ kılu bërdi anğa yirni / endişe kıldı iş içinde > 7. bu

endişe / kün uzun yürüdi misāfir / kün uzun tesbîh kıldı tesbîh kılgan

173.a.

> 1. bāblar kıldı kitābke / ikinç ündedi ündegen [kaç kıta ündedi ündegen] / uyuttı

sütüni / şavāb kördi rāynı > 2. kuyu kıttı başını / ün kıldı / bu ün > 3. bulğadı anı / tēc

urdu anğa / ötkürdi kālını / çiftlendürdi < 4. tişini / egri kıldı anı / rāhatlandurdu anı

[yēlpürdi anı] > 5. bu yēlpise / yokattı anı / köndürdi anı kün / körküz ____ < 6. itke

etmekni / tezgindi illerde > 7. edğü kıldı nerseni / azuğ bërdi anğa / kara kıldı tonını /

uluğ kıldı erni

173.b.

> 1. öğretti aṅga filān nerseni / te'vîd kıldı aṅga / tigirmi nerse / çattı sözni / bilezük urdı tişike > 2. hacîl kıldı anı / şüret kıldı anı / körmez kıldı közini / oradı kaḡunrı / yaruksuz boldı < 3. kün / çiçeklendi yıḡaç / yaruttı çıraḡrı / küyeledi < 4. aşıḡ / egri boldı qarı / ündedi anı / 'avz bérđi aṅga < 5. baḡşışđın / ıttı anıḡ taba işni / bozdı tamrı / açurđı anı > 6. kórđuttı anı / boyun sundı aṅga nefsi işke / revā kıldı aṅga filān nerseni > 7. kávuş nerse / kórđuttı anı / te'hîr kıldı anı / tavāf kıldı [ka'be tezgindi] / ala burđ [ya 'alemlıḡ burđ]

174.a.

> 1. süzđi şarābnı /bezedi évni / ārzülüḡ kıldı anı / ____ > 2. yıḡđı anı işđın / kez kıldı oḡka / misvāk urdı aḡzıḡga / saç ____ < 3. yülümüş yirke / tefsîr kıldı qurānnı / tezgindi iller içinde / evürđi (anı) > 4. māl bérđi aṅga / bezedi aṅga teni filān nerseni / i'timād kıldı anıḡ üze / baḡşış (bérđi aṅga) > 5. kórđunç kıldı nerseni anıḡ katında / tezgindi kuş havada / nişānlıḡ atlıḡ > 6. nişān / kımet kıldı kāleni > 7. tüzetti egrini / uyuttı anı / ımızḡandı / ḡāyin tedi aṅga / cem' kıldı anı

174.b.

> 1. orta yaşıḡ boldı 'avrat / bār kıldı anı taḡrı / renklıḡ kıldı anı / tenvîn kıldı ismni > 2. āsān kılgıl senıḡ üze / kórksüz kıldı taḡrı anıḡ yüzini / faẓîḡ er / bezedi anı ya altun suvı bezedi anı > 3. kısturđı anı / anuḡladı anı / nevmîd kıldı anı / ıdıttı anı [boşadı anı] > 4. qarıttı anı / ḡoş kıldı anı [arıḡ kıldı anı] ḡāyıb kıldı anı / qarıdı inḡen / tünle bastı duşmānnı > 5. tünle basmak / tünle tedbîr kıldı işni / kıopardı anı / qarı boldı > 6. kavî kıldı anı / yüksek kıldı binānı / bayram kıldılar / bukaḡuladı anı / nokta urdı kitābke [i'rāb urdı kitābke] > 7. müteḡayyir kıldı anı / ihtiyār kıoydı aṅga iki nerse arasında / çıkardı anı ildin

175.a.

> 1. filān nerseke evürdi anı / uçurdi anı ‘ayb urdı aṅga filān nerseke / ‘ayb > 2. aynattı anı / yigit türtti aṅga / ‘alemlik ton / uzattı anı / alp er > 3. yavuz kıldı yarmaqları / tar kıldı anı / hayāl körgü toldı aṅga nerse > 4. uzun eteklik terinçek / ayırdı anı / aḳturdı anı / meyl kıldı iki nerse arasında > 5. ‘āşık er / muḳīm boldı yirde / açtı anı / kendi açıldı > 6. bezedi anı / suvadı tamnı / belgülük kıldı nerseni / yumşattı anı > 7. çerigni yıgıdı [hezıme kıldı çerigni] / lebbeyk tedi aṅga

175.b.

> 1. ümiḁ tuttı aṅga / keçürdi künlerni / örtti ölügni / kırtardı anı / heciyyeledi harfları > 2. kırbān kıldı koyı birle / kıurbanlık / kiterdi anı orunındın > 3. köṅgöl kötürdi nersedin / ötedi aṅga < 3. borçnı / ol ötemek / redā kiydürdi aṅga / çaptı iki elgi birle / keçürdi anı > 4. erte aşın bërdi aṅga / men fedā bolayın tedi aṅga / savurdi aşlıqnı / yalıṅg kıldı anı / şabr kıldurdi aṅga [ta‘ziyet kıldı aṅga] > 5. şabr / örtti anı / taṅrı kece tegürsün bi-ḥayr birle > 7. unutturdi aṅga nerseni / tünle körmez kıldı anı [ya kece aşın bërdi aṅga] / örtti aṅga nerseni / yürüttı anı

176.a.

> 1. kendü yüridi / örtti anı / şāfi kıldı anı / oydı [yaturdı izni anıṅ ____] < 2. iziṅge / öndürdi anı iziṅge / satğaşturdi aṅga nerseni / arıḡ kıldı anı > 3. yıḡlattı anı / kendü yıḡladı / kıarıdı / bu kıarı / besmele aydı < 4. boğazlanmış üze / besmele aymak / zekāt bërdi mālındın / ögdi özni > 5. açtı nerseni / şıfat kıldı anı ya sucük kıldı anı / bezedi tişini / açtı yolnı [koḁtı anı yolıṅga] > 6. tilemişıṅg yavuttı ikisini aldaḡ birle / kıaḡgusuz kıldı anı / namāz kıldı taṅrıḡa / şalavāt ıdı payḡāmbārқа > 7. kıanka bulḡadı anı / atadı aṅga filān nerseni / örtti anıṅ üze ḥabarnı

176.b.

> 1. iki kat kıldı nerseni / elḥamd suresi / emgetti anı / ırlattı anı / ārzūlattı aṅga nerseni > 2. hoş kıldı nerseni / kināyet kıldı nersedin < 3. özgesi birle / vaṣiyyet kıldı aṅga / tamām bérđi aṅga ḥaḳḳını / erklig kıldı anı ‘amelke > 4. evürdi andın yüzini / kındurdum anı < 5. suvdın / rivāyet kıldurdum aṅga şı‘rni / tüzetti anı / küçlüg kıldı anı > 6. kışturdular başlarını / bâḳi tutsun taṅgrı seni > 7. teḥiyye taḳı rudūd

177.a.

> 1. cezāsın bérđi aṅga [yanut bérđi aṅga] / sakladı andın [bir yanı boldı andın / bir yanı yüridi andın] / uruştı anıṅ birle [tokuştı anıṅ birle] / ḥisāb kıldı anıṅ birle / yüzinge qarşusu ____ > 2. laḡlaştı anıṅ birle / korıtı andın / içiştı anıṅ birle / yoldaş kıldı anıṅ birle / çoḡlaştı (anıṅ birle) > 3. uruştı anıṅ birle / tiledi andın borçnı / öfke kıldı aṅga yazuḳı üze > 4. ‘uḳūbet kıldı aṅga filān nerse birle / bu ‘uḳūbet / nöbet kılıştı anıṅ birle yürimek (içinde) > 5. nöbet / öfkege keltürdi anı / yengişti anıṅ birle [yengdi anı] / yavukluk kılıştı anıṅ birle / orta ____ < 6. bitig ıdıştı anıṅ birle / mekātib kıldı kılını / mekātib kılmak / nisbet kılıştı > 7. tokuş kopardı anıṅ birle / aḳrun okıdı qurānnı

177.b.

> 1. işitti anıṅ birle / dāru kıldı aṅga iḡdin / qarıştı anıṅ birle / zinā kıldı tişi birle > 2. āsānlık kılıştı anıṅ birle / elig tutuştı anıṅ birle / şulḥ kıldı anıṅ birle filān nerse üze / bu şulḥ > 3. (ḥadîş) kılıştı anıṅ birle sözni / duşmanlık kılıştı anıṅ birle / yüze yüz uruştı anıṅ birle / laḡ kılıştı anıṅ birle > 4. yıraḳ kıldı anı / uruştı anıṅ birle / uruştı kāfirler birle / yāri bérđi aṅga / kördi anı > 5. ____ kıldı aṅga / ‘aḳd kılıştı anıṅ birle / bu ‘ahd / bu kerimlik ‘ahdi > 6. le’îmlık ‘aḳdı / boynaḡuluk kılıştı anıṅ birle / ‘ahd kılıştı anıṅ birle filān nerse üze / şefi‘ kıldı aṅga < 7. taṅgrını / kıttı taṅgrı yazuḳı birle / terge bérđi aṅga sarāynı / yāri bérđi aṅga

178.a.

> 1. buyurdı aṅga [maşūret kılıştı anıṅ birle] / ivuşti anıṅ birle nerseke / cimā‘ kıldı tişike / kendü kıldı ____ > 2. erte keldi aṅga / peyvestelik kıldı anıṅ üze / āşkārā kıldı aṅga duşmanlıķnı / kördüm anı ____ > 3. kórktı andın / kapsadı duşmānnı / haṭarka kemişti üze > 4. öçeşti anıṅ birle filān nerse üze / karıştı anıṅ birle / aṅgdurdu aṅga sözni > 5. safar kıldı bir yirdin bir yirke / anlar misāfirler > 6. tünle sözleşti anıṅ birle / ol tünle sözleşgen / iki yarım kıldı anıṅ (*māl üze*) > 7. bir ay terge tuttı anı [aylıkka tuttı anı] / şabr kılıştı anıṅ birle / yazğurdu anı māl üze [muşādare kıldı anı māl üze] / yaṅgakın kışturdu tekebbürdin

178.b.

> 1. yāri bērdi aṅga / yāri bergen / zahār kıldı tişisindin / biri biri üstüne keydi < 2. iki tonın / küçeylik kılıştı anıṅ birle / hoş tiriglik kılıştı anıṅ birle / hoş tiriglik / bu < 3. tiriglik kılışğan / peyveste içti hamrnı / koğtı anı / küveniştı anıṅ birle / kumār oynastı anıṅ birle / uluğluk kıldı aṅga > 4. öküşleşti anıṅ birle / kongşılık kıldı aṅga / bısķırıştı anıṅ birle / hîle kılıştı anıṅ birle / munāzare kılıştı anıṅ birle / müteħarrir kıldı [köçti bir yirdin bir yirke] < 5. bir yirdin bir yirke / bu müteħarrir / alpluk kılıştı anıṅ birle / yığdı anı > 6. uruştı anıṅ birle / olturiştı anıṅ birle / mengzeşti anıṅ birle / kaptı andın nerseni / kapuştı anıṅ birle > 7. okuştı anıṅ birle bitiglerni / karıştı işke / cimā‘ kıldı tişike [sıkadı anı] / turuştı anıṅ birle [emgekni tertı]

179.a.

> 1. çoğlaştı anıṅ birle bey‘ içinde / ragbet kıldı nerse içinde / yinçkelik kılıştı < 2. sakış içinde / arıglık kılıştı anıṅ birle tiriglik içinde > 3. kāle birle satıg kılıştı anıṅ birle ya‘nı mu‘āraza kılıştı / ol kāle / mükābele kıldı kitābnı < 4. özgesi birle /

sefmekni arıg kılıştı anıṅ birle / bozdı iki sözdin song sözi ilk sözni > 5. kopardı anı
[koyuştı anıṅ birle] / kırıştı anıṅ birle / yol başını sakladılar [muḵîm boldılar] / şart
kılıştı anıṅ birle filân nerse (üze) > 6. saḵcılık kıldı anıṅ üze / baḵtı anḡa /
ulaştırdı bitiglerini / cimā' kıldı > 7. aldıadı anı / def' kıldı andın/ bu def'siz ḥalḵnıṅ
beḡi turur [ol ḵavminıṅ uluḡı turur inkārsızın]

179.b.

> 1. kıyıtı anḡa filân nerse içinde / ḵaytarmak/ ilette anı < 2. ḥākimge / ol ḵāzika
iletilmiş ḥükm / ortaḵ boldı anıṅ birle ekin içinde / ivdi anıṅ taba / küreştı anıṅ
birle > 3. yaraştı anıṅ birle māl birle / yatıştı tişi birle [yattı tişi birle] / ol töşekdaş /
menḡezeştı anıṅ birle > 4. muṭāla'a kıldı anḡa / ḵur'a kemiştı anıṅ birle / kesiştı
anıṅ birle filân nerse üze / sıḡdı andın nerseni > 5. tartıştı anıṅ birle / ḵatıḡlandı iş
içinde / öğrendi anıṅ birle / rūzsuz boldı < 6. er / rūzsuz er / ol adebnüṅ rūzsuzluḡı
/ 'ahd kılıştı anıṅ birle [ant içiştı anıṅ birle] > 7. ḥilāf kılıştı anıṅ birle / baḵa
otırdı anḡa / boldı anı / āṣḵārā kıldı anḡa duşmanlıḵnı

180.a.

> 1. laṭıflık kılıştı anıṅ birle [ārzüluḡ kılıştı anıṅ birle] / yarulaştı anıṅ birle /
ḵoldaşlık kılıştı anıṅ birle / ol ḵoldaş > 2. resîdelikke yavırdı oḡlan / ozuştı anıṅ
birle / oḡrın baḵtı anḡa > 3. dostluḡ kılıştı anıṅ birle / dostluḡ / muvafāḵat kıldı anḡa
/ ḵocuştı anıṅ birle / aḡrıldı (andın) > 4. aḡrılmak / munāfıḵlık kıldı anḡa / taṅrı
berekāt birsün saṅga > 5. bereket / ortaḵlık kıldı anıṅ birle > 6. cem' uruştı anıṅ
birle / bu ḵatıḡ uruşmak / körklüg kılıştı anıṅ birle / aldaştı anıṅ birle / kırıştı anıṅ
birle < 7. işke / risāle ıdıştı anıṅ birle [paḡām ıdıştı anıṅ birle] / birikti anıṅ birle
oḵımak içinde [resîlelik kılıştı anıṅ birle oḵımak içinde]

180.b.

> 1. küveniştı anıṅ birle / asānlık kılıştı anıṅ birle / menḡzedi aṅa / tūzlük kıldı anıṅ birle anıṅ tengi > 2. mü‘āmāle kılıştı anıṅ birle [paylaştı anıṅ birle] / laḡ kılıştı tişi birle / ozuştı anıṅ birle / qarşu oturuştı anıṅ birle > 3. muḡābele kıldı kitābnı öṅin kitāb birle / öldürüştı anıṅ birle / menḡzeştı anıṅ birle / ol menḡzeşgen > 4. te’hîr kıldı aṅa haḡḡını / oḡ atıştı anıṅ birle / ḡāziḡa bardı anıṅ birle / ḡuşūset kıldı anıṅ birle > 5. ol ḡaşm > 6. zaḡmet kılıştı anıṅ birle / yaraştı anıṅ birle / ḡur‘a sallaştı anıṅ birle / söḡüştı anıṅ birle / kesiştı anıṅ birle > 7. ulaştı anıṅ birle mālnı / ant içiştı anıṅ birle / ol anıṅ antdaşı örtti andın

181.a.

> 1. yapuştırdı iki nerse arasını / yaṅaḡlaştı anıṅ birle / nedimlik kılıştı anıṅ birle içküde > 2. sözleştı anıṅ birle / iriglik kılıştı anıṅ birle / yumşaklık kılıştı anıṅ birle / ‘acemce sözleştı anıṅ birle / öçeştı < 3. nerse üze / yār boldı aṅa / yünḡüllik kıldı anıṅ birle / bir yılḡa terḡe tuttı anı ter (*alḡan*) > 4. qarşu sözleştı anıṅ birle / laḡlaştı anıṅ birle / sevüştı anıṅ birle / ____ < 5. ḡaḡḡusın / ḡüccet kılıştı anıṅ birle / unuştı anıṅ birle [öçüştı anıṅ birle] / men baḡıllık kıldı men filān üze > 6. ḡilāf kılıştı anıṅ birle / ḡatıḡlıḡ kılıştı anıṅ birle / duşmanlık kılıştı anıṅ birle [menḡzeşsiz kılıştı anıṅ birle] / rāzlaştı anıṅ birle / yavuzluk kılıştı (*anıṅ birle*) > 7. ziyān kıldı aṅa / ḡarār kıldırdı anı filān nerse üze / sıḡadı anı / tenglik kıldı ____ [āsār yasārılık kıldı anıṅ birle ḡisāb içinde]

181.b.

> 1. şaf tuttılar anlar birle uruş içinde / ḡilāf kılıştı anıṅ birle > 2. dostluk kılıştı anıṅ birle / bu dost / dostluk / yanındı aṅa > 3. muvafāḡat kıldı aṅa nerse üze > 4. sekriştı anıṅ birle / peyvestelik kıldı iş üze / suḡḡa keldi anıṅ birle / va‘d kıldı aṅa vaḡt üçün [va‘d kılıştı anıṅ birle vaḡtnı] > 5. biri biri sonḡıncı kıldı bitiglerni / vezîr

kıldı bəgke / yaraştı anıṅ birle / koyuştı anıṅ birle [öçeşti anıṅ birle] > 6. cimā‘
kıldı tişike / tüştı işke / turuştı anıṅ birle / muvafâkat kılıştı anıṅ birle > 7. ulaştı
anıṅ birle / ölçüştı anıṅ birle / qarşuluk kılıştı anıṅ birle

182.a.

> 1. āsānlık kılıştı anıṅ birle / sol yanda tut koldaşlarıṅnı / saḡ yanda tut
koldaşlarıṅnı > 2. cevāblaştı anıṅ birle / çiftleştı anıṅ birle > 3. tekme adaķı üze
bir sā‘at turdı / tiledi anı özindin [aldadı anı özindin] / yaķıştı aṅa > 4. sözleşti anıṅ
birle / sığındı aṅa / kōṅşılık kılıştı anıṅ birle / maşūret kılıştı anıṅ birle filān
nerse içinde / ‘āret bəriştı anıṅ birle nerseni / gāret ____ [keçürüştı anıṅ birle ____] >
5. keçti arıḡnı / tūzlük kılıştı anıṅ birle iş içinde / boyun sundı aṅa filān iş (*iş üze*)
> 6. makr kılıştı anıṅ birle / anlar arasında tezgınmek bar / tiledi anı / taṅrı
tezgındürür künlerni < 7. ḡalk arasında / sekriştı anıṅ birle [ḡamle kılıştı anıṅ
birle] / uzattı aṅa va‘deni / sözleşti anıṅ birle / bērdi aṅa nerseni

182.b.

> 1. peyvestelik kıldı iş üze / bahā kılıştı anıṅ birle kāleni / bir yılķa terge tuttı anı >
2. teṅḡlik kılıştı anıṅ birle toķuş içinde / yāri bērdi aṅa > 3. ḡoşluk kılıştı anıṅ
birle / tüneştı anıṅ birle / keyd kılıştı anıṅ birle / artuķluk kılıştı anıṅ birle ḡat
içinde / yürüştı anıṅ birle > 4. zîreklig kılıştı anıṅ birle / bey‘et kılıştı anıṅ birle /
ol bey‘et / özini yüridi > 5. kılıç birle uruştı anıṅ birle / ayrıştı andın / saḡulaştı
anıṅ birle / ayrıştı andın / borçlaştı anıṅ birle > 6. kōrdi anı / kōrküzdi kişilerke
‘amelin / mūcāb kılıştı anıṅ birle < 7. bey‘ içinde / boyun sundı aṅa / çöküştı anıṅ
birle / sörçek aydıştı anıṅ birle / sörçek

183.a.

> 1. örtüglük duşmanlık kılıştı anıṅ birle / bu rāz / rāzdaş > 2. söğüştı anıṅ birle / dostluqluk kemiştı iki arasında / duşmanlık kılıştı anıṅ birle / duşmanlık / erte keldi anḡa > 3. yoldı anı / ündedi / kılıştı / yürüştı anıṅ birle [öçeştı anın birle] / yanut bérđi anḡa > 4. yaraştı anıṅ birle mālı birle / anıṅ emgekin tuttı [turuştı anıṅ birle] / ayırdı anı / yürüştı anıṅ birle / şāfı dostluḡ (kıldı anıṅ birle) > 5. muvāfıḡ kılıştı anıṅ birle / saḡladı anı taṅrı / saḡlamak / bu kiterür anı / sanaştı anḡa > 6. yıḡlaştı anıṅ birle / menḡzedi anḡa [munḡlaştı anıṅ birle] / pek tutmaz men andın / kötürdi anı / saḡladı anı > 7. emgekin kötürdi anıṅ / atıştı anıṅ birle / yavuttı anı / küveniştı anıṅ birle / menḡzeştı anḡa

183.b.

> 1. bir künke terge tuttı anı / örtti anı / keldi anḡa > 2. dostluḡ kıldı anıṅ birle / muvāfıḡ kemiştı iki nerse arasında / otaladı anı > 3. bir ayrılık kıldı iki nerse arasında / bu nerse / tigmez bu bahāḡa / küç sınaştı anıṅ birle > 4. duşmanlık kılıştı anıṅ birle / başladı işni > 5. ustāhlık kıldı anḡa / tep kıldı anıṅ birle / sığındı anıṅ taba / toldı > 6. tuttu anı / keltürdi anı / saḡlandı andın / perdeke kirdi melek / toḡuştlar > 7. umandı şevābnı / ol şevāb istemek / otun yıḡdı / saḡdı ingenni

184.a.

> 1. boyadı / küydi / yazuḡ kıldı / soydı anı / ḡoldaş buldılar > 2. çoḡlaştılar / teprendi / ḡurbetde boldı / küç kıldı anḡa / yakın boldı > 3. ḡaḡḡurđı / bu ḡaḡḡu / bitidi bātıl sözlerni / ḡazḡandı nerseni > 4. yeliṅglendi ot / yıḡladı / azdurdı anı / cevāb kıldı nerseke / nisbet kıldı anı > 5. tikildi / yaşındı [niḡāb urundı] / ḡāret kıldılar anı / çevrülđi anıṅ taba / eslemez men > 6. çözülđi yip / sevündi anıṅ birle / sekirdi köz / tarttı < 7. nerseni / tün āhırında yüridi / ḡarıştı anıṅ birle / ḡazḡandı yazuḡnı

184.b.

> 1. erte şarābın içti / yaraştılar [şulh kıldılar] / başladı namāznı [ilk tekbîr kıldı] /
küçün tiledi anıṅ üze filān nerseni > 2. ögdi anı / süsüştiler қоңқарлар / çağırıştılar >
3. bitidi kitābnı / ürüldi ya şişti / katıǵlandılar / ra'yınıṅ şevāblıǵın istedi > 4. cem'
boldılar / kine tuttı anıṅ üze filān nerseni / titredi / bu titremek > 5. tayandı anıṅ
taba / ol benim tayancım / қahr kıldı anǵa [zılm kıldı] / tüzüldi iş > 6. қavî boldı
anıṅ birle / i'tikād kıldı nerseke / bu i'tikād / uğradı anǵa > 7. i'timād kıldı anıṅ
üze iş içinde [tayandı anǵa iş içinde] / bu i'timād / tayanç / tamar açtı / ortalıқ kıldı
nafaka içinde [tüzlük kıldı]

185.a.

> 1. қıştı / saraladı yarmaqlarını / dost tuttı anı / yırақ boldı kişilerdin > 2. baǵladı
āzārını / buyruǵın tuttı / ivüştiler anǵa / hāzir boldılar içküke > 3. öldiler [ölümke
yaқın boldılar] / қoy aǵlın kıldı / қazdı қuyuǵnı > 4. ҳorladı anı / yazlıқ үçün yıǵdı
aşlıqnı / sinadı anı / қısқа kıldı sözni > 5. yigit erken öldi / бүрүнçүк sarındı 'avrat /
kizledi anı / anǵdı anı / yıǵdı anı > 6. yıǵdı özni / örtüldi / bitidi / yaқıldı < 7. ot /
bildi anı ҳalklar / şabr kıldı / yinçke boldı bıқını

185.b.

> 1. 'ibret aldı anıṅ birle / ol 'ibret / 'özi kıldı anǵa yazuқındın > 2. sıǵındı anǵa /
ziyāret kıldı anǵa / ol ziyāret / küvendi anıṅ üze / dervîş boldı > 3. dervîşlik / dervîş
/ bir aǵlıǵ boldı anıṅ üze > 4. tap kıldı anıṅ üze / taқıldı tüzülmîş / yayıldı ҳabar /
öç aldı anıdın > 5. küydi anǵa / saқladı andın / қısқа şi'r aydı / tıқıldı / lā'ik vaқt
istedi ya'nî fırsat istedi > 6. bu lā'ik vaқt istemek / қađǵuluǵ boldı / sıǵdı anı / kendü
sıǵdı > 7. saқlandı andın / қaptı anı / yırttı anı arslan / otdın taқı 'ilmdin aldı

186.a.

> 1. örtüldi anıṅ üze iş / tiledi andın nerseni / avladı susmarnı > 2. titredi / ol titremek / tolandı / tügin ürpertti tişi çetük [yalın kötürdi tişi çetük] > 3. ucuz aldı kâleni / avladı keyikni / eksitti anı / kendi (*eksitti*) > 4. қадағудın küydi / er қодı ileyinde [öningde turdı] / yarmuldı iki közi > 5. farîza kıldı taṅrı namāznı / silkindi / bozuldı / qarıştı > 6. bağladı anı / yuttı anı / şart kıldı filān nerseke / sevündi / kötürdi anı > 7. burnın simkürdi / başın taradı / bekledi anı / yeṅle kıldı anı / yuttı anı

186.b.

> 1. uydı aṅa / cem‘ boldılar / yolundı tişi küdegüsindin / kötürdi taşnı > 2. kayra aldı baḥşışni / yüksek boldı / kulak tuttı aṅa / işledi anı > 3. küçi yetti aṅa / bildi anı [vâkıf boldı anıṅ üze] / baқа oturdı aṅa / kızladı tişini [kızlıqın aldı] / қur‘a kemiştiler / қongurdı anı > 4. yıḡlındı / istedi otlaḡnı / bu otlaḡ istemek / eḡgülük istedi er > 5. tarttı anı / menfa‘at aldı anıṅ birle ya‘nî asıḡ aldı / mandı sirkege / bu tuzluḡ > 6. yaraştılar / başladı anı / evürdi yıḡaçdın meyvelerni [yıḡdı meyvelerni] / qaptı anı / hilāf boldılar anıṅ içinde > 7. ol barur filāṅa [ol barur filāṅa nerse öḡrenmek üçün] / süzdi anı / yaḡın boldılar iqrār kıldı yazuḡı birle

187.a.

> 1. küç kıldı / arқuru çıktı yabannı /peyveste oturdı mescid içinde > 2. ‘alef yèdi kölükler / avuçladı suvdın / қazḡandı yazuḡnı > 3. kapsadılar anı / örtündi anıṅ birle [çulḡandı anıṅ birle] / orta boldı kündüz / yarım boldı ay > 4. ol ay ortası / öçin aldın andın / yıldıradı ____ > 5. küydi / küynük / çattı sözni / yapşundı nerse > 6. rūzî aldı / oḡurlayu işitti / қоçtı anı / kéce şarābın içti / aḡrıldılar > 7. yapşundı aṅa / bağlandı içқurnı / töndi

187.b.

> 1. ol lût kavmining illeri / eylendi işke / karıştı / karışmış yavukluk > 2. ortak boldılar / yapşundi anğa / saklamadı hürmetini / aşılattı anı / bu < 3. künde keçkü ton / zārılık kıldı taŋrıka / la‘net kılıştı erenler > 4. la‘net / cem‘ boldılar / kötürdi yazuknı / köçtiler / kesti anı > 5. kirdi anğa / nāgā(h) aydı hutbeni / köçti / yakıldı ot > 6. aқardı baş / meşğül boldı / çulğandı tonı birle / tüzüldi > 7. ağrıldı andın / ol ađrılmaқ / birti arasında tuttı süngüni / tutuldı tili

188.a.

> 1. ğusl kıldı / yılğan çıttı / yigitlikning evveli / öldürüşti (aning birle) > 2. sürme soқtı / orta yaşlığ boldı / buyruқınca yüridi / özge tişi şi‘rini mening tedi / na‘lın kıddi > 3. köçti / bu köç / tuzluk kıldı sirke birle / bısqırdı / hicāmet kıldı > 4. hürmet kıldı anğa / bu hürmet / uftandı andın > 5. ĥidmetkārlar / uftanmaқ / ĥakem kıldı aning üze mālı içinde / tüş kördi > 6. tüpledi anı / yakıldı ot/ ĥatm kıldı qurānnı / ĥuşūmet kılıştılar / nişānce yüridi / zaĥmet kıldılar [yıǵılış bērdiler] < 7. aning üze / küç kıldı / küç kötürdi / yapşundi anğa / ğanīmet aldı anı / kirdi arıqқа

188.b.

> 1. üleştiler ğanīmetni / yıķıştı [biri biringe yapuştı] / yaşındı / yapşundi anğa / қalıştı < 2. қavm / tüzüldi iş / öçin aldı andın / emīn tuttı anı filān nerse üze > 3. sūnnet kıldı / tutuğ aldı andın nerseni / kinelik er / ‘āşık boldı tişike > 4. қoldaş boldı aning birle / sınağı anı / ol sınmaқ / işledi anı / örtüglük boldı < 5. aning üze iş / bu şebīh / bu örtmek / uyğandı uyқusındın > 6. söküştiler / tüpledi anı / taқuş yirindin tirigle kötürüldi başlığ [canı bar erken] > 7. ĥüccet aydı aning üze filān nerse birle / mürted boldı / rāst boldı / küçlүğ boldı / sanğa tuttı [sanağı anı / bedel kıldı

189.a.

> 1. ‘iddet tuttu tişi / bu ‘iddet / kirildi / [tartıldı / uzadı] / mezeliğ boldı anı [kendü mezeliğ boldı nerse] > 2. kevşedi tefe / bu kevşemek / kısarladı anı filān nerse taba / bu < 3. zarūret seçti [kısarlamak] / mağrūr boldı anġa [arsıktı] / bışkırdı tişlerindin / kıptı andın nerseni > 4. kesti başını / ‘azîz boldı anıġ üze / teprendi / hāş kıldı anı filān nerse birle > 5. izince yüridi / kışāş aldı andın / sordı / kızladı tişini > 6. yurt tuttu ya saġalı çıktı [haġ çizdi] / ıdıttı kelinni küdegüsiġe / kuruġla yedi < 7. dārunı ya içti dārunı / şaf boldılar / yörgeşti yaş ot / kavurt bustānlar

189.b.

> 1. çıkardı kelimeni kelimedın [adırdı / yardı kelimeni kelimedın] / iki tizi taķuşu yüridi [çelişti iki tizi] > 2. ezildi / ketüg boldı / bu ketüg / çıkardı kılıcnı > 3. iglig boldı er / bu ‘illet / bahāne kıldı anıġ üze ‘illet birle > 4. uydı anġa / yığladı anı / ‘imāmet sarındı / kađġurdı / tamar kıldı işiġe [mühim tuttu işni] > 5. sünnetni yüridi / minnet kıldı anıġ üze / tayandı anıġ üze > 6. baġşışni kabūl kıldı / açıldı iş / töleklik kıldı / bu töleklik > 7. yakıldı ot / öġüt tuttu / kēġ boldı / alçaķ boldı

190.a.

> 1. tamām boldı [tüz boldı] / ittifāk kıldılar anıġ üze / ulandı⁶⁶ anġa / tayandı anıġ üze > 2. ħamladı ta‘āmdın / bu ħamlık / nişānlıġ boldı nerse birle / töhmet kıldı > 3. bu töhmet / kesti yabannı / kedi < 4. köġlekni / şekke tüşti anıġ içinde / ġaybet kıldı anı / kuvvet kıldı öziġe filān nerseni > 5. ħācetliġ boldı anıġ taba / çift boldı ikeġü / tüpledi anı [helāk kıldı anı] / ol tüplegen belā > 6. sevündi anġa / bu ‘aġāsiġa sevünġen er [bu kerīm] / istedi otlaġnı / ol otlaġ istegen > 7. avladı anı / öğürdi anı / aşlık ketürdi / keçti andın / adırdı

190.b.

⁶⁶ Bulaşmak, akraba olmak. KÚNOS, Dr. Ignaz, *Şeyx Sulejman Efendi's Cagataj-Osmanisches Wörterbuch*, Budapeşte: Section Orientale de la Société Ethnographique Hongroise. 1902, s.105

> 1. küçey boldı anıṅ üze iş / ‘avz aldı andın öṅin nerse birle > 2. ihtiyāt kıldı iş içinde / қаdǵuluǵ boldı anıṅ üze / satǵın aldı anı / kórktı < 3. andın / yay keçürdi bir yirde / ārzūluǵ boldı anǵa > 4. misvāk sūrtūndı / hıle kıldı / bu hıle > 5. küvenü yüridi / bu küvenmek / anǵsız öldürdi anı zūlm birle / saǵuladı > 6. bahā kıldı kālenni / hiyānet kıldı öziṅge > 7. rāy kórdi iş içinde / yırak boldı andın / ödürdi anı

191.a.

> 1. bulǵandı tonı birle [arqasını taqı eli yinçüǵını tonı birle cem‘ kıldı] / bu tiz qoçup olturmaq / aytulur baǵladı filān tişini [aytulur olturdı filān iki tizin qoçup] < 2. tişini / şeşti baǵnı [şeşti hebvesin] / umınç tuttı anǵa / rāzlaştı kişiler > 3. saqalı öndi / uǵradı anǵa / baḥşış tiledi andın / redā kıldı tonnı / küç kıldı anıṅ üze > 4. erte bardı / yolındı andın filān nerse birle / oydı anǵa / ol imām ___ > 5. cem‘ boldı kişiler / bu meclis [oturuş] / kōnūldı > 6. yüridi anıṅ yönüne / na‘lın kiydi / yēmlendi ta‘ām birle [yēdi ta‘āmnı / ğidālandı ta‘ām birle] > 7. satǵın aldı kālenni / tikdi anǵa қаdǵu / yılǵan çattı anıṅ üze

191.b.

> 1. yalǵan söz / terge tuttı sarāynı / şeklig boldı iş içinde / saǵdı ingenni > 2. neseb kıldı özini anıṅ taba / öpti şorbanı / rüşvet aldı / esürdi > 3. ḥaşā kıldı özin / ḥoşnūd kıldı anı / tiledi andın ḥaqqını / çıkardı < 4. kılıçnı / atladı / mūndı ingenni / ülüşlüǵ boldı anıṅ katında > 5. yelingledi ot / ol yeling / da‘vā kıldı anıṅ üze filān nerseni / bu < 6. da‘vā / otladı yılqılar / istedi nerseni / içti sūt köfükini > 7. kizlendi andın / çıkardı nerseni / kefen sunǵucı / eǵǵū boldı sōkellikdin

192.a.

> 1. öğürdi anı / eğgölükni istedi anğa [eğgölük isteyü keldi anğa] / uydı izke / tap
 kıldı anıng birle / tandı oğlandın > 2. aştı üzeñüğe / tarttı suvını / satğaştı iki er /
 satğaştım < 3. filānga / öğürdi nersedin / zāryadı anğa filān nersedin / and içti / ol
 and > 4. taqşır kıldı iş içinde / sınadı anı filān nerse birle / baqtı keliñge taranmış
 erken / söglündi < 5. otqa / yüksek boldı / perhîz kıldı sökel / bu perhîz > 6. atıştı
 kişiler / özni nisbet kıldı anıng taba / binā kıldı sarāynı / evdidi meyveni > 7.
 mühimlik boldı anıng hācetiñge / cem‘ kıldı mālını [māye tutundı mālını] / künyetlik
 boldı filān nerse birle / ārzūladı anı

192.b.

> 1. tikdi anğa habar / yığlandı nersedin > 2. qorqtı tañrıdın / qorqmaq / saqnıqlıq
 > 3. saqlanğan / saqlandı andın qalkān birle / erklig boldı işke > 4. yigrendi ilni /
 cem‘ kıldı mālını / erklig boldı nerse üze > 5. tüz boldı egri / bu tüzlük / yaratığı tüz /
 anlar < 6. berāberler / söklünci kıldı er / yörgendi [sarmaştı / büktürüldi ya qayrıldı]
 > 7. qayrıldı / söndi çıraq

193.a.

> 1. tönğderildi içiş / qattı gāyıb gıybetluğdın / töküldi suv taqı qan > 2. süründi
 nerse / töküldi suv / butaqlandı yol / kesildi < 3. yip / evrüldi / kıyttı eviñge / yügürdi
 < 4. yürimek içinde / qurtuldı andın / qoptı / yarudı > 5. qoptı yirindin / yüzün tüştı /
 açıldı köñgli > 6. qapuğ / kēng boldı / keçti ay / soyuldı (köni) > 7. bozuldı bey‘ /
 bağladı nerse / yalğuz boldı / solıdı

193.b.

> 1. bu solımaq / işlendi / indi / töküldi saç başındın > 2. sıkıldı / topraqqa bulğandı
 yingeni / aqtı suv / yarıldı yıgaç > 3. soyuldı / qunğuldı / indi çağır kuş / tüştı yıldız
 > 4. sındı nerse / töküldi suv / taştı suv / yoyuldı > 5. battı suvqa / ivdi yürimek

içinde /aşağ boldı > 6. yağrıldı kön / yığlındı kişilerdin / keçti kişiler > 7. ustâhlık
kıldı anğ / tüzüldi moncuğ yiplükke / indi

194.a.

> 1. kirdi sözike / yarıldı sırça / ____ < 2. bulıt / filân filân katında peyveste turur >
3. konguruldı yığaç / yığlındı / edlendi kön / kıştı andın > 4. evrıldı / açıldı
karanğkuluk takı kağgu kitti > 5. taşıldı suv / yırtıldı ton / boğuldi / töküldi suv > 6.
bardı / bağlandı kapuğ / söğüldi ev / yarıldı evün > 7. tükendi yengi ay / yırtıldı
perdesi / yeng kirdi işke

194.b.

> 1. kesildi / onğaldı baş / sarkıttı saç / evrıldı namâzdın > 2. adrıldı nerse / berk
boldı iş / berk boldı yip / ketildi tam > 3. kesildi yip / maczüm kıldı fi'l / sındı nerse /
aqtı < 4. yaş / yırtıldı ilgük / ülüş boldı māl / yıkıldı tam > 5. sındı çerig / singdi ta'ām
/ töküldi suv > 6. bardı filân yir taba / yüzün tüşti / kesildi > 7. uşandı / yayıldı habar
/ tıklıldı kapuğ / bağlandı kapuğ / yarıldı / üze tıyarıldı / sindi

195.a.

> 1. kesildi / sürendi ton / töküldi saç > 2. takıldılar [tarıldılar] / indi balaban kuş /
indi kötürülmişdin songra [tüştı] > 3. ucuz boldı nirh / battı suvka [aşağ boldı] /
uşandı nerse > 4. yarıldı / endāmındın çıktı süngük [adrıldı süngük] / şeşildi tügün /
çıktı < 5. kılıç kınındın / sındı tişi / aqtı yaş / ____ > 6. anğ / açıldı bulıt / yüridi yılan
> 7. boyun sundı anğ / yıkıldı tam / kıştı anıng taba / ayrıldı / kıyās kılındı nerse /
sındı süngük

195.b.

> 1. süngük / sürüldi téveler /yoyuldi bitig > 2. karşı keldi anğ / yarıldı [kesildi] /
keçti iş / açıldı kağgu > 3. kıştı kılıç urgu yirdin / egildi > 4. yığrıldı kön / söklündi et

> 5. türüldi bitig / türüldi kine üze taķı dostluk üze > 6. *bāb if'allayaf'alluif'ilālen* >

7. aķ boldı at / aķlık / kök boldı / köklüg

196.a.

> 1. toruğ boldı at / bu toruğ / kızıl boldı / kızılılık > 2. yaşıł boldı / yaşıllık / sarığ boldı / sarığlık / toğ renklig > 3. bu toğ renklig / toğ renklig / aķtı yaşı > 4. ala boldı at / ezildi yaṅaķı yaşı birle > 5. egirci boldı / kara boldı / karalık > 6. kara boldı közi / egri boldı közi > 7. aķ boldı / aķlık

196.b.

> 1. yığlındı cehlindin > 2. bu cehlindin yıgılğan > 3. aķ boldı at / kök boldı > 4. toruğ boldı at / kızıl boldı / yaşıł boldı > 5. sarığ boldı / yumşak boldı / çağır közlük boldı / kara boldı > 6. kara boldı / egri boldı közi > 7. aķ boldı

197.a.

> 1. başıladı işke / bāzār boldı andın / kēç qaldı / ustāhlık kıldı anıṅ (üze) > 2. üleş boldı nerse / kegirdi / kegirmek / yarıldı / perhizlik kıldı > 3. yıgıldı işdin / toldı öfkedin / paygāmbārılık da'vā kıldı / üle pişti et > 4. yubıladı anı [feşüşka tuttı anı] / singürdi ta'amnı > 5. edeb öğrendi ya edeblük boldı / yağlaştılar / anundı duşmānķa / toprakķa bulğandı [toprak renklig] / saķlandı (andın) > 6. cem' boldılar anıṅ üze / ağzın yarı aķtı [suvlardı ağız] / 'imāme uçın ıdtı 'imāme sarğan > 7. 'imāme uçı / küydi aṅga / ornadı timür süṅüke / zāhidlık

197.b.

> 1. ustāhlık kıldı anıṅ üze / yas tonın kiğti / bu yas tonı / sürdi ton < 2. terni / butaķlandı / hoşlandı / aṅgar istedi nerseni / öfke kıldı anıṅ üze > 3. taṅgladı andın / ergen boldı / huşümet kıldı aṅga / huşümet / bağlandı < 4. baş bağı bērile / ğarīb boldı / ğālib boldı anıṅ üze / yavukluk istedi < 5. taṅrı taba filān nerse birle / bu

yaşınlık / kesidi / evründi > 6. ____ birle yılğan sözledi / küçün kazgandı / köp oynadı anıḡ birle / laḡablıḡ boldı filān nerse birle / yelingledi ot > 7. niḡāb urundı [burnın yaştı] / kıştı andın / ıraḡ boldı andın [bir yanḡa oturdı andın] / tolandı / emgendi

198.a.

> 1. kırtuldu andın / evrıldı anıḡ taba / sözleştiler / yumşaklık kıldı söz (içinde) < 2. yapşundı anḡa / örperdi misvāk başı / keçti > 3. bezendi ‘avrat yarudı taḡ / saḡlandı / üstāḡ boldı < 4. edeb içinde / nāz kıldı tişi / apuştı yürimek içinde / ____ < 5. ḡatıḡ boldı etmek / sevündi anıḡ birle / carab boldı terāzu / ____ > 6. taḡ uyḡusın uyudı / taḡ uyḡusı / yaḡşı baḡtı nerseke / açıldı çiçek > 7. kēḡlik kıldılar meclis içinde / tekellūf birle faşihlik kıldı sözi içinde

198.b.

> 1. ḡatıḡ aḡsurdı / za‘ferān tūrtündi > 2. pāre pāre boldı èt / bulḡandı balçıkḡa / yaḡladı kendü özni [bulḡandı yaḡ birle] > 3. ḡavî boldı iş / savundı suv birle / kāhil boldı / yalıḡ boldı tonlarındın > 4. peyvestelik kıldı anḡa / tıḡraḡ boldı [celd boldı] / teprendi butaḡ / köydi anḡa yanut bērmek birle > 5. zāhid boldı / et-taḡiyyāt oḡıdı namāzda [taḡiyye oḡıdı ya olturdı namāzda] / ḡulluḡ kıldı taḡrıḡa / ḡulluḡ sürdi anḡa < 6. taḡrı / yumurlandı ḡum / uḡrandı anḡa / ḡaşd kıldı işke / tamar kıldı ekin birini > 7. örtti anı taḡrı raḡmeti birle / yaḡuz kıldı işni / istedi anı / çındar asındı ‘avrat

199.a.

> 1. erklig boldı işke / yapşundı nerse / öküş māl / barınaḡu boldı / ____ > 2. song ḡaldı andın / āzār baḡlandı / bēḡlik kıldı anıḡ üze / teḡiz boldı ‘ilm içinde > 3. tūtsüḡ tūtsüzdi [yaḡşı yıdıḡ tūtsüzdi] / yaḡşı baḡtı / uluḡluḡ kıldı / ol uluḡ / tōküldi < 4.

yaş közindin / katıg ögündi anıng üze / ol ökünç / bürünçük (*boldı*) > 5. endişe kıldı işni / endişe birle okıdı qurānnı / kış ton kiydi / anğdı işni > 6. zunnār bağlandı demiş / örtündi filān nerse birle / sihr aşı yèdi / yelingledi ot > 7. çermendi / tekellüf birle şabr kıldı / şadrda olturdi / arındı / zihār kıldı tişisindin

199.b.

> 1. tutundı tili [taydı tili] / duşvār boldı iş / hoş yıdıg türtündi / toprakka bulğandı / aqtı < 2. çeşmeler / yarıldı yıgaç / endişe kıldı iş içinde / yingrendi nersedin > 3. soyuldi / ulug sindı / ulugluk / bulğandı terigligi > 4. uşandı / tersā boldı / bilmedi anı / ödle isiginde yüridi/ anundı < 5. safarka / özin sakladı / avundı anıng birle / taştı suv / saklandı < 6. kalğan birle / özin sakladı / töküldi yüzi suvı / başçı boldı kişilerke > 7. burtardı / sezdi anıng içinde hayırnı / ininge kirdi ıvuq / muğ boldı

200.a.

> 1. murdār boldı nerse / ulug tındı / fāhiş sözledi sözi içinde > 2. tüyin ürperti çetük / kurtuldi qağudın / bu kurtulmak > 3. küydi anğa / āsānlık kıldı haqqı içinde / yahşı sürdi / kışkandı < 4. kölige / könglek kiydi / avladı annı / bulğandı anıng üze tiriglik > 5. ‘ayb kıldı anğa / bu ‘ayib / qaşın aldurdi ‘avrat / uluş boldı > 6. yigrendi / arturdi anğa / yıgrıldı / büzüldi / keç kaldı > 7. aldadı anı şeytān [telve kıldı iblīs] / onamadı anıng fi‘lini / tüşmegin istedi *andın* ____

200.b.

> 1. ol tüşmek / küpe urundu ‘avrat / tērdi meyveni / burnın eritti > 2. elgi kapırdı / saklandı / sözledi filān nersenı / yalmandı / artuqsı bahşış bērdi > 3. songıca yüridi işning [sürdi işni] / öfkesin yuttı / yatğılıştılar > 4. alçağlık kıldı / dirā‘a kiydi / murabba‘ olturdi / kötrüldi nersedin / ivdi anğa > 5. işitti / alpluk kıldı / şefā‘at kıldı

bêg anġa taba / taġaldılar > 6. bezendi / zārılıġ kıldı taŋrıġa / ħandı suvdın / ārzülüġ buldı < 7. anıŋ likāsıŋa / iglig boldı / açıldı bulıt / kesildi iş

201.a.

> 1. kesti anı özge kişi / bürünçük örtüdi tişi / çulġandı ton birle / mena‘at aldı nerse birle > 2. küçlüġ boldı / bu kuvvet / kıyuġ tüfkürdi / ol kıyuġ tüfkürük / ħanā‘at kıldı ____ > 3. ol terlikke yetküce nerse / fāriġ boldı işke / aġnadı kölük > 4. ħađġurdi anıŋ üze / öğrendi anıŋ birle müslimanlıġa / kıştı andın > 5. ħaptı anı / song ħaldı aşĥāblarındın / süze içti suvnı > 6. ötünç aldı andın yarmaġlarını / ħürmetlik boldı anıŋ birle / ısırga urundı ‘avrat / taşarruf kıldı > 7. öğündi ya‘nî laf kıldı / kıırıġındın aldı nerseni / yahşı söz bar filān ħatında [yahşı biliglik ya kim bar filān ħatında]

201.b.

> 1. arġuru çıktı yabannı / şafkat kıldı anıŋ üze / ħatıġlandı işke > 2. emgek / ħapsadı anı duşmān / āhestelik kıldı işke / bekledi sözni aġzındın > 3. öğündi / sürdi tonı, terni / arıġ boldılar / yıldıradı > 4. yıldırım / āhestelik kıldı iş içinde / küydi / ħalka boldılar / yutıldı ton > 5. ħoş yıdıġ türtüdi / özge kılıġ kılıġlandı / töküldi suv / töleklik 6. iş içinde / aş keçti tamnı / aġrın toldurdi söz içinde / çoġla olturdi > 7. şadaġa kıldı anġa māl birle / kemürdi süŋükni / açuġ boldı yüzi / ‘aşık boldı tişike

202.a.

> 1. yapşundı anġa [eylendi / ol eylemek] / yetik kirdi nerseke > 2. taġaldılar / yarıldı nersedin / yırtıldı ton / tamaġın tıġlattı > 3. berekāt istedi anıŋ birle / teprendi / sürtüdi ħammām içinde / yapşundı anġa > 4. aġnadı kölik / erklendi anı / tã‘at kıldı taŋrıġa [ĥālîş kıldı tã‘atnı taŋrıġa] / yetik kirdi kâhillikġa > 5. endişe kıldı nerseni / avlandı / peyvestelik kıldı taŋrıġa kesildi taŋrıġa / tegşürdi nerseni [bedel kıldı] > 6. nerse birle / künde ki tonın kıdtı / kâhillik kıldı / özin bezedi nerse birle / yük

kötürdiler / kötterdi < 7. tāvānı / yayağ boldı / köçtiler / çulğandı tonı birle / i ve
aldım

202.b.

< 1. nerseni / ol atlığnıng i ve alğanı / işsiz boldı / ol işsizlik > 2. anıngsız boldı tışi /
lağ kıldı / fāl kıldı anıng birle / bu fāl / artuqluğ kıldı / minnet kıldı anıng üze < 3.
anıng üze / kabül kıldı tã‘atnı / sürme kattı köziñge / oğka kirdi anğa / meşel üçün
aydı beytni > 4. ādemî şüret boldı / hîle kıldı / āhestelik kıldı / eligni sildi < 5.
destārça birle / azın azın / bîzār boldı yazuğdın / köçti < 6. orundın / yèdi meyveni /
sarqtı tutaq < 7. taqı yıgaç butaqları / yazuğdın saqlandı / iglig boldı / yalkıttı anıng
birle

203.a.

> 1. başkırdı / ketildi tam / keçti yıllar / tenlig boldı / teklîf ____ < 2. işni / açığ yüzlük
boldı / açığ yüz birle sözledi anğa / elig tekebbür kıldı namāzda / bēlin baqladı > 3.
sindi / kümüş yüzük urundı / qongurdi anı ölüm / rahmet kıldı (anğa) > 4. akru ırladı
/ ısparladı anı anıng taba / aldı anı andın / mündi anğa / şomlandı anıng birle > 5.
kesildi / yelinglendi ot / tattı ta‘āmnı / şikāyet kıldı > 6. uluğ boldı / öğrendi ‘ilmni /
ğanîmet tuttı anı / sindi [ayrılmadın sindi] / oqıttı sözni > 7. endişesiz kirdi işke /
eşnü keçti andın / buyurdi anğa

203.b.

< 1. filān nerseni / ulaştı nerseni / taqtıttı anlarını rüzgār / kerimlik kıldı [küçün
kerimlik kıldı] > 2. sözledi / yüzbağı baqladı / kıyuğ tüfkürdi / ol kıyuğ tüfkürük /
yığlandı yıdığ / istedi < 3. habarnı / ni‘met yèdi / bu ni‘met / yıkıldı / yubıladı anı >
4. berk yirke kirdi / içiñge aldı kitāb nerseni / aldı sözni / sözni tuttı / tañgladı /
orunluğ boldı < 5. işdin / sefihelik kıldı anıng üze / oğşattı özini anğa / biliglik boldı

dîn içinde > 6. taŋladı / hoşlandı anıŋ birle / uyğandı / saklandı yavuzluğdın > 7. cübbe kıldı / dostluk kıldı anğa [sevüklüg boldı anıŋ taba] / köfüklendi iki erini / töküldi teri

204.a.

> 1. otacılık kıldı / tağıldı / uşadı / yiligin çıkardı süŋük___ > 2. perişān boldı iş / yengi boldı / çığırdı terisi / bardı anıŋ taba > 3. katıglıg kıldı işke / kirindi ya'nı çözüldi / kağıdı anğa / mezelendi anıŋ taba > 4. tükendi iş / evrıldı söz / 'azîz boldı / arındı andın > 5. istedi habarnı / habar istegen / inçkelik kıldı > 6. suv sıçıldı anıŋ üze / çinedi süŋükni / oğrılıg kıldı > 7. oğrılık / etük kiydi / berhîz kıldı / bildi işni

204.b.

> 1. tükendi anıŋ katında iş / sürtündi yıgaçka / istişnā kıldı < 2. antı içinde / kişiler arasına kirdi / tişini eritti tiş sızgu birle / tişi nāz kıldı > 3. hu^vār boldı anğa ya kaçtı yaşınmak için / avındı oyun birle / ketildi kılıç > 4. açuk boldı yüzi / 'ārlandı / 'imāme sarındı / bu 'imāme > 5. rahmet kıldı anıŋ üze / çığırdı terisi / öküş 'ilm öğrendi > 6. yundı namāz için / tayandı tayağ üze > 7. tayağ üze / yelinglendi ot / bēlin bağıladı tonı birle

205.a.

> 1. kir boldı elgi / yalguz boldı ra'yı birle / kızardı yaŋağı / yastandı elgini > 2. yelinglendi ot / belgürdi andın filān nerseni / haqqın sakladı nerse üze > 3. hālî kıldı karnını dāru için / kişiler ortasında boldı / iglig boldı / berhîz kıldı > 4. uluş kıldılar anı anlar arasında / kēnglik kıldı er tiriglik içinde tağı < 5. 'iyālî üze / kēnglik kıldılar oturuşda / yahşı sordı habarnı > 6. yıglındı işdın / yan başına tayandı [bir uylukı üze olturdı] / yavukluk istedi anğa ulangu nerse [yakınlık kıldı anıŋ taba] > 7. ulandı anğa / yırağ bardı yirde / şişti urmağdın

205.b.

> 1. s zdi anı g i inde  ayırnı / g man eyletti i ke [  zindi i ni] / ilde ornadı > 2. y zlendi anı g taba /  s n boldı i  > 3. uygandı l/ yak n bildi / bereketlik boldı anı g birle > 4. tutundı sar ynı [sar y  opardı] / asra indi / bul andı yal ık birle > 5. t c kiydi /  iftlendi ti i / egri boldı nerse> 6. yelpindi y lpise birle / egri boldı yı a  / azu  aldı > 7. azu  /   det  ıldı nerseni / Cah d boldı er

206.a.

> 1. sı ındı tan rı a yavuzlu dın / a tı tam a / uvtandı /   ret boldı > 2.   ret  ıldı nerseni /  ar rsız boldı a lı dın [ ik yet  ıldı a lı dın] /  henk t rt ndi / endi esiz t  ti i ke > 3.  s nlik  ıldı i  i inde / bilg s z boldı anı g  ze i  > 4. bozuldı tam /    iz  ıldı / a  boldı / yı landı yıyar > 5. ark sı nam z  ıldı /  or tı andın / ba tı i ke /  av f  ıldı > 6.  rz l   boldı anı g taba /  ındar urundı / in kelik  ıldı i  i inde [ st dlik  ıldı ya t leklik  ıldı] > 7.  hestelik / tefs r  ıldı  yetni / kitti orındın / minnet urdı ____

206.b.

> 1. aydı anı g  ze ayılmadı ın / m ll   boldı / k ydi / boldı nerse > 2. renklig boldı nerse /  h t di /  h tegin / s zledi kelime birle > 3.  ıstı k lige / anundı i ke /  o  yı   t rt ndi /   y b boldı andın > 4. irin lendi ba  / k  l   boldı / artu  yal an s zledi s zi i inde /  vladı > 5. m te ayyir boldı / yaman f l tuttı anı g birle / ol yavuz f l / aynadı   lidin > 6.  drıldı nerse nersedin / uslu  boldı /   kelendi er / temm z ke  rdi < 7.  umda /  avadarlık  ıldı / hav d rlar / yay ke  rdi fil n yirde

207.a.

> 1.  ay l k r ndi anı g taba i  /  drıldı / men zedi atası a / a tı < 2.  um /  ul boldı  avrat / m  im boldı orunda / bul tl   b kdi k k > 3 a u  boldı nerse / a u 

bildim anı / dinlik boldı > 4. bezendi anıṅ birle / unamadı anıṅ üze > 5. kaftān
kiḏti / āsān boldı anṅa iş / kış keçürdi orunda / yigitlik kıldı / hecā kıldı < 6. kelimeni
/ yırak boldı andın / tegdi anṅa < 7. ḥabar / yabanda turdı / tüşdi taḡdın

207.b.

> 1. utru keldi anṅa / keçti ḥaddin / küç kıldı zālīm / erte aşın yēdi [kušluk aşı yēdi]
> 2. yıḡdı kişiler / ol cem‘ bolḡu yir / yol taptı anṅa / āzār boldı anıṅ birle > 3. istedi
işni / kuma tuttı / ol kuma / yalıṅ boldı / şabr kıldı > 4. şabr / cimā‘ kıldı tişike /
yüridi / korḡuldı andın > 5. keçti / atladı adın / örtündi tonı birle / sevündi / küvendi
yürimek içinde > 6. uşandı nerse ol sınımış nerseniṅ uşaqı > 7. yeliṅledi ot / şifā
tapdı öfkesindin / mündi derceke [aştı]

208.a.

< 1. tēgdi anṅa ḥabar / satḡaştı anṅa / aldı sözni aḡzındın > 2. zekāt bērdi / şikāyet
kıldı / açıldı / bezendi anıṅ birle / salındı > 3. qaḡgusuz boldı / söglündi otқа / azın
azın aştı / atandı filān nerse birle / töleklik kıldı < 4. iş içinde / bu töleklik / oḡul
tutındı anı / yüklendi butaḡ / cināyet kıldı anıṅ (üze) < 5. ırladı ya bay boldı /
künyetlik boldı / ārzūladı / ārzū > 6. ḥoş ün tiledi anıṅ üze / kendü özini avuttı anıṅ
birle > 7. meşḡul boldı andın / istedi / öldürdi (anı)

208.b.

< 1. taṅrı / öldi er / ol ölüm / saḡlandı andın > 2. yüz evürdi andın / erlig boldı işke
> 3. ḡandı suvdın / tüz boldı [rāst boldı] / küçlendi anıṅ birle iş üze > 4. yörgeşti /
bezendi bezek birle > 5. song ḡaldı andın [kēç ḡaldı andın] / yāri bēriştiler > 6.
esnedi / tartıştılar / uruştılar / biri biri üze boldı nerse birle > 7. ḡoldaş boldılar /
uruştılar / biri biri songınça yüridi tün taḡı kün

209.a.

> 1. yavuştılar / bitiştiler / oynadılar / mengzeştiler / ğāret kıldılar (anı) > 2. akru
sözleştiler / kelekler otka tüştiler / sözleştiler > 3. karıştı iki nerse / boğazlaştılar /
āsānlık kılıştılar / ____ > 4. öğüştiler / lağ kılıştılar / ögütleştiler / nikāh kılıştılar / ırak
(boldı) > 5. andın / uruştılar / ħased kılıştılar / yāri bēriřtiler / tayandı ānga > 6. ħāzır
boluştılar / ‘ahd kılıştılar / yığlındı < 7. işdin / şi‘r ayıştılar / kezikleştiler / bu kezik

209.b.

> 1. ivüştiler işke / müjde bēriřtiler / ustāhlık kıldı anıng üze / ħilāf kılıştılar > 2. yāri
bēriřtiler / zahār kıldı tişisindin / duřvārlık kılıştılar / tiriglik kılıştılar > 3.
(küveniştiler) / ħumār oynadılar / öküşlük kılıştılar mālları içinde taķı oğlanlar içinde
/ yāri bēriřtiler > 4. ____ bēriřtiler / koyuştılar / alpluk kılıştılar uruş içinde / iřāret
kılıştılar > 5. yavuz laķab koğuştılar / ivüştiler / övüştiler kitāblarını > 6. songlaştılar
işdin / kiriştiler bey‘ içinde [perĥāř kılıştılar bey‘ içinde] / rağbetleştiler < 7. nerse
içinde / ingen körsüz boldı iş / duřmānlařtılar / alıştı iki satığ kılışğan

210.a.

> 1. ziyāret kılıştılar / bozuldı iki söz / tüşti < 2. meyve / baķıřtılar / ulaşu boldı
ĥabarlar / aldatıştılar > 3. def‘ kılıştılar / bērdiler kāziķa / ivdi ānga / küreştiler > 4.
ķur‘a kemiřtiler / kesiliřtiler / tartıřtılar / kıřtı yazukķa > 5. and içiřtiler / ol meřĥūr
turur anlar arasında / atıştılar taş birle / kavurt ____ < 6. nerse / tüzlük kılıştılar / özini
aĥmak körküzdi / ħoldařlık kılıştılar / ozuştılar > 7. uruk taba / dostluk kılıştılar /
müvāfaķat kılıştılar iş üze / kocuştılar

210.b.

> 1.taņgrı öküş berekātlik turur / yetti ānga taņgrı raĥmet birle / ortak boldılar > 2.
özin tuta bilmedi filān sözni aydı / koştı nerse üze / kēç ħaldı işdin > 3. uruştılar /
özin bilmezke koydı / küç kıldı ānga / koyuştılar / payġām ıyıştılar > 4. soruştılar /

āsānlık kılıştılar / meşgûl boldı işdin / mengezeştiler > 5. zî'f boldı / 'ākıl sindi / lağlaştılar / ġāfil boldı andın / özüştiler > 6. karşı turuştılar // kāhillık kıldı / tükel boldı nerse / edgü boldı sökellikindin > 7. iniştiler / ok atıştılar / kâziġa bəriştiler / ħuşūmet kılıştılar

211.a.

> 1. münġeşti nerseler / zaĥmet kılıştılar / elleştiler [ël boluştılar] / söġüştiler / ____ > 2. zulm kılıştılar / küçey boldı iş / ulaştı nerseni anlar arasında / ant (*içiştiler*) < 3. taŋrı tuta / yaŋaġlaştılar / nedimlik kılıştılar içkü üze > 4. 'acemice sözleştiler / aldaştılar / la'net kılıştılar / azġırlık kılıştılar [şuĥluk kılıştılar] > 5. oĥşaştı ikegü / sevüştiler / söġüştiler / yunduruştılar > 6. ħüccetleştiler / baĥıllık kılıştılar filān nerse üze / kaytarıştılar bey'ni / mengeziştiler < 7. iki nersni / rāzlaştılar / sıkşu olturdılar / sersere boluştılar

211.b.

> 1.yunduruştılar iş üze / barın içti içken / tükel boldılar < 2. on / saġır sindi er / yanıştılar > 3. ittifāk kılıştılar / sekreştiler / mîrās alıştılar > 4. va'de kılıştılar / biri biri songınça boldı ħabarlar / şıfat kılıştılar nerseni > 5. turuştılar iki öġür uruş içinde / ulaştılar / ıkıştılar < 6. işni / sol yan tuttılar / saġ yan tuttılar > 7. cevāb ıdıştılar / muĥtelif boldı iş / özini ölüġke kemişti [özin ölüġ körküzdi]

212.a.

> 1. çiftleştiler / ħongşılık kılıştılar / ziyāret kılıştılar / maşūret kılıştılar / sunuştılar [‘āret alıştılar] < 2. nerseni / ġāret kılıştılar / keçürdi taŋrı andın / keçti uruġdın > 3. ħıŋır baġtı / sundı / sözke kirdiler > 4. eligdin elige alıştılar nerseni / singiriştiler iki buġra / /uzun boldı anıŋ üze yaş > 5. sundı anı / melāmet kılıştılar / özin uyġuġa

kemişti / yāri bəriştiler iş üze > **6.** hu^vārladı anı / çağırıştılar / arturuştılar < **7.** kāle bahāsını içinde / artuqluk da‘vası kılıştılar haṭ içinde / yürüştiler

212.b.

> **1.** bey‘ kılıştılar / kılıç birle uruştılar / ayrıştılar / kıştı at yapuğı < **2.** atdın / ayrıştılar / satıg kılıştılar borç birle > **3.** iki cem‘ biri birin kördiler / köründi anġa / yırak boluştılar yırak boldı sarāylar < **4.** oġlan sindi er / ġāfil sindi / sörçekleştiler / bu sörçek > **5.** rāzlaştılar / hicv aytıştılar / dostluk kılıştılar / kēç kaldı bitig > **6.** duşmanlık kılıştılar / yuluştılar / bîzārlık kılıştılar / ündeştiler / hediyye ıdıştılar > **7.** mu‘āraza kılıştılar nerse içinde / yürüştiler [yarıştılar] / cedel kılıştılar anıġ içinde / unuttı anı

213.a.

> **1.** yürüştiler / unaştılar anı anlar arasında / tiledi anı sundı nerseni > **2.** ündeştiler / yıkılmağka evürdi tam taķı ton eskirdi / yırak boldı yanı < **3.** töşekdin / şāfi kılıştılar / tedārik kıldı taķşîrġa / suvarıştılar > **4.** satġaştılar / uluġ turur tanġrı / saklandı andın / atıştılar / tegdi anġa ḡabar > **5.** yavuştılar / küveniştiler / yavuz yıġlıştılar yavuz işdin / nihāyetka tegdi nerse > **6.** örtüldi évi içinde ya sindi > **7.** tükel boldılar / biri biri songınça keldi bitigler / taķşîr kıldı iş içinde

213.b.

> **1.** dāru kıldı anıġ birle / ikeġü tüz boldılar / uluştı kurtlar [uluştı bōriler] > **2.** **bāb istaf‘ale – yastef‘ilü – istif‘ālen** > **3.** istibrā kıldı kara başını / kēç kördi anı [keçledi anı] / ısındı ton birle > **4.** okımağ tiledi andın / ḡabar sordı andın / yubuladı / kōrkı andın > **5.** koldaş tuttı anı / duşvār boldı anıġ üze iş / ḡoşnūd kılmak tiledi andın > **6.** ḡoş kördi suvını / ġurbet sēzdi anı / kaṭıġ küldi > **7.** bitmek tiledi andın / çıkarmak tiledi anı / derece derece aşurdı anı / yaruqluk istedi çıraġ birle

214.a.

> 1. yāri tiledi tanğrının duşmān üze / yangıluğ aytu bėrmek tiledi andın qur'ānda / yangıluğ (*qılu bėrdi*) < 2. aŋga / kėrksüz kėrdi anı / tuzluğ kėrdi anı / qurtarmaq tiledi / bitmek tiledi < 3. kitābnı / yırağ kėrdi anı / kėndürmek tiledi andın / 'aṭā tiledi andın / yāri tiledi > 4. nık-bahtlıq tiledi andın / tanuqluğ tiledi andın / şehid kılandı filān > 5. bu şehid / yāri tiledi andın / oqımaq tiledi andın < 6. şı'rnı / yırağı barınça qatıqlandı / qutğardı anı yoğalmağdın > 7. özi üçün ödürdi nerseni / terge tuttı ter erini / ol ter

214.b.

> 1. song qaldı / özini esirlikke bėrdi / sevündi anıŋ birle / ol < 2. yüz açuqluğı / bilgen boldı dīni içinde / butı arasıŋa kıstı tonrı / butı arasıŋa qattı < 3. it qudruqını / taş birle istincā kıldı / erdi / yügürtti atnı > 4. ündedi konuqnı / ħor kėrdi anı / ħabar istedi andın / artın çevürdi < 5. kıbleğa / yubuladı anı / içiŋge aldı qorquqnı / keçiğ kėrdi anı > 6. bekledi qur'ānnı / yığladı / ol közyaşı > 7. 'imāret tiledi andın / yarlıkamaq tiledi tanğrıqa yazuğındın / tefsir tiledi andın / uluğ sindi

215.a.

> 1. köp tiledi nersedin / yağmur tiledi / yāri tiledi andın [ħamlet tiledi andın] / qaçtı > 2. qaçurdı anı / inkār kıldı işni / avundı qoldaşı birle > 3. ħaş kılmmaq tiledi anı kendü öziŋge / eksitmek tiledi bahādın > 4. ötünç tiledi andın yarmaqlarını / qopmaq tiledi andın işke / çıkardı özni ____ < 5. nerseni / yoğnaldı ekin / tanğ kėrdi anı / yığıldı < 6. işlerni / yığıdı erenler / innā lillāhi ve innā ileyhi rāci'ün tēdi > 7. emdürmek tiledi / şefā'at tiledi andın / bilmek tiledi andın rāynı / kesikke tiledi andın

215.b.

>1. menfâ‘at aldı anıñ birle / irkildi suv / ƙatıǵlandı yıraǵ barınça > 2. başladı anı / and içmek tiledi andın / ƙalife tıktı anı / kâle bérmezdin burun aldı andın < 3. yarmaqlarnı / yaǵşı baǵtı nerseke / za‘ıf kördi anı / tañsuƙ kördi anı > 4. ol tañsuƙ / raħmet tiledi andın / tükel aldı ƙarācnı / ‘arlandı andın > 5. rûzî tiledi andın / ötti ƙarnı / tükel aldı nerseni > 6. baǵlandı anıñ üze söz / burnıǵa suv ƙattı / sözlemek tiledi andın > 7. ƙaƭa tuttı anıñ üze nerseni / yapuşı aña / yoƙattı anı

216.a.

> 1. tiǵşürmek tiledi nerseni nerse birle / ustāhlıƙ ƙıldı aña / ivdürdi anı > 2. ivdi kendü / işlemek tiledi andın / ƙarşu turdı ƙıbleǵa > 3. tükel ƙılmaƙ tiledi andın / mühlet tiledi andın / indürdi anı berk yirdin > 4. bilgüsüz boldı anıñ üze iş / muħkem boldı nerse / boyun sundı < 5. tañrı buyruǵına / yèdürmek tiledi andın / bilgüsüz boldı söz / yapşundı > 6. uluǵ kördi anı / bildürmek tiledi andın / oƙturmaƙ tiledi andın / keçti andın burun > 7. burun keçürdi anı / uluş ƙılmaƙ tiledi / örtmek tiledi sırrnı / yarıƙ kiydi

216.b.

> 1. tiledi tañrıdın şabrın / düstür tiledi andın iş içinde / düstür tiledi < 2. beg üze kirmek içinde / amān tiledi andın / körklüg kördi anı > 3. irig kördi anı / saǵlandı sidükdin > 4. tüz boldı iş / yaǵşırak kördi anı anıñ üze / otacılıƙ tiledi ikinge > 5. yundurdi anı / yalǵuz boldı ra‘yı birle / yengi nerseni > 6. kendü yengi boldı / tüsin yülüdi [ƙısıƙnı yülidi] / sarmaƙ tiledi nerseni / yāri tiledi andın > 7. midād aldı divîtdin / mezeliǵ boldı anı / yaǵmur ƙıƙardı yel bulutdın

217.a.

> 1. örtüldi ay [yaşındı ay] / karar kıldı er / küçi kavî boldı [berk boldı köçi] /
karârsız (kıldı anı) < 2. korkunç / hiyânetlîğ kördi anı / hâş kıldı anı kendü özinge >
3. mücâb tiledi kâle bahâsındın / yönglük boldı nerseni / horladı < 4. erni / karârsız
kıldı anı korkınç / saklandı tilemekdin > 5. sezâ boldı nerseke / yinçke boldı nerse /
kullukda tuttı anı > 6. helâl kördi harâmını / delîl tuttı anıng birle anıng üze / horladı
anı / azdurdı (anı) < 7. şeytân / kölige kılındı yıgaç birle / gillesin aldı sarâyınıng
[terge bërdi sarâyını] / ____

217.b.

> 1. kötürdi yükni / köçtiler sarâyдын / kördiler yengi aynı > 2. ol aynıng evvel tüni /
çakırdı toğmak katında oğlan / yağmur yağdı > 3. açuk boldı yüzi / tamâm kıldı anı /
isig suvka kirdi / eskirdi tam > 4. örtündi kalkın birle / kuytu içinde boldı > 5. tolar
boldı kölükni takı yumşak boldı töşekni / sezâ boldı şevâbğa / kongurdı [tüpledi /
kapsadı nerse] < 6. nerseni / tükel aldı harâcnı / bahşîş tiledi andın nerseni / tiledi
açılmaqnı < 7. nersening / yandurdı otnı / oğlan anası kıldı qarabaşını / tükel aldı anı

218.a.

> 1. çömelü olturdi / ol ivmek üze turur > 2. avunçasız boldı < 2. andın / emânet
koydı anğa / otalamaç tiledi otacıdın > 3. berk bağladı kapuğnı / yamaşık bolmadı
ta'amnı > 4. yir tutundı ilni / âsân boldı iş / nevmîd boldı --> 5. uygandı / yakîn bildi
işni / tevbe kılmak tiledi < 6. yazuk kılğandın / icâbet kıldı taŋrı du'âsını / gümânlîğ
kıldı hadîş kılğan / hoş kördi anı [yahşı kördi]

218.b.

> 1. mübâh kördi anı / rāhatlandı / ol tınçlık / taŋrınıng rahmeti > 2. kıştı anğa /
bahşîş tiledi andın / çökti tēve > 3. yahşı kördi nerseni / arturmak tiledi andın /

evürmek tiledi sözni / fayda aldı < 4. ‘ilmni / ğālib boldı anıḡ üze şayṭān / sıġındı tanġrıġa > 5. kurtarmaḡ tiledi andın / eḡgülükni tiledi tanġrıdın / tezgindi tegirmen / ziyāret kılmak tiledi dostıḡa > 6. maşūret kılmak tiledi andın / yelıḡledi ot / ġāret tiledi nerseni / yaruḡ boldı nerse > 7. revā kördi ḡakemni / egri boldı ay [yinḡke boldı āy] / çerig tiledi

219.a.

> 1. peyveste ḡan kördi tişi / ‘avz tiledi andın / yayıldı ḡabar > 2. öfkedin küydi / satmak tiledi ḡul / yaraġı yetti işke > 3. muḡāl boldı nerse / artuḡluk kıldı anıḡ üze / uzun boldı nerse > 4. bozmak tiledi bey‘ni / keçürmek tiledi yazuḡni / kışturmak tiledi anı [meyl kılmak tiledi öziḡe] / peyveste ____ < 5. ḡayırnı / küḡ kıldı anġa / rāst boldı / ḡarār kıldı anġa / ‘āşık boldı anġa > 6. ‘āşık kıldı anı tişi / açuḡ bildi işini / kendisi açıldı iş > 7. borḡ tiledi / yāri tiledi andın / yumşak boldı nerse

219.b.

> 1. ḡorladı anı / tekesindi tişi eḡkü > 2. cevāb tiledi danışmandın / istincā kıldı / yumşak boldı / dād tiledi sülṭandın < 3. filān üze / küni yol tiledi ya hediye tiledi / urunḡ tiledi ḡāzi / örtüdi tonlarını > 4. boyun sünmezlik kıldı / yaḡşı sürdi ḡabarnı / ḡoşnūd kıldı andın / baḡşış tiledi andın > 5. ündedi anı öziḡe / saklamak tiledi andın / ḡazġanḡ tiledi ḡuldın [kılmak / si‘āyet tiledi ḡuldın] / cefā kılgan kördi anı / örtüldi > 6. şifā tiledi / suv içürmek tiledi / şişti ḡarnı / arḡan yattı / sucük boldı < 7. nerse aġzın içinde / sucük boldı anı / ğālib boldı anıḡ üze / kızladı kāle anı

220.a.

> 1. imlā kılmak tiledi kitābnı / aradın çıkardı anı / çıkarmak / yavuz kıldı anı > 2. muḡsuz boldı andın / vaşiyyet kıldı anġa ḡayırnı > 3. tükel aldı andın ḡaḡḡını /

erklig boldı anıñ üze [ğālib boldı anıñ üze] / terik ıoğtı anı > 4. uvtandı andın / āzdurđı anı / yoldın ııķardı anı iblīs > 5. ivdi tēve yūrimekte / uzun boldı tün / uzak boldı yūrimek / tēve boyninga asıldı taķı mindi / hemīşe boldı benim birle filān / çerig boldı / otluğ (boldı) < 6. yıgıldı kişiler / ķatıg boldı kün / ķatıg kün > 7. ķatıg kün / toruğ boldı at / ķarıştı iş / eskirdi nerseni

220.b.

> 1.yaş birle toldı közi / irig boldı nerse > 2. yapuldaķla mündi atnı ya'nı eğersiz mindi atnı / sucük boldı nerse / ķarārsız boldı / ķara boldı > 3. boğdadı anı küreşmek içinde > 4. ol boğdamak / sökel kögsi hırladı / yuvalandurđı taşnı / seyrek tiktı tonnı > 5. yorğa boldı at / ol yorğa at / şākerdelik ķıldı anğa / ıhtardı gūrler > 6. yıgđı nerseni / ol nersening uluğrak uluşı / ürpertti tonnı / ürperdi kendü > 7. ol ton öpürücüki / kükredi arslan / kizledi nerseni / kāğıdka tıgürdi atğan / bukürtmege tikürdi atğan

221.a

> 1.endāze ķıldı / endāze ķılğan / uşak attı [uşak attı yūrimek içinde] / sık hať > 2. yüzlük urdı kölükke / ıatlattı barmaķlarını / bezedi anı / ol bezek > 3. simāb türtti yarmaķlarğa / bismillah tēdi / kōngēk kiydürdi anğa / ol kōnglek > 4. gelberledi topraķnı / beyān ķıldı [tilmeçlik ķıldı sözke / terceme ķıldı] / ol tilmeç > 5. ķarār ķıldurđı anı / ķuyu ķattı başını / yıldıratı anı / ün ķıldı ķarın > 6. yüzi üze kemişti anı / tepretti meylni közi içinde / tepretti ____ < 7. ağızı içinde / bilgüsüz bitidi bitigni / yıraķ ķıldı anı / yokattı anı / ötti balaban / anğaru berü ____

221.b.

< 1. boğazı içinde / tepretti dārunı ağzında / ötti kögercin / qarāṅḡku boldı tün > 2. kōrkup tepretti kuḍruḡını / açıldı haḡ / teprendi / tepretti < 3. suvını ağzı içinde / tepretti yılan tilini / ün kıldı < 4. tegirmen / tepretti anı / qarıştırdı çaḡırını / taḡıttı anlarını zurkār > 5. ün kıldı silāḡlar [çıḡṣadı silāḡlar]/ şefḡat kıldı anıṅ üze / çevrülde erkek tavuḡ < 6. tişi tavuḡ tegresinde / yaḡşı kılmadı işni / ḡadrsiz iş / yıḡdı anı > 7. ötti kögercin / boḡurdadı kūza suv içinde / aḡtırdı suvını

222.a.

> 1. ötti serçe / ötti baḡa /çıṅḡradı < 2. ḡoṅḡraḡu / ün kıldı etḡün / kiterdi anı orındın > 3. tepretildi yir / teprenmek / ulaşı bitidi haṡnı / tamuzdı suvını > 4. çıṅḡradı timür / tepretti anı / yufḡa tokıdı > 5. bilgüsüz sözledi sözni / yoḡattı / soḡrandı < 6. öfkelik / ün kıldı etḡün / ötti ḡarluḡaḡ > 7. bezedi kitābnı [yaḡşı bitidi bitignı] / yuvalandırdı taşnı / ḡatıḡ küldi / sıḡdı anı

222.b.

< 1. nersedin > 2. örtüḡlük sözledi er [dīvāne boldı er] / vesvese kıldı şeyṡān köṅḡli içinde > 3. ol vesvese ḡılḡan / ün kıldı etigler / uludı ḡurt > 4. vā-veylî tēdi > 5. yuvalandırdı taşnı > 6. salıncaḡ birle oynadı oḡlanlar / ol salıncaḡ / çoḡlaştı erenler > 7. ol çoḡlaşmaḡ / kekildedı tavuḡ

223.a.

> 1. kekildedı tavuḡ yumurtalamāḡ ḡatında / yip etük kiydürdi aṅḡa > 2. kesmük urdı itke / ol it kesmüḡi / urdı kölikni iki ḡulaḡı arası > 3. çıktı erkek tavuḡ uruşındın / lā havle vela ḡuvvete illā billah tēdi / çeviḡ kemişti keveḡke / ḡursaḡın (toldurdı) < 4. ḡuş / ḡarıdı er taḡı işdin ḡaldı [‘āciz boldı er cimā‘dın] / kölükni otaladı kölük otacısı > 5. erḡlig boldı er erenler üze [muşallaṡ boldı er erenler üze] / redā örtti aṅḡa /

za‘ferānka boyadı tonrı [hayrî boyadı] > **6.** ol za‘ferān / hayye ‘alāş-şalāt tēdi / sedāb
kattı küveçke / bekçilik kıldı (*anınġ üze*) > **7.** ol bēgle küçi / çala pişürdi

223.b.

< **1.**söglüncini / köz bağucılık kıldı er / ol köz bağucı / çatıġ üni birle sözledi < **2.**
sözni / uluġ kıldı loġmanı / kevşedi kölik / tiz ton kiydürdi ānga > **3.** i ve yüridi /
nişān urdı kitābgā > **4.** savuġladı er cimā‘ katında / ol savuġlaġan er cimā‘ katında /
yapraġladı ekin > **5.** bōrük kiydürdi ānga / arġan bastı anı [arġan yatġurdı] > **6. bāb**
tefe‘lele yetefe‘lelü tefe‘lülen > **7.** cilbāb kiydi [ol cādır dastār örtüdi ya terinçek
kiydi] / ol kēng ton ya terinçek / yaşru kaçtı / yuvalandı taşrı

224.a.

> **1.** küvenü yüridi / yüzlük örtüdi / çatladı barmakları / laf kıldı [üstadlık da‘vası
kıldı] > **2.** zındık boldı [tersā boldı] / ol kıyāmetka bütmeġen / terlik kiydi / dervîş
boldı er > **3.** ol dervîş / könglek kiydi / tili tutuldı / qarār kıldı / tolandı > **4.** kuyu kattı
başını yıldıradı yıldırım / tolanmadı < **5.** iki iş arasında / teprendi yoğun it / tekellüf
birle ____ [aġ aġ tēdi] > **6.** ġargara kıldı / tutundı söz içinde / ulġaydı oġlan [ereydi
oġlan] > **7.** ġu^vār boldı er [alçaġ boldı er] / aġtı su^v yir üze

224.b.

> **1.** teprendi / adaġ baġı urundı tişi / teprendi / yitig kirdi işke > **2.** teprendi / qarārsız
boldı töşeki üze > **3.** yip etük kiydi / çala pişti ét > **4.** tiz ton kiydi / bōrük kiydi /
arġan yattı ya tüşti > **5. bāb temef‘ele yetemef‘elü temef‘ülen** > **6.** ol miskîn / yünġ
ton kiydi / ‘imāme sarındı > **7.** öfkedin toldı

224.c.

> 1.töküldi suv / ötti ya öküş sözledi –sözledi– / çığııldı > 2. yalın örperti erkek tavuğ [tersin örperti erkek tavuğ uruşmak üze] / sevündi > 3. ǵaldı kölike / kışka boldı kölike > 4. rāst boldı iş / başın kötürdi / tağııldılar / yalın örperti / ǵatığ boldı < 5. savuğ / ol ǵatığ savuğ / sundı tağı uzandı [tar teldi] / ħîre boldı köz > 6. ol kör / ħîrelikları / tüz boldı ya ǵatığ boldı / tağııldı -tabanı çefrük boldı/ yüksek boldı / çığııldı > 7. ǵatığ boldı kün / ol ǵatığ kün / açığ boldı yüzi

DİZİN

‘x

‘acemce sözle-	Yabancı dille konuşmak, 68-b/7, 181-a/2
‘acemî	Yabancı olmak, 63-a/7, ‘a. bol-, 134-b/7, 141-b/7
‘acemîce sözle-	Yabancı dille konuşmak. -tiler, 211-a/4
‘âciz	Güçsüz duruma getirmek ‘a. bol-, 11-a/2, 110-a/6, 223-a/4 ‘a. kıl-, 145-a/2, 156-b/5, 165-b/5,
‘âcizlik	Güçsüzlük 165-b/1
‘aḏāb	Ceza, azap 30-b/2, 118-b/7, 132-I--a/7, +nı, 165-a/5 ‘a. kıl-, 162-b/2
‘âdet kıl-	Alıştırmak. -dı, 205-b/5
‘adl	Adalet, doğruluk +ke, 136-a/1
‘afv kıl-	Affetmek, bağışlamak, 88-a/6, 120-a/6, 160-a/4
‘ahd	Söz vermek, ahdetmek. 8-a/2, 96-a/1, 177-b/5, +din, 82-a/4 +i, 177-b/5 +inde, 96-a/2 +ine, 8-a/1 +ke, 47-a/6 +ni, 52-a/3, 61-a/7, 143-b/6, 161-a/7 ‘a. kıl-, 96-a/1 ‘a. kılış-, 179-b/6, 209-a/6

‘aksince kıl-	Bir şeyin tersini yapmak, 12-b/2
‘aḳd	Sözleşme +ı, 177-b/6 +ları, 6-b/2 ‘a. kılış-: Sözleşme yapmak 177-b/5
‘āḳıl	Akıllı. 22-b/1, 210-b/5
‘aḳl	Akıl, 21-b/6 +ı, 26-b/2, 77-a/2, 111-b/2
‘alef	Yem, 18-a/2, 187-a/2
‘ālem	Herkes, 19-a/6, 121-b/1
‘alemlik	İşaret, 175-a/2 / ‘alemlig 173-b/7
‘aleyh-i es-salām	Allah'ın selamı onun üzerine olsun, 161-a/3
‘ālim	Bilgili, 158-b/7
‘ām	Umumi, genel. 175-b/7
‘amel	İş +din, 22-a/6 +i, 99-b/1, 155-b/ 2 +in, 182-b/6 +ni, 145-b/7
‘ār	Ayıp, rezalet. 101-a/4
‘arab	Arap, 151-a/5

‘arabî	Arapça +ge, 162-b/2
‘arafât	Arafat +dın, 158-a/3
‘âret	ödünç alıp vermek 156-b/2, 182-a/4, 212-a/1
‘ârlan-	Utanmak -dı, 204-b/4, 215-b/4
‘arż	Değer ‘a. bir-: Değer vermek , 80-a/3
‘arżu	Arz, sunma. +ya, 79-b/2
‘âşk	Aşk +dın, 85-a/5
‘âşık	Aşık 41-b/6, 42-a/2, 94-a/7, 101-b/6, 102-b/1, 108-a/7, 126-b/4, 154-b/5, 175-a/5, 188-b/3, 201-b/7, 219- a/5
‘aşr ur-	Kuranı Aşr-ı Şerif’e kadar okumak, ezberlemek, 165-a/3
‘aţâ	İhsan, lütuf, 156b3/, 214-a/3 +sınga, 190-a/6
‘avrat	Kadın, karı, 8-b/2, 14-a/2, 22-b/3, 25-a/7, 33-b/5, 40-a/7, 44- b/7, 50-b/6, 54-b/6-7, 64-b/3, 71-a/3, 98-b/6, 99- a/7, 103-a/4, 104-a/, 146-a/1, 158-b/2, 174-b/1, 185-a/5, 198-a/3, 198-b/7, 200-a/5, 200-b/1, 201- a/6, 207-a/2 +ke, 64-a/6, 110-b/3, 114-b/7 +nı, 149-a/7, 4-b/2 +ning, 50-b/5
‘avż	Bedel,

80-b/4, 147-a/6, 173-b/4, 190-b/1, 219-a/1
+sız, 127-a/5

‘ayb Ayıp,
2-b/1, 11-a/5, 11-b/2, 36-b/4, 41-b/7, 43-b/6, 175-a/1, 200-a/5
+ın, 165-b/6
+lük, 42-b/2

‘ayble- Ayıplamak
-di, 2-a/7, 11-b/2
-er, 2-a/7

‘ayblemek Ayıplamak
2-a/7

‘azîz Aziz, değerli,
29-a/3, 152-b/5, 189-a/4, 204-a/4
+likke, 171-a/3
+likni, 132-I--a/4

‘ibret İbret. 185-b/1

‘iddet tut- İddet süresine girmek, 189-a/1

‘ilm İlim,
18-b/3, 81-b/4, 158-a/2, 165-b/4, 199-a/2, 204-b/5
+din, 18-b/2, 85-b/6, 185-b/7
+lik, 61-b/1
+ni, 12-b/7, 145-b/1, 147-a/1, 156-b/6, 203-a/6, 218-b/4

‘illet Hastalık,
37-b/4, 47-a/3, 86-b/2, 138-a/2, 189-b/3
+i, 86-b/2, 138-a/6
+lik, 116-a/7, 116-b/3, 137-b/3
+ni, 158-a/1
+sız, 15-b/6

‘imāme Sarık,
171-b/5, 197-a/6, 204-b/4, 224-b/6
+ni, 77-b/7, 79-b/6

‘imāmet	(Bkz. ‘imāme), 189-b/4
‘imāret	İmarethane, 161-b/6, 214-b/7 ‘i. kıl-: Bir yeri mamure haline getirmek, 57-b/5-6,
‘irāk	Irak +ka 148-b/2
‘iyāl	Aile üyeleri 158-b/1 +i, 144-b/2, 165-a/, 205-a/ +ınğa, 84-b/1 +līg, 158-b/1 +ning, 84-a/1
‘izzî	Değerli, kıymetli 11-a/1
‘ömür	Ömür 63-a/7, 160-b/6 +ni, 118-a/4, 139-b/7
‘özü	Özür 185-b/1 +ni, 160-b/2 +lük, 144-a/6 ‘ö. ay-: Özür dilemek, 9-a/2,
‘uķūbet	Ceza, 169-a/5, 177-a/4
‘uzzeb	Ergen, bekâr: 130-a/5

A

a‘za	Vücut organı +larında, 67-a/5
ābādān	Mâmûr 57-b/6 ~ abdan, 21-b/4

aç	Aç, 50-a/3, 60-b/5, 93-b/3, 116-b/6, 206-a/4
aç-	Açmak -tı, 6-b/4, 7-b/1, 8-b/2, 18-b/2, 32-b/3, 50-a/1, 52-a/6, 63-b/1, 66-b/4, 80-a/5, 80-b/7, 89-a/2, 93-b/3, 116-b/5, 119-a/2, 120-a/4, 120-b/2, 123-a/2, 125-a/3, 140-b/5, 141-b/6, 144-a/6, 144-b/1, 146-b/4, 153-a/1, 154-a/1, 158-b/3, 159-a/2, 163-a/3, 163-b/2, 175-a/5, 176-a/5, 184-b/7 -ğan, 8-b/2
açığ	Acı olmak, surat asmak, 61-a/3, 68-a/5, 109-a/5-6, 120-b/7, 134-b/2-3, 152-b/4, 160-a/6, 163-b/3, 203-a/2, 224c/7
açık	Açık 55-b/2
açıl-	Açılmak -dı, 32-b/5, 42-a/4, 59-a/6, 78-a/2, 85-b/3, 89-a/3, 119/4, 122-b/5, 123-a/1, 123-b/1, 144-a/2, 158-b/3, 159-a/1, 175-a/5, 189-b/6, 193-a/5, 194-a/4, 195-a/6, 195-b/2, 198-a/6, 200-b/7, 208-a/2, 219-a/6, 221-b/2 -mağını, 217-b/6
açku	Açık 144-b/2
açlık	Açlık +dın, 206-a/2
açmak	Açma 159
açuğ	Açık, 42-a/4, 89-a/3, 93-b/7, 133-b/3-4, 140-b/5, 163-b/1, 164-a/4, 201-b/7, 204-b/4, 207-a/3, 217-b/3, 219-a/6 +luğ, 163-a/4 +luğı, 214-b/2, 175

açur-	Açıklamak -dı, 173-b/5
adāb	Edep +nüng, 179-b/6
aḍak	Ayak 81-b/6, 96-b/6, 115-a/3, 224-b/1 +ı, 12-a/3, 15-a/5, 26-a/6, 30-b/5, 61-a/4, 80-a/6, 96-b/5, 121-b/2, 182-a/3 +ın, 26-a/6 +ındın, 60-a/7, 66-a/6 +ınga, 81-b/6 +ınıg, 111-a/3 +lıg, 110-a/1
ādemî	İnsanoğlu (beşeri), 202-b/4
adım	Adım, 87-a/7, 87-b/1 +lıg, 113-a/6
adine kıl-	Toplanmak, bir yere gelmek, -duğ, 166-b/6
aḍır-	Ayırmak -dı, 11-a/3, 20-a/3, 22-a/5, 22-b/6, 25-a/1-4, 39-b/5, 89-b/5, 189-b/1
aḍna-	Değişmek. -dı, 68-b/7 -mış, 26-a/2
aḍnar-	Bozulmak, değişmek -dı, 26-a/1, 62-b/7
aḍrıl-	Ayrılmak: 180-a/4, 187-b/7 -dı, 28-b/2, 42-a/3, 180-a/3, 187-b/7, 190-a/7, 194- b/2, 195-a/4, 206-b/6, 207-a/1 -dılar, 187-a/6 -mış, 25-a/2

āfatlıĝ	Afet, bitki hastalıĝı 139-a/1
aĝ	Avlak, 39-a/4
aĝaç	Aĝaç +ını, 7-a/4
aĝın	Konuşamayan, dilsiz 98-a/3, 135-a/3-4
aĝır (I.)	Aĝır 68-b/7, 78-a/4, 110-b/6, 133-b/7, 134-a/1, 147-a/6, 148-a/4, 149-a/4, 154-a/5, 168-b/5
(II.)	(Söz) gücü +ın, 201-b/6
aĝırla-	Birini aĝırlamak, 151-a/1 -dı, 151-a/1, 168-b/4, 169-b/6, 172-a/4
aĝırlük	Günah, suç +ni, 33-b/4
aĝız	Aĝız 13-a/, 89-a/, 144-b/, 165-a/ +ka, 64
aĝlıĝ bol-	Üstün gelmek -dı, 185-b/3
aĝna-	Kımıldamak, debelenmek -dı, 201-a/3, 202-a/4
aĝnat-	Debelendirmek -tı, 167-a/5
aĝır-	Aĝırmak, şişmek -dı, 95-b/2

ağır emle-	Tartmak 68-b/7
ađrđđ	Ağrı +ı, 167-a/2
ağu	Zehir 43-b/7, 75-b/4
ağız	Ağız +ı, 62-b/7, 74-a/4, 96-b/1, 105-b/3, 113-a/3-4, 126-a/4, 139-a/6, 197-a/, 221-a/7, 221-b/3 +ın, 123-a/1, 197-a/6, 219-b/7 +ında, 221-b/1 +ındın, 16-a/5, 20-a/5, 58-b/1, 201-b/2, 208-a/1 +ında, 33-b/4, 144-b/4, 154-a/4, 174-a/2 +ını, 161-b/1
āh	(Ünlem) Ah! 206-b/2 *ağ ağ, 224-a/5
āhenk	Ahenk, 206-a/
āheste	Aheste, yavaş, 17-a/7, 26-b/5, 85-a/2 +lık, 84-a/3, 201-b/2, 206-a/7 ~ +lik, 201-b/4, 202-b/4
āđır	Son, +ında, 121-b/2 +ında, 165-b/7, 184-a/7
açmak	Ahmak 102-a/2, 107-a/7, 107b1/, 112-a/5-6, 112-b/7, 133-a/5, 136-a/3, 210-a/6 +ka, 167-b/6
ağsak	Aksak, topallayan, 94-a/4-5
ağsıl	Pamukçuk “Candidiasis”, 138-a/2

aḥsur-	Aksırmak, hapşırmak -dı, 198-b/1
aḥşam	Akşam 64-b/5
aḥ	Ak 36-b/1, 112-b/1, 140-a/7, 170-b/3, 195-b/6, 196-a/7, 196-b/3-7 +ı, 93-b/7, 112-b/1 +lık, 34-a/6, 195-b/7, 196-a/7
aḥ-	Akmak -ğan, 31-b/7, 37-b/5, 92-a/4, 99-a/4 -ıp, 106-a/3 -tı, 18-b/5, 27-b/2, 28-b/4, 31-b/6, 37-b/5, 40-b/7, 41-b/3, 46-a/4, 68-a/4, 92-a/4, 98-a/5, 99-a/4, 193-b/2, 194-b/3, 195-a/5, 196-a/3, 197-a/6, 199-b/1, 207-a/1, 224-a/7
aḥar-	Beyazlanmak -dı, 36-a/7, 187-b/6
aḥın	Akın 46-a/4, 145-a/4
aḥır-	Ağarmak -dı, 4-b/6, 19-b/6, 20-b/1 -ur, 4-b/7
aḥru	Yavaş, 13-a/7, 17-b/1, 25-b/3, 26-b/5, 47-a/1, 203-a/4, 209-a/2
aḥrun	Yavaşça, 177-a/7 ~ aḥurun , 17-a/7
aḥsur-	Aksırmak, hapşırmak -ğanğa, 162-b/6
aḥtır-	Dökmek (Bkz. aḥtur-) -dı, 27-b/3

a�tur-	D�kmek a�tur- 17-a/7, 68-a/4, 157-a/7, 165-a/5, 169-b/4, 175-a/4, 221-b/7,
al-	Almak -d�, 3-a/5, 4-b/2, 13-b/5, 14-b/4, 25-b/4, 40.-b/5, 42-a/6, 44-a/1, 46-b/1, 49-a/4, 51-b/5, 55-a/1, 57-b/4, 59-b/5, 60-a/2, 68-b/2, 79-b/2, 106-a/3, 117-b/5, 129-a/3, 142-a/4, 158-a/2, 166-a/2, 168-a/2, 185-b/1-5-7, 186-a/3, 186-b/2-3-5, 187-a/4-7, 188-a/7, 188-b/2-3, 189-a/5, 190-b/1-2, 191-a/7, 191-b/2, 201-a/1-6-7, 203-a/4, 203-b/4, 205-b/6, 208-a/1, 214-b/5, 215-b/1-2-4-5, 216-b/7, 217-a/7, 217-b/6-7, 218-b/3, 220-a/3 -d�m, 202-a/7, -�an, 129-a/4, 181-a/1 -�p, 120-b/2, 161-b/4 -u, 152-b/6, 157-a/6 -u bilmez, 73-b/5
al�n-	Al�nmak -�nm��, 15-a/2, 20-b/6, 24-b/5, 46-b/
al��-	Birbirinden almak -����, 209-b/7 -����lar, 132-I--a/3, 211-b/3, 212-a/1-4
ala	Ala 99-a/4, 99-b/, 160-b/, 173-b/, 196-a/
alay	Alay 23-b/4
al����	Kısa, yumu��ak uslu, 189-b/7, 224-a/7
al����lı�	Yumu��aklı� 200-b/4
al��	Al��, 39-a/5 ~ al��u , 171-a/4
alda-	Aldatmak

	-dı, 26-b/1, 49-b/6, 72-a/3, 85-b/2, 124-a/1, 164-b/4, 179-a/7, 182-a/3, 200-a/7 -ğan, 108-a/6
aldaş-	Birbirini aldatmak -tı, 180-a/6 -aşılar, 211-a/4
aldatış-	Birbirine aldattırmak -ılar, 210-a/2
aldağ	Hile, dalavere 124-a/2, 176-a/6
aldat-	Aldatmak -tı, 21-b/6
aldur-	Aldırmak -dı, 200-a/5
alın	Alın 27-b/5 +ning, 119-b/ +ı, 3-b/1, 27-b/4
alnaş-	(Askerler) düşman üzerine akın etmek -tı, 126-b/3
alp	Alp, cesur 96-a/4, 131-b/2, 132-II--a/6, 133-b/6-7, 137-a/6-7, 175-a/2
alpluk	Kahramanlık +ka, 167-a/
alpluk kıl-	Cesurluk, kahramanlık yapmak 200-b/5
alpluk kılış-	Birbirine kahramanlık yapmak 178-b/5, 209-b/4
altı	Altı +da, 60-a/2

	+ınçı, 12-a/3
altun	Altın 20-b/3, 174-b/ +ı, 20-b/3
altun	Altıncı 81-a/6
altunla-	Bir şeyi altınla süslemek -dı, 140-a/6, 162-a/7
amān bir-	Güvendirmek -di, 168-a/4
amān bir-	Güven, itimat istemek 216-b/2
āmîn	Âmin 170-a/2
ana	Anne, ana +dın, 108-a/4 +sı, 172-a/3, 217-b/7 +sındın 22-b/6, 25-a/1
and iç-	Ant içmek, yemin etmek +ti, 192-a/3
and içmek	Yemin etme işi 215-b/2
and içiş-	Birbirine yemin ettirmek -tiler, 210-a/5
andağ kim	Öyle ki..., 30-a/1
an-	Anmak -dı, 73-a/3
anda	Onda (O'nun lokatif hali),

andin

Ondan (O'nun ablatif hali),

3-a/5, 4-a/6-7, 17-b/2, 18-b/2, 19-b/4, 25-b/3, 28-b/1, 36-b/6, 39-a/1, 40-a/5, 40-b/5, 42-a/3-6, 44-a/1, 46-b/6, 48-a/3, 50-a/6, 51-b/1, 55-a/1, 58-a/5, 59-a/5, 65-b/4, 67-a/3, 68-a/6, 70-a/3, 82-a/6-7, 85-a/1, 85-b/4, 88-a/6, 89-b/1-2, 92-a/3-4, 96-b/3, 100-b/3, 102-b/3, 103-b/7, 105-a/7, 109-a/5, 110-a/3, 112-b/5, 113-a/5, 114-a/4, 114-b/6, 115-a/1-5, 116-a/4, 116-b/2, 121-b/1, 124-a/3-4, 124-b/1, 126-b/7, 128-a/7, 131-a/6, 143-b/7, 144-b/2, 145-a/5, 145-b/4, 146-b/6, 148-a/5, 150-a/5, 158-a/5, 161-a/1, 162-b/6, 163-a/3, 165-a/5, 165b1/, 166-a/2-3, 168-b/4, 176-b/4, 177-a/1-2-3, 178-a/3, 178-b/6, 179-a/7, 179-b/4, 180-a/3, 180-b/7, 182-b/5, 183-a/6, 183-b/3, 185-b/5-7, 186-a/1, 187-a/4, 187-b/7, 188-a/4, 188-b/2-3, 189-a/3-5, 190-a/7, 190-b/1-3-7, 191-a/3-4, 191-b/3-7, 192-b/3, 193-a/4, 194-a/3, 197-a/1-5, 197-b/3-7, 198-a/1, 199-a/2, 201-a/4-6, 203-a/4-7, 204-a/4, 205-a/2, 206-a/5, 206-b/3, 207-a/6, 207-b/4, 208-a/7, 208-b/1-2-5, 209-a/5, 210-b/5, 212-a/2, 213-a/4, 213-b/4-5-7, 214-a/1-3-4-5, 214-b/4-7, 215-a/1-4-7, 215-b/2-4-5-6, 216-a/2-3-4-6, 216-b/2-6, 217-b/6, 218-a/2-6, 218-b/2-3-5-6, 219-a/1-7, 219-b/4-5, 220-a/2-3-4,

anga

Ona (O'nun datif hali)

2a3-4/, 3-a/6, 3-b/2-3-4, 5-a/4-6, 5-b/4-6, 6-a/2-6, 6-b/6, 7-a/4, 9-a/2-6, 11-a/1-3-5-6, 11-b/2, 12-b/7, 13-a/5, 14-a/7, 14-b/2-6, 18-a/1-5, 18-b/6, 19-b/4, 22-a/4, 22-b/7, 24-b/2-4, 30-b/1, 31-a/1, 31-b/3-5, 32-a/3, 33-a/5, 33-b/3, 34-a/6, 35-a/5-6, 35-b/1-7, 36-a/3, 37-a/4, 39-a/5-7, 39-b/4-6, 40-b/5, 41-a/1-3-4-5-7, 41-b/1-7, 42-a/3-4-7, 42-b/3, 43-a/1-3, 43-b/6-7, 44-a/3-5, 44-b/2-3, 45-a/1-2-4-5-7, 46-a/3-4, 46-b/3-6, 49-b/1, 51-a/5, 53-b/2, 54-a/1-3, 54-b/4-5-7, 55-a/3-6, 55-b/3, 56-a/4, 58-b/2, 59-a/2-3, 60-b/2-3, 62-a/4, 62-b/3, 63-b/2, 64-a/1-3, 64-b/1-5, 65-b/5, 66-a/1, 67-a/2, 67-b/1-4-5, 69-a/4, 69-b/1-5-7, 70-a/4, 70-b/6, 71-b/7, 72-b/3, 73-a/1, 73-b/2-3, 74-b/2, 75-b/1, 76-a/2-3-5-6-7, 77-a/2-7, 77-b/3, 78-a/4-6, 78-b/3-7, 79-a/3-5, 79-b/1, 80-a/3, 80-b/4-7, 81-a/1-4, 81-b/1, 82-a/6, 83-a/1-6-7, 83-b/5-

6, 84-a/4-7, 84-b/4, 85-a/2-6-7, 85-b/3-4, 86-a/1-7, 87-a/1-3, 87-b/2-3, 88-a/1-2-3, 88-b/6, 89-b/7, 90-a/2-5, 91-a/2-7, 91-b/1-3, 92-a/2-3-7, 92-b/7, 93-a/1-6, 94-a/7, 95-b/3-7, 96-a/1, 97-a/1, 98-a/1, 99-b/3, 101-a/3, 101-b/1-3-5, 102-a/4, 102-b/1-2-5-6, 103-a/1, 105-a/4, 106-b/4-5, 108-b/7, 109-b/1, 111-a/2, 113-b/6, 114-a/6, 114-b/7, 115-a/1, 117-b/3, 118-a/2, 118-b/2-6-7, 119-a/4, 120-a/3-6, 120-b/3-6, 121-a/1, 122-a/1, 123-a/2-6, 123-b/5, 124-a/2-5, 125-a/5, 126-a/2-3-7, 127-a/1-4-5-6-7, 127-b/5-6, 128-a/2-6, 129-a/6, 130-a/7, 131-b/1-2, 133-a/7, 138-b/5, 139-b/2-5-6-7, 140-a/1, 140-b/1-6-7, 141-a/1-6, 141-b/6, 142-a/2-4-5, 142-b/1-2-5, 143-a/1-5-6, 143-b/1-2-4-5-7, 144-a/2-5-6, 144-b/6, 145-a/3, 145-b/1-5, 146-b/3-5-6, 147-a/2-3-4-6, 147-b/4-5-6, 148-a/1-5-6, 148-b/2-3-4, 149-a/2-3-4-5, 149-b/2-7, 150-b/2-3-4-5, 151-a/2-3-5, 151-b/1-3-4, 152-a/1-5-6, 152-b/2-4-6, 153-a/2-3-4, 153-b/3-4-5-7, 154-a/3-6, 154-b/1-2-3-5, 155-a/1, 155-b/1-2-3-4-5-6, 156-a/1-2-6-7, 156-b/2-3, 157-a/2-5-6, 157-b/4-7, 158-b/3-4-6, 159-a/2-3-4-5, 159-b/1-2-4-6, 160-a/1-2-3-4-7, 160-b/1-2-5-6-7, 161-a/1-2-6-7, 161-b/1, 162-a/4-5, 162-b/2-4-5, 163-b/5, 164-a/3-4-5, 164-b/1-3-4-7, 165-a/4, 166-a/1-3-6, 166-b/6, 167-a/1-3-4-7, 167-b/2-3-4-5-7, 168-a/7, 168-b/3-4-7, 169-a/1-6, 169-b/1-2-3-4-5-6/, 170-a/4-5-6, 170-b/1-2-3, 171-a/3, 171-b/4-5, 172-a/1-2-5, 172-b/1-5-6, 173-a/3-7, 173-b/1-4-6-7, 174-a/4-7, 174-b/7, 175-a/1-2-3-7, 175-b/1-3-4-7, 176-a/2-7, 176-b/1-3-5, 177-a/1-4-5, 177-b/1-4-5-6-7, 178-a/1-2-4, 178-b/1-3-4, 179-a/6, 179-b/1-4-7, 180-a/2-3-4, 180-b/1-4, 181-a/3-7, 181-b/2-3-4, 182-a/3-4-5-7, 182-b/2-7, 183-a/2-3-5-6, 183-b/1-5, 184-a/2, 184-b/5-6-7, 185-a/2, 185-b/1-2-3-5, 186-b/1-2-3, 187-a/7, 187-b/2-5, 188-a/4-7, 188-b/1, 189-a/3, 189-b/4, 190-a/6, 190-b/3, 191-a/2-3-4, 192-a/1-3, 192-b/1, 193-b/7, 195-a/6-7, 195-b/2, 197-a/7, 197-b/2-3, 198-a/2, 198-b/4-5-6, 200-a/3-5-6, 200-b/4-5, 201-b/7, 202-a/1-3, 202-b/3, 203-a/2-3-4-7, 203-b/5-7, 204-a/3, 204-b/3, 205-a/6-7, 207-a/5-6, 207-b/1-2, 208-a/1, 209-a/5, 210-a/3, 210-b/1-3, 212-b/3, 213-a/4, 214-a/2, 215-b/7, 216-a/1, 218-a/3, 218-b/2, 219-a/5, 220-a/2, 220-b/5, 221-a/3, 223-a/1-5, 223-b/2-5

ang̃ar

(Bkz. ang̃a) .
227-b/2

ang̃-

Anmak, 110
-dı, 56-b/3, 185-a/5, 199-a/5

ang̃dur-

Hatırlatmak, andırmak
-dı, 143-b/7, 164-b/3, 178-a/4

ang̃la-

Anlamak
-dı, 47-a/5

ang̃ra-

İnlemek
-dı, 31-b/2, 64-b/7, 166-b/4

ang̃sız

Ansızın,
190-b/5

anı

Onu (O'nun aküzatif hali)
2-a/6, 2-b/1, 3-a/7, 3-b/2, 4-a/6, 5-a/1, 5-b/2, 6-a/6,
6-b/5, 7-a/3, 7-b/1, 10-a/1, 11-a/2, 11-b/2, 12-a/3,
12-b/4, 13-a/4, 13-b/5, 15-a/3, 15-b/1, 16-a/7, 16-
b/7, 17-a/5, 17-b/4, 18-a/3, 18-b/4, 19-b/3, 20-b/2, 21-
b/6, 22-a/2, 24-a/2, 24-b/7, 25-a/6, 25-b/1, 26-a/5,
26-b/1, 27-a/2, 28-a/7, 29-b/6, 30-a/3, 33-b/2, 34-
a/3, 34-b/1, 35-a/7, 35-b/3, 36-a/7, 36-b/4, 39-a/2,
40-b/3, 41-a/2, 41-b/6, 42-b/2, 43-a/2, 43-b/1, 44-
a/6, 44-b/2, 45-b/3, 46-a/1, 46-b/2, 47-a/5, 49-a/2,
49-b/7, 50-b/3, 51-a/1, 51-b/3, 53-b/2, 54-a/2, 55-
a/1, 55-b/1, 56-a/1, 56-b/2, 57-a/5, 57-b/7, 58-a/3,
58-b/4, 59-a/1, 59-b/2, 61-a/2, 61-b/1, 63-b/7, 64-
a/3, 65-a/3, 66-a/2, 67-a/1, 67-b/1, 68-a/6, 69-a/2,
70-a/2, 70-b/1, 71-a/2, 71-b/2, 72-a/3, 72-b/1, 73-
a/1, 73-b/1, 74-a/1, 74-b/5, 75-a/2, 75-b/2, 76-a/1,
76-b/4, 78-a/4, 78-b/6, 80-b/5, 81-a/1, 81-b/3, 82-
b/6, 83-a/2, 83-b/7, 84-b/7, 85-a/6, 85-b/2, 86-a/4,
87-a/3, 87-b/4, 88-a/1, 90-b/6, 91-a/4, 94-b/3, 95-
a/6, 95-b/3, 96-b/1, 97-a/1, 98-a/1, 99-b/7, 100-a/2,
101-a/5, 102-b/1, 103-a/3, 105-b/7, 106-b/4, 109-
a/7, 114-b/5, 117-a/1, 118-a/3, 118-b/3, 119-a/2,
120-a/5, 120-b/2, 121-a/1, 121-b/4, 122-a/1, 122-
b/3, 123-a/7, 123-b/4, 124-a/7, 124-b/1, 125-a/7,

125-b/1, 126-a/3, 126-b/1, 127-a/2, 128-a/1, 128-b/1, 129-a/1, 139-b/3, 140-a/3, 140-b/2, 141-a/1, 141-b/2, 142-a/4, 142-b/1, 143-a/1, 143-b/1, 144-a/2, 145-a/2, 145-b/1, 146-a/1, 146-b/5, 147-a/1, 147-b/1, 148-a/1, 148-b/3, 149-a/1, 149-b/1, 150-a/1, 150-b/1, 151-a/1, 151-b/2, 152-a/2, 152-b/3, 153-a/3, 153-b/1, 154-a/1, 154-b/1, 155-a/4, 155-b/1, 156-a/1, 156-b/3, 157-a/6, 157-b/1, 158-a/1, 159-a/1, 159-b/1-7, 160-a/1, 160-b/2, 161-a/3, 161-b/2, 162-a/1-7, 162-b/1, 163-a/1, 163-b/4, 164-a/1, 164-b/1-4, 165-a/1-3, 165-b/1, 166-a/2, 166-b/2, 167-a/1-3, 167-b/1, 168-a/2, 168-b/1-7, 169-a/3, 169-b/1, 170-a/1, 170-b/1, 171-a/1-7, 171-b/1, 172-a/2-5, 172-b/2-3, 173-a/3-5, 173-b/2-4, 174-a/1, 174-b/1-7, 175-a/1-6, 175-b/1-7, 176-a/1-7, 176-b/2-4, 177-a/5-7, 177-b/4-5, 178-a/2-7, 178-b/6-7, 179-a/1-7, 179-b/7, 181-a/3, 182-a/3-7, 182-b/1-6, 183-a/3-7, 183-b/1-2, 184-a/2-4, 184-b/2, 185-a/1-4, 185-b/6-7, 186-a/3, 186-b/2, 187-a/3, 187-b/2, 188-a/6, 188-b/2, 189-a/1, 189-b/4, 190-a/4-7, 190-b/2, 191-b/3, 192-a/1, 197-a/4, 198-b/7, 199-b/4, 200-a/7, 201-a/1-5, 201-b/2, 202-a/4, 203-a/3-4-5, 203-b/3, 205-a/4, 207-a/3, 208-a/4, 209-a/5-6, 212-a/6, 212-b/7, 213-a/1, 213-b/3, 214-a/2, 214-b/4-6, 215-a/2-3, 215-b/2-3-4, 216-a/2-3, 216-b/2-7, 217-a/2-5, 217-b/3, 218-a/7, 218-b/1, 219-a/4, 219-b/1-5, 220-a/1-3, 220-b/3, 221-a/2-6-7, 221-b/4, 222-a/2, 223-b/5

aning

Onun (O'nun genetik hali),

3-a/3, 5-a/4, 6-a/1, 9-b/3, 11-b/4, 14-b/6, 15-a/2, 15-b/1-7, 18-a/1, 20-a/5, 20-b/3, 21-a/2, 21-b/3, 27-b/3, 29-a/1, 29-b/5, 30-b/2, 31-b/4, 32-a/6, 32-b/7, 33-a/1, 34-a/4, 34-b/6, 35-a/7, 36-a/1, 37-a/1-4, 42-b/1, 43-a/1-3-4, 43-b/1, 44-b/3-6, 46-a/7, 46-b/4, 47-b/5, 49-a/4, 55-a/5, 58-a/3, 59-a/1, 66-a/1, 66-b/3, 68-b/7, 71-a/5-7, 71-b/2-6, 72-a/1-4-7, 74-a/5, 76-a/2-3, 76-b/2-6, 78-a/7, 78-b/4, 79-a/7, 79-b/1, 80-a/3, 81-a/3, 81-b/1, 82-a/1-3, 82-b/3-4, 83-b/3, 84-a/1-5, 86-a/1-3, 87-b/1-2, 88-a/7, 88-b/7, 89-a/3, 89-b/6, 94-b/4, 95-b/1-2, 96-b/5, 100-b/2, 101-a/2, 102-b/7, 103-b/1, 109-a/7, 115-a/5, 115-b/7, 117-a/5, 118-b/2, 119-a/1, 121-b/6, 122-b/2-3, 123-a/7, 123-b/1-2, 128-a/5-7, 139-a/4,

139-b/7, 140-a/7, 140-b/3, 141-a/2, 143-a/ 3-7 ,
144-a/6, 145-b/ 3-7 , 146-b/5, 147-a/7, 147-b/3,
148-b/1, 149-a/1, 149-b/4-5-6, 150-b/7, 151-b/7,
152-a/ 1-6 , 152-b/6, 153-a/5, 153-b/1-6 , 154-a/ 2-
4 , 154-b/5, 156-b/5, 157-a/7, 157-b/1-7, 158-b/6,
159-a/ 3-5 , 160-a/6, 160-b/ 6-7 , 161-b/1-7, 162-
a/2, 162-b/3, 163-a/2-3-6, 163-b/2, 165-a/3-4-6,
165-b/6, 166-a/6, 166-b/ 3-6 , 167-a/3, 168-a/4,
168-b/1-3-5, 169-a/3,170-a/ 2-5 , 170-b/5, 172-a/4,
173-b/5, 174-a/ 4-5 , 176-a/7, 177-a/ 1-7 , 177-b/ 1-
6 , 178-a/1-2-4, 178-b/ 2-7 , 179-a/2-6, 179-b/ 2-7 ,
180-a/ 1-7 , 180-b/ 1-7 , 181-a/ 1-7 , 181-b/2-7 ,
182-a/1-7 , 182-b/ 1-7 , 183-a/ 1-7 , 183-b/2-3-4-5,
184-a/5-6-7, 184-b/ 1-4-7 , 185-b/ 1-4 , 186-a/1,
186-b/3-4-6 , 187-a/3, 188-a/1-5, 188-b/ 4-7 , 189-
a/4, 189-b/3-5 , 190-a/1-4-5, 190-b/1-2, 191-a/3-6-
7, 191-b/2-4-5, 192-a/1-5-6, 195-a/7, 197-a/1-6 ,
197-b/1-2-4, 198-a/ 1-5 , 199-a/ 2-4 , 199-b/ 5-7 ,
200-a/ 4-7 , 200-b/7, 201-a/ 4-6, 201-b/1, 202-a/3,
202-b/2-3-7, 203-a/4, 203-b/5-7 , 204-a/2-3-6, 204-
b/ 1-5 , 205-a/6, 205-b/ 1-2-3 , 206-a/ 3-6 , 206-b/
1-5 , 207-a/ 1-4, 207-b/2, 208-a/2-4-6, 208-b/3,
209-b/1, 212-a/4, 212-b/7, 213-b/1-5 , 214-b/1,
215-b/1-6-7, 216-a/4, 216-b/4, 217-a/6, 218-b/4,
219-a/3, 219-b/7, 220-a/3, 221-b/5, 223-a/6

anlar

Onlar(O'nun çokluk hali),

6-a/1, 8-b/3, 10-b/2, 57-a/3, 60-b/ 1-3, 65-a/1, 70-
b/3, 71-a/6, 76-a/4, 79-a/6, 89-a/2, 89-b/5, 92-a/3,
100-a/1, 139-b/3-4, 140-a/4, 144-b/5, 156-b/2, 171-
b/3, 172-a/7, 178-a/5, 181-b/1, 182-a/6, 192-b/5,
205-a/4, 210-a/5, 211-a/2, 213-a/1

+ğa, 153-a/7, 163-b/1, 160-a/5 \ +ka, 141-a/3, 166-
a/7

+nı,17-a/4, 66-b/3, 144-b/5, 160-b/2, 162-a/5, 170-
a/5,

203-b/1, 221-b/4

+ning, 165-b/3

ant

(Bkz: And)

12-b/6,17-a/2-3 , 109-a/1, 151-a/1, 160-a/, 167-a/,
179-b/7, 180-b/7, 211-a/2

+dın,23-a/5

+ı, 93-a/7, 109-a/1, 171-b/2, 204-b/2

	+ka, 165-b/2
antdaş	Yemin ortağı +ı:, 180-b/7
anuk kıl-	Hazırlık yapmak, 142-b/ 1-6 , 152-a/3, 172-b/6
anukluk	Hazırlama işi, 142-b/6, 152-a/4
anukla-	Hazırlamak -dı, 174-b/3
anun-	Hazırlanmak -dı, 55-a/2, 197-a/5, 199-b/4, 206-b/3 -lar, 98-a/1 a. ğıl , 96-a/3
anġaru	Oaraya 39-b/3, 221-a/7, 81-a/3
apuşak	Apışak, 94-a/6
apuş-	Apışmak -tı, 198-a/4
ar-	Yorulmak -dı, 31-a/4, 161-b/7
ara	Ara +sı, 163-a/3, 223-a/2 +sında, 8-b/3,16-b/7, 26-b/3, 34-a/7, 57-a/3, 59-a/7, 64-b/6, 67-b/3, 82-a/4, 167-a/168-a/5, 172-b/1, 174-b/7, 175-a/4, 182-a/ 6-7 , 183-a/2, 183-b/2, 187-b/7, 205-a/4, 210-a/5, 211-a/2, 213-a/1, 224- a/5 +sındaki, 91-a/7 +sınġa, 204-b/2, 214-b/2 +sını, 3-b/ 1-2 , 162-b/4, 181-a/1
arala-	Barıştırmak, ara bulmak -dı, 171-b/2
arġuz-	Yormak -dı, 7-b/2, 94-b/3, 161-b/6

arġuzul-	Yorulmak -mış, 94-b/4
arıġ (bol-)	Temiz, ahlaklı 88-b/2, 108-a/5, 115-b/2, 133-a/4, 162-b/6, 163-a/7, 163-b/3, 165-a/1, 166-a/ 1-5 , 167-b/4, 168-b/4, 170-b/2, 174-b/4, 176-a/2, 179-a/2, 201-b/3
arıġlıġ	Temizlik, ahlak 14-a/5 ~ arıġlık 179-a/2
arıġsız	Pis, temiz olmayan, 67-b/7, 97-b/4, 145-b/1
arıġla-	Temiz tutmak, özen göstermek -dı, 163-a/6, 166-a/1
arık	Irmak, su kanalı,71-b/1 +ka, 150-b/6, 188-a/7 +larını, 165-a/5 +nı, 13-a/1, 44-a/3, 57-a/1
arın-	Temizlemek -dı, 57-b/2, 199-a/7, 204-a/4
arınıġ	İffetli, namuslu 57-b/3
arıt-	Temizlemek -mış, 44-b/2 -tı, 44-b/2, 74-b/7 -tum, 90-b/7
arıtġu (tışler)	Kürdan, çubuk 74-b/7
arķa	Arka, sırt 21-b/4-5 , 145-b/6 +n, 219-b/6, 223-b/5, 224-b/4 +sı, 112-a/7, 112-b/1, 131-b/ 5-6 / arķusı, 206-a/5 +sınġa, 82-a/3 +sını, 142-b/3, 145-b/6, 191-a/11
arķuru çık-	Saptmak, koyunları zor yoldan geçirmek a.çık- , 187-a/1, 201-b/1

arsık-	Aldanmak 28-b/b -tı, 189-a/3
arsıktur-	Aldatmak -dı, 72-a/3
arслан	Aslan 8-a/3, 12-b/6, 185-b/7, 220-b/7
arşunla-	Arşınlamak -dı, 124-a/6
art	Boyun, vücut +ı, 198-a/1-2
art-	Artmak -mış, 147-a/3 -tı, 39-a/2, 46-a/2, 66-b/5, 88-b/1
artat-	Bozmak -tı, 143-a/2
artgaru	Arkaya. 14-a/3, 147-b/1, 167-b/3
artığ	Yüksek 121-b/3
artuk	Fazla 88-b/3, 158-b/6, 136-a/3, 206-b/4 +(u)sı, 200-b/2
artukluk	Fazlalık, zenginlik 19-b/4, 66-b/6, 182-b/3, 202-b/2, 212-a/7, 219-a/3
artur-	Artırmak 218-b/3 -dı, 39-a/2, 160-b/7, 164-a/6, 200-a/6
arturuş-	Birbirine artırmak -tılar, 212-a/6

aruḡ	Yorgun 23-a/7, 23-b/1, 27-a/6-7 , 30-a/2-3 , 68-a/5, 77-a/3, 94-b/3, 101-b/2-3 , 104-b/ 5-6 , 116-b/ 5-6 , 133-a/ 3-4 , 134-a/ 4-5 , 147-b/7, 159-b/6
aryan	Ayran 15-a/2
ārzū	Arzu, istek 111-b/3, 208-a/5
ārzūla-	Arzulamak, dilemek 42-a/2 -r, 42-a/2 -dı, 15-b/7, 41-b/7, 90-a/3, 100-a/7, 111-b/3 , 192- a/7, 208-a/5 -ğan, 100-a/7
ārzūlat-	Özletmek -tı, 176-b/1
ārzūluḡ	İstek 16-b/ 4-6 , 31-b/4, 41-b/7, 42-a/1, 81-b/ 1-3 , 84- a/5, 108-a/ 6-7 ,174-a/1, 190-b/3, 200-b/6, 206-a/6 ~ ārzūluḡ , 180-a/1
as-	Asmak -tı, 2-b/5, 80-b/7, 162-b/2, 168-a/4
āsān	Kolay 16-a/5, 84-a/1-2, 134-a/4, 137-a/2-3 , 168-b/7, 172- b/ 4-5 , 174-b/2, 205-b/2, 207-a/5, 218-a/4
asānlık	kolaylık 177-b/2, 182-a/1, 200-a/3, 206-a/3, 209-a/3, 210-b/4 +қа, 172-b/5
āsār	kolaylık (Bkz. āsār yasārılık) 181-a/7
aṣḥāb	Dostlar +larındın, 201-a/5
asıḡ	Fayda,

94-b/2, 126-a/7, 141-b/6, 186-b/5

aşıl Asıl, soylu
133-b/ 5-6

aşısız Soysuz biri
136-a/6

asıl- Asılmak
-dı, 220-a/5

asın- Takmak
-dı, 198-b/7

asırka Küpe
167-b/1

aşlğ Soylu
133-b/5

asmaıklık Asma işi
2-b/6

asra Aşağı
66-a/7, 205-b/4
+sınğa, 80-b/1

aş Aş, yemek
+ı, 199-a/6, 207-b/1
+ın, 175-b/4, 207-b/1

aş- Aşmak, geçmek
-tı, 48-b/4, 52-a/6, 86-b/2, 95-b/7, 115-a/7, 122-b/4, 163-a/3, 164-a/1, 192-a/2, 206-a/1, 207-b/3, 208-a/4
-a, 27-a/1, 201-b/6
-ğan, 95-b/7

aşak Az, kısa
4-a/ 3-4 , 14-a/4, 73-a/7, 79-b/5, 193-b/5, 195-a/3

aşar İz
+i, 53-b/6

a. kıl-: İz, tesir etmek, 41-b/1, 43-b/7, 126-a/7, 164-a/4

āškār Açık, Açıkça
2-b/6, 40-b/6, 78-a/1, 87-a/4, 151-b/2, 152-a/1, 158-a/5, 159-b/4, 178-a/2, 179-b/7
+lık, 69-b/3

aşla- Kırıklığı tedavi etmek
-dı, 7-a/4, 55-b/6-7

aşlaştur- Eklemek, katmak
-dı, 164-a/6

aşlat- Aşılamak
-tı, 187-b/2

aşlık Buğday
39-b/3-4 , 41-b/ 5-6 , 173-b/4, 190-a/7
+nı, 18-b/5, 41-b/6, 59-b/6, 175-b/4, 185-a/4

aşnu Önce
4-b/4, 68-a/6, 150-b/7

aşur- Aşırmak, geçirmek
-dı, 163-a/2, 213-b/7

aṭ At
11-a/6, 22-a/1, 26-a/6, 26-b/7, 29-b/5, 31-a/6, 39-b/3, 43-a/5, 52-b/6, 63-a/7, 64-b/2, 65-b/1, 70-a/2, 78-b/ 1-2 , 81-a/1, 82-a/ 1-3 , 83-b/5, 84-a/6, 85-b/7, 88-b/ 4-5, 119-b/ 1-2 , 120-b/1, 143-b/5, 145-a/6, 148-b/3, 169-b/3, 170-b/3, 172-a/7, 195-b/7, 196-a/ 1-4 , 196-b/ 3-4, 212-b/1, 220-a/7, 220-b/5
+dın, 16-a/ 3-4 , 212-b/2
+ı, 39-b/3/, 49-a/3
+ka, 9-a/1, 66-b/2, 125-b/3, 140-a/6, 151-a/2, 171-b/1
+lar, 15-a/7, 120-a/7
+largā, 80-a/6
+larnı, 80-a/6
+nı, 9-a/5, 15-a/6, 49-a/3, 120-b/6, 145-a/6, 150-b/6, 159-a/7, 165-a/1, 214-b/3, 220-b/2

	+ning, 112-a/7, 116-a/5, 166-b/5
at-	Atmak, 143-a/3 -gan, 18-b/3, 220-b/7 -maklık, 2-b/7 -tı, 2-b/3, 18-a/3, 46-a/1, 64-a/3, 141-a/1, 221-a/1
ata	Ata, baba +sındın, 129-a/3 +sınğa, 44-a/6, 51-a/2, 207-a/1 +sını, 74-a/6
ata-	Söylemek, ad vermek -dı, 87-b/3, 176-a/7
atan-	Adlandırmak -dı, 208-a/3
ataşız	Yetim 31-a/6-7
atığ	Yayık tokmağı 15-a/2
atıla-	Yaymak, çalkalamak -dı, 15-a/1
atulan-	Çalkalanmak -ur, 15-a/3
atıl-	Atılmak +mış, 2-b/1 +mışdın, 64-b/6
atış-	Atışmak -tı, 180-b/4, 183-a/7, 192-a/6 -tılar, 210-a/5, 210-b/7, 213-a/4
atla-	Atlamak -dı, 191-b/4, 207-b/5
athğ	Atlı 132-I--a/7, 132-I--b/1, 174-a/5 +ları, 140-a/4

	+ning, 202-b/1
aʼv	Av +ğa, 114-b/1-7
aʼvcı	Avcı, 119-a/7, 148-a/2
aʼvla-	Avlamak -dı, 13-b/1, 14-a/1, 39-a/3, 119-a/7, 186-a/1, 190-a/7, 200-a/4, 206-b/4
aʼvlan-	Avlanmak -dı, 202-a/5 -mı, 14-a/1
aʼvuç	Avuç , 14-b/6-7, 18-a/3 +ı, 14-b/6
aʼvuçla-	Avuçalmak -dı, 18a3/, 38-a/2, 187-a/2
aʼvuncalıĝ	Alışmış 145-a/4 ~ aʼvıncalıĝ , 132-I--a/6
aʼvunçasız	Alışmamış 218-a/2
aʼvun-	Alışmak, eğlenmek -dı, 11-b/4, 199-b/5, 204-b/3, 215-a/2
aʼvurdalıĝ	Ebelik, 66-b/6-7
aʼvut-	Avutmak -tı, 171-b/4, 208-a/6
āvāz	Avaz 18-a/4, 29-a/7, 127-b/5, 134-b/4
ay	Hilal, ay (30 gün) 17-a/4, 89-a/7, 121-b/2, , 153-b/2, 178-a/7, 187-a/3-4, 193-a/6, 194-a/7, 217-a/1, 218-b/7

+nı, 217-b/1
+ning, 217-b/2

(II) Ay
+ı, 153-a/7

ay- Söylemek, demek
126-b/2, 176-a/4
-dı, 14-b/7, 41-b/1, 59-a/7, 64-a/7, 73-a/4, 82-b/7,
85-a/2, 104-a/7, 118-b/7, 124-b/5, 140-a/1, 142-
a/4, 155-b/5, 156-b/4, 159-b/6, 160-b/7, 170-a/3,
176-a/3, 185-b/7, 187-b/5, 188-b/7, 202-b/3, 206-
b/1, 210-b/2
-ğan, 85-a/ 2-3 , 124-b/6

aya Avuç,
25-b/1

ayak Suyun denize ulaştığı yer ~ Liman?
+ğa, 143-b/3

aydış- Söyleşmek
-tı, 182-b/7

āyet Ayet
+ni, 206-a/7

ayık- Su üstüne durmak, yüzmek
-tı, 88-a/5

ayıl- Ayılmak, kendine gelmek
-dı, 85-a/5, 157-a/3
-madukın, 206-b/1

ayır- Ayırmak
-dı, 145-a/2, 175-a/4, 183-a/4

ayırt kemiş- Ayırt etmek
-gen, 59-a/7
-ti, 59-a/6, 64-b/5, 82-a/4, 168-a/5

ayış- Söyleşmek
-tılar, 209-a/7

aylık	Aylık +ka, 178-a/7
ayna-	Değişmek -dı, 50-a/5, 68-a/7, 206-b/5
aynar-	(Bkz. Ağnar-) -dı, 26-a/1
aynat-	Değıştirmek -tı, 167-a/7, 175-a/2
aypaᅇ (I.)	Kel, kellik 94-b/2, 100-a/7, 100-b/7,107-b/2
(II.)	Temiz yüzlü 115-b/3
ayrıl-	Ayrılmak -dı, 195-a/7
ayrılık	Ayrılık 183-b/3
ayrılma	Ayrılma işi +dın, 203-a/6
ayrış-	Ayrışmak. -tı, 182-b/5 -tılar, 212-b/1-2
ayt-	Söylemek -u, 143-a/ 5-6 , 214-a/1
aytıl-	Söylemek -mış, 15-a/1, 59-b/1
aytul-	Söylenmek -ur, 31-b/5, 158-a/7, 191-a/1
aytur-	Demek, söylemek -dı, 152-a/1 →aytur sen, 79-a/2
az	Az

31-a/3, 96-a/5, 107-b/1, 132-I--a/5, 136-b/3

az- Azmak, yoldan çıkmak,
-dı, 481-a/7

āzād Hür, serbest
19-b/7, 109-a/ 2-3, 148-b/2, 171-a/2

āzār Eziyet
199-a/2, 207-b/2
+ını, 185-a/2
+nı, 149-b/3, 158-a/4

āzār-la- Azarlamak
-dı, 19-b/5, 114-a/4, 159-a/6
-ğan, 114-a/5

āzārlat- İncitmek
-tı, 163-a/5

azdur- Azdırmak, yoldan çıkmak
-dı, 161-b/3, 184-a/4, 217-a/6, 220-a/3

azğır Azgın
57-a/3-4 ,
+lık, 69-b/7, 211-a/4

azğur- Azdırmak
-dı, 16-b/6

azın azın Azar azar
163-a/2, 202-b/5, 208-a/3

azuk Azık, ilave
77-b/3, 173-a/7, 205-b/ 6-7
+ı, 161-b/3
+nı, 149-b/2

āzuluğ Ārzulğ
10b-a/6

B

ba‘z Bazı,

	+ısını, 65 -a/5
bāb	Kitap bölümü +lar, 173-a/1
bādiyā	Çöl +ka, 85 -b/4
bağa	(Bkz. bağa) 30 -a/7
bağ	Bağ, sargı +ı, 3-a/5, 16-a/1, 22-b/2, 92-a/6, 197-b/2, 224-b/4 +ka, 48-b/4 +nı, 191-a/2
Bağışla-	Bağışlamak, 128-a/2
bağla-	Bağlamak -dı, 3-a/5, 6-b/1, 15-a/6, 16-a/1, 18-a/6, 22-b/ 2-3 , 24-a/3, 24-b/1, 28-a/7, 48-b/1, 57-a/1, 71-a/4, 75- a/3, 122-b/1, 141-b/4, 145-a/3, 150-a/6, 154-a/2, 161-b/1, 164-a/2, 167-b/3, 168-a/ 6-7 , 172-a/1, 172-b/2, 185-a/2, 186-a/6, 191-a/1, 193-a/7, 203-a/2, 203-b/2, 204-b/7, 218-a/3 -(y)u, 172-a/1
bağlağı dāru	koyulacak ilaç 22-b/3
bağlan-	Bağlanak -dı, 141-b/4, 187-a/7, 194-a/6, 194-b/7, 197-b/3, 199-a/2-6 , 215-b/6 -mağı, 22-b/2 -mı, 15 -a/7
baha	Değer, kıymet 143-b/2, 182-b/1, 190-b/6 +dın, 73-b/3, 169-a/7, 215-a/3 +ka, 183-b/3 +nı, 54-b/5 +sındın, 217-a/3 +sını, 212-a/7

bahālġ	Değerli, pahalı, 112-a/3
bahāne	Bahane 189-b/3 +m 147-b/
baĥîl	Cimri 103-b/1, 149-a/3 +lık, 103-b/1, 181-a/5, 211-a/6
baĥşîş	Bahşış, ihsan 5-a/6-7, 6-a/ 2-3 , 83-a/1, 85-b/ 4-5 , 127-a/ 4-5 , 142-b/ 1-5, 149-a/5, 157-b/2, 159-a/3, 160-a/1, 174-a/4, 191-a/3, 200-b/2, 217-b/6, 218-b/2, 219- b/4 +din, 24-a/2, 80-b/4, 173-b/5 +i, 151-b/7 +ni, 167-b/1, 186-b/2, 189-b/6
baĥt	Talih, baht. 95-b/4, 138-b/1, 142-b/2, 160-a/6 +lar, 95-b/5
baĥta-	Ölünün iyiliklerini saymak -dı, 50-b/7
baĥtlġ	Talih, 109-b/5-6, 138-b/1
baĥtsiz	Bahtsız, 101-b/1-2 , 138-b/2
baĥa	Kurbağa 30-a/7, 222-a/1
baĥ-	Bakmak, gözletmek -a, 146-b/5, 147-b/5, 157-a/1, 179-b/7, 186-b/3, -ğan, 120-b/1 -tı, 41-b/7, 59-a/1, 62-a/2, 64-a/3, 72-a/3, 89-b/7, 120-b/1, 121-a/1, 123-b/5, 128-a/6, 167-b/5, 179- a/6, 180-a/2, 192-a/4, 198-a/6, 199-a/3, 206-a/5, 212-a/3, 215-b/3

bākî	Bakî, ölümsüz 57-b/7, 66-a/1, 115-a/6, 144-a/1, 160-a/5, 176-b/6
bağır-	Bağırmaq -dı, 10-b/2, 27-b/5, 87-b/5
bağış-	Bakışmaq -tılar, 210-a/2
bağmaq	Bakma işi 125-b/3
bal	Bal 70-b/1, 142-b/7 +nı, 79-b/, 103-a/, 142-b/
balaban	Balaban kuşu 80-a/7, 195-a/2, 221-a/7
balçık	Çamur 93-a/ 1-2 , 100-b/7, 101-a/1 +ğa, 111-a/5-6 ; (+ka), 198-b/1-6
balık	Balık, 88-a/5
bar (I.)	Var, mevcut 39-b/1, 55-a/6, 71-a/7, 76-b/6, 79-a/7, 89-a/3, 109-a/7, 141-b/3, 154-b/5, 170-a/5, 182-a/6, 188-b/6, 201-a/7 b. tur-: Var19-b/4,
bar (II)	Hepsi, tam +ın, 211-b/1
Bār	Allah 174-b/1
bar-	Gitmek, varmak, yürümek -dı, 42-a/2, 44-a/3, 55-b/4, 78-a/1, 179-b/7, 86-a/1, 118-b/2, 123-b/6, 126-b/3, 142-b/5, 143-b/3, 148-b/2, 150-b/2, 155-a/1, 180-b/4, 191-a/4, 194-a/6, 194-b/6, 204-a/2, 205-a/7 -dılar, 119-b/2, 165-b/7 -ur, 186-b/7
barbat	Kopuz, saz

	+lar, 18-a/4
barınağı	Yeterli 199-a/1
barınça	Yeterince 214-a/6, 215-b/1
Bārlük	Tanrısāl, İlahî 32-b/3
barmağ	Parmak 6-b/1, 111-a/ 3-4 , 156-a/7, 156-b/1 +1, 13-b/5, 111-a/3 +largā, 162-a/6 +ları, 13-b/, 163-a/3, 224-a/1 +larını, 168-b/2, 171-b/2, 221-a/2,
basdul-	Bastırılmak, konmak -mış, 7-a/1
başgu timur	Dağlama demiri 48-b/1
başkır-	Tebessüm etmek -dı, 203-a/1
bas-(I.)	Basmak -tı, 76-b/6, 78-a/4, 110-b/1, 125-a/7, 160-b/6, 165-b/1, 168-b/5, 172-a/6, 174-b/4, 223-b/5
(II.)	Çatırdatmak -tı-145-b/6
basmağ (I.)	Basma işi 174-b/5
basmağ (II.)	Çatırdayış +1, 145-b/7
bastır-	Sırtmak -dı, 10-a/3, 23-b/5
basuğ	Basık

	98-b/1
bāsūr	Hemoroit, basur 137-b/2
baş (I.)	yara 3-a/5, 56-b/4, 71-b/3, 194-b/1, 197-b/4, 206-b/4 +ını, 48-b/1 +қа, b-a/7 +nı, 73-b/2, 74-a/7, 86-b/3
baş (II.)	Baş 3-a/2, 21-b/ 4-5 , 75-b/1, 111-a/4 , 119/6, 167-a/2, 187-b/6 +ı, 53-b/3, 77-b/3, 79-a/7, 79-b/6, 93-b/2, 121-b/2, 198-a/2 +ın, 12-b/2, 34-b/2, 121-b/4, 142-a/1, 145-b/6, 148-b/6, 154-b/6, 163-a/5, 186-a/7, 224c/6 +ındın, 193-b/1 +ını, 7-b/1, 27-b/ 3-4 , 45-b/ 4-5 , 53-b/ 2-6 , 60- a/4, 65-b/2, 173-a/2, 179-a/5, 221-a/, 224-a/ +ınға, 21-b/2, 68-b/6, 121-a/4, 148-a/6, 205-a/6 +ларımı, 163-b/4, 167-b/6, 176-b/6 +nı, 3-a/5, 7-b/2,18-a/7, 75-b/2, 189-a/4, 213-b/3
başaq	Başak –mızrağın ucundaki üçgen kısım- +nı, 121-b/7
başcı	Önder, rehber 199-b/6
başla-	Başlamak -dı, 29-a/7, 55-a/1, 117-a/2, 139-b/1, 140-a/2, 183- b/4, 184-b/1, 186-b/6, 197-a/1, 215-b/2
başlıg	Yaralı 25-a/6, 45-b/1, 100-a/7, 107-b/2, 119/5, 188-b/6 +nı, 145-a/1, 171-a/6
bat-	Batmak -tı, 12-b/5, 21-a/3, 32-a/7, 34-b/3, 36-b/2, 37-a/1, 38-a/3, 49-b/6, 50-b/1, 63-b/6, 65-a/6, 76-b/7, 80- b/1, 102-b/2, 193-b/5, 195-a/3 -ğan, 12-a/2, 102-b/3

bāṭıl	Batıl 5-b/, 65-b/6, 87-b/7, 88-a/1, 99-b/1, 123-b/2, 126-b/4, 144-b/7, 145-b/7, 149-a/ 3-4 , 184-a/3 +қа, 13-a/4
batur-	Batırmak, boğmak -dı, 12-b/ 4-5 ,17-a/3, 57-b/7, 73-b/5, 141-a/2, 148-b/3, 168-a/4 -ğan, 12-b/6
bay	Zengin 33-a/1, 39-b/1, 116-a/1-2 , 140-a/2, 144-b/4, 154-b/3,155-a/3, 159-a/7, 208-a/5
baykuş	Baykuş, 45-a/4
baylıq	Zenginlik 155-a/4, 159-a/7, 161-a/2
bayram	Bayram, 174-b/6
bayıt-	Zenginleştirmek -tı, 161-a/1
bāzār	Pazar, çarşı 54-a/7, 83-b/4, 139-b/1, 197-a/1
bāzırgān	Tüccar 55-b/5, 68-a/1, 96-b/6, 145-a/7, 168-a/1
bāzırgānlik	Ticaret 55-b/5
bazmān	sarhoş 154-a/7
bedbaht	Talihsiz, 115-a/7, 115-b/1
bedel	Karşılık, bedel 149-a/3, 188-b/7, 202-a/5
bég	Bey

	55-b/1, 89-b/4, 96-a/2, 125-a/5, 161-a/5, 167-a/1, 169-b/5, 200-b/5, 216-b/2 +i, 179-a/7 +ke, 33-a/7, 33-b/5, 181-b/5 +le, 223-a/7 +lik, 55-a/6, 199-a/3 +ni, 22-a/6
begir-	Melemek -di, 27-a/2, 36-a/2, 87-b/4, 119-a/3
bekār	Bekar. +ning, 4-b/2
bekāret	Bekāret +in, 4-b/2
bekçilik	Bekçilik, 223-a/6
bekle-	Beklemek -di, 15-b/5, 59-b/4, 99-b/7, 118-a/3, 161-a/7, 186-a/7, 201-b/2, 214-b/7 -gen, 101-a/1 -genler, 59-b/4
bekürtme	Nişan, yön +ke, 19-a/5
bêl	Bel +i, 57-b/1 +in, 203-a/2, 204-b/7
belā	Gam, bela 23-a/4, 58-a/3, 70-b/6, 75-b/6, 79-a/7, 128-a/5, 160-b/1, 190-a/5 +lardın, 169-b/1 +sındın, 58-b/4
belgölük	Belli, apaçık, 175-a/6
belgür-	Belirmek -di, 51-b/5, 205-a/2

belle	Terazi gözü, kefesi +si, 82-b/1
berāber	Beraber, birlikte +ler, 192-b/6
berekāt	Bereket 202-a/3; bereket, 180-a/5
berekātlik	Bereketli 210-b/1; bereketlik, 112-a/4, 205-b/3
bereketsiz	Bereketsiz, 126-b/5
berk	Sağlam 135-b/6-7 , 149-a/1, 194-b/2, 203-b/4, 216-a/3, 217-a/1,218-a/3 +ke, 151-a/6, 170-a/2
berkit-	Berkitmek, sağlamlaştırmak -ti, 154-b/7, 163-b/5, 172-a/3
besmele	Besmele 176-a/ 3-4
beşāret	Müjde 55-b/4, 143-b/2
beşārlik keldür-	Mükâfatlandırmak 140-b/6
bevl	Sidik, küçük abdest 82-a/2 +din, 47-a/2
bey‘	Satış 26-b/1, 168-a/3, 179-a/1, 182-b/7, 193-a/7, 209- b/6,212-b/6 +ni, 121-b/4, 157-b/1, 211-a/6, 219-a/
bey‘et kılış-	Biat etmek 182-b/ 4

beyan	Beyan 166-a/5, 196-a/3, 221-a/4
beyhūde	Beyhude 10-b/4, 43-b/2, 23-a/7, 43-b/2, 59-a/5
beyt	Beyit, şiir parçası +ni, 167-a/2, 202-b/3
beytlik	Beytli, 59-b/1
beze-	Süslemek -di, 42-b/2, 45-b/2, 47-a/4, 168-a/7, 174-a/1-4 , 174-b/2, 175-a/6, 176-a/5, 202-a/6, 221-a/2, 222-a/7
bezek	Süs 42-b/2, 208-b/4, 221-a/2
bezekliĝ	Süslü 166-b/7
bezen-	Bezenmek, süslenmek -di, 198-a/3, 200-b/6, 207-a/4, 208-a/2, 208-b/4 -miş, 89-a/1
bezgek	Humma, sıtma nöbeti 27-a/1, 61-a/7, 139-a/3 , 146-b/7, 148-a/7
bezgeklik	Humması olan 138-b/ 6-7 , 139-a/3
bıçak	Bıçak +nı, 72-a/2, 122-b/3, 152-a/2, 152-b/3
bıçku	Bıçkı, büyük testere 58-b/3
bî-ḥayr bol-	Pintileşmek 159-a/5, 175-b/6
bî-hūş	Bihuş, akılsız 102-a/7, 139-a/4
bıķın	Böğür

	164-b/1 +ı, 108-b/1, 113-b/ 4-5 , 116-b/ 5-6 , 165-a/1, 185-a/7
bışkır-	Gülümsemek -dı, 188-a/3, 189-a/3
bışkırış-	Karşılıklı gülümsemek -tı, 178-b/4
bıyık	Bıyık +larını; 169-a/7 +ı, 72-a/1 +ın, 72 -a/3 +nı, 160-a/3
biç-	Biçmek -ti, 53-a/5, 72-a/6 -e, 21-b/7
biçe	Biçme zamanına gelen ekin +si, 142-a/5
biçil-	Biçilmek -miş, 53 -a/6
biçin	Maymun +ke, 121-b/4
biçkü	Biçilmiş ekin 142-a/5
bil-	bilmek -di,17-b/4,18-b/7, 43-b/4, 57-a/5, 74-a/3, 96-b/4, 105-b/7, 106-a/4,106-b/4, 107-b/6, 111-b/6, 145-a/5, 152-b/5, 155-a/7, 156-b/6, 185-a/7, 186-b/3, 204-a/7, 205-b/3, 218-a/5, 219-a/6 -dim, 207-a/3 -gen,18-b/3, 51-a/2, 96-b/ 2-5 , 105-b/7, 132-II--a/7,170-b/1, 214-b/2 -medi, 98-a/1, 103-b/4, 116-b/6, 199-b/4, 210-b/2 -medim, 35-b/7 -megen, 103-b/, 116-b/

	-ür, 68-a/3, 151-a/5
bildür-	Bildirmek -di, 143-b/5, 144-a/2, 150-b/4, 151-a/3, 159-b/1, 167-b/2
bildürmek	Bildirme işi 216-a/6
bile-	Bilemek, keskin duruma getirmek -di, 76 -a/4
bilezük	Bilezik, 173-b/1
bilgülük kıl-	Teşhir etmek, 122-b/3, 164-b/6
bilgürt- ('özür)	Özür dilemek -ti, 160-b/ 2-3
bilgüsüz	Cahil, bilgisiz 132-I--a/5, 145-a/4, 150-a/4, 165-b/3, 170-a/7, 206-a/3, 216-a/ 4-5 , 221-a/7, 222-a/5 -ni, 169 -a/3
bil	Bel +i , 172-a/1
bil-	Bilmek -mez, 73-b/5
biliglik	Bilgili, 201-a/7, 203-b/5
bilmek	Bilme işi, 215-a/7
bilmez	Bilmeyen +ke, 80-b/4, +ke koy-: Geçıştirmek, bilmezlikten gelmek 210-b/3
binā	Bina, yapı 192-a/6 +n1, 73-a/3, 75-b/3, 164-a/3, 174-b/6

bir

Bir sayısı

8-a/2, 14-b/6,16-a/4,18-a/3,18-b/3, 37-a/4, 39-b/ 1-3 , 51-b/5, 52-b/ 6-7 , 56-b/7, 57-b/4, 59-b/5, 62-b/5, 68-b/2, 75-a/4, 82-b/1, 83-b/2, 113-b/4, 119-b/3, 121-a/6, 127-b/6, 151-a/1, 154-a/3, 157-a/4, 160-a/6, 166-a/6, 167-a/4, 177-a/1, 178-a/ 5-7 , 178-b/4-5 , 181-a/3, 182-a/3, 182-b/1, 183-b/ 1-3 , 185-b/3, 190-b/3, 197-b/7, 205-a/6
+i, 6-b/7, 7-a/1 ,19-b/3, 66-a/6, 68-a/2, 164-a/1, 168-b/2, 178-b/1, 181-b/5, 188-b/1, 208-b/6, 211-b/4, 212-b/3, 213-a/7
+nge,19-b/3, 168-b/2, 188-b/1
+ni, 198-b/6
→ biri biri, 6-b/7, 68-a/2, 164-a/1, 178-b/1, 181-b/5, 208-b/ 6-7 , 211-b/4, 213-a/3
→birin birin, Birer birer 35-a/1

biri

Biri, bir kimse. 66-a/6

birik-

Birlikte yapmak
-ti, 180-a/7

birket

Göl, su biriken yer
+ni, 63-b/1

birk

Sağlam
+ke, 145-a/1

birle

İle birlikte

2-b/,3 3-a/5, 4-b/3, 5-b/4, 6-b/1, 11-a/ 1-2-3 , 11-b/4, 12-a/3, 13-a/ 1-6, 13-b/5, 14-b/6, 15-a/5, 15-b/4,16-a/6,17-a/ 1-2 , 17-b/1,18-a/ 2-3 ,18-b/5, 19-b/5, 22-a/ 2-3 , 22-b/ 2-4 , 23-b/4, 24-a/3, 24-b/5, 25-b/1, 29-a/1, 29-b/6, 33-b/6, 34-a/3, 35-b/2, 36-b/4, 38-a/2, 39-a/3, 39-b/7, 41-a/2, 43-b/4, 45-b/ 3-4-6 , 46-a/ 1-6 , 46-b/ 3-4-5, 48-b/7, 51-b/ 4-7 , 53-a/3, 55-a/1 , 56-b/ 2-3-6 , 58-a/5, 58-b/3, 59-a/3, 60-a/7, 61-a/ 4-5 , 64-a/3, 64-b/1, 65-a/5, 66-a/6, 67-b/5, 68-b/7, 69-a/7, 70-b/1, 72-b/ 1-2-4 , 73-a/2, 74-a/2-4-6-7, 74-b/7, 75-a/3, 78-a/6, 79-a/7, 80-a/ 5-6 , 80-b/ 5-6 , 81-a/4, 84-a/3, 85-b/1, 86-a/7, 86-b/1, 87-a/ 5-6 , 89-a/7, 89-b/6, 90-a/1, 90-b/1, 94-b/4, 96-b/5, 98-b/3, 102-a/7, 103-a/1, 103-b/1, 104-a/7, 105-a/4, 109-a/7, 109-b/ 2-3 , 110-a/6, 114-a/4,

115-a/2, 117-b/1, 118-a/5, 118-b/7, 120-a/2, 120-b/7, 122-b/3-6 , 123-a/1, 123-b/5, 125-a/6, 125-b/5, 126-a/4-5-7, 126-b/3, 127-b/6, 130-b/5, 140-a/4, 141-a/5, 141-b/1, 143-b/2, 144-a/4, 147-a/1, 149-b/5, 150-a/3, 151-a/4, 152-a/5, 152-b/2, 154-a/ 3-5 , 154-b/5, 156-a/5, 157-a/7, 157-b/7, 159-a/2, 160-a/4, 160-b/1, 161-b/5, 162-b/6, 163-b/1, 165-b/1-4, 166-b/4 , 167-a/3, 168-a/ 4-5 , 168-b/ 1-3 , 170-a/3, 171-a/ 4-5 , 175-b/ 2-4-6, 176-a/6, 176-b/3, 177-a/1-2-3-4-5-6-7, 177-b/1-2-3-4-5-6-7, 178-a/1-2-4-6-7, 178-b/2-3-4-5-6-7, 179-a/1-2-3-4-5, 179-b/2-7-4-5-6-7, 180-a/1-2-3-5-6- 7, 180-b/1-2-3-4-5-6-7, 181-a/1-2-3-4-5-6-7, 181-b/1-2-4-5-6-7, 182-a/1-2-4-6-7, 182-b/1-2-3-4-5-6-7, 183-a/1-2-3-4-5-6-7, 183-b/ 2-3-4-5 , 184-a/ 6-7 , 184-b/6, 185-b/1, 186-b/ 5-7 , 187-a/3, 187-b/6, 188-a/ 1-3 , 188-b/ 4-7 , 189-a/4, 189-b/3, 190-a/2, 190-b/ 1-5, 191-a/1-4-6, 192-a/1-4-7, 192-b/3, 196-a/4, 197-b/ 5-6-7, 198-a/ 5-7 , 198-b/2-3-4-7, 199-a/5-6-7, 199-b/ 5-6 , 201-a/ 1-4-6 , 201-b/7, 202-a/ 2-6-7 , 202-b/2-5-7, 203-a/2-4 , 203-b/6, 204-b/ 2-3-7 , 205-a/1, 205-b/ 3-4-6 , 206-b/ 2-5 , 207-a/4, 207-b/ 2-5 , 208-a/ 2-3-6 , 208-b/3-4-6, 210-a/5, 210-b/1, 212-b/ 1-2 , 213-b/1-3-7, 214-b/ 1-3 , 215-a/2, 215-b/1, 216-a/1, 216-b/5, 217-a/ 6-7 , 217-b/4, 220-a/5, 220-b/1, 222-b/6, 223-b/1, 224-a/5

birle	Birlemek (Allah'ın bir ve tek olduğuna inanmak) +di, 172-a/2
Bismillah	Besmelenin açılımı, Allah adıyla 221-a/3
biş	Beş sayısı 111-a/3, 165-b/6
bişinçi	Beşinci 12 -a/1
bişkek	Yayıık, yayık tokmağı 15-a/2
bit	Bit +ni, 126-a/1

bit	Bitmek -ti, 72-a/1
biti-	Yazmak -di, 8-a/4, 8-b/1, 47-a/1, 50-b/2, 56-b/6, 68-a/1, 73-b/3, 74-b/2, 121-b/5, 141-a/3, 163-b/4, 164-b/7, 168-b/7, 171-a/2, 184-a/3, 184-b/3, 185-a/6, 221-a/7, 222-a/ 3-7 -gen, 171-a/2
bitig	Kitap, defter 8-a/5, 35-a/5, 55-a/3, 56-b/7, 73b 4, 177-a/6, 195-b/1-5, 212-b/5 +ke, 172-a/6 +ler, 213-a/7 +lerni, 151-b/7, 178-b/7, 179-a/6, 181-b/5 +ni, 48-a/5, 143-a/1, 154-a/2, 160-b/5, 221-a/7, 222-a/7
bitiş-	Yazışmak, yazmakta yardımlaşmak -tiler, 209-a/1
bitit-	Yazdırtmak -ti, 140-b/7
bitlig	Bitli 140-b/2
bitmek	Yazma, istinsah etme 213b 7/, 214-a/2
biz (I.)	Biz, tığ 17-a/5
biz (II.)	Biz (şahıs zamiri) +ke, 52-a/4, 61-b/4 , 68-a/7, 117-b/7, 151-b/7 +ni, 153-a/7, 168-b/7
bîzār	Dertsiz 89-b/1, 90-a/ 5-6 , 162-a/2, 202-b/5
bîzārлық	Kötülük 212-b/6

boğun	Halk, kavim +larını, 5-b/5
boğ-	Boğmak -dı, 63-b/7, 167-b/7
boğaz	Boğaz +ı, 99-a/5, 102-a/7, 109-b/2, 152-b/4, 221-b/1
boğazla-	Boğazlamak -dı, 123-a/4
boğazlağı	Boğma, konma yeri 30-b/3
boğazlan-	Boğazlanmak -mış, 176-a/4
boğazlaş-	Boğazlaşmak -tılar, 209-a/3
boğda-	Sarmak, saldırmak -dı, 220-b/3
boğdamak	Sarma veya saldırma işi 220-b/4
boğuzla-	Boğazlamak -dı, 7-a/7, 119-b/2
boğuzlağı	Kesilmiş hayvan 7-a/7, 119-b/2
boğuzlan-	Kesilmek -mış, 119-b/3
boğurda-	Fokurdamak -dı, 221-b/7
bol-	Olmak -ayın, 175-b/4 -dı, 2-a/4, 3-a/ 4-6 , 4-a/3, 4-b/1, 5-a/4, 7-b/ 4-7 , 9-a/3, 9-b/3, 11-a/11, 12-a/1-3-4-5, 13-b/6, 14-

a/4,16-a/1,16-b/4,18-a/1,19-a/2,19-b/7, 20-b/5, 21-a/1, 21-b/3, 22-b/1, 23-a/1, 23-b/1, 24-a/3, 26-a/7, 26-b/ 1-5 , 27-a/ 4-6 , 27-b/ 1-7 , 28-a/1-4-5-6, 28-b/ 3-6 , 29-a/3-4-5, 29-b/ 1-3-7 , 30-a/2-4-5-6-7, 30-b/ 1-3-4 , 31-a/2-3-5-6-7, 31-b/1-2-4-7, 32-a/6, 32-b/ 1-2 , 33-a/ 1-2 , 33-b/7, 34-a/1-6-7, 34-b/3, 35-b/6, 36-a/7, 36-b/ 3-7 , 37-a/1, 39-a/ 1-4 , 39-b/1, 40-a/ 6-7 , 40-b/ 2-6 , 41-a/1-6-7, 41-b/ 4-7, 42-a/ 2-3-4 , 42-b/1-4-5-6, 45-a/2, 46-a/ 1-4 , 46-b/ 3-4 , 47-a/ 2-6 , 47-b/2-3-4-5-6-7, 48-b/6, 49-a/1, 49-b/5, 51-a/3, 51-b/5, 52-a/1, 52-b/1-3-5-7, 53-a/7, 54-a/7, 54-b/1, 55-a/2, 55-b/2, 56-a/ 3-7 , 57-a/ 2-3-7 , 57-b/1-5-7, 58-b/6, 59-b/2, 60-a/1, 60-b/ 2-5, 61-a/ 3-5 , 62-a/ 2-4 , 62-b/3, 63-a/1-4-5-6, 63-b/3-5, 64-a/ 4-5 , 64-b/2-4-5, 65-a/ 2-7 , 65-b/6, 66-a/1, 66-b/5, 67-b/1, 68-a/5, 68-b/ 1-2 , 69-a/2, 69-b/ 2-6-7, 71-b/2, 72-a/7, 73-b/1, 74-a/5, 75-b/6, 76-a/2, 76-b/ 3-5 , 77-b/2-7 , 78-a/1-4-7 , 78-b/ 1-3 , 79-a/1, 79-b/ 3-4 , 80-a/1, 81-b/1, 82-a/5, 82-b/6, 83-a/3, 83-b/ 4-7 , 84-a/1-5-6, 84-b/ 4-7 , 85-a/2, 86-a/ 2-6 , 86-b/ 6-7 , 87-a/ 4-6 , 88-a/ 1-5-7 , 88-b/2, 89-a/ 4-5-6 , 89-b/2-7-4-7, 90-a/ 2-5 , 90-b/ 2-5-7 , 91-a/7, 91-b/1-2-7-4-5-6-7, 92-a/ 2-6-7 , 92-b/ 1-6-7 , 93-a/4, 93-b/ 1-7 , 94-a/1-2-3-4-6-7, 94-b/2-3-5-7, 95-a/1-2-3-7, 95-b/ 3-4-6 , 96-a/2-3-5-6-7, 96-b/2-4-7, 97-a/4-6-7, 97-b/ 2-4-5-6 , 98-a/1-2-3-4-5-6, 98-b/1-3-1-6, 99-a/1-2-4-5-7 , 99-b/ 1-2-4, 100-a/1 , 100-b/1-3-4-5-7, 101-a/1-2-5-6-7, 101-b/1-2-5-6, 102-a/ 2-4-7 , 102-b/ 1-4 , 103-a/ 1-3-7 , 103-b/ 5-7 , 104-a/ 1-3-7 , 104-b/1-2-4-5, 105-a/ 2-3-5-7, 105-b/ 2-5 , 106-a/1-5-6, 106-b/ 2-6-7 , 107-a/1-2-3-6-7, 107-b/17-3-7, 108-a/3-5-6-7, 108-b/ 1-2-3-4-5-6 , 109-a/1-2-3-5-6, 109-b/3-4-5-6, 110-a/1-3-4-5-6, 110-b/1-4-5-6-7, 111-a/ 1-3-4 , 111-b/4, 112-a/2-3-5-7, 112-b/ 1-2-3-4-6-7 , 113-a/1-3-6-7, 113-b/ 1-4-7 , 114-a/ 5-6 , 114-b/1-2-4-6, 115-a/ 1-2-3-7 , 115-b/ 2-7-4-6-7 , 116-a/ 1-2-4-7 , 116-b/1-3-4-5, 117-a/ 1-5 , 117-b/2, 118-a/1, 120-b/ 3-7 , 121-b/ 1-3 , 122-a/4, 122-b/5, 123-a/3, 123-b/ 2-3-4-6 , 124-a/7, 124-b/5, 125-a/5, 126-b/2, 127-b/7, 128-a/7, 129-b/1-3-4-5-6-7, 130-a/1-2-3-4-5-6-7, 130-b/ 1-2-4-5-6-7 , 131-a/ 1-2-3-4-5-6-7 , 131-b/1-2-3-4-5-6-7, 132-I--a/1-2-4-5-6-7, 132-I--b/2-3-6-7, 132-II--a/1-2-3-4-5-6-7, 132-II--b/1-2-3-4-5-

6-7, 133-a/1-2-3-4-5-6-7, 133-b/1-2-3-4-5-6-7, 134-a/1-2-3-4-5-6-7, 134-b/1-2-3-4-5-6-7, 135-a/1-2-3-4-5-6-7, 135-b/1-2-3-4-6-7, 136-a/1-2-3-4-5-6-7, 136-b/1-2-3-4-5-6-7, 137-a/1-2-4-5-6-7, 137-b/1-2-3-4-5-6-7, 138-a/1-2-3-4-5-6-7, 138-b/1-2-3-4-5-6-7, 139-a/1-2-3-4-5-6, 139-b/2-5-6, 140-a/2-3-5-7, 140-b/3-5, 141-a/6, 141-b/7, 142-a/5, 143-a/3, 143-b/3, 144-a/ 3-7, 144-b/ 3-4, 145-a/4-5-7, 147-a/1, 147-b/1-6, 148-a/4, 148-b/4-6, 149-a/ 3-4-7, 149-b/ 3-4-5, 150-a/1, 150-b/ 3-4, 151-a/6, 151-b/1-3-6, 152-a/6, 152-b/ 4-6, 153-a/ 2-3, 154-a/6-7, 154-b/3, 155-a/ 4-5, 156-b/ 1-5, 157-a/4, 157-b/2-4-5-6, 158-b/ 1-6, 159-a/ 5-7, 160-a/6, 161-a/1, 161-b/ 4-7, 164-b/6, 165-b/ 5-7, 16-a/2, 171-b/3, 173-b/ 2-3, 174-b/ 1-5, 175-a/5, 177-a/1, 179-b/2-5-7, 181-a/3, 184-a/2, 184-b/6, 185-a/ 1-7, 185-b/2-3-6, 186-b/ 2-3, 187-a/3, 187-b/6, 188-a/2, 188-b/ 3-4-7, 189-a/ 1-3-4, 189-b/ 2-7, 190-a/1-2-5, 190-b/1-2-3-7, 191-a/5, 191-b/ 1-4-7, 192-a/ 5-7, 192-b/3-4-5, 193-a/ 6-7, 193-b/5, 194-b/ 2-4, 195-a/3, 195-b/7, 196-a/ 1-2-4-5-6-7, 196-b/3-4-5-6-7, 197-a/1-2-5, 197-b/3-4-6-7, 198-a/3-4-5, 198-b/ 2-3-4-5, 199-a/ 1-2, 199-b/1-4-6-7, 200-a/ 1-5, 200-b/7, 201-a/2-3-6, 201-b/7, 202-a/7, 202-b/ 1-2-4-6-7, 203-a/1-2-6, 203-b/ 4-5-7, 204-a/ 2-4, 204-b/ 3-4, 205-a/ 1-3, 205-b/2-3-5-6-7, 206-a/1-2-3-4-6, 206-b/1-2-3-4-5-6, 207-a/ 2-3-5-7, 207-b/ 2-3, 208-a/3-5-7, 208-b/ 2-6, 209-a/4, 209-b/7, 210-a/2, 210-b/ 4-5-6, 211-a/2, 211-b/ 4-7, 212-a/4, 212-b/3, 213-a/2, 213-b/5, 214-b/2, 216-a/4-5, 216-b/4-5-6-7, 217-a/ 1-3-6, 217-b/3-4-5, 218-a/ 2-4, 218-b/ 4-6-7, 219a 3-5-7/, 219-b/ 2-6-7, 220-a/ 2-3-5-6-7, 220-b/1-2-5, 221-b/1, 222-b/1, 223-a/4-5, 224-a/ 2-7, 224-b/2, 224c/2-4-5-6-7

-dılar, 4-b/7, 74-a/1, 98-a/1, 179-a/5, 184-a/4, 184-b/ 2-3, 185-a/ 2-3, 186-b/ 1-6-7, 187-b/ 2-4, 189-a/7, 197-a/6, 201-b/ 3-4, 208-b/7, 210-b/1, 211-b/1, 213-a/7, 213-b/1

-dum, 68-b/4

-ğan, 64-b/3, 99-b/1, 100-b/1, 102-a/7, 103-a/7, 110-a/7, 128-a/1, 131-a/5, 131-b/2, 138-b/2, 144-b/2, 148-a/7, 155-a/5

-madı, 30-b/7, 105-b/4, 218-a/3

	-madın, 148-a/2 -maz, 219 -mıŖ, 137-b/ -sa, 111-a/5 -ur, 2-a/5, 4-a/3, 42-a/1, 151-b/7
bolmak	olma iŖi 3-a/4, 4-a/4, 4-b/1, 5-a/5,16-b/5, 29-a/4, 40-a/6, 41-b/4, 42-a/1-5, 105-a/5, 110-a/5, 165-a/2
bolmaklık	var olma durumu 3-a/6-7
boluŖ-	BoluŖmak -tılar, 209-a/6, 211-a/1-7 , 212-b/3
borç	Borç 30-b/2, 42-a/7, 42-b/1, 89-b/4, 147-b/4, 158-b/3, 212-b/2, 219-a/7 +dın, 90-a/5, 139-b/1 +nı,18-a/2, 42-a/6, 48-b/3,118-a/4, 140-a/1, 175-b/3, 177-a/3
borçlaŖ-	Birbirine borç vermek -tı, 182-b/5
borçluğ	Borçlu, brocu olan 42-a/7
boŖlaę	Avare, boŖ 132-II--a/ 4 -5
boy	Boy +ı, 113-a/5 +nı, 92-b/6-7 , 110-b/7, 112-a/7, 112-b/ 1-2 , 223 111-a/7 +nın, 34-a/4 +nınga, 220-a/5 +nını, 46-a/7
boya-	Boyamak -dı, 62-a/6, 184-a/1, 223-a/5
bolęu yir	Eğlence yeri,

	207-b/2
boyağ	Boya 62-a/7, 67-a/7 +1, 2-b/5, 67-a/7
boyamak	Boyama işi 2-b/5
boyluğ	Boylu 133-a/7, 133-b/1
boynağı	İnatçı 131-a/7, 131-b/1
boynağıluk kıl-	İnat etmek 177-b/6
boyun	Boyun 125-b/1 sun- , 42-a/5, 54-a/3-4, 78-b/7, 81-a/1, 90-a/2, 124-a/1, 128-b/7, 150-b/1, 151-b/1, 169-b/2 173-b/6, 182-a/5, 182-b/7, 195-a/7, 216-a/4 b. sun- 156-b/6-7 b. sunmezlik , 219-b/4
boyunla-	Şamarlamak, tokat atmak -dı, 125-b/1
boyunluğ	Boyunlu, 219
boz-	Bozmak -dı, 52-a/2, 61-a/7, 73-b/1, 74-b/3, 121-b/3, 143-a/2, 143-b/6, 157-b/1, 173-b/5, 179-a/1
boza-	Dövme yapmak -dı, 35-b/2
bozmağ	Bozma, iptal etme işi 219-a/4
bozmağ	Bozuk 54-a/5

bozul-	Bozulmak -dı, 54-a/4, 186-a/5, 193-a/7, 206-a/3, 210-a/1 -ğan, 54-a/6
böl-	Bölmek -di, 160-a/5
böri	Kurt +ler, 213-b/1
börk	Kavuk, başlık (Bk. Börük) 166-a/1
börük	Börk 223-b/5, 224-b/4
bu	Bu, o, 2-a/7, 2-b/1-2, 3-a/1-2, 4-a/4-7, 5-a/3-7, 6-a/3-7, 6-b/2-3-5, 7-a/1-2-4-6, 7-b/4-5, 8-a/5, 8-b/6, 9-a/4-5, 9-b/5-6, 10-b/3-5, 11-a/4-6, 11-b/1-2-5-6, 12-a/2, 12-b/2-4-6-7, 13-a/1-3, 13-b/5, 14-a/1-3, 14-b/1-4-7, 15-a/6-7, 15-b/3, 16-a/3-6, 16-b/6, 17-a/2-5, 18-a/1-3-5, 19-a/4, 19-b/1, 20-a/3-4, 20-b/3-6-7, 21-a/4-5, 21-b/3-6, 22-b/2-3-4, 23-a/4, 23-b/1-5-6, 24-b/4-7, 25-a/2-3-4-6, 25-b/2-5-6-7, 26-a/2-5, 26-b/2-4-6, 27-a/7, 27-b/6, 28-a/1-2-4-5, 28-b/5-6, 29-a/1-2-4, 29-b/2-7, 30-a/4-5-6-7, 30-b/1-3-4-5, 31-a/3-4-6, 31-b/2-7, 32-b/3, 33-a/2, 33-b/1-2-4-5, 35-a/2-3, 35-b/1-4-5, 36-a/1-6, 36-b/1-7, 39-a/4, 40-a/1-7, 40-b/1, 41-a/6, 41-b/2, 42-a/1-4, 43-b/2-4, 44-a/4, 44-b/1-3-5, 45-a/5, 45-b/7, 46-b/1-4-5-7, 47-a/2, 48-a/7, 49-a/3-5-6, 50-a/2, 50-b/1-4, 51-a/3-6, 52-b/5, 53-a/4, 54-a/5, 54-b/5-7, 55-b/3-5, 56-b/-7, 57-a/1-2-4-7, 57-b/3, 59-a/4, 59-b/3-4, 60-a/5, 61-a/7, 61-b/7, 62-a/6, 63-a/3, 64-b/3, 66-a/4, 67-b/4, 68-b/2-3, 69-a/5, 72-b/6, 75-a/6, 76b2/, 80-b/2, 83-b/3, 91-a/1, 93-b/7, 102-b/7, 103-a/1, 105-b/3, 118-b/4, 120-a/5, 125-a/3, 126-a/2, 127-a/1-2, 127-b/6, 131-b/7, 132-I--a/6, 132-II--a/5, 132-II--b/4, 133-b/1, 134-a/6, 134-b/4, 140-b/5, 141-b/1-3, 142-a/1-4, 142-b/5-6, 143-a/1-3-4, 143-b/7, 144-a/3-7, 144-b/1-6-7, 145-a/1-4-6, 145-b/5-7, 146-a/1-3-4-5, 146-b/2-3, 147-a/1, 147-b/2-3-7, 148-a/2-5-6, 148-b/7, 149-b/4-7, 150-a/1-2-4-6, 151-a/1-5, 151-b/5,

152-a/3-4-5, 152-b/1-4-7, 153-a/6, 154-b/3-5, 155-b/3-6, 156-a/2-4, 156-b/1-2-4-6, 157-a/2, 157-b/1-4, 158-a/2, 158-b/1-7, 159-a/4-7, 159-b/, 160-a/2-7, 160-b/1-5-7, 161-a/4-6, 162-a/6, 162-b/5-7, 163-a/2-5, 164-a/3-7, 164-b/5, 165-a/6, 165-b/3, 167-a/3, 168-b/7, 169-b/4-6, 172-b/7, 173-a/2-5, 176-a/4, 177-a/2-5, 177-b/2-5, 178-b/2-5, 179-a/7, 180-a/6, 181-b/2, 183-a/1-5, 183-b/3, 184-a/3, 184-b/4-6-7, 185-b/6, 186-b/4-5, 187-b/7, 188-a/3-4, 188-b/5, 189-a/1-2, 189-b/2-3-6, 190-a/2-3-6, 190-b/4-5, 191-a/1-5, 191-b/5, 192-a/5, 192-b/5, 193-b/1, 196-a/1-3, 196-b/2, 197-b/1-5, 200-a/2-5, 201-a/2, 202-b/2, 203-b/3, 204-b/4, 208-a/4, 209-a/7, 212-b/4, 214-a/5,

buğday

Buğday

65-b/1, 105-a/2, 131-b/4, 150-a/7
+ka, 69-b/5
+nı, 43-b/5, 45-b/6, 127-b/1

buğra

Erkek deve

3-a/2, 86-b/2, 142-a/1, 212-a/4
+nı, 100-a/7, 159-b/3

bukağı

Bukağı

6-a/7
+ğa, 170-a/
+sı, 32

bukağıula-

Bukağılamak

-dı, 6-a/6, 174-b/6

bukağıulan-

Zincire vurulmak

-mı, 169-a/4

bul-

Bulmak

-dı, 32-b/6, 113-b/6

bulaş-

Değmek, bulaşmak

-tı, 67-b/7

bulğa-

Bulaşmak, lekelemek

-dı, 162-a/5, 163-a/2, 163-b/4-6, 165-a/3, 166-b/3-4, 168-b/3, 173-a/3, 176-a/7

bulğan-	Bulanmak -dı, 40-a/2, 43-a/4, 97-b/5, 102-a/3, 115-b/5, 121-b/4, 191-a/1, 193-b/2, 197-a/5, 198-b/2, 199-b/1-2, 200-a/, 205-b/4 -ğan, 115-b/5
bulğandur-	Bulğandırmak -dı, 165-b/2
bulğanuq	Bulanık 97-b/6, 102-a/4
bulıt	Bulut (Bkz. Bulut) 63-b/1-2, 77-a/7, 144-b/1-5, 148-a/7, 194-a/2, 195-a/6, 200-b/7 +nı, 153-b/1, 159-a/1, 171-b/4
bulıthğ	Bulutlu 42-a/2, 207-a/2
bulna-(I)	Esir etmek dı, 7-a/5, 37-a/7,
bulna-(II)	katmak, sokmak, 124-b/1
bulun-	Bulunmak -madı, 156-b/4
bulut	Bulut 58-a/7, 72-b/7, 105-b/7, 118-a/,7 153-a/1, 158-b/3 +dın, 216-b/7 +nı, 140-a/1
burax-	Bırakmak -tı, 4-a/6, 4-b/4, 7-a/2,16-a/5,17-a/1,120-a/6, 160-a/6
buraxıl-	Bırakılmak, terk edilmek -mış,17-b/7, 160-a/6
buraxmaq	Bırakma işi 4-b/5

bur-	Sıkıştırmak -dı, 65-b/1
burd	Kumaş 173-b/7
burğu	Borazan -ka, 159-a/4
burun	Burun 12-b/2, 24-b/1, 31-b/7, 63-a/3, 123-b/7, 147-b/3, 169-b/4, 215-b/2, 216-a/6-7 +ı, 31-b/6-7, 32-a/1, 63-a/3, 67-b/6, 98-b/1, 101- a/7, 110-a/4-5 +ını, 25-a/7, +ınğa, 215-b/6, 123-b/ 1 +ğa, 61/b2 +nın, 121-b/4, 124-b/1, 186-a/7, 197-b/7, 200-b/1 +nınğa, 61-b/1, 215-b/6,
burtar (yüz)-	Ekşimek, asılmak -dı, 12-b/1, 55-b/2, 165-b/6, 199-b/7
burunduk (ur-)	Yular, 24-a/7, 24-b/1, 75-b/3
burunluğ	Burunlu, 98-a/4, 98-b/1
bustān	Bahçe +lar, 189-a/7
buta-	Budamak -dı, 6-a/2, 23-b/7, 24-b/3, 162-b/1
butak	Dal 198-b/4, 208-a/4 +dın, 69-a/7 +ları, 202-b/7
butaklan-	Budaklanmak -dı, 193-a/2, 197-b/
but	But +ı, 110-a/1-2, 187-b/7, 214-b/ +ın, 122-b/2

buyruk	Buyruk, emir +ın, 185-a/2 +ınca, 188-a/2 +ındın, 20-a/4 +ınğa, 150-b/1, 216-a/5 +nı, 125-a/7
buyur-	Buyurmak -dı, 55-a/6, 154-a/6, 161-a/5, 169-b/5, 178-a/1, 203-a/7
buz	Buz 77-a/5
buzağı	Buzağı, sığır yavrusu 122-a/1
bühtân yap-	Şaşırtmak 118-b/6
bük kıl-	Güçlendirmek 171-a/1
bük-	Kapanmak -di, 207-a/2
büktür-	Bükme, kıvrıtmak -di, 22-b/5, 150-a/4, 152-b/4, 158-a/2
büktürül-	Kıvrılmak, gerlimek -di, 192-b/6
bükün	Su gideri +ni, 126-a/4
böget	Suyun önünü keslimeye oluşturan su birikintisi 57-a/1, 69-b/4 +ni, 69-b/4
bögürtme	Hedef, nişan +ge, 36-b/2, 220-b/7
bünyân	Yapı

	171-a/3
bürçek	İki kulak arası +ni, 124-b/7
bürünçük	Örtü, başörtüsü 167-a/3, 185-a/5, 199-a/4, 201-a/1
büt-	İnanmak -megen, 224-a/2
büte	Doğurma zamanı +si, 31-b/4
büze-	Büzmek -di, 166-a/3
büzül-	Çözölmek -di, 200-a/6
Cahüd	Yahudi 79-a/1, 205-b/7 +lar, 4-a/5
can	Can +ı, 102-a/6, 188-b/6
carab	Dengesiz 5-a/4, 198-a/5
cāviḏāne	Ebedi 142-a/7, 163-b/6
ced	Yapının sağlamı tarafı +leri, 71-a/1
cedden-	Sağlamlaştırmak -di, 71-a/1
cedel	Münakaşa 212-b/7

cefā	Cefa, eziyet 219-b/5
cehd	Çabalama 118-b/1
cehl	Cahillik +indin, 196-b/1-2 +ke, 168-b/5
celd bol-	Donmak 198-b/4, 95-a/3
cem‘	Toplam 180-a/6, 212-b/3 c. bolğu: eğlence yapacak yer, 207-b/2. c. bol-: toplanmak. 184-b/4, 186-b/1, 187-b/, 191-a/5, 197-a/6 c. kıl-: toplanmak: 5-b/5, 11-a/4, 47-b/6, 76-a/1, 80-a/1, 123-b/7, 174-a/7, 192-a/7, 192-b/4
cemmāze	Hecin hayvan 10-b/5
cenābet	Cenabet 140-a/5
cenābetlīg	Cenabetli 129-b/6
cerāḥet	Yara 3-a/2 +i, 118-b/1
cevāb	Yanıt, cevap 110-a/6, 155-b/3-5, 162-b/6, 184-a/4, 211-b/7, 219-b/2 +dın, 110-a/7
cevāblaş-	Birbirine soru sorup cevap vermek -tı, 182-a/2
cezā	Ceza

	42-a/6 +sın, 177-a/1
cezm kıl-	Arapçada fiili cezm etmek 45
cidd kıl-	bir şeyi ciddiyle yapmak 152-a/1
cilbāb	Cilbab, çarşaf 223-b/7
cimā‘	Cima, cinsel ilişki 4-b/2,41-b/, 46-a/6, 64-a/6, 81-b/4, 110-b/3, 114-b/7,123-b/6, 145-a/7, 150-a/3, 159-b/3, 178-a/, 178-b/1, 179-a/6, 181-b/6, 207-b/4, 223-b/2 +dın, 223-a/4
cināyet kıl-	Cinayet işlemek 208-a/4
cirāhet	Yara +ke, 6-a/6
cirz	Kurak, çorak 145-a/2
cömard kıl-	Cömert davranmak 78-a/6, 86-a/6, 120-a/3
cömardlık	Cömertlik 78-a/6, 85-b/6, 99-b/, 120-a/2
cübbe	Elbise, cüppe 203-b/7
cümle	Bütün, toptan 21-b/3, 149-a/6 +din, 22-a/5

Ç

cādır	Kadın dış giyişi 223-b/7
çağla-	Şırıldamak -dı, 28-b/4
çağrıl-	Çağrılmak -dı, 94-a/4 -ğan, 94-a/4
çaķ- (I.)	İfşa etmek -tı, 47-a/5, 128-b/5
çaķ- (II.) boya	Boyamak -tı 61-a/7
çaķ- (III.)	Kıvılcım vermek -tı, 120-b/6,
çaķıl-da-	Kakırdamak -dı, 29-b/2
çaķır (I.)	Çakır 92-b/, 102-a/, 113-b/, 168-a/, 196-b/, 85, 193-b/
çaķır (II.)	Şarap +nı, 221-b/
çaķır- (I.)	Çağırarak, bağırarak (insan için) -dı, 4-a/1, 10-a/7, 30-a/7, 36-a/4, 122-a/2, 125-a/1
çaķır- (II.)	Bağırarak (hayvan için) dı-, 20-a/6, 27-b/5, 36-a/4, 37-b/6, 53-a/1, 140-a/4, 157-a/7, 217-b/2
çaķır- (III.)	Ses çıkartmak (eşya için) dı-, 28-b/1, 153-b/4,
çaķırış-	Çığırışmak, bağırışmak -tılar, 184-b/2, 212-a/6
çaķırmaķ	Bağırarak 4-a/2

çaķmak	Çakmak 84-a/6, 120-b/6 -nı, 142-b/6
çaķrıĝ	Çaĝırma, baĝırma 157-b/1. çaķrık , 140-a/4
çaķrıř-	Seslenmek -tı, 17-b/3
çala	Yarım yamalak 90-a/4, 91-a/5, 223-a/7
çamak	Çakmak 47-a/2
çanak	Kadeh, bardak 44-a/4 +nı, 98-b/3, 118-b/4
çap- (I.)	El vurmak -tı, 4-b/3, 18-b/3, 60-a/5, 168-a/3, 175-b/3
çap- (II.)	Yüzmek -tı, 83-b/1
çapmak	El vurma işi 168-a/3
çapun-	Yüze vurmak -dı, 25-a/7, 74-b/2
çat- (I.)	Yüzünü buruşturmak -tı, 3-b/1-2, 12-b/1, 48-a/4, 162-b/4,
çat- (II.)	Uydurmak -tı, 173-b/1, 187-a/5, 191-a/7 ~ çıt- 121-b/3
çatla-	Çıtlamak -dı, 224-a/1
çatlat-	Çıtlatmak -tı, 221-a/2

çatmak	Birleştirmek 3-b/2
çatuk	Buruşuk 107-a/6
çavluğ	Zeki, uyanık 136-a/7, 136-b/1
çayna-	Kemirmek, çiğnemek -dı, 82-a/1
çaynam	Lokma 167-b/7
çefiç kemiş-	Baharatlandırmak 164-a/5, 223-a/.
çefrük	Çevrik 224c/6
çefrül-	Çevrilmek -di, 184-a/5, 221-b/5
çefür-	Çevirmek -di, 12-b/2, 140-b/1, 214-b/4
çek biti-	Çek yazmak 74-b/2
çek-	Çekmek -ti, 2-b/1, 16-b/3
çeke ur-	Hareke, nokta koymak 61-b/6, 150-b/3
çekil-	Çekilmek -miş, 2-b/1
çeküç	Delgi 59-a/4
çekük	Çekiç 59-a/4, 64-b/1

çelik	Çelik top, 89-b/6
çeliş	Tekme 110-a/1
çeliş-	Tepmek -ti, 189-b/1
çerig	Asker, ordu, 126-b/3, 194-b/5, 218-b/7, 220-a/5 +ge, 126-b/3, 152-a/4 +ni, 25-b/5, 150-a/1, 162-a/3, 175-a/7
çermen-	Çemrenmek, kolu sıvamak -di, 164-b/6, 199-a/7
çertik	Kumbur 91-b/4-5
çeşme	Çeşme, 9-b/2 +ler, 199-b/2
çetük	Kedi 11-b/3-4, 87-b/6, 149-a/6, 186-a/2, 200-a/2
çevür-	Çevirmek, değışmek -di, 12-b/1, 214-b/1
çevrük	Günah +i, 46.b3
çibun	Sinek 32-a/3, 35-b/2
çıflğ	Çilli yüz 101-b/6 +ı, 101-b/6
çıgrıl-	Buruşmak -dı, 204-b/2, 224c/5

çığsa-	Çangırdamak (silah için) -dı, 221-b/5
çık-	Çıkmak, ayrılmak -ğan, 47-a/2, 102-a/6, 126-b/2 -tı, 16-b/2, 20-a/4, 30-b/3, 52-a/5, 58-b/1, 59-a/6, 64-b/6-7, 85-b/4-7, 89-b/1, 102-a/5, 114-a/1, 117- b/6, 118-a/3, 144-a/3, 187-a/1, 189-a/6, 195-a/4, 201-b/1, 223-a/3 -tılar, 160-b/2
çıkâr-	Çıkarmak, ortaya çıkarmak -dı, 60-a/7, 63-b/1, 72-b/7, 74-b/3, 75-a/2, 93-b/5, 124-a/5, 141-b/2, 142-a/3, 146-a/3-4, 146-b/4, 160- b/2, 161-a/5, 163-b/5, 174-b/7, 189-b/1-2, 191-b/3- 4, 204-a/1, 215-a/4, 216-b/7, 220-a/1-4 -ğan, 93-b/6 -sun, 163-b/1
çıkargu (diken)	Cımbız, dikenî çıkartmak için kullanılan herhangi bir alet 60-a/7
çıkartmak	Çıkartma işi 213-b/, 220-a/
çıkmağ	Çıkma işi .+dın, 161-a/ +ğa, 48-b/4 +ı, 18-b/4
çıkırat-	Gıcırdatmak -tı, 19-a/3
çıkuk	Çıkık 98-b/1, 123-b/4-5
çılpuğ	Göz çapağı 99-b/5
çındar	Gerdanlık 198-b/7, 206-a/6
çingra-	Cangırdamak

	-dı, 30-b/7, 222-a/2-4
çırağ	Çıra, fener 91-a/1, 122-a/7, 192-b/7, 213-b/7 +nı, 139-b/4, 141-b/5, 173-b/3
çıyan	Akrep 7-a/3-4, 126-a/5, 126-b/2
çiçek	Çiçek, 7-a/1, 198-a/6
çiçeklen-	Çiçeklenmek, çiçek açmak -di, 144-a/1, 173-b/3
çift	Çift 125-a/6, 155-b/7, 190-a/5 +ini, 103-a/5 +ni, 149-a/2
çiftlen-	Çiftlenmek -di, 6-a/4, 205-b/5
çiftlendür-	Evlendirmek -di, 149-a/2, 173-a/3
çiftleş-	Evlenmek -ti, 182-a/2 -tiler, 212-a/1
çile-	Yağmur hafif yağmak -di, 72-b/6
çine-	Çiğnemek -di, 62-b/2, 65-b/1, 204-a/6
çise-	Çiselemek -di, 72-b/6, 75-a/2
çiz-	Çizmek -di, 189-a/6
çoğ	Güneşli yer +a, 114-a/1 ~ +ka, 114-a/1 +la, 201-b/6

çoğı	Çağırtı 167-a/1-2
çoğlaş-	Yüksek sesle tartışmak, bağrışmak -tı, 177-a/2, 179-a/1, 222-b/6-7 -tılar, 184-a/2
çoğlaşmak	Bağrışmak 222-b/7
çoğluğ	Güneşli 12-a/4
çöcek	Tavuk yavrusu, civciv 36-a/3
çök-	Çökmek -esi, 156-a/3 -gen, 84-b/3 -ti, 3-a/3, 14-a/5, 23-b/7, 65-a/3, 66-a/7, 84-b/2, 218-b/2
çöke	Eski, kör, keskin olmayan. (Bk. çöñge) 135-a/7
çöker-	Çökürtmek -di, 156-a/3
çökmeklik	Çöküş 3-a/2
çökür	Dişsiz 95-a/7
çöküş-	Birlikte oturmak -ti, 182-b/7
çömçe	Kepçe 80-b/5-6
çömel-	Çömelmek -di, 160-a/1 -ü, 218-a/1

�����	K��r (kılı�, bı�ak...vb) 31-a/3
���	���, herhangi bir sert maddenin kesintisi 159-a/6
�����	G��lle 89-b/6
�����-	��������� -di, 184-a/6, 204-a/3 -mi�, 52-a/3
�����	������� 79-b/4, 112-b/4
������-	�������, sarmak -d�, 74-a/2
�������-	���������, b��������� -d�, 187-a/3, 187-b/3, 201-a/1, 202-a/7
�������	Ku� yavrusu 142-a/3, 163-b/5 +ke, 74-a/4
����-	��������� -di, 97-b/7
�����-	��������� -di, 77-a/5, 107-a/6 [�������, 31-b/2, 39-b/6]
�����-	��������� -mi�, 31-b/2
�������	��������� 97-b/7
�����-	Fısıldamak -di, 13-a/7

D

da���� k���-	Davet etmek
---------------------	-------------

	-dı 191-b/5, 197-a/3
da‘vat	Davet +ka, 87-b/4
da‘vā	Dava, konu 191-b/6 +sı, 212-a/7, 224-a/1
dād bir-	İnsaf etmek, adalet yerine getirmek 147-b/7,
dād tile-	Adalet istemek 219-b/2
dağ	Hayvanlara vurulan dağ, dağlama 35-b/2, 48-b/1 +nı 160-b/6
dāne	Tane +ni, 59-a/3
danışman	Alim, Bilgin +dın, 219-b/2
dānişmend	Alim 73-a/4
dār	Ağaç, darağacı +ka, 162-b/2
dāru	İlaç, 22-b/3, 33-b/4, 61-b/1, 61-b/2 71-b/4, 103-a/1, 109-b/7, 146-a/3, 159-a/5, 159-b/5, 177- b/1,205-a/3, 213-b/1 +nı, 33-b/4, 71-b/3, 81-a/6, 109-b/7, 154-a/4, 189- a/7, 221-b/1
dastār	Başörtüsü 223-b/7
dāyim	Daim, sonsuz

	18-a/1
def' kıl- (I.)	İtmek, uzaklaşmak 67-a/7, 70-a/2, 121-a/7, 179-a/ 7
def' kıl- (II.)	Yıldız patlamak 117-b/1,
def' kıl- (III.)	Birine savunmak 124-a/4, 179-a/7, 210-a/3
def'siz	Savunmasız, 179-a/7
delîl	Delil 217-a/6
delü	Deli 138-b/7
dem al-	Gönlünü almak, teselli etmek -dı 166-a/2
derce	Basama +ke, 207-b/7
derd	Dert +din, 3-a/2
derece derece	Adım adım 213-b/7
derviş	Fakir, zavallı 39-b/1, 41-b/4, 59-b/2, 91-b/2, 144-a/7, 148-b/4, 150-b/5, 153-a/7, 156-b/5, 185-b/2, 224-a/2
dervişlik	Yoksulluk 185-b/3
deryā	Derya, deniz 122-a/6, 142-b/1 +nı, 56-b/6

destān	Anı, hikaye 2-b/6
destārça	Mendil, havu 202-b/5
devlet (I)	Saadet, talih 82-a/6 82-a/7
(II.)	Sıra 82a/7
dīn	Din 170-b/1, 203-b/5 +dīn, 117-b/6 +i, 62-a/7, 214-b/2 +lik, 207-a/3 +ni, 145-b/2
dirā‘e kiy-	Zırhlanmak, zırh kuşanmak 200-b/4
dīvāne	Divane, deli 138-a/1, 138-a/2 138-b/7, 222-b/2
dīvānlık	Delilik. +dın, 157-a/3
divît	Divit +dīn, 216-b/7 +қа, 152-a/5 +ni, 41-a/7, 158-a/
diyet	Diyet, kan pahası 22-b/1, 22-b/2, 47-a/1
dost	Dost 76-a/7, 76-b/1, 181-b/2, 185-a/1 +ınga, 24-b/3, 218-b/5 +ıning, 14-b/5 +larım, 60-b/3 +ı, 76-b/2

dostluḡ	Dostluk 167-a/6, 180-a/3, 181-b/2, 183-a/4, 183-b/2, 195-b/5, 203-b/7, 210-a/7, 212-b/5 +ın, 126-a/2 +nı, 160-a/4
dostluḡluḡ kemiş-	Barıştırmak, ara bulmak 183-a/2
du‘ā	Dua 87-b/2 +singa, 170-a/2 +sını, 218-a/6
duşvār	Zor, çetin 33-b/6, 34-a/1, 130-a/2, 199-b/1, 213-b/5
duşvārliḡ	Zorlul, güçlük 209-b/2
duvāllıḡ	Tasma, (deri) kemer 171-a/5
dürüst	Doğru 46-a/6 d. kıl-: Düzeltmek, işin doğrusunu göstermek, 170-b/7
düstür bir-	İzin vermek -di 106-b/4
Düstür tile-:	İzin istemek -di, 216-b/1
düşmān	Düşman 10-b/2, 14-a/2, 45-b/1, 45-b/5, 51-b/3, 52-b/1, 58-b/4, 122-b/5, 143-b/4, 144-a/5, 145-b/3, 201-b/3, 214-a/1 +dın, 98-a/1, 157-a/6 +ğa, 128-b/5 +ka, 197-a/5 +inge, 75-b/, 113-b/6 +nı, 45-b/1, 75-a/4, 141-a/5, 154-b/4, 174-b/4, 178-a/3

düşmanlaş- Düşmanlaşmak
-tılar, 209-b/7

düşmanlık Duşmanlık
3-b/6, 177-b/3, 181a6/, 183-a/1, 183-a/2, 183-b/4,
212-b/6
+nı, 178-a/2, 179-b/7

D

đemiy Zimmi
199-a/6

E

ečkü Keçi
18-b/7, 219-b/1

edeb Terbiye, ahlak
162-a/5, 197-a/5, 198-a/4

edeblik Edepli, terbiyeli
91-a/7 [edeblik, 91-b/1, 197-a/5]

eğer Eyer
9-a/4

eğerle- Eyerlemek
-di, 141-b/5

eğersiz Eyersiz
220-b/2

eğgü İyi
48-b/6, 49-b/1, 52-b/3, 52-b/5, 52-b/6, 56-b/6, 62-
b/4, 78-a/4, 78-b/1, 87-b/2, 119-a/1, 127-a/4, 127-
b/7, 128-a/1, 141-a/2, 153-a/2, 156-a/3, 173-a/7, /7,
210-b/6

eğgölük İyilik
43-a/2, 66-b/3, 76-a/6, 80-a/3, 108-b/7, 149-b/6,
151-a/5, 153-a/2, 153-a/5, 159-a/4, 161-a/4, 161-
b/1, 186-b/4, 192-a/1,
+ni, 154-b/3, 192-a/1, 218-b/3

	+ke, 109-b/1
edim	Sepilenmiş deri, dabağat, 104-b/7 +ni, 63-b/7
edle-	Deri işlemek, tabaklamak -di, 16-b/5
edlen-	Deri işlenmek, tabakalanmak -di, 194-a/3
eg-	Eğmek -di, 46-a/7
ege-	Bilemek di, 76-a/4
egil-	Eğilmek di, 195-b/3
egir-	Kuşatmak -di, 22-b/3
egirci	Eğri 196-a/5
eglen-	Oturmak, konaklamak -di, 52-a/2
eglendür-	Eğlendirmek -di , 163-a/1
egri	Eğri 104-b/1, 104-b/2 105-b/2, 112-a/4, 112-a/5, 112-a/6, 112-a/7, 112-b/1, 112-b/2, 113-a/1, 113-a/2, 139-a/6, 173-a/4, 173-b/4, 192-b/5, 196-a/6, 196-b/6, 205-b/5, 205-b/6, 218-b/7 +ni, 157-b/3, 174-a/6
ehl	Sahip +inge, 16-b/5

ehlsiz	Sahipsiz 170-a/6
ek-	Ekmek -di, 46-b/2 -ti, 51-b/6, 124-b/3
ekin	Ekin 53-a/6, 55-b/2, 88-b/2, 124-b/3, 139-a/1, 142-a/5, 179-b/2, 198-b/6, 215-a/5, 223-b/4 +ni, 53-a/5, 223-b/4 -di, 163-a/
eksik	Eksik 96-a/7
eksil-	Eksilmek -di, 56-a/1, 61-a/2
eksit-	Eksiltmek -ti, 4-a/2, 29-a/6, 33-b/3, 37-a/6, 39-b/4, 61-a/2, 123-a/6, 186-a/3, [eksüt-ti , 165-a/5] -tim, 117-b/3
eksük,	Eksik 138-a/7, 141-b/1, 143-b/6, 164-a/4, 171-a/7
eksütmek	Eksitme işi 4-a/2 ; [eksitmek , 215-a/3]
ëktil-	Beslemek, sahiplendirmek -di, 70-a/3, 163-a/6, 170-b/4
ël	El 67-a/6, 99-b/7, 110-a/2, 211-a/1 +i, 67-a/5, 191-a/1 +înge, 35-b/2 +ni, 74-b/3
ele-	Elemek -di, 67-a/7
ëlig	El 177-b/, 203-a/

	+din, 212-a/ +i, 13-a/4,18-a/3, 38-a/2, 68-b/7, 97-b/4, 99-b/7, 110-a/2, 113-b/7, 117-a/5, 161-b/5, 175-b/3, 200- b/2, 205-a/1 +ge, 212-a/4 +in, 35-b/2 +ini, 205-a/1 +lerin, 167-b/3 +ni, 14-b/5, 35-b/2, 109-b/3, 123-a/4, 168-a/3, 202- b/4
elḥamd suresi	Fatiha suresi 176-b/1
élleṣ-	Barış sağlamak -tiler, 211-a/1
em-	Emmek -di, 16-b/1 -gen, 22-b/6, 158-b/2
emānet	Emanet 154-b/1, 218-a/3
emḥek	Meme organı +din, 28-b/4 +i, 168-b/2 +ni, 16-b/1
emdürmek	Emdürmek, emzirmek 215-a/7
emgek	Zahmet 77-b/1, 93-a/4, 163-a/, 201-b/2, 163-a/5 +din, 94-b/3, 156-a/1, +in, 183-a/4, 183-a/7 +ke, 93-a/6 +ni, 178-b/7
emgen-	Yorulmak, sıkıntıya katlamak -di, 47-b/2, 71-b/1, 91-b/2, 93-a/4, 116-a/1, 197-b/7
emget-	İncitmek, eziyet etmek

	-ti, 21-b/4, 71-a/7, 103-a/6, 121-b/7, 140-a/3, 141-a/5, 151-a/4, 153-b/1, 161-b/7, 176-b/1
emîn	Emin, 106-b/5, 106-b/6, 188-b/2
emle-	Tartmak -di, 68-b/7
emüz-	Emzirmkek -di, 158-b/1
emüzdür-	Emzirtmek -gen, 158-b/2
emzür-	Emzirmek -di, 146-b/2 -gen, 146-b/2
emzürdürül-	Emzirtilmek -miş, 158-b/2
endām	Beden, vucüt +ı, 137-b/4 +ındın, 74-b/3, 195-a/4
endāze kııl-	Ölçü, ölçmek -dı, 4-a/3, 7-b/1, 9-b/5, 37-b/2, 46-b/7, 60-b/2, 63-b/7, 86-a/4, 165-a/7, 221-a/1 +si, 16 -ğan, 221-a/1
endişe	Düşünce 164-b/2, 165-a/6, 172-b/6, 172-b/7, 199-a/5, 199-b/2, 202-a/5
endişesiz	Fikri olmadan, düşünmeksizin 203-a/7, 206-a/2
énince kes-	Bir şeyi enine göre kesmek 73-b/5

englik

En
107-a/2 (düz)

er

Er, kişi, adam

8-b/3, 11-a/6, 14-b/1, 18-b/3, 21-a/5, 23-a/7, 26-b/2, 28-b/6, 29-a/6, 29-b/2, 31-a/5, 31-a/6, 31-b/2, 32-a/1, 32-a/2, 33-a/1, 34-a/2, 35-b/4, 36-b/5, 37-b/4, 39-a/1, 40-a/1, 40-a/4, 41-a/2, 42-a/1, 42-a/7, 42-b/3, 47-a/2, 47-a/6, 50-a/3, 51-b/1, 52-b/5, 52-b/6, 53-b/4, 54-a/4, 54-b/1, 54-b/2, 57-a/6, 57-a/7, 57-b/6, 59-b/4, 60-b/5, 60-b/7, 61-b/3, 63-a/5, 63-b/2, 64-b/7, 68-b/3, 68-b/4, 69-b/1, 76-b/5, 78-a/6, 79-b/5, 81-b/6, 82-b/5, 83-a/3, 84-b/2, 85-b/7, 86-a/2, 87-a/5, 88-b/2, 88-b/3, 91-a/1, 91-a/4, 91-b/1, 92-a/6, 92-b/5, 93-b/3, 94-a/2, 94-b/4, 94-b/5, 94-b/6, 96-a/4, 96-a/6, 97-a/3, 99-a/3, 99-a/4, 99-b/1, 99-b/3, 99-b/6, 100-a/6, 100-a/7, 100-b/6, 100-b/7, 101-a/1, 101-b/1, 101-b/2, 101-b/7, 102-b/5, 103-a/3, 103-b/3, 103-b/4, 104-a/1, 104-a/4, 104-b/3, 105-b/1, 106-a/5, 106-b/6, 107-b/7, 108-a/7, 108-b/2, 108-b/5, 108-b/6, 109-a/2, 109-a/3, 109-a/4, 110-a/1, 110-a/5, 111-a/4, 112-a/1, 112-a/5, 112-a/6, 112-b/1, 113-a/3, 113-b/3, 114-a/1, 114-b/1, 114-b/2, 114-b/3, 114-b/4, 114-b/5, 114-b/6, 115-a/4, 115-b/3, 116-b/4, 123-b/5, 124-b/5, 125-b/5, 127-b/4, 128-b/2, 130-b/1, 130-b/3, 130-b/6, 131-b/2, 131-b/7, 132-I-a/1, 131-I-a/2, 132-II-a/4, 133-b/2, 133-b/3, 134-a/, 135-a/6, 135-b/5, 136-a/1, 136-a/6, 138-a/4, 138-a/7, 138-b/4, 139-a/2, 139-a/3, 139-a/4, 139-a/b, 140-a/2, 141-a/1, 141-a/2, 141-a/7, 143-b/6, 144-b/4, 145-a/4, 147-a/5, 147-a/6, 149-a/4, 149-b/6, 150-b/2, 150-b/4, 150-b/5, 150-b/7, 154-b/3, 156-b/2, 156-b/5, 156-b/7, 157-b/4, 157-b/5, 157-b/6, 158-b/1, 158-b/5, 158-b/6, 159-a/5, 161-a/4, 161-b/6, 163a/4, 163-b/3, 165-a/1, 167-a/4, 168-a/4, 169-a/2, 170-a/1, 170-a/6, 170-b/6, 174-b/2, 175-a/2, 175-a/5, 179-b/6, 186-a/4, 186-b/4, 188-b/3, 189-b/3, 190-a/6, 192-a/2, 192-b/6, 205-a/4, 205-b/7, 206-b/6, 208-b/1, 211-b/2, 212-b/4, 217-a/1, 222-b/2, 223-a/4, 223-a/5, 223-b/1, 223-b/4, 224-a/2, 224-a/7
+din, 77-b/1
+ke, 106-a/6, 146-a/7, 148-a/4, 161-a/5

+i, 23-a/1, 67-a/3, 68-a/3
+ini, 14-a/3, 203-b/7, 214-a/
+inke, 89-a/1
+ni, 87-b/2, 113-b/5, 146-a/7, 173-a/7, 217-a/4
+ning, 18-a/7, 116-a/5, 131-a/5, 139-a/5

er-

Olmak – cevheri fiil- imek

-di, 7-b/3, 96-a/2, 102-b/5, 214-b/3
-dim, 57-a/7
-din, 77-b/1
-dimiz, 149-a/2
-ken, 3-a/7, 56-a/4, 96-a/2, 165-b/7, 185-a/5, 188-b/6, 192-a/4
-miş, 7-b/4
-se; [bk. kimerseke]

eren

İnsan(lar).

+ler, 11-b/6, 33-a/7, 34-a/7, 61-a/1, 63-a/5, 67-b/3, 138-a/5, 146-a/2, 187-b/3, 215-a/6, 222-b/6, 223-a/5
+large, 4-b/1, 12-a/3, 35-a/5, 75-a/7, 123-a/6, 128-b/5, 138-a/4
+lerni, 5-b/5, 74-a/1
+leringe
+leringke, 33-a/6

erey-

Büyümek

-di, 224-a/6

ergen

Ergen

130-a/5, 158-b/1, 158-b/2, 197-b/3

eri-

Erimek

-di, 40-b/7, 77-a/4

erit-

Eritmek

-ti, 18-b/5, 200-b/1, 204-b/2

erkek

Erkek

6-a/4, 7-a/4, 65-b/5, 65-b/5, 81-b/4, 125-a/1, 221-b/5, 223-a/3, 224c/2

erki	Eski 135-a/4, 151-b/1 [bkz. eski]
erklen-	Sahiplenmek, -di, 202-a/4
erklendür-	Sahiplendirmek -di, 168-b/3
erklig	Sahip, yetkili 20-b/5, 78-b/3, 129-b/1, 129-b/2, 166-b/3, 166-b/6, 176-b/3, 192-b/3, 192-b/4, 199-a/1, 208-b/2, 220-a/3, 223-a/5
erte	Sabah, 55-b/4, 86-a/1, 120-a/6, 141b7/, 163-b/1, 165-b/7, 175-b/4, 178-a/2, 183-a/2, 184-b/1, 191-a/4, 207- b/1, +ge, 151-b/6, 163-b/1
es-	Esmek -gen, 17-b/7 -ti, 17-b/5, 25-b/1, 70-a/6, 112-a/6
esîr	Esitr, tutsak 7-a/5, 43-a/2, 169-a/4 +ni, 74-b/4
esîrlik	Tutsaklık +din, 43-a/6 +ke, 214-b/1
eski	Eski 27-a/6, 133-a/5, 133-a/6, 133-b/1, 135-a/7, 142-a/4, 168-a/4
eskir-	Eskimek, eskitmek -di, 8-b/6, 27-a/5, 56-b/2, 59-b/7, 88-a/6, 115-b/3, 148-a/2, 213-a/2, 217-b/3, 220-a/7
eskirt-	Yok etmek, harap etmek -ti, 59-b/6, 88-a/6, 160-b/2 -tim, 148-a/3

esle-	Dikkate almak -mez 184-a/5
esne-	Esnemek -di, 208-b/6
esrük	Sarhoş 87-a/5, 97-a/3 +ke, 71-a/1
esrüklik	esrüklük 42-b/2 +din, 85-a/5, 157-a/3 +i, 97-a/4
esür-	Sarhoş olmak -di, 87-a/4, 97-a/2, 191-b/2
eşek	Eşek, 10-a/4, 18-a/7, 19-b/6, 20-b/1, 25-a/4, 30-b/5, 35-a/1, 71-b/7, 77-b/6, 81-b/4, 110-a/1, 152-b/2 +ke, 81-b/4
êşit-	İşitmek, duymak -tim, 20-a/5
eşkü	Burgu 48-b/7
eşkük	Gemi ya da tekne küreği, 17-a/1
eşlik	Arkadaşlık 28-b/6
eşnü keç-	İlerlemek, geçmek 203-a/7
eştür-	Eşittürmek -di, 146-b/3
êt	Et 7-a/2, 27-a/1, 91-a/5, 105-a/6, 114-b/1, 120-a/5, 127-a/6, 162-a/4, 171-a/2, 195-b/4, 197-a/3, 198-b/2, 224-b/3

	+ni, 7-a/1, 45-b/2, 48-a/4, 90-a/4, 120-a/5, 141-b/6, 167-b/7, +ke, 106-a/6,
eteklik	Etekli 175-a/4
etgün	Gök gürültüsü 222-a/2, 222-a/6
etig	Mücevher 162-a/4 +ler, 222-b/3 +lerni, 81-a/5
etigsiz	Ziynetsiz 104-a/4, 104-a/5
étlig	Etli 135-b/2
etmek	Ekmek 10-b/5, 75-a/6, 198-a/5 +ni, 10-b/5, 25-b/6, 53-a/4, 75-a/6, 173-a/6
êtsiz	Etsiz 110-a/1, 110-a/2
etük	Ayakkabı, edik 204-a/7, 223-a/1, 224-b/3 +ke, 150-a/3 +ni, 10-b/6, 65-a/4
év	Ev 34-b/6, 56-b/1, 89-a/6, 194-a/6 +de, 36-a/, 69-a/6, 69-b/4, 165-b/7 +ke, 70-b/2 +i, 213-a/6 +in(ge), 193-a/3 +lerindin, 160-b/2 +lerni, 162-a/2, 169-b/7 +ni, 8-b/1, 13-a/3, 75-b/2, 76-a/1, 171-a/4, 174-a/1
évlen-	Evlenmek

	-di, 21-a/5, -ür, 39
evrük	Devrik 97-a/5
evdi-	Toplamak -di, 192-a/6
evrül-	Çevrilmek, dönmek -di, 82-a/1 193-a/3, 194-a/4, 198-a/1, 204-a/4
evün	Tane 194-a/6 +ni, 72-b/4
evür-	Çevirmek, döndürmek -di, 4-a/6, 4-a/7, 17-b/2, 20-b/2, 46-a/6, 119/4, 120-a/3, 121-b/4, 143b7/, 145-b/4, 156-a/4, 157-a/4, 162-b/2, 162-b/4, 166-b/7, 167-b/1, 171-a/3, 174-a/3, 175-a/1, 176-b/4, 186-b/6, 208-b/2, 213-a/2 -(ü)ldi, 82-a/1, 193-a/3, 194-a/4, 194-b/1
evürmek	Çevirme işi 3-b/2, 4-a/7, 218-b/3
evrün-	Evrilmek, devrilmek -di, 197-b/5
evvel	Evvel, önce 217-b/2 +i, 164-b/7, 188-a/1 +inde, 141-b/3, 164-b/7
evvelce	Evvelce, önceden +si, 14-a/3
evzanla-	Tartmak -dı, 7-b/1
eyle-	Deri işlemek, tabaklamak -di, 16-b/5,

	-medük, 107-a/5
eylegü	Deri işleminde kullanılan alet 16-b/6
eylemek,	Eyleme işi 202-a/1
eylen-	başlamak, harekete geçmek -di, 187-b/1, 202-a/1
eylet-	Göndermek, yollamak -ti, 140-a/6, 205-b/1
ez-	Ezmek -di, 30-b/7, 74-b/5, 81-a/b
ezdü	Helak, 82-b/6
ezdür-	Helak etmek, -di, 82-b/6, 153-a/5, 171-b/3
ezil-	Nemlenmek -di, 114-a/3, 189-b/2, 196-a/4 -gen, 114-a/4

F

fahş sözle-	Kötü konuşmak -di, 161-a/1
fāhîş bol-	Çirkin -dı, 100-a/1
fāhîş sözle-	Kötü, edepsizce konuşmak -di, 86-a/1, 86-a/2, 200-a/1 -gen, 86-a/2
faḳîh	Bilgili, ermiş 107-b/7

fāl	İyi talih,baht 41-a/4, 56-b/4, 64-b/2, 202-b/2, 206-b/5
farîza kıl-	Farz, şart koymak -dı, 14-b/2, 166-b/2, 186-a/5
fāriğ	Rahat 62-a/7, 167-a/5, 201-a/3
fārsî	Farsça, +ni, 162-b/2
faşîh	Açık, düzgün 48-a/2, 107-a/7, 131-a/1, 132-II--a/7, 141-b/7
faşîhlık	Açıklık 198-a/7
fayda	Fayda 78-b/5, 82-b/5,158-a/2,159-a/3, 160-b/1, 218-b/3 +lar, 158-a/2
faẓîh	Kepaze 174-b/2
faẓl (I.)	Değer, şeref 19-b/4
(II.)	Maharet, mükemmellik +1, 132-II--a/4
fedā	Feda 175-b/4
ferište	Melek +ler, 100-a/1
fesād	Fesat, bozukluk 84-b/3
feşüş	Boş insan

	+ka, 197-a/4
fetvā	Fetva, 158-b/7
fevt	Geç, geçmiş 77-b/2, 155-b/5
fırşat	Fırsat 185-b/5
fi‘l	Fiil, eylem 129-a/2, 194-b/3 +i, 45b1/, 163-b/2 +ini, 200-a/7 +ni, 43-b/6 +inge, 44-a/5, 142-a/5
filān	Kimse, Falan 3-a/6, 3-b/4, 14-b/6, 16-a/2, 16-a/6, 20-a/5, 21-b/5, 24-b/2, 35-a/6, 37-a/4, 42-a/3, 42-a/5, 46-a/4, 46- b/4, 46-b/5, 47-b/4, 55-a/6, 56-a/4, 60-b/3, 65-b/4, 66-a/3, 69-b/5, 73-a/2, 74-a/5, 74-b/2, 76-a/5, 76- b/4, 77-b/2, 80-a/1, 80-b/7, 84-b/1, 85-b/1, 85-b/2, 89-a/7, 95-b/6, 96-a/1, 96-a/2, 103-a/2, 106-b/4, 106-b/5, 110-a/2, 111-a/3, 111-b/4, 114-a/4, 114- a/5, 114-b/5, 118-b/2, 122-b/1, 122-b/3, 126-a/6, 126-a/7, 126-b/6, 127-a/3, 138-b/5, 139-b/6, 140- a/2, 141-b/1, 141-b/2, 141-b/3, 142-a/7, 143-a/7, 143-b/2, 143-b/3, 144-b/6, 146-b/1, 146-b/2, 146- b/3, 149-b/1, 149-b/4, 151-b/3, 151-b/5, 151-b/7, 154-a/3, 154-a/6, 154-b/2, 154-b/5, 155-a/2, 155- b/7, 156-a/4, 157-a/5, 157-b/2, 157-b/7, 158-b/6, 159-b/4, 160-a/6, 162-b/5, 163-a/2, 164-b/7, 165- a/2, 166-a/4, 166-a/7, 166-b/5, 169-b/5, 170-a/4, 170-a/5, 170-a/7, 170-b/2, 173-b/1, 173-b/6, 174- a/4, 175-a/1, 176-a/7, 177-a/4, 177-b/2, 177-b/6, 178-a/4, 179-a/5, 179-b/1, 179-b/4, 181-a/5, 181- a/7, 182-a/4, 182-a/5, 184-b/1, 184-b/4, 186-a/6, 188-b/2, 188-b/7, 189-a/2, 189-a/4, 190-a/4, 191- a/1, 191-a/4, 191-b/5, 192-a/3, 192-a/4, 192-a/7, 194-a/2, 194-b/6, 197-b/5, 197-b/5, 197-b/6, 199- a/6, 200-b/2, 201-a/7, 203-b/1, 205-a/2, 206-b/7, 208-a/3, 210-b/2, 211-a/6, 214-a/4, 219-b/3, 220- a/5

+dın, 113-b/2, 152-b/6
+nın, 122-a/2, 156-b/5
+ğa, 186-b/7, 192-a/3
+ka, 88-b/4
+nı, 88-b/3

Fitne

Fitne, kargaşa
26-b/3
+ke, 26-b/1
+ni, 37-b/1, 156-a/5

fusq

Fasıklık
+ka, 168-a/6

G

ġā'iz kı-

Büyük abdest yapmak,
-dı, 206-a/4

ġāfil

Gafil
66-b/5, 90-a/2, 103-b/7, 113-b/7, 114-a/1, 116-a/4,
149-b/1, 169-a/2, 210-b/5, 212-b/4

ġālib

Galip
3-a/6, 3-a/7, 42-b/1, 71-b/2, 72-a/7, 97-a/7, 102-
a/6, 122-a/1, 122-b/5, 140-a/7, 152-a/6, 162-b/2,
165-a/2, 197-b/4, 218-b/4, 219-b/7, 220-a/3

ġalt

Yanılma
166-b/4

ġammazlık

Kovculuk
31-b/3

ġanîmet

Ganimet
106-a/3, 155-b/2, 188-a/7, 203-a/6
+ni, 188-b/1
+din, 75-a/3

ġāret

Yağma

	118-b/5, 141-a/3, 154-b/,4 156-b/2, 184-a/5, 209-a/1, 212-a/2, 218-b/6 +ni, 76-a/5
ġargara	Gargara 224-a/6
ġarîb	Yabancı 130-a/5, 130-a/6, 140-b/7, 197-b/4
ġarîm	Alacaklı 48-b/2 +ġa, 150-a/2; +ka, 48-b/3
ġavr	Çukur +ka, 79-b/5
ġaybet kıl-	Gıybet etmek -dı, 128-a/3, 190-a/4
ġā'ib /ġāyib	Gaip, göz önünde olmayan kimse 3-a/4, 36-b/6, 37-a/1,71/, 174-b/4, 193-a/1, 206-b/3
ġāyibla-	El koymak, -dı, 25-b/3
ġazāt	Saldırma, savaş +dın, 67-a/1
ġazel	Gazel (şiiiri) 104-a/7
ġelberle-	Elemek -di, 221-a/4
gevher	Gevher 166-b/7
ġıybetluġ	Gıybetlik +dın, 193-a/1
ġiḍālan-	Yemek yemek, beslenmek -dı, 191-a/6

ğille	Mahsul +sin, 217-a/7
ğoz	Ceviz +nı, 119-b/3, 159-b/5
ğul	Bukağı, bağ, 75-a/3
gūr	Mezar 169-b/2 +ke, 9-b/1 +ler, 220-b/5
ğurbet	Gurbet 213-b/6 +de, 184-a/2
ğusl	Yıkanma, gusül 188-a/1
gümān	Şüphe, 36-a/6, 129-a/7, 155-b/1 +ke, 36-a/7; қа, 171-b/1
gümānlıg	Kuşkulu 74-b/1, 157-b/6, 158-b/2, 169-a/7, 218-a/6

H

hava	Hava +da, 167-b/5, 174-a/5
havadar	Haddini aşan, Şii +lar, 89-b/5, 206-b/7
havādarlık	Haddi aşmaklık 206-b/7
hecā kıl-	Hecelemek -dı, 207-a/5

heciyyele-	Hecelemek -di, 175-b/1
hedyye	Hedyye 147-a/4, 159-a/5, 212-b/6, 219-b/3
helāk kıl-	Helak etmek -dı, 144-b/5, 145-a/5, 190-a/5
helāklik	Helak edici 144-b/5 +ge, 150-b/1
hemîşe kıl-	Becermek 6-a/3, 156-b/7, 220-a/5
hemîşelik	Beceriklik 118-b/1
hemze	Hemze 11-b/2
hezîme	Hezimet, bozgun 175-a/7 [hezîmet , 40-a/7, 75-a/4]
hiç	Hiç 13-a/5, 35-b/7
hicv	Hiciv 85-a/1, 85-a/2, 85-a/3
hicv ay-	Hiciv söylemek, okumak -di, 85-a/2, -ğan, 85-a/2-3
hicv aytış-	Birbirini yermek -tılar, 212-b/5
hudne	Barış, savaş durdurma 166-a/7, 166-b/1

Ĥ

ḥac kıl-	Hacetmek 70-b/2
ḥacı	Hacı 165-b/1 +lar, 70-b/3 +larını, 143-b/4
ḥācet	Hacet, ihtiyaç 152-a/1, 155-b/7, 165-b/1 +i, 131-a/5 +inḡe, 192-a/7 +ler, 150-a/3 +ni, 140b3/, 142-a/2, 147-b/3
ḥācethḡ	Muhtaḡ 91b1 155-b/6, 190-a/5
ḥad	Had, sınır +din, 85-b/7, 96-b/2, 143-b/2, 147-b/2, 147-b/3, 159-b/1, 166-b/4, 207-b/1 +ni, 117-a/7
ḥadeṣ kıl-	Sessice yellenmek -dı, 86-b/6, 141-a/7 -gan, 218-a/6
ḥadiṣ	Hadis 177-b/3
ḥā'iz	Hayız 139-b/5
ḥak	Hak 32-a/6, 221-b/2 +(ḡ)ı, 200-a/3 +(ḡ)ın, 128-b/2, 205-a/2 +(ḡ)ınga, 76-b/4 +(ḡ)ımı, , 4-a/2, 13-a/4, 14-a/2, 33-b/3, 121-b/6, 153-b/6, 172-a/4, 176-b/3, 180-b/4, 191-b/3, 220-a/3 +nı, 153-a/1,

	+dın, 39-b/4
ḥakem	Hakem 44-b/3, 188-a/5 +ni, 218-b/7
ḥakīm	Hakim, bilge 134-b/3, 134-b/4, 165-b/7
ḥākim	hākim 169-a/6 +ge, 179-b/2
ḥakırla-	Hor görmek, değersiz saymak -dı, 164-a/7
ḥaқиқat	Gerçeklik +i, 30-a/5 +in, 74-a/3
ḥāl	Hal, durum 128-a/7 +idin, 206-b/5 +ini, 15-b/7 +inge, 66-a/2
ḥamd ay-	Elhamdülillah demek -dı, 142-a/5
ḥamle	Hamle 71-a/5, 72-a/4, 79-b/1, 82-b/3, 87-b/1, 182-a/7 [ḥamlet, 215-a/1]
ḥammām	Hammam 202-a/3 +da, 65-a/5
ḥanūt	Tahnitte kullanılan ilaç, koku 166-b/3

ḥarām	Haram 56-a/3, 67-b/2, 143-a/4, 150-a/6 +nı, 153-a/4, 217-a/6
ḥarem	İhram, 150-a/6 +ke, 150-a/6
ḥarf	Harf +dın, 17-a/2 +қа, 11-b/2 +larnı, 175-b/1 +nı, 3-b/6, 17-a/1, 17-a/2, 74-a/7, 150-b/6
ḥaseblig	Kızamıklı 137-b/1
ḥased	Haset, kıskançlık 5-b/4, 209-a/5
ḥāşıl	Netice 49-a/6, 66-a/1, 168-b/5
ḥavāle kıl-	Devretmek 157-a/5
ḥavz	Havuz 29-a/7, 61-b/4 +ı, 44-a/4
ḥāyḡ	Adet, +dın, 57-b/2
ḥāyḡ kör-	Adet görmek -di, 40-a/7 -gen, 440-b/1
ḥayye ‘alāş-şalāt	Hadi namaza ! 223-a/6
ḥāzır	Hazır 56-a/3, 56-a/4, 95-b/5, 143-b/4, 185-a/2, 209-a/ 6
ḥebve	Çömelme +sin, 191-a/2

ḥefā	Hoşgörü 88-a/1
ḥerim	Harem +de, 143-a/4
ḥelāl	Helal 30-b/1 30-b/2, 30-b/3, 153-a/4, 171-b/3, 217-a/6,
ḥezā kı-	Alay geçmek 44-a/5
ḥezf kı-	Kaldırmak, silmek 17-a/1
ḥicāb	Nazarlık, muska +ını, 168-b/7
ḥicāmet	Hacamat 188-a/3
ḥiccam	Hacamatçı 15-b/4, 67-b/1
ḥikāyet	Hikayet 45-a/7
ḥîle	Tuzak, hile 43-b/4, 69-b/5, 178-b/4, 190-b/4, 202-b/4
ḥisāb	Hesap 177-a/1, 181-a/7 +nı, 6-b/1
ḥüccet	Delil, kanıt 75-a/1, 162-b/6, 181-a/5, 188-b/7 +i, 123-b/ 2 +ini, 152-a/6 +ni, 145-b/3, 160-b/3
ḥüccetleş-	Birbirine kanıtlamak -tiler, 211-a/6

hüküm	Hüküm, yargı 22-a/3, 67-b/3, 179-b/2
hürmet	Hürmet, saygı 89-b/3, 132-I--a/2, 188-a/4 +ini, 187-b/2
hürmetlik	Hürmetli, Saygılı 89-b/4, 131-b/4, 132-II--b/4, 134-a/7, 135-a/3, 137-a/1 [hürmethlık , 201-a/6]

H

habar	Haber 139-b/7, 162-a/4, 164b1/, 185-b/4, 192-b/1, 194-b/7, 204-a/5, 207-a/7, 208-a/1, 213-a/4, 213-b/4, 214-b/4, 219-a/1 +dın, 146-a/3 +ın, 128-b/6 +lar, 210-a/2, 211-b/4 +nı, 64-a/7, 128-b/5, 176-a/7, 203-b/3, 204-a/3, 205-a/5, 219-b/4
habarlık	Haberdar 98-a/1
hacil kıl-	Utandırmak -dı, 173-b/2
hal' kıl-	Boşanmak -dı, 124-a/4
halâş bér-	Birine halis davranmak, güven sağlamak di, 166-a/4
hâlî	Boş 47-b/6, 47-b/7, 89-a/6, 97-a/6, 97-a/7, 154-a/7, 160-b/3, 161-b/4, 205-a/3
halife	Halife 62-b/3, 62-b/4, 62-b/5, 215-b/2

ḥālīṣ	Halis 60-b/2, 145-b/2, 202-a/4
ḥalk	Yaratık 11b6/, 34-a/7, 182-a/7 +ka, 201-b/4 +lar, 185-a/7 +nı, 9-a/7, 117-a/3, 154-a/3 +ning, 179-a/7
ḥamr	Şarap, maya 8-a/3, 171-b/3 +(ır)ka, 8-a/3 +nı, 117-b/5, 178-b/3
ḥamırsız	Mayasız 58-a/2
ḥamla-	Yemekten mide bozulmak -dı, 105-a/3, 111-a/7, 190-a/2
ḥamlık	Mide rahatsızlığı 190-a/2
ḥammār	Mayalı 137-b/5
ḥamūr	Hamur +nı, 20-b/7
ḥarāb	Harap, yıkkın 161-b/6, 162-a/6, 169-a/2
ḥarāc	Haraç vergi 146-b/6 +nı, 215-b/5, 217-b/6
ḥarc kıl-	Nafaka bağlamak 148-b/ 5
ḥārici	İslam dininden çıkan kimse +ler, 65-a/1

ḥāṣ	Özel, şahsi 60-b/3, 73-a/1, 160-a/4, 189-a/4, 215-a/3, 217-a/2
ḥaṣā kıl-	Hadım etmek 191-b/ 3
ḥāṣla-	Özel, haṣsi tutmak -dı, 73-a/1
ḥaṣm	Hasım, düşman 180-b/5
ḥaṭ	Çizgi 56-b/7, 182-b/3, 189-a/6, 212-a/7, 221-a/1 +nı, 222-a/3
ḥaṭā / ḥaṭa'	Hata 12-b/2, 139-b/2, 139-b/3 , 161-b/3, 167-b/1, 215- b/7 +ka, 162-a/3, 170-a/5
ḥaṭar	Tehlike +ka, 171-a/3, 178-a/3
ḥaṭîb	Hatip 49-b/5
ḥātıblık	Hitabet 49-b/5
ḥatm kıl-	Hatim indirmek -dı, 18-b/7,24-a/6, 188-a/6
ḥavf	Aff +dın, 168-b/5
ḥayāl	Hayal, 41-a/4, 175-a/3, 207-a/1
ḥayr	Hayır, iyilik 142-a/1, 157-b/7, 163-b/1 +ı, 88-b/3, 96-a/5, 223-a/5 +(ır)ka, 124-b/4, 168-b/4, 172-b/1

+(ır)nı, 75-b/7, 91-b/5, 119/6, 199-b/7, 205-b/1,
219-a/5, 220-a/2

ḥāyin

Hain
174-a/7

ḥayırsız

Hayırsız
159-a/5

ḥazîne

Hazine
26-a/5
+de, 26-a/3

ḥelef bir-

Bir şeyin bedelini ödemek
147-a/6

ḥîre

Hayret
+lıkları, 224c/6

ḥîre bol-:

Şaşırmak, kör olmak
7-b/4, 31-a/5, 63-b/3, 164-b/6, 224c/5

ḥayralık

Şaşırmak, hayret

ḥırla-

Horlamak
-dı, 10-a/4, 220-b/4

ḥidmet [ḥizmet]

Hizmet
5-b/7, 67-b/4, 69-a/4, 69-b/7

ḥidmetkār

Hizmetkar,
+lar, 188-a/5 ~ **ḥizmetkārılar**, 6-a/1
+ları, 69-a/5

ḥilāf

Anlaşmazlık, kavga
147-a/6, 179-b/7, 181-a/6, 181-b/1, 186-b/6, 209-
b/1

ḥissîs

Aşağılık, alçak
134-a/3, 135-b/1

ḥiyānet

Hainlik
9-a/6, 39-b/6, 72-b/7, 75-a/3, 83-b/6, 190-b/6

hıyānetlīg	Hainlik 217-a/2
hor	Hor, alçak 7-b/7, 30-b/4, 134-a/3, 214-b/4
horla-	Hor görmek -dı, 7-b/6, 28-a/3, 29-b/4, 159-b/2, 185-a/4, 217-a/3, 219-b/1
hoş	Hoş, güzel 25-b/1, 36-b/3, 84-a/7, 89-a/5, 89-a/6, 90-a/3, 102-b/, 107-b/7, 108-a/1, 127-b/5, 130-a/4, 148-a/1, 157-b/, 165-a/, 167-b/2, 167-b/7, 174-b/4, 176-b/2, 178-b/2, 199-b/1, 201-b/5, 206-b/3, 208-a/6, 213-b/6, 218-a/6
hoşlan-	Hoşlanmak -dı, 197-b/2, 203-b/6
hoşluk kıl-	İyilik yapmak, hoş muamele etmek 182-b/3 +1, 70
hoşnūd	Memnun 115-a/1, 140-b/3, 159-b/6, 191-b/3, 213-b/5, 219-b/4
hoşnūdluḡ	Memnuniyet 115-a/2, 140-b/4
hu^vār	Kötülük 30-b/4, 83-a/5, 84-a/2, .97-a/6, 100-b/1, 114-b/4, 122-a/4, 131-b/3, 136-a/6, 153-a/5, 164-b/4, 171-b/5, 204-b/3, 224-a/7
hu^vārla-	Kötülümek -dı, 157-b/5, 159-b/1, 162-a/7
hu^vārdārliḡ	Taraftarlık, 167-a/3,
hu^vārluḡ	Zulüm, haksızlık 83-a/5

huluğ Huylu
98-a/7, 102-b/5

huluğ bol-
98-a/6

hun Kan
+nı, 26-a/1, 26-a/2

hurma Hurma
7-a/4, 24-b/3, 60-b/2, 63-b/5, 154-a/5, 162-b/2
+ka, 7-a/4
+nı, 7-a/3, 7-a/4, 23-b/7, 24-b/3,

huşümet Düşmanlık
150-b/5, 188-a/6, 197-b/3, 210-b/7
+ni, 22-b/5, 22-b/6

huşüset Hususiyet
180-b/4

husya Husye, testis
+sı, 139-a/5

huṭbe Hitap
49-b/4, 49-b/5, 96-a/7
+ni, 187-b/5

I

ıbuḳ İbik
99-b/3

ıd- Göndermek
-dı, 43-b/1
-mıṣ, 119-b/7
-tı, 47-a/1, 52-b/1, 52-b/2, 58-a/1, 72-b/3, 73-b/7,
86-b/6, 119-a/1, 119-b/5, 139-b/5, 142-a/4, 143-
a/1, 148-b/1, 149-b/1, 154-a/3, 159-a/2, 159-a/5,
160-b/3, 161-a/3, 176-a/6, 197-a/6
-tım, 143-a/7

ıdı-	Gönderilmek -mış, 43-b/2, 148-b/2
ıdış	Kap, bardak 34-b/2
ıdış-	Birbirini göndermek, hediye vermek -tı, 177-a/6, 180-a/7 -tılar, , 211-b/7, 212-b/6
ıdı-	Göndertmek, hediye göndertmek -tı, 163-a/7, 174-b/3, 189-a/6
ıdıtmak	Göndertme işi 163-a/7
ıhtar-	Dirilmek, canlandırmak -dı, 220-b/5
ıkiş-	Birbirine güvenip işi yaptırmak -tılar, 211-b/5
ımızgan-	Uyuklamak -dı, 4-a/6, 35-b/3, 60-a/3, 174-a/7 +gan, 35-b/4, 35-b/5
ınçık ur-	Yüksek sesle inlemek 8-a/6, 81-b/4
ıngra-	İnlemek -dı, 8-a/6
ıra	Şarkı 127-b/5
ırağ	Uzak 29-b/3, 123-b/3, 197-b/7, 209-a/4
ırla-	Şarkı söylemek -dı, 53-b/6, 203-a/4, 208-a/5
ırlat-	Şarkı söyletmek -tı, 176-b/1

ısın-	Isınmak -dı, 213-b/3
ısındur-	Isındırmak -dı, 18-a/4
ısır-	Isırmak -dı, 25-a/4 68-a/5, 109-b/3
ısırga	Küpe 166-b/4, 201-a/6
ısıt-	Isıtmak -tı, 170-a/3
ısıtıl-	Isıtılmak -mış, 69-a/3
ıslāh	İslah, tamir 82-a/2
ısparla-	Emanet etmek -dı, 169-b/2, 203-a/4
ıt-	Göndermek -tı, 173-b/5
ıvuḳ	Geyik 13-a/2, 93-a/3, 199-b/7
ıyıştı-	Birbirine (birini/ bir şeyi) göndermek -lar, 210-b/3

İ

i‘rāb ur-	kelimelere harekeleri koymak -dı, 66-b/2, 150-b/3, 174-b/6
i‘tikād kıl-	Benimsemek -dı, 184-b/6
i‘timād kıl-	İtimat etmek, güvenmek

-dı, 21-b/5, 129-a/6, 174-a/4, 184-b/7

iblis

Şeytan

12-a/2, 72-a/3, 200-a/7, 220-a/4

icâbet kıl-

Kabul etmek

218-a/6

iç

İç

127-a/5, 168-a/7

+i, 47-a/4, 66-a/4, 66-a/5, 115-b/7, 116-a/1, 116-a/7, 116-b/3

+inde, 2-b/7, 5-b/7, 9-b/2, 10-b/3, 12-b/4, 14-b/6, 15-a/2, 19-a/2, 21-b/4, 22-a/3, 23-a/7, 26-b/1, 27-b/6, 28-a/3, 29-b/5, 30-b/6, 34-b/1, 35-b/6, 37-a/1, 40-b/5, 41-a/3, 44-a/4, 45-b/1, 47-a/3, 47-b/3, 56-b/3, 64-a/2, 66-a/6, 67-b/5, 69-b/1, 69-b/3, 72-b/3, 74-b/1, 80-a/4, 80-b/1, 81-b/4, 82-a/2, 84-a/2, 85-b/3, 89-a/4, 89-b/3, 93-a/7, 96-a/6, 96-b/2, 99-b/5, 100-b/2, 103-a/2, 103-b/6, 106-b/4, 109-a/1, 111-b/1, 118-b/1, 119-b/5, 120-b/3, 121-b/1, 123-a/5, 126-b/2, 127-b/4, 127-b/5, 132-I--a/2, 139-b/1, 139-b/2, 140-a/7, 140-b/3, 140-b/7, 141-a/2, 141-a/4, 141-b/3, 142-a/1, 142-a/6, 141-a/7, 143-a/3, 143-a/4, 145-b/4, 146-a/2, 147-a/2, 147-b/2, 147-b/3, 147-b/4, 147-b/7, 148-b/7, 149-a/2, 150-a/7, 150-b/5, 151-b/1, 152-a/2, 154-b/2, 155-b/5, 157-a/4, 158-b/6, 160-a/3, 160-b/6, 161-a/6, 162-a/4, 162-b/7, 163-a/5, 163-b/2, 165-a/2, 165-a/6, 165-b/1, 166-a/4, 166-b/4, 166-b/7, 167-a/1, 169-a/7, 170-a/4, 170-a/5, 170-b/1, 171-b/1, 172-b/2, 172-b/6, 174-a/3, 177-a/4, 179-a/1, 179-a/2, 179-b/1, 179-b/2, 179-b/5, 180-a/7, 181-a/7, 181-b/1, 182-a/4, 182-a/5, 182-b/2, 182-b/3, 181-b/7, 184-b/7, 186-b/6, 187-a/1, 188-a/5, 190-a/4, 190-b/2, 190-b/7, 191-b/1, 192-a/4, 193-a/4, 193-b/5, 198-a/1, 198-a/4, 199-a/2, 199-b/2, 199-b/7, 200-a/1, 200-a/3, 201-b/4, 201-b/6, 202-a/3, 203-b/5, 204-b/2, 205-a/4, 205-b/1, 206-a/3, 206-b/4, 207-b/5, 208-a/4, 209-b/3, 209-b/6, 209-b/7, 211-b/5, 212-a/7, 212-b/7, 213-a/6, 213-a/7, 214-b/2, 216-b/1, 216-b/2, 217-b/4, 219-b/7, 220-b/3, 221-a/1, 221-a/6, 221-a/7, 221-b/1, 221-b/3, 221-b/7, 222-b/2, 224-a/6

+indeki, 126-b/2
+in^{ge}, 140-a/7, 203-b/4, 214-b/5 ; +inke, 38-a/3
ķur baēla-:konuşturmak, k^uf^ur etmek 168-a/

iç- İçmek
-ken, 92-a/5, 92-a/6, 211-b/1
-kenler, 35-a/6
-ti, 17-a/2, 17-b/2, 31-a/2, 34-b/2, 70-a/5, 73-a/5, 92-a/5, 100-a/3, 104-b/7, 109-b/7, 126-a/4, 151-a/1, 160-a/7, 178-b/3, 184-b/1, 187-a/6, 189-a/7, 191-b/3, 192-a/3, 201-a/5, 211-b/1

içir^{ül}- İçirilmek
-di, 140-a/7

içiş- Birbirine içirmek
-ti, 177-a/2, 179-b/6, 180-b/7
-tiler, 210-a/5, 211-a/2

içkü İçecek
31-a/1, 36-a/2, 92-a/5, 92-a/6, 109-b/7, 211-a/3
+de, 181-a/1
+ge, 185-a/2

içmek İçme işi
215-b/2

iç^{ün} İçin
31-b/4, 44-a/3

iç^{ür} İçrmek
-di, 45-a/5, 120-a/5, 167-a/7

içürmek İçirme işi
91-a/2, 219-b/6

İdi Tanrı
+n^g, 172-a/5

i^{diş} Kadeh, tas
14-b/1, 15-a/2, 61-b/2, 91-a/3, 110-b/6, 119-b/3, 154-b/6, 193-a/1

	+de, 122-a/7, 144-a/1 +ke, 161-a/7 +ni, 118-a/3, 146-b/1, 150-b/5
ige-	Eğelmek -di, 53-a/3
igek	Eğе 53-a/3
iglig	Hasta 73-b/1, 95-b/2, 105-a/3, 115-b/7, 116-a/1, 125-b/6, 137-a/7, 137-b/1, 137-b/5, 137-b/6, 138-a/3, 138- a/6, 138-a/7, 138-b/5, 138-b/6, 154-b/1, 189-b/3, 200-b/7, 202-b/7, 205-a/3
igne	İğne 11-a/2, 35-b/2
igri	Eğri 105-b/3
ihrām	İhram 30-b/3 +dın, 30-b/3
ihsān kıl-	İyi davranmak, lütufat bulunmak -dı, 133-a/2 -ğan 133-a/3
ihtiyāt kıl-	İhtiyatta bulundurmak 190-b/2
ikegü	İkisi 190-a/5, 211-a/5, 213-b/1
iki	İki 3-b/1, 3-b/2, 7-b/2, 13-b/5, 14-a/3, 52-b/1, 57-a/4, 59-a/7, 61-a/4, 64-b/6, 66-a/6, 71-b/7, 79-a/4, 84- b/2, 91-a/2, 147-b/5, 152-b/2, 162-b/4, 167-b/4, 168-a/3, 174-b/7, 175-a/4, 175-b/3, 176-b/1, 178- a/6, 178-b/2, 179-a/4, 181-a/1, 183-a/2, 183-b/2, 183-b/3, 186-a/4, 189-b/1, 191-a/1, 192-a/2, 203-

b/7, 209-a/3, 210-a/1, 211-a/7, 211-b/5, 212-a/4,
212-b/3, 223-a/2, 224-a/5
+isi, 16-b/7, 26-b/3, 82-a/4
+isini, 176-a/6
+isining, 39-a/7

ikinci İkinci
31-a/1, 157-b/1 / ikinç, 47-b/1, 173-a/1 / ikinçi, 31-a/1, 31-a/2

ikinge 216-b/4

ikiz İkiz
150-a/4

ikrār İtiraf, kabul
76-b/3, 171-a/3, 186-b/7

il Memleket, vatan
40-b/5, 41-a/3, 110-b/1, 110-b/2
+de, 117-a/5, 205-b/1
+din, 174-b/7
+ge, 68-b/5, 106-a/5
+ge öğredi, 68-b/5
+ge öğrengen, 68-b/5
+ler, 174-b/3
+lerde, 173-a/6
+leri, 187-b/1
+ni, 172-b/3, 192-b/4, 218-a/4

ilçilik Mektüb, haber
149-b/2

iletil- Götürülmek
-miş, 179-b/2

iley Ön
94-a/6, 112-b/6
+inde, 67-a/4, 186-a/4

ilgerü İleri, ön
120-a/3, 169-b/4

ilgük	İlik 194-b/4
ilhām kıl-	İlham vermek -dı, 47-a/1
ilin-	Asılmak, bağlanmak -di, 93-a/3 +gen, 93-a/3
ilk	İlk 104-b/7, 179-a/4, 184-b/
ilme	Takı 16-a/5
ilmek	Takma, bağlama işi 16-a/4
imām	İmam 75-a/7, 191-a/43 +ğa, 120-b/
imāmluḡ	İmamlık 75-a/7
îmān	İman 151-a/4
imlā / imlā'	İmla etmek 153-b/1, 160-b/5, 220-a/1
inan	Güven inan +ı, 151-a/3
inḡke	İnce, titiz 138-b/5, 171-a/7
inḡkelik	İncelik, titizlik 170-a/1, 204-a/5, 206-a/6
in-	İnmek

-di,16-a/5, 23-a/3, 30-b/2, 41-a/5, 74-b/5, 80-b/1,
153-b/3, 193-b/1, 193-b/7, 195-a/2, 205-b/4
+gen, 23-a/4,

indür-

İndirmek

-di, 146-a/4, 150-a/2, 153-a/3, 161-a/4, 169-a/5,
216-a/3

inek

İnek

14-b/3, 14-b/4

ingen

Dişi deve

4-b/4, 5-a/2, 9-a/4, 10-b/5, 31-b/4, 34-b/3, 49-b/2,
65-b/6, 69-b/1, 82-a/5, 82-b/2, 82-b/3, 90-a/2, 94-
b/7, 100-a/7, 105-b/7, 112-b/1, 118-a/2, 122-b/7,
131-b/7, 132-I--b/3, 141-b/1, 147-a/2, 174-b/4,
209-b/7

+ke, 3-a/2, 5-a/2, 86-b/3, 126-b/7

+ni, 5-a/2, 44a5/, 123-a/4, 142-a/1, 183-b/7, 191-
b/1, 191-b/4

+ning, 9-a/4, 82-b/1

inglik bol-

Genişlik

-dı, 111-a/1

inglik kıl-

İncitmek

-dı, 152-b/7

ingre-

İnlemek, kükremek

-di, 31-b/4, 32-a/1

inkār

İnkâr

98-a/1, 144-b/7, 215-a/2

+sızın, 179-a/7

inlig

Enli, geniş s

132-I--b/7

**innā lillāhi ve
innā ileyhi rāci‘ün**

Allah'a aidiz ve şüphesiz

O'na döneceğiz,

215-a/6

inzal kıl-

İndirmek

150-a/3

irig	Sert 106-b/6, 109-b/6, 109-b/7, 117-a/5, 216-b/3, 220-b/1
iriglik	Sertlik 101-b/3, 181-a/2
iringlen-	İrinlenmek -di, 152-a/5, 206-b/4
irk-	Çoğalamak -ti, 44-a/2
irkil-	Çoğalmak, birikmek -di, 215-b/1 -miş, 44-a/3
irkle-	Toparlamak -di, 31-a/7
isrāf kıl-	İsraf etmek -dı, 147-b/3
isig	Sıcak 8-b/3, 69-a/2, 69-a/3, 69-a/4 78-a/3, 90-b/5, 90-b/6, 110-b/5, 115-b/5, 121-a/1, 139-b/3, 217-b/3 +i, 165-b/4 +inde, 165-b/4, 199-b/4
isiglik	Sıcaklık 115-b/4
isim	İsim 169-a/7 +ni, 163-a/1, 164-b/3, 165-a/1, 165-b/3, 167-b/3, 174-b/1
iske-	İki parmakla kesmek -di, 13-b/5
islām	İslam 120-a/4 +nı, 125-a/3

isnādlik	İsnatlık 142-b/3
iste-	İstemek -di, 44-b/6, 50-a/6, 54-b/3, 83-a/4, 184-b/3, 185-b/5, 186-b/4, 190-a/6, 191-b/6, 192-a/1, 197-b/2, 197-b/4, 198-b/7, 199-b/7, 202-a/3, 203-b/2, 204-a/5, 205-a/6, 207-b/3, 208-a/7, 213-b/7, 214-b/4 -gen, 156-b/6, 190-a/6, 204-a/5 -(y)ü, 192-a/1
istemek	İsteme 183-b/7, 185-b/6, 186-b/4
istibrā kıl-	Adet gören kadınla yatmak -dı, 213-b/3
istincā kıl-	Temizlenmek -dı, 214-b/3, 219-b/2
istiṣnā kıl-	İstisna etmek “171-b/2, 204-b/1
iş	İş 10-a/1, 14-a/6, 14-b/1, 19-b/4, 24-a/6, 27-b/6, 28-a/3, 30-b/1, 32-a/3, 32-b/5, 35-b/, 37-a/4, 40-a/6, 41-a/7, 42-a/4, 46-b/3, 47-b/3, 50-b/3, 51-b/5, 51-b/6, 55-a/2, 56-a/7, 57-a/3, 64-a/2, 66-a/4, 69-b/2, 69-b/3, 70-b/1, 73-a/6, 73-b/1, 74-a/5, 74-b/1, 75-b/7, 76-a/2, 77-a/7, 78-a/4, 83-a/3, 83-b/7, 85-b/3, 85-b/6, 86-a/7, 89-a/3, 92-b/4, 94-a/7, 95-a/6, 97-b/1, 100-b/4, 100-b/5, 102-b/5, 107-b/6, 111-b/4, 112-a/5, 113-b/6, 115-a/5, 115-a/6, 118-b/1, 119/2, 120-a/3, 122-b/5, 127-b/6, 128-a/7, 128-b/4, 130-a/2, 131-b/7, 132-I--a/7, 132-I--b/5, 132-I--b/6, 132-II--a/3, 132-II--a/4, 135-a/7, 136-b/7, 137-a/1, 137-a/2, 139-b/1, 144-a/6, 145-b/4, 146-a/2, 146-b/6, 147-b/2, 148-b/7, 149-b/4, 149-b/5, 151-a/2, 151-a/5, 151-b/1, 151-b/3, 152-a/1, 152-a/2, 153-b/3, 157-a/4, 160-a/7, 161-b/7, 165-a/2, 166-b/4, 172-b/6, 179-b/5, 181-b/4, 182-a/5, 182-b/1, 184-b/5, 184-b/6, 186-a/1, 188-b/2, 188-b/5, 189-b/6, 190-b/1, 190-b/2, 190-b/7, 191-b/1, 192-a/4, 194-

b/2, 195-b/2, 198-b/3, 199-b/1, 199-b/2, 200-b/7,
 201-b/4, 201-b/6, 204-a/1, 204-a/4, 204-b/1, 205-
 b/2, 206-a/3, 206-a/6, 207-a/1, 207-a/5, 208-a/4,
 208-b/3, 209-b/7, 210-a/7, 211-a/2, 211-b/1, 211-
 b/7, 212-a/5, 213-a/7, 213-b/5, 216-a/2, 216-a/4,
 216-b/1, 216-b/4, 218-a/4, 219-a/6, 220-a/7, 221-
 b/6, 224-a/5, 224c/4
 +i, 82-a/1, 83-b/5, 111-b/3, 113-a/4, 152-b/3
 +in 84-a/1
 +ini, 42-a/3, 42-a/5 153-b/6, 219-a/6
 +ke, 24-b/6, 32-b/3, 51-a/1, 54-b/3, 55-a/2, 76-a/2,
 83-b/2, 83-b/3, 89-b/5, 90-a/7, 99-b/6, 123-a/3,
 125-a/2, 129-b/1, 138-b/4, 139-b/1, 144-b/7, 146-
 b/1, 146-b/2, 146-b/3, 151-a/7, 151-b/3, 166-b/3,
 167-a/5, 170-b/4, 171-b/5, 172-b/2, 172-b/3, 173-
 b/5, 178-b/7, 180-a/7, 181-b/6, 187-b/1, 192-b/3,
 194-a/7, 197-a/1, 198-b/6, 199-a/1, 201-a/3, 201-
 b/1, 201-b/2, 203-a/7, 204-a/3, 205-b/1, 206-a/2,
 206-a/5, 206-b/3, 208-b/2, 209-b/1, 215-a/4, 219-
 a/2, 224-b/1
 +din, 16-b/4, 46-a/7, 73-b/2, 81-b/4, 85-b/7, 90-a/2,
 92-b/4, 101-a/4, 117-a/5, 119/1, 126-a/6, 129-a/1,
 140-b/1, 160-a/4, 166-b/3, 174-a/2, 197-a/3, 203-
 b/5, 205-a/6, 209-a/7, 209-b/6, 210-b/2, 210-b/4,
 213-a/5, 223-a/4
 +lerni, 131-b/7, 215-a/6
 +ni, 24-a/1, 35-a/7, 36-b/4, 46-a/4, 46-b/7, 47-b/4,
 68-a/3, 73-a/4, 74-a/3, 96-b/2, 96-b/4 99-b/4, 103-
 b/4, 105-a/4, 106-a/4, 111-a/3, 111-b/6, 116-b/6,
 117-a/2, 117-a/3, 125-b/1, 126-b/6, 127-a/4, 139-
 b/1, 139-b/3, 140-a/2, 141-b/7, 143-b/5, 143-b/6,
 144-a/2, 144-b/4, 148-a/4, 149-a/6, 150-a/4, 150-
 b/4, 151-a/3, 151-a/7, 151-b/2, 154-a/1, 155-a/3,
 155-a/7, 156-b/4, 157-b/2, 158-b/7, 159-b/1, 159-
 b/7, 162-a/4, 162-b/4, 164-b/2, 165-a/3, 167-b/4,
 169-a/6, 170-a/7, 172-b/4, 173-b/5, 174-b/5, 183-
 b/4, 189-b/4, 198-b/7, 199-a/5, 200-b/3, 203-a/2,
 204-a/7, 205-b/1, 207-b/3, 211-b/6, 215-a/2, 218-
 a/5, 221-b/6
 +ning, 20-b/7, 30-a/5, 83-b/2, 200-b/3

işāret

İşaret

11-a/1, 11-a/3 47-a/1, 153-b/5, 154-a/6, 156-a/6,
 156-a/7, 156-b/1, 161-b/1, 161-b/5, 209-b/4

işi-	Toparlamak -di, 48-b/2
işit-	İşitmek -gen, 100-a/5 -ti, 100-a/4, 177-b/1, 187-a/6, 200-b/5
işitmek	İşitme işi 100-a/5
işle-	İşelemek -di, 104-a/6, 118-b/3, 118-b/4, 125-b/1, 126-b/6, 128-b/4, 186-b/2, 188-b/4 -gen, 104-a/6, 104-a/7 -miş, 40-b/3
işlemek	İşeleme işi 216-a/2
işlen-	İşlendi -di, 193-b/1
işleştür-	Birlikte alışmak -di, 127-a/6
işlig	İşli, eylemli 149-a/4
işsizlik	İşsizlik 202-b/1
it	köpek 5-b/1, 29-a/2, 34-b/2, 93-a/1, 93-b/5, 114-a/7, 122- b/2, 149-a/5, 151-b/4, 151-b/6, 156-a/2, 160-a/2, 214-b/3, 223-a/2, 224-a/5 +ke, 154-b/6, 173-a/6, 223-a/2 +lerni, 166-a/3 +ni, 117-a/6, 160-b/4
it-	İtmek -ti, 35-a/7, 171-a/4
itilen-	Bozulmak

	-di, 12-a/7
ittifak	Birlik 190-a/1, 211-b/3
iv-	Acele etmek, koşmak -di, 5-b/7, 30-a/1, 55-b/2, 61-b/4, 104-a/3, 146-b/3, 147-a/2, 179-b/2, 193-b/5, 200-b/4, 210-a/3, 216- a/2, 220-a/5 -e, 29-b/7, 70-b/2, 128-b/4, 169-a/1, 171-a/4, 171- a/6, 202-a/7, 202-b/1, 223-b/3 -gen, 104-a/4, 132-II--a/5
ivdür-	Acele ettirmek -di, 216-a/1
ivek	Hızlı, aceleci 142-a/4
ivit-	Acele ettirmek +ti, 5-b/7
ivmek	Acele 218-a/1
ivüş-	Acele ettirmek, gaz vermek -ti, 178-a/1 -tiler, 185-a/2, 209-b/5
iz	İz +inġe, 176-a/2 +ke, 192-a/1 +ni, 176-a/1
iz-	Ezmek -di, 149-b/3
İzince yüri-	İzleri takip ederek yürümek 88-a/7, 189-a/5

K

ka‘be	Kâbe 173-b/7 +қа, 159-a/6 +ni, 81-a/7 +ning, 69-a/5
kāfir	Kafir 128-b/7, 150-b/1 +ğa, 120-b/5 +ning, 24-a/4 +ler, 86-b/1, 155-b/2, 177-b/ +lerning, 125-b/5
kāğid	Kağıt +ka, 220-b/7
kāhil	Tembel 95-a/2-3, 104-b/2-3-4, 198-b/3
kāhillıq	Tembellik 202-a/6, 210-b/6 +қа, 202-a/4
kāle	mal 83-b/1, 147-a/1, 179-a/3, 212-a/, 215-b/, 217-a/, 219-b/ +ni, 83-a/7, 161-a/7, 173-a/6, 174-a/3, 182-b/1, 186-a/3, 190-b/3, 191-a/7
kārvān	Kervan +ı, 8-a/2 +nı, 8-a/3
kebin	Nikah parası 123-a/3, 144-b/5, 148-a/6
kêç	Geç kıl-, 129-b/, 139-b/, 197-a/1, 200-a/6, 208-b/5, 210- b/2, 212-b/5, kör- 213-b/3
keç-	Geçikmek

-di, 34-a/7
+gen, 129-b/3
-genler, 63-a/5
-ti, 37-a/6, 44-b/5, 57-b/3-7, 63-a/4, 68-a/6, 72-a/5,
79-b/7, 82-a/3, 89-a/7, 93-b/4, 96-b/2, 129-b/2,
146-a/1, 147-b/2, 150-b/7, 166-b/3, 169-a/5, 182-
a/5, 190-a/7, 193-a/6, 193-b/6, 195-b/1, 198-a/2,
201-b/6, 203-a/1-7, 207-b/1-5, 212-a/2, 216-a/6

keçe Gece
27-a/1, 78-a/2, 159-b/1, 175-b/6-7, 187-a/6
+ge, 159-b/3

keçebe Göçebe
127-b/1

keçebelik Göçebelik
127-b/3

keçelig Gecelik
+i, 35-a/5

keçi Keçi
18-b/5

keçik Geçikme
101-a/7, 131-b/5, 149-b/7, 214-b/5

keçik- Geçikmek
+ti, 93-b/4

keçil- Gecikmek
-di, 37-a/6, 129-b/2

keçle- Oyalamak, yavaşlatmak
-di, 213-b/3

keçmek Geçmek
37-a/6, 147-b/3, 159-a/4

keçür Geçirmek
-di, 13-a/6, 37-a/3, 40-b/4-5, 41-a/2, 67-b/1, 110-
a/2, 141-a/6, 143-b/2, 152-b/3, 156-b/4, 157-b/1-7,

159-b/6, 161-b/6, 166-b/2, 169-b/4, 175-b/1-3,
190-b/3, 206-b/6-7, 207-a/5, 212-a/2, 216-a/7

keçüt

Geçit
156-b/4

keçürmek

Geçirme işi
40-b/4, 219-a/4

keçürüş-

Biryle bir işi sıtayla yapmak
-ti, 182-a/5

keçik

Ev hayvanı
12-b/7, 14-a/1-5, 93-a/3, 119/4, 141-a/1
+ni, 119/7

kedil-

Gedilmek
-miş, 20-a/3

keçkü

Giyinecek
187-b/3

kedük

Gedik
23-b/6, 156-b/1

keçür-

Giydirmek
-di, 76-a/3

kefen

Kefen
170-a/5, 191-b/7

keffâret

Kefaret
165-b/2

kegir-

Geğirmek
-di, 197-a/2

kegirmek

Geğirmek işi
197-a/2

kekilde-

Geğildemek
-di, 222-b/7, 223-a/1

kel-	Gelmek -di, 14-a/6, 32-a/5, 33-a/3-6, 35-a/6, 36-a/2-3, 41-a/4, 43-a/2, 45-a/2, 55-b/4, 62-a/2, 64-b/1, 68-a/6, 70-b/7, 78-a/2, 79-b/5-7, 82-a/6, 86-a/1, 91-a/2, 106-a/5, 110-a/3, 114-b/7, 117-b/7, 118-b/6, 120-a/3, 122-b/1, 126-a/2, 127-b/6, 138-a/3, 139-b/2, 141-a/1, 141-b/7, 148-a/1, 149-b/, 153-a/7, 163-b/1, 178-a/2, 181-b/4, 183-a/2, 183-b/1, 192-a/1, 195-b/1, 207-b/1, 213-a/7 -diler, 148-b/1 -gen, 14-b/1, 33-a/7, 89-a/6, 106-a/6, 119-a/4, 120-a/3, 149-b/7 -medi, 84-a/7 -mediler, 122-b/1 -mez, 126-a/3 -sün, 31-b/5
keldür-	Getirmek -di, 140-b/6-7
kelebek	Kelebek +ler, 209-a/2
keleşmiş	Nişanlı +ni, 149-a/2
keleş-	Nişan kıymak -ti, 49-b/3
kelgü	Gelecek 33-a/4
kelime	Kelime 84-a/3, 206-b/2 +din, 189-b/1 +ni, 189-b/1, 207-a/6
kelin	Gelin 43-b/2, 89-a/1, 155-a/1 +ge, 192-a/4 +ni, 43-b/2, 89-a/1, 189-a/6
Kelmek	Gelmek işi 36-a/3

keltür-	Getirmek -di, 2-b/2, 58-a/6, 141-a/2, 145-b/7, 146-a/5, 148-a/1, 151-a/4, 154-a/1-2, 166-a/7, 177-a/5, 183-b/6
keltürmek	Getirme işi 166-b/1
keltürül-	Getirilmek -miş, 2-b/3, 39-a/4
kemāl	Mahir, yüce +ke, 54-b/4
kemi	Gemi 43-b/4, 123-a/2, 142-b/5, 143-b/3, 154-a/4, 170-b/7 +ini, 17-a/1, 127-b/1, 139-b/4
kemiş-	Atmak -ti, 26-b/2, 64-b/2-5, 70-a/5, 73-b/3, 74-b/4, 117-a/7, 119/5, 121-b/4, 150-b/6, 151-b/7, 154-a/7, 160-a/6-7, 164-a/5, 167-a/6, 168-a/, 169-a/7, 171-a/3, 171-b/, 172-b/1, 178-a/3, 179-b/4, 183-a/2, 183-b/2, 211-b/7, 212-a/5, 221-a/6, 223-a/3 -tiler, 186-b/3, 210-a/3 -ü, 172-a/2
kemür-	Kemirmek -di, 20-a/2, 25-a/4, 201-b/7
kemürül-	Kemirilmek -miş, 20-a/3
kendi	(Bkz. Kendü) Kendi 175-a/5, 186-a/3 +si, 219-a/6
kendü	Kendi 5-a/2, 5-b/6, 7-b/3, 31-a/2, 34-b/5, 37-b/2, 39-a/2, 43-b/1, 49-a/5, 50-a/3, 55-b/7, 57-b/5, 58-a/3, 58-b/3, 59-b/7, 61-a/2, 66-a/3, 68-a/4, 70-b/5, 71-a/5, 71-b/1, 74-a/1-2, 78-a/7, 84-b/7, 87-a/1, 88-a/6, 117-a/7, 119-a/4, 119-b/6-7, 123-a/1, 123-b/5, 128-b/3, 140-b/4-5, 147-b/1, 155-b/1, 158-a/2, 158-b/3, 160-b/3, 169-b/4, 176-a/1-3, 178-a/1, 185-b/6, 189-

a/1, 198-b/2, 208-a/6, 215-a/3, 216-a/2, 216-b/6,
217-a/2, 220-b/6
+leri, 160-b/3
+si, 12-b/5, 13-a/2, 16-a/7, 18-b/1,
+sine, 35-a/7

keng

Geniş
34-b/4, 91-b/7, 92-a/2, 95-a/7, 95-b/1, 104-b/4-5,
111-a/1-2, 113-a/6, 120-b/3-4, 189-b/7, 193-a/6,
223-b/7

kenglik

Genişlik
104-b/5, 120-b/3, 140-a/5, 145-b/4, 166-a/4, 172-
a/6, 198-a/7, 205-a/4-5
k. sangâ: Hoş geldin, 92-a/1

kengrik

Genizden, günnalı konuşmak
(g)+i, 110-a/6

kent

Şehir
+lerini, 161-b/5

kerek

Gerekli
165-b/4

kerim

Kerim, Cömert
113-b/5, 130-b/1, 135-a/5, 190-a/3

kerimlik

Cömertlik
177-b/5, 203-b/1

kesdürü

Kesici, makas
+si, 25-a/4

kes-

Kesmek
-gen, 22-b/6, 24-a/4, 24-a/4
-ti, 2-b/4, 3-a/6-7, 9-a/4, 14-b/6, 18-a/5, 21-a/6, 22-
b/5, 23-b/6, 24-a/4, 24-b/3, 25-a/4, 27-a/2, 32-b/3,
33-b/6, 44-a/3, 45-b/4, 55-b/1, 58-b/3, 62-b/3, 67-
a/5, 70-a/2, 70-b/7, 71-a/7, 71-b/3-6, 72-a/2-7, 73-
a/3, 73-b/5, 76-a/6, 77-a/3, 123-b/6, 126-a/1-2, 160-
a/3, 165-b/1, 167-a/6, 168-b/1-5, 169-b/6, 187-b/4,
189-a/4, 190-a/3, 201-a/1

kesi-	Budamak, kesmek -di, 197-b/5
kesik	Kesik(Bk. Kesük) 9-a/4 +ke, 146-b/6, 215-a/7
kesil-	Kesilmek -di, 59-a/5, 126-a/2, 193-a/2, 194-b/1-3-6, 195-a/1, 195-b/2, 200-b/7, 202-a/5, 203-a/5 -miş, 18-a/6, 121-b/2
kesiliş-	Birbirinden kestirilmek -tiler, 210-a/4
kesiş-	Birbirnden kesmek, kesişmek -ti, 179-b/4, 180-b/6
kesişmek	Kesişmek işi 24-b/4
kesmek	Kesme işi 2-b/4
kesmük ur-	Köpeğe dikenli tasma takmak 223-a/2 +(g)i, 223-a/2
kesük	Kesik 96-a/7, 123-b/7
ket-	Gedik açmak, çentik açmak -ti, 23-b/6, 74-b/5, 75-a/4, 169-a/5
ketil-	Gedik açılmak -di, 75-a/5, 194-b/2, 203-a/1, 204-b/3
ketük	Çentik 75-a/5, 189-b/2 +i, 75-a/5
ketür-	Getirmek, almak -di, 35-a/2, 39-b/3, 40-b/3, 53-b/6, 81-b/2, 124-b/2, 140-b/6, 157-a/7, 190-a/7

keveç	Güveç 45-b/4 +ke, 164-a/5, 223-a/3 +ni, 142-a/2-3, 154-a/2
kevşe-	Gevşemek -di, 189-a/2, 223-b/2
kevşemek	Gevşeme işi 189-a/2
keyd kıl-	Tuzak atmak 39-a/5, 182-b/3
keyik	Geyik +ni, 186-a/3 +ning, 161-b/3
kez	Ok gezi 174-a/2 +i, 112-b/6
kez-	Gezmek, dolaşmak -diler, 162-b/5
kezik	Nöbet, sıra 209-a/6
kezikleş-	Biriyle sırayla bir iş yapmak -tiler, 209-a/7
kiğ-	(Bkz. Kiy-) Giymek -di, 188-a/2 ~ -ti, 197-b/1, 202-a/6, 203-b/7, 207-a/5
kiğdür-	(Bkz. Kiydür-) Giymek -gen, 87-a/2
keğin	Sonra 40-b/3, 118-b/6
kifāyet	Kafi, yeterli 45-a/2

kihle	Yılan derisini açmak -di, 28-a/2
kilim	Kilim 149-a/7, 171-a/6 +ni, 149-a/7
kim	Ki 15-a/2, 30-a/2, 42-a/3, 46-a/4, 48-b/4, 111-b/4, 143-b/2, 201-a/7 kim erseke: kimseye, 48-b/2
kin	Kin 5-b/4, 6-a/1 +e , 195-b/5 +e tut, 184-b/4 +i, 148-b/4
kināyet	Kinaye 46-b/6, 176-b/2
kingeş	İstişare 156-a/7
kindik	Göbek bağı +in, 71-b/6
kinelik	Kindarlık 31-a/2, 33-b/3, 188-b/3
kir	98-a/4, 107-a/1, 110-b/4, 165-b/6, 205-a/1 +ler, 98-a/4
kir-	Girmek -di, 13-a/2, 22-b/7, 32-b/4, 37-a/1, 65-a/6, 66-a/2-3, 67-a/2-3, 68-a/2, 80-b/2, 81-b/5-6, 89-b/4, 125-a/1, 140-a/7, 140-b/3, 143-a/4, 150-a/6, 151-b/3, 158- a/4, 159-a/2, 159-b/3, 168-a/2, 183-b/6, 187-b/5, 188-a/7, 194-a/1-7, 199-b/7, 202-a/1-4, 202-b/3, 203-a/7, 203-b/4, 204-b/2, 217-b/3, 224-b/1 -diler, 212-a/3 -ip, 126-a/4

	-miş, 65-b/5-6, 65-b/4-6
kirgü	Girecek yer 80-b/2, 125-a/2
kiril-	Girilmek -di, 189-a/1
kirin-	Çözölmek -di, 204-a/3
kiriş-	Girişmek -ti, 180-a/6 -tiler, 209-b/6
kirmek	Girme işi 216-b/2
kirpi	Kirpi 125-b/7
kirü al-	Bırakıp geride bırakmak 143-b/7
kesat	Durgun kesat 54-a/7, 83-b/4
kişen	Köstek 66-b/2
kişi	Kişi 17-a/7, 25-a/6, 28-a/3, 29-a/1, 29-b/4, 42-a/7, 46-a/6, 53-b/2, 99-a/4, 100-a/5, 156-b/3, 201-a/1 +ke, 45-b/3 +ler, 10-b/2, 27-b/5, 29-b/6, 51-a/3, 78-a/1, 85-b/4, 88-a/7, 89-a/7, 89-b/4, 122-b/1, 123-b/6, 138-a/1, 147-b/6, 191-a/2-5, 192-a/6, 193-b/6, 204-b/2, 205-a/3, 207-b/2, 220-a/6 +lerde, 124-b/4 +lerdin, 185-a/1, 193-b/6 +large, 10-b/6, 12a1-3/, 49-b/4, 55-a/7, 62-a/2, 75-b/7, 124-a/7, 144-a/4, 182-b/6, 199-b/6, +lerle, 109-b/3 +lerni, 7-b/5, 162-b/, 164-a/, 164-b/

	+larning, 51-b/5, 57-b/4, 59-b/5, 60-a/2, 68-b/2, 140-a/3, 149-b/2, 161-b/4, 167-b/2
kişne-	Kişnemek -di, 22-a/1
kit-	Gitmek -ti, 37-b/3, 51-b/1, 82-a/6-7, 94-b/1, 111-b/2, 117-a/7, 146-b/7, 160-b/4, 194-a/4, 206-a/7
kitāb	Kitap 141-b/3, 154-b/2, 164-a/5, 164-b/7, 170-a/4, 180-b/3, 203-b/4 +ğa, 163-b/4, 223-b/3 ~ +ke, 66-b/2, 150-b/3, 173-a/1, 174-b/6 +larni, 209-b/5 +ni, 8-b/1, 59-b/5, 68-a/1, 117-b/, 120-a/1, 121-b/, 141-b/2, 153-b/2, 167-a/5, 167-b/1, 168-a/7, 179-a/3, 180-b/3, 184-b/3, 214-a/, 220-a/1, 222-a/7
kiter-	Kaldırmak, gidermek -di, 16-a/3-4, 52-a/7, 67-a/6, 87-a/6, 124-a/3, 126-b/5, 146-b/6, 157-a/6, 158-a/1-4, 163-a/3, 175-b/2, 222-a/2 -ür, 183-a/5
kitmek	Gitmek işi, gidiş 172-a/5
kivür-	Sokmak, girdermek -di, 149-b/1, 150-b/6, 153-b/7, 169-a/4
kiy-	Giymek -gen, 87-a/2 -di, 87-a/1, 98-b/2, 191-a/6, 199-a/5, 200-a/4, 200-b/4, 204-a/7, 205-b/5, 216-a/7, 223-b/7, 224-a/2-3, 224-b/3-4
kiygü	Giyecek 87-a/2, 98-b/2
kiydür	Giydirmek -di, 87-a/1, 124-a/2, 145-b/1, 147-b/6, 166-a/1, 170-a/5, 175-b/3, 221-a/3, 223-a/1, 223-b/3-5

kizle-	Gizlemek -di, 72-b/2, 117-a/5, 122-a/4, 185-a/5, 220-b/7
kizlen-	Gizlenmek -di, 38-a/3, 69-b/5, 191-b/7
kizlencü	Gizli 117-a/6, 122-a/5
kizlenmek	Gizlenme işi, gizleniş 69-b/5
kūza	Maşrapa, bardak 221-b/7
köç	Göç 188-a/3
köç-	Göçmek -genler, 89-a/2 -ti, 126-b/6, 127-b/2, 178-b/4, 187-b/4-5, 188-a/3, 202-b/5 +tiler, 29-b/7, 89-a/1, 187-b/4, 202-a/4, 217-b/1
köfük	Köpük 84-a/5 +ini, 191-b/6
köfüklen-	Köpüklenmek -di, 203-b/7
köger-	Göğermek, mavileşmek -di, 34-b/1
kögercin	Güvercin 221-b/1-6, 164-a/2
kögüs	Göğüs +i, 98-b/1, 112-b/1-2, 220-b/4 / kögs [kögüs], 50-b/5-6, 54-b/6-7 +sinden, 123-a/4
köhne	Eski, unutulup bırakılmış (yer, şey...vb)

	135-a/4
kök	Gök 35-a/4, 42-a/2, 52-a/4, 53-b/3, 75-a/2, 78-a/5, 142-b/1, 148-a/1, 153-a/7, 158-b/3, 159-a/1, 195-b/1, 196-b/3, 207-a/2 +i, 168-b/3
köken	Köken +i, 24-a/4, 39-a/6 +ni, 132-II--a/3, 146-a/6, 148-a/7
köksüz	Gerçek olmayan, sahte şey 98-a/1
kökürçgün	Güvercin 124-b/5
kölige	Gölge 13-b/6, 34-b/4, 36-a/4, 171-b/3-4/, 200-a/4, 206-b/3, 217-a/7, 224c/3
kölik	Yük yükletilen herhangi bir hayvan (Bkz. Kölük) 23-b/1, 32-b/3, 60-a/3, 68-b/2, 202-a/4, 223-b/2 +ke, 18-a/2 +ni, 24-a/3, 52-b/2, 80-b/6, 154-b/2, 23-a/2,
kölük	Yük yükletilen herhangi bir hayvan 10-b/1, 60-a/2, 65-a/2, 68-b/3, 83-b/4, 106-a/7, 119-b/4, 124-a/7, 201-a/3, 223-a/4 +ke, 221-a/2 +ni, 23-a/7, 61-a/4, 66-a/6, 72-b/2, 79-b/2, 118-a/5, 141-b/5, 146-b/4, 153-b/2, 154-b/4, 167-“ a/5, 217-b/4, 223-a/4 +ler, 83-a/5, 187-a/2 k. otacısı: Baytar. 223-a/4
köm-	Gömmek -di, 9-b/1, 26-a/5, 32-b/6, 75-a/6, 144-b/2
kömül-	Gömülmek -miş, 75-a/6

kön	Deri 16-b/6, 193-b/6, 194-a/3, 195-b/4 +i, 107a5 193-a/6 +ini, 16-a/3 +ni, 16-b/5
könder-	Yöneltmek -di, 171-a/1
köndür-	Yöneltmek -di, 43-a/7, 43-b/1, 126-a/5, 142-a/, 167-a/6, 173-a/5
köndürmek	Yöneltme işi 214-a/3
könglek	Gömlek 200-a/4, 221-a/3, 224-a/3 +ke, 36-a/6, 71-b/5, 77-a/4, 152-a/7, 170-a/3 +ni, 190-a/4
köngül	Gönül 36-b/4, 56-b/3, 86-b/7, 94-a/2, 96-b/4, 107-b/6, 175-b/3 +i, 31-a/2, 32-b/1, 40-a/2, 42-a/2, 52-a/4, 86-b/6, 96-b/4, 193-a/5, 222-b/1 +ike, 13-a/6 +inde, 161-a/7 +in ^{ge} , 56-a/7, 125-b/5, 140-a/7, 154-a/7, 155-a/2 +ni, 43-a/4 +ünden, 13-b/6 +üni, 81-a/3 +ini, 15-a/7, 85-b/2, 120-a/4, 172-b/3 +ke, 89-a/5 +ler, 167-a/
köngüllük	Kalpli 15-b/1, 94-a/3
köndür-	Doğru yol göstermek -di, 167-a/6, 173-a/5
könilik	Doğruluk, doğru yol 145-a/5

	+din, 121-b/7
könül-	Doğrulmak -di, 43-b/1, 191-a/5
köp	Çok, güc 18-b/4, 40-b/2, 59-b/5, 88-a/7, 105-a/6, 116-a/3, 144-b/4-5, 150-b/2, 154-b/3, 157-b/5, 158-b/1, 167-a/1, 197-b/6, 215-a/1
köpüklen-	Köpüklenmek -di, 142-b/1
kör-	Görmek -di, 40-a/7, 96-b/1, 128-a/6, 140-b/4, 143-b/2, 144-b/4, 173-a/1, 177-b/4, 182-b/6, 188-a/5, 190-b/7, 213-b/3-6, 214-a/2-3, 214-b/4-5, 215-a/5, 215-b/3, 216-a/6, 216-b/2-3-4, 217-a/2-6, 218-a/7, 218-b/1-3-7, 219-a/1, 219-b/5 -diler, 212-b/3, 217-b/1 -düm, 96-a/1, 178-a/2 -gen, 40-b/1 -mes, 159-b/4 -mez, 79-b/3-4, 99-a/4, 114-b/6-7, 160-b/7, 173-b/2, 175-b/7
körgü	Görme 175-a/3
körgüz-	Göstermek -gen, 75-a/1 -di, 89-a/1, 158-b/4, 164-a/5, 182-b/6, 210-a/6, 211-b/7 -gen, 158-b/5 -ür, 158-b/5
köril-	Görölmek -miş, 158-b/5
körklüg	Gözel 11-b/5, 58-b/6-7, 59-a/1-2, 81-a/1, 94-a/1-2, 103-a/7, 116-a/4, 122-b/7, 128-a/7, 128-b/4, 130-b/7, 133-a/2-7, 133-b/1, 134-a/2, 135-a/4-5-7, 135-b/5-6, 136-b/1-2, 149-a/6, 151-a/5, 156-a/3, 160-b/1,

	164-a/7, 169-b/3, 170-a/2, 171-a/2, 180-a/6, 216-b/2
körksüz	Çirkin 31-b/1-2, 108-a/3-4, 113-a/3, 130-b/6, 131-a/2-3, 132-I--b/3, 174-b/2, 214-a/
körküz-	Göstermek -di, 164-a/5, -di, 164-a/4
körmek	Görme işi 100-a/5
körse-	Birisini özlemek, görmek istemek -di, 35-a/1-2, 149-a/5 -gen, 35-a/2
körsüz	(Bkz. Körksüz) Çirkin 209-b/7
körün-	Görünmek -di, 30-a/2, 153-b/2, 207-a/1, 212-b/3
körüş-	Görüşmek -ti, 172-a/5
körüştür-	Birbirine sokmak, sıkıştırmak -di, 168-b/2
köse- (I.)	Ateşi karıştırmak -di, 51-b/7
köse- (II.) / körse-	Canı bir şeyi çekmek -di, 100-a/7
kösegü	kösek, ateşi karıştırmaya yarayan odun 51-b/7
kösme ur-	Kürek çekmek 17-a/1
kösmele-	Kürek çekmek

	-di, 17-a/1
kösür / kuse	Köse, kılı bıyığı olmayan erkek 109-b/4-5
köşk	Köşk, 147-b/5 +ni, 39-a/3
köter-	Yükseltmek -di, 166-a/3
kötrül-	Kibirlenmek -di, 200-b/4
kötür-	Kaldırmak, götürmek -di, 13-b/2, 18-a/7, 21-b/2, 33-b/4, 46-a/3, 59-a/3, 61-b/5, 76-b/3-7, 82-b/2, 85-b/2, 120-b/1, 121-b/3, 122-b/2, 123-a/7, 142-a/1, 147-a/1, 153-b/1, 158- a/1, 160-b/4, 175-b/3, 183-a/6-7, 186-a/2-6, 186- b/1, 187-b/4, 188-a/7, 217-b/1, 224c/4 -diler, 202-a/6 -gen, 823/3
kötürül-	Götürülmek -gen, 82-b/2 -(ül)di, 82-b/1, 188-b/6 -miş, 61-b/5 -mişdin, 195-a/2
köy-	Yanmak -di, 53-b/2, 59-a/2, 198-b/4
köydür-	Yakmak -di, 81-a/2, 121-a/1
közdemci	Gözcü 49-b/7, 117-b/2-3
közdemcilik	Gözcülük 117-b/2
közdemlegü	Gözlemleme yeri 117-b/3

köz	Göz 4-b/5-6, 7-b/4, 11-a/3,17-a/6, 31-a/5, 42-b/3, 63-b/4, 79-b/4, 99-b/1, 104-a/3, 123-b/5, 124-a/6, 184-a/6, 223-b/1, 224c/5 +ge, 89-a/5 +i, 3-b/1-2, 4-b/5, 11-a/1, 23-b/3, 29-a/1-2, 69-a/4, 79-b/4-5, 93-b/7, 95-b/2, 99-a/1-4-5, 104-b/1, 112-b/1, 113-a/, 113-b/1, 123-b/4-5,139-a/6, 142-a/1, 162-b/4, 186-a/4, 196-a/6, 196-b/6, 220-b/1, 221-a/6 +iñge, 67-a/2, 159-a/6, 202-b/3 +in, 120-b/1, 145-b/4 +indin, 199-a/4 +ini, 79-b/3, 80-b/1, 122-b/2, 159-b/6, 160-b/7, 166-b/1, 173-b/2 +ining, 112-b/1 +lerimiz, 164-b/6 +ün, 73-a/7, 152-b/5 k. bağucı: Göz bağıcı 223-b/1 k. bağucılık: G. Bağıcılık, 223-b/1 k. tartığı: 99-a/1
közkü	Ayna +ni, 89-a/2
közlük	Gözlü 94-a/3-4, 99-a/1, 102-a/4-5, 104-a/3, 112-b/3-4, 113-a/2, 113-b/3, 116-b/1, 167a4/, 196-b/5 +i, 104-b/2-4
közsüz	Göremeyen 109-a/5, 115-b/6, 138-b/3
közyaşı	Gözyaşı 17-a/7, 214-b/6
küse	Köse 109-b/4
kurrase	Defter +ge, 61-b/6, 165-a/3, 166-b/5 +ni, 140-a/

küç	Güç, zor 3-a/5-6, 49-b/1, 183-b/3, 187-a/1, 188-a/7 +i, 151-b/3, 157-a/2, 186-b/3, 217-a/1, 223-a/7 +ün, 76-b/7, 152-a/1, 169-a/6, 184-b/1, 197-b/6, 203-b/2
küç kıl-:	Zorlamak, bir işi zorla yapmak. -dı, 17-b/5, 24-b/4-5-7, 32-b/7, 86-a/1, 207-b/, 210- b/, 39-b/4, 41-a/1, 41-b/7, 44-b/6, 79-a/5, 82-b/5, 151-b/5, 184-a/2, 191-a/3, 219-a/5
küçe-	Zorlamak -di, 10-a/1, 143-b/3, 151-b/4
küçey	Zor 74-a/5, 97-a/7, 97-b/2, 130-a/2, 132-I--a/6, 148-a/3, 149-b/5, 161-b/7, 165-a/3, 190-b/1, 211-a/2
küçeylik	Güçlük 178-b/2
küçük	Küçük 130-b/3
küçlen-	Güçlenmek -di, 208-b/3
küçlendür-	Güçlendirmek -di, 171-a/1
küçlü	Güçlü 39-a/1
küçlüg	Güçlü 7-a/7, 117-a/1, 131-b/5-6, 136-a/5, 172-a/7, 176- b/5, 188-b/7, 201-a/2, 206-b/4
küdeğü	Güveyi +din, 22-a/7 +üsi, 101-b/2, 152-a/3 +sin, 103-a/5 +sindin, 186-b/1 +sing̃e, 11-a/7, 14-a/2, 73-b/7, 89-a/1, 189-a/6

kükre-	Kükremek -di, 8-a/3, 220-b/7
kükreci	Gök gürlemesi 142-b/1
kükürde-	Gök gürlemek -di 142-b/1
kül	Kül 107-a/1-2 +ge, 163-b/6
kül-	Gülmek -di, 103-a/2, 213-b/6, 222-a/7
küldür-	Güldümek, -di 149-a/1
küldüre-	Gök gürlemek -di, 53-b/3
külünç	Gülünç 103-a/3
kümüş	Kümüş 20-b/3, 168-a/5, 171-a/5, 203-a/3 +ni, 20-b/3
kün (I.)	Güneş 12-a/3, 18-b/1, 82-b/1, 171-b/4, 173-a/5, 173-b/3, +i, 53-a/7 +ümüz, 21 +ni, 34 k. batı- : Güneş batmak, 21-a/3, 32-a/7, 37-a/2, 50-b/1-5, k. kış- 65-a/5, k. toğ- , 62-a/1-3, 64-a/5, 71-b/4,
(II.)	Gün 24-a/4, 27-a/1, 39-b/1, 41-b/4, 50-a/7, 56-b/1, 62-b/6, 128-a/5, 133-b/4, 110-b/5, 148-a/4, 172-b/7, 208-b/7, 220-a/6-7, 224c/7 +de, 187-b/3

	+i, 7b6/, 24-b/5, 30-b/2 +ke, 183-b/1 +ümüz, 12-a/4 +lerni, 175-b/1, 182-a/6
kündeki	Hergünkü 202-a/6
kündüz	Gündüz 187-a/3
küneş	Güneş 114-a/1
künile-	Karısını kıskanmak -di, 113-b/2 -gen, 113-b/3
künyetlik bol-	Künye, ad edinmek 192-a/7, 208-a/5
küpe	Küpe 166-b/4, 200-b/1
kür-	Yakmak -di, 145-a/4
küreş-	Güreşmek -ti, 179-b/2 -tiler, 210-a/3
küreşmek	Güreşme işi 220-b/3
küt-	Takmak, önemsemek (Mecaz) -mez, 48-b/2 “kimseyi takmaz”
küveç	Küveç 29-a/3, 40-a/2, 117-b/7 +ke, 5-a/6, 223-a/6 +ni, 79-b/6, 80-b/5, 160-b/5, 163-b/3
küven-	Güvvenmek

	-gen, 123-a/1 -di, 185-b/2, 207-b/5 -dim, 122-b/6
küvendür-	Güven sağlamak, -di, 147-a/1
küveniş-	Birbirne güvenmek, itimat etmek -ti, 178-b/3, 180-b/1, 183-a/7 -tiler, 209-b/3, 213-a/5
küvengü	Güvenilir 122-b/7
küvenmek	Güven, güvenme işi 190-b/5
küvenü	Öz güven 39-a/6, 40-a/1, 66-a/5, 95-a/1, 190-b/5, 224-a/1
küy-	Bekletmek, gecikmek -di, 45-b/2, 144-b/6, 197-a/7, 184-a/1, 185-b/5, 186-a/4, 187-a/5, 200-a/3, 201-b/4, 206-b/1, 219- a/2 -er, 45-b/3
küydür-	Beklemek -di, 145-b/3, 148-a/2, 167-b/5
küyele-	Güvelemek -di, 104-b/6, 173-b/3
küynük	Yanık 187-a/5
küyür-	Acıtmak, canını yakmak -di, 119/3
kufr	İmansızlık 58-a/6 +ni, 170-b/1

K

ķabar-	Kabarmak, ŗiŗmek -dı, 67-a/5, 99-b/7
ķabarķuķluķ	Kabarcık olma durumu 67-a/6, 99-b/7
ķabuķ	Kabuk +nı, 10-b/1
ķabūl ķıl	Kabul etmek 77-a/1, 104-b/1, 138-b/2, 152-a/6, 189-b/6, 202-b/3
ķaķ	Defa, kaķ 71-a/7, 173-a/1 ķaķı ķaķı, 171-a/3
ķaķ-	Kaķmak -ķanķa, 148-b/6 -tı, 10-a/7, 18-b/6, 28-b/1-7, 40-a/5-7, 51-a/5-6, 80-b/1, 120-b/2, 204-b/3, 215-a/1, 223-b/7
ķaķur-	Kaķırmak -dı, 75-a/4, 167-a/2, 215-a/2
ķadeķ	Kadeh, bardak +ni, 148-a/1
ķaķķu	Kaygı, ŗzŗntū 75-b/6, 107-a/5, 140-b/2, 191-a/7, 194-a/4, 195-b/2 +dın, 35-b/1, 92-b/3, 97-a/7, 186-a/4, 200-a/2 +nı, 152-a/1, 153-b/7, 163-a/3, 166-b/6 +sın, 152-a/1, 181-a/5 +sındın, 111-b/2
ķaķķuluķ	ŗzŗntūlū 75-b/7, 92-b/7, 101-b/7, 107-a/5, 138-a/4-5, 147-a/4, 153-b/3, 185-b/6, 190-b/2 [ķaķķuluk , 25/6]
ķaķķur-	ŗzŗlmek, kaygılanmak -dı, 101-a/2, 101-b/7, 114-b/5, 141-b/7, 184a3/, 189-b/4, 201-a/4 -ķan, 101-a/3, 101-b/7, 114-b/5

kağıurt-	Üzmek -tı, 76-b/4
kağıusız	Üzüntüsüz, kaygısız 152-a/7 ~ kağıusuz , 176-a/6
kağrsiz	Müptezel 29-a/5-6, 61-b/3, 117-b/2, 134-a/7, 134-b/1, 135-b/1, 221-b/6
kaftān	Kaftan 207-a/5
kağır-	Bağırmak, ötmek (Bkz kağır-) -dı, 4-a/1
kağun	Kavun +nı, 164-a/1, 173-b/2
kaħr kıl-	Kahretmek, mahvetmek 123-a/2, 126-a/3, 184-b/5
kaħt	Kırlık 140-a/3, 150-a/1 +ka, 138-a/1, 146-a/2
kaķ-	Çarpmak, vırmak -tı, 125-b/7
kaķı-	Korkutmak, öfkelenmek -dı, 53-b/3, 63-b/, 154-a/3, 171-a/2, 204-a/3
kaķır-	Bağırmak, gaklamak -dı, 4-a/1, 4-b/7, 18-b/6, 20a7
kaķırmaķ	Bağıрма, gaklama 5-a/1
kaķla-	Kurutmak -dı, 168-a/2
kaķal-	Kalmak

-dı, 27-a/1, 53-a/6, 57-b/7, 66-a/1, 82-b/1, 89-b/6,
115-a/6, 122-a/7, 129-b/2, 142-a/1, 143-b/7, 151-
b/6, 197-a/1, 199-a/2, 200-a/6, 201-a/5, 208-b/5,
210-b/2, 212-b/6, 214-b/1, 223-a/4, 224c/3
-ğan, 115-a/6, 122-b/1, 129-b/3, 144-a/1
-madı, 116-a/3
-mı, 150-b/5, 169-a/2

kal'alik Yüksek bina, kale
135-b/6-7

kalem Kalem
8-a/5, 28-b/5, 43-b/3, 74-a/7
+ni, 43-b/3, 167-a/6

kalınu Kalıntı, kalan
122-a/7

kalıŋ Kalın
133-b/2, 135-b/3

kalı- Söz vermek
-tı, 188-b/1

kalkan Kalkan
192-b/3, 199-b/6, 217-b/4

kalt- Uçurup atmak
-dı, 24-b/2

kaltaban Namussuz
78-b/7

kalun Kalın
+nı, 89/5

kam Kahin
69-b/6

kamçı Kamçı
5-b/4, 80-b/6, 126-a/5, 157-a/4, 159-a/2

kāmet Endam
157-b/3

ķamıř-	Kamaşmak -tı, 98-a/7, 142-a/6
ķamuğ	Hepsi, bütün 18-b/4
ķan	Kan 6-b/5,18-b/4, 27-b/2, 72-b/6, 117-b/5, 166-b/4, 193-a/1, 219-a/1 +ğā, 115-b/5 ~ +ķa, 163-a/2, 168-b/6, 176-a/7 +ı, 20-b/3, 63-a/4 +ını, 144-b/7
ķan-	Kanmak -dı, 116-b/3, 200-b/3, 208-b/6 -ğan, 63-a/4, 116-b/4
ķanā‘at	Kanaat 100-b/4, 201-a/2
ķana-	Kanamak -dı, 63-a/3
ķandur-	Kandırma, doyurmak -dı, 161-b/2 -dum, 176-b/4
ķap	Kabuk +ı, 85-a/6, +ın, 85-a/5, 165-a/7 +ını, 10-a/1
ķap-	Kapmak, almak -ğan, 17-a/6 -tı,17-a/5, 72-a/5, 77-a/2, 119-b/1, 148-a/2, 178- b/6, 185-b/7, 86-b/6, 189-a/, 201-a/3
ķapak	Kapak +ı, 97-a/5
ķapğar-	Kabarmak -ğan, 8-a/2

ķapır-	Kabırmak -dı, 84-a/5, 200-b/2
ķapırcuĝ	Kabarcık 137-b/4
ķapırcuķluĝ	Kabarcıklı 137-b/4
ķapsa-	Kapsamak, kaplamak -dı, 29-b/6, 41-a/5, 66-b/3, 153-a/7, 156-b/6, 178-a/3, 201-b/2, 217-b/5 -dılar, 29-b/5, 148-a/1, 187-a/3
ķapuĝ	Kapı 28-b/5, 170-b/5, 193-a/6, 194-a/6, 194-b/7 +ĝa, 149-b/7 ~ +ķa, 164-b/6 +larnı, 163-b/2, 168-a/5 +nı, 52-a/6, 120-b/2, 125-a/4, 141-b/4, 146-b/4, 154-a/3, 218-a/3
ķapuş-	Kapışmak -tı, 178-b/6
ķar	Kar 52-a/4
ķara	Kara, siyah 94-a/3-4, 110-a/4, 112-b/1, 113-b/4, 115-b/6-7, 116-b/1, 173-a/7, 196-a/5-6, 196-b/5-6, 213-b/3, 220-b/2 +sı, 112-b/1
ķarabaş	Hizmetçi, cariye 43-b/4 +ķa, 154-a/4 +nı, 43-a/1, 217-b/7
ķarābet	Akrabalık +ni, 160-b/4
ķaralık	Kara, siyah olma durumu 196-a/5

ḳaraṅġu	Karanlık. (Bkz. <i>ḳaraṅġku, ḳaraṅġu, ḳaraṅġu</i>) 145-b/2
ḳaraṅġuluḳ	Karanlıklı olma durumu +nı, 126-b/6 ~ ḳaraṅġuluḳ , 194-a/4 +ı, 20-a/4
ḳaraṅġu	Karanlık 86-b/5, 150-b/3, 221-b/1
ḳaraṅġulu	Karanlıklı 20-a/4
ḳaraṅġu	Karanlık 32-b/2, 60-a/1, 76-a/2, 84-b/4-7
ḳaraṅġu	Karanlık 76-a/2 +nı, 117-b/1 +sında, 165-b/7
ḳarār ḳıl-	Karar vermek 28-b/7, 29-a/1, 52-a/3, 69-a/5, 152-b/2, 181-a/7, 217-a/1, 219-a/5, 221-a/5, 224-a/3
ḳarārsız	Kararsız 66-b/1, 97-a/7, 102-b/4, 126-a/3, 139-a/1, 141-b/5, 144-a/5, 148-b/3, 206-a/2, 217-a/1-4, 220-b/2, 224- b/2
ḳarārsızluḳ	Kararsızlık 140-b/2
ḳarġa	Karga, 4-a/1, 4-b/7, 20-a/7
ḳarġa-	Lanetlenmek -dı, 87-b/2
ḳarı	Yaşlı 14-b/4, 36-a/7, 36-b/1, 84-b/2, 106-b/3, 165-b/5, 170-a/1, 173-b/4, 174-b/5, 176-a/3

karı-	Yaşlanmak -dı, 14-b/3, 38-a/5, 52-b/6, 106-b/3, 153-b/4, 165-b/7, 174-b/4, 176-a/3, 223-a/4
karılık	Yaşlılık, ihtiyarlık +dın, 84-b/2
karımağ	Yaşlanma işi 38-a/6
karın	Karın 45-a/6, 47-a/4, 73-b/6, 221-a/5 +ı, 22-b/3, 172-a/4 +nı, 45-a/5, 47-a/3, 47-b/7, 60-b/4-5, 111-a/7, 135-b/2-3, 138-a/6-7, 215-b/5, 219-b/6 +ını, 55-b/4, 159-b/5, 205-a/3
karındaşlık	Kardeşlik +dın, 126-a/2
karış-	Karışmak, çarpışmak -mı, 187-b/1 -tı, 77-a/6, 78-a/1, 94-a/7, 177-b/1, 178-a/4, 178-b/7, 179-a/5, 184-a/6, 186-a/5, 187-b/1, 209-a/3, 220-a/7
karışla-	Karışlamak -dı, 8-b/4
karıştur-	Karıştmak -dı, 3-b/1, 5-a/5, 13-a/4, 15-a/6, 52-b/2, 70-b/1, 77-a/6, 166-b/3, 221-b/4
karışturma	Karıştırma işi 5-a/1 ~ karıştırmak, 3-b/1
karışturul-	Karıştırılmak -mı, 15-a/6
karıt-	Yaşlandırmak -tı, 174-b/4
karluğaç	Kırlangıç

	222-a/6
karşı	Karşı (Bkz. karşı) +ğa, 120-a/3
karşu	Karşı 14-a/6, 14-b/1, 32-a/4, 42-a/2, 119-a/4, 127-b/6, 146-b/4, 149-b/7, 166-a/7, 180-b/2, 181-a/4, 195- b/1, 210-b/6, 216-a/2 +su, 177-a/1
karşuluk	Karşılık, birbirne karşı olma durumu 181-b/7
kaşāb	Kasap 120-a/5
kaşd kıl-	Kastetmek 198-b/6
kaşīde	Kaside, şiir 59-b/1 +ni, 140-b/7, 164-a/7
kaşıguç	Kaşımaya yarayan şey 72-b/2
kaş	kaş +ı, 11-a/1, 93-b/7, 108-a/6, 108-b/4 +ın, 200-a/5
kaşı-	Kaşımak -dı, 72-b/2, 74-a/7
kaşık	Kaşık. (Bkz. kaşuk) +(ğ)ı, 52-b/3
kaşlğ	Kaşlı 107-a/6, 108-a/6, 108-b/4, 111-a/4
kaşuk	Kaşık 103-a/1
kat (I.)	Kez

	147-b/5, 167-b/1, 176-b/1 +a, 173-a/1 kat kat, 147-b/6, 167-b/1
kat (II.)	Huzur +ında, 27-a/2, 71-a/7, 82-b/4, 89-a/3, 101-b/2, 102-b/7, 125-a/5, 172-a/5, 174-a/5, 191-b/4, 194-a/2, 201-a/7, 204-b/1, 217-b/2, 223-a/1, 223-b/3 +ında, 35-a/6
kat-	Katmak -madım, 35-b/4 -tı, 6-b/4, 20-b/5, 34-b/1, 60-a/5, 69-a/2, 75-b/4, 78-b/4, 117-a/5, 142-b/7, 145-a/1, 148-b/1, 150-a/1, 151-a/6, 152-a/4, 154-b/6, 161-a/7, 163-a/5, 170-a/2-5, 173-a/2, 193-a/1, 202-b/3, 214-b/2, 215-b/6, 221-a/5, 223-a/2, 224-a/4
katıg	Sert, sıkı 8-a/1, 10-a/2, 13-a/7, 15-a/5, 17-b/6-7, 63-a/2, 67-a/5, 86-b/6-7, 101-a/7, 101-b/5, 112-a/6-7, 118-a/1, 130-a/3, 131-b/3-4, 132-I--a/7, 132-I--b/6, 133-b/2-3, 136-b/3-4, 147-b/1, 150-a/4, 152-b/4-6, 158-a/2, 165-b/6, 180-a/6, 198-a/5, 198-b/1, 199-a/4, 213-b/6, 220-a/6-7, 222-a/7, 223-b/1, 224c/4-5-6-7
katıgılan-	İctihat etmek -dı, 28-a/3, 95-a/5, 120-b/7, 179-b/5, 201-b/1, 214-a/6, 215-b/1 -dılar, 184-b/3
katıglıg	Sertlik 163-b/7, 181-a/6, 204-a/3 [katıglık, 74-a/5, 147-b/6, 152-a/1, 160-a/3]
katık	Baharat 23-b/5
katıl-	Bulaşmak, katılmak -dı, 34-a/6
katır	katır, 4-b/7

ķatralıĝ	Damlalı 35-a/4
ķav-	Kovmak -dı, 45-a/4
ķavadlık kıl-	Şerefsizlik, namussuzlık yapmak 78-b/7
ķavaķ	İçi boş 169-b/4
ķavaķlıĝ	Boşluk (içten) 169-b/4
ķavî	Güçlü 15-a/7, 15-b/1, 17-a/6, 39-a/1, 104-a/3, 132-II--b/1, 136-a/2, 152-b/5, 174-b/6, 184-b/6, 198-b/3, 217- a/1
ķavluķ	Su fıtıĝı, sidiklik 96-a/4
ķavm	Halk 134-b/5, 188-b/2 +ĝa, 117-b/3 +ining, 179-a/7, 187-b/1 +lerke, 4-b/1, 9-a/3
ķavmak	Kovmak 45-a/3
ķavuk	Mesane, +ı, 139-a/5
ķavur-	Kavurmak -dı, 45-b/6
ķavurcuķ	Kıvrıcık 109-b/5, 131-a/7, 163-b/6 [ķavucuķ , 131-a/6]
ķavurcuķsuz	Düz (kıvrımsız) 99-b/2

ķavurġu	Kavurmaya yarayan kaışk vb şey 45-b/6
ķavurt	Sık, yoğun 189-a/7, 210-a/5
ķavurtluķ	Kalabalık 126-b/3
ķavuş	İçi boş 173-b/7
ķay-	Kaymak -dı, 23-a/5, 67-a/1
ķayna-	Kaynamak -dı, 79-b/6
ķaynamak	Kaynama işi +ın, 117-b/7
ķaynat-	Kaynatmak -mış, 70-a/3 -tı, 160-b/5
ķayra	Tekrar 186-b/2
ķayrıl-	Dönmek -dı, 192-b/6-7
ķaytar-	Geri getirmek, yön deġistirmek -dı, 3-b/2, 12-b/2, 16-a/7, 46-a/7, 71-a/2, 72-a/4, 78-b/2, 119-a/7, 144/a3, 150-a/1, 156-a/1-4, 162- a/2, 166-a/7, 171-a/1
ķayt-	Vazgeçmek, geri dönmek -ġan, 10-b/1 -tı, 14-a/3, 16-a/7, 36-a/4-5, 14-a/3, 16-a/7, 36-a/4- 5, 57-a/7, 72-a/4, 77-a/2, 79-a/5, 82-a/4, 193-a/3 -tılar, 158-a/3
ķaytarıř-	Birbirine iade etmek -tılar, 211-a/6

ķaytarmak	İrtica, geri kalma işi 179-b/1
ķaytķu	Geri dönme “yeri” 57-a/7, 77-a/3
ķaz-	Kazmak -dı, 7-b/6, 44-a/3, 119-a/1, 185-a/3
ķazķan-	Kazanmak -dı, 3-b/4, 119-a/6, 128-b/4, 184-a/3-7, 187-a/, 197-b/2 -u, 3-b/4
ķazķanķ	Kazanķ 219-b/5
ķazķu	Acı, ķile 41-a/3-4 +da, 123-b/5 +nı, 52-a/7
ķazķulıķ	Acılı 48-b/7 [ķazķuluķ, 46-b/3-4, 50-b/3, 73-b/1, 84-b/7, 96-a/2-3]
ķāzī	Hakim 22-b/6, 56-a/2, 119/7, 165-b/7, 168-b/7, 219-b/ (i)+ķa, 179-b/2, 210-a/3; (i)+ķa, 210-b/7
ķazuķ	Kazık 30-b/7 +ķa, 113-b/7
ķefl ur-	Kilitlemek 149-b/7
ķeyyim	Deķer veren, işini doķru yapan 83-b/2
ķible	Kible +ķa, 214-b/5, 216-a/2

kıl-

Kılmak, etmek, yapmak

-dı, 2-b/4-6, 3-a/3, 3-b/6, 4-a/3-5, 4-b/2, 5-b/3-4-5, 6-a/3, 6-b/1, 7-a/4-5, 7-b/1, 8-a/1, 8-b/2-4-5, 9-a/1-5-6, 9-b/2-4, 10-a/5, 11-a/1-3-4-5, 11-b/2-3, 12-a/1, 12-b/2, 13-b/3, 14-b/2, 15-a/7, 15-b/3-7, 17-a/2, 17-b/4-5, 18-a/1-4, 18-b/4-7, 21-a/1-4, 21-b/3, 22-a/3-4-5, 23-a/7, 24-a/1-2-6, 24-b/4-5-7, 25-a/5, 26-a/2, 26-b/7, 27-b/6, 28-b/3-5-7, 29-a/7, 30-a/3, 31-b/3-5, 32-a/1-3, 32-b/7, 33-a/5, 33-b/2-3-5, 34-b/4-5, 35-a/5-7, 36-b/4, 37-a/7, 37-b/2, 39-a/5-6, 39-b/4-6-7, 41-a/1-4, 41-b/2-3-5-6-7, 42-a/6, 42-b/3-5, 43-a/1-4, 43-b/6-7, 44-a/5-6, 44-b/3-6-7, 45-a/2-7, 45-b/1, 46-a/6, 46-b/3-6-7, 47-a/1-6, 47-b/3-6, 48-a/3, 48-b/2-4, 49-a/6, 50-b/3, 51-a/2, 51-b/3, 52-a/4, 52-b/7, 53-b/5, 54-a/3, 54-b/4, 55-a/4-5-6, 55-b/5, 56-a/6, 56-b/2-4, 57-a/4-6, 57-b/5, 58-a/7, 59-a/1-3, 60-a/7, 60-b/2, 62-b/7, 63-a/2, 63-b/7, 64-a/2-6, 65-b/3, 66-b/6, 67-a/4-7, 67-b/3-4, 68-a/1-3, 68-b/6, 69-a/4-5, 69-b/1-a/7, 70-a/2, 70-b/2-5, 71-a/5, 72-a/2-4, 72-b/7, 73-a/1-2-4-7, 73-b/1-2-5, 74-a/3-5, 74-b/1, 75-a/3-4-7, 75-b/2-7, 76-a/1-6, 77-a/1-2-4, 77-b/1, 78-a/3-6, 78-b/7, 79-a/5, 79-b/1-2-3, 80-a/1-3-6, 81-a/7, 81-b/3-4, 82-a/2, 82-b/3-5, 83-a/3-5-7, 83-b/2-5-6, 84-b/1-3-7, 85-a/1-6, 85-b/1, 86-a/1-4, 86-b/6, 87-b/1-2, 88-a/1-2-6, 88-b/1-3-5, 89-b/6, 90-b/1-3-4, 91-b/3, 92-a/2, 92-b/5, 94-a/2-5, 94-b/1, 95-a/1-5, 96-a/1, 96-b/6, 98-a/1, 99-b/2-6, 100-a/4-5, 100-b/1-2-5, 101-b/1-3, 103-b/1, 104-a/7, 104-b/1-7, 105-a/4, 106-a/2-3, 107-b/3, 108-b/7, 110-b/3, 114-b/7, 117-a/3, 117-b/1-2, 118-a/2-4, 118-b/1-4-7, 119-a/5, 120-a/2-4-5-6, 120-b/3-4-5-6, 121-a/3-4-7, 121-b/3, 122-b/3-6, 123-a/2-6, 123-b/6-7, 124-a/4, 124-b/3, 125-a/5-6, 125-b/1, 126-a/3-7, 126-b/4-5, 127-a/3-5, 127-b/5, 128-a/3, 129-a/6-7, 130-b/5, 133-a/2, 139-b/1-2-3-7, 140-a/1-5, 140-b/1-2-5, 141-a/4-5-7, 141-b/5, 142-a/1-2-4-6-7, 142-b/1-5-6-7, 143-a/1-4-6, 143-b/4-6, 144-a/3-5, 144-b/2-5-7, 145-a/1-2-3-5-6-7, 145-b/1-2-3-4-5-7, 146-a/3, 146-b/4-5, 147-a/2-4-5-7, 147-b/2-3-5-6-7, 148-a/5-6, 148-b/2-3-5-7, 149-a/2-6-7, 149-b/1-5-6, 150-a/1-3-4-5-7, 150-b/3, 151-a/2-3-4-7, 151-b/2-3, 152-a/1-2-4-6, 152-b/1-2-5-7, 153-a/2-3-4-7, 153-b/1-2-3-5-6, 154-a/1-5-6-7, 154-b/1-3-4-5, 155-a/1-3-4, 155-b/1-6-7, 156-

a/1-3-6-7, 156-b/2-5, 157-a/1-4-7, 157-b/2-3-7,
158-a/2-3-5, 158-b/3-4-7, 159-a/3-4, 159-b/1-4-5-
6-7, 160-a/2-3-4-5-6, 160-b/1-3-5-7, 161-a/1-2-5-
6, 161-b/1-2-5-6-, 162-a/2-3-5-6-7, 162-b/2-3-4-6-
7, 163-a/1, 163-b/1-3-5-6-7, 164-a/3-4-7, 164-b/1-
2-3-4-6-, 165-a/1-2-3-4-5-6-7-, 165-b/1-2-3-4-5-6-
7, 166-a/2-4-5-6-7, 166-b/2-3-4-5-6, 167-a/1-2-3-
5-6-, 167-b/1-2-3-4-6-7, 168-a/1-7, 168-b/2-4-5-6-
7, 169-a/1-3-4-5-6-, 169-b/2-5, , 170-a/1-2-6-7,
170-b/1-2-4-7, 171-a/1-2-3-6-7, 171-b/2-3-5-7,
172-a/2-3-4-6, 172-b/1-4-6-7, 173-a/1-2-4-7, 173-
b/1-2-6-7, 174-a/1-2-3-4-5-6-7, 174-b/1-2-3-4-5-6-
7, 175-a/3-4-6-7, 175-b/2-4-7, 176-a/1-2-5-6, 176-
b/1-2-3-5, 177-a/1-2-3-4-6, 177-b/1-2-5-, 178-a/1-
2-5-7, 178-b/1-3-5, 179-a/1-3-6-7, 179-b/4-7, 180-
a/3-4-5, 180b1-3-4, 181-a/3-7, 181-b/3-4-5-6, 182-
b/1, 183-a/4, 183-b/2-3-5, 184-a/1-4-5, 184-b/1-5-
6-7, 185-a/3-4-5-6-7, 185-b/1-2-4-5, 186-a/5-6-7,
186-b/7, 187a1/, 187-b/3-5, 188-a/1-3-4-5-6-7,
188-b/3-7, 189-a/4, 189-b/3-4-5-6-7, 190-a/1-2-4-
5, 190-b/2-4-6-7, 191-a/1-3, 191-b/3-4-5, 192-a/1-
4-5-6-7, 192-b/4-6, 193-b/2-7, 194-b/3-4-7, 197-
a/1-3, 197-b/1-2-3, 198-a/1-4-7, 198-b/4-5-6-7,
199-a/2-3-5-6-7, 199-b/2, 200-a/3-5-7, 200-b/4-5-
6, 201-a/2-6-7, 201-b/1-2-4-7, 202-a/4-5-6-7, 202-
b/2-3-4, 203-a/1-5-7, 203-b/7, 204-a/1-3-5-6-7,
204-b/1-2-5, 205-b/7, 206-a/2-3-4-5-6-7, 206-b/7,
207-a/5, 207-b/1-3-4, 208/a2-3-4, 209-b/1-2, 210-
b/3-6, 213-a/3-7, 213-b/3, 214-b/3, 215-a/2, 216-
a/1, 217-a/, 1-2-4 217-b/3-7, 218-a/6, 219-a/3-5-6,
219-b/4, 220-a/1-2, 220-b/5, 221-a/1-4-5-7, 221-
b/3-5, 222-a/2-6, 222-b/2-3, 223-a/6, 223-b/1-2,
224-a/1-3-6
-dılar, 4-a/5, 174-b/6, 184-a/5, 184-b/1, 188-a/6,
190-a/1, 198-a/7, 205-a/4, 209-a/1
-dım, 49-b/1, 161-a/4
-duk, 159-b/7, 166-b/6
-ğan, 8-b/3, 9-a/5, 11-a/6, 11-b/2, 18-a/1, 21-a/5,
30-a/4, 36-b/5, 40-a/1, 44-b/7, 47-a/6, 57-b/6, 64-
a/3, 67-b/3, 83-b/3, 85-a/6, 88-a/3, 91-b/4, 94-a/2-
5, 95-a/6, 96-b/7, 99-b/7, 100-a/4, 100-b/3-6, 104-
b/1, 105-a/1-6, 106-a/3, 108-b/7, 122-b/6, 130-b/5,
133-a/3, 145-a/2, 147-a/6, 149-b/6, 150-a/3, 156-

b/1-2-7, 160-a/5, 168-a/4, 172-b/7, 218-a/6, 219-b/6, 221-a/1, 222-b/3
-ğandın, 218-a/6
-ğanlar, 139-b/4
-ğıl, 174-b/2
-ğu sen, 116-b/6
-madı, 54-a/7, 58-a/5, 221-b/6
-madın, 55-b/1
-maz, 88-b/6
-sang, 42-a/4-5, 46-a/4, 111-a/3
-u, 37-a/4, 110-a/2, 126-b/6, 140-a/2, 140-b/1, 142-a/2, 158-a/1, 168-b/4-7, 172-b/, 214-a/1
-ur, 11-a/5, 23-b/4, 47-b/4, 68-b/3, 111-b/3, 181-

a/5

kıldur-

Yaptırmak

-dı, 150-b/5, 155-b/5, 169-a/6, 169-b/3, 170-a/4, 171-a/3, 175-b/4, 181a7/, 221-a/5 (-du), 141-a/3
-dum, 176-b/5

kılgu

Yapılacak, edilecek

29-a/1, 65-b/3

kılıç

Kılıç, 24-a/4, 28-a/5, 31-a/3-4, 41-a/2, 45-b/4, 75-a/5, 84-a/7, 87-a/6, 182-b/5, 195-a/5, 195-b/3, 204-b/3, 212-b/1

+nı, 6-b/4, 75-a/2-4, 80-a/5, 142-b/7, 147-b/2, 191-b/4

+ning, 3-a/1

kılık

Yapma, iş

76-b/6, 127-a/4, 201-b/5

+ı, 76-b/5-6

kılıklan-

Huy edinmek

-dı, 201-b/5

kılın-

Yapılmak, edilmek

-dı, 195-a/7, 213-b/1, 214-a/4, 217-a/7

-mış, 21-a/5, 32-b/3, 33-a/6, 55-a/4, 57-b/6, 118-b/5, 120-a/5, 138-a/5

+mışğa, 42-a/6

kılış-

Biriyle bir şey yapmak

-ğan, 178-b/3, 209-b/7
-tı, 177-a/4-5-6, 177-b/2-3-5-6, 178-a/1-7, 178-b/2-4-5, 179-a/1-2-3-4-5, 179-b/6-7, 180-a/1-3-6-7, 180-b/1-2-6, 181-a/1-2-5-6-7, 181-b/1-2-4-6-7, 182-a/1-2-4-6-7, 182-b/1-2-4-7, 183-a/1-2-3-5, 183-b/4, 187-b/3
-tılar, 188-a/6, 209-a/3-4-5-6, 209-b/1-2-3-4-6, 210-a/1-3-4-6-7, 210-b/4-7, 211-a/1-2-3-4-6, 211-b/3-4, 212-a/1-2-5-7, 212-b/1-2-5-6-7, 213-a/3

kılmağ

Yapma, etme işi
4-a/3, 105-a/5, 151-b/5, 177-a/6, 213-b/5, 215-a/3, 216-a/3-7, 218-a/5, 218-b/5-6, 219-a/4, 219-b/5, 220-a/1
+ka, 169-a/5

kılmağlık

Edici
3-a/3

kın

Kılıç kabı
+dın, 20-a/4
+ğa, 6-b/4 ~ +ka, 142-b/7
+ındın, 195-a/

kına yak-

Kına yak
162-a/6

kına-

Cezalandırmak, işkence etmek
-dı, 45-b/4, 67-a/5, 169-a/5

kınat-

Eziyet etmek
-tı, 125-b/6

kındur-

Teşvik etmek
-dı, 70-b/1, 119-a/2

kırk-

Kırmak, kesmek
-tı, 72-a/6

kırık

Sınır, kenar
+ındın, 201-a/7

kıs-

Kısmak, çekmek
-tı, 206-b/3, 214-b/2

kısarla-	Sıkıştırmak -dı, 141-b/1, 162-a/3, 189-a/2-3
kısarlamak	Sıkıştırma işi 189-a/3
kışāş	Kısas 152-b/6, 156-a/4, 189-a/5
kısığ / kısık	Kısaca, kısa 122-a/3 +(ğ)nı, 216-b/6
kısır	Kısır, yoz, 82-a/5, 97-b/2-3, 105-b/5-6-7
kıska	Kısa, 13-b/6, 59-a/7, 59-b/1, 95-a/7, 109-a/6, 110-b/7, 111-a/1, 132-I--a/1, 136-b/4-5, 154-a/5-6, 165-b/1, 185-a/4, 185-b/5, 224c/3
kışkan-	Kıskanmak -dı, 200-a/3
kısrağ	Kısarak +ka, 64-b/2, 83-b/5, 159-b/3
kışsa	Kıssa, anlatı +nı, 166-a/5
kış	Kış 84-b/1, 199-a/5, 207-a/5
kış-	Meyletmek, kaymak -tı, 5-a/3-4, 22-a/4, 24-b/2, 36-a/4, 39-a/1-6, 40-a/3, 41-a/1-7, 51a4/,65-a/5, 68-b/7, 79-a/5, 82-a/7, 82-b/5, 87-b/5, 97-a/5, 121-b/7, 143-a/3, 185-a/1, 194-a/3, 195-a/7, 195-b/3, 197-b/7, 201-a/4, 210-a/4, 212-b/1, 218-b/2
kıştur-	Çevirmek, vazgeçirmek -dı, 153-a/5, 157-b/1, 164-b/7, 167-a/7, 178-a/7 -dular, 176-b/6

kışturmak	Vazgeçme işi 219-a/4
kıya	Çapraz 167-a/6
kıyāmet	Kıyamet 7-b/6, 24-b/5, 128-a/5 +ka, 224-a/2
kıyās	Kıyas, ölçü 39-b/, 40-a/, 195-a/
ķimet	Değer 174-a/6
kız	Kız 89-b/4, 112-a/3, 160-b/5, 162-a/3, 164-b/1-4, 165-b/7 +ın, 49-b/3 +ını, 32-b/6
kız-	Ateş kızgın olmak -dı, 115-b/4
kızar-	Kızarmak -dı, 205-a/1
kızgu	Kızgın 81-a/3
kızguluğ	Kızgınlık 32-a/1 / kızguluğ , 68-b/4-5
kızgur-	Ceza çekmek -ur, 68-b/4
kızıl	Kızıl renk 92-b/2, 118-a/2, 164-a/7, 172-a/2, 196-a/1, 196-b/3
kızılık	Kızılık 196-a/1 +ga, 140-a/7

kızıt-	Kızıtmak -tı, 160-b/6
kızla-	Kızlığını bozmak -dı, 4-b/2, 26-a/3, 186-b/3, 189-a/5, 219-b/7
kızlamak	Kızlığı alma işi 4-b/3
kızlık	Kızlık +ın, 186-b/3
kirā'a	Okuma +nı, 122-a/3
kişāş	kıyas 152-b/6, 156-a/4, 189-a/5,
ko-	Koymak -dı, 164-a/1, 186-a/4
koç	Koç 110-a/3-4
koç-	Kucaklamak -tı, 187-a/4 -up, 191-a/1
kocuş-	Kucaklaşmak -tı, 180-a/3 -tılar, 210-a/7
koçkar	Koç, koyun +lar, 184-b/2
kod-	Koymak (Bkz. koç-) -tı, 149-b/7
koç-	Koymak -dı, 14-a/4, 14-b/1, 154-b/2 -ı, 143-b/3, 148-b/1, 163-a/5 -ğan, 166-a/7

-t1, 35-a/7, 65-a/3, 66-a/2, 67-b/5, 68-a/2, 76-a/4, 88-a/1, 149-b/1, 150-a/3, 153-a/4, 154-b/1, 162-a/7, 162-b/6, 163-b/5, 166-a/7, 167-a/7, 170-a/4, 172-a/7, 176-a/5, 178-b/3, 220-a/3

koğuş-

Birbirine bir Şey koymak,
-tılar, 209-b/5

koşa

Koşa
+n1, 16-b/3, 89-b/1, 160-b/3

koş

Koş
46-b/3, 168-a/3

koşang

Koşan
24-a/3,
+n1, 35-b/3

koşdaş

Dost, koşdaş
92-a/7, 140-b/1, 142-b/2, 180-a/1, 184-a/1, 188-b/4, 208-b/7, 213-b/5
+1, 128-b/2, 215-a/2
+laringn1, 182-a/1

koşdaşlık

Dostluk, koşdaşlık
26-b/3, 180a1/, 210-a/6

kon-

Konmak
-d1, 128-a/4
-m1ş, 7-a/1, 68-a/2

koşgrau

Cıngırak
222-a/2

koşşı

Koşşı
+s1, 102-b/7

koşşılık

Koşşuluk
178-b/4, 182-a/4, 212-a/1

koşgu

Konacak, inecek “yer”
128-a/5

ķongur-	Sökmek -dı, 126-a/6, 153-b/6, 186-b/3, 203-a/3, 217-b/5
ķongurul-	Sökölmek -dı, 194-a/3
ķonuk	Konuk 41-a/3, 150-a/2 +nı, 214-b/4
ķonukla-	Konuk etmek -dı, 158-a/6
ķonukluk	Misafirlik, konuk etme işi 44-a/3
ķonumluk	Ziyafet +ın, 155-a/1
ķongķur	Kestane rengi 92-b/1
ķop-	Kopmak -dı, 11-a/7 -tı, 11-a/6, 123-b/2, 193-a/4-5
ķopar-	Kaldırmak, tehrik etmek -dı, 37-b/1, 46-a/5-7, 156-a/5, 174-b/5, 177-a/7, 179-a/5 -maz, 105-b/7
ķoparıl-	Kaldırmak -dı, 162-a/4
ķopķar-	Koparmak -dı, 140-a/1, 145-b/2
ķopmak	Kopma işi 215-a/4
ķor	Ziyan 78-a/4 +ķa, 75-a/6

korı-	Korumak -dı, 117-a/5 -tı, 177-a/2
kork-	Korkmak -a, 51-a/6 +ğan, 96-b/3, 100-b/4, 102-b/4, 111-a/5, 122-a/6 -tı, 92-a/4, 96-b/2, 100-b/3, 102-b/3, 111-a/5, 112-b/5, 113-a/5, 148-a/5, 178-a/3, 190-b/2, 192-b/2, 206-a/5, 213-b/4 -up, 51-a/6, 221-b/2
korkıç	Korku +ındın, 19-a/5
korkınç	Korkunç 217-a/4 (Bkz. korkunç)
korkıt-	Korkutmak (Bkz. korkut-) -tı, 114-b/6
korkmak	Korkma 192-b/2
korkuç	Korku +ı, 10-b/2
korkuk	Kokru +nı, 214-b/5 +(ğ)ın, 146-b/5
korkul-	Korkulmak -dı, 207-b/4
korkunç	Korkunç 83-a/2, 100-b/4-5, 154-a/7, 174-a/5, 217-a/2
korkunçlğ	Korkuluk 157-a/1 ~ korkunçluğ , 156-b/1
korkut-	Korkutmak -ğan, 144-b/6

-tı, 81-a/1, 83-a/2, 118-b/3, 122-a/5, 140-a/6, 144-b/6, 146-b/5-6, 162-b/1, 164-a/7, 167-a/2, 173-b/6-7

koş- Koşmak
-tı, 148-b/7, 210-b/2

koşlan- Kuş avlamak, tutmak
-dı, 49-a/2

kot- Bırakmak
-tı, 168-a/2, 177-b/7

kotur Uyuz olmak
90-b/2

koturluğ Uyuzluk
45-b/3, 91-b/3

kova Kova
+nı, 16-b/3

koy Koyun
64-a/6, 87-b/3, 119/3, 121-b/2, 185-a/3
+ı, 27-a/7, 27-b/1, 175-b/2
+nı, 72-a/6, 119-b/2, 128-b/2, 151-b/2

koy- Koymak
-dı, 6-b/3-7, 11-a/6, 27-b/2, 32-b/2, 33-b/4, 41-b/6, 59-a/5, 61-b/1, 74-a/1, 81-a/5, 127-a/6, 128-a/3, 142-a/6, 144-a/1, 150-b/1-5, 153-b/7, 154-a/4, 162-b/5, 164-b/5, 172-a/1-5, 174-b/7, 210-b/2, 218-a/2
~ -tı, 37-b/2, 79-a/4, 83-b/1
-madı, 172-a/5
-maz, 128-a/2, 171-b/4

koygu Koyacak “yer”
33-b/4, 61-b/2

koymağ Çoban
20-a/6, 128-b/6

koymatsız Çobansız,
60-a/6

ķoyuğ	Koyu 142-b/5
ķoyun	Koyun 60-a/6, 73-a/1 +largā, 20-a/7 +larnı, 37-a/7, 156-a/1 +nı, 121-b/2
ķoyuş-	Birikmek -tı, 179-a/5, 181-b/5 -tılar, 209-b/3, 210-b/3
ķuđruk	Kuyruk +ı, 88-b/5 +ın, 82-b/2 +ını, 88-b/4, 214-b/3, 221-b/2
ķuđuğ	Kuyu 48-a/5, 157-b/5, 169-a/2 +dın, 16-b/4 +ğa, 160-b/3 +nı, 7-b/6, 90-b/2
ķuduz	Uyuz, hasta 90-a/1
ķul	İnsan 18-b/6, 19-b/7, 20-b/6, 22-a/7, 22-b/1, 109-a/2, 131-a/7, 207-a/2, 219-a/2 +dın, 219-b/5 +larınga, 125-a/3, 133-a/3 +nı, 148-b/2, 153-a/2, 164-b/2, 171-a/2 +ını, 177-a/6
ķulağuz	Kılavuz 75-a/1
ķulak	Kulak 16-a/4-5, 141-a/6, 156-a/2, 160-a/2, 186-b/2 +ı, 2-b/7, 106-b/, 110-b/, 223-a/ tut-, 141-a/, 160-a/ +ingā, 166-b/

	+ını, 64-a/6, 65-b/1 +larını, 168-b/1 +nı, 71-b/7,
ķulan	Yaban at, eķek, 13-b/7
ķulavuz	Kılavuz 8-a/2
ķulavuzluk	Kılavuzluk 75-a/1
ķulluk	İbadet, kulluk 54-a/3, 198-b/5 +da, 217-a/5 +ķa, 153-a/2
ķoltuk	Koltuk altı +1, 97-a/1
ķum	Kum 71-a/6, 198-b/6, 207-a/2 +da, 206-b/7 +nı, 41-b/6
ķuma	Cariye 207-b/3
ķumār	Kumar 36-a/1, 58-a/5, 80-a/2, 178-b/3, 209-b/3
ķumrî	Üveyik 23-a/6
ķur	Kemer 53-a/7 +nı, 162-a/7
ķur'ân	Kuran kerim 18-b/7 +nı, 139-b/5, 165-a/5 +da, 214-a/1

+nı, 24-a/6, 168-b/6, 174-a/3, 177-a/7, 188-a/6,
199-a/5, 214-b/6

ķur‘a

Kura

179-b/4, 180-b/6, 186-b/3, 210-a/4

ķurbān

Kur'an

21-a/1, 30-b/3, 65-b/3, 155-b/6, 162-b/3, 175-b/2

ķurbanlık

Kurbanlık

159-a/5, 175-b/2

-ķa, 144-a/3

ķurı-

Özlem duymak

-dı, 29-b/4, 84-b/2, 110-a/2, 111-b/6

ķursak

Kursak

+ın, 223-a/3

ķurt

Kurt

23-a/4, 37-a/7, 48-a/6, 222-b/3

+lar, 213-b/1

ķurtar-

Kurtarmak

-dı, 155-b/6, 175-b/1

-ġan, 142-a/3

ķurtarılmak

Kurtarılmak

53-a/1

ķurtarmak

Kurtarma

53-a/1, 142-a/1, 214-a/2, 218-b/5

ķurtul-

Kurutlmak

-dı, 80-b/1, 82-a/5, 85-a/1, 105-b/2, 142-a/1, 193-a/4, 198-a/1, 200-a/2

-ġan, 105-b/2

ķurtulmak

Kurturulma

169-b/1, 200-a/2

ķuru

Kuru

14-b/1

ķuru-	Kurumak -mış, 110-a/2
ķuruĝ	Kuru, kurak 111-b/7, 144-b/3
ķurul-	Büzölmek -dı, 96-a/5 -ĝan, 96-a/6
ķurut-	Kurutmak -tı, 170-b/4, 171-a/6
ķus-	Kusmak -tı, 13-a/1, 36-a/4,
ķustur-	Kusturmak -dı, 174-b/3
ķusul-	İstifra edilmek -mış, 13-a/1
ķuř	Kuş 6-a/4-5, 19-b/2, 21-b/1, 23-b/7, 49-a/3, 59-a/3, 74-a/4, 80-a/7, 88-b/5, 90-b/3, 120-a/1, 128-a/4, 142-a/3, 153-a/1, 164-a/2, 167-b/6, 171-a/4, 174-a/5, 193-b/3, 195-a/2, 223-a/4 +1, 41-a/4 +lar, 119-a/7, 163-b/5 +nı, 56-b/4
ķuřluk	Kuşluk vakti 207-b/1 +ķa, 159-a/2
ķüt	Aş, yemek 77-b/3, 82-b/5
ķutĝar-	Kurtarmak -dı, 141-a/5, 142-a/2, 143-a/7, 159-a/1, 169-b/1, 214-a/5 -ĝan, 8-a/2
ķutul-	Kurtulmak

	-dı, 35-a/3, 80-a/1
kutur-	Kudurmak -dı, 93-a/1, 96-a/6
kuvar-	Kurumak -dı, 48-a/1
kuvvet	Kuvvet, güç 190-a/4, 201-a/2
kuvvetlendür-	Güçlendirmek -di, 171-a/3
kuvvetsiz	Zayıf, güçsüz 132-II--b/6
kuy-	Dökmek -dı, 147-a/3, 151-b/1 -tı, 118-a/7, 124-b/6
kuyaş	Güneş sabah güneşi 114-a/1 +ka, 114-a/1
kuyruk	Kuyruk +ın, 82-b/3 +nı, 7-b/7
kuytu	Örtü, koruma 76-a/6, 217-b/4
kuyu kat-	İndirmek, aşağıya doğru getirmek 60-a/4, 173-a/2, 221-a/3, 224-a/4
kuyuğ	Kuyu 31-a/7, 42-b/6, 56-a/7, 201-a/2, 203-b/2 +dın, 121-a/2 +ka, 48-b/5 +nı, 185-a/3 +nung, 18-b/4

L

lā havle vela kuvvete illā billah	Güç ve kuvvet ancak yüce ve büyük olan Allah'a aittir (İfade), 223-a/3
lā ilāhe illa-l-lāh	Allah'tan başka bir ilah yoktur (İfade) 153-b/2, 171-b/4
la'net	Lanet 120-b/5, 127-b/5-6, 187-b/3-4, 211-a/4
lā'ik	Layık, uygun 185-b/5-6 (Bkz. lāyik)
laf	Laf 201-a/7, 224-a/1
lafz	Telafuz 16-a/6
lağ	Şaka 23-a/7, 104-a/7, 121-a/3, 177-b/3, 180-b/2, 202-b/2, 209-a/4
lağlaş-	Şakalaşmak -tı, 177-a/2, 181-a/4 -tılar, 210-b/5
lağv	Saçma sapan, boş söz, 160-a/2
lağd kıl-	Gömmek, defnetmek 143-a/4
lağab	Takma ad 11-a/6, 162-b/5, 209-b/5
lağablğ	Takma adı olan 197-b/6
lağîf	Kibar 133-a/2

laţiflık	Kibarlık 180-a/1
lāyık	Laylık 41-a/7, 158-a/7
lāzım	Gerekli, lazım 151-a/2
le’imlik	Alçaklık 177-b/6
lebbeyk	Lebbeyk 175-a/7
likā	Buluşma, kavuşma +singa, 200-b/7
loqma	Parça 65-b/4 +nı, 16-a/5, 106-b/1, 223-b/2
luġāt	Dil +din, 41-b/2
Lūţ	Lut Peygamber L. kentlerini , 161-b/5, Harap edilmiş yer L. qavmining , 187-b/1, Sapık toplum

M

ma‘na	Anlam +sin, 107-b/6
ma‘rūf	Bilmek, kesinlik 155-a/7, 167-b/3
ma‘şiyet	Günah +qa, 16-b/7
ma‘būn	Kız gibi davranan erk “ibne” 138-a/6

ma'bunluĝ	İbnelik 138-a/6
maczūm	Arapça fillerinde Cezm edilen harf 194-b/3
maĝrib	Bat,akşam, +ka, 162-b/3
maĝrur	Gururlu 189-a/3
maḥram	İhram 30-b/3
maḥrūm	Haram sayılan her şey 24-a/2
makr	Hile, kurnazlık 182-a/6
māl	Mal, servet 103-b/1, 118-b/5, 120-a/2, 152-a/5, 161-a/6, 174-a/4, 178-a/6, 178-a/7, 179-b/3, 194-b/4, 199-a/1, 201-b/7 +ı, 78-a/6, 183-a/4, 188-a/4 +ın, 49-a/4, 51-b/5, 57-b/4, 59-b/5, 60-a/2, 68-b/2 +ındın, 176-a/4 +ka, 150-a/1 +ları, 209-b/3 +nı, 3-b/4, 11-a/4,19-b/4, 25-a/2, 26-a/3, 47-b/6, 58-a/5, 65-b/5, 106-a/3, 117-b/4, 118-b/4, 124-a/5, 126-b/7, 128-a/2, 129-a/3, 141-a/3, 142-a/4, 143-a/6, 148-b/2, 148-b/5, 150-b/5, 155-a/1, 155-b/2, 158-b/6, 160-a/1, 160-b/7, 164-a/5, 164-a/6, 165-b/2, 166-b/7, 169-a/7, 171-a/1, 172-a/6, 180-b/7, 192-a/7, 192-b/4
mālīĝ	Servetli, zengin 206-b/1
mālsız	Yoksul, malı olmayan biri 49-a/4, 49-a/5

mamuk	Pamuk +nı, 4-b/3, 18-b/3, 22-b/4
man-	Banmak, batırmak -dı, 186-b/5
maşhare	Maskara, dalga geçme 164-b/4
maşra‘ kıl-	Şiire mısra şeklini vermek 167-a/2
maşûret	Danışmai fikir 178-a/1, 182-a/4, 212-a/1, 218-b/6
maya	Maya 161-a/2, 192-a/7
māyalıĝ	Mayalı 161-a/2
mezelıĝ	Lezzetli 108-b/6, 189-a/1, 216-b/7
me‘zûl	Terk edilmiş 22-a/5
mecāzet ay-	Şiirin devamını söylemek, okumaya devam etmek, 156-b/4
meclis	Meclis, oturum, 120-b/3, 191-a/5, 198-a/7 +ke, 95-b/5
medā	Meni 159-a/6
meflûh	Sürülmüş toprak 137-b/2
mefrûd kıl-	Bir şeyi tek duruma getirmek 143-a/1
mehribanlıĝ kıl-	Şefkat göstermek

	18-a/1, 88-a/2, 88-a/3
mehūslik	Çılgınlık +din, 157-a/3
mekātib	Köle ücretini kesmek 177-a/6
mel‘ūn	Lanetli 127-b/6
melāmet	Acı, 22-a/4, 75-b/2, 83-b/5, 83-b/6, 85-a/6, 162-a/5, 167-b/3, 172-a/2, 212-a/5 +қа, 157-b/4
melek	Melek 183-b/6
melūl	Bıkkın, 105-a/7, 110-a/3
men	Ben 20-a/5, 68-a/3, 68-b/4, 79-a/2, 89-b/1, 91-a/4, 111-b/3, 123-a/1, 148-a/3, 175-b/4, 181-a/5, 183-a/6, 184-a/5 maṅga, 14-b/, 24-b/, 126-a/, 148-a/ +din, 3-a/4 +i, 68-b/3, 77-b/2, 81-b/2, 148-a/1 +ing, 188-a/2 +im, 184-b/5, 220-a/5
men‘ kıl-	Yasaklamak 56-a/6
menfa‘at	Menfaat, çıkar, 126-a/7, 186-b/5, 215-b/1
mengizeş-	Benzeşmek -megenlerdin , 76-b/7 -ti, 178-b/6, 179-b/3, 180-b/3, 183-a/7 -tiler, 209-a/1, 210-b/4, 211-a/6
mengizlik	Benzerlik

	15-b/7, 156-b/
mengre-	Benzetmek -di, 151-b/4
mengsiz	Bir şeye benzemeyen 118-b/4
mengü	Ebedi, ölümsüz 53-a/6, 142-a/6
mengze-	Benzemek -di, 45-a/7, 180-b/1, 183-a/6, 207-a/1
mengzeş-	Birbirine benzemek -ti, 178-b/6, 180-b/3, 183-a/7 -tiler, 179-b/3, 209-a/1, 210-b/4 -gen, 180-b/3
mengzeşsiz	Benzerliksiz 181-a/6
mengzet-	Benzetmek -ti, 170-a/7
meni	Meni +ni, 65-b/2
mensüh	Aktarılmış, nesih edilmiş 121-a/7
menzil	Ev 47-b/6, 123-b/3 +in, 31-a/1
merhem	Merhem 6-b/1 +ni, 6-a/7
mescid	Mescit 187-a/1 +ke, 162-a/6
meşel	Örnek

	202-b/3
meşh kıl-	Silmek -dı, 121-a/4
meşgöl	Meşgul 127-a/3, 161-a/2, 168-b/7, 187-b/6, 208-a/7, 210-b/4
meşgulluk	Meşguliyet +dın, 62-b/1
meşhūr	Ünlü, meşhur 210-a/5
meşk	Bardak 161-b/1 +ni, 4-a/2, 161-b/1 +ka, 168-a/2
meydān	Meydan, saha 82-a/2
meyl,	Eğilmeki meyl 39-a/6, 41-b/5, 175-a/4, 219-a/4 +ni, 221-a/6
meyin	Beyin +singē, 75-b/1
meyve	Meyve 46-b/1, 61-a/7, 148-b/6, 154-a/5, 210-a/2 +lerni, 62-b/3, 186-b/6 +ni, 46-b/1, 192-a/6, 200-b/1, 202-b/6 +si, 21-b/5 +sini, 24-b/3
meyvelendür-	Meyvelendirmek -gen, 105-b/6
meyvelik	Meyvelik, meyvesi olan 21-b/3, 143-b/3
mezād	Açık artırma

	152-a/4
mezelen-	Lezzetlendirmek -di, 204-a/3
mezelîğ	Lezzetli 108-b/6, 189-a/1, 216-b/7
mezesiz	Lezzetsiz 166-a/5
mîrās	Miras 129-a/5, al-, 129-a/3, 132-I--a/3, 142-a/4, 211-b/3 bir- 172-a/1, koy- 153-b/7,
mırla-	Miyavlamak -dı, 87-b/6
midād	Mürekkep 216-b/7
min-	Binmek -di, 6-a/4, 220-a/5, 220-b/2
minnet	İyilik 76-a/6, 82-b/4, 189-b/5, 202-b/2, 206-a/7
misāfir	Konuk, 168-a/2, 172-b/7, +ler, 178-a/5
miskîn	Miskin, zavallı 224-b/6
misvāk (ur-)	Misvak (misvaklamak) 81-b/4, 81-b/5, 93-b/2, 174-a/2, 190-b/4, 198-a/2 +nı, 163-a/1
miyavla-	Miyavlamak -dı, 87-b/6
mu‘āraza	Çekişme, karşı gelme

	179-a/, 212-b/
mu‘arraḥ	Arapçada isime belirtme ekini eklemek 167-b/3
mu‘cize	Acizlik 145-a/2
muğ	Mecusi, ateşe tapan 199-b/7
muḥāl	İmkansız 157-a/4, 157-a/5, 219-a/3
muḥarrem	Haram edilen 153-a/3
muḥkem	Kati, sağlam 73-a/2, 132-II--b/2, 136-a/2, 136-b/7, 150-a/7, 216-a/4
muḥtelif	Farklı, değişik 57-a/2, 161-b/4, 211-b/7
muḳābele	Karşılaştırma 180-b/3
muḳāta‘a	Devlet +қа, 146-b/6
muḳīm	İkamet eden 26-a/7, 47-b/5, 151-b/6, 157-b/2, 175-a/5, 179-a/5, 207-a/2
mun	Kinli 131-b/7
munça	Bunca +ға, 83-b/4
moncuḳ	Bonvuk 193-b/7

mu	Bu +ndın, 22-a/5 (Bundan) +nı, 163-a/6 +nung, 102-b/7
munduz	Şımarık 107-b/1
mungak	Üzüm ağacı 13-b/2, 17-b/7, 166-a/3
mungsuz	Sıkıntısız 116-a/2, 116-a/3, 161-a/1, 220-a/2
mungsuzluk	Dertsizlik 116-a/2 +ı, 138-b/1
munglaş-	Dertleşmek -tı, 183-a/6
murabba‘	Dörtgen 200-b/4
murdār	Murdar, pis 98-b/3, 98-b/4, 166-a/2, 200-a/1
muşādare	Müsadere, zor alım 178-a/7
muşallaṭ	Musallat 223-a/5
muşhāf	Mushaf +nı, 165-b/3
muşîbet	Helak 8-b/4, 8-b/5, 155-b/4 +din, 117-b/4
mutahayyir	Şaşkın 42-b/5, 93-a/4, 99-a/2, 107-b/4, 113-b/1, 145-b/1, 170-a/6, 174-b/, 7, 206-b/5

muṭāla‘a kıl-	Mütalaa etmek 179-b/4
muvafakat	Muvafakat, uygun görme 172-b/1, 180-a/3, 181-b/3
muvāfık	Kabul, muvafık 183-a/5, 183-b/2
muynuzsuz	Boynuzsuz 110-a/4 / muynuzsuz, 110-a/3
muṣari‘	Arapçada şimdiki zaman çekimi +ni, 24-a/1
mü‘āmāle	Davranış, muamele 180-b/2
mü’edḍin	Müezzin 157-b/3, 170-a/2
mü’enneş	Arapçada ismin dişil hali 163-a/1
mübāḥ	Mübah 156-a/1, 218-b/1
mübārek	Mübarek, uğurlu 112-a/3
mücāb	İcab edilen 73-b/2, 73-b/3, 182-b/6, 217-a/3
müdebber	Düzeltmek 164-b/2
müdekker	Arapçada isimin eril hali 164-b/3
müflis	İflas eden, batan 145-a/7, 165-b/7
müjde	Müjde 55-b/3, 164-a/5, 209-b/1

müherram	İhram bağlayan 150-a/6
mühim	Önemli 46-b/3, 189-b/4
mühimlik	Önemi olan 46-b/4, 76-a/2, 192-a/7
mühkem	Güçlü, 132-II--b/1, 137-a/1, 145-a/2, 151-a/4
mühlet	Mühlet, süre 140-a/1, 144-b/7, 150-a/2, 160-b/6, 216-a/3 +ni, 169-a/4
mühmel kıl-	İhmal etmek 150-a/3
mühr	Mühür 24-a/6, 67-b/5, 125-b/5, 125-b/6 +ni, 73-b/1, 74-b/3
mühre	Cilalama makinası 58-a/3, 80-a/5
müķābele kıl-	Karşılaştırmak 179-a/3
mülk	Mülk +inġe, 20-b/5
mülklen-	Mülk edilmek, alınmak -di, 70-a/3
mün-	Binmek -di, 92-a/3, 191-b/4, 203-a/4, 207-b/7, 220-b/2 -gen, 92-a/3 -genler, 92-a/3
mündür-	Bindirmek -di, 140-a/6

müngeş-	Binişmek -ken, 101-b/1 -ti, 101-b/1, 211-a/1
müngeştür-	Biniştirmek -dı, 147-b/1
müngeşük	Köşeli 111-a/3, 111-a/4
müngre-	Böğürmek -di, 79-a/6
müngüşlük	Köşe, kenar 163-a/1
mürted	İslam dininden çıkan biri 188-b/7
müslimān	Müslüman 150-b/1 +lar, 155-b/2
müslimanlık	İslamiyet, müslümanlık +ka, 43-b/1 /+ğa, 201-a/4
müşkil	Sorun 149-b/3
müt‘a	İtaat eden 167-a/3, 167-a/4
müteharrik	Haraket eden, sabit olmayan +ni, 151-b/2
müteharrire	Mühacir, Hicret eden 178-b/4, 178-b/5
mütekebbir	Gururlu 52-b/7, 139-a/2, 143-b/2
mütekellim	Konuşan, 141-b/4

müvāfaḳat	Muvafakat 210-a/7
na‘l	N Nalça 150-a/3 +ın, 188-a/2, 191-a/6 +ını, 17-a/5 +inġe, 86-a/4, +inni, 86-a/4,
nafaḳa	Nafaka, 84-a/1, 147-b/3, 184-b/7
nāgāh	Birden bire, ansızın 20-b/4, 58-b/1, 58-b/2, 68-a/6, 91-a/2, 117-b/7, 118-b/6, 127-a/6, 187-b/5
naḥîl	Zayıf 27-b/6, 28-a/1, 32-a/2
naḥillık	Zayıflık 27-b/6, 32-a/1
nā-ḥōṣ	Nahoş, çirkin 27-b/1, 97-b/6, 100-a/1, 130-b/5
naḳd	Nakit 54-b/5, 54-b/6
nākis	Alçak, değersiz 134-a/7, 136-b/7
naḳş	Nakış, süs 59-a/3, 60-a/7
namāz	Namaz 123-a/5, 165-b/7, 176-a/6, 204-b/6, 206-a/5 +da, 198-b/5, 203-a/2 +dın, 194-b/1 +ġa, 32-b/2, 110-a/3 / +ḳa, 157-b/3 +nı, 14-b/3, 44-b/4, 165-b/1, 184-b/1, 186-a/5 ḳıl-, 165-b/7, 176-a/6

namāzlık	Seccade, namazlık +ı, 53-b/6
nāmdār	Uyanık 136-a/7
naşb	Arapçada fiili nasb etmek 3-b/6
naşib	Nasip +ni, 11-a/3
nāyibluḡ	Niyabet, naiplik 77-b/1
nāz	Naz, cilve 94-a/5, 198-a/4, 204-b/2
naẓar	Nazar. +nı, 153-a/2
naẓirsiz	Yegâne, eşi olmayan 5-a/3
ne	Ne 41-b/7
necāset	necaset, dışkı 85-a/1, 85-a/2, 90-b/3
necd	Yardım 143-a/5 +ke, 143-a/4
necdāḡ	Cilalama makinası 80-a/5
necis	Pis, kirli 98-a/5, 98-b/5, 98-b/6
nedimlik	Arkadaşlık 181-a/1, 211-a/3
nefaḡa	Nafaka

	148-b/5
nefāslıg	Nifas, lohusalık 98-b/6, 98-b/7
nefes	Nefes +i, 173-b/6
nem	Nem, rutubet +din, 107-a/5
Nerse	Nesne, şey (Gramatikal olarak ne er-se) 2-b/2, 2-b/3, 2-b/4, 3-a/7, 5-a/3, 7-a/2, 13-a/1, 13-a/6, 13-b/3, 14-a/4, 15-a/5, 16-b/6, 18-a/2, 22-a/3, 23-a/3, 23-b/4, 24-b/2, 24-b/5, 25-a/3, 25-b/7, 28-a/4, 29-a/4, 30-a/5, 30-b/1, 31-a/3, 32-a/6, 32-b/1, 32-b/6, 33-a/6, 39-b/7, 40-b/6, 40-b/7, 42-b/2, 45-a/2, 46-a/1, 46-b/4, 47-a/2, 47-a/6, 52-a/3, 57-a/4, 59-a/7, 60-b/2, 60-b/3, 61-b/5, 62-a/5, 63-b/3, 64-b/6, 65-a/5, 65-b/3, 65-b/6, 67-b/1, 67-b/5, 69-a/2, 70-a/7, 70-b/6, 71-a/7, 73-a/2, 74-a/2, 74-b/7, 75-b/5, 76-b/4, 78-a/2, 78-b/1, 80-a/1, 81-b/2, 85-b/1, 85-b/3, 89-a/3, 89-a/4, 90-b/6, 92-a/5, 94-b/1, 94-b/3, 94-b/7, 97-b/4, 98-a/1, 98-b/4, 100-a/1, 103-a/1, 103-a/2, 107-a/5, 107-b/1, 108-b/6, 113-b/6, 114-a/4, 114-b/5, 115-a/2, 115-b/5, 118-b/2, 120-b/1, 122-b/3, 122-b/6, 122-b/7, 125-a/6, 125-b/5, 126-a/1, 128-a/4, 132-II--a/2, 138-b/5, 139-b/2, 140-a/7, 140-b/3, 140-b/4, 141-b/1, 141-b/3, 142-b/4, 141-b/6, 143-b/2, 143-b/3, 144-b/2, 146-b/5, 147-b/4, 148-a/1, 151-b/1, 151-b/5, 152-b/2, 152-b/4, 154-a/3, 154-b/5, 156-b/3, 156-b/6, 157-a/1, 158-b/5, 158-b/6, 159-a/2, 160-a/4, 160-a/6, 161-b/7, 163-a/1, 163-a/2, 165-b/6, 166-a/4, 166-b/7, 170-a/5, 171-b/1, 172-a/3, 172-b/1, 173-b/1, 173-b/7, 174-b/7, 175-a/4, 177-a/4, 177-b/2, 177-b/6, 178-a/4, 179-a/1, 179-a/5, 179-b/1, 179-b/4, 181-a/1, 181-a/3, 181-a/7, 181-b/3, 182-a/4, 183-b/2, 183-b/3, 186-b/7, 187-a/5, 188-b/2, 188-b/7, 189-a/1, 189-a/2, 189-a/4, 190-a/2, 190-b/1, 191-a/4, 192-a/4, 192-a/7, 192-b/4, 193-a/2, 193-a/7, 193-b/4, 194-b/2, 194-b/3, 195-a/3, 195-a/7, 197-a/2, 197-b/5, 197-b/6, 199-a/1, 199-a/6, 200-a/1, 201-a/1, 201-a/3, 202-a/6, 205-a/2, 205-a/6, 205-b/5,

206-b/1, 206-b/2, 206-b/6, 207-a/3, 207-b/6, 208-a/3, 208-b/6, 209-a/3, 209-b/7, 210-a/6, 210-b/2, 210-b/6, 211-a/6, 212-b/7, 213-a/5, 216-a/1, 216-a/4, 217-a/, 217-b/5, 218-b/6, 219-a/3, 219-a/7, 219-b/7, 220-b/1, 220-b/2
+din, 9-a/2, 11-a/2, 14-b/6, 16-a/2, 17-b/4, 39-b/5, 66-b/5, 85-b/2, 111-b/4, 113-b/7, 115-a/5, 116-a/2, 127-a/1, 127-a/3, 144-b/6, 145-b/4, 146-b/7, 149-a/1, 149-b/1, 149-b/4, 158-a/3, 158-a/6, 161-a/2, 165-a/2, 170-b/2, 175-b/3, 176-b/2, 192-a/3, 192-b/1, 199-b/2, 200-b/4, 202-a/2, 206-b/6, 215-a/1, 222-b/1
+ke, 20-b/5, 24-a/7, 74-b/2, 75-b/6, 83-b/2, 114-a/5, 133-a/7, 141-b/1, 142-a/7, 155-b/7, 158-a/6, 161-b/5, 162-b/1, 166-a/7, 166-b/5, 169-a/4, 170-a/7, 175-a/1, 178-a/1, 184-a/4, 184-b/6, 186-a/6, 198-a/6, 202-a/1, 215-b/3, 217-a/5
+ler, 68-a/2, 168-a/5, 211-a/1
+lerni, 68-a/2, 162-a/7
+ni, 3-a/6, 3-b/4, 3-b/6, 4-a/3, 9-b/5, 10-a/2, 10-a/5, 10-a/6, 12-a/6, 12-b/2, 13-a/6, 14-a/5, 14-b/2, 14-b/4, 14-b/6, 15-a/5, 16-a/6, 18-a/4, 19-a/7, 19-b/3, 20-a/3, 20-a/5, 20-b/5, 21-b/2, 22-a/3, 22-b/4, 24-a/5, 25-a/1, 25-b/3, 32-a/1, 32-b/6, 33-a/5, 35-a/4, 35-a/6, 37-a/6, 37-b/2, 39-b/5, 39-b/7, 45-a/2, 46-b/5, 53-a/2, 53-a/3, 55-a/1, 55-a/6, 58-a/2, 60-a/7, 61-b/5, 65-b/4, 68-b/7, 70-b/4, 71-a/4, 71-a/6, 71-b/3, 72-b/2, 74-a/2, 74-a/3, 75-b/5, 76-a/5, 80-b/7, 81-b/2, 83-a/4, 84-a/4, 87-b/2, 91-b/7, 104-b/1, 105-b/5, 106-a/2, 106-a/3, 106-b/5, 108-a/2, 108-b/7, 113-b/6, 117-a/6, 118-b/3, 119/1, 122-a/4, 125-a/6, 125-a/7, 126-a/1, 126-b/5, 127-a/1, 127-a/3, 139-b/7, 140-a/7, 140-b/1, 141-a/3, 141-a/7, 142-b/6, 143-a/7, 143-b/4, 144-a/5, 145-a/1, 146-a/2, 146-a/5, 146-b/3, 147-a/4, 147-b/6, 149-a/1, 149-a/4, 149-b/5, 150-a/7, 150-b/3, 151-a/4, 151-a/6, 151-b/3, 152-b/5, 154-b/2, 155-a/2, 155-b/5, 156-a/1, 156-a/3, 156-a/6, 157-a/2, 157-b/2, 157-b/7, 158-a/6, 158-b/4, 159-b/4, 160-a/3, 161-a/7, 162-a/7, 162-b/4, 162-b/5, 163-b/1, 164-a/7, 164-b/3, 164-b/7, 165-a/7, 166-a/2, 166-a/3, 167-b/2, 168-b/3, 169-a/1, 169-a/6, 169-b/2, 170-a/4, 170-b/2, 171-b/2, 173-a/7, 173-b/1, 173-b/6, 174-a/4, 174-a/5, 175-a/6, 175-b/7, 176-a/2, 176-a/5, 176-a/7,

176-b/1, 176-b/2, 178-b/6, 179-b/4, 182-a/4, 182-a/7, 184-a/3, 184-a/7, 184-b/1, 184-b/4, 186-a/1, 188-b/3, 189-a/3, 190-a/4, 191-b/5, 191-b/6, 191-b/7, 197-b/2, 200-b/2, 201-a/7, 202-a/5, 202-b/1, 203-b/1, 203-b/4, 205-a/2, 205-b/7, 206-a/2, 211-a/2, 211-b/4, 212-a/2, 212-a/4, 213-a/1, 214-a/7, 215-a/5, 215-b/5, 215-b/7, 216-a/1, 216-b/5, 216-b/6, 217-a/3, 217-b/6, 218-b/3, 218-b/6, 220-a/7, 220-b/6, 220-b/7
+nin, 9-b/7
+ning, 30-b/1, 47-b/1, 50-b/1, 132-I--a/3, 135-a/2, 157-a/1, 207-b/6, 217-b/7, 220-b/6

neseb (kıl-)

Nesep (etmek)

35-a/5, 129-b/7, 191-b/2
+i, 46-a/3, 69-b/1

neseblük

Nesepli, soylu

129-b/7

nesiyye

Veresiye, Ertelenen(miş) borç,
118-a/4, 118-a/5

neşatlıg,

Dinçli

95-a/1

neşe

Neşe

100-a/1
+siz, 149-b/5

neşter

Neşter

15-b/4

netek

(Soru edatı) Nice, nasıl
116-b/6

nevmîd

Ümitsiz

16-a/3, 36-a/7, 111-b/4, 111-b/5, 145-a/5, 146-a/3, 155-a/4, 158-a/3, 174-b/3, 218-a/4

nevmiðlü

Ümitli

16-a/1

ney ür-	Ney üflemek 8-a/7
nezr	Adak, bağış 10-b/5
nezük	Yumuşak, nazik 29-b/1
nigār yaq-	Dövme yapmak 35-b/2
nîk	Güzel, hoş 95-b/4
nîk-bahtlık	İyi kader 214-a/4
ni‘met	Nimet 151-a/2, 161-a/4, 169-b/7, 203-b/3 +ge, 54-b/1, 57-a/6, 58-a/5 +ler, 106-b/3
ni‘metlik	Nimetli 106-b/2, 106-b/3, 140-a/5, 147-a/5
nihāyet	Nihayet, son +қа, 213-a/5
niķāb	Nikap, peçe 184-a/5, 197-b/7
nikāh	Nikah 5-b/3, 142-a/2 , 149-a/2, 209-a/4
nime	Nesen, şey 148-a/2
nirh	Fiyat, değer 132-I--b/5, 164-b/5, 195-a/3 +ni, 160-b/5
nisbet	Nispet, oran

44-a/6, 51-a/2, 162-a/3, 162-b/4, 164-a/3, 166-b/4,
167-a/1, 167-b/6, 168-a/6, 168-b/5, 169-a/1, 169-
a/5, 170-a/7, 171-a/3, 177-a/6, 184-a/4, 192-a/6
+lerni, 51-a/2

nişān

Nişan, alamet
35-b/1, 35-b/2, 67-b/5, 144-a/3 172-a/6, 174-a/6,
223-b/3
+қа, 36-b/2

nişānce yür-

İzleri takip ederek yürümek
188-a/6

nişānlıĝ

İzi, belirtisi olan
68-a/1, 174-a/5, 190-a/2

niteglic

Nitelik
+in, 118-b/

niyābet

Niyabet
161-a/1, 161-a/2

niyyet

Niyet
48-b/4

noqsan

Eksiklik
+ı, 124-a/3

noқта

Nokta
9-a/1, 174-b/6

nöbet

Nöbet
177-a/4 177-a/5

nūḥe kıł-

Çıĝlık atmak, ağlamak
78-a/3

nuşret bir-

Yardım etmek, zafer kazandırmak
-di, 58-b/4
-gen, 58-b/5

nükte kıł-

Konuya anlam katmak
18-b/3, 162-b/7

O

ocak	Ocak, eteş +nı, 56-b/6
oğ	Kefalet 23-a/1, 67-a/3, 68-a/3 +a kivür-, 169-a/4 +larınğa, 82-b/5 +қа kir-, 22-b/7, 67-a/2, 67-a/3, 68-a/2, 202-b/3 +қа қат-, 150-a/1
oğlaғu	Yumuşaklık 29-b/1, 29-b/2, 113-a/7
oğlaқ	Oğlak 68-b/5
oғlan	Oğlan 16-b/1, 21-b/1, 24-b/6, 25-a/2, 26-a/2, 26-b/5, 33-b/1, 65-b/7, 99-a/1, 99-a/6, 99-a/7, 118-a/6, 126-b/2, 141-a/6, 141-b/1, 146-a/1, 148-b/6, 150-a/4, 154-a/4, 155-a/5, 155-a/6, 158-b/1, 158-b/2, 180-a/2, 212-b/4, 217-b/2, 217-b/7, 224-a/6 +dın, 47-b/7, 192-a/1 +ı, 4-b/4, 9-a/1, 16-a/1, 111-b/2, 147-a/1 +nın, 103-b/2, 103-b/3 +nınğ, 71-b/6 +ını, 166-a/5 +қа, 66-b/7 +lar, 172-a/3, 209-b/3, 222-b/6 +ları, 148-b/5 +nı, 22-b/6, 25-a/1, 124-b/4, 141-a/6, 146-b/2
oғlanlıғ	Oğlu olan (baba- anne, hayvan..vb) 44-a/7, 44-b/1, 149-b/4
oғul	Oğul 31-a/6, 117-a/4, 141-a/2, 208-a/4 +ı, 117-a/4 +ını, 45-a/3

oğrı	Hırsız 72-a/2 +n bak-Çaktırmadan bakmak, 180-a/2
oğrılığ	Hırsızlık 204-a/6 oğrılık , 204-a/7
oğulsuz	Oğlu olmayan (baba- anne, hayvan..v) 31-a/5
oğurla-	Çalmak -dı, 19-b/4 -yu, 187-a/6
oğuz	Genç ? 138-b/6
oğşa-	Benzemek -đan, 151-b/4
oğşaş-	Benzeşmek -tı, 211-a/5
oğsat-	Benzetmek -tı, 203-b/5
oķ (I.)	Ok 19-a/5, 36-b/2, 40-a/3, 64-b/6, 112-b/6, 155-b/4, 180-b/4, 210-b/7 +a, 64-b/6 / +ķa, 174-a/2 +nı, 40-a/3, 143-a/7, 165-b/5 +nung, 112-b/6
oķ (II.) bol-	Temiz olmak -dı, 60-b/2
oķı-	Okumak .-đan, 106-a/5, 118-a/1, 127-b/4 -dı, 45-a/4, 49-b/4, 59-b/5, 117-b/7, 122-a/3, 168- b/6, 177-a/7, 198-b/5, 199-a/5 -yıp, 21-a/7
oķımaķ	Okuma

4-b/3, 127-b/4, 180-a/7, 213-b/4, 214-a/5
+nı, 6-a/3

oķın- Okunmak
-mış, 143-a/5

oķıt- Okutmak
-tı, 203-a/6

oķra- Kişnemek
-dı, 27-a/2

oķtur- Anlatmak, izah etmek
-dı, 150-b/5

oķturmak, Anlatmak, izah etmek
216-a/6

oķın- Okunmak
-mış, 143-a/5

oķuř- Birlikte okumak
-tı, 178-b/7

oķut- Öğretmek, okutmak
-tı, 139-b/5

ol O
2-a/5, 2-b/3, 2-b/4, 2-b/5, 4-a/5, 5-a/3, 5-a/7, 11-a/1, 14-b/5, 15-a/2, 21-b/4, 22-a/5, 22-b/6, 23-b/3, 24-b/2, 34-a/2, 36-b/4, 42-b/1, 42-b/2, 42-b/4, 46-b/3, 48-b/7, 49-b/2, 49-b/5, 49-b/7, 50-a/4, 52-a/2, 54-a/1, 54-a/2, 54-b/2, 55-b/4, 56-a/1, 56-a/3, 56-b/5, 56-b/7, 58-b/7, 59-b/1, 62-a/1, 62-b/1, 63-a/3, 63-b/1, 64-a/1, 64-a/5, 64-a/7, 65-a/1, 65-a/7, 65-b/4, 66-a/1, 66-b/1, 66-b/6, 66-b/7, 67-a/1, 67-a/3, 67-b/2, 67-b/3, 67-b/6, 68-a/1, 68-a/2, 68-a/3, 69-a/3, 69-a/4, 69-a/7, 69-b/3, 69-b/5, 70-a/4, 70-a/7, 71-a/1, 71-a/2, 71-a/4, 71-b/2, 71-b/4, 71-b/6, 72-a/1, 72-a/3, 72-b/1, 72-b/3, 72-b/5, 73-b/3, 73-b/4, 73-b/6, 74-a/3, 74-a/5, 74-b/2, 75-a/1, 75-a/5, 75-a/7, 75-b/1, 75-b/2, 75-b/5, 75-b/7, 76-a/1, 76-a/5, 76-a/6, 76-b/5, 76-b/6, 76-b/7, 77-a/5, 77-b/1, 77-b/3, 77-b/5, 77-b/6, 78-b/5, 79-a/3, 79-a/7, 79-b/4,

79-b/5, 80-a/1, 80-b/4, 80-b/6, 81-a/1, 81-b/5, 82-b/2, 82-b/6, 82-b/7, 83-a/1, 83-a/2, 83-a/4, 83-a/5, 83-b/2, 83-b/3, 83-b/6, 84-a/1, 84-a/2, 84-b/3, 85-a/2, 85-a/2, 85-a/3, 86-a/6, 86-b/1, 86-b/2, 86-b/4, 86-b/5, 87-a/2, 87-a/4, 88-a/1, 88-a/3, 88-a/4, 88-b/2, 88-b/3, 88-b/5, 88-b/6, 88-b/7, 89-a/3, 89-a/6, 89-b/3, 89-b/4, 90-a/6, 90-b/3, 90-b/4, 90-b/6, 90-b/7, 91-a/4, 91-a/5, 91-b/1, 91-b/2, 91-b/3, 91-b/4, 91-b/5, 91-b/6, 92-a/1, 92-a/3, 92-a/4, 92-a/5, 92-a/7, 92-b/2, 92-b/3, 92-b/5, 92-b/7, 93-a/3, 93-a/4, 93-a/6, 93-a/7, 93-b/1, 93-b/6, 93-b/7, 94-a/1, 94-a/3, 94-a/4, 94-a/5, 94-a/6, 94-a/7, 94-b/1, 94-b/2, 94-b/3, 94-b/4, 94-b/5, 94-b/6, 94-b/7, 95-a/2, 95-a/2, 95-a/3, 95-a/4, 95-a/5, 95-a/6, 95-a/7, 95-b/1, 95-b/2, 95-b/4, 95-b/5, 95-b/6, 96-a/1, 96-a/2, 96-a/3, 96-a/4, 96-a/5, 96-a/7, 96-b/1, 96-b/2, 96-b/3, 96-b/4, 96-b/5, 96-b/6, 96-b/7, 97-a/1, 97-a/3, 97-a/5, 97-a/6, 97-a/7, 97-b/2, 97-b/3, 97-b/4, 97-b/5, 97-b/7, 98-a/2, 98-a/3, 98-a/4, 98-a/5, 98-a/7, 98-b/1, 98-b/2, 98-b/4, 98-b/5, 98-b/6, 98-b/7, 99-a/1, 99-a/2, 99-a/4, 99-a/6, 99-a/7, 99-b/1, 99-b/5, 100-a/1, 100-a/2, 100-a/3, 100-a/5, 100-a/6, 100-a/7, 100-b/1, 100-b/2, 100-b/3, 100-b/4, 100-b/5, 100-b/6, 100-b/7, 101-a/1, 101-a/2, 101-a/3, 101-a/5, 101-a/7, 101-b/1, 101-b/2, 101-b/4, 101-b/5, 101-b/6, 101-b/7, 102-a/3, 102-a/4, 102-a/5, 102-a/6, 102-a/7, 102-b/1, 102-b/3, 102-b/4, 102-b/7, 103-a/2, 103-a/3, 103-a/5, 103-a/7, 103-b/1, 103-b/2, 103-b/3, 103-b/4, 103-b/5, 103-b/6, 104-a/1, 104-b/3, 104-b/4, 104-b/5, 104-b/6, 104-a/7, 104-b/1, 104-b/2, 104-b/3, 104-b/6, 105-a/1, 105-a/2, 105-a/3, 105-a/4, 105-a/6, 105-b/1, 105-b/2, 105-b/6, 105-b/7, 106-a/1, 106-a/2, 106-a/3, 106-a/5, 106-a/6, 106-b/1, 106-b/2, 106-b/3, 106-b/6, 106-b/7, 107-a/2, 107-a/3, 107-a/4, 107-a/5, 107-a/6, 107-a/7, 107-b/2, 107-b/3, 107-b/4, 108-a/1, 108-a/3, 108-a/4, 108-a/5, 108-a/6, 108-a/7, 108-b/1, 108-b/2, 108-b/3, 108-b/4, 108-b/5, 108-b/7, 109-a/2, 109-a/3, 109-a/4, 109-a/5, 109-a/6, 109-b/1, 109-b/2, 109-b/4, 109-b/5, 109-b/6, 110-a/1, 110-a/2, 110-a/3, 110-a/4, 110-a/5, 110-a/6, 110-a/7, 110-b/4, 110-b/5, 110-b/6, 110-b/7, 111-a/1, 111-a/3, 111-a/4, 111-a/5, 111-a/6, 111-b/1, 111-b/2, 111-b/4, 111-b/5, 111-b/7, 112-a/1, 112-a/2, 112-

a/4, 112-a/5, 112-a/6, 112-a/7, 112-b/1, 112-b/2, 112-b/3, 112-b/4, 112-b/6, 112-b/7, 113-a/2, 113-a/3, 113-a/4, 113-a/6, 113-a/7, 113-b/1, 113-b/3, 113-b/4, 114-a/1, 114-a/3, 114-a/4, 114-a/5, 114-a/6, 114-b/1, 114-b/2, 114-b/3, 114-b/4, 114-b/5, 114-b/6, 115-a/1, 115-a/2, 115-a/3, 115-a/5, 115-a/6, 115-b/1, 115-b/2, 115-b/3, 115-b/4, 115-b/6, 115-b/7, 116-a/1, 116-a/2, 116-a/3, 116-a/4, 116-a/6, 116-a/7, 116-b/1, 116-b/2, 116-b/3, 116-b/4, 116-b/5, 116-b/7, 117-a/1, 117-a/6, 117-b/2, 117-b/4, 118-a/4, 118-a/6, 118-b/5, 119-b/2, 120-a/1, 120-a/3, 120-b/5, 121-a/2, 121-b/2, 122-a/5, 122-b/6, 123-a/3, 123-a/4, 123-b/5, 124-a/3, 124-b/3, 125-a/6, 125-b/1, 126-b/2, 127-a/2, 127-a/4, 127-a/5, 127-a/7, 127-b/2, 127-b/3, 127-b/5, 127-b/7, 128-a/1, 128-a/3, 128-a/6, 128-b/1, 128-b/3, 128-b/6, 129-a/4, 129-a/6, 129-b/2, 129-b/3, 129-b/4i, 129-b/5, 129-b/7, 130-a/1, 130-a/2, 130-a/3, 130-a/4, 130-a/5, 130-a/6, 130-a/7, 130-b/1, 130-b/2, 130-b/4, 130-b/6, 130-b/7, 131-a/1, 131-a/3, 131-a/4, 131-a/5, 131-a/6, 131-b/1, 131-b/2, 131-b/3, 131-b/4, 131-b/5, 131-b/6, 131-b/7, 132-I--a/1, 132-I--a/2, 132-I--a/3, 132-I--a/4, 132-I--a/5, 132-I--b/1, 132-I--b/3, 132-I--b/5, 132-I--b/6, 132-I--b/7, 132-II--a/1, 132-II--a/4, 132-II--a/5, 132-II--a/6, 132-II--b/1, 132-II--b/2, 132-II--b/3, 132-II--b/6, 132-II--b/7, 133-a/1, 133-a/2, 133-a/3, 133-a/4, 133-a/5, 133-a/6, 133-a/7, 133-b/1, 133-b/3, 133-b/5, 133-b/6, 133-b/7, 134-a/1, 134-a/2, 134-a/3, 134-a/4, 134-a/5, 134-b/1, 134-b/3, 134-b/4, 134-b/5, 134-b/6, 134-b/7, 135-a/1, 135-a/2, 135-a/3, 135-a/4, 135-a/5, 135-a/7, 135-b/1, 135-b/2, 135-b/4, 135-b/7, 136-a/1, 136-a/2, 136-a/3, 136-a/4, 136-a/5, 136-a/6, 136-a/7, 136-b/1, 136-b/3, 136-b/4, 136-b/5, 136-b/6, 137-a/4, 137-a/5, 137-a/6, 137-b/1, 137-b/4, 137-b/5, 137-b/6, 138-a/2, 138-a/3, 138-a/4, 138-a/5, 138-b/1, 138-b/2, 138-b/3, 138-b/7, 139-a/4, 139-a/5, 139-a/6, 139-b/3, 139-b/6, 140-a/3, 140-a/4, 140-a/5, 140-b/2, 140-b/5, 142-a/3, 143-b/1, 143-b/5, 145-a/4, 147-b/1, 150-b/7, 151-a/5, 152-a/3, 152-a/4, 153-a/4, 155-a/6, 155-b/7, 156-a/7, 156-b/1, 156-b/2, 157-b/3, 158-b/2, 163-a/4, 163-a/6, 163-a/7, 163-b/1, 163-b/7, 164-a/6, 165-a/4, 165-b/4, 166-a/1, 166-a/7, 167-

a/2, 167-b/5, 167-b/7, 168-a/1, 168-a/3, 169-a/3, 169-b/1, 171-a/3, 171-b/6, 172-b/2, 175-b/3, 178-a/6, 179-a/3, 179-a/7, 179-b/2, 179-b/3, 179-b/6, 180-a/1, 180-b/3, 180-b/5, 180-b/7, 182-b/4, 183-b/7, 184-b/5, 185-b/1, 185-b/2, 186-a/2, 186-b/7, 187-a/4, 187-b/1, 187-b/7, 188-b/4, 190-a/5, 190-a/6, 191-a/4, 191-b/5, 192-a/3, 199-a/3, 200-b/1, 201-a/2, 201-a/3, 202-a/1, 202-b/1, 203-b/2, 206-b/5, 207-b/2, 207-b/3, 207-b/6, 208-b/1, 210-a/5, 214-a/7, 214-b/1, 214-b/6, 215-b/4, 217-b/2, 218-a/1, 218-b/1, 220-b/5, 220-b/6, 220-b/7, 221-a/2, 221-a/3, 221-a/4, 222-b/3, 222-b/6, 22-b/7, 223-a/2, 223-a/6, 223-a/7, 223-b/1, 223-b/4, 223-b/7, 224-a/2, 224-a/3, 224-b/6, 224c/5 224c/6, 224c/7

olca

Ganimet
106-a/3

oltur-

Oturmak
-dı, 11-b/6, 54-a/6, 114-a/1, 145-a/1, 145-a/5, 161-b/1, 171-a/6, 191-a/1, 198-b/5, 199-a/7, 200-b/4, 201-b/6, 205-a/6, 218-a/1
-dılar, 211-a/7
-tı, 145-a/5

olturiş-

Beraber oturmak
-tı, 178-b/6

olturmak

Oturma, oturuş
191-a/1

olturt-

Oturtmak
-tı, 151-b/2

on- (I.)

Memnun etmek
-amadı, 99-b/4, 200-a/7
-amağan, 99-b/4

on- (II.)

[Bk. Ön-]
-ğan, 54-b/7

onda

Ondalık (On+da)
57-b/4

oᅇgal-	Düzelmek -dı, 194-b/1
oᅇg-	İyileşmek -dı, 52-b/6, -ğan, 52-b/6
oᅇgar-	Düzeltmek -dı, 41-a/6, 75-b/3, 141-b/7, 158-a/7, 165-b/4
oᅇgarmak	Düzeltme 39-a/6, 44-a/3
oᅇgurka	Omurga +sın, 58-a/3
onuncı	Onuncu 9-a/3
orun	Yer 56-a/3, 90-b/5, 108-a/5, 111-b/7, 128-a/3, 132-I-- a/6, 144-b/3, 147-a/1, 155-a/2, 170-a/6, 172-b/3 +da, 26-a/7, 93-b/4, 151-b/2, 152-b/3, 207-a/2, 207-a/5 +dın, 79-b/7, 94-b/1, 202-b/6 +ındın, 175-b/2, 206-a/7, 222-a/2 +ka, 141-b/2, 153-a/3 +nı, 160-b/3
orna-	Yerleşmek, koymak -dı, 197-a/7, 205-b/1
ornat-	Bezenmek, süslemek -mış, 166-b/7
orta	Orta 136-b/5, 136-b/6, 165-b/7, 174-b/1, 177-a/5, 187- a/3, 188-a/2 +da, 172-a/5 +sı, 187-a/4 +sında, 41-b/4, 170-b/7, 205-a/3
ortak	Ortak, eş

	103-a/1, 103-a/2, 148-b/7, 179-b/2, 187-b/2, 210-b/1
ortaklık	Ortaklık 180-a/5
ortalık	Eşitlik 184-b/7
oruk	Sınır, had 19-b/3
orunluğ	Yer, makam sahibi 136-a/5, 136-a/6, 203-b/4
osur-	Osurmak -dı, 15-b/5, 18-b/7
ot (I.)	Ateş 27-b/2, 32-b/4, 33-a/7, 33-b/1, 34-b/3, 45-b/3, 49-a/1, 51-b/3, 53-a/7, 54-b/7, 56-b/6, 68-b/6, 70-a/4, 78-a/4, 84-a/4, 88-b/1, 115-b/4, 115-b/5, 142-b/, 145-a/4, 148-a/2, 184-a/4, 185-a/7, 187-b/5, 188-a/6, 189-b/7, 191-b/5, 197-b/6, 199-a/6, 203-a/5, 204-b/7, 205-a/2, 207-b/7, 218-b/6 +dın, 185-b/7 +ka, 53-a/2, 160-b/4, 192-a/5, 208-a/3, 209-a/2 +nı, 12-b/7, 51-b/7, 72-b/5, 120-b/6, 122-b/2, 141-a/2, 142-a/7, 145-b/1, 149-b/3, 150-b/2, 154-a/4, 160-a/7, 160-b/4, 161-a/5, 162-b/7, 164-b/5, 169-b/3, 170-b/6, 217-b/7
ot (II.)	Ot 90-b/1, 189-a/7 +nı, 2-b/4,
ota-	Ateş yakmak -dı, 56-b/6
otacı	Hakim, tabip 108-a/7, 108-b/1 +dın, 218-a/2 +sı, 223-a/4

otacılık	Tıp 204-a/1, 216-b/4
otala-	Tedavi etmek -dı, 86-b/3, 183-b/2, 223-a/4
otla-	Otlamak -dı, 60-a/6, 83-a/4, 124-a/7, 128-b/3, 191-b/6 -ğan, 83-a/5, 90-b/1
otlağ	Otlak 128-b/3, 186-b/4, 190-a/6 +da, 124-a/7 +ka, 52-b/2, 119-b/6 +nı, 186-b/4, 190-a/6
otlat-	Otlatmak -tı, 128-b/2, 157-b/2
otluğ (I.)	Otlu 139-b/6, 140-b/5, 140-b/6, 147-a/1, 149-a/4, 220-a/5
otluğ (II.)	Ateşli 47-a/2, 161-a/4,
otruk	Oturak, yatak 143-a/3
otsız (I.)	Kıtlık, kıraç 140-a/3
otsuz (II.)	Ateşsiz, sönmük 84-a/6, 142-b/5
otun	Odun 183-b/7
otur-	Oturmak -dı, 26-a/6, 147-b/5, 179-b/7, 186-b/3, 187-a/1, 197-b/7 -ur, 14-b/6

oturt-	Oturtmak -tı, 143-a/3
oturuş	Oturuş 191-a/5 +da, 205-a/5
oturuş-	Oturuşmak -tı, 180-b/2
ov-	Ovmak dı-, 65-b/2
oy-	Oymak , delmek -dı, 176-a/1, 191-a/4
oyağ	Uyanık 161-b/6
oyğan-	Uyanmak -dı, 111-b/7, 188-b/5
oyğat-	Uyutmak -tı, 170-b/1
oyna-	Oynamak, eğlenmek -dı, 26-b/7, 36-a/1, 61-a/1, 86-a/7, 89-b/6, 90-a/4, 93-a/2, 93-b/2, 197-b/6, 222-b/6 -ğan, 80-a/2 -gücü, 93-a/2
oynaş-	Oynaşmak -tı, 178-b/3 -tılar, 209-a/1, 209-b/3
oynat-	Oynatmak -tı, 166-a/5
oyun	Oyun 204-b/3
oz-	aşmak

-gan, 19-b/4

ozuſ- Rakipler birbirini gemek
-tı, 180-a/2, 180-b/2
-tılar, 210-a/6

Ö

öcek Düz yer, düzlük
+ke, 115-a/7, 122-b/4

ö İntikam
al-, 185-b/4
+in al-, 187-a/4, 188-b/2
+ni al-, 25-b/4

öeſ- Birbiriyle yarışa girmek
-ti, 178-a/4, 181-a/2, 181-b/5, 183-a/3

ölük İntikamcı
+üm, 122-a/2

öüſ- Birbiriyle yarışa girmek
-ti, 181-a/5

ödlek Zaman
165-b/4, 199-b/4

ödür- Seçmek, ayırmak
-di, 39-a/7, 54-b/5, 143-b/1, 190-a/7, 190-b/7, 192-a/1, 192-a/3, 214-a/7

öfke Öfke
3-a/3, 22-a/2, 32-b/7, 51-b/2, 92-b/5, 95-a/5, 95-a/6, 99-b/3, 146-a/5, 177-a/3, 197-b/2
+din, 19-a/3, 197-a/3, 219-a/2, 224-b/7
+ge, 40-b/3, 140-b/7, 145-b/7, 146-a/5, 177-a/5
+sin, 200-b/3
+sindin, 207-b/7
+singē, 76-b/3
+sini, 25-a/5

öfkelen- Öfkelenmek

	-di, 206-b/6
öfkelik	Öfkeli 92-b/5, 92-b/6, 222-a/6 öfkelig, 138-a/5
ög-	Övmek -di, 3-b/5, 95-a/6, 121-a/2, 159-b/1, 164-a/3, 166- b/6, 170-b/5, 176-a/4, 184-b/2 -er, 3-b/5 -gen, 95-a/7
ögdül-	Övülmek -miş, 168-b/3
ögmek	Övme 3-b/6, 121-a/2 +ke, 54-b/1
ögren-	Öğrenmek -di, 30-b/4, 54-b/3, 68-b/5, 69-b/7, 85-b/6, 90-a/7, 91-b/7, 101-a/3, 114-a/7, 179-b/5, 197-a/5, 201- a/4, 203-a/6, 204-b/5 -gen, 68-b/5, 101-a/3, 114-b/1, -miş, 30-b/5
ögrenmek	Öğrenim, öğrenme işi 186-b/7
öğret-	Öğretmek -ti, 12-b/7, 80-a/6, 80-b/3, 147-a/4, 162-a/5, 162- a/7, 163-a/1, 169-b/3, 173-b/1
öğretmiş	Öğretilen +i, 163-a/2
öğü-	Öğütmek -di, 127-b/1
ögül-	Öğütülmek -miş, 163-b/3
öğün-	Övünmek

	-di, 101-b/1, 101-b/6, 199-a/4, 201-a/7, 201-b/3 -gen, 101-b/7
ögür	Bölük 154-a/3, 211-b/5
ögüş-	Övüşmek -tiler, 209-a/4
ögüt	Öğüt 121-a/4, 121-a/6, 126-a/7, 189-b/7
ögütleş-	Öğütlemek -tiler, 209-a/4
ögüz	Derya, nehir +ni, 57-b/3
öksür-	Öksürmek -di, 127-a/2
öksürmek	Öksürük 127-a/2
öksüz	Şaşkın 112-a/2
ökün-	Pişman olmak -di, 106-b/1 -gen, 106-b/2
ökünç	Pişmanlık 140-b/7, 199-a/4 +ni, 152-a/7
öküş	Çok, pek fazla 42-b/5, 44-a/7, 44-b/1, 75-b/6, 126-b/3, 131-b/6, 131-b/7, 132-I--a/4, 132-I--a/5, 147-a/5, 147-a/6, 165-b/2, 166-b/7, 168-a/4, 171-a/1, 199-a/1, 204- b/5, 210-b/1, 224c/1
öküşleş-	Çoklukta yenmek -ti, 178-b/4

öküşlük	Kalabalık, çokluk 209-b/3
öküz,	Öküz 5-b/2, 79-a/6
öl-	Ölmek -di, 40-b/4, 44-b/4, 65-a/2, 77-b/4, 78-a/7, 78-b/5, 102-a/7, 185-a/5, 208-b/1 -diler, 185-a/3 -gen, 201
ölçe-	Ölçmek -di, 35-b/3, 121-a/4, 171-a/7
ölçüş-	Ölçüşmek -ti, 181-b/7
öldür-	Öldürmek -di, 20-b/4, 44-b/5, 45-b/1, 67-a/1, 72-b/2, 123-b/5, 143-a/2, 155-b/5, 156-a/4, 190-b/5, 208-a/7 -düm, 122-a/1 -gen, 47-a/1, 122-a/2 -gendin, 22-b/1
öldürül-	Ölödürölmek -miş, 67-a/1, 122-a/1 +mişke, 22-b/1, 47-a/1
öldürüş-	Birbirini öldürmek -ti, 180-b/3, 188-a/1
öle	Ölü 162-a/4
öltürgü	Öldürecek “yer” 161-b/3
öltürmegü	Öldürecek “yer” 161-b/3
ölüg	Ölü 77-b/5, 78-a/3, 211-b/7

	+ke, 50-b/7, 143-a/4, 166-b/3, 170-a/1, 211-b/7 +ni, 9-b/1, 58-b/2, 144-b/2, 144-b/6, 175-b/1
ölügse	Leş 39-b/6, 77-b/5
ölüm	Ölüm 44-b/5, 46-b/7, 97-a/4, 128-b/5, 128-b/6, 203-a/3, 208-b/1 +ke, 185-a/3
ölümeci	Ölü gibi, 33-b/2, 33-b/3, 99-a/5, 99-a/6
ön-	Yetişmek, büyümek -di, 50-b/5, 51-b/3, 54-b/6, 65-b/7, 191-a/3 +gen, 50-b/6, 54-b/7
öng	Baş, ön. +ingde, 186-a/4 kıl-, 12-b/2,
öndür-	Büyütmek -di, 141-a/1, 141-a/6, 176-a/2
önegü	Yetişkin 27-b/6, 108-b/5
öngin	Başka 41-b/2, 42-a/7, 42-b/2, 143-b/2, 148-b/4, 156-b/3, 180-b/3, 190-b/1
öp-	Öpmek -ti, 80-a/3, 86-b/4, 94-b/6, 106-a/7, 169-a/3, 191- b/2
öpürcük.	Pürüz. +i, 220-b/7
öpkü “şorba”	İçilen çorba 86-b/4, 94-b/7
öpmek	Öpmek 169-a/3

ör-	Kalkmak, yükseltmek -di, 8-b/5, 48-b/2 -e tik-, 3-b/6 -e-tut, 67-a/4
örelık	Önem 83-b/2, 83-b/3
örgüçlük	Örgülü 169-b/2
örle-	Yükseltmek, çıkmak -di, 35-a/4
örpek	Kabarık 149-a/7
örper-	Örpermek -di, 198-a/2
örpert-	Örpertmek -ti, 224c/2, 224c/4
ört	Yangın 167-b/5
ört-	Örtmek -ti, 56-b/5, 68-a/6, 76-a/2, 76-a/5, 96-a/3, 142-a/3, 144-a/5, 147-b/6, 152-a/7, 153-b/4, 153-b/5, 154- a/2, 160-a/3, 165-b/2, 165-b/6, 166-a/1, 167-a/3, 170-a/7, 175-b/1, 175-b/5, 175-b/7, 176-a/1, 176- a/7, 180-b/7, 183-b/1, 198-b/7, 223-a/5
örte-	Yakmak -di, 167-b/5
örtmek (I.)	Benzer 188-b/5
örtmek (II.)	Örtmek 216-a/7
örtügen	Helak 41-a/5

örtüglük (I.)	Örtülü, gizli 61-a/5, 130-a/6, 152-a/7, 166-a/7, 166-b/2, 183-a/1, 188-b/4
örtüglük (II.)	Vesvese 222-b/2
örtül-	Örtülmek -di, 68-b/2, 115-a/5, 118-b/2, 185-a/6, 186-a/1, 213-a/6, 217-a/1, 219-b/5 +gen, 115-a/6
örtülmek	Örtülmek, gizlilik 115-a/6
örtün-	Örtünmek -di, 187-a/3, 199-a/6, 201-a/1, 207-b/5, 217-b/4, 219-b/3, 223-b/7, 224-a/1
örtür-	Tercih etmek -di, 163-a/6,
örül-	Örülme -miş, 8-b/6
öt- (I)	Bitmek, tükenmek. -ti, 157 -gen, 55-a/2, 65-a/2, 77-b/7,
öt- (II)	Ötmek -gen, 164-a/2 -ti, 19-a/5, 23-a/6, 30-a/7, 45-a/4, 88-b/5, 120-a/6, 124-b/5, 164-a/2, 215-b/5, 221-a/7, 221-b/1, 221- b/7, 222-a/1, 22-a/6, 224c/1
öte	Arka, dış 30-a/2
öte-	Ödemek -di, 44-b/4, 106-a/2, 175-b/3 +gen, 106-a/3
ötemek	Ödeme işi 175-b/3

ötgün	Gök gürültüsü 18-a/5, 27-b/6
ötkür-	Geçirmek +di, 143-a/7, 159-b/7, 173-a/3
ötünç	Ödünç 145-b/5, 201-a/6, 215-a/4
övüş-	Öğüşmek -tiler, 209-b/5
öz	Kendi , 117-b/ +i, 149-a/1, 214-a/7 +in, 123-b/5, 140-b/4, 191-b/3, 199-b/5, 199-b/6, 202-a/6, 210-b/2, 210-b/3, 211-b/7, 212-a/5 +indin, 87-a/7, 182-a/3 +inġe, 190-a/4, 190-b/6, 215-a/3, 217-a/2, 219-a/4, 219-b/5 +ini, 17-b/4, 35-a/5, 123-b/5, 150-b/6, 170-b/2, 171-a/3, 182-b/4, 191-b/2, 203-b/5, 208-a/6, 210- a/6, 211-b/7, 214-b/1 +ke, 143-b/1 +ni, 21-b/4, 154-a/6, 176-a/4, 185-a/6, 192-a/, 198- b/2, 215-a/4
özge	Başka 94-b/3, 143-b/2, 188-a/2, 201-a/1, 201-b/5 +ni, 159-b/5 +esi, 176-b/3, 179-a/4
özüş-	Birbirine erdemli davranmak -tiler, 210-b/5

P

pādişāhlık	Padişah 20-b/6
pāksız	Hadsiz, edepsiz 96-a/6

pālān	Palan 126-b/7
paṅgla-	Çağırarak, ezan okumak -dı, 170-a/1
parçalan-	Parçalanmak -mış, 4-b/4
pāre	Parça 11-b/3, 18-b/3, 109-a/7, 126-a/1, 146-b/6, 167-a/3, 198-b/2
pārsā	Zahid 18-a/4, 88-b/2, 88-b/3, 135-b/7, 136-a/1, 151-a/6
paygām	Haber p. ıyış- : Birbirine haber göndermek; 210-b/3
paygāmbār	Peygamber, +ka, 142-b/2, 161-a/3, 176-a/6
paygāmbārlik	Pergamberlik 167-a/4, 197-a/3
paylaş-	Paylaşmak -tı, 180-b/2
pek	Pek 35-b/7, 183-a/6
pelîd	Pis, 130-b/4
peltek	Peltek 101-a/1
perde	Perde 56-a/5 +ni, 149-b/ +si, 194-a/73 +sini, 21-a/2
perdelik kız	Cariye, köle

	162-a/3, 164-b/1, 164-b/4
perhâş	Kargaşa, 209-b/6
perhîz	Perhiz tutmak kıl-, 30-a/4, 204-a/7, 205-a/3
perhizkâr	Perhizkâr 135-b/7, 136-b/6, 136-b/7
perhîzlik	Perhizlik 197-a/2
perişân	Perişan 204-a/2
peyveste	Devamlı 51-b/1, 57-b/6, 92-a/6, 98-a/5, 124-b/6, 149-b/6, 150-a/4, 156-b/2, 164-a/2, 178-b/3, 187-a/1, 219- a/1, 219-a/4 bol-, 32-b/1, 83-a/3, 151-b/7, kıl-, 36-b/5, 151-a/7, 157-b/7, bak-, 89-b/7, 120-b/1 tur-, 69-b/4, 194-a/2,
peyvestelik	Daim 18-a/1, 118-b/1, 151-a/7, 152-a/1, 152-b/1, 157- b/3, 178-a/2, 181-b/4, 182-b/1, 198-b/4, 202-a/5
pîr	İhtiyar, yaşlı 17-a/7 +ler, 17-b/4 +lerni, 17/4
piş-	Pişmek -esi, 19-a/2 -miş, 91-a/5, 162-a/4 -ti, 91-a/5, 94-b/1, 155-a/5, 197-a/3, 224-b/3 -gen, 155-a/6
pişiğ	Pişmiş 94-b/1

pişür- Pişirmek
-di, 53-a/2, 90-a/4, 141-b/6, 223-a/7

R

ra‘iyyet Hükümdarın halkı
+ge, 80-a/6
+ni, 80-a/6

ra’y Görüş, fikir
132-II--b/1, 136-a/2
+dın, 20-b/2
+ı, 26-b/1, 85-b/3, 132-II--b/1, 136-a/2, 205-a/1,
216-b/5,
+ının, 184-b/3
+ındın, 153-a/5
+nı, 157-a/4

racz Recz “Arapça aruz vezni”
59-b/1

rağbet Rağbet, istek ,
92-a/2, 95-a/1, 99-b/6, 99-b/7, 179-a/1

rağbetlendür- Arzulatmak
-di, 73-a/6, 162-b/1

rağbetleş- Birbirini arzulamak
-tiler, 209-b/6

rağbetliğ Arzulu, istekli
166-b/5

rağbetsız Arzusuz, isteksiz
92-a/2, 95-b/3

rāhat Rahat
52-a/7, 156-a/2

rāhatlan- Rahatlanmak

	-dı, 4-a/6, 218-b/1
rāḥatlandur-	Rahatlatmak -dı, 173-a/4
raḥîm	Merhametli 63-a/1, 105-a/5
raḥmet	Esirgeme 210-b/1, +i, 198-b/7, 218-b/1 kıl-, 18-a/1, 31-b/5, 43-a/4, 62-b/7, 63-a/2, 88-a/2, 88-a/3, 89-b/6, 91-b/3, 91-b/4, 105-a/4, 105-a/5, 105-a/6, 160-a/5, 203-a/3, 204-b/5, r. tile- , 215-b/4
raḥmetlik	Rahmet 105-a/6
râst	Doğru, gerçek 28-a/6, 28-a/7, 64-a/7, 121-a/6, 126-a/3, 132-I-- b/2, 134-a/5, 146-b/4, 171-a/7, 188-b/7, 208-b/3, 219-a/5, 224c/4 +dın, 83-b/2 +ka, 168-a/2
rastla-	Rahataltmak, güven sağlamak -dı, 151-a/3
rastlık	Doğruluk +1, 83-b/2
raşîdelik	Rüşet, erginlik +ke, 144-a/7
râz	Sır 152-b/1, 183-a/1
râzdaş	Sırdaş, 183-a/1
râzî	Razı, memnun 115-a/1
râzlaş-	Birbirne sır anlatmak

	-tı, 181-a/6, 191-a/2 -tılar, 211-a/7, 212-b/5
redā	Belden yukarıya giyinen örtü 175-b/3, 191-a/3, 223-a/5
renk	Renk 62-a/2, 97-b/7 +(g)i, 26-a/1, 26-a/2 kıl-, 2-b/4
renkli	Renkli 92-b/1
renklig	Renkli, rengi olan 92-b/2, 105-a/2, 107-a/1, 107-a/2, 131-b/4, 174b1/, 196-a/2, 196-a/3, 197-a/5, 206-b/2
resîlelik kıllş-	birbirini takip etmek 180-a/7
resûl	Gönderici, 47-a/1
reşîde	Reşit 141-a/6, 144-a/7, 148-b/6, 155-a/5
resîdelik	Rüş, erginlik +ke, 144-a/7, 180-a/2
revā	142-a/2, 147-b/3, 156-b/4, 173-b/6, 218-b/7
revān kıll-	Birinin imdadına yetişmek 140-b/3
rîḥan	Reyhan 93-b/6 +nı, 153-b/3
ribā	Riba, 158-b/6 +nı, 126-b/5
risāle	Mektup

	180-a/7 +ni, 147-a/2
rivāyet	Rivayet 48-a/3, 55-a/4, 73-a/5, 176-b/5
rudūd	Tekrarlama, “namazda” 176-b/7
ruġbet	Ruġbet, arzu 96-a/6, 96-b/2
ruku‘	Ruku 124-b/3, 163-a/5
Rūze	Oruç 62-b/7, 83-a/7, 144-b/1, 165-a/6
rūzî	Nasip Rızık , 37-a/4, 64-a/1, 77-b/3, 105-b/4, 187-a/6, 215-b/5
rūzsuz	Oruçsuz 179-b/5, 179-b/6
rūzsuzluk	Oruçsuzluk +ı, 179-b/6
rūsvāy kıl-	Rūsua, rezil etmek -dı, 120-b/4
rüşvet	Rüşvet 191-b/2
rūzgār	Rūzgar 156-b/5, 203-b/1

S

sā’il	Soru soran 126-a/4
--------------	-----------------------

	+ni, 123-a/5
saç	Saç 2-b/5, 8-b/6, 67-a/7, 93-b/1, 93-b/2, 99-b/2, 109-b/4, 109-b/5, 131-a/6, 131-a/7, 174-a/2, 193-b/1, 194-b/1, 195-a/1 +ı, 36-a/7, 36-b/1, 99-b/5, 99-b/6, 100-b/3 +ından, 165-b/1 +ını, 18-b/2, 19-a/3 +nı, 2-b/5, 8-b/5, 61-b/6, 163-a/7, 163-b/6
saç-	Dağıtmak, saçmak -ar, 43-a/3 +tı, 5-b/2, 43-a/3, 55-b/2, 58-a/7, 71-b/3, 72-b/5, 165-a/4
saçgu	Bıçkı 33-b/6
saçlığ	Saçlı, sacı olan 99-b/3, 99-b/4, 99-b/5, 100-b/3
saçtur-	Saçtırmak, dağıtırmak -dı, 55-a/4
safar	Yolculuk, seyahat, 178-a/5 +ka, 199-b/5
sağ	Sağ yan 123-a/4, 182-a/1, 211-b/6
sağ-	Sağmak -dı, 44-a/5, 49-b/2, 183-b/7, 191-b/1,
sağıl-	Sağılmak -mış, 49-b/2
sağır	Sağır 70-b/5, 110-a/5, 153-b/3, 211-b/2
sağıu	Ölçek

	+nı, 171-a/7
sağula-	Ölçeklemek -dı, 41-b/5, 190-b/5
sağulaş-	Ölçekenmek -tı, 182-b/5
sağ-	Anmak, birinin iyiliklerini anlatmak -tı, 170-a/1
sağal	Sakal 108-b/3 +ı, 65-b/7, 108-b/3, 189-a/6, 191-a/3
sağcılık	Saklı tutmak ,muhafaza etmek 179-a/6
sağın-	Aldatmak, kurnazlık yapmak -dı, 39-a/5
sağış	Sayma, hesap 49-a/6, 93-a/7, 99-b/5, 111-b/1, 179-a/2 +dın, 155-a/2 +ka, 35-b/7 +nı, 149-a/6 +ning, 6-b/2
sağız	Sakız +nı, 62-b/2
sākin	Sakin 151-b/1
sağla-	Saklanmak -dı, 24-b/7, 26-a/4, 45-b/7, 47-a/7, 49-a/1, 49-b/7, 59-b/4, 72-b/3, 76-a/5, 80-a/6, 80-b/5, 83-b/7, 99- b/7, 128-b/1, 153-b/6, 156-a/5, 162-a/5, 177-a/1, 183-a/5, 183-a/6, 185-b/5, 199-b/5, 199-b/6, 205- a/2 -dılar, 179-a/5 -ğan, 8-a/2, 49-b/7, 59-b/4, 72-b/4, 100-a/1 -ğannı, 47-b/1 -madı, 187-b/2

saklağu	Saklanacak +ğa, 45-a/3
saklağucı	Saklayıcı 8-a/2 / saklayucı , 8-a/2
saklamak	Saklama işi 183-a/5, 219-b/5 +ınga, 168-b/3
saklan-	Saklanmdak -dı, 129-a/5, 183-b/6, 185-b/7, 192-b/3, 197-a/5, 198-a/3, 199-b/5, 200-b/2, 202-b/7, 203-b/6, 208- b/1, 213-a/4, 216-b/3, 217-a/4 -ğan, 129-a/6, 192-b/3 s. ğıl , 96-b/3
saknuğluk	Takva, sakınma 192-b/2
sal-	Atmak, katmak -dı, 7
salın-	Sarkmak -dı, 208-a/2
salıncağ	Salıncak 222-b/6
salđum	Salkım 18-a/6
sallaş-	Biriyle bir işe katılmak, beraber yapmak -tı, 180-b/6
sana-	Saymak, addetmek -dı, 71-a/6, 188-b/7
sanaş-	Rastlamak, -tı, 183-a/5
sañç-	Dürtmek, saplamak

	-dı, 13-a/5 -ğan, 69-b/1 -tı, 10-b/7, 11-a/2, 15-b/4, 34-a/3, 35-b/2, 69-a/7, 128-a/1
sançığ	Bıçak vuruşu 104-b/5 (sançku)+sı, 7-a/4
sağa tut-	Saymak 188-b/7
sağa-	Sıçmak, pislemek
	-dı, 83-b/1
sağla-	Pislemek -dı, 19-b/2
sanınça	ölçü ifade “kadar” 71-a/6
sar-	Sarmak -dı, 77-b/7, 79-b/6, 171-b/5 -ğan, 197-a/6
sarala-	Pazara sokmak, ticaretleştirmek -dı, 185-a/1
sarāy	Saray 21-a/4, 21-a/5, 25-b/5, 57-b/6, 66-a/5, 88-a/6, 102-b/7, 154-b/1, 161-b/4, 205-b/4 +da, 116-a/3 +dın, 30-a/1, 52-a/5, 145-a/3, 217-b/1 +ğa, 66-a/2, 71-a/1, 74-b/5 +yı, 157-a/4, 162-a/3 +lar, 80-a/4, 212-b/ +nı, 34-b/6, 57-b/5, 59-b/, 88-a/6, 205-b/4 +nı, 25-b/, 46-a/5, 119-b/7, 143-b/1, 159-b/2, 168-b/6, 177-b/7, 191-b/1, 192-a/6, 217-a/7 +nınğ, 71-a/1, 217-a/7
sargar-	Sarmak

	-dı, 94-b/6
sarmaş-	Birleşmek, birleşmeye yardım etmek -tı. 192-b/7
sarığ	Sarı 62-a/2, 94-b/6, 152-a/5, 164-b/1, 196-a/2, 196-b/5
sarın-	Sarınmak -dı, 185-a/5, 189-b/4, 204-b/4, 224-b/6
sark-	Sarmak -tı, 202-b/6
sarkıt-	Damlatmak -tı, 194-b/1
sarmağ	Sarmak işi 216-b/6
sarmış-	Karışmak -tı, 192-b/6
sarsıt-	Kaba davranmak -tı, 123-a/5
sat-	Satmak -tı, 40-b/5, 44-a/1
satğış-	Karşılaşmak, görüşmek -tı, 96-a/1, 115-b/1, 192-a/2, 208-a/1 -tılar, 213-a/ -tım, 58-b/2, 192-a/2
satğıştur-	Göstermek, görüştürmek -dı, 176-a/2
satğın al-	Satın amlak 40-b/5, 44-a/1, 117-b/5, 190-b/2, 191-a/7
satığ	Satış, ticaret 179-a/3, 209-b/7, 212-b/2
satmak	Satma işi, satış

79-b/2, 162-a/3, 219-a/2

savuk

Soğuk
224c/5

savukla-

Pislemek, işemek
-dı, 223-b/4
-ğan, 223-b/4

savun-

Serinlemek
-dı, 198-b/3

savur-

Savurmak
-dı, 43-b/5, 86-a/5, 152-a/7, 175-b/4

savut-

Soğutmak
-tı, 53-a/3, 163-b/5

sāzlıġ

Silahlı
170-b/6

sebeb

Sebep
170-b/4

sebîl

Baġış
145-a/6, 168-b/6

secde

Secde
28-b/3, 53-b/5, 53-b/6

seci‘ ay-

Kafiyeli söz söylemek
124-b/5, 124-b/6

seç-

Seçmek
-ti, 166-b/3, 189-a/3

seḏāb

Sedef çiçeġi (baharat)
223-a/6

sefiḥ

Hayasız, utanmaz
+ka, 170-a/7

sefiḥlik

Hayasızlık
203-b/5

seher	Seher, 144-a/1 +de, 144-a/1 +ke, 144-a/1
sehv kıl-	Dalmak, unutmak 88-b/1
sekir-	Sekmek, zıplamak -di, 11-a/4, 13-b/7, 15-a/2, 21-b/1, 26-b/7, 79-b/1, 82-a/3, 83-b/5, 84-a/7, 184-a/6
sekreş-	Beraber sekmek, zıplamak -tiler, 211-b/3
sekiz	Sekiz +de, 68-b/2
sekre-	Koşmak -di, 11-b/1 -yü, 21-b/1
sekriş-	Beraber koşmak -ti, 181-b/4, 182-a/7
selam	Selam, Selamlaşma ıd-, 139-b/5 kıl-118-a/2, 169-b/1
selāmet	Selamet 105-b/1
selem bağla	Sülh etmek 150-a/7
self	Ödünç, borç 147-b/4
semürt-	Semizleşmek -ti, 170-a/4
semüz	Semiz, şişman 68-b/1, 107-a/3, 107-a/4, 151-b/2

sen	Sen 79-a/2 →seni, 96-a/2, 163-b/1, 172-a/5, 176-b/6 →sening, 174-b/2 →saṅga, 31-b/5, 42-a/3, 46-a/4, 88-b/6, 92-a/2, 111-a/2, 180-a/4
sengri	Hayvan 80-a/6
sengirlik	Çıkıntılı, ucu olan 165-b/6
sep-	Serpmek -ti, 7-a/4
serçe	Serçe 222-a/1
sersere buluş-	Takas yapmak 211-a/7
sev-	Sevmek -di, 102-b/1, 117-a/1, 129-a/7, 151-b/5 -gen, 102-b/1, 117-a/1 -mez, 103-a/5
sevdür-	Sevdirmek -di, 170-b/3
sevinç	Sevinç 140-b/2 ~ sevünç , 56-a/1, 71-b/6, +din, 92-b/3
sevmek	sevmek 151-b/6 +ligi, 154-b/ +ni, 179-a/
sevük	Sevgili +din, 89-b/2
sevüklüg	Sevgi 21-b/6, 30-a/3, 140-a/7, 203-b/7

sevül-	Sevilmek -gen, 11-b/5, 11-b/6
sevün-	Sevinmek -di, 94-a/1, 94-b/4, 103-b/3, 109-a/7, 184-a/6, 186-a/6, 190-a/6, 198-a/5, 207-b/5, 214-b/1, 224c/2 -gen, 94-a/1, 94-b/4, 103-b/4, 109-b/1, 190-a/6
sevündür-	Sevindirmek, mutlu etmek -di, 56-a/1, 71-b/5, 141-b/1, 141-b/7, 143-b/2, 149-a/5, 163-b/2
sevüş-	Birbirlerini sevmek -ti, 181-a/4 +tiler, 211-a/5
seyrek	Seyrek 94-a/6, 151-b/6, 163-a/4, 220-b/4
sêz- b/6	Sezmek -di, 76-a/5, 91-b/5, 113-b/5, 199-b/7, 205-b/1, 213-b/6
sezā	Uygun 54-b/1, 54-b/2, 76-b/3, 114-a/5, 114-a/6, 131-b/1, 131-b/2, 133-a/6, 133-a/7, 138-b/4, 138-b/5, 157-b/4, 168-b/4, 217-a/5, 217-b/5
sézig	Kanaat +i, 132-I--b/1 +ni, 171-a/7
sêzin-	Zannetmek -di, 205-b/1
sıcak	Sıcak 149-a/7, 149-b/1
sıcaklıg	Sıcaklık 149-a/7
sıçgan	Fare 14-b/7

	+nı, 11-b/3
sıçgu	Toz, savrulacak nesne 71-b/4
sıçıl-	Serpmek -dı, 204-a/6
sıçra-	Sıçramak -ğan, 58-b/1 -mışı, 72-b/6
sığ	70-b/6 (Bkz. sık) sıt
sığ- (I.)	Sığmak -dı, 11-b/7, 34-b/1, 111-a/2, 185-b/6, 222-a/7
sığ- (II.)	Men etmek, uzaklaştırmak -dı, 124-b/1, 162-a/5, 179-b/4,
sığın-	Sığınmak -dı, 35-a/3, 47-b/5, 79-a/1, 79-a/2, 91-a/2, 182-a/4, 183-b/5, 185-b/2, 206-a/1, 218-b/4 -ur, 79-a/2
sığındur-	Barındırmak, sığındırmak -dı, 139-b/7, 161-b/2
sığınğu	Sığınacak “yer” 35-a/3
sığır	Sağır 14-b/4, 153-b/3
sığnağı	Sığınacak “yer” 47-b/5
sıgrağ	Bardak, kadeh 148-a/3 +nı, 148-a/3
sık	Az, yeterli

27-a/4, 108-a/6, 108-b/3, 111-a/4, 133-a/1, 135-b/3, 135-b/4, 221-a/1

sık-	Sıkmak -tı, 7-a/3, 9-a/3, 126-a/1
sık-a-	Okşamak -dı, 72-b/1, 178-b/7, 181-a/7
sık-ağ-u	Yoklayacak, okşayacak “yer” 72-b/1
sıkıl-	Sıkılmak -dı, 193-b/2
sıkış-	Sıkışmak -u, 211-a/7
sık-tak	Asık, somurtuk 120-b/7
sık-ur-	Erştmek -dı, 8-b/5
sına-	Sınamak -dı, 56-a/6, 56-b/4, 159-b/5, 162-a/5, 185-a/4, 188-b/4, 192-a/4
sınaş- (küç)	Yarışmaya girmek -tı, 183-b/3
sın-	Bozulmak, kırılmak -dı, 193-b/4, 194-b/3, 194-b/5, 195-a/5, 195-a/7, 199-b/3 -maduk, 131-b/7 -emedük, 28-b/6 -mış, 207-b/6
sındur-	Kırmak -dı, 10-a/2, 25-b/5, 34-a/4, 58-a/3, 119-b/3
sınmak (I.)	Öğrenmek 25-b/6
(II.)	Sınma

sınmak(III)	188-b/4 +ğı, 10-a/2, 25-b/6 Hezimet 25-b/6
sınuk	Kırık, kırılmış 112-b/6
sır	Sır 40-b/6, 78-a/1, 87-a/4 +nı, 144-a/6, 159-b/4, 159-b/6, 216-a/7
sırça	Bardak 194-a/1
sıyır-	Sıyırmak -dı, 70-a/7
sız-	Sıza -a, 92-a/4 -dı, 11-b/7
sızğa-	Ağırmak, sızmak -dı, 7-b/2
sızğu	Kürda 204-b/2
sızgur-	Eritmek -dı, 8-b/5, 20-b/2, 81-a/5, 122-b/4, 155-b/3
sızgurul-	Eritilmek -mı, 20-b/3
sızla-	Sızlamak -dı, 3-a/2
sızmaıklık	Sızlama 3-a/2
si‘āyet	Kazanç, çabalama 219-b/5

sicil	Sicil, hüküm 56-a/5, 168-b/7
sidük	Sidik 18-a/7 +din, 216-b/3 +(g)i, 98-a/6, 137-b/6
siger-	Seğirmek -di, 4-b/5, 4-b/6, 32-a/5, 57-b/1, 86-b/1 -gen, 4-b/5, 4-b/6 -ür, 4-b/5
sigerci	Seğiren 4-b/6
sigermek	Seğirme durumu 4-b/6, 86-b/2
sihr	Büyü 199-a/6
şikāye	Şikayet 45-a/5
sil-	Silmek -di, 202-b/5
silāḥ	Silah +lar, 221-b/5
silk-	Silkelemek -ip, 61-a/7 -ti, 15-a/4, 61-a/, 72-b/7
silkin-	Silkelenmek -di, 186-a/5
simāb.	Cıva. 221-a/3
simkür-	Sümkürmek -di, 186-a/7

sin-	Sinmek -di, 194-b/7, 203-a/6, 212-b/4, 214-b/7 -medük, 131-b/7
sinmek	Sinmek 122-b/2
sindür-	Sindirmek -di, 24-a/5, 25-a/1, 25-a/3, 40-b/2, 58-a/3, 71-b/2, 118-b/4 singdi, 2-a/, 3-b/, 81-a/, 194-b/
sing-	Sinmek -di, 2-a/3, 3-b/7, 81-a/4, 194-b/5 -e başla-, 29-a/7 -gen, 2-a/4, 2-a/5, 129-b/5 -er, 2-a/3, 3-b/7, 167-a/4 -mez, 111-a/7, 111-b/1
sing	Yansıma, ses +i, 120-a/1
singiriş-	Birbirine saldırma -tiler, 212-a/4
singir	Sinir +ni, 9-a/4 +i, 9-a/4
singile-	Sızlamak -di, 120-a/1
singmek	Sinmek 2-a/4, 2-a/5, 4-a/1
singre-	Sinirlenmek -di, 172-a/2
singür-	Sindirmek -di, 24-a/5, 25-b/7, 156-b/7, 197-a/4 +gen, 24-a/6, 25-b/7
sipse	Süpürge

	75-b/2, 76-a/1
sipür-	Süpürmek -di, 13-a/3
sirke	Sirke 171-b/3, 188-a/3 +ge, 186-b/5
sirkelik	Bitli 92-a/6
site-	Dokunmak, tutmak -di, 13-a/4,
site-	Dokunmak; “Mezaci Cin çarpmak” -dı, 109-a/7
siyāset	Siyaset 80-a/6
siy-	İşemek -di, 82-a/2
siydür-	İşetmek -di, 157-a/3
soğul-	kesilmek, azalmak (Sıvı için) -dı, 40-b/1
sok-	Sokmak -tı, 7-a/3, 123-a/7, 126-a/5, 126-b/1, 188-a/2
sokran-	Homurlamak -dı, 222-a/5
sokuştur-	Sokuşturmak -dı, 168-b/2
sol	Sol -dı, 66-a/5 182-a/1, 211-b/6

solı-	Solumak -dı, 193-a/7
solımağ	Soluma işi 193-b/1
solu-	Solumak -dı, 8-a/7
song	Son 96-a/, 167-a/7, 179-a/4, 199-a/2, 201-a/5 +ı, 50-b/1, 96-a/7, +ın, 12-b/2 +na, 12-b/2 +ında, 167-a/7 +ını, 161-b/4, 169-a/7 ğal-, 199-a/2, 208-b/5, 214-b/1 kıl- 12-a/1,
songıça	Ahir 62-b/6, 200-b/3
songınça	Ardınca 56-b/1, 88-b/7, 162-b/2, 208-b/7, 211-b/, 213-a/
songıncı	Sonuncu 181-b/5
songlaş-	Biribiri adınca gelmek -tılar, 209-b/6
songra	Sonra 47-a/2, 195-a/2
sor- (I.)	Emmek - a, 17-b/2 -dı, 102-a/1, -ğan, 102-a/1,
sor- (II.)	Sormak, istemek -dı, 115-a/4, 127-a/1, 162-b/6, 189-a/5, 205-a/5, 213-b/4 -ğan, 115-a/5

sormak	Sormak 127-a/2, 147-b/7
soruş-	Birbirne sormak -tılar, 210-b/4
soy-	Soymak -dı, 10-a/1,16-a/3, 43-b/7, 50-a/4, 74-a/7, 118-a/7, 121-b/2, 165-a/7, 184-a/1
soyul-	Soyulmak -dı, 193-a/7, 193-b/3, 199-b/3 -mış, 50-a/5, 121-b/2
södür-	Söndürmek -di, 142-a/6
söglinçe	Pişmiş et, kebab 163-b/7
söglün-	Kebab olmak, şişlemek -di,192-a/4, 195-b/4, 208-a/3
söglünci	Şiş, kebab 166-b/7, 192-b/6 +ni, 223-b/1
sök- (I.)	Sövmek -ti, .11-a/7, 24-b/2, 70-a/4
sök- (II.)	Sökmek -ti, 18-a/4
sökünç	Sövme 24-b/2, 70-a/4
söküş-	Birbirni sövmek -ti, 180-b/6, 183-a/2 -tiler, 211-a/5 -tüler, 211-a/5
sökel	Hasta

31-b/4, 99-a/7, 99-b/1, 101-a/6, 101-a/7, 105-a/7,
105-b/1, 110-b/4, 145-b/5, 147-b/1, 150-a/7, 153-
a/2, 153-a/7, 166-b/2, 192-a/5, 220-b/4
+din, 94-b/3, 127-b/7
+ke, 6-b/3, 78-b/5, 166-b/2
+ni, 171-b/7

sökellik Hastalık, hasta
103-a/6
+din, 45-a/1, 48-b/6, 191-b/7
+indin, 210-b/6

sökül- Sökülmek
-di, 7-a/1, 19-b/5, 45-b/2, 48-a/4, 160-b/4, 194-a/6
-miş, 7-a/2
-ür, 45-b/2

söküş- Sövuştüler
-tiler, 188-b/6

sön- Sönmek
-di, 54-b/7, 84-a/4, 91-a/1, 192-b/7

sönçül- Tükendi
-di, 79-b/4

söndür- Söndürmek
-di, 139-b/4

sörçek (I) Akşam toplantılarından anlatılar hikâye
182-b/7

sörçek (II.) Gececiler
212-b/4
+ler, 57-a/2

sörçekleş- Beraber sabahlamak
-tiler, 212-b/4

söz Söz, kelime
10-b/3, 16-a/6, 24-b/3, 24-b/4, 27-b/1, 30-b/5, 40-
b/3, 41-b/2, 48-a/3, 55-a/4, 57-a/2, 58-b/1, 82-b/7,

	88-a/1, 103-b/6, 130-a/7, 136-b/5, 139-b/2, 141-b/4, 142-b/3, 145-a/4, 147-a/6, 154-a/6, 169-a/7, 169-b/6, 191-b/1, 198-a/1, 201-a/7, 201-b/6, 204-a/4, 210-a/1, 215-b/6, 216-a/5, 224-a/6 +din, 116-b/6, 179-a/4 +i, 23-a/7, 28-a/6, 73-a/6, 130-a/6, 140-b/7, 162-b/7, 179-a/4, 198-a/7, 200-a/1, 206-b/4 +ike, 194-a/1 +ke, 80-b/3, 158-a/4, 212-a/3, 221-a/4 +ler, 4-b/1, 131-a/4, 168-a/6 +lerni, 184-a/ +ni, 6-a/4, 12-b/2, 31-b/3, 45-a/7, 46-a/3, 46-b/5, 55-a/4, 132-II--a/7, 140-b/5, 142-b/2, 144-b/4, 145-a/3, 147-a/2, 154-a/6, 155-b/7, 156-a/4, 157-a/4, 158-b/3, 163-b/3, 164-a/2, 166-a/7, 166-b/2, 167-a/7, 169-b/7, 171-b/6, 173-b/1, 177-b/3, 178-a/4, 179-a/4, 185-a/4, 187-a/5, 201-b/2, 203-a/6, 203-b/4, 208-a/1, 210-b/2, 218-b/3, 222-a/5, 223-b/2
sözle-	Söylemek -di, 3-b/2, 4-b/1, 10-b/1, 12-b/2, 13-a/7, 16-a/6, 20-a/6, 20-b/2, 23-a/7, 25-b/3, 42-b/4, 43-b/2, 47-a/1, 57-a/1, 58-a/1, 60-b/1, 67-b/5, 68-b/7, 84-a/3, 86-a/1, 86-a/2, 87-b/7, 110-a/6, 140-b/7, 141-b/7, 144-b/4, 161-a/1, 162-b/4, 169-b/6, 197-b/6, 200-a/1, 200-b/2, 203-a/2, 203-b/2, 206-b/2, 206-b/4, 222-a/5, 222-b/2, 223-b/1, 224c/1 -dim, 56-a/4 -gen, 10-b/4, 57-a/2, 60-b/1, 86-a/2, 110-a/6, 144-b/5, 169-b/6 -genler, 60-b/1 -medi, 13-a/5 -yür, 3-b/3, 132-II--a/7
sözlemek	Söyleme işi 3-b/4, 4-b/2, 215-b/6
sözlenmeslik	Söylemezlik 13-a/5
sözleş-	Birbiriyle konuşmak -gen, 178-a/6 -ti, 178-a/6, 181-a/2, 181-a/4, 182-a/4, 182-a/7 -tiler, 198-a/1, 209-a/2, 211-a/4

sözleşmek	Konuşmak 169-b/6
sözlet-	Söyletmek -ti, 148-b/4
sözlüg	Kelimeli, kelimesi olan 64-a/7, 109-b/6, 109-b/7
suçu-	Zıplamak -ğan, 119-b/1 (ı)ğan, 119-b/2 -dı, 60-a/3, 119-b/1
sucük b/2	Erimiş, çiğnenmiş 176-a/5, 219-b/6, 219-b/7, 220-
suçul-	Çekilmek -dı, 124-a/3
suğ	Pazar 13-b/5, 27-b/6, 28-a/1
suğluk	Aç gözlüklü 13-b/3, 107-b/3
sun-	Sunmak, ikram etmek -dı, 42-a/5, 78-b/7, 81-a/1, 87-b/1, 90-a/2, 124-a/2, 150-b/1, 151-b/1, 156-b/6, 169-b/2, 173-b/6, 182- a/5, 182-b/7, 195-a/7, 212-a/3, 212-a/5, 213-a/1, 216-a/4, 224c/5 -madı, 128-b/6
sunuş-	Birbirne sunmak -tılar, 212-a/1
süre	Süre +ni, 166-b/2 +si, 176-b/1
susmar	Kertenkele +nı, 13-b/1, 186-a/1
suṽ	Su

2-b/7, 3-b/7, 5-b/2, 12-b/4,16-b/2,18-a/3,18-b/5,
 22-b/4, 26-a/2, 28-b/4, 29-a/7, 37-b/5, 40-b/1, 40-
 b/2, 41-b/3, 44-a/3, 45-a/, 46-a/1, 53-a/5, 53-b/5,
 56-a/1, 57-b/7, 58-a/1, 58-a/4, 68-a/7, 69-a/3, 75-
 b/6, 77-a/6, 79-b/4, 80-b/1, 83-a/4, 88-a/5, 90-a/1,
 90-a/2, 91-a/2, 92-a/4, 92-a/5, 97-b/5, 98-b/3, 102-
 a/1, 102-a/4, 102-a/7, 119-b/5, 121-b/5, 128-b/6,
 130-a/4, 131-a/4, 131-a/5, 146-a/3, 152-a/5, 160-
 a/5, 193-a/1, 193-a/2, 193-b/2, 193-b/4, 194-a/5,
 194-b/5, 198-b/3,199-b/5, 201-b/5, 204-a/6, 215-
 b/1, 215-b/6, 219-b/6, 221-b/7, 224-a/7, 224c/1
 +da, 83-b/1
 +dın, 57-a/7, 78-b/3, 90-b/1, 92-a/5, 116-b/3, 144-
 a/4, 156-b/4, 161-b/2, 162-a/2, 176-b/5, 187-a/2,
 200-b/6, 208-b/3
 +ğa, 80-b/2, 102-b/2 / +ka, 33-a/3, 33-a/4, 49-b/7,
 73-b/5, 80-b/2, 125-a/2, 146-b/4, 148-b/3, 154-a/2,
 165-b/7, 181-b/4, 193-b/5, 195-a/3, 217-b/3
 +ı, 29-a/7, 31-a/7, 31-b/6, 71-b/1, 157-b/5, 174-b/2,
 199-b/6,
 +nı,17-b/2,18-a/3,18-b/,19-b/1, 27-b/3, 38-a/2, 44-
 a/2, 44-a/4, 50-a/3, 70-a/5, 72-b/6, 73-a/5, 76-a/3,
 77-a/6, 100-a/3, 102-a/1, 119-b/7, 121-a/1, 123-a/2,
 126-a/4, 144-b/3, 147-a/3, 157-a/7, 158-a/6, 159-
 a/7, 163-b/5, 165-b/2, 192-a/2, 201-a/5, 213-b/6,
 221-b/3, 221-b/7, 222-a/3
 +ning, 26-a/1

suva-

Sıvamak

-dı, 39-a/2, 171-a/4, 175-a/6

suvarış-

Birbirine su vermek

-tılar, 213-a/3

suvlan-

Sulamak

-dı, 197-a/6

suvluk,

Sulu, suyu olan

42-b/5

suvs-

Susamak

-dı, 91-a/1, 99-a/3, 109-a/2, 139-a/1

-ğan, 83-a/2, 91-a/1, 99-a/3, 109-a/2, 114-a/3, 139-

a/1

suvsamak	Susamak, 91-a/2 +dın, 93-b/5, 93-b/6
suvsat-	Susatmak -tı, 139-b/4
suvsız	Susuz 140-a/3
suvuğ	Sıvı 31-a/7
süçüg	Tatlı, hoş 89-a/4, 130-a/4
süle-	Hücum etmek, asker göndermek -di, 120-a/7
sülṭan	Sultan 5-b/4, +dın, 219-b/2
sülüçe	Mızrak 64-a/3
süṅü	Süṅü 8-a/1, 22-a/6, 37-a/1, 69-a/7, 69-b/1, 136-a/4 +ni, , 146-b/4, 167-a/6, 187-b/7 +ke, 162-b/1, 197-a/7 +ni, 10-b/7
süṅük	Kemik 4-a/5,20-a/3, 31-b/2, 97-b/7, 118-a/3, 195-a/4, 195-a/7, 195-b/1, 204-a/1(Bkz. süṅek) +lerni, 164-a/6 +ni, 4-a/4,20-a/2, 40-b/2, 55-b/7, 201-b/7, 204-a/6
süṅüksüz	Kemiksiz 166-b/7

sünmek	Eğmek 156-b/7
sünmezlik	Eğmemek, Dik durmak 219-b/4
Sünnet	9-a/1, 26-a/2, 76-a/4, 188-b/3 +ni, 189-b/5
sünge[^]ek	Kemik 18-b/5
sünge[^]le-	Pamuk atmak di, 4-b/3
sünge[^]lemek	Pamuk atma işi 4-b/3
süpründü	Süprüntü 75-b/2, 76-a/1
süpür-	Süpürmek -di, 8-b/1, 45-a/1, 75-b/1, 76-a/1
sür-	Sürmek -di, 50-b/3, 54-a/2, 65-a/4, 71-b/3, 73-b/6, 74-a/7, 75-a/2, 78-b/3, 81-b/3, 85-b/5, 117-a/6, 119/1, 122- a/3, 156-a/6, 164-a/1, 166-a/3, 197-b/1, 198-b/5, 200-a/3, 200-b/3, 201-b/3, 219-b/4
sürç-	Sürçmek -ti, 8-b/6, 84-a/6, 88-b/1
süre-	Atmak -di, 22-a/2, 118-b/3
süren-	Sürtinmek -di, 195-a/1
süret-	Sürtmek -ti, 152-a/6
sürülgen	Çirkinleştirilmiş biri +lerdin, 120-b/5

sürme	Sürme 188-a/2, 202-b/3 tut-, 67-a/2
sürt-	Sürmek, bulaştırmak -er, 2-a/6 -ti, 2-a/5
sürtmek	Sürtme, bulaştırma 2-a/6
sürtün-	-di, 65-a/4, 190-b/4, 202-a/3, 204-b/1
sürtünkü	Kese 65-a/5
sürül-	Sürülmek -di, 195-b/1 -miş, 54-a/2, 127-b/7
sürün-	Sürünmek -di, 193-a/2
süst kıl	Düzensizce işi yapmak 155-a/3
süst	Tembel 35-b/6
süsü-	Çarpmak -tiler 184-b/2
süt	Süt 15-a/2, 28-b/4, 49-b/2, 56-a/7, 70-a/3, 77-a/5, 191-b/6 +din, 25-a/2 +i, 82-b/1, 82-b/2, 158-b/2 +in, 158-b/2 +ke, 42-a/1, 77-a/6 +ni, 15-a/1, 42-a/1, 173-a/1

sütlüg	Sütlü, sütü olan 131-b/6, 131-b/7
süz- (I.)	Süzmek -di, 117-b/6, 168-a/3, 174-a/1, 186-b/7 - e, 73-a/5, 201-a/5
süz- (II.)	Kuranı doğru okumak -e, 168-b/6

Ş

şabr	Sabır 8-b/4, 8-b/5, 100-a/4, 151-a/2, 175-b/4, 175-b/5, 178-a/7, 185-a/7, 199-a/7, 207-b/3, 207-b/4 +nı, 216-b/1 +ını, 147-a/3
şabırsız	Sabırlı 100-b/7
şâfi	Temiz 60-b/3, 88-a/5, 132-II--a/1, 132-II--a/2, 160-a/4, 176-a/1, 183-a/4, 213-a/3
şadağa	Bağış, yardım, 21-a/7, 201-b/7
şadr	Öne. ş.da otur- Öne çıkmak, 199-a/7
şaf	Temiz 74-a/1, 181-b/1, 189-a/7
şalavât	Namazlar 176-a/6
şavâb	Doğru 155-b/5, 173-a/1
şevâblık	Doğruluk +ın, 184-b/3

şifat	Sıfat 34-b/4, 68-a/3, 118-b/7, 176-a/5, 211-b/4
şulh	Barış 8-b/2, 8-b/3, 177-b/2, 184-b/1
şūret (kıl-)	Tesavvur etmek, 167-b/7, 169-a/4, 173-b/2, 202-b/4, 206-a/1, 206-a/2

Ş

şafkat	Şefkat 201-b/1
şākerdelik	Öğrencilik 220-b/5
şām	Şam toprağı +қа, 150-b/2
şānlik	Kızarık 114-a/7
şar	Kötülük 82-b/6, 91-b/5, 109-a/4 +din, 49-a/2 +ni, 46-a/7, 119-a/6 +din, 162-a/5
şarāb	Şarap 52-b/3, 81-a/4, 92-a/6 +ın, 120-a/6, 184-b/1, 187-a/6 +ını, 64-b/5 +nı, 3-b/1, 31-a/1, 31-a/2, 52-b/2, 92-a/5, 104-b/, 156-b/7, 168-a/3, 174-a/1
şart	Şart, 15-b/3, 179-a/5, 186-a/6
şebih	Benzer 188-b/5

şef	Şefa 143-a/6
şefâ‘atçi	Şefa 125-a/6
şefî‘	Şefa eden 54-b/4, 177-b/6
şefkat	Şefkat 148-a/5, 221-b/5
şefkatlıg	Şefkatli 148-a/6
şehîd	Şehit 214-a/4, 214-a/5
şehir	Kent, şehir 135-b/6, 135-b/7
şehve	Şehvet +ni, 102-a/6
şek	Şüphe 170-a/3 +ke, 36-a/7, 157-b/6, 190-a/4 ş.tut- : şüphelenmek 44-a/4
şekilsiz	Şekilsiz, şekli olmayan +lerden, 118-b/4
şeklig	Şekilli 191-b/1
şembe kıl-	Cumartesi yasağına uymak (Bkz. şenbelemek) 4-a/5
şenbele-	Cumartesi yasağına uymak -er, 4-a/5
şenbelemek	Cumartesi yasağına uyma 4-a/6

şeni‘	Çirkin 121-b/1
şerh	Anlatım 120-a/4
şerhe	Dilim, şerha, kıl- 120-a/5
şeş-	Çözmek -di, 146-a/4 -ti, 74-b/6, 191-a/2
şeşil-	Çözülme -di, 195-a/4
şeşmeklik	Çözülme işi +i, 16-a/5
şeytân	Şeytan 16-b/7, 67-b/4, 200-a/7, 217-a/7, 222-b/2 +lar, 11-b/3
şi‘r	Şiir 14-b/7, 15-a/1, 41-b/1, 185-b/5, +inġe, 156-b/5 +ini, 188-a/2 +ni, 176-b/5, 214-a/ ş. ay- : şiir okumak 57-a/7, 126-a/2, 140-a/1 ş. ayış- : karşılıklı şiir okumak, şiir yarışmasına girmek 209-a/ ş. okı- : şiir okumak, söylemek 143-a/5,
şifā	Şifa 207-b/7, 219-b/6
şikāyet	Şikayet 24-b/5, 88-b/3, 203-a/5, 206-a/2, 208-a/2
şiş-	Şişmek -ti, 45a5/, 129-a/7, 138-a/6, 184-b/3, 205-a/7, 219- b/6

şişe	Şişe, 67-b/1
şişük	Şişmiş 45-a/6, 163-a/4
şişür-	Şişirmek -di, 172-b/3
şom	Uğursuz 138-a/5
şomlan-	Uğursulanmak, uğursuluğa uğramak -dı, 203-a/4
şomluğ	Uğursuzluk 138-a/4
şorba	Çorba 86-b/4 +nı, 86-b/4, 170-a/3, 191-b/2
şuçü-	Şaha kalkmak -dı, 26-b/7
şuḥ	Neşe 107-b/5, 132-I--a/5
şuḥluk,	Şahlanma, kudurma 24-b/5, 26-b/7, 211-a/4
şūr	Tuz 131-a/4, 131-a/5, 142-a/2, 163-b/3 +da, 79-b/3
şurîde	Rahatsız, dengesiz 138-a/7
süçüg	Tatlı, hoş 89-a/4, 130-a/4
şükr kıl-	Teşekkür etmek, 54-a/7, 57-a/6, 58-a/5

Ş

şenā Sena, övgü
158-a/1, 160-b/7

şerîd Tirit
53-a/4, 168-a/6

şevāb Sevap
183-b/7
+ğa, 217-b/5
+nı, 183-b/7

T

ta‘ālā Yüce (Allah),
126-b/5, 132-II--a/3

ta‘vîz Tazminat
35-a/7

ta‘ziyet, Taziye, başsaplığı
175-b/4

taba (+e / +a doğru)
5-a/4, 10-b/2, 19-b/3, 22-a/2, 31-b/4, 35-a/7, 36-a/2,
43-a/2, 43-b/1, 47-b/5, 48-a/6, 59-a/1, 61-b/4, 68-
b/7, 77-a/3, 78-b/4, 81-b/1, 82-a/2, 84-a/5, 87-b/5,
118-b/2, 119-a/1, 120-b/1, 123-b/1, 125-a/4, 126-
b/3, 141-a/5, 142-a/6, 143-a/3, 143-a/7, 144-a/6,
146-b/5, 153-a/5, 159-a/5, 163-a/2, 173-b/5, 179-
b/2, 183-b/5, 184-a/5, 184-b/5, 189-a/2, 190-a/5,
191-b/2, 192-a/6, 194-b/6, 195-a/7, 197-b/5, 198-
a/1, 200-b/5, 203-a/4, 203-b/7, 204-a/2, 204-a/3,
205-a/6, 205-b/2, 206-a/6, 207-a/1, 210-a/7

tabba Alay geçmek
kıl-, 141-a/5

tabbala- Kınamak, ayıplamak

	-dı, 93-a/6 -ğan, 93-a/6
taban	taban, ters +ı, 115-a/4, 116-a/5, 116-a/6, 224c/6
tāc	Taç 166-b/7, 173-a/3, 205-b/5
tadıĝ	Tat +ı, 68-a/7
taĝ	Daĝ 121-b/3 +dın, 207-a/7 +lar, 86-b/5 +nı, 159-b/3 +ka, 164-b/2
taĝal-	Daĝılmak, parçalanmak -dı, 27-a/3 -dılar, 200-b/5
taĝaşşur	Beceriksizlik 47-b/3
taĝdîr	Takdir 46-b/7, 157-b/7
taĝı	Ve, dahi 2-b/6, 4-a/6, 6-a/3, 6-a/4, 7-b/2, 11-b/5, 12-b/2, 12-b/7, 13-b/6, 18-a/7, 18-b/5, 19-a/5, 20-b/3, 21-b/3, 24-b/7, 25a1/, 25-a/3, 25-a/5, 25-b/3, 26-a/1, 26-a/2, 26-a/6, 26-b/2, 26-b/7, 27-a/4, 27-b/2, 27-b/6, 28-a/1, 28-b/5, 29-b/2, 31-a/5, 31-a/6, 32-a/3, 34-b/2, 34-b/3, 35-a/4, 35-b/2, 35-b/7, 37-b/1, 38-a/3, 39-b/1, 40-a/7, 40-b/7, 41-a/5, 42-b/2, 45-a/3, 45-a/4, 45-b/1, 45-b/5, 47-b/2, 47-b/4, 47-b/7, 49-b/3, 53-a/2, 53-b/5, 56-a/6, 58-a/4, 58-b/6, 61-a/1, 61-b/1, 61-b/4, 62-a/2, 68-b/1, 72-b/6, 73-a/7, 73-b/1, 76-a/5, 78-a/2, 79-b/7, 80-a/6, 80-b/1, 81-a/5, 82-b/5, 82-b/6, 85-a/5, 85-b/6, 89-a/5, 89-a/7, 92-b/3, 93-b/2, 96-a/3, 98-a/1, 99-a/4, 100-a/5, 101-a/7,

101-b/6, 101-b/7, 105-b/7, 107-a/5, 108-a/6, 108-b/4, 112-a/6, 112-a/7, 112-b/1, 113-b/4, 116-a/5, 117-a/5, 117-b/5, 119-a/6, 119-b/7, 121-b/1, 121-b/2, 122-b/1, 123-a/7, 124-b/5, 124-b/6, 125-a/2, 126-b/7, 128-a/4, 128-b/4, 133-a/7, 140-b/2, 142-a/1, 143-a/1, 145-b/1, 147-a/3, 147-b/4, 148-b/6, 149-a/6, 149-b/3, 150-a/7, 151-b/7, 153a1/, 156-a/5, 156-b/7, 157-a/3, 159-a/7, 159-b/5, 160-b/4, 164-b/1, 169-b/7, 172-b/3, 176-b/7, 185-b/7, 191-a/1, 193-a/1, 194-a/4, 195-b/5, 202-b/7, 205-a/4, 208-b/7, 209-b/3, 213-a/2, 217-b/5, 220-a/5, 223-a/4, 224c/5

taķıl-

Dağılmak

-dı, 99-a/5, 102-a/7, 185-b/4, 204-a/1, 224c/6
-dılar, 195-a/2, 202-a/2, 224c/4

taķıt-

Dağıtmak

-tı, 170-b/6, 170-b/7, 203-b/1, 221-b/4

taķşîr

Hata, yanlışlık

88-b/5, 88-b/6, 165-a/2, 165-a/7, 166-b/4, 192-a/4,
213-a/7
+ğa, 213-a/3

taķuş

Takışma, buluşma

115-b/2, 188-b/6
+nı, 72

taķuş-

Takışmak

-u, 189-b/1

tal

Dal

12-b/3

talbınmak

Çırpınma işi

73-b/6

tam

Duvar

24-b/1, 171-a/3, 194-b/2, 194-b/4, 195-a/7, 203-a/1, 206-a/4, 213-a/2, 217-b/3
+ğa, 6-b/3 / +ka, 142-b/4, 206-a/1
+nı, 23-b/6, 169-a/5, 173-b/5, 175-a/6, 201-b/6

tam-	Damlamak -dı, 18-b/5, 34-b/6, 58-a/4, 92-a/4
tamağ	Damak +ın, 202-a/2
tamām	Tamam, dolu 31-a/6, 171-b/5, 172-a/4, 176-b/3, 190-a/1, 217-b/3
tamar,	Damar 15-a/2, 184-b/7, 189-b/4, 198-b/6 +ğa, 24-a/5 +ın, 32-b/3 +nı, 6-b/4
tamarluğ	Damarlık 6-b/5
tamdur-	Damlatmak -dı, 165-b/2
tamşuğ	Gaga +ı, 59-a/3
tamuz-	Damlatmak -dı, 144-b/2, 222-a/3
tan-	İnkâr etmek -dı, 121-b/6, 192-a/1
tanġ (I.)	Sabah 20-a/4, 144-a/2, 165-b/7, 198-a/3, 198-a/6 +ga, 148-a/1
tanġ (II.)	Acayıp 92-b/4, 70-b/, 129-b/5, 140-b/4, 140-b/5, 215-a/5
tanġ, (III.)	Memnuniyet 142-b/2
t+ğa keltür-	Hoşuna gitmek, memnun etmek -dı, 81-b/2, 140-b/4

tangla-

Şaşırmak

-dı, 92-b/3, 197-b/3, 203-b/4, 203-b/6

tangrı

Tanrı, Allah

7-a/4, 7-a/7, 7-b/5, 9-a/6, 9-a/7, 14-b/3, 15-a/7, 17-a/2, 17-a/3, 18-b/1, 19-a/7, 20-a/4, 24-b/7, 32-b/2, 39-a/7, 45-a/1, 45-a/2, 52-b/1, 54-a/1, 55-a/1, 56-b/6, 58-b/1, 58-b/4, 59-a/1, 70-b/4, 76-b/3, 77-a/2, 85-a/3, 85-a/6, 105-a/6, 117-a/3, 118-a/3, 118-a/4, 118-b/7, 120-b/5, 121-b/4, 122-a/2, 123-a/7, 124-b/4, 125-a/7, 125-b/5, 126-b/1, 126-b/5, 126-b/7, 128-b/1, 132-II--a/3, 133-a/2, 139-b/7, 140-a/2, 141-a/5, 141-a/6, 142-a/6, 142-a/7, 142-b/2, 144-b/5, 144-b/6, 145-a/6, 145-b/2, 145-b/3, 145-b/7, 147-a/1, 147-a/3, 147-a/6, 150-b/1, 151-a/1, 152-a/6, 154-b/2, 155-b/2, 156-a/5, 157-a/6, 157-a/7, 157-b/7, 158-a/1, 159-a/1, 159-b/3, 159-b/4, 160-a/5, 160-a/7, 160-b/1, 160-b/7, 161-a/3, 161-b/5, 161-b/6, 163-a/7, 163-b/1, 163-b/6, 164-b/4, 165-a/4, 165-b/3, 166-a/1, 166-a/4, 166-a/5, 166-b/2, 167-b/2, 167-b/7, 168-b/4, 168-b/5, 169-b/1, 170-a/1, 171-b/3, 172-a/2, 172-b/1, 172-b/5, 174-b/1, 174-b/2, 175-b/5, 176-b/6, 177-b/7, 180-a/4, 182-a/6, 183-a/5, 186-a/5, 197-b/5, 198-b/6, 198-b/7, 208-b/1, 210-b/1, 211-a/3, 212-a/2, 213-a/4, 216-a/5, 218-a/6

+dın, 192-b/2, 214-a/1, 216-b/1, 218-b/5

+ğa, 21-a/1, 28-b/3, 51-b/3, 54-a/3, 58-a/6, 77-a/1, 79-a/1, 79-a/2, 124-b/3, 141-a/4, 148-b/7, 151-a/4, 169-b/2, 176-a/6, 200-b/6, 202-a/4, 202-a/5, 218-b/4

+ka, 65-b/3, 187-b/3, 198-b/5, 206-a/1, 214-b/

+ın, 125-a/3

+nı, 54-b/4, 143-a/6, 163-a/6, 164-a/3, 165-b/2, 166-a/1, 177-b/7

+nın, 120-a/4

+ning, 62-a/7, 132-I--a/2, 135-a/2, 138-b/1, 218-b/1

tangrılık

Tanrılık

21-a/1

tangsuk

Acayip

130-a/6, 130-a/7, 215-b/3, 215-b/4

tanuķ

Tanık, şahit
95-b/5, 95-b/6, 142-b/4
+larını, 169-a/1
+nı, 119-b/1

tanuķluk

şahitlik
214-a/4

tap

Kafi, Yeterli.
45-a/2, 90-b/1, 139-b/2, 183-b/5, 185-b/4, 192-a/1

tap-

Bulmak, elde etmek
-tı, 32-b/6, 113-b/6, 207-b/2
-dı, 207-b/7

tapındur-

Hizmet ettirmek
-dı, 142-b/2

tapuğı

Hizmet eden
+lar, 6-a/1

tapul-

Bulunmak, yeniden bulmak
-mas, 29-a/4

tapundur-

Hizmet ettirmek
-dı, 18-b/1

tapuzęuķ

Bulmaca
145-a/4

tar

Tar
41-a/6, 94-a/2, 94-a/3, 96-b/4, 103-a/3, 102-a/4,
112-b/3, 112-b/4, 175-a/3, 224c/5

tara-

Taramak
-dı, 61-b/6, 163-a/7, 186-a/7

taran-

Taranmak
-mış, 192-a/4

tārîĥ

Tarih

	163-b/4
tarıl-	Dapılmak -dı, 27-a/3, 58-b/3 -dılar, 195-a/2
tarılmağ	Dağılma, 27-a/3
tarlık	Sıkıntı 10-b/6, 165-a/7 kıl-, 9-b/2, 144-b/2
tart-	Çekmek -ğan, 90-a/2 -tı, 16-b/3, 71-b/1, 89-b/1, 90-a/1, 120-b/6, 121-a/1, 122-b/3, 124-a/3, 184-a/6, 186-b/5, 192-a/2
tartğu	Çeken 90-a/2
tartık	Denge, tartı +1, 99-a/1
tartıl-	Tartılmak -dı, 189-a/1
tartış-	Tartışmak -tı, 179-b/5 -tılar, 208-b/6, 210-a/4
taşarruf	Tasarruf 201-a/6 +dın, 11-b/7, 56-a/2
taşnîf	Tasnif 167-a/5, 167-b/1
taş	Taş 2-b/3, 18-a/3, 72-b/1, 74-a/7, 110-a/5, 162-a/6, 210-a/5, 214-b/3 +nı, 64-b/2, 74-a/7, 157-a/7, 186-b/1, 220-b/4, 222-a/7, 222-b/5, 223-b/7

taş-	Taşmak tı, 40-b/2, 63-b/1, 71-b/1, 121-b/5, 122-a/6, 128-b/6, 193-b/4, 199-b/5
taşıl-	Taşmak -dı, 194-a/5
taşkın	Med 71-b/2
taşla-	Taşlamak -dı, 67-b/4
taşlan-	Taşlanmak -mış, 67-b/4
taşlığ	Taşlı 139-a/5
tat-	Tatmak -madım, 166-b/ -tı, 81-b/, 105-b/, 203-a/
tatığ	Tat, lezzet 105-b/3 / tatlık, 23-b/4
tatla-	Tadına bakmak -dı, 171-a/2
tāvān	Tazminat 106-a/2, 106-a/3, 150-b/5, 169-b/3, 170-a/4, +1, 202-a/7
tavuk	Tavuk 40-a/6, 40-a/7, 45-a/4, 83-b/1, 120-a/6, 125-a/1, 221-b/5, 221-b/6, 222-b/7, 223-a/1, 223-a/3, 224c/2
tay-	kaymak, sürçmek -dı, 199-b/1
taya-	Dayanmak -dı, 142-b/3
tayak	Dayak

87-a/5, 118-a/5, 204-b/6, 204-b/7

tayan- Dayanmak
-dı, 30-b/5, 184-b/5, 184-b/7, 189-b/5, 190-a/1,
204-b/6, 205-a/6, 209-a/5

tayanç Dayanak
184-b/7
+ım, 184-b/5

tayınçak kayak
102-a/5

tayıt- Kaymak
-dı, 102-a/5

taz Kel
100-b/5

tāze Taze
114-b/1

tāziçe Arapça
141-b/7

te'vîd Alıştırma
173-b/1

te'hîr Gecikme
48-b/2, 118-a/4, 139-b/3, 139-b/4, 140-a/1, 158-
b/7, 164-a/4, 173-b/7, 180-b/4

tedārik Tedarik
213-a/3

tedbîr Tedbir
174-b/5

tè- Demek
-di, 153-b/2, 170-a/4, 171-b/7, 174-a/7, 175-a/7,
175-b/4, 188-a/2, 206-b/2, 215-a/6, 221-a/3, 222-
b/4, 223-a/3, 223-a/6, 224-a/5
-p, 68-a/, 224
-yü, 41-b/, 165-b/

tefsîr	Tefsir 165-a/5, 174-a/3, 206-a/7, 214-b/7
têg- (I.)	Değmek, dokunmak -di, 26-a/6, 30-b/3, 35-a/5, 55-a/3, 60-b/3, 62-a/4, 63-a/7, 78-b/5, 102-a/4, 207-a/6, 213-a/4, 213-a/5 -gen, 62-a/5, 77-b/1
têg- (II.)	Ulaşmak -di, 208-a/1
tegirmen	Değirmek 59-a/4, 218-b/5, 221-b/4 +ni, 59-a/4, 156-a/6
tegre	Çevre +sinde, 29-b/5, 157-a/1, 221-b/6
tegrü	...e/-a/kadar 75-b/1, 170-b/3
tegrü-	(Bkz. Tegür-) -di, 45-b/1
tegsür-	Değıştirmek -di, 202-a/5
tegük	Dayanaklı 171-a/1
tegür-	Ulaştırmak -di, 22-b/1, 42-b/3, 46-a/3, 47-a/1, 51-a/5, 71-b/7, 83-a/6, 113-b/6, 128-b/5, 142-b/2, 147-a/2, 148- a/4, 152-b/2, 159-b/4, 161-a/2, 167-a/4 +gen, 42-b/3, 128-b/6 +sün, 175-b/5
tegürmek	Ulaştırmak 167-a/4
tegrül-	Ulaştırmak -miş, 142-b/3

teğannüc kıl-	Naz yapmak 94-a/5
tehiyyât	Tahiyye 198-b/5 / tehiyye, 176-b/7, 198-b/5
tek tut-	Susturmak 141-a/4, t. koy-: susturmak, 150-b/5
tek (I.)	Aşağıya doğru +ke, 58-a/1
tek (II.)	Üzüm ağacı +ke, 13-b/2, 13-b/3 +ni, 162-b/3
teke	Keçi 27-a/2
tekbîr	Tekbîr “Allahü ekber” 184-b/1
tekebbür	Gurur, kibirlenme 42-b/5, 52-b/7, 84-b/1, 121-b/3, 164-b/7, 203-a/2 +din, 53-b/6, 97-a/5, 121-b/3, 178-a/7
tekellûf	Özenti 105-a/4, 198-a/7, 199-a/7, 224-a/5
tekesin-	Dişil keçi erkek keçi gibi davranmak -di, 219-b/2
teklîf kıl-	Teklif 83-a/5, 167-b/4, 203-a/1
tekme	Tekme 182-a/3
tel-	Delik açmak, delmek -di, 48-b/7, 51-a/4, 224c/5
telim	Çok 45-b/1

telkîn	Telkin 170-a/6
telpi-	(Yürek) çarpmak -di, 32-b/1
telük	Delik 48-b/7
telve	Uyuz, deli 137-b/6, 138-b/7, 200-a/7
telvelik	Uyuzluk, dlilik 109-a/7,
temmüz	Temmuz, yaz mevsimi 206-b/6
ten (I.)	Ten +i, 29-b/1, 29-b/2, 99-a/4, 104-b/5, 174-a/4
ten (II.)	Can +in, 144
tenbîh	Uyarı 170-b/2
tendürüst	Sağlam 28-a/1, 28-a/2
teng-	Durmak, durgun olmak -di, 24-b/2, 53-b/5, 68-b/2, 83-a/4, 83-b/4 -gen, 68-b/2, 68-b/3, 83-a/4
tengiz	Deniz 170-b/7, 199-a/2 +lerni, 164-b/4 +ni, 52-b/1
tenglik	Denk, eşit 181-a/7, 182-b/2
tenlig	Tenli

29-b/1, 61-b/1, 99-a/4, 113-a/7, 134-b/1, 134-b/2,
203-a/1

tenvîn

Arapçada isim sonuna çift ünlü ses koymak
174-b/1

tep-

Tepmek
-ti, 12-a/3, 15-a/5, 61-a/5, 119-b/4

tepren-

Kımıldanmak
-di, 15-a/3, 19-a/6, 22-a/6, 63-a/2, 184-a/2, 189-
a/4, 198-b/4, 202-a/3, 221-b/2, 224-a/5, 224-b/1,
224-b/2

teprenmek

Kıpıldanma
168-b/1, 222-a/3

tepret-

Kıpıldatmak
-ti, 39-a/6, 70-b/3, 72-a/5, 72a77, 80-b/5, 145-a/3,
145-b/6, 168-b/1, 221-a/6, 221-b/1, 221-b/2, 221-
b/3, 221-b/4, 222-a/4

tepün-

Hızlandırma (Hayva için)
-di, 61-a/4, 66-a/6

ter (I.)

Kira, ücret
143-b/1, 159-b/2, 181-a/3, 214-a/7,

ter (II.)

Ter
214-a/7
+i, 203-b/7 +ini, 16-b/5
+ ni, 197-b/2, 201-b/3

tèr-

Dermek, toparlamak
-di, 200-b/1

terāzu

Ölçü, mizan
5-a/5, 82-b/5, 198-a/5
+nı, 143-b/6
+nung, 82-b/1

terge

Kiraya (vermek / tutmak)
t. bir-: Kiraya vermek; 143-b/1, 159-b/2, 177-b/7,
217-a/7

t. tut-: Kiralamak 178-a/7, 181-a/3, 182-b/1, 183-b/1, 191-b/1, 214-a/7

terceme	Tercüme 221-a/4
terinçek	Örtü, bürüncük 175-a/7
terile	Canlı 32-b/6
terinçek	Örtü, bürüncük 175-a/4, 223-b/
tering	Derin 64-b/4, 64-b/5
teringlig	Derinlik +i, 199-b/3 +ni, 56-b/4
teri	Deri +ni, 16-b/5 +si, 114-a/7, 204-a/2, 204-b/5
terkîb	Oluşturma +i, 46-a/6
terkiyet	Terfi 67-a/4
terle	Terlemek -di, 102-b/1, 119-b/3
terlik	Gömlek 224-a/2 +ke, 201-a/3
ters	Ters 163-b/7 +in, 224c/2
tersâ	Hristiyan 199-b/4, 224-a/2

tertîb	Düzen 162-a/7
tertîbçe	Düzenli 162-a/7
tesbîh	Tesbih 172-b/7
têvê	Deve 6-a/6, 7-b/4, 7-b/7, 9-a/4, 10-b/2, 10-b/4, 10-b/5, 15-a/4, 15-a/5, 16-a/3, 21-b/7, 27-b/5, 28-b/2, 31- a/4, 43-a/5, 54-a/2, 61-a/5, 65-a/3, 65-b/5, 65-b/6, 87-b/5, 90-a/1, 90-a/2, 92-a/3, 112-b/1, 127-b/3, 142-a/1, 153-a/6, 154-a/1, 156-a/3, 159-b/7, 189- a/2, 218-b/2, 220-a/5, +ke, 2-a/5, 24-a/7 +ge, 75-b/3 +ler, 34-b/3, 119-b/7, 195-b/1 +lerni, 81-b/3, 85-b/5, 119-b/5, 144-a/4, 162-a/2 +ni, 7-a/7, 7-b/3, 15-b/6, 22-b/2, 153-a/6, 156-a/3 +si, 30-b/3
tevbe	Töbe 121-a/6, 218-a/5 +ni, 77-a/1 +sini, 77-a/2
tevfîk	Uğur, Tevfik 154-b/2, 172-b/1, 172-b/5
tezek	At gübresi 77-b/6 +ni, 18-a/7
tezekle-	Pislemek (Hayvan için) -di, 77-b/6
tezgin-	Tavaf etmek -di, 79-a/6, 79-a/7, 82-a/2, 83-a/2, 157-a/1, 167- b/5, 173-a/6, 173-b/7, 174-a/3, 174-a/5, 218-b/5 -diler, 29-b/5, 80-a/3 -gen, 79-a/7

tezgindür-	Gezdirmek, dolaştırmak -di, 126-a/4, 156-a/6, 165-b/5 -ür, 182-a/6
tezgin	Gem ipi +i, 166-b/5
tezginmek	Girişim 182-a/6 +i, 79-a/7
tezkir	Hatırlatma 73-a/4
tıgrağ	Yiğit 95-a/3, 95-a/4, 198-b/4
tık-	Takmak -tı, 11-a/6
tıkıl-	Takılmak -dı, 109-b/2, 185-b/5, 194-b/7 -ğan, 109-b/2
tıkırda-	Tıkırdamak -dı, 29-b/5
tıkız	Şişman 29-b/1, 29-b/2
tıklat-	Tıklatmak -tı, 202-a/2
tımar	Hasta 166-b/2
tın-	Nefes almak -dı, 31-a/6, 200-a/1
tınçlık	Rahatlık 218-b/1
tındur-	Rahat ettirmek -dı, 148-a/4, 153-b/2

tıng- Tınmak (yağmur)
-dı, 146-b/7

tıpar- Bastırmak
-dı, 123-b/4

tıraş Tıraş
74-a/7

tırma- Tırnakla çizmek
-dı, 13-b/1

tırnak Tırnak
25-a/4
+1, 165-b/5
+ların, 73-a/3
+larını, 141-a/2, 169-b/6
+nı, 25-a/4

tıt- Ditmek
-tı, 60-a/5

tibren- Haraket etmek
-di, 8-a/1

tibret- Kımıldatmak
-ti, 7-b/7

tig- Değmek
-di, 86-a/7
-mez, 183-b/3

tigme Zerre
18-b/3

tigşürmek Değiştirmek
216-a/1

tigürdi Değirmek
39-b/2, 154-b/7, 220-b/7

tik Dik

t. koy-: d. koymak, 162-b/6
t. tur-: d. durmak, 25-a/5, 35-b/1, 51-a/7, 51-b/1, 51-b/2, 93-a/5,
t. tut-: d. tutmak, 34-b/5, 170-a/4

tik- Dikmek
-di, 19-a/5, 77-a/7, 113-b/6, 152-b/2, 155-b/4, 155-b/6, 162-b/3, 191-a/7, 192-b/1
-ti, 3-b/6, 10-b/6, 12-b/3, 13-b/2, 17-a/4, 36-b/2, 80-a/7, 121-a/6, 121-b/2, 142-b/4, 161-a/6, 215-b/2, 220-b/4

tiken Diken
60-a/7, 81-b/6
+ke, 81-b/6
+ni, 60-a/7

tikgü Dikecek
12-b/4

tikür- Diktirmek
-di, 19-b/3, 153-b/7, 220-b/7

til Dil
22-b/2, 138-a/2
+i, 8-a/2, 19-b/5, 56-b/2, 98-b/3, 187-b/7, 199-b/1, 224-a/3
+in, 93-b/5, 93-b/6, 124-a/5
+ini, 26-a/4, 151-a/5, 221-b/3

til- Delmek
-di, 64-a/6, 164-a/1

tile- Dilemek
-di, 46-b/4, 49-b/3, 83-a/7, 85-b/4, 113-a/4, 126-a/4, 126-b/7, 152-a/1, 156-a/3, 157-a/5, 159-a/2, 177-a/3, 182-a/3, 182-a/6, 184-b/1, 186-a/1, 191-a/3, 191-b/3, 208-a/6, 213-a/1, 213-b/4, 213-b/5, 213-b/7, 214-a/1, 214-a/2, 214-a/3, 214-a/4, 214-a/5, 214-b/7, 215-a/1, 215-a/3, 215-a/4, 215-a/7, 215-b/2, 215-b/4, 215-b/5, 215-b/6, 216-a/1, 216-a/2, 216-a/3, 216-a/5, 216-a/6, 216-a/7, 216-b/1, 216-b/2, 216-b/4, 216-b/6, 217-a/3, 217-b/6, 218-

a/2, 218-a/5, 218-b/2, 218-b/3, 218-b/5, 218-b/6,
218-b/7, 219-a/1, 219-a/2, 219-a/4, 219-a/7, 219-
b/2, 219-b/3, 219-b/4, 219-b/5, 219-b/6, 220-a/1
-mişing, 176-a/6
-yü, 53-a/1

tilek Dilek
46-b/5, 127-a/1, 165-a/2

tilemek Dileme işi
160-a/3
+din, 217-a/4

tilenci Dilenci ,
126-a/4

tillik Dilli, lügatlı
86-a/3,

tilmeç Tercüman
221-a/4

tilmeçlik. Tercümanlık
221-a/4

tilsiz Dilsiz
98-a/3, 105-a/3, 105-a/4, 135-a/3

timür Demir
48-b/1, 53-a/3, 90-b/7, 91-a/1, 130-b/2, 162-b/1,
170-b/5, 197-a/7, 222-a/4
+i, 76-a/4
+ni, 64-b/1, 76-a/4, 160-b/6

timürçike Çivi
30-b/7, 164-b/6

tindür- Rahat bırakmak
-di, 156-a/1

tirgüz- Diriltmek
-di, 58-b/2, 144-b/6, 161-b/6

tirig Canlı

	116-b/2 +le, 188-b/6
tiriklik	Yaşam, geçinme 95-b/1, 97-b/6, 103-a/4, 178-b/2 , 178-b/3, 179-a/2, 200-a/4, 205-a/4, 209-b/2 +(g)i, 9-b/2, 103-a/3, 199-b/3 +ini, 166-a/6
tiril-	Canlanmak di, 40-a/4, 116-b/1
tirilig	Hayat +i, 95-b/1
tirse	Dirsek +ni, 7-b/2
tiş-	Deşmek, delmek -ti, 41-b/5
tiş	Diş. +i, 23-b/5, 23-b/6, 95-a/7, 112-b/6, 204-b/2 +ini, 19-a/3, 204-b/2 +leri, 94-b/6, 98-a/7, 163-a/4 +lerinde, 55-a/5 +lerindin, 10-a/3, 189-a/3 +leringe, 81-b/5 +lerini, 74-b/6 +lerke, 72-a/3 +lerni, 33-b/, 55-a/5 t. sızgu: Kürdan, 204-b/2
tişe-	Biletmek -di, 59-a/4 -gen, 59-a/4
tişi.	Kadın, dişil 7-a/4, 8-b/2, 11-a/6, 11-a/7, 11-b/1, 11-b/5, 14-a/2, 14-a/2, 25-a/7, 29-b/2, 32-a/1, 33-b/1, 35-a/1, 35- b/5, 36-a/2, 40-a/6, 40-b/1, 42-a/1, 44-b/1, 44-b/7, 46-b/3, 52-a/1, 52-a/2, 57-b/2, 57-b/3, 60-b/5, 68- b/1, 78-b/7, 81-b/4, 87-b/6, 91-a/4, 92-b/6, 93-a/2, 93-b/3, 94-a/5, 94-a/6, 94-b/4, 97-a/3, 97-b/2, 97-

	b/3, 98-a/2, 98-b/7, 99-a/3, 100-a/6, 101-b/1, 101-b/2, 101-b/3, 102-a/6, 103-a/5, 103-b/2, 103-b/4, 103-b/5, 103-b/6, 104-a/5, 104-a/7, 104-b/4, 105-b/5, 105-b/6, 108-b/1, 109-a/2, 109-a/6, 111-b/2, 112-a/1, 113-a/3, 113-b/2, 113-b/3, 114-b/3, 114-b/7, 115-b/3, 115-b/4, 116-b/4, 122-a/6, 125-b/4, 130-b/5, 134-a/6, 135-b/6, 135-b/7, 136-a/1, 136-a/2, 136-a/3, 139-b/5, 144-a/7, 146-b/2, 149-a/5, 149-a/6, 150-a/4, 151-a/6, 152-a/3, 155-a/6, 157-a/7, 158-b/1, 158-b/2, 165-b/5, 166-a/5, 168-b/2, 177-b/1, 179-b/3, 180-b/2, 186-a/2, 186-b/1, 188-a/2, 189-a/1, 195-a/5, 198-a/4, 201-a/1, 202-b/2, 204-b/2, 205-b/5, 219-a/1, 219-a/6, 219-b/1, 221-b/6, 224-b/1 +ke, 18-a/4, 123-a/3, 123-b/6, 144-b/5, 145-a/7, 167-a/3, 167-b/1, 173-b/1, 178-a/1, 178-b/7, 181-b/6, 188-b/3, 201-b/7, 207-b/4 +ler, 11-b/5, 61-a/1 +ni, 3-b/5, 5-b/3, 45-b/2, 73-b/7, 126-b/4, 142-a/2, 159-b/7, 168-a/4, 170-b/5, 173-a/4, 176-a/5, 186-b/3, 189-a/5, 191-a/1, 191-a/2 +ning, 98-a/2, 111-b/2 +sike, 6-a/4 +sindin, 160-b/1, 178-b/1, 199-a/7, 209-b/2 +sini, 124-a/4 +leri, 94-b/6, 98-a/7, 163-a/4
tişlik	Dişli 94-b/6, 95-a/7
titre-	Titremek -di, 184-b/4, 186-a/2 -gen, 139-a/3
titremek	Titreme işi 184-b/4, 186-a/2
titret-	Titretmek -ti, 61-a/7
tiz	Diz 63-a/7, 191-a/1, 223-b/2, 224-b/4 +i, 84-b/2, 189-b/1 +in, 191-a/1

tiz-	Dizmek, koymak -di, 25-b/2, 65-a/1, 74-a/1, 169-a/2, 169-b/7
tizil-	Dizilmek -diler, 74-a/1 -miş, 65-a/1
tizim	Dizi 25-b/2
tizgü	Düzen 25-b/2
toğ	Toz, duman 37-b/1, 124-b/6, 196-a/2, 196-a/3 +nı, 156-a/5
toğ-	Doğmak -dı, 62-a/1, 62-a/3, 64-a/5, 71-b/4, 76-b/7, 108-a/4 -duk, 61-b/3 -(ğ)an, 62-a/1, 108-a/4 -u, 89-a/2
toğmağ	Doğum, doğma işi 217-b/2
toğra-	Doğramak -dı, 25-b/6, 53-a/4
toğrul-	Doğrulmak -mış, 99-a/1
toğur-	Doğurmak -dı, 5-a/2, 33-b/1, 141-b/1, 150-a/4, 155-a/6 / -du, 4-b/4 -tı, 5-a/1
toğurğu	Doğum 33-b/2
toğurmağ	Doğurmak 5-a/2, 5-a/3
toğurt-	Doğurtmak -tı, 154-a/4

toķ	Tok 100-a/6
toķı-	Vurmak, döğmek -dı, 5-a/2, 6-a/3, 15-a/3, 35-b/5, 41-a/7, 222-a/4
toķıl-	Dokunmak -mış, 5-a/3
toķımaķ,	Dokumak 5-a/3
toķluķ	Tokluk +ıdın, 73-b/6
toķsan	Doksan -ķa, 168-a/1
toķsınķı	Doksancı 123-b/6
toķuř	Savaş, dövüş 69-b/5, 108-a/3, 177-a/7, 182-b/2
toķuř-	Savaşmaki, dövüşmek -tı, 177-a/1 -tılar, 183-b/6
tol-	Dolmak -dı, 74-b/1, 80-a/4, 91-a/3, 109-b/3, 144-a/6, 175-a/3, 183-b/5, 197-a/3, 220-b/1, 224-b/7
tolan-	Sarınmak, dolanmak -dı, 26-a/7, 51-a/7, 142-a/6, 186-a/2, 197-b/7, 224-a/3 madı, 224-a/4
tolandır-	Dolandırmak -dı, 152-b/3 -(ur)dı, 141-a/3, 152-b/3, 171-a/3, 171-b/4
tolar	Binmesi kolay olan hayvan. t. külük. 217-b/5

toldur-	Doldurmak. (Bkz. Tolur-) -dı, 56-b/6, 87-a/3, 127-b/1, 146-a/7, 148-a/1, 148-a/3, 150-b/5, 164-b/4, 201-b/6, 223-a/3 -dum, 91-a/4
toltur-	Doldurmak -dı, 4-a/2, 13-a/1
toluğ	Dolu 13-a/1, 91-a/4, 148-a/3
tomaluk	Çıkıntılı 118-a/3
ton	Elbise 5-a/3, 13-b/6, 19-a/4, 27-a/5, 27-a/6, 50-a/5, 58-a/4, 62-a/5, 63-a/7, 63-b/6, 66-a/6, 87-a/1, 87-a/2, 98-b/2, 107-a/1, 107-a/2, 122-b/7, 124-a/2, 126-a/2, 132-II--b/4 133-b/1, 133-b/2, 147-b/6, 175-a/2, 187-b/3 194-a/5, 195-a/1, 197-b/1, 199-a/5, 201-a/1, 201-b/4, 202-a/2, 213-a/2, 213-b/3, 220-b/7, 223-b/2, 223-b/7, 224-b/4, 224-b/6 +ı, 30-a/2, 167-a/1, 187-b/6, 191-a/1, 197-b/1, 201-b/3, 202-a/7, 204-b/7, 207-b/5 +ın, 178-b/2, 197-b/1, 202-a/6 +ka, 165-b/5 +lar, 7-a/1, 133-a/6 +larından, 114-b/2, 159-b/1, 163-b/6, 198-b/3 +larını, 45-b/5 +larını, 6-b/7, 167-b/6, 168-a/7, 219-b/3 +mış, 5-a/3 +nı, 8-b/4, 14-b/7, 19-a/4, 41-a/7, 44-a/1, 47-a/4, 58-a/4, 61-a/6, 62-a/6, 63-b/6, 68-a/1, 71-b/1, 73-b/4, 80-a/7, 87-a/6, 88-a/4, 98-b/2, 121-a/6, 124-a/3, 124-a/6, 124-b/2, 145-b/1, 145-b/2, 147-b/6, 148-a/2, 160-b/2, 164-b/6, 165-b/6, 167-b/4, 173-a/7, 191-a/3, 214-b/2, 220-b/4, 220-b/6, 223-a/5
tong-	Donmak -dı, 53-a/5
tonluk	Elbise, giyim +nı, 5-a/3

topla-	Toplamak -dı, 19-a/5
toprak	Toprak 13-a/1, 38-a/3, 68-a/1, 72-b/3, 163-b/7, 165-a/4, 197-a/5 +ka, 67-b/7, 162-a/5, 165-a/4, 193-b/2, 197-a/5, 199-b/1 +nı, 43-a/3, 45-a/1, 86-a/5, 119-a/1, 221-a/4
toruğ	Doru 88-a/5, 196-a/1, 196-b/4, 220-a/7
toydur-	Doyurmak -dı, 86-a/4,
tög-	Dövmek -di, 64-b/1, 88-b/4, 125-b/7 aşlknı tög-: Yemeği bitirmek. 59-b/6
töhmet	Töhmet 190-a/2, 190-a/3 +din, 122-a/6
tök-	Dökmek -di, 16-a/4, -ti, 18-b/4, 19-b/1, 20-b/3, 27-b/3, 50-a/3, 70-a/5, 70-b/5, 76-a/3, 119-b/7, 158-a/6, 158-a/7, 163-b/7 +er, 158-a/7
töggüçi	Kuru temizleyici, lekeci 63-b/6
tökmek	Dökme işi 158-a/7
tökük	Dökülmüş 95-a/7
tökül-	Dökülmek -di, 17-a/7, 23-b/3, 27-b/2, 50-a/3, 70-b/5, 99-b/5, 119-b/7, 149-b/3, 193-a/1, 193-a/2, 193-b/1, 193-

	b/4, 194-a/5, 194-b/5, 195-a/1, 199-a/3, 199-b/6, 201-b/5, 203-b/7, 224c/1 -gen, 61-a/7 -miş, 99-b/6
tölek	Sabit, sağlam 34-a/1, 34-a/3, 121-b/1, 136-a/1, 136-a/2
töleklik	Sabitlik, düzgünlük 64-a/2, 64-a/3, 189-b/6, 201-b/5, 206-a/6, 208-a/3, 208-a/4
tölen-	Sabit durmak, düzgün durmak -di, 86-b/4, 121-b/1
tölendür-	Zengin etmek, yükseltmek -di, 123-a/7, 159-b/3
tön-	Dönmek -di, 187-a/7
töndür-	Döndürmek -di, 159-b/2
töngder-	Ters çevirmek -di, 117-b/7, 118-a/2, 145-a/7, 161-b/5, 166-a/2
töngderil-	Dönderilmek -di, 193-a/1
töngürlük	Evlilikten akrabalık 144-a/4
töpen	Baş aşağı 155-a/6
tört	Dört t. munguşluğ: Dörtgen, 166-b/7
törtinç	Dörüncü 124-a/7
töşe-	yaymak, döşemek -di, 10-a/6, 162-a/6

töşek	Döşek, yatak 60-a/4, 60-a/5, 136-b/2, 171-b/7 +din, 88-a/2, 213-a/3 +i, 224-b/2 +ni, 60-a/4, 121-b/7, 164-a/4, 171-b/7, 217-b/5
töşekdaş	Aynı yatağı, döşegi paylaşan kimse 179-b/3
tudağ	Dudak +ı, 94-b/5, 106-a/1, 115-b/7
tutak	Dudak 202-b/6
tudağlıg	Dudaklı 115-b/7, 116-b/1
tulkuğ	Tuluk +ka, 53-a/4
tumağuluğ	Nezle hastası 138-a/3, 138-a/4
tur- (I.)	Durmak. -dı, 25-a/5, 34-b/5, 35-b/1, 51-a/7, 51-b/2, 53-b/6, 69-a/6, 69-b/4, 97-a/4, 102-a/2, 116-a/3, 117-a/4, 157-a/1, 182-a/3, 186-a/4, 207-a/7, 216-a/2 -ğan, 51-b/1, 93-a/5, 102-a/2, 146-b/5 -ğanlarındın, 89-a/6
tur- (II.)	(Yardımcı fiil +dIr) -ur, 11-a/1, 19-b/4, 22-a/5, 45-a/2, 48-a/2, 60-b/1, 60-b/3, 76-b/7, 88-b/7, 102-b/7, 117-b/4, 118-b/4, 120-b/5, 132-II--a/3, 133-a/7, 146-a/6, 154-b/5, 179-a/7, 194-a/2, 210-a/5, 210-b/1, 213-a/4, 218- a/1
tur- (III.)	Sona ermek -dı, 117-b/5
turğu	Yaşanacak, duracak “yer” 83-b/2, 157-b/3

turkî	Türk 63-a/7
turmağ	Durmak işi 142-a/6
turuştı	178-b/7, 181-b/6, 183-a/4
turuş-	Duruşmak -tılar, 210-b/6, 211-b/5
tut-	Tutmak 182-a/1 -a, 151-a/1, 160-a/7, 210-b/2, 211-a/3 -ar, 45-b/5 -ğan, 101-a/5 -ğanğa, 165-a/6 -ğanning, 62-b/7 -madım, 35-b/7 -maz, 183-a/6 -tı, 6-a/1, 13-a/4, 13-a/7, 14-a/2, 14-b/5, 27-a/1, 34-b/5, 44-a/4, 45-b/5, 51-b/3, 53-b/2, 55-a/1, 67-a/2, 67-a/4, 69-b/3, 71-a/3, 76-a/7, 78-b/6, 83-a/7, 84-b/5, 101-a/4, 106-b/5, 124-b/7, 141-a/4, 141-a/6, 145-b/3, 145-b/6, 148-a/7, 149-a/1, 152-a/2, 151-a/7, 153-a/2, 156-b/4, 160-a/2, 162-b/4, 168-b/4, 170-a/4, 170-b/5, 175-b/1, 178-a/7, 181-a/3, 182-b/1, 183-a/4, 183-b/1, 184-b/4, 185-a/1, 185-a/2, 186-b/2, 187-b/7, 188-b/2, 188-b/7, 189-a/1, 189-a/6, 189-b/4, 189-b/7, 191-a/2, 191-b/1, 197-a/4, 203-a/6, 203-b/4, 206-b/5, 207-b/3, 213-b/5, 214-a/7, 215-b/7, 217-a/5, 217-a/6 -tılar, 181-b/1, 211-b/6 -tu, 156-a/, 183-b/
tutmağ	Tutma işi 45-b/6, 76-b/1, 170-b/6
tuttur-	Tutturmak -dı, 157-a/2
tutuğ	Rehin 127-a/6, 127-a/7, 151-b/1, 188-b/3

	+nı, 74-b/4, 159-a/2
tutuğla-	Yemini tutmak -dı, 109-a/1
tutul-	Tutulmak -dı, 17-a/4, 18-b/1, 93-a/7, 137-b/3, 137-b/4, 187-b/7, 224-a/3 -ğan, 93-b/1 -mış, 137-b/3, 137-b/4
tutun-	Tutunmak, edinmek -dı, 116-b/6, 172-b/3, 192-a/7, 199-b/1, 205-b/4, 208-a/4, 218-a/4, 224-a/6 -ğan, 116-b/7
tutuş	Devamlı, kesilmeyen 148-a/7
tutuş-	Tutuşmak -tı, 33-a/7, 177-b/2 -tu, 159-a/4
tuz	Tuz 5-a/6
tuzak	Tuzak +ka, 93-a/3
tuzluk	Katık “Ekmeğe katılan yiyecek”. (Bk. tuzluğ) 23-b/4
tuzluğ	Tuzlu 131-a/ 3, 131-a/4, 214-a/2 ~ tuzluk , 23-b/4, 186-b/5, 188-a/3
tuzsuz	Tuzsuz 95-a/1, 95-a/2
tüfkür-	Tükürmek -di, 4-b/3, 21-a/7, 63-b/5, 70-b/4, 201-a/2, 203-b/2
tüfkürmek	Tükürme işi 4-b/3

tüfkürük	Tükürük 201-a/2, 203-b/2
tüfkürül-	Tükürülmek -miş, 70-b/4
tüg (I.)	Tüy +i, 107-a/5 +in, 186-a/2
tüg (II.)	İbne 138-a/6
tüglüg	İbnelik, “Anüs azgınlığı” 138-a/6
tügme	Düğme 71-b/5, 152-a/7 +ke, 4-b/3
tügsüz	Tüysüz 95-a/3
tügün	Düğüm 16-a/4, 16-a/5, 24-a/4, 146-a/4, 195-a/4 +i, 88-b/5 +ni, 6-b/1, 74-b/6, 146-a/4
tük bağucı	Kırık bağı veya alçısı 164-a/7
tüke-	Tamamlamak, bitmek -di, 58-a/4
tükel	Bütün, tamam 23-a/1, 23-a/3, 31-a/6, 47-a/6, 55-b/1, 62-a/5, 88-a/5, 98-a/2, 132-II--a/4, 147-a/2, 150-a/1, 153-b/2, 169-a/4, 169-a/6, 170-b/6, 210-b/6, 211-b/1, 213-a/7, 215-b/4, 215-b/5, 216-a/3, 217-b/6, 217-b/7, 220-a/3
tüken-	Tükenmek

-di, 96-a/4, 116-a/3, 149-b/2, 161-b/3, 194-a/7,
204-a/4, 204-b/1

tüket- Tüketmek
-ti, 143-a/6, 161-a/2

tükür- Tükürmek
-di, 45-a/4, 63-b/4

tülkü Tilki
81-a/3

tün Gece
32-b/2, 37-a/3, 39-b/1, 50-a/7, 56-b/1, 60-a/6, 62-
b/6, 76-a/2, 84-b/4, 84-b/7, 86-b/5, 110-a/2, 133-
b/4, 141-b/3, 150-b/3, 153-b/4, 165-b/7, 184-a/7,
208-b/7, 220-a/5, 221-b/1
+i, 99-a/7, 217-b/2
+ini, 157-b/7
+ni, 161-b/6
+leri, 152-a/3

tüne- Gecelemek
-di, 78-a/2

tüneş- Biriyle beraber geceyi geçirmek
-ti, 182-b/3

tünle Geceleyin
43-b/7, 57-a/1, 57-a/2, 60-a/1, 64-b/1, 72-b/3, 72-
b/4, 99-a/4, 114-b/6, 114-b/7, 126-b/1, 141-b/3,
159-b/1, 159-b/4, 174-b/4, 174-b/5, 175-b/7, 178-
a/6

tünlük Gecelik
37-a/4

tüple- Dibinden sökmek
-di, 153-b/6, 188-a/6, 188-b/6, 190-a/5, 217-b/5
-gen, 190-a/5

tür- Dürmek, katlamak
-di, 48-a/5, 141-b/1

türlüg	Sanat 171-b/6
türt- a/3	Sürmek, bulaştırmak -ti, 13-a/5, 45-b/3, 68-b/6, 167-b/7, 175-a/2, 221-a/3
türtün-	Sürünmek -di, 198-b/1, 199-b/1, 201-b/5, 206-a/2, 206-b/3
türül-	Kıvrılmak -di, 125-b/7, 195-b/5
tüsin yülü-	Yeni elbise giymek -di, 216-b/6
tüş	Düş, rüya 188-a/5 +ide, 41-a/4 +ni, 57-b/4
tüş-	Düşmek -di, 159-a/6, 207-a/7 -ti, 13-a/6, 32-a/7, 35-a/1, 41-a/3, 47-b/7, 48-b/4, 56-a/7, 61-b/2, 83-b/3, 93-a/6, 107-a/5, 111-a/5, 128-a/3, 138-a/1, 146-a/2, 151-b/7, 181-b/6, 190-a/4, 193-a/5, 193-b/3, 194-b/6, 195-a/2, 206-a/2, 210-a/1, 224-b/4 -miş, 146-a/1 -tiler, 209-a/2 -üp, 126-a/4
tüşmek	Düşmek 200-b/1 +(g)in, 200-a/7
tüşür-	Düşürmek -di, 36-a/7, 146-a/1, 154-b/4, 155-a/2, 157-b/6
tütkürt-	Saldırtmak -ti, 166-a/3
tütsüg	Tütsü 199-a/3

tütün	Duman 68-b/6
tütüz-	Duman -di, 199-a/3
tüy	Tüy +in, 200-a/2
tüz	Düz 101-a/7, 110-a/4, 110-a/5, 126-a/2, 190-a/1, 192-b/5, 208-b/3, 213-b/1, 216-b/4, 224c/6
tüz-	Dizmek -di, 119-b/7, 162-a/3
tüzet-	Düzlemek -ti, 22-a/3, 157-b/3, 174-a/7, 176-b/5
tüzlük	Düzlük 22-a/3, 146-a/3, 180-b/1, 182-a/5, 184-b/7, 192-b/5, 210-a/6
tüzsüz	Eğri, çatak 39-b/5
tüzül-	Tesviye edilmek -di, 184-b/5, 187-b/6, 188-b/2, 193-b/7 -miş, 185-b/4 -müş, 168-a/6
tüzün	Cömert 135-a/5

Ŧ

ŧa‘ām	Yemek, aş 2-a/4, 73-b/4, 90-a/3, 95-a/1, 95-a/2, 107-b/3, 109-b/2, 111-a/7, 111-b/1, 150-b/2, 191-a/6, 194-b/5 +dın, 105-a/1, 105-a/3, 190-a/2 +ı, 150-a/2
--------------	---

+nı, 23-b/4, 23-b/6, 24-a/6, 25-b/7, 156-b/7, 191-a/6, 197-a/4, 203-a/5, 218-a/3

ṭā‘at İbadet
21-a/1, 51-b/3, 156-b/7, 202-a/4,
+dın, 64-b/7
+nı, 202-a/4, 202-b/3

ṭa‘n kıl- Kınamak
68-b/1, 120-b/6

ṭab‘ Huy.
+i, 107-b/7

ṭabī‘atlık Huylu,
108-a/2

ṭāgī Zorba
160-a/2

ṭāhir Temmiz
139-b/6

ṭahr bol- Taharat olmak
-dı, 139-b/5

ṭāḳat Güç
95-a/5, 111-a/3

ṭalāk Boşanma
64-b/2, 64-b/3, 71-a/3, 168-a/4

ṭam‘ Aç gözlülük
100-b/2, 100-b/3

ṭarrār Aldangıç
108-a/6

ṭast kazan
32-a/3

ṭavāf Tavaf
81-a/7, 173-b/7, 206-a/5

U

ucuz	Ucuz 132-I--b/5, 186-a/3, 195-a/3
uç	Uç +ı, 24-b/1, 123-b/5, 197-a/7
uç-	Uçmak -tı, 39-b/2, 153-a/1
uçmāḥ	Cannet 53-a/7, 142-a/7, +nı, 167-b/2
uçur-	Uçurmak -dı, 175-a/1
uçı-	Uyumak -dı, 41-b/4
uğla-	Ulu saymak, tutmak -dı, 153-a/3, 165-a/2, 165-b/2, 167-a/7, 168-b/4
uğra-	Uğramak, kastetmek -dı, 6-b/2, 6-b/6, 24-b/6, 54-a/1, 75-b/1, 76-a/2, 85-a/7, 146-b/1, 146-b/2, 171-b/4, 171-b/5, 172-b/5, 184-b/6, 191-a/3
uğrağı	Uğrayacak “ yer” 48-a/6, 54-a/1
uğramak	Uğrama işi 24-b/7, 146-b/3
uğran-	Kastedilmek -dı, 198-b/6
uğur şüklen-	Büyümek 168-b/2
uğtur-	Anlatmak -dı, 170-a/6

ul-	Çürümek -dı 138-a/2
ulan-	Bağlamak, ulaşmak, eklenmek -dı, 144-a/4, 190-a/1, 205-a/7
ulangü	Vesile 205-a/6
ulaş-	Ulaşmak -tı, 25-a/2, 180-b/7, 181-b/7, 203-b/1, 211-a/2 -tılar, 211-b/5 -u, 23-b/2, 23-b/3, 210-a/2, 222-a/3
ulaştır-	Ulaştırmak -dı, 35-a/4, 172-a/5, 179-a/6
ulğan-	Büyümek -dı, 118-a/6
ulmak	Yıpranma +ı, 138-a/2,
ulğay-	Büyümek -dı, 224-a/6 -ğan, 118-a/6 -tı, 124-b/4
ulu-	Ulumak -dı, 48-a/6, 222-b/3
uluğ	Büyük, 30-a/7, 30-b/1, 35-a/4, 44-a/4, 51-a/3, 54-b/1, 54-b/2, 63-a/5, 86-a/5, 86-a/6, 93-b/7, 97-b/5, 113-a/3, 113-a/4, 123-a/7, 132-I--a/2, 132-I--a/3, 132-I--a/4, 132-II--b/4, 134-a/1, 134-a/2, 134-b/5, 135-a/1, 135-b/2, 135-b/3, 144-b/4, 149-a/5, 153-a/3, 156-b/3, 173-a/7, 199-a/3, 199-b/3, 200-a/1, 203-a/6, 213-a/4, 214-b/7, 216-a/6, 223-b/2 +dın, 132-I--a/4 +ı, 134-b/5, 179-a/7 +rak, 220-b/6
uluğla-	Yüceltmek -dı, 150-b/4, 169-b/3

uluğluk	Büüklük 123-a/6, 178-b/3, 199-a/3, 199-b/3 +ı, 30-b/1, 132-I--a/2, 132-I--a/3, 135-a/2
uluş-	Uluşmak, beraber ulumak -tı, 213-b/1
uman-	Ummak, beklemek -dı, 65-b/4, 183-b/7
umañ	Ümit 168-b/4
uminç	Ümit 65-b/4, 84-b/5, 191-a/2 +ı, 36-a/7,
un-	Gücü yetmek -dı, 27-b/6
un	Un +nı, 8-a/3, 26-a/7, 58-a/2, 67-a/7,
una-	Razı olmak -dı, 115-a/1 +madı, 128-a/7, 207-a/4 +mağın, 128-b/1
unaş-	Birbirine razı olamk -tılar, 213-a/1
unuş-	Birbiriyle yarışa girmek -tı, 181-a/5
unut-	Unutmak -ğan, 114-b/6 -tı, 114-b/5, 146-a/2, 212-b/7
unuttur-	Unutturmak -dı, 159-b/4, 175-b/7
ur-	Vurmak

-a ur- , 6-b/3

-a tut-, 131

-dı, 2-b/7, 5-b/3, 6-a/7, 6-b/3, 8-a/7, 9-a/1, 11-b/2, 15-a/5, 17-a/1, 24-a/4, 24-a/6, 24-a/7, 25-b/1, 29-a/2, 35-b/1, 36-a/6, 41-a/2, 41-b/7, 46-b/6, 48-a/5, 50-b/7, 51-b/4, 53-a/2, 59-a/4, 61-b/6, 66-b/2, 67-b/1, 67-b/5, 71-b/5, 75-b/3, 77-a/4, 80-b/6, 81-a/4, 81-b/4, 82-b/4, 87-a/5, 118-a/5, 125-b/5, 125-b/6, 125-b/7, 126-b/7, 149-a/7, 149-b/7, 150-a/3, 150-b/3, 151-a/2, 152-a/7, 162-b/1, 164-b/6, 165-a/3, 166-b/4, 167-b/1, 170-a/3, 171-b/1, 172-a/3, 172-b/3, 173-a/3, 173-b/1, 174-a/2, 174-b/6, 175-a/1, 206-a/7, 221-a/, 223-a/2, 223-b/3

-ğan, 16-a/4

-sa, 157-a/5, 159-a/2

urağut

Karı, Avrat

21-b/3, 21-b/5, 46-a/6

+nı, 4-b/2, 22-a/7

urğu

Vurma “yeri”

3-a/1, 195-b/3

urmağ

Vurma işi

81-a/4, 151-a/4

+dın, 33-b/2, 205-a/7

urmağlık

Vuruş

3-a/1

uruk

Sınır

210-a/7

+dın, 212-a/2

urul-

Vurulmak

-mış, 48-a/5, 170-b/5

-mışdın, 84-a/7

uruluk

Tane, tohum

+nı, 55-b/2

urun-

Giyemek, takmak

-dı, 184-a/5, 197-b/7, 201-a/6, 203-a/3, 206-a/6,

224-b/1

urunç	Rüşvet, 87-a/3, 219-b/3
uruş	Savaş, vuruş 21-b/4, 86-b/1, 166-a/6, 181-b/1, 209-b/4, 211-b/5 +ındın, 223-a/3 +ka, 171-a/5 +dağı, 82-a/6
uruşmak	Vuruşmak 180-a/6, 224c/2
uruş-	Döğüşmek, tı, 86-b/1, 177-a/1, 177-a/3, 177-b/3, 177-b/4, 178- b/6, 180-a/6, 182-b/5 -tılar, 208-b/6, 208-b/7, 209-a/5, 210-b/3, 212-b/1
us	Akıl +ı, 69-b/3, 138-a/7
usluğ	Akıllı, anlayışlı 91-b/2, 107-a/2, 107-b/2, 107-b/3, 108-b/2, 132-II-- b/3, 168-b/2, 206-b/6
usluğluk	Akıllık 168-b/2
ustāh	Küstah 129-b/3, 129-b/4, 131-b/2, 150-b/7
ustāhlık	Küstahlık 150-b/7, 153-a/4, 183-b/5, 193-b/7, 197-a/1, 197- b/1, 209-b/1, 216-a/1
uşa-	İncelemek -dı, 204-a/1
uşak	Küçük, ufak 2-b/3, 64-b/2, 162-a/6, 221-a/1
uşan-	Parçalanmak -dı, 194-b/7, 195-a/3, 199-b/4, 207-b/6 -mış, 4-a/5, 70-a/7, 74-a/4, 145

uşat-	Parçalara ayırmak tı, 4-a/4, 70-a/7, 72-b/1, 73-a/7, 74-a/2, 74-a/3, 165-b/2, 170-b/6
uşatmak	Ayırma işi 4-a/4
utru kel-	Birine karşı gelmek 207-b/1
ut-	Yenmek -tı, 80-a/2, 58-a/5
uvtan-	Utanmak -dı, 103-b/6, 116-b/2, 188-a/4, 206-a/1, 220-a/4 +ğan, 116-b/2
uvtanmak	Utanma işi 188-a/5
uy-	Uymak -dı, 81-b/1, 88-b/7, 100-a/2, 186-b/1, 189-b/4, 192- a/1 -ğan, 88-b/7, 100-a/3,
uyağ	Uygun 53-b/4, 53-b/6, 97-a/4, 102-a/2, 112-a/1
uydur-	takip etmek -dı, 146-a/7
uyğan-	Uyanmak -dı, 70-a/6, 188-b/5, 203-b/6, 205-b/3, 218-a/5 u. -ğıl- , 113-a/2
uyğat-	Uyutmak -tı, 144-a/2, 155-a/4, 167-b/5
uyğay-	Uyandırmak -tı, 119-a/2
uyku	Uyku +dın, 119-a/2 +ka, 212-a/5

	+nı, 166-b/1 +sı, 198-a/6 +sın, 198-a/6 +sındın, 155-a/5, 170-b/1, 188-b/5
uyluk	Uyluk +ı, 205-a/6
uyu-	Uyumak -dı, 53-b/4, 113-a/2, 114-b/3, 125-b/4, 126-b/1, 198-a/6 -ğan, 28-a/3, 70-a/5, 113-a/2, 114-b/3 -mış, 29-b/4
uyuklat-	Kestirmek -tı, 2-b/7
uyut-	Uyutmak -tı, 142-b/1, 146-b/5, 173-a/1, 174-a/7
uyuz	Uyuz 159-a/4
uz-	Rakibi geçmek, üstün olmak -dı, 19-b/3, 77-b/2, 81-b/4, 165-b/4
uza-	Uzamak -dı, 189-a/1
uzak	Uzak 220-a/5
uzan-	Uzanmak -dı, 224c/5
uzat-	Uzatmak -tı, 140-a/7, 175-a/2, 182-a/7
uzguncı	İhmal edilmiş 61-b/4
uzun	Uzun 63-b/5, 64-a/5, 97-b/3, 100-b/3, 103-a/7, 107-a/2, 107-a/3, 108-b/4, 112-a/5, 112-a/6, 112-a/7, 112-

b/1, 112-b/6, 113-a/6, 113-a/7, 118-a/4, 133-a/7, 133-b/1, 136-a/3, 137-a/4, 138-a/3, 139-b/7, 157-a/7, 165-a/4, 172-b/7, 175-a/4, 212-a/4, 219-a/3, 220-a/5

uzunca

Boylu boyunca
73-a/4, 73-b/4

Ü

ücre

Ücre
+si, 8-a/2

üç

Üç
26-a/6, 80-a/6, 163-a/1
+de, 161-a/6
+i, 13-b/5
+ke, 51-b/5

üçün

İçin
21-a/1, 39-a/6, 55-b/2, 68-a/5, 69-b/5, 79-b/2, 80-a/3, 100-a/5, 120-a/4, 122-a/1, 122-a/2, 122-b/2, 145-b/2, 152-a/3, 156-a/4, 162-a/3, 164-b/7, 168-b/4, 181-b/4, 185-a/4, 186-b/7, 202-b/3, 204-b/3, 204-b/6, 205-a/3, 214-a/7

üçünç

Üçüncü
4-b/1

üldürük

Katran
2-a/7, 45-b/3
+ni, 2-a/5, 2-a/6

üleş-

Üleşmek, bölüşmek
-tiler, 188-b/1

ülker yulzuz

Parlak yıldız
47-b/7

ülüş

Pay, hisse
25-a/3, 39-b/5, 73-a/1, 92-a/5, 123-a/6, 145-a/3, 162-a/2, 166-a/6, 194-b/4, 197-a/2, 200-a/1, 205-a/4, 216-a/7
+ı, 220-b/6

+ni, 29-a/6, 1

ölüşlig	Bölüşme, üleşme 115-a/2 / öleşlög, 109b5/, 109-b/6, 115-a/3,191-b/4,
ömiğ	Ömit 175-b/1
ön	Ses, 28-b/5, 70-b/6, 122-a/2, 173-a/, 208-a/6, +i, 4-a/3, 28-b/5, 108-b/4, 108-b/5, 131-b/3, 108-b/, 223-b/1 +in, 73-a/7, 166-b/7 +ng kıł 32-a/, , +ni 49 kıł- ,32-b/,18-a/, 27-b/, 28-b/, 173-a/, 221-a/5, 221-b/3, 222-a/2, 22-a/6, 222-b/ 3
önde-	Seslenmek -di,16-a/4, 51-a/1, 160-b/4, 173-a/1, 173-b/4, 183-a/3, 214-b/4, 219-b/5 -gen, 173-a/1 -(g)ey172
öndemeyin	Davetsiz 35-a/6
öndeş-	Çağrışmak -tiler, 212-b/6, 213-a/2
önlög	Sesli , 131-b/3
önsüz	Sessiz, 86-b/6
ör-	Havlamak -di, 5-b/1
örk-	Örmek -ti, 6-a/6, 10-a/7, 39-b/3, 44-a/4, 78-a/1
örküt-	Örkütmek

	-ti, 165-b/3
ürpek	Saçak 163-a/1
ürper-	Ürpermek -di, 93-b/1, 220-b/6 -gen, 93-b/2
ürpert-	Ürpertmek -ti, 186-a/2, 200-a/2, 220-b/6
ürül-	Üflenmek -di, 184-b/3
üstād	Üsta 19-a/2, 123-a/3, 123-a/4, 125-b/4, 198-a/3
üstaḏlık	Üstalık 224-a/6
üst	Üst +in, 94-b/5, 106-a/1 +ün, 89-b/2, 97-a/5, 106-a/1, 147-b/5 +üne, 178-b/1
üstüvār	Hikmetli 121-b/1, 132-II--b/2, 150-a/7 +ı, 20-b/7
üşeng bol-	Şiddet uygulamak -dı, 101-b/4
üşenglik	Şiddetlik 101-b/3
üşü-	Üşümek -di, 138-b/2 -gen, 138-b/3
üye	Kardeş, üye +sini, 45-a/3
öyük	Çamur

90-b/2
+din, 90-b/2

üz-

Yüzmek
-di, 2-b/7, 61-b/4, 83-b/1, 119-b/5

üze

Üst, hakkında, konusunda
3-a/3, 3-a/7, 6-a/1, 6-b/7, 7-a/1, 8-b/4, 8-b/5, 9-b/3,
10-a/1, 13-b/3, 14-a/3, 14-b/1, 15-b/3, 15-b/7, 18-
a/1, 18-a/2, 21-b/3, 21-b/5, 26-a/6, 30-b/2, 31-b/5,
32-a/6, 32-b/7, 33-a/1, 34-b/6, 39-b/7, 42-b/1, 43-
a/4, 43-a/4, 44-b/3, 44-b/6, 46-a/7, 51-a/3, 52-b/1,
58-b/4, 59-b/1, 60-b/2, 63-a/4, 63-a/5, 66-a/1, 66-
a/3, 66-b/5, 68-a/2, 69-b/7, 70-b/1, 71-a/5, 71-b/2,
71-b/3, 72-a/4, 72-a/7, 73-a/1, 73-a/6, 74-a/5, 74-
b/7, 76-a/2, 76-a/3, 76-a/4, 77-b/7, 78-a/3, 78-a/7,
78-b/7, 79-a/6, 79-b/1, 79-b/6, 80-a/1, 82-a/3, 82-
b/3, 82-b/4, 83-a/3, 83-b/3, 83-b/5, 84-a/1, 84-b/2,
85-b/6, 86-a/1, 86-a/2, 87-b/1, 87-b/2, 88-a/5, 89-
b/6, 95-a/5, 95-b/6, 101-a/2, 103-b/1, 106-b/5, 107-
b/3, 113-b/2, 114-b/5, 115-a/5, 119-a/2, 122-b/3,
122-b/5, 122-b/6, 125-b/5, 128-a/4, 139-a/4, 140-
a/4, 141-b/4, 142-b/4, 143-b/1, 143-b/3, 144-a/5,
144-a/6, 144-b/2, 144-b/5, 146-b/5, 147-a/6, 148-
b/1, 148-b/5, 149-a/1, 149-b/4, 149-b/6, 150-b/7,
151-b/5, 151-b/7, 152-a/1, 152-b/1, 152-b/2, 152-
b/3, 152-b/4, 152-b/6, 153-b/1, 153-b/6, 154-a/2,
155-b/2, 156-b/2, 157-a/1, 158-b/6, 159-a/3, 159-
a/5, 160-a/6, 160-b/6, 161-a/4, 161-b/1, 161-b/7,
162-a/2, 162-b/3, 163-a/3, 163-a/6, 163-b/2, 164-
a/1, 165-a/3, 165-a/7, 165-b/5, 166-a/1, 166-a/6,
166-b/3, 166-b/6, 167-a/1, 168-b/5, 169-a/3, 169-
a/6, 170-a/7, 171-b/3, 172-a/4, 172-a/6, 172-a/7,
174-a/4, 174-b/2, 176-a/4, 176-a/7, 177-a/3, 177-
b/2, 177-b/6, 178-a/2, 178-a/3, 178-a/4, 178-a/6,
178-a/7, 179-a/5, 179-a/6, 179-b/4, 181-a/3, 181-
a/5, 181-a/7, 181-b/3, 181-b/4, 182-a/3, 182-a/5,
182-b/1, 184-b/1, 184-b/4, 184-b/7, 185-b/2, 185-
b/3, 185-b/4, 186-a/1, 186-b/3, 188-a/5, 188-a/7,
188-b/2, 188-b/5, 188-b/7, 189-a/4, 189-b/3, 189-
b/5, 190-a/1, 190-b/1, 190-b/2, 191-a/3, 191-a/7,
191-b/5, 192-b/4, 194-b/7, 195-b/5, 197-a/1, 197-
a/6, 197-b/1, 197-b/2, 197-b/4, 199-a/2, 199-a/4,
200-a/4, 201-a/4, 201-b/1, 202-b/2, 202-b/3, 203-

b/5, 204-a/6, 204-b/5, 204-b/6, 204-b/7, 205-a/2, 205-a/5, 205-a/6, 206-a/3, 206-b/1, 207-a/4, 208-a/4, 208-a/6, 208-b/3, 208-b/6, 209-b/1, 210-a/7, 210-b/2, 211-a/3, 211-a/6, 211-b/1, 212-a/4, 212-a/5, 213-b/5, 214-a/1, 215-b/6, 215-b/7, 216-a/4, 216-b/2, 216-b/4, 217-a/6, 218-a/1, 218-b/4, 219-a/3, 219-b/3, 219-b/7, 220-a/3, 221-a/6, 221-b/5, 223-a/5, 223-a/6, 224-a/7, 224-b/2, 224c/3
+ning, 157-a/5

üzengü

Merdiven
+ge, 52-a/6, 192-a/2

üzül-

Üzülmek
-di, 137-b/7

üzüm

Üzüm, 155-a/6
+ni, 9-a/3, 18-a/6, 170-b/4

Û

ûun-

Bunalmak
-dı, 101-a/6
-ğan, 101-a/6

V

va‘d kıl-

Söz vermek
-dı, 33-a/5, 181-b/4
-ınmış, 33-a/6
-ıştı, 181-b/4

va‘de

Vade, sözleşme
46-b/7, 211-b/4
+ke, 145-a/3
+ni, 182-a/7
+singe, 147-a/6

vâcib kıl-

Vacip etmek, gerektirmek
10-a/5, 24-a/1, 30-a/5, 32-a/6, 74-a/3, 153-b/6

vaḥy	Vahiy 161-a/3
vaḳf	Vakf 34-b/5
vāḳif	Haberdar 186-b/3
vaḳt	Vakiy 32-b/2, 32-b/3, 33-b/2, 42-a/3, 42-a/4, 42-a/5, 46-a/4, 77-b/2, 91-a/2, 168-b/4, 172-a/1, 181-b/4, 185-b/5, 185-b/6 +nı, 181-b/4 +din, 4-b/4 +i, 33-a/6, 144-a/1
vaṣiy tik-	Birini vasi koymak, etmek -ti, 161-a/6
vaṣiyyet	Vasiyet 161-a/5, 161-a/6, 176-b/3, 220-a/2
vā-veyli!	(Ünlem): Vay yazık bana, Vay lele! 222-b/4
vazîfe	Vazife +ler, 172-a/7
vebālîğ	Vebalı 110-b/1, 110-b/2
vedā	Veda 47-a/2
vefā	Vefa, 8-a/1, 47-a/6, 145-a/3, 161-a/7
vesvese	Vesvese 222-b/2, 22-b/3 +leri, 11-b/3
vesvesele-	Vesvese yapmak -mişti, 16-b/7

vezîr Vezir
33-b/5, 181-b/5

vezirlik vezirlik
33-b/5

vidd-î Şefkat
161-a/4

virân Harap
25-b/5

vişâh Eşarp
172-a/1

Y

ya (I.) Ya, veya
9-a/4, 11-a/1, 11-a/7, 11-b/7, 12-b/2, 17-b/5, 18-b/3, 20-b/5, 20-b/6, 21-a/1, 21-b/2, 21-b/4, 21-b/5, 25-b/2, 26-b/7, 29-a/1, 32-b/3, 33-a/6, 34-a/7, 39-a/6, 40-b/5, 43-b/4, 44-a/1, 47-a/1, 53-b/6, 55-b/4, 57-a/2, 57-b/7, 58-b/7, 59-a/6, 65-a/5, 67-a/5, 70-a/3, 72-a/4, 74-a/3, 76-a/6, 76-b/7, 77-a/7, 78-a/2, 79-b/1, 80-a/5, 83-b/4, 86-a/1, 87-a/2, 90-b/6, 94-b/3, 94-b/7, 99-b/7, 100-a/1, 102-a/7, 105-a/5, 105-b/3, 109-b/5, 109-b/6, 110-a/5, 116-b/5, 116-b/6, 116-a/7, 118-b/4, 127-b/2, 127-b/3, 128-a/5, 128-b/4, 132-I--a/5, 139-b/5, 139-b/6, 140-b/3, 141-b/7, 142-a/6, 144-a/1, 146-b/5, 147-b/4, 149-a/7, 151-a/4, 151-b/6, 151-b/7, 152-a/7, 158-b/2, 165-a/2, 166-b/2, 166-b/7, 168-b/5, 169-b/6, 173-b/7, 174-b/2, 175-b/7, 176-a/5, 184-b/3, 189-a/6, 189-a/7, 192-b/6, 197-a/, 198-b/5, 201-a/7, 204-b/3, 206-a/6, 208-a/5, 213-a/6, 219-b/3, 223-b/7, 224-b/4, 224c/1, 224c/6

yā (II.) (Seslenme edatı) Ey
113-a/2

ya‘nî Yani, demek ki...
12-a/1, 32-b/6, 37-a/6, 48-b/2, 93-b/4, 95-a/1, 109-b/4, 110-a/3, 114-a/4, 118-b/6, 126-a/7, 135-a/3,

135-a/5, 138-a/2, 161-b/4, 171-a/3, 179-a/3, 185-b/5, 186-b/5, 201-a/7, 204-a/3, 220-b/2

yaban

Yaban
82-b/6
+da, 42-a/2, 207-a/7
+nı, 77-a/3, 187-a/1, 190-a/3, 201-b/1

yabuğ

At çulu
171-b/1
+nı, 16-a/3, 16-a/4

yād

Yad, anma
56-b/2
+nı, 158-a/1 +ın, 158-a/1

yağağ

Yaya
104-a/1

yağ

Yağ
68-b/6, 163-b/5, 198-b/2
+ı, 15-a/1, 127-a/5
+nı, 117-b/6, 122-b/4, 155-b/4

yağ-

Yağmur / kar yağmak
-ğan, 23-b/3, 77-a/7
-ar, 41-b/7
-dı, 23-b/2, 47-b/1, 59-a/6, 77-a/6, 85-b/7, 150-a/4
-madı, 47-b/7, 137-b/7
-mış, 47-b/1

yağdur-

Yağdırmak
-dı, 35-a/4, 52-a/4, 58-a/6, 78-a/4, 144-b/5, 152-a/7
-ğan, 144-b/1

yağdurmak

Yağdırma işi
+ka, 144-b/1

yağır

Yara, yağır
9-a/5, 96-b/7, 97-a/1, 147-a/,

yağırılığ,

Yaralı
97-a/1

yağla-	Yağlamak -dı, 169-a/7, 197-a/2
yağlaş-	Birbirine saldırmak, yağmak -tılar, 197-a/5
yağlıg	Yağlı 97-b/4, 110-b/6, 134-b/5, 134-b/6 168-a/6
yağmak	Yağmur / kar yağma işi , 47-b/1
yağmur	Yağmur 23-b/2, 23-b/3, 27-b/2, 29-a/7, 35-a/1, 35-a/4, 41-b/7, 47-b/1, 47-b/7, 58-a/6, 77-a/7, 78-a/4, 137-b/7, 144-a/7, 144-b/1, 144-b/5, 146-b/7, 149-b/3, 150-a/4, 215-a/1, 216-b/7, 217-b/2 +ın, 144-b/5 +nı, 152-a/7
yağmurluğ	Yağmurlu 77-a/7
yağmursız	Yağmursuz 49-b/6 / yağmursuz: 137-b/7, 138-a/1
yağrıl-	Kısalmak -dı, 193-b/6
yağsız	Yağsız 15-a/2
yağur	Yağlı 165-a/7
yağşı	Hoş, iyi 18-b/7, 20-b/7, 24-a/4, 26-a/7, 115-a/4, 115-a/5, 125-b/3, 151-a/5, 156-b/6, 166-a/3, 198-a/6, 199-a/3, 200-a/3, 201-a/7, 205-a/5, 215-b/3, 218-a/6, 218-b/3, 219-b/4, 221-b/6, 222-a/7 +rak, 216-b/4
yak	Taraf,

	36-a/6, +nı, 60-b/6, 60-b/7, 61-a/1, 164-a/2
yağ-	Yakmak -tı, 6-a/7, 35-b/2, 36-a/6, 69-b/3, 139-b/4, 162-a/6, 164-a/2, 165-b/1
yağa	Elbise, yaka, 77-a/4, 172-a/4 +sın, 170-b/5 +sındın, 170-b/6
yağığ	(Yara) sargılı 6-b/1
yakıl-	Yakılmak -dı, 185-a/6, 187-b/5, 188-a/6, 189-b/7
yakîn	Kesin 155-a/7, 205-b/3, 218-a/5
yakın	Yakın 89-b/7, 101-a/2, 102-b/7, 130-a/7, 130-b/1, 141-a/1, 153-a/1, 153-a/7, 184-a/2, 185-a/3, 186-b/7 +ı, 6-a/7, 57-b/1, 60-b/7
yakınlık	Yakınlık 197-b/5, 205-a/6, yakınlığ, 147-b/2,
yakış-	Alışmak, yakışmak -tı, 41-a/7, 102-b/5, 182-a/3
yakıştur-	Alıştırmak -dı, 127-a/6
yakuk	Yakak, harap 25-b/5
yal	Kira, ücret +dağı, 82a7
yala yap-	Töhmet atmak -tı, 118-b/6

yala-	Yalamak -dı, 98-b/3, 103-a/1
yalağu	Yalanacak “nesne” 103-a/1
yalavaç	Peygamber, gönderici 72-b/3, 142-a/4 +nı, 142-a/4, 143-a/1, 149-b/2
yalbar-	Yalvarmak -dım, 122-a/2
yalçık	Çamur 205-b/4
yalğan	Yalan 3-b/2, 3-b/3, 3-b/4, 20-b/2, 42-b/4, 58-a/1, 60-b/1, 63-b/7, 141-a/1, 162-b/4, 164-a/3, 191-b/1, 206-b/4 +ğa, 162-b/4, 164-a/3 +ka, 162-b/4
yalduzma	Yaldızlama işi 168-a/5
yalğuz	Yalnız 33-a/2, 154-a/1, 193-a/7, 198-b/7, 205-a/1, 216-b/5
yalķıt-	Bıktırma, birinin üstüne gelmek -tı, 150-a/3, 202-b/7
yalķ-	Usanmak -tı, 105-a/1, 105-a/7
yalķtur-	Bıktırmak -dı, 153-b/1
yalķuk	Tuluk +dın, 72-b/7
yalķur-	Yandırmak -dı, 169-a/5

yalman-	Yalanmak -dı, 200-b/2
yama-	Yamamak -dı, 88-a/3, 124-b/2, 167-a/1
yamağ	Yama 124-b/3
yamān	Kötü, fena 11-a/6, 39-a/5, 206-b/5
yamanlık	Kötülük, fenalık 37-a/7
yan	Yan, taraf 205-a/, 211-b/ +da, 182-a/1 +ı, 88-a/2, 119-b/3, 137-a/7, 137-b/1, 177-a/1, 213-a/2 +ın, 32-a/7, 165-b/1 +ındı, 181-b/2 +қа, 197-b/7
yana-	Yanıştırmak -dı, 75-b/5, 158-a/6
yanan	Çöl +da, 42-b/5
yançuk	düzce, iyice 72-a/2
yandur-	Yandırmak -dı, 70-a/4, 72-b/5, 122-b/2, 141-b/5, 149-b/3, 150-b/2, 154-a/3, 160-a/7, 162-b/7, 164-b/5, 169-b/2, 170-b/6, 217-b/7
yangak	Yanak 103-a/7, 172-a/2 +ı, 97-a/5, 103-a/7, 196-a/4, 205-a/1 +ın, 164-b/7, 178-a/7 +nı, 106-a/7

yangakla-	Tokalamak -dı, 25-b/1
yangaklaş-	Tokalaşmak -tı, 181-a/1 -tılar, 211-a/3
yangla-	Yanılmak -dı, 30-b/6, 30-b/7, 93-a/6, 99-b/5, 103-b/6, 111-b/1, 127-b/4, 139-b/ -gan, 127-b/4
yangıla	Yeni 51-b/5
yangılmak	Yanılmak, hata yapmak 139-b/3
yanglış	Yanlış 120-b/1
yanglık	Yanlış 214-a/1
yanıştı-	Yanaşmak -lar, 211-b/2
yanut	Yanıt 155-b/3, 177-a/1, 183-a/3, 198-b/4
yap-	Yapmak -tı, 10-b/5, 118-b/6
yaprak	Yaprak +ı, 166-b/3 +nı, 70-a/7, 73-a/1
yaprakla-	Yaprak çıkarmak -dı, 223-b/4
yapraklan-	Yapraklanmak -dı, 154-b/7
yapşun-	Yapışmak

-dı, 187-a/5, 187-a/7, 187-b/2, 188-a/7, 188-b/1,
198-a/2, 199-a/1, 202-a/1, 202-a/3, 216-a/5

yapşur-

Yapıştırmak
-dı, 127-a/6

yapuğ

Örtü
+nı, 16-a/3, 16-a/4,
+ı, 212-b/1

yapuldağ

Çıplak, eğersiz
+la, 220-b/2

yapuş-

Yapışmak
-ğan, 93-a/2, 106-b/1
+tı, 91-a/3, 93-a/1, 102-b/6, 106-a/7, 188-b/1, 215-
b/7

yapuştur-

Yapıştırmak
-dı, 19-b/2, 148-b/4, 181-a/1

yapuşun-

Örtünmek
-dı, 168-b/3

yār

Yar, sevgili
26-b/4, 112-b/2, 154-a/1, 181-a/3,

yar

Salya
+ı, 197-a/6

yar-

Yarmak
-dı, 20-a/5, 27-b/3, 27-b/4, 55-b/4, 58-a/2, 63-b/6,
71-a/1, 72-b/4, 73-b/2, 74-a/4, 75-b/1, 123-a/2,
125-a/7, 163-b/4, 171-b/1, 171-b/5, 189-b/1

yarağ

Güç
11-a/3
-ı, 88-b/6, 165-b/4, 219-a/2

yarağlıg

Güçlü
9-b/3, 9-b/5, 165-a/1

yaraş-

Uymak, anlaşmak

	-tı, 179-b/3, 180-b/6, 181-b/5, 183-a/4 -tılar, 184-b/1, 186-b/6
yarat-	Yaratmak -ğan, 132-II--a/3, 146-a/6 -tı, 7-a/7, 9-a/7, 19-a/7, 117-a/3, 126-b/7, 132-II--a/3, 140-a/2
yaratıĝ	Yaratık +ı, 19-b/1, 141-b/1, 169-b/3, 172-a/7, 192-b/5
yarĝuçaĝ	Deĝirmen 142
yırla-	Tükürmek -dı, 48
yāri	Yardım 3-b/4, 6-a/3, 54-a/3, 117-b/3, 142-b/2, 143-a/5, 143-b/2, 144-a/5, 152-a/4, 152-a/5, 156-a/6, 157-b/4, 157-b/5, 177-b/4, 177-b/7, 178-b/1, 182-b/2, 208-b/5, 209-a/5, 209-b/2, 209-b/3, 212-a/5, 214-a/1, 214-a/3, 214-a/5, 215-a/1, 216-b/6, 219-a/7
yarık	Zırh 216-a/7 +nı, 6-a/3, 76-a/3
yarıl-	Yarılmak -dı, 27-b/4, 193-b/2, 194-a/1, 194-a/6, 194-b/7, 195-a/4, 195-b/2, 197-a/2, 199-b/2, 202-a/2 -mış, 168-a/6
yarım	Yarım , 57-a/4, 167-b/4, 178-a/6, 187-a/3
yarıŝ-	Yarışmak -tılar, 212-b/7
yarĝluĝ	Işıĝ 124-b/6
yarlıĝa-	Affetmek -dı, 9-a/6

yarlıkamak	Affetmek 214-b/7
yarma	Yarma 72-b/5
yarmak	Para +lar, 41-a/2, 71-a/3, 77-b/7 +largâ, 125-b/6, 221-a/3 +larını, 54-b/5, 71-b/7, 145-b/5, 147-b/4, 149-a/3, 157-a/6, 175-a/3, 185-a/1, 201-a/6, 215-a/4, 215- b/3
yarmul-	Yummak -dı, 186-a/4
yarü-	Aydınlanmak -dı, 29-a/1, 122-a/7, 155-b/1, 156-b/3, 193-a/4, 198-a/3 -mış, 29-a/2
yarü	Yarı +sınga, 63-a/7
yaruk	Çatlak 27-b/4, 71-a/2, 74-a/5, 94-b/5, 106-a/1, 117-b/1, 148-a/4, 218-b/6 +ı, 75-b/1, 117-b/1
yarukluk	Işık 213-b/7 +nı, 126-b/7
yaruksuz	Karanlık 173-b/2
yarulaş-	Paylaşmak -tı, 180-a/1
yarut-	Aydınlatmak -tı, 155-b/1, 156-b/3, 159-a/1, 173-b/3
yas tut-	Yas tutmak

	-tı, 152-a/2, 197-b/1
yasārhlk kıl-	Ödeşmek 181-a/7
yastan-	Yaslanmal -dı, 205-a/1
yastuk	Yastık 6-b/3, 6-b/4, 172-a/2 +dın, 160-b/5
yaş (I.)	Taze, yaş 3-a/7, 58-b/7, 90-b/1, 189-a/,
yaş (II.)	Göz yaşı 17-a/7, 117-b/5, 165-a/4, 194-b/4, 195-a/5, 196-a/3, 196-a/4, 199-a/4, 220-b/1 +ı, 23-b/3, 99-a/4, +nı, 68-a/4,
yaş (III.)	Sebze, bakliyat 66-a/5,
yaş (IV.)	Ömür 165-a/4, 168-b/2, 212-a/4, +ı, 15-a/3, 149-b/4 +nı, 141-a/5, 157-a/7
yaş-	Gizlemek -tı, 25-a/7, 197-b/7
yaşa-	Yaşamak -dı, 97-b/3
yaşar-	Yaşarmak -dı, 17-a/7, 58-b/5
yaşıl	Yeşil 196-a/2, 196-b/4
yaşılhk	Yeşillik, 196-a/2

yaşın-	Gizlenmek -dı, 184-a/5, 188-b/1, 217-a/1 -ğan, 12-a/2
yaşır-	Yaşarmak -dı, 124-a/6
yaşlıg	Yaşlı “göz” 69-a/4, 91-b/6, 94-b/5, 94-b/6, 97-b/3, 130-b/3, 140-a/5, 152-a/3, 165-b/7, 174-b/1, 188-a/1
yaşna-	Parlamak -ğan, 13-a/3
yaşru	Gizli 72-b/3, 223-b/7
yaşun-	Gizlenmek -dı, 12-a/1
yaşur-	Gizlemek -dı, 12-a/6
yat-	Yatmak -tı, 179-b/3, 219-b/6, 224-b/4
yatgılış-	Toplanmak -tılar, 200-b/3
yatgu	Yatacak “yer” 13-a/2, 152-b/6
yatgucu	Gececiler +lar, 57-a/2
yatgur-	Yatırmak, uyuturmak -dı, 146-b/5, 223-b/5
yatış-	Beriyle yatmak, beraber yatmak -tı, 179-b/3
yatmak	Yatmak +ka, 50-b/4

yatur-	Yatırmak, uyuturmak -dı, 176-a/1
yamaşığ	Yumuşak, yutması kolay 218-a/3
yavukluk,	Yakınlık 197-b/4
yavuz	Kötü 4-b/1, 4-b/2, 11-a/6, 41-a/1, 62-b/4, 71-a/3, 76-b/5, 76-b/6, 98-a/6, 98-a/7, 109-a/3, 109-a/4, 129-b/4, 130-a/7, 135-b/1, 175-a/3, 206-b/5, 209-b/5, 213- a/5, 220-a/1 +dın, 30-a/3 +rak, 109-a/5
yavuzluk	Kötülük 127-a/5, 130-b/5, 155-b/1, 181-a/6 +dın, 47-a/7, 79-a/2, 151-a/3, 156-a/5, 203-b/6, 206-a/1 +nı, 70-a/3
yavu-	Yaklaşmk -dı, 50-b/4, 89-b/7, 92-b/7, 161-a/1, 168-a/1
yavuk	Yakın +dın, 141-a/1
yavukluk	Yakınlık 177-a/5, 187-b/1, 205-a/6
yavur-	Yaklaşmak, değmek -dı, 102-a/4, 144-a/7, 180-a/2 -mı, 144-a/7, 144-b/1
yavuş-	Birbirine yaklaşmak -tılar, 209-a/1, 213-a/5
yavut-	Yaklaştırmak -tı, 147-b/2, 161-a/1, 162-b/3, 176-a/6, 183-a/7
yavuzla-	Ayıplamak -dı, 15-b/6, 163-b/2

yavuzluk	Kötülük 127-a/5, 130-b/5, 155-b/1, 181-a/6 +dın, 47-a/7, 79-a/2, 151-a/3, 156-a/5, 203-b/6, 206-a/1 +nı, 70-a/3 +nın, 79-a/7
yay	Yaz 190-b/3, 206-b/7 +ı, 41-a/2, 145-b/6
yayağ	Yaya 104-a/1, 149-b/1, 202-a/7
yay-	Yaymak -dı, 10-a/6, 60-a/4, 61-b/1, 76-a/4, 85-a/3, 119-b/7, 121-b/7, 165-b/3
yayıl-	Yayılmak -dı, 185-b/4, 194-b/7, 219-a/1
yaz- (I.)	Sagysızlık yapmak, yanılmak -dı, 143-a/4
yaz- (II.)	İtaatsizlik etmek, söz dinlememek) -dı, 11-a/7, 14-a/2, 44-b/2 +ğan, 11-b/1, 14-a/2, 44-b/3
yazğur-	Müsadere etmek -dı, 178-a/7
yazı	Çöl, boş yer +ka, 144-a/3
yazıl-	Yazılmak -mış, 71-a/3
yazlık	Yazlık, yaz mevsimli 185-a/4
yazuk	Yazık

46-b/1, 55-a/1, 77-a/4, 90-b/4, 94-a/2, 104-b/7,
105-a/1, 140-a/5, 143-a/4, 150-a/5, 152-b/1, 152-
b/7, 167-a/1, 184-a/1, 218-a/6
+dın, 77-a/1, 129-a/5, 202-b/5, 202-b/7
+ğa, 12-b/6 / +ka, 169-a/5, 210-a/4
+1, 177-a/3, 177-b/7, 186-b/7
+ın, 159-b/6
+ındın, 185-b/1, 214-b/7
+larını, 165-b/3
+nı, 9-a/6, 33-b/4, 76-b/3, 157-b/1, 184-a/7, 187-
a/2, 187-b/4, 219-a/4

yazuqluğ

Yazıklık
165-a/2

yè-

Yemek,
-di, 23-b/4, 65-b/3, 94-b/6, 103-a/1, 105-b/3, 106-
a/6, 106-b/1, 158-b/6, 187-a/2, 189-a/6, 191-a/6,
199-a/6, 202-b/6, 203-b/3, 207-b/1

yebe

Nemli, yumuşak
130-a/1

yédür-

Yedirmek
-di, 74-a/4, 86-a/4

yédürmek

Yedirme işi
216-a/5

yègü

Yiyecek
103-a/1

yègüci

Yiyici
125-b/1

yèl

Rüzgâr
15-b/5, 17-b/5, 17-b/7, 25-b/1, 45-a/1, 53-b/5, 59-
b/7, 70-a/6, 86-b/6, 88-a/6, 105-b/6, 112-a/7, 140-
a/1, 152-a/7, 153-b/1, 216b7/
+ni, 72-b/7

yèl id-

Osurmak
86-b/6 ~ y. iy-: 15.-b/1

yelindür-	Yellendirmek -di, 141-a/2
yeling	Yelli 191-b/5
yelingle-	Alevlenmek, yellemek -dı, 27-b/2, 32-b/4, 33-a/7
yelinglemiş	Alevlenmesi, yellenmesi +1, 33-b/1
yelingle-	Yellenmek -di, 49-a/1, 88-b/1, 191-b/5, 197-b/6, 199-a/6, 207-b/7, 218-b/6 -di, 184-a/4, 203-a/5, 204-b/7, 205-a/2
yelpin-	Serinlenmek -di, 205-b/6
yelpise	Yelpaze 173-a/5, 205-b/6
yêlpür-	Serinlemek -di, 173-a/4
yemek	Yemek 65-b/3
yem	Yem 74-a/4
yemîn kıl-	Yemin etmek 151-a/3
yèmlen-	Beslenmek -di, 191-a/6
yeng-	Yenmek, galip gelmek -di, 152-a/6
yengi	Yeni 28-a/4, 51-b/5, 51-b/6, 130-b/1, 132-II--a/3, 132-II-b/7, 139-b/1, 141-a/7, 146-a/5, 152-a/2, 153-b/2,

	170-b/7, 172-a/3, 194-a/7, 204-a/2, 216-b/5, 216-b/6, 217-b/1
yengle	Yeniden 66-a/4, 186-a/7
yenglür	Yegane 143-a/1
yepür-	Ses çıkartmak, üflemek -di, 71-b/7
yengiş-	Birbirini yenmek -ti, 177-a/5
yet-	Yetmek, ulaşmak -ti, 30-b/2, 102-b/5, 111-a/2, 148-b/3, 151-b/3, 157-a/2, 186-b/3, 210-b/1, 219-a/2 -tim, 148-b/6
yetik	Yeterli, becerili 132-II--b/2, 132-II--b/3, 140-a/7, 151-b/3, 167-b/5, 171-a/1, 202-a/1, 202-a/4
yetim	Yetim 112-a/2 +ge, 67-a/4 +ni, 73-b/6
yetinç	Yedinci 124-b/5
yetiş-	Yetişmek -ti, 148-b/6
yetkü	Yeter, miktarca yeterli 49-a/6
yetküce	Kafi olan, yeterli 201-a/3
yetmek	Yetme işi 157-a/2 +ği, 98-a/6

yetmişinçe	Yeterince, oluğu kadar 49-b/1, 88-b/6
yetrü	İyice 132-II--a/7
yètür-(I.)	Yedirmek -di, 6-b/5, 103-b/2, 153-a/6 +gen, 103-b/2, 103-b/3
yetür-(II.)	Yetirmek, ulaştırmak -di, 84-a/1, 148-b/4
yıdığ	Koku 130-b/5, 167-b/7, 199-a/3, 199-b/1, 201-b/5, 203-b/2, 206-b/3 +1, 62-b/7
yıdla-	Koklamak -dı, 18-a/7, 75-b/4, 189-b/4
yıdlağı	Koklamalık 75-b/5
yıdlan-	Kokmak -dı, 37-b/7, 88-b/1, 93-b/6, 96-b/1, 97-a/1, 105-a/6, 121-b/1, 151-b/4, 151-b/6, 156-a/2, 203-b/2, 206-a/4 -ğan, 88-b/2, 93-b/7, 97-a/1
yıdlat-	Koklatmak -tı, 153-b/3
yıdlığ	Kokulu 96-b/1, 165-a/3, 167-b/2, 167-b/7
yığaç	Ağaç 6-a/2, 7-a/1, 10-a/1, 10-a/2, 13-a/5, 17-b/7, 21-b/3, 21-b/5, 48-a/2, 51-b/4, 58-b/5, 58-b/7, 85-a/5, 85-a/6, 105-b/6, 112-a/4, 128-a/4, 143-b/3, 144-a/1, 154-a/5, 154-b/7, 173-b/3, 193-b/2, 194-a/3, 199-b/2, 202-b/7, 205-b/6, 217-a/7 +1, 63-b/5, 154-a/5

	+ının, 24-b/3 +larını, 164-a/1 +nı, 58-b/3, 68-b/5 +dın, 46-b/1, 186-b/6 +ka, 204-b/1 +nı, 4-a/7, 10-a/4, 14-b/1, 15-a/4, 33-b/6, 55-a/5, 61-a/6, 162-b/2
yığ-	Engel olmak, yığmak -ar, 42-b/7, 43-a/1 -dı, 17-b/3, 22-a/7, 24-b/7, 34-b/5, 42-b/7, 44-a/2, 45-a/7, 49-a/3, 56-a/2, 56-a/3, 56-b/3, 58-a/3, 58-b/4, 71-a/5, 74-a/1, 81-b/4, 126-a/6, 129-a/1, 143-b/4, 166-b/6, 174-a/2, 175-a/7, 178-b/5, 183-b/7, 185-a/4, 185-a/5, 185-a/6, 186-b/6, 207-b/2, 215-a/6, 220-b/6, 221-b/6 -madı, 123-b/7
yığla-	Ağlamak -dı, 3-b/5, 5-b/5, 16-b/4, 43-a/4, 58-a/3, 74-a/2, 176-a/3, 184-a/4, 214-b/6 -dılar, 5-b/6
yığlamak	Ağlama işi 3-b/5
yıgıl-(I.)	Zorla almak +dı, 220-a/6,
yıgıl-(II.)	Vazgeçmek, çekinmek -dı, 17-b/4, 146-b/7, 197-a/3, 215-a/5 -ğan, 196-b/2
yıgılış	Zahmet 188-a/6
yıglaş-	Ağlaşmak, beraber ağlamak -tı, 183-a/6
yıglat-	Ağlatmak -tı, 176-a/3
yıgılın-	Vazgeçmek, çekinmek

	-dı, 144-b/2, 149-a/1, 150-a/5, 165-b/1, 186-b/4, 193-b/6, 194-a/3, 196-b/1, 205-a/6, 209-a/6
yıǵılış-	Beraber vazgeçmek, uzak durmak -tılar, 213-a/5
yıǵılı kel-	Saldırarak gelmek, hücumla kalkmak +diler, 148-b/1
yıǵrıl-	Buruşmak 125-b/7, 195-b/4, 200-a/6
yık-	Yıkma -dı, 7-b/5 -tı, 25-b/4, 169-b/7
yıkıl-	Yıkılmak -dı, 112-b/2, 194-b/4, 195-a/7, 203-b/3 -ğan, 112-b/3
yıkılmağ	Yıkılma işi, yıkılış, +ğa, 213-a/2
yıkış-	Yıkmağa yardımşalmak -tı, 188-b/1
yıkıt-	Ufalma -tı, 121-b/7, 147-b/1, 162-a/7
yıklı	Davar, hayvan +sını, 23-a/7
yıl	Yıl, sene 82-a/4, 169-a/6 +ğa, 181-a/3, 182-b/1 +lar, 203-a/1
yılan	Yılan 28-a/2, 123-a/7, 195-a/6, 221-b/3
yıldır-	Düşmek -dı, 29-b/1, 30-a/1, 34-a/4, 34-a/5, 49-a/1, 63-b/2, 63-b/3, 78-a/2, 126-a/6, 154-b/1, 187-a/4, 201-b/3, 224-a/4

	-ğan, 49-a/2
yıldırım	Yıldırım 17-a/6, 29-b/1, 34-a/5, 49-b/6, 63-b/1, 154-b/1, 201-b/4, 224-a/4 +ğa, 41-b/7
yıldırımla-	Şimşek çakmak -dı, 148-a/1
yıldırımlıg	Yıldırımlı, 63-b/2
yıldrat-	Parlatmak -tı, 221-a/5
yılduz	Yıldız, 49-a/2, 63-b/6, 117-b/1 +lar, 12-a/2, 13-a/3, 98-b/6
yılduzma	Yıldız şeklinde süs 171-a/5
yılğan	Yılan, 188-a/1, 191-a/7, 197-b/6
yılkı	Sürü, 23-b/1 +ğa, 18-a/2 +lar, 90-b/1, 191-b/6 +larnı, 78-b/2, 157-b/2
yıllık	Yıllık, 157-a/4
yımşak	Yumuşak 130-b/2
yıpar	Misk 38-a/1, 88-b/2, 97-a/1, 121-b/1, 163-b/4 +ğa, 168-b/3
yırağ	Uzak (Bkz. Yırağ) 215-b/1 +ı, 214-a/6
yırağlıg	Uzaklık

151-b/3

yırac

Uzak

3-a/4, 22-a/5, 64-a/4, 64-a/5, 64-b/5, 82-b/6, 87-a/6, 88-a/1, 125-a/5, 128-a/7, 131-a/6, 140-b/3, 142-a/4, 142-b/4, 155-a/1, 159-b/5, 163-b/6, 177-b/4, 185-a/1, 190-b/7, 205-a/7, 207-a/6, 212-b/3, 213-a/2, 214-a/3, 221-a/7
+dın, 117-b/7

yırat-

Uzaklaştırmak

-tı, 142-a/4

yırıl-

Yırlmak

-dı, 194-b/4

yırt- (I.)

Yırtmak

-tı, 12-b/6, 19-a/4, 21-a/2, 73-b/4, 167-b/6, 168-a/7, 185-b/7

yırt- (II)

Parçalamak

-tı, 11-b/3

yırtıl-

Yırtılmak

-dı, 194-a/5, 194-a/7, 202-a/2
-mış, 12-b/7

yırtuğ

Yırtık

19-a/4

yıyar

Koku

206-a/4

yigit (I.)

Yiğit, cesur

26-b/5, 26-b/6, 130-b/2, 130-b/3, 185-a/5

yigit (II.)

Katran, zift

175-a/2,

yigitlik

Cesaret, yiğitlik

207-a/5

+ning, 188-a/1

yigne	İğne (Bkz. yingē) +ke, 65-a/7
yigrenci	İğrenc 132-I--b/5, 132-I--b/6
yigren-	İğrenmek -di, 108-a/2, 114-a/4, 192-b/4, 200-a/6 -gen, 14-a/3
yigrendür-	İğrendirmek -di, 166-a/6, 170-b/1
yigrenmek	İğrenme 132-I--b/6
yil	ülke, il 153-b/1 +lerde, 162-b/5
yilik	İlik +in, 204-a/1
ying	Sümük +i 31-b/7
yinçke	İnce 30-a/5, 30-a/6, 57-b/1, 60-b/5, 60-b/7, 61-a/1, 108-b/1, 108-b/4, 113-b/4, 113-b/5, 116-b/5, 116-b/6, 133-a/7, 153-a/2, 164-b/1, 165-a/1, 185-a/7, 217-a/5, 218-b/7
yinçkelik	İncelik 168-a/1, 179-a/1
yinçü	İnce 25-b/2, 112-a/3 +ler, 65-a/1 +lerni, 65-a/1 +ni, 169-a/2, 169-b/7
yinçük	İnce 63-a/7

	+ini, 191-a/1
yinge	İgne 34-a/3, 121-a/7 +ke, 117-a/3
yingren-	İgrenmek -di, 90-b/6, 105-a/1, 199-b/2,
yip	İp 152-b/5, 184-a/6, 193-a/3, 194-b/2, 194-b/3, 223-a/1, 224-b/3 +ni, 16-a/4, 22-b/5, 48-b/2, 65-a/6, 150-a/4, 152-a/6, 152-b/4, 158-a/2
yiplük	İplik 65-a/7, 121-a/7 +ke, 193-b/7
yir	Yer 11-b/6, 25-b/2, 27-b/6, 29-a/1, 33-a/4, 35-a/3, 39-b/1, 46-a/1, 47-b/1, 47-b/5, 57-a/7, 61-b/3, 64-b/4, 64-b/5, 72-b/1, 77-a/3, 79-b/5, 80-a/1, 80-b/2, 83-b/2, 84-a/7, 90-b/6, 91-b/5, 91-b/6, 91-b/7, 92-a/1, 100-b/6, 100-b/7, 101-a/1, 101-b/5, 102-a/1, 102-a/5, 111-a/2, 111-b/7, 120-b/3, 120-b/4, 125-a/2, 128-a/5, 137-b/7, 138-a/1, 139-b/6, 140-a/5, 140-b/6, 142-a/6, 145-a/2, 146-b/6, 149-a/4, 150-a/1, 152-b/6, 156-a/3, 156-b/1, 157-b/3, 161-b/3, 168-a/1, 194-b/6, 207-b/2, 218-a/4, 222-a/3, 224-a/7 +de, 2-b/6, 28-b/7, 37-b/4, 41-b/7, 47-b/5, 50-a/1, 69-b/5, 84-b/1, 84-b/3, 96-a/1, 117-b/3, 142-a/6, 142-b/4, 151-b/6, 155-a/1, 157-b/2, 170-a/6, 175-a/5, 190-b/3, 205-a/7, 206-b/7 +din, 2-b/2, 16-b/3, 39-b/3, 61-b/5, 67-b/1, 79-b/7, 124-b/2, 157-a/6, 178-a/5, 178-b/4, 178-b/5, 195-b/3, 216-a/3 +i, 3-a/1, 33-a/6, 53-b/6, 126-a/3, 150-a/6, 169-b/6 +inde, 11-a/1 +indin, 11-b/7, 146-b/6, 167-a/7, 188-b/6, 193-a/5 +inge, 30-b/3 +inke, 13-a/2 +lerindin, 89-a/2 +in, 161-b/3

+ke, 2-b/2, 3-b/7, 10-b/7, 17-a/4, 35-a/3, 39-b/3, 47-b/1, 67-b/1, 75-a/2, 78-a/5, 91-a/3, 111-a/2, 124-b/3, 128-a/4, 153-a/1, 163-b/7, 174-a/3, 178-a/5, 178-b/4, 178-b/5, 203-b/4
+ni, 15-a/5, 50-b/3, 51-b/4, 51-b/6, 61-a/5, 63-b/4, 63-b/5, 70-b/4, 71-a/2, 74-b/1, 80-a/3, 85-a/3, 110-b/2, 121-a/4, 146-b/6, 155-a/3, 156-a/6, 161-b/6, 172-b/6

yitig

Keskin

28-a/5, 55-a/5, 72-a/2, 140-b/3, 162-a/7, 224-b/1

yitiglik

Keskinlik

55-a/6

yitit- (I.)

Bilemek

-tı, 152-a/2

yitit-(II.)

Süslenmek, güzel / yakışıklı görünmek

-ti, 33-b/5

yit-

Bilemek

-ti, 113-b/7

yitük

Kayıp, yitik

153-a/6

+ni, 54-b/3, 143-a/6

yoğnal-

Yoğunlaşmak

-dı, 215-a/5

yoğun

Yoğun

68-b/1, 92-b/6, 92-b/7, 98-a/1, 98-a/2, 108-b/4, 108-b/5, 132-II--a/2, 134-b/7, 135-a/1, 224-a/5

yoğur-

Yoğurmak

-dı, 8-a/2, 8-a/3, 20-b/7, 26-a/7, 58-a/2

yok

Yok

21-b/5, 27-a/4, 37-a/5, 41-b/2, 82-b/4, 150-b/3, 168-b/1

yoğal-

Yok olmak

-dı, 21-a/2, 26-b/5, 34-b/7, 37-b/6, 39-a/1, 42-a/5,
47-a/4, 79-a/3, 95-a/2, 96-b/6, 98-a/2, 101-a/5,
116-a/7, 126-b/4
-ğan, 79-a/3, 79-a/4, 101-a/5, 116-a/7
-madın, 159-a/1

yokalmak

Yok olma durumu

47-a/4, 164-b/3
+dın, 214-a/6
+ka, 150-b/7, 154-b/4

yokat-

Helak etmek, yok etmek

-ğan, 147-a/5
-tı, 43-a/2, 47-a/3, 55-b/6, 82-b/6, 85-a/6, 118-b/7,
126-b/1, 147-a/5, 149-a/2, 154-b/6, 154-b/7, 156-
a/5, 158-a/1, 159-a/3, 161-a/1, 164-a/5, 164-a/6,
164-b/1, 164-b/2, 170-b/3, 172-a/4, 173-a/5, 215-
b/7, 221-a/7, 222-a/5

yokatmak

Yok etme işi

4-a/6, 164-a/6

yol

Yol

12-a/7, 33-b/6, 34-a/1, 53-a/7, 53-b/2, 53-b/3, 75-
a/1, 80-a/6, 119-a/3, 125-a/4, 139-b/2, 146-b/5,
168-a/3, 179-a/5, 193-a/2, 207-b/2, 219-b/3
+dın, 22-a/4, 51-a/4, 79-a/5, 153-a/6, 158-a/4, 220-

a/4

+ğa, 43-a/7, 65-a/6
+ındı, 191-a/4
+ınga, 145-a/6, 176-a/5
+nı, 48-a/6, 141-b/6, 157-a/1, 176-a/5
+unı, 53-b/2

yol-

Yolmak

-dı, 18-b/2, 70-a/7, 183-a/3

yoldaş

Yoldaş

177-a/2

yolsuz yüri-

Yolu şaşırmak

-di, 17-b/5

yolu-

Tıraş etmek / olmak

	-dı, 19-a/3
yolun-	Kesilmek / tıraş olmak -dı, 186-b/1
yon-	Yonmak -ar, 4-a/7 -dı, 4-a/7, 43-b/3, 85-a/5
yonmak	Yonma işi 4-b/1
yor-	Yormak -dı, 57-b/3
yorga	Yorga, yürüyen 78-b/1, 78-b/2, 220-b/5
yoy-	Silmek -dı, 74-a/7, 85-a/7
yoyul-	Silinmek -dı, 193-b/4, 195-b/1
yönder-	Yönelmek -di, 73-a/6
yönendür-	Yöneltmek -di, 172-b/4
yön	Yön +üne, 191-a/6
yöng	Yön 80-b/3 +lük, 217-a/3
yöre	Yöre +si, 140-a/3 +sinde, 83-a/3
yörge	Gür 27-a/4

yörgek	Örtü 16-a/1
yörgen-	Örtünmek -di, 192-b/6
yörgeş-	Birbirine girmek -ti, 189-a/7, 208-b/4
yu-	Yumak -dı, 22-b/4, 53-b/4
yubıla-	Alay etmek- -dı, 59-b/2, 91-a/6, 97-a/2, 197-a/4, 203-b/3, 213-b/4, 214-b/5
yufka	Gevşek, ince 30-a/2, 30-a/6, 132-II--b/4, 171-a/7, 222-a/4
yufkala-	Gevşemek -dı, 115-a/4
yufkal-	Gevşelemek -dı, 116-a/5 -ğan, 115-a/4, 116-a/6
yuğucı	Yuyacak, bez 58-a/4
yuğaru	Yukarı 142-b/5
yul-	Kurtarmak, çözmek -dı, 43-a/7, 74-b/4, 74-b/5
yulduz	Yıldır 47-b/7, 49-a/1, 76-b/7, 117-b/1, 193-b/3
yuluğ	Fidye 53-b/2
yuluş-	Birbirini kurtarmak -tılar, 212-b/6

yum-	Yummak, kapamak -dı, 14-b/5, 145-b/4, 159-b/6, 166-b/1
yumal-	Yumalmak, kapanmak -dı, 114-a/2 -ğan, 114-a/2
yumur	Yumru 142-a/1 +ı, 98-a/4 +u, 98-a/4
yumrukla-	Yumruklamak -dı, 25-b/1, 34-a/3
yumşak	Yumuşak 25-b/1, 42-b/4, 47-b/4, 93-b/1, 98-b/3, 130-b/2, 134-b/4, 134-b/5, 136-a/4, 136-b/2, 137-a/5, 158- b/4, 164-a/4, 171-b/7, 196-b/5, 217-b/5, 219-a/7, 219-b/2
yumşakla-	Yumuşak olmak -dı, 151-a/7
yumşaklık,	Yumuşaklık 181-a/2, 198-a/1
yumşat-	Yumuşatmak -tı, 175-a/6
yumurlan-	Yumurlanmak -dı, 198-b/6
yumurtalamak	Yumurta yapmak, 223-a/1
yumurtğa	Yumurta 168-a/6 +(k)anı, 19-b/5
yumurtğala-	Yumurta yapmak, yumurtalamak -dı, 40-a/6 -ğan, 40-a/7

yun-	Yıkanmak -dı, 10-a/3, 204-b/6 +du, 22-b/5
yundur-	Yıkandırmak -dı, 16-b/7, 70-b/1, 74-b/7, 85-b/5, 171-a/5, 171-b/7, 216-b/5
yunduruş-	Birbirini yıkamak -tılar, 211-a/5, 211-b/1
yunuğ	Abdest 171-b/2
yurt	Memleket 189-a/6
yut-	Yutmak -tı, 13-a/5, 15-b/1, 25-a/5, 95-b/3, 100-a/2, 186-a/6, 86-a/7, 200-b/3
yutıl-	Yutulmak -dı, 201-b/4
yutur-	Yutturmak -di, 166-b/6
yuvalan-	Yuvarlanmak -dı, 223-b/7
yuvalandur-	Yuvarlandırmak -dı, 220-b/4, 222-a/7, 222-b/5
yuy-	Yıkamak -dı, 12-a/6
yügen	Gem 120-b/7, 151-a/2, 168-a/5, 171-a/5 +ni, 65-b/1, 82-a/1
yügrük	Hızlı koşab 10-b/5

yüğü-	Koşmak -di, 10-b/4, 21-b/7, 23-a/4, 33-a/3, 34-b/3, 43-a/5, 61-b/4, 85-a/1, 85-b/6, 143-b/4, 148-b/3, 193-a/3
yüğürmek	Koşma işi 27-a/2, 143-b/5 +din, 120-a/7 +ke, 155-b/4
yüğürtme	Koşmak +din, 40-a/3
yüğürt-	Koşturmak -ti, 154-b/4, 154-b/6, 214-b/3
yük	Yük 21-b/4, 35-a/2, 76-b/7, 134-a/1, 145-b/6, 145-b/7, 149-a/4, 154-a/4, 202-a/6 +i, 21-b/5, 145-b/7 +ke, 30-b/4, 30-b/5, 80-b/3 +ni, 35-a/2, 76-b/7, 217-b/1
yükle-	Yüklemek -di, 154-a/4
yüklen-	Yüklenmek -di, 154-a/5, 208-a/4
yüklüg	Yüklü 7-a/4, 21-b/3, 94-b/7, 103-b/5, 103-b/6, 142-a/1, 149-a/7, 154-a/5, 158-b/1, 158-b/2
yüksek	Yüksek 65-a/7, 89-b/3, 89-b/4, 110-a/4, 110-a/5, 115-b/7, 121-b/3, 147-b/5, 164-a/3, 174-b/6, 186-b/2, 192- a/5, 224c/6 +din, 62-a/2
yüli-	Tıraş etmek -diler, 167-b/6
yülü-	Tıraş etmek / olmak -di, 216-b/6 -miş, 174-a/3

yüng	Pamuk, Tüy, 224-b/6 +ni, 60-a/6
yüngle-	Tüylenmek, türk koymak -di, 40-a/3
yüngül kıl-	Hafifletmek, rahatlatmak -dı, 140-b/1, 171-a/6
yüngüllen-	Hafiflenmek -di, 92-b/2, 109-b/1
yüngül	Hafif 29-b/7, 40-a/3, 92-b/3, 107-b/2, 107-b/3, 132-II-- b/3 +lüg, 140-b/2
yürek	Yürek 19-a/5
yüreksiz	Korkak 104-a/,7 135-b/4
yüri-	Yürümek -di, 2-b/6, 17-a/7, 17-b/1, 17-b/5, 21-b/1, 26-b/5, 37-b/4, 39-a/6, 39-a/7, 39-b/3, 40-a/1, 41-b/3, 43- b/3, 43-b/7, 44-a/7, 48-a/6, 50-a/1, 56-b/1, 62-b/6, 66-a/5, 73-a/4, 80-a/6, 81-a/3, 84-a/2, 88-a/7, 95- a/1, 124-a/7, 127-b/2, 128-b/4, 141-b/3, 144-a/1, 144-a/2, 159-b/1, 162-b/2, 165-b/4, 165-b/7, 170- b/7, 172-b/7, 176-a/1, 177-a/1, 182-b/4, 184-a/7, 188-a/2, 188-a/6, 189-a/5, 189-b/1, 189-b/5, 190- b/5, 191-a/6, 195-a/6, 199-b/4, 200-b/3, 207-b/4, 208-b/7, 223-b/3, 224-a/1 +gen, 37-b/4, 88b7/, 141-b/3
yürimek	Yürümek 21-b/4, 29-b/5, 39-a/7, 84-a/2, 141-b/3, 147-a/2, 147-b/5, 161-b/7, 167-b/2, 177-a/4, 193-a/4, 193- b/5, 198-a/4, 207-b/5, 220-a/5, 221-a/1 +de, 220-a/5 +din, 11-b/7, 115-a/4, 116-a/6, 161-b/7

yürüt-	Yürütmek -ti, 17-a/1, 159-b/5
yürüğü	Yürecek, yürünecek 39-b/1
yürümek	Yürümek 70-b/2 +din, 116-a/5
yürüş-	Beraber yürümek -ti, 182-b/3, 183-a/3, 183-a/4 -tiler, 212-a/7, 212-b/7, 213-a/1
yürüt-	Yürütmek -ti, 159-a/7, 175-b/7
yüz	Yüz 4-a/6, 4-a/7, 17-b/2, 17-b/3, 59-a/2, 74-a/5, 107-a/6, 140-b/1, 143-b/7, 144-a/2, 145-b/4, 148-a/5, 177-b/3, 203-a/2, 208-b/2, 214-b/2 +e, 81-a/4, 177-b/3 +i, 4-a/6, 12-b/1, 58-b/6, 68-a/5, 101-b/6, 108-a/3, 136-b/1, 151-b/7, 163-a/4, 199-b/6, 201-b/7, 204-b/4, 217-b/3, 221-a/6, 224c/7 +in, 21-a/, 48-a/4, 70-a/5, 74-b/5, 119-a/5, 126-a/4, 149-b/7, 151-b/7, 163-b/3 +inde, 11-a/5, 11-a/6, 142-a/6 +ine, 42-a/2 +inge, 21-a/7, 25-a/7, 74-b/2, 165-a/4, 177-a/1 +ini, 8-b/2, 13-b/1, 149-a/7, 165-b/6, 174-b/2, 176-b/4 +ni, 18-b/2, 110-a/5 +ün, 193-a/5, 194-b/6
yüzbağı	peçe 203-b/2
yüzlen-	Saygı kazanmak, teveccüh kazanmak -di, 205-b/2
yüzlük (I)	Yüzü olmak, yüzlü

55-b/2, 58-b/7, 59-a/2, 68-a/5, 108-a/4, 120-b/7,
133-b/2, 133-b/3, 134-b/2, 134-b/3, 136-b/2, 136-
b/3, 136-b/4, 203-a/2, 224-a/1

yüzlük (II) Hayvanın başını örtmek için kullanılan tel peçesi
221-a/2

yüzük Yüzük
203-a/3

Z

za‘ferān Safran
198-b/1, 223-a/6
+ğa, 124-b/1 / +ka, 223-a/5

zāhid Zahit
198-b/5

zāhidlik Zahitlik
197-a/7

zahmet kıl- Zahmet etmek
-dı, 127-a/5,
-ıştı, 180-b/6,
-dılar, 188-a/6,
-ıştılar, 211-a/

zārılığ Ağlayıp yalvarmak
200-b/6 / zārılık, 141-a/4, 187-b/3

zāryadı Allah’a şikayet atme
192-a/3

zeḥîr İnleyerek nefes alma
137-b/5, 137-b/6

zekāt Zekat
176-a/4 , 208-a/2

zengārliḡ Paslı
90-b/7, 91-a/1

zelzele	Deprem 63-a/3
zenç tegür-	Belaya sokmak 113-b/6
zengārīg	Demir pası 90-b/7, 91-a/1
zeyd	Zeyd “insan adı” 87-b/3
zındık	Zındık 224-a/2
zîrek	Akıllı, anlayışlı 24-a/3, 106-a/5, 126-b/2, 132-II--b/7, 133-a/1, 134-b/6, 134-b/7, 137-a/6
zîreklik	Akıllık 24-a/2 / zîreklig 182-b/4
zinā	Zina 44-b/7, 46-b/3, 122-b/6, 130-b/5, 177-b/1
zinhār	Vaat, söz, +ına, 8-a/1
zindan	Zindan +қа, 69-a/2
ziyān kıl-	Zarar vermek -dı, 96-b/6, 181-a/7 -gan, 96-b/7
ziyān	Zerar, ziyan 39-b/2, 45-b/1, 51-a/5, 71-b/7, 72-a/1, 96-b/6, 96-b/7, 152-b/2, 181-a/7 +ı, 51-a/6
ziyāret	Ziyater 79-b/1, 185-b/2, 210-a/1, 212-a/1, 218-b/5

	+tni, 151-b/7
zumın	Mızrak, ok 64-a/3
zunnār	Papazların bağladıkları kuşak 199-a/6
zurkār	Zaman zulmü 221-b/4
zükāmlġ	Nezleli 138-a/3, 138-a/4

Z

za‘f	Zayıflık, güçsüzlük 57-b/7
za‘îf	Zayıf 18-b/4, 26-b/1, 26-b/2, 34-a/6, 47-b/2, 47-b/3, 99-a/1, 99-a/4, 132-II--b/5, 147-b/5, 167-b/2, 215-b/3
zafer	Zafer, kazanç 52-b/1, 80-a/1, 97-a/7, 144-a/5, 165-a/1
zahār kı-	Destek almak 178-b/1, 209-b/2
zāhir	Açık, belli olan 145-a/1
zālim	Zalım 207-b/1
zarṭ kı-	Osurmak 18-b/7
zarūret	Zaruret, zorunluluk 189-a/3

ẓāyi‘	Kaybolan, ziyan 40-b/6, 158-a/5
ẓi‘f	Çift 210-b/5
ẓihār	Açıklık 199-a/7
ẓulm	Zulum 15-b/7, 152-b/7, 184-b/5, 190-b/5, 211-a/2
???	65-a/2, 99-a/6, 99-a/7, 118-b/6

KAYNAKLAR

- Abd-Allah al-Ifrandji *Cahiers d'étude d'un Français qui séjournait à Constantinople en (1656-1657 de J. -C.)* / www.bnf.fr
- Abondolo, D. (1998). *The Uralic Languages*, London & New York : Routledge
- Abu-Rabia, S. (2001). The role of vowels in reading Semitic scripts: Data from Arabic and Hebrew, *Reading and Writing: An Interdisciplinary Journal*, 2001, 14 (1-2), Israel.
- Adolphe, B. (1868). *Dictionnaire Persan-Français*, Fransa: L. Voss
- Aha Abdul Maksud
Abd. H. Ab. Ubayda (2004). *El Hadaratul İslamiyye - Dirasetun Fi Tarihul Ulumil İslamiyye*. (Cilt. I.). Beyrut: Darul Kutubil İlmiyye,
- Akalın, M. (1988). *Tarihi Türk Şiveleri*, Ankara: TKAE Yay.
- Akar, A. (2005). *Türk Dili Tarihi*. İstanbul: Ötüken Yay. 2005
- Al-Dulaimi, Walid. A.M (2018). *Eser el-Futuhât el İslamiye Li-l Maşrik el-İslam fî Naşr al-Lugat-ül Arabiyye vez-Dihariüha*, Bagdad: Bag. Üniversitesi, Edebiyat Fak, no.63
- Al-Maqqari (1855). *Nefhü't-Tıb Min Gusni'l-Endelüs Er-Ratib*. (Edit. R.P.Anne Dozy), Leiden: E.J. Brill,

- Argunşah, M. (2013). “Kitâbü’l-Ef’âl Kıpçakça Bir Sözlük Müdür?”, *Bengü Bitig. Ahmet Bican Ercilasun Armağanı*, Ankara: Ed.Bülent Gül, Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü, 2013b, s. 101-107
- Arıkoğlu, E. (2005). *Örnekli Hakasça-Türkçe sözlük*, Ankara: Akçağ Yay.
- Ata, A. (2016). *Harezmi-Altın Ordu Türkçesi*. A.Ü. Yay., 2. Baskı
- Aytekin, M.A. (2020). İmam Ebû Hanîfe’nin İbadetler Konusunda Yalnız Kaldığı Bazı Görüşleri ve Bunların Tahlili, *Usul İslam Araştırmaları Dergisi*, no. 34: 55-86, İstanbul: Sabahattin Zaim Üniversitesi
- Bazin, L. (1968). *Introduction À L’étude Pratique De La Langue Turque*, Paris: Librairie d’Amérique et d’Orient, A. Maisonneuve
- Beşkardeş, V. Uslu, Y.B (2014). Geyik İle İlgili Bazı Türkçe Terimler Üzerine Düşünceler, *Eurasscience Journals / Avrasya Terim Dergisi*, 2014, 2 (1): 17 – 24
- Bican Ercilâsun, A (1984). *Kutadgu Bilig Grameri Fiil*. Ankara: Gazi Üniversitesi Yayınları
- _____ (2004). *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*. Ankara: Akçağ
- _____ (2019). Arap Harfli Türkçe Tarihi Metinler Nasıl Okunmalı?. *Research Institute, Uluslararası Türkçe Tarihî Metin Araştırmaları Sempozyumu*.

- _____ (2007). *Memlûk Kıpçak Dönemi Eserleri ile İlgili Düşünceler*, Makaleler, Ankara, Akçağ Yayınları, s. 215-221.
- Bn Cafer An-Narşahi, A.M. *Tarih Buhara*, (Ter. E. A. El Bedvi ve N.M. At-tarazi), Dar Maarif Yay., 1965
- Çağatay, S. (1978). “Uygurcada Hendiadyoinler”, , Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Yıllık Çalışmalar Dergisi, sayı: 1, 1940-1941: 97-144 (Türk Lehçeleri Üzerine Denemeler, Ankara: s. 29-66’da tekrar yayımlanmıştır.)
- Çevik, H. (2015). *Kitâbü'l - Ef'âl Grameri: Fiil* (Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi: Erciyes
- Clauson, G. (1961). The Initial Labial Sounds in the Turkish Languages. *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, University of London: Vol. 24, No. 2. pp. 298-306
- _____ (1981). *An Etymological Dictionary of Pre-thirteenth-century Turkish*, Universitas Szegediensis de Attila József Nominata
- de Barenton, H. (1936). L'Origine des Langues, des Religions et des Peuples, *Études Orientales*, n°s 7-9, Paris
- de Courteille, A. Pavet (1870). *Dictionnaire Turk-Oriental*, Fransa: l'imprimerie Imperiale,

- Dybo, A., Mudrak, O.A, & Starostin, S. (2003). *Etymological Dictionary of the Altaic Languages*, Leiden: Brill, 2003
- Eckmann, J. (1966). *Chagatay Manual*, Bloomington: Indiana University
- (2003). *Harezm, Kıpçak ve Çağatay Türkçesi Üzerine Araştırmalar*, (Yay. Haz. Osman Sertkaya), Ankara, TDK Yay.
- El – Faruki, I.R. (2014). *İslam Kültür Atlası*, İstanbul: İnkilab Yay.
- Eminoğlu, E. (2012). *Kitabü'l Efal / Kıpçakça Satır Arası Sözlük*, Ankara: Akçağ Yay.
- Eyuboğlu, İ.Z. (1991). *Türk Dilinin Etimoloji Sözlüğü*, Ankara: Sosyal Yayınlar
- François de Mesgnien, M. (1780). *Lexicon Arabico-Persico-Trucicum*, C.I, II ve III, National Library of Israel
- Françoise, G. (2003). *La Variation Sociale en Français* Gap: Ophrys
- Gülensoy, T. (2010). *Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü Etimolojik Sözlük Denemesi*, c.I, Ankara:TDK. Yayınları

- Gülsel, S. (2007). *Tarih Türk Lehçelerinde Hâl Ekli*, Ankara: Akçağ Yay.
- Hacıeminoğlu, N. (1996). *Karahanlı Türkçesi Grameri*, Ankara: TDK. Yay.
- (1997). *Harezmi Türkçesi ve Grameri*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay.
- (2015). *Türk Dilinde Edatlar*, İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yay.
- Handjéri, A. (1841). *Dictionnaire Français-Arabe-Persan et turc*. Mosco: Impr. Univ. Imp.
- Ibn al-Qūṭiyya (2003). *Kitabü'l-Ef'al*. (Hazırlayan: Ali Baydoun, M.), Beirut: Dar al Kotob al İlmiyah Yay.
- Ibn Manzur (1982). *Lisânü'l-Arab*, Mısır: Al-Maṭba'ah al-Kubrâ al-Amîriyah
- Ismâ'îl al-Ğauharî (1729). *Tercüme-i Sihah il-Cevheri*, C. I -II, (University of Zurich Library tarafından 2023 tarihinde dijital ortama aktarılmıştır)
- Jean-Patrick, G. (2021). « L'hypothèse Grecque » Et Le Débat Sur Les Origines De La Tradition Grammaticale Arabe », *Histoire Épistémologie Langage* 43-1, Paris, SHESL,
- J. Toomer, G. (2023). *Christianus Ravius: An Intellectual Biography*, 1. *the Wanderjahre*. Leiden-Boston: Brill,

- Kara, G (2009). *Dictionnary of Sonom Gara's -Erdeni-yin Sang- A middle Mongol Version of The Tibetan Sa Skya Kegs bshad*, Leiden: Brill
- Kāsım b. Sellâm, A.U. (1996). *El Ğaribul Musannef*, (Hazırlayan: Abd al-Tawwāb, R.), Mısır: El Thaqafya El Diniah
- Khoury, M. (1996). *Dictionnaires Arabes Bilingues: Présentation Historique et Etude Comparative*, Ontario: Ottawa University
- Korkmaz, Z. (2009). *Türkiye Türkçesi Grameri, Şekil Bilgisi*, Ankara: TDK.Yayınları
- (1960). “Türk Dilinde +ça Eki ve Bu Ek ile Yapılan İsim Teşkilleri Üzerine Bir Deneme”, *Ankara Üniversitesi Dil e Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, C.17, Nu:3-4, 1960, s. 275-358.
- Kurd Ali, M. (1950). *El İslam ve-l Hazaretü-l Arabiyye*, 1.cilt, Kahire: HTT Imp.
- Kúnos, I. (1982). *Şeyx Sulejman Efendi's Cagataj-Osmanisches Wörterbuch*, Budapeste: Section Orientale de la Société Ethnographique Hongroise.
- Kuyma, E. (2015). Harezmi Dönemi Türkçesi ve Eserlerine Genel Bir Bakış, *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl 8, Sayı 1, ss. 367-383

- Ligeti, L. ve Kara, G. (2012). Vocabulaires Mongols Des Polyglottes De Yemen, *Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hung.* Volume 65 (2), 137–221
- Mathari, M. (1997). *El İslam ve İran*, (Ter. Hadi el-Yusufi el-Garvi, M.), İran: Sabhar Imp.
- Megnes, K.H. (1987). On The Tungus “Alba”-“non posse, HE МОЧБ” and Other Negative Auxiliary Verbs, *Central Asiatic Journal*, vol.31, no.1/2, pp7-18, California Üniversitesi: O. Harrassowitz.
- Muhammed Hald, M. (2003). *Bilad ma-vera'a n-Nahr fi el-'asr al 'Abbasi*, Mısır, GEBO Yay.
- Muharrem, E. (2009). *Türk Dil Bilgisi*, İstanbul: Bayrak Yay.
- Onur, O. (2023). *Harezm Türkçesinin İdil Boyundaki Tarihi Seyri ve Nasihatü's-Sâlihîn*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi,
- Ölmez, M. (2020). Üç Kuşak Uygurca Bir Söz: yörgey ‘sarmaşık’, *International Journal of Old Uyghur Studies*, 2/1, 2020: 61-88, İstanbul
- Palabayık Nil Ö. (2023). *Silent Teachers*, Londra: Routledge
- Salan, M. (2017). *Kitābü'l-İdrāk Haşiyelerinin Özgün Söz Varlığı Ve Anadolu Türkçesindeki Karşılıklar*, Bartın Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, 2(1), 103-144.

- Salmoné, A. (1889). *An Advanced Learner's Arabic-English Dictionary*, Beirut. Librairie du Liban
- Stanley, L.P. (1877). *The Coins of the Turkumán Houses of Seljoo, Urtu, Zengee, etc. in the British Museum*, Poole (Reginald Stuart)
- Timurtaş, F.K. (2005). *Eski Türkiye Türkçesi “XV. Gramer-Metin-Sözlük”*, Ankara: Akçağ Yay., 3. Baskı.
- Ünlü, S. (2012). *Harezm Altınordu Türkçesi Sözlüğü*, İzmir: Eğitim Yayınevi
- (2012). *Karahanlı Türkçesi Sözlüğü*, İzmir: Eğitim Yayınevi
- Vajda, G. Catalogue des Manuscrits Arabe, Turc et Persan, BNF – Paris-, www.bnf.fr
- Von Gabain, A. *Eski Türkçenin Grameri (çev. Mehmet Akalın)*, Ankara: TDK, 2003
- Yüce, N. (1993). *Mukaddimetü'l-edeb: Hıvârizm Türkçesi ile Tercümelî Şuşter Nüshası*, Ankara: TDK Yay.

TIPKIBASIMDAN ÖRNEKLER

فَقُلْ يَنْعَلُ خَلْفَهُ الْمُتَعَدِّي وَ
وَقَوْلُهُ لَيْلًا خَائِبًا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَعَلَيْكُمْ جَعَلَ جَلًّا

هَذَا الطَّعَامُ وَتَحْنُوتُهُ وَتَحْنُوتُهُ

وَهَيْتُ تَحْنُوتُهُ هَذَا وَهَذَا وَهَذَا الطَّعَامُ

وَهَذَا وَهَذَا وَهَذَا وَهَذَا وَهَذَا وَهَذَا

بِالْقَطْرِ تَحْنُوتُهُ وَتَحْنُوتُهُ وَتَحْنُوتُهُ

وَهَذَا جَعَلَ تَحْنُوتُهُ وَتَحْنُوتُهُ

بِالْقَطْرِ تَحْنُوتُهُ وَتَحْنُوتُهُ

وَهَذَا جَعَلَ تَحْنُوتُهُ وَتَحْنُوتُهُ

وَهِيَ الثَّلَاثُ وَالثَّلَاثُ جَلْبُهُ جَلْبًا

وَجَلْبُهُ جَلْبُهُ وَجَلْبُهُ جَلْبًا

وَجَلْبُهُ جَلْبُهُ وَجَلْبُهُ جَلْبًا

وَجَلْبُهُ جَلْبُهُ وَجَلْبُهُ جَلْبًا

وَجَلْبُهُ جَلْبُهُ وَجَلْبُهُ جَلْبًا

وَجَلْبُهُ جَلْبُهُ وَجَلْبُهُ جَلْبًا

وَجَلْبُهُ جَلْبُهُ وَجَلْبُهُ جَلْبًا

وَجَلْبُهُ جَلْبُهُ وَجَلْبُهُ جَلْبًا

وَجَلْبُهُ جَلْبُهُ وَجَلْبُهُ جَلْبًا

وَجَلْبُهُ جَلْبُهُ وَجَلْبُهُ جَلْبًا

مجلس ۱۰۰

اوله را بفرست

اوله را بفرست

ف خضف رايه خضافه وهو خضف

اوله بچگه راي

وصف رصافه وهو رصف رهف رهافه

اوله بچگه راي

وهو رصف رصف رصافه وهو رصف

اوله بچگه راي

ولون رصيف سرف سرفا وهو سرف و هم

اوله بچگه راي

اسراف و سراف صعف يضعف وضعف

اوله بچگه راي

يضعف ضعفا وضعفا وهو ضعيف وضعف

اوله بچگه راي

طرف طرفه وهو طرف طرف طرفه

اوله بچگه راي

وهو عراض وهو العرض مجزئ مجزئ

اوله اين

وشي مخضظ غلظ غلظا وغلظ

اوله اين

بدع الارض واليه يدع السموات والارض

اوله اين

لوع براعة وهو براعة خلق خلاعة وطو

اوله اين

خليع سراع سراع وسراع وسراع وسراع

اوله اين

وهو سراع سراع وسراع وسراع وسراع

وهو سراع وسراع وسراع وسراع وسراع

اوله اين

صحیح

وهو ريسون سحن الثوب سحنونه وهو سحنون

تو از روزن کوه کوه کوه کوه اسکی لوله ای تون

صفق الثوب صفاقه وهو صفق ورجل

طینک لوله ای تون

صفق الوجه طلق وجحفه طلاقه وهو طلق

سیخ یوز لوله ای

وطبق و یوز طلق وینله طلق عروق

سیخ یوز لوله ای

عراقه وهو عروق اندالیه وهو

اجون کون

اسل اصل اصالة وهو اصل بسل بسالة

اصل اصیل

وهو باسل بطل بطله وهو بطل نقل

اصل اصیل

اول الب

اول الب

وظرفا وهو ظرف كنف كنافا وهو كنف

اول زونک

لطف لطفه وهو لطف ولطف الله

لطف بولای

بعاده لطفنا وهو لطف نجف نجافه وهو

اول احسان قلغان

نجف نطف نظافه وهو نطف ون

اول اربع

حرف حرفا وهو اخرون خلق خلقه

اول اربع

وهو خلق ونياب اخلاق وخلقان وخلق

اول اصیل

بالشي خلافة وهو خلیس به رستو شافه

اول اصیل

نرسا

اول سر تو وادکا

اول سر تو وادکا

اول سر تو وادکا

نَقْلًا وَهُوَ نَقِيلٌ وَهُوَ الْبَقْلُ جَزَلٌ جَزَالَةٌ

اوله آخر

اوله اول

اوله اوله اوله

وَهُوَ حَزَلٌ وَجَزِيلٌ جَمَلٌ جَمَالًا وَهُوَ حَزَلٌ

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

رَدَّ ذَلَّ وَرَدَّ ذَلَّ وَرَدَّ ذَلَّ وَرَدَّ ذَلَّ وَرَدَّ ذَلَّ

خسین بولای

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

وَرَدَّ ذَلَّ سَعَلَ سَعُولَةٌ وَهُوَ سَهْلٌ صَوْرٌ

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

صَوْرٌ وَضَالَةٌ وَهُوَ ضَالٌّ عَدْلٌ عَدَالَةٌ

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

عَدْلَةٌ وَهُوَ عَدْلٌ وَهُوَ عَدْوٌ وَهُوَ عَدْلٌ

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

وَعَدْلَةٌ نَبْلٌ نَبْلًا وَهُوَ نَبْلٌ نَبْلًا نَبْلًا

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

وَهُوَ نَذْلٌ وَهُوَ نَذَالٌ حَسَمٌ حَسَامَةٌ وَهُوَ

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

حَسَمٌ حَسَمٌ وَخَفَةٌ جَعْمَةٌ وَخَفَامَةٌ وَهُوَ

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

جَعْمٌ الْوَجْهَ حَلَمٌ حَلَمًا وَجَعْمَةٌ وَهُوَ حَلَمٌ

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

حَلَمٌ حَلَمًا وَهُوَ حَلَمٌ رَحْمٌ الصَّوْتُ رَحَامَةٌ

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

وَهُوَ رَحْمٌ رَحْمٌ رَعَامَةٌ وَهُوَ رَعْمٌ الْقَوْمُ رَعْمٌ

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

رَعَامَةٌ وَهُوَ رَعْمٌ رَعْمٌ رَعْمٌ رَعْمٌ رَعْمٌ

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

وَهُوَ رَعْمٌ وَهُوَ رَعْمٌ رَعْمٌ رَعْمٌ رَعْمٌ

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

اوله اوله

عَلَّمَ الْخَلْقَ نَزَلَ تَغْلِيظُ الْإِسْلَامِ

تغليظ تعلیم علی فرشته المعنای العین بالو اوب

كُورِبُ الْمُعْتَدِلِينَ الْأَوَّلِينَ تَلْخُوجُ الْخَمْرُ

کوروب المعتدلات الاولین تلخوج الخمر

لَسِيرُ وَلِ الْمُعْتَدِلِينَ الْأَوَّلِينَ تَلْخُوجُ الْخَمْرُ

لسیر ول المعتدلات الاولین تلخوج الخمر

لَسِيرُ وَلِ الْمُعْتَدِلِينَ الْأَوَّلِينَ تَلْخُوجُ الْخَمْرُ

لسیر ول المعتدلات الاولین تلخوج الخمر

لَسِيرُ وَلِ الْمُعْتَدِلِينَ الْأَوَّلِينَ تَلْخُوجُ الْخَمْرُ

لَسِيرُ وَلِ الْمُعْتَدِلِينَ الْأَوَّلِينَ تَلْخُوجُ الْخَمْرُ

لسیر ول المعتدلات الاولین تلخوج الخمر

لَسِيرُ وَلِ الْمُعْتَدِلِينَ الْأَوَّلِينَ تَلْخُوجُ الْخَمْرُ

لسیر ول المعتدلات الاولین تلخوج الخمر

لَسِيرُ وَلِ الْمُعْتَدِلِينَ الْأَوَّلِينَ تَلْخُوجُ الْخَمْرُ

لسیر ول المعتدلات الاولین تلخوج الخمر

لَسِيرُ وَلِ الْمُعْتَدِلِينَ الْأَوَّلِينَ تَلْخُوجُ الْخَمْرُ

لسیر ول المعتدلات الاولین تلخوج الخمر

لَسِيرُ وَلِ الْمُعْتَدِلِينَ الْأَوَّلِينَ تَلْخُوجُ الْخَمْرُ

م اخراجت مرابط

اجتمع ائمه

انصتوا للرب

五

اسرار اعلیٰ

بسم الله الرحمن الرحيم

11/10/11

در اجرام

حکومت

...

بسم الله الرحمن الرحيم

11

11/14/46

1990

توسعه و عمران

بَارَ الْمُهَيَّ

الحمد لله

بزرگوار

عذر الیوم

خبره بولدك كودا

...

حزق افسس

تاکر بولوی

...

رجمہ

لای یوز

۱۰۰۰

10

...the ...

اتعجز الما ناسكنف في كلامه زاجر من

جرفش الدليل وأبرئشق ومما العله وحوو

لَنُؤْتِيَنَّكَ آيَاتِنَا فَتُعَلِّمُنَا لُغَتَكَ

قالی کولیکا قیسا اولدی کولیکا
الثلاث الأفراسه راندع قال الله

راست بود که اشرف بشیر کوثری که نامش یادگار
بالمیرا و پاریس قشع

اول قسح شوق سوندي پيا ورا وادي خيره تولدي کوز

وَالشَّامِ بِرَأْسِهِمُ اسْتَفْرَأَتْهُمُ اسْمُهَا اسْمُهَا اسْمُهَا

طَرَا الْيَوْمَ وَهُوَ طَرِيرٌ الْفَهْدُ وَجْهَهُ

اجیت بولای بودی

اسماء

518